

עֲזְרֵי מַעַם הַשֵּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשְּׁלֵם וְהַמְּנַקֵּד
עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשֶׁת מִשְׁפָּטִים

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת **"נהר שלום"** (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

פֶּרֶשֶׁת מִשְׁפָּטִים

פֶּתַח ר' שִׁמְעוֹן וְאָמַר, (שמות כא) וְאֵלֶּה
 הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם, תִּרְגּוּם, וְאֵלֶּין דִּינִיָּא דְתַסְדֵּר קַדְמִיָּהוּן. אֵלֶּין
 אֵינּוּן סְדוּרִין דְּגִלְגּוּלָא, דִּינִין דְּנִשְׁמָתִין, דְּאִתְדָּנוּ
 כָּל חַד וְחַד לְקַבֵּל עוֹנְשִׁיהָ.

כִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשָׁבִיעִית
 יֵצֵא לַחֲפְשֵׁי חֲנָם. (שמות כא) חֲבֵרִיָּא, עֵידֵן הָכָא,
 לְגַלְאָה כַּמָּה רַזִּין טְמִירִין דְּגִלְגּוּלָא. כִּי תִקְנָה
 עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. כֹּד נִשְׁמָתָא
 אֶתְחִיבַת בְּגִלְגּוּלָא, אִם הִיא מִסְטָרָא דְהַהוּא עֶבֶד
 מְטָרוֹן, דְּאִיהוּ כָּלִיל שִׂית סְטָרִין, כְּתִיב בֵּיה שֵׁשׁ
 שָׁנִים יַעֲבֹד, גִּלְגּוּלִין דִּילָּה לָא מִתְחִיבָא אֶלָּא
 שִׂית שְׁנִין, עַד דְּאִשְׁלִימַת שֵׁשׁ דְּרָגִין, מִהַהוּא
 אַתְר דְּאִתְנַטִּילַת.

לשון הקודש

פֶּרֶשֶׁת מִשְׁפָּטִים

ובשביעית יצא לחפשי חנם. חברים,
 הזמן כעת לגלות כמה סודות נסתרים
 של הגלגול. כי תקנה עבד עברי שש
 שנים יעבד, כשהנשמה התחייבה
 בגלגול, אם היא מצד אותו העבד
 מטטרוֹן, שהוא כולל ששה צדדים,
 כתוב בו שש שנים יעבד. גלגולים שלה
 לא מתחייבת אלא שש שנים, עד

פֶּתַח רבי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, וְאֵלֶּה
 הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם. תִּרְגּוּם:
 וְאֵלֶּין דִּינִיָּא דִּי תַסְדֵּר קַדְמִיָּהוּן. אֵלֶּה
 אוֹתָם סְדוּרִים שֶׁל הַגִּלְגּוּל, דִּינִי
 הַנִּשְׁמוֹת שְׁנֵדוּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְקַבֵּל
 עוֹנָשׁוֹ.

כִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד

אָבֵל אַם נִשְׁמָתָא הִיא מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָּא, דְּאִיהִי שְׂבִיעִית וְדַאי מַה כְּתִיב, וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לַחֲפָשִׁי חֲנָם, דְּצַדִּיק, וְדַאי לִית בֵּיה מְלָאכָה, בִּיּוֹן דְּלִית בֵּיה מְלָאכָה, לִית בֵּיה שְׁעָבוֹד. וְנִשְׁמָתָא דְּאִיהִי מִתְפָּן, אֶתְמַר בָּהּ וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לַחֲפָשִׁי חֲנָם, לִית בָּהּ שְׁעָבוֹדָא.

אֲדָהֲכִי, הָא (דף צ"ד ע"ב) סָבָא נָחַת לְגַבִּיהִי, אָמַר לִיה, אִי הָכִי, רַבִּי, מַה תּוֹסֶפֶת לְנִשְׁמָתָא דְּאִיהִי מְנָה, דְּאֶתְמַר בָּהּ, (שמות כ) לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְגו'.

אָמַר לִיה, סָבָא סָבָא, וְאֶת שְׂאִיל דָּא, דְּיִוְדַאי הֵאִי עַל נִשְׁמָתָא דְּצַדִּיק אֶתְמַר, דְּאָף עַל גַּב דְּאֶתְחִיב לְאַחֲתָא בְּגִלְגּוּלָא בְּכָל אֱלִין, אֶפִּילוּ בְּעַבְד וְאָמָה, וּבְעִירָן דְּאֵינוֹן אוֹפָנִים, אוּ בְּכָל חֵיוֹן, דְּמִנְהוֹן

לשון הקודש

בִּין כָּךְ יֵרֵד הַזֶּקֶן אֵלָיו, אָמַר לוֹ, אַם כָּךְ רַבִּי, מַה תּוֹסֶפֶת לְנִשְׁמָה שְׂהִיא מִמְנָה, שְׁנֵאמַר בָּהּ (שמות כ) לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וְגו'?

אָמַר לוֹ, זֶקֶן זֶקֶן, וְאֶתָּה שׂוֹאֵל אֶת זֶה? שְׂוֹדַאי זֶה נֵאמַר עַל נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, שְׂאָף עַל גַּב שְׂהֶתְחִיב לָרֶדֶת בְּגִלְגּוּל בְּכָל אֵלָה, אֶפִּלוּ בְּעַבְד וְאָמָה, וּבִהְמוֹת שְׂהִם אוֹפָנִים, אוּ בְּכָל הַחַיּוֹת שְׂמֵהֶם נִשְׁמוֹת

שְׂמִשְׁלִימָה שֶׁשׁ דְּרָגוֹת מֵאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שְׁנִלְקָחָהּ.

אָבֵל אַם הַנִּשְׁמָה הִיא מִצַּד הַשְּׂכִינָה שְׂהִיא שְׂבִיעִית, וְדַאי מַה כְּתוּב? וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לַחֲפָשִׁי חֲנָם. שְׁצַדִּיק וְדַאי אֵין בּוֹ מְלָאכָה, וּבִיּוֹן שְׂאִין בּוֹ מְלָאכָה, אֵין בּוֹ שְׁעָבוֹד. וְהַנִּשְׁמָה שְׂהִיא מִשָּׁם, נֵאמַר בָּהּ וּבְשִׁבְעִית יֵצֵא לַחֲפָשִׁי חֲנָם, אֵין בָּהּ שְׁעָבוֹד.

נִשְׁמָתִין דְּבָנֵי נָשָׂא, כְּתִיב בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה. וְהָאֵי אִיהוּ, (ויקרא כה) לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֶבֶד, בְּצַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבָּת, לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֶבֶד, דְּאִיהוּ יוֹם דְּחֹל.

אֲבָל סָבָא סָבָא, שַׁבָּת (ד"א נִשְׁמָתָא) דְּאִיהִי בֵּת יְחִידָה, וְאִיהִי בֵּת זְוִיגָה דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ שַׁבָּת. מָאִי אִם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ. אָמַר לִיהָ הָאֵל וְדָאִי הַבְּדֵלָה, חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, דְּאִית אַחֲרָא דְלֹא אֶתְקַרִּיאת חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, אֵלָּא חֹלּוֹ שֶׁל טְמֵאָה שְׁפָחָה. אָמַר לִיהָ. וְהָאֵל חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת מָאִי הִיא. אָמַר לִיהָ, דָּא אֲמַתָּא, דְּאִיהִי גּוֹפָא דְּבֵת יְחִידָה דְּעָלָה אֶתְמֹר, אִם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ.

תָּא חַוִּי, נִשְׁמָתָא אִית דְּאֶתְקַרִּיאת אָמָה, וְאִית (נִשְׁמָתָא) שְׂכִינְתָּא דְּאֶתְקַרִּיאת שְׁפָחָה, (וְנִשְׁמָתָא) וְשְׂכִינְתָּא אִית דְּאֶתְקַרִּיאת בְּרֵתָא דְּמִלְכָּא. הָכָא

לשון הקודש

בְּנֵי אָדָם, כְּתוּב בָּהּ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה, וְזֶהוּ (ויקרא כה) לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֶבֶד. בְּצַדִּיק, שְׁהוּא יוֹם הַשַּׁבָּת, לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֶבֶד, שְׁהוּא יוֹם שֶׁל חֹל.

אֲבָל זְקֵן וְזֵקָה, שַׁבָּת (הַנִּשְׁמָתָא) שְׁהִיא בֵּת יְחִידָה, וְהִיא בֵּת זְוִיגָה שֶׁל צַדִּיק שְׁהוּא שַׁבָּת. מַה זֶה אִם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ? אָמַר

לֹא, הָרִי וְדָאִי הַבְּדֵלָה חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, שֵׁשׁ אַחֲרֵת שְׁלֹא נִקְרָא חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת, אֵלָּא חֹלּוֹ שֶׁל טְמֵאָה שְׁפָחָה. אָמַר לוֹ, וְהָרִי חֹלּוֹ שֶׁל שַׁבָּת מַה זֶה? אָמַר לוֹ, זֶה אָמָה, שְׁהִיא גּוֹפָא שֶׁל בֵּת יְחִידָה, שְׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר אִם אַחֲרֵת יִקָּח לוֹ.

בָּא וְרֵאשָׁה, נִשְׁמָתָא יֵשׁ שְׁנִקְרָאת אָמָה, וְיֵשׁ (נִשְׁמָתָא) שְׂכִינְתָּא שְׁנִקְרָאת שְׁפָחָה, (וְנִשְׁמָתָא)

אֵת אִישׁ, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (שמות טו) יִי אִישׁ מִלְחָמָה.
וְאֵת אִישׁ, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (דניאל ט) וְהָאִישׁ גִּבְרִיאֵל.

וּבְגִין דָּא, נִשְׁמָתָא דְאִיהִי מְחִיבָא בְּגִלְגּוּל, אִם
הִיא בְּרֵתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אִי תִימָא
דְּאִזְדָּבֵן בְּגוּפָא נִזְכָּרָהּ, דְּתַמָּן שְׁלֹטְנוּתָא דִּיִּצְר
הָרַע דְּאִיהִי מִסְטָרָא דְסִמְא"ל. חֵם וְשָׁלוֹם. דְּהָא
בְּתִיב, (ישעיה מב) אֲנִי יִי הוּא שְׁמִי וּבְכוּדִי לְאַחַר לֹא
אֶתֵּן דְּאִיהִי יִצְר הָרַע.

וְהָהוּא גּוּפָא, דְּשָׂרִיא בְּרֵתָא דְּמִלְכָּא, אִי תִימָא
דְּאִזְדָּבֵן בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּמִסְאֲבוּ, חֲלִילָה
וְחֵם. עָלָה אֶתְמַר (ויקרא כה) וְהָאָרֶץ לֹא תִמְכֹּר
לְצִמִּיתוֹת בִּי לִי הָאָרֶץ. מָאן גּוּפָא דְּבְרֵתָא דְּמִלְכָּא.
דָּא מִסְטָרוֹן. וְהָאִי גּוּפָא אִיהִי אִמָּה דְּשְׂכִינְתָּא, אָף
עַל גַּב דְּאִיהִי נִשְׁמָתָא דְּאִיהִי בְּרֵתָא דְּמִלְכָּא שְׂבוּיָהּ

לשון הקודש

וּשְׂכִינָהּ יֵשׁ שְׁנִקְרֵאת בַּת הַמֶּלֶךְ. כָּאֵן יֵשׁ
אִישׁ שְׁנִנְאֵמַר בּוּ (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה.
וְיֵשׁ אִישׁ שְׁנִנְאֵמַר בּוּ (דניאל ט) וְהָאִישׁ
גִּבְרִיאֵל.
וְלִבֵּי, נִשְׁמָה שְׁמִחִיבַת בְּגִלְגּוּל, אִם הִיא
בְּתוּ שֶׁל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִם תֹּאמַר
שֶׁתִּמְכֹּר לְגוֹף נִכְרִי שְׁשָׁם שְׁלֹטוֹן יִצְר
הָרַע שֶׁהוּא מִצַּד סִמְא"ל - חֵם וְשָׁלוֹם,
שְׁהִרִי בְּתוֹב (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי

וּבְכוּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, שֶׁהוּא יִצְר הָרַע.
וְאוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁשָׁם שׁוּרָה בַּת הַמֶּלֶךְ,
אִם תֹּאמַר שְׁנִמְכֹּר בְּכַתְרִים תַּחְתּוֹנִים
שְׁנִמְכָּמוּ - חֲלִילָה וְחֵם. עָלֵיו נִנְאֵמַר (ויקרא
כה) וְהָאָרֶץ לֹא תִמְכֹּר לְצִמִּיתוֹת בִּי לִי
הָאָרֶץ. מִי גּוֹף שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ? זֶה
מִסְטָרוֹן, וְגוֹף זֶה הוּא אִמָּה שֶׁל
הַשְּׂכִינָה, אָף עַל גַּב שֶׁהִיא נִשְׁמָה שֶׁהִיא
בַּת הַמֶּלֶךְ, שְׂבוּיָהּ שָׁם, בְּגִלְגּוּל בָּאָה,

תָּמֹן, בְּגִלְגּוּלָא אַתָּא דְאַתְיִין גִּלְגּוּלִין בְּגִין דְאַתִּית
תָּמֹן, מַה כְּתִיב בָּהּ (שמות כא) וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בְּתוֹ
לְאִמָּה לֹא תֵצֵא כִצֵּאת הָעֶבְדִּים.

וְעוֹד וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. אֶת
בְּתוֹ: אֵלֹו יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְבֵת
יְחִידָה, אַתְקֶרִיאוּ בְתוֹ. וְאִי תִימָא דִּיפְקוּן, בְּגִוּוֹנָא
דְּאֵלִין מִסְטָרָא דְעֶבֶד, דְּאִיהוּ מְטֻרָוִן, דְּנִפְקוּ
בְּמִנוּסָה מִמְּצָרִים, לֹא תֵצֵא כִצֵּאת הָעֶבְדִּים, הָדָא
הוּא דְכְתִיב, (ישעיה נב) כִּי לֹא בְחֻפְזוֹן תֵּצֵאוּ וּבְמִנוּסָה
לֹא תִלְכוּן.

תָּא חַיִּי, בַּר נָשׁ בַּד אַתִּילִיד, יַהֲבִין לִיה נַפְשָׁא
מִסְטָרָא דְבְעִירָא, מִסְטָרָא דְדָכִיו, מִסְטָרָא
דְּאֵלִין דְאַתְקֶרוּן אוֹפְנֵי הַקּוֹדֶשׁ. זָכָה יַתִּיר, יַהֲבִין
לִיה רוּחָא, מִסְטָרָא דְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ. זָכָה יַתִּיר,
יַהֲבִין לִיה נִשְׁמָתָא, מִסְטָרָא דְכֶרְסִיָּא. וְתִלַּת אֵלִין,

לשון הקודש

מִמְּצָרִים, לֹא תֵצֵא כִצֵּאת הָעֶבְדִּים. זָהוּ
שְׁתָּבוּב (ישעיה נב) כִּי לֹא בְחֻפְזוֹן תֵּצֵאוּ
וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכוּן.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשִׁנּוּלָד אִישׁ, נּוֹתָנִים לוֹ נֶפֶשׁ
מִצַּד הַבְּהֵמָה מִצַּד שֶׁל מַהֲרַ, מִצַּד אֱלֹה
שְׁנִקְרָאִים אוֹפְנֵי הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר –
נּוֹתָנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד שֶׁל חִיּוֹת הַקֹּדֶשׁ.
זָכָה יוֹתֵר – נּוֹתָנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל

שְׂבָאִים גִּלְגּוּלִים מְשׁוּם שְׂבָאָה שָׁם. מַה
כְּתוּב בָּהּ? וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בְּתוֹ
לְאִמָּה לֹא תֵצֵא כִצֵּאת הָעֶבְדִּים.

וְעוֹד, וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ – זֶה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא. אֶת בְּתוֹ – אֵלֹו יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם מִצַּד
שֶׁל בֵּת יְחִידָה נִקְרָאוּ בְתוֹ. וְאִם תֹּאמַר
שִׁנְיָאוּ, כִּמוֹ שְׂאֵלָה מִצַּד שֶׁל הָעֶבֶד
שֶׁהוּא מְטֻרָוִן, שִׁנְיָאוּ בְּמִנוּסָה

אינון אָמָה עֶבֶד וְשִׁפְחָה דְּבִרְתָּא דְּמִלְכָּא.

זָכָה יִתִּיר, יִהְיֶין לִיה נַפְשָׁא בְּאַרְח אַצִּילוֹת,
 מִסְטָרָא דְּבֵת יְחִידָה, וְאַתְקַרִּיאת אִיהִי בֵּת
 מֶלֶךְ. זָכָה יִתִּיר, יִהְיֶין לִיה רוּחָא דְּאַצִּילוֹת.
 מִסְטָרָא דְּעֵמוּדָא דְּאַמְצְעִיתָא, וְאַקְרִי בִּן לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם
 לַיְי אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יִתִּיר, יִהְיֶין לִיה נִשְׁמָתָא,
 מִסְטָרָא דְּאַבָּא וְאַמָּא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ב)
 וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. מָאִי חַיִּים. אֱלָא אִינוּן
 י"ה, דְּעֲלִיָּהּ אֶתְמַר, (תהלים קג) כָּל הַנִּשְׁמָה תִּהְלֵל יְהוָה,
 וְאַשְׁתָּלִים בֵּיה יְהו"ה.

זָכָה יִתִּיר, יִהְיֶין לִיה יְהו"ה בְּשָׁלִימוֹ דְּאַתְנוּן, יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א, דְּאִיהוּ אָדָם, בְּאַרְח אַצִּילוֹת
 דְּעִילָא, וְאַתְקַרִּי בְּדִיוֹקְנָא דְּמֵאֲרִיָּה. וְעִלִּיה אֶתְמַר,

לשון הקודש

נוֹתָנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל אָבָא וְאַמָּא.
 זְהוּ שְׁכִתּוּב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת
 חַיִּים. אִיזָה חַיִּים? אֱלָא אוֹתָם י"ה
 שְׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (תהלים קג) כָּל הַנִּשְׁמָה
 תִּהְלֵל יְהוָה, וְנִשְׁלָמָה בְּה יְהו"ה.

זָכָה יוֹתֵר – נוֹתָנִים לוֹ יְהו"ה בְּשִׁלְמוֹת
 הָאוֹתִיּוֹת – יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שְׁהוּא
 אָדָם, בְּאַרְח אַצִּילוֹת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא

הַכֶּסֶּם. וְשִׁלְשֶׁת אֱלוֹ הֵם אָמָה, עֶבֶד
 וְשִׁפְחָה שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ.

אִם זָכָה יוֹתֵר – נוֹתָנִים לוֹ נַפֶּשׁ בְּדֶרֶךְ
 אַצִּילוֹת, מִצַּד שֶׁל בֵּת יְחִידָה, וְנִקְרָאת
 בֵּת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר – נוֹתָנִים לוֹ רוּחַ שֶׁל
 אַצִּילוֹת מִצַּד הָעֵמוּד הָאַמְצְעִי, וְנִקְרָא בִּן
 לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זְהוּ שְׁכִתּוּב (דברים יד)
 בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יוֹתֵר –

(בראשית א) וַיֵּרְדוּ בְּדִגַּת הַיָּם וְגו'. וְהָאֵי אֵיחֻ שׁוֹלְטָנוּתִיהָ
בְּכָל רְקִיעֵין, וּבְכָל אוֹפָנִים וּשְׂרָפִים וְחַיּוֹן, וּבְכָל
חַיִּילִין וְתוֹקֶפִין דְּלַעִילָא וְתַתָּא. וּבִגִּין דָּא, כִּד בַּר
נָשׁ זָכִי בְּנֶפֶשׁ מִסְטָרָא דְּבֵת יַחֲדָה, אֶתְמַר בֵּיתָא,
לֹא תַצֵּא כִצָּאת הָעֶבְדִּים.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ חַד לִילִיא בְּמַגְדֵּל
דְּצוֹר. אֶתְאַרְחוּ תַמָּן וְחֲדוּ דָא בְּדָא. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה חֲדִינָא דְחֲמִינָא אֲנִפִּי שְׂכִינְתָא,
דְּהִשְׁתָּא בְּכָל אֲרַחָא דָא, אֶצְטַעְרָנָא בְּחֲדָא סָבָא,
טַיִיעָא, דְּהִנָּה שְׂאִיל לִי (דף צ"ה ע"א) כָּל אֲרַחָא.

מָאן הוּא נְחָשָׁא, דְּפָרַח בְּאִירָא, וְאִזִּיל בְּפִרוּדָא,
וּבִין כֶּךָ וּבִין כֶּךָ, אֵית נִיחָא לְחַד נְמָלָה,
דְּשָׁכִיב בֵּין שְׁנַי. שְׂרִי בְּחִבּוּרָא וְסִיִּים בְּפִרוּדָא.
וּמֵאֵי אֵיחֻ נִשְׂרָא, דְּקָא מְקַנָּא, בְּאִילָן דְּלֹא חֲזָה.

לשון הקודש

בְּדָמוֹת רַבּוֹנוּ. וְעָלְיוּ נֶאֱמַר (בראשית א) וַיֵּרְדוּ
בְּדִגַּת הַיָּם וְגו'. וְזֶהוּ שְׁלֻטָּנוּ בְּכָל
הָרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפָנִים וְהַשְּׂרָפִים
וְהַחַיּוֹת וּבְכָל הַחַיִּילוֹת וְהַכּוֹחוֹת שְׁלֻמְעָלָה
וּלְמַטָּה. וְלָכֵן, כְּשֶׁבֶן אָדָם זֹכֶה בְּנֶפֶשׁ
מִצַּד שֶׁל בֵּת יַחֲדָה, נֶאֱמַר בּוֹ לֹא תַצֵּא
כִצָּאת הָעֶבְדִּים.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי נִפְגְּשׁוּ לִילָה אֶחָד
בְּמַגְדֵּל צוֹר. הִתְאַרְחוּ שָׁם וְשִׁמְחוּ זֶה

בְּזֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה שְׂמִחָתִי
שְׂרָאִיתִי בְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁעַבְשׁוּ בְּכָל
הַדֶּרֶךְ הַזֹּאת הַצְמַעְרָתִי בְּזֶקֶן אֶחָד סוֹחֵר
שֶׁהָיָה שׂוֹאֵל אוֹתִי כָּל הַדֶּרֶךְ:
מִי הוּא נְחָשׁ הַפּוֹרֵת בְּאִוִּיר וְהוֹלֵךְ
בְּפִרוּד, וּבִין כֶּךָ וּבִין כֶּךָ יֵשׁ מְנוּחָה
לְנְמָלָה אַחַת שְׁשׂוֹכֶכֶת בֵּין שְׁנַי, הִתְחִיל
בְּחִבּוּר וְסִיִּים בְּפִרוּד? וּמָה הוּא נִשְׂרָא
שֶׁמְקַנֵּן בְּאִילָן שֶׁלֹּא הִיָּה? בְּנֵי שְׁנַגְזָלוּ,

בְּנֵי דַּתְגָּזְלוֹ, וְלֹא מִן בְּרִיּוֹן. דַּתְבָּרְיֹא דַּתְבָּרְיֹא בַּתְר
 דְּלֹא אַתְבָּרְיֹא. בְּד סְלָקִין נְחִתִּין, בְּד נְחִתִּין סְלָקִין.
 תִּרִּין דַּאֲיֵנוֹן חֵד, וְחֵד דַּאֲיֵנוֹן תִּלְתָּא. מַהוּ עוֹלִימָתָא
 שְׂפִירָתָא, וְלִית לָהּ עֵינִין, וְגוֹפָא טְמִירָתָא
 וְאַתְגָּלִיא, אִיהִי נִפְקַת בְּצַפְרָא, וְאַתְכַּסִּיאת בִּימָמָא.
 אַתְקַשְׁטַת בְּקִשּׁוּטִין דְּלֹא הוּוּ.

כָּל דָּא שְׂאִיל בְּאַרְחָא, וְאַצְטַעְרָנָא. וְהַשְׁתָּא אִית
 לִי גֵיחָא. דַּאֲיֵלוֹ הוּינָא בְּחָדָא, אַתְעַסְקָנָא
 בְּמִלִּי דַּאֲוִרִייתָא, מַה דְּהוּינָן בְּמִלִּין אַחֲרָנִין דְּתַהוּ.
 אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְהַהוּא סָבֵא טִייעָא, יִדְעַת בִּיה
 כְּלוּם. אָמַר לִיה, יִדְעָנָא, דְּלִית מַמָּשׁוּ בְּמִלּוּי.
 דַּאֲיֵלוֹ הָוָה יִדַּע, יִפְתָּח בְּאֲוִרִייתָא, וְלֹא הָוָה אַרְחָא
 בְּרִיקְנִיָּא. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְהַהוּא טִייעָא אִית הָבֵא,
 דְּהָא לְזִמְנִין בְּאֲיֵנוֹן רִיקְנִין, יִשְׁבַּח גָּבֵר וְגִין דְּדַהֲבָא.
 אָמַר לִיה, הָא הָבֵא אִיהוּ, וְאַתְקִין חֲמִרִיה בְּמִיכְלָא.

לשון הקודש

יש לי מנוחה. שאלו היינו כאחד,
 התעסקנו בדברי תורה מה שהיינו
 בדברים אחרים של תהו. אמר רבי
 חזיא, ואותו זמן סוחר ידעת בו משהו?
 אמר לו, ידעתי שאין ממש בדבריו,
 שאלו היה יודע, יפתח בתורה, ולא
 הייתה הדרך בריקנות. אמר רבי חזיא,
 ואותו הסוחר ישנו כאן, שהרי לפעמים

ולא מהבריות? שנבראו במקום שלא
 נבראו? בשעולים יורדים, כשיורדים
 עולים? שנים שהם אחד, ואחד שהם
 שלש? מה זה עלמה יפה ואין לה עינים,
 וחגוף נסתר ומתגלה? היא יוצאת
 בבקר ונתכפית ביום, ומתקשטת
 בקשומים שלא היו?

כל זה שאל בדרך, והצטרפתי ועבשו

קָרוּ לִיה, וְאַתָּא לְקַמֵּיהוּ. אָמַר לוֹן, הַשְׁתָּא תִּרִין
אֵינוֹן תִּלַּת, וְתִלַּת אֵינוֹן בְּחַד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
לֹא אֲמִינָא לָךְ, דְּכָל מַלְוֵי רִיקָנִין, וְאֵינוֹן בְּרִיקָנִיָּא,
יְתִיב קַמֵּיהוּ.

אָמַר לוֹן רַבָּנָן, אֲנָא טִייעָא אַתְעֵבִידְנָא, וּמִיזְמִין
זְעִירִין, דִּהָא בְּקַדְמִיתָא לֹא הָיִנָּא טִייעָא,
אַבְל בְּרָא חַד זְעִירָא אִית לִי, וַיִּתְּבִית לִיה בְּבֵי
סַפְרָא, וּבְעִינָא דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוּרִיתָא. וְכֵד אֲנָא
אֲשַׁבְּחָנָא חַד מִרַבָּנָן דְּאָזִיל בְּאַרְחָא, אֲנָא טָעִין
אַבְתְּרִיה, וְהָאִי יוֹמָא, חֲשִׁיבָנָא דְּאֶשְׁמַע מַלְיָן חֲדָתִין
בְּאוּרִיתָא, וְלֹא שְׁמַעְנָא מְדִי.

אָמַר ר' יוֹסִי, בְּכָל מַלְיָן דְּשְׁמַעְנָא דְּקֶאמְרַת, לֹא
תְּוֹהֶנָּא, אֱלָא מַחַד. אוֹ אַנְתָּ בְּשָׁטוֹתָא
אֲמַרְתָּ, אוֹ מַלְיָן רִיקָנִין אֵינוֹן. אָמַר תַּחֲוֹא סָבָא,

לשון הקודש

לֹא הֵייתִי סוֹחֵר, אֲבָל בֵּן אֶחָד קָטָן יֵשׁ
לִי, וְנִתְּתִי אוֹתוֹ לְבֵית הַסֵּפֶר, וְאֲנִי רוֹצֶה
שִׁיעֶסֶק בַּתּוֹרָה, וּבְשִׂאֲנִי מוֹצֵא אֶחָד
מִהַרְבָּנִים שֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, אֲנִי טוֹעֵן
אֹחֲרָיו, וְהַיּוֹם הַזֶּה חֲשַׁבְתִּי שֶׁאֲשַׁמַּע
דְּבָרִים חֲדָשִׁים בַּתּוֹרָה, וְלֹא שְׁמַעְתִּי
דָּבָר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁשְׁמַעְתִּי
שְׁאִמְרַת לֹא תִמְהַתִּי, אֲלָא רַק מֵאֶחָד –
אוֹ שְׁאִתָּה אִמְרַת בְּשָׁטוֹת, אוֹ שֶׁהֵם

בְּאוֹתָם הַרִיקָנִים וַיִּמָּצֵא אִישׁ פְּעֻמוֹנִי
וְהֵב. אָמַר לוֹ, הֲרִי הוּא כָּאֵן, וְהִתְקִין
חֲמוּרוֹ לְמַאֲכָל.

קָרְאוּ לוֹ וְכֹא לַפְנִיָּהֶם. אָמַר לָהֶם, כַּעַת
שְׁנִים הֵם שְׁלֹשָׁה, וְשְׁלֹשָׁה הֵם כְּאַחַד.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְלֹא אִמְרַתִּי לָךְ שְׁכָל
דְּבָרָיו רִיקָנִים וְהֵם בְּרִיקָנוֹת?! יֵשֵׁב
לַפְנֵיהֶם.

אָמַר לָהֶם, רַבּוּתֵינוּ, אֲנִי נַעֲשִׂיתִי סוֹחֵר,
וְרַק מִלִּפְנֵי מַעֲט יָמִים, שֶׁהֲרִי בַּהֲתַחֲלָה

וַיֵּמָאן אִיהִי. אָמַר עוֹלִימָתָא שְׁפִירָתָא וְכו'.

פֶּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קיח) יי' לִי לֹא אִירָא
מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יי' לִי בְּעֹזְרִי וְגו'. טוֹב
לַחֲסוֹת בַּי' וְגו'. כָּמָה טָבִין וְנִעִימִין וְיִקְוִירִין וְעֵלְאִין
מְלִין דְּאוֹרֵייתָא, וְאַנָּה הִיכִי אִימָא קָמִי רַבָּנָן, דְּלֹא
שְׁמַעְנָא מִפּוֹמִייהוּ עַד הַשְּׁתָּא, אֲפִילוּ מֶלֶךְ חָדָא.
אַבְל אֵית לִי לְמִימָר, דְּהָא לִית כְּסוּפָא כָּלֵל לְמִימָר
מְלִי דְּאוֹרֵייתָא קָמִי כְּלָא.

אַתְעַטֵּף הַהוּא סָבָא, פֶּתַח וְאָמַר, (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן
כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִיא בְּתֵרוֹמַת
הַקִּדְּשִׁים לֹא תֹאכַל. הֵאִי קָרָא, אֶקְרָא אַחֲרָא
כְּמִיד, (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגִרּוּשָׁה
וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ בְּנִעֻרֶיהָ מִלֶּחֶם
אָבִיהָ תֹאכַל וְכָל זָר לֹא יֹאכַל בּוֹ. הֵנִי קָרָאִי

לשון הקודש

דְּבָרִים רִיקִים. אָמַר אוֹתוֹ וְזָקֵן, וּמָה הִיא?
אָמַר, נִעְרָה יָפָה וְכו'.
פֶּתַח אוֹתוֹ וְזָקֵן וְאָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי לֹא
אִירָא מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. ה' לִי בְּעֹזְרִי
וְגו'. טוֹב לַחֲסוֹת בַּה' וְגו'. כָּמָה טוֹבִים
וְנִעִימִים וְנִכְבָּדִים וְעֵלְיוֹנִים דְּבָרִי
הַתּוֹרָה, וְאַנִּי אֵיךְ אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹתֵינוּ,
שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי מִפִּיהֶם עַד עַכְשָׁו אֲפִלוּ

דְּבָרִים רִיקִים. אָמַר אוֹתוֹ וְזָקֵן, וּמָה הִיא?
אָמַר, נִעְרָה יָפָה וְכו'.
פֶּתַח אוֹתוֹ וְזָקֵן וְאָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי לֹא
אִירָא מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. ה' לִי בְּעֹזְרִי
וְגו'. טוֹב לַחֲסוֹת בַּה' וְגו'. כָּמָה טוֹבִים
וְנִעִימִים וְנִכְבָּדִים וְעֵלְיוֹנִים דְּבָרִי
הַתּוֹרָה, וְאַנִּי אֵיךְ אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹתֵינוּ,
שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי מִפִּיהֶם עַד עַכְשָׁו אֲפִלוּ

כַּמְשָׁמֶען. אָבֵל מִלִּין דִּיאורִיִּתָּא מִלִּין סְתִימִין אֵינוֹן
 וְכַמָּה אֵינוֹן מִלִּין דְּחֻכְמָתָא דְסְתִימִין בְּכָל מִלָּה
 וּמִלָּה דִּיאורִיִּתָּא, וְאַשְׁתְּמוּדֶען, אֵינוֹן לְגַבִּי
 חֲבִימִין, דִּידֶעִין אֲרַחֲיִין דִּיאורִיִּתָּא. דִּהֵא אורִיִּתָּא
 לָאו מִלִּין דְּחֻלְמָא אֵינוֹן, דִּקָּא אֶתְמַסְרֵן לְמֵאן
 דְּפֶשֶׁר לֹזֵן, וְאַתְמַשְׁכֵּן בְּתֵר פּוּמָא, וְעַם כָּל דָּא
 אֶצְטְרִיכוּ לְמַפְשֵׁר לֹזֵן לְפּוּם אֲרַחֲוִי. וּמָה אִי מִלִּין
 דְּחֻלְמָא אֶצְטְרִיכוּ לְמַפְשֵׁר לֹזֵן לְפּוּם אֲרַחֲוִי, מִלִּין
 דִּיאורִיִּתָּא דֵּאֵינוֹן שַׁעֲשׁוּעִין דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא, עַל
 אַחַת בְּמָה וְכַמָּה דְּאֶצְטְרִיכוּ לְמַהֲדָּ בְּאַרְחַ קֶשׁוּט
 בְּהוּ, דְּכַתִּיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי יִי' וָגו'.

הַשְׁתָּא אֵית לְמִימָר, וּבֵת בְּהֵן, דָּא נִשְׁמָתָא
 עֲלָאָה, בְּרִיתִיָּה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ קְדָמָא
 לְגִיזְרִין, וְאַיְהוּ מְשִׁיךְ, לָהּ לְהֵאֵי נִשְׁמָתָא מֵאַתֵּר

לשון הקודש

דְּרַכָּם. וּמָה אִם דְּבָרֵי חֲלוּם צָרִיךְ לְפִתּוּר
 אוֹתָם לְפִי דְרַכָּם – דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁהֵם
 שַׁעֲשׁוּעֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ עַל אַחַת בְּמָה
 וְכַמָּה שְׂצָרִיכִים לְלָקֵת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת
 בְּהֵם, שְׁכָתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי ה' וָגו'.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לּוֹמֵר, וּבֵת בְּהֵן – זֶה הַנֶּשֶׁמָה
 הַעֲלִיזָנָה, בְּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ רֵאשׁוֹן
 לְגִזְרִים, וְהוּא מוֹשֵׁךְ אֶת אוֹתָהּ נֶשֶׁמָה

אֲבִיָּה תֹאכֵל וְכָל זֶר לֹא יֹאכֵל בּוֹ.
 פְּסוּקִים הִלְלוּ כַּמְשָׁמֶעַם, אָבֵל דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הֵם דְּבָרִים סְתוּמִים.

וְכַמָּה הֵם דְּבָרֵי חֻכְמָה שְׁסִתּוּמִים בְּכָל
 דְּבָר וְדְבָר שֶׁבַתּוֹרָה, וְנוֹדְעִים לְאוֹתָם
 הַחֻכְמִים שִׁיּוּדְעִים דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה, שְׁתַּרִּי
 הַתּוֹרָה אֵינָם דְּבָרֵי חֲלוּם הֵם, שְׁנַמְסְרוּ
 לְמִי שְׁפּוֹתֵר אוֹתָם וְנִמְשָׁכִים אַחֵר הִפָּה,
 וְעַם כָּל זֶה צָרִיךְ לְפִתּוּר אוֹתָם לְפִי

עֲלָאָה. מַה בֵּין קָרָא דְאָמַר וּבֵת אִישׁ בֵּהֶן, וּבֵין קָרָא דְאָמַר וּבֵת בֵּהֶן, וְלֹא כְּתִיב אִישׁ. אֵלָּא, אִית בֵּהֶן דְּאֶקְרִי אִישׁ בֵּהֶן, וְלֹא כֵּהֶן מִמֶּשׁ. וְעַל אֲרַחָא דָּא, הָיָה (אִישׁ) בֵּהֶן, וְהָיָה סָגֵן, וְהָיָה כֵּהֶן גָּדוֹל, וְהָיָה כֵּהֶן דִּלְאוּ אִיהוּ גָּדוֹל. בֵּהֶן סֵתָם, רַב וְעֲלָאָה יִתִּיר מֵאִישׁ בֵּהֶן. וְעַל דָּא אִית נִשְׁמָתָא, (דף צ"ה ע"ב) וְאִית רוּחָא, וְאִית נַפְשׁ.

וּבֵת בֵּהֶן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, דָּא נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא, דְּאֵתְמַשְׁכַּת מֵאַתָּר עֲלָאָה, וְעֲאֲלַת לְגוּ סְתִימוּ דְאֵילָנָא דִּחְיִי. וְכַד רוּחָא דְכִּהְנָא עֲלָאָה נִשְׁבָּא, וְיַחֲבִיב נִשְׁמָתִין בְּאֵילָנָא דָּא, פְּרַחֲיִין מִתַּמָּן אֵינוֹן נִשְׁמָתִין, וְעֲאֲלִין בְּאוּצָר חֵד.

וְוִי לְעֲלָמָא, דִּלְא יִדְעִין בְּנֵי נָשָׂא לְאַסְתִּמְרָא, דְּקָא מַשְׁכִּין מַשִּׁיכוּ בְּחֵדִי יֵצֵר הָרַע, דְּאִיהוּ אִישׁ זָר,

לשון הקודש

וּבֵת בֵּהֶן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר – זו הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּמְשָׁכָה מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן וְנִכְנָסָה לְתוֹךְ סֵתֵר עֵץ הַחַיִּים, וּכְשֶׁרוֹחַ הַכֵּהֶן הָעֲלִיּוֹן נוֹשֶׁבֶת וְנוֹתֶנֶת נִשְׁמוֹת בְּאֵילָן הַזֶּה, פּוֹרְחוֹת מִשָּׁם אוֹתָם נִשְׁמוֹת וְנִכְנָסוֹת בְּאוּצָר אַחֵד.

אִזִּי לְעוֹלָם, שֶׁלֹּא יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם לְהַשְׁמֵר, שֶׁמוֹשְׁכִים מַשִּׁיכָה עִם יֵצֵר

מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן. מַה בֵּין פֶּסוּק שְׁאָמַר וּבֵת אִישׁ בֵּהֶן, וּבֵין פֶּסוּק שְׁאָמַר וּבֵת בֵּהֶן, וְלֹא כְּתוּב אִישׁ? אֵלָּא יֵשׁ כֵּהֶן שֶׁנִּקְרָא אִישׁ בֵּהֶן, וְלֹא כֵּהֶן מִמֶּשׁ. וְעַל הַדְּרָדָּה הַזֶּה הָיָה (אִישׁ) בֵּהֶן, וְהָיָה סָגֵן, וְהָיָה בֵּהֶן גָּדוֹל, וְהָיָה כֵּהֶן שְׂאִינוּ גָּדוֹל. כֵּהֶן סֵתָם גָּדוֹל וְעֲלִיּוֹן מֵאִישׁ בֵּהֶן. וְעַל זֶה יֵשׁ נִשְׁמָה, וְיֵשׁ רוּחַ, וְיֵשׁ נַפֶּשׁ.

וְהָיָה בֵּית כֹּהֵן פְּרִיחַת לְתַתָּא, וְאַשְׁכַּחַת בְּנֵינָא בְּאִישׁ זָר. וּבְגִין דְּאִיחוּ רְעוּתָא דְמָרָה, עָאלַת תַּמָּן וְאַתְּכַפִּיאת, וְלֹא יָכִילַת לְשַׁלְטָאָה, וְלֹא אֲשַׁתְּלִימַת בְּהָאִי עֲלֵמָא. כִּד נִפְקַת מִנִּיהּ, הִיא בִתְרוּמַת הַקֹּדְשִׁים לֹא תֹאכַל, בְּשָׂאָר כָּל נִשְׁמָתִין, דְּאֲשַׁתְּלִימוּ בְּהָאִי עֲלֵמָא.

תּוֹ אִית בְּהָאִי קָרָא, וּבֵית כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. עֲלוּבְתָא אִיחִי נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא, כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, דְּקָא אֲתַמְשְׁכַת, עַל גִּיזְרָא דְאַתְגִּייר, וּפְרִיחַת עָלֶיהָ מִגֵּן עֵדֶן בְּאַרְח סָתִים, עַל בְּנֵינָא דְאַתְבְּנִי מִעֲרְלָה מִסְּאָבָא, דָּא הֵוַת לְאִישׁ זָר.

וְדָא הוּא רְזָא עֲלָאָה יְתִירָא מִכָּלָא. בְּעֵמוּדָא דְקִימָא לְטַקְלִין, גּוֹ אֲוִירָא דְנִשְׁכַּת, אִית טִיקְלָא חָדָא בְּהָאִי סְטָרָא, וְאִית טִיקְלָא אַחֲרָא

לשון הקודש

עוֹד יֵשׁ בְּפִסּוּק הַזֶּה, וּבֵית כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר. עֲלוּבָה הִיא הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, שְׁנִמְשְׁכָה עַל הַגֵּר שֶׁהִתְגַּיֵּר, וּפְרִיחָה אֵלָיו מִגֵּן עֵדֶן בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר עַל בְּנֵן שְׁנִבְנָה מִעֲרְלָה מִסְּאָבָה, זוֹ הִיתָה לְאִישׁ זָר.

וְזֶהוּ סוּד עֲלִיזִין יוֹתֵר מִהַכֵּל. בְּעֵמוּד שְׁעוּמָד לְמֵאזְנִים בְּתוֹךְ אֲוִיר שְׁנוּשֵׁב, יֵשׁ

הָרַע, שֶׁהוּא אִישׁ זָר, וּבֵית הַכֹּהֵן הוּאֵת פּוֹרִיחַת לְמִטָּה וּמוֹצֵאת בְּנֵן בְּאִישׁ זָר. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא רְצוֹן שֶׁל אֲדוֹנָהּ, נִכְנָסַת לִשְׁם וְנִכְפִּית, וְלֹא יָכוּלָה לְשַׁלֵּם, וְלֹא הִשְׁתַּלְּמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְשִׁיזְעֵאת מִמֶּנּוּ, הִיא בִתְרוּמַת הַקֹּדְשִׁים לֹא תֹאכַל, בְּשָׂאָר כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהִשְׁתַּלְּמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

בְּהַאי סִטְרָא. בְּהַאי סִטְרָא מֵאֲזִי צֶדֶק. וּבְהַאי
סִטְרָא מֵאֲזִי מֶרְמָה. וְהַאי מִיקְלָא, לָא שְׂכִיד
לְעֵלְמִין, וְנִשְׁמָתִין סִלְקִין וְנִחְתִּין עָאֲלִין וְתַבִּין, וְאִית
נִשְׁמָתִין עֲשִׂיקִין, בַּד שְׁלִטָא אָדָם בְּאָדָם, וְדִכְתִּיב,
עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לָרַע לוֹ, לָרַע
(קהלת ח) לוֹ וְדָאִי.

אַבְל הַאי נִשְׁמָתָא, דִּהְיוֹת לְסִטְרָא אַחְרָא, אִישׁ זָר,
וְאִתְעַשְׂקַת מִנִּיה, דָּא אִיהִי לָרַע לוֹ. לוֹ:
לְהֵהוּא אִישׁ זָר, וְאִיהִי בְּתֵרוּמַת הַקִּדְּשִׁים לָא
תֹאכֵל, עַד דְּעֵבִיד בָּהּ קִדְּשָׁא בְּרִיד הוּא מַה
דְּעֵבִיד, אַתָּא קָרָא וְאָמַר וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ
זָר הָכִי הוּא.

הָכֵא אִית רָזָא, חֵיד מִתְעַשְׂקֵן נִשְׁמָתִין. אֵלָא הַאי
עֲלָמָא אַתְנַהֵג כֹּלָא, בְּאִילָנָא דְדַעַת טוֹב
וְרַע. וְכֵד אַתְנַהֵגן בְּנִי עֲלָמָא בְּסִטְרָא דְטוֹב, מִיקְלָא

לשון הקודש

אַבְל נִשְׁמָה זוֹ שְׁהִיְתָה לְצַד הָאֲחֵר, אִישׁ
זָר, וְנִעְשְׂקָה מִמֶּנּוּ, זוֹהִי לָרַע לוֹ. לוֹ –
לְאוֹתוֹ אִישׁ זָר, וְהִיא בְּתֵרוּמַת הַקִּדְּשִׁים
לָא תֹאכֵל, עַד שְׁעוּשָׁה בָּהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מַה שְׁעוּשָׁה. בָּא הַפְסוּק וְאָמַר, וּבֵת
כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר, כִּךְ זֶה.
כָּאֵן יֵשׁ סוּד אֵיךְ נִעְשְׂקוֹת הַנִּשְׁמָתוֹת.
אֵלָא הָעוֹלָם הַזֶּה מִתְנַהֵג הַכֹּל בְּעֵץ

מִשְׁקָל אֶחָד בְּצַד זֶה, וְיֵשׁ מִשְׁקָל אֶחָד
בְּצַד זֶה. בְּצַד זֶה מֵאֲזִי צֶדֶק, וּבְצַד זֶה
מֵאֲזִי מֶרְמָה. וְהַמִּשְׁקָל הַזֶּה לָא שׁוֹכֵךְ
לְעוֹלָמִים, וְנִשְׁמוֹת עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת,
נִכְנָסוֹת וְיוֹצְאוֹת, וְיֵשׁ נִשְׁמוֹת עֲשׂוּקוֹת,
כְּשִׁשׁוּלֵט אָדָם בְּאָדָם, שְׂכָתוֹב (קהלת ח)
עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בָּאָדָם לָרַע לוֹ.
לָרַע לוֹ וְדָאִי.

קִיָּמָא וְאַכְרַע לְסִטְרָא דְטוֹב. וְכִד אֲתִנְהֵגֵן בְּסִטְרָא
 דְרַע, אַכְרַע לְהָהוּא סִטְרָא. וְכָל נִשְׁמָתִין דְּהוּ
 בְּהָהִיא שַׁעְתָּא בְּטִיקְלָא, הָוָה עָשִׂיק לִזְוֵן, וְנָטִיל לִזְוֵן.
 אֲבָל לְרַע לֹו, דְּאֵינֹון נִשְׁמָתִין כְּפִיִּין (ס"א חֲפִיִּין) לְכָל
 מַה דְּאֲשַׁכְחֵן מִסִּטְרָא בִישָׁא, וְשִׁיעָאן לִיה.
 וְסִימְנָא לְדָא, אֲרוֹנָא קְדִישָׁא, דְּאֲתַעְשֹׁק גֹו
 פְּלִשְׁתִּים, וְשְׁלִיטֹו בֵּיה, לְרַע לִזְוֵן. אוּף הָבִי. הֲגִי
 נִשְׁמָתִין אֲתַעְשֹׁקִין מִסִּטְרָא אַחְרָא לְרַע לִזְוֵן.

מַה אֲתַעְבִּידֹו מֵאֵינֹון נִשְׁמָתִין. חֲמִינֵן בְּסִפְרֵי
 קְדָמָא, דְּמַנְיָהוּ הָוּ אֵינֹון חֲסִידֵי אוֹמוֹת
 הָעוֹלָם. וְאֵינֹון מִמְזִירֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים, דְּקַדְמֹון
 לְבַהֲנָא רַבָּא עָמָא דְאַרְעָא, וְחָשׁוּב בְּעֵלְמָא, אָף עַל
 גַּב דְּעָאֵל לַפְנֵי וְלַפְנִים. בָּכָה הָאִי סָבָא רַגְעָא חֲדָא,
 תְּנוּהוּ חֲבֵרִיא, וְלֹא אָמְרוּ מִדִּי.

לשון הקודש

לְהַרְע לָהֶם. אָף כָּאן, אֵלֹו הַנִּשְׁמוֹת
 נִעְשָׂקוֹת מֵהַצַּד הָאֲחֵר לְהַרְע לָהֶן.
 מַה נַּעֲשֶׂה מֵאוֹתָן נִשְׁמוֹת? רָאִינוּ בְּסִפְרֵי
 הַקְּדָמוֹנִים, שֶׁמָּהֶם הָיוּ אוֹתָם חֲסִידֵי
 אֲמוֹת הָעוֹלָם. וְאוֹתָם הַמְּזוּרִים שֶׁהֵם
 תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁקוּדָמִים לְכַהֵן גָּדוֹל
 עִם הָאָרֶץ וְחָשׁוּב בְּעוֹלָם, אָף עַל גַּב
 שֶׁהוּא נִכְנָס לַפְנֵי וְלַפְנִים. בָּכָה הַזֶּקֶן
 הַזֶּה רַגַע אֶחָד. תְּמַהוּ הַחֲבֵרִים וְלֹא
 אָמְרוּ דְבָר.

הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וּבִשְׁמִתְנַהֲגִים בְּגִי
 הָעוֹלָם בְּצַד הַטּוֹב, הַמְשַׁקְלֵת עוֹמְדַת
 וּמַכְרִיעָה לְצַד הַטּוֹב, וּבִשְׁמִתְנַהֲגִים בְּצַד
 הָרַע – מַכְרִיעָה לְאוֹתוֹ הַצַּד. וְכָל
 הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהָיוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעַה בַּמְשַׁקְלֵת,
 הָיָה עוֹשֵׁק אוֹתָן וְלוֹכֶת אוֹתָן.
 אֲבָל לְרַע לֹו, שְׁאוֹתָן נִשְׁמוֹת מַכְנִיעוֹת
 (מִכְסוֹת) אֵת כָּל מַה שֶׁמוֹצֵאוֹת מִצַּד הָרַע
 וּמִשְׁמִידוֹת אוֹתוֹ, וְסִימֵן לָזֶה – אֲרוֹן
 הַקֹּדֶשׁ שֶׁנַּעֲשֶׂק לְתוֹךְ פְּלִשְׁתִּים וְשְׁלִטֹו

פִּתְחָהּ הִהְיָא סָבָא וְאָמַר, (שמות כא) אִם רָעָה בְּעֵינַי
 אֲדַנְיָהּ אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה וְהִפְדָּה לְעַם נִכְרִי
 וְגו'. הָאִי פִּרְשִׁתָּא עַל רָזָא דָּא אֲתָמַר, וְכִי יִמְכֹּר
 אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כִּצְאֵת הָעֶבְדִּים
 אִם רָעָה וְגו'. מֵאֲרִיָּה דְעֵלְמָא מָאן לֹא יִדְחַל
 מִינָּה, דְּאֲנִתְ שְׁלִיט עַל כָּל מַלְכִין דְּעֵלְמָא, כִּמְה
 דָּאֲתָ אָמַר (ירמיה י') מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי
 לֶךְ יֵאָתֶה וְגו'.

כִּמְה אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשֶׂא בְּעֵלְמָא, דִּקָּא מִשְׁתַּבְּשֵׁן
 בְּהָאִי קָרָא, וְכִלְהוּ אֲמַרִי, אֲבָל קָרָא דָּא
 לֹא אֲתִיּוּשָׁר בְּפּוֹמִיָּהּ. וְכִי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
 מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיְהוּ, וְהִלָּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אִיְהוּ, וְהָכִי
 אֲקָרִי, דִּהָא כְּתִיב, (דברים לב) בְּהִנֵּחַל עֲלִיּוֹן גּוֹיִם וְגו'.
 וְכְתִיב (דברים לב) כִּי חֵלֶק יִי' עִמּוֹ. וְעַל דָּא אֲקָרִי
 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא דְאִיְהוּ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אֲקָרִי,

לשון הקודש

כִּמְה הֵם בְּנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם
 שְׁמִשְׁתַּבְּשִׁים בְּפִסּוּק הַזֶּה, וְכָלֵם
 אוֹמְרִים, אֲבָל הַפִּסּוּק הַזֶּה לֹא מִתִּיּוּשָׁר
 בְּפִיָּהֶם. וְכִי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֶלֶךְ
 הַגּוֹיִם! וְהִלָּא הוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְכִד
 נִקְרָא! שְׁהִרִי כְּתוּב (דברים לב) בְּהִנֵּחַל עֲלִיּוֹן
 גּוֹיִם וְגו', וְכְתוּב (שם) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ. וְעַל
 זֶה הוּא נִקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר

פִּתְחָהּ אוֹתוֹ וְזָקֵן וְאָמַר, אִם רָעָה בְּעֵינַי
 אֲדַנְיָהּ אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה וְהִפְדָּה לְעַם נִכְרִי
 וְגו'. פִּרְשָׁה זֶה נִפְסָד הַזֶּה, וְכִי
 יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא
 כִּצְאֵת הָעֶבְדִּים אִם וְגו'. רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִי
 לֹא יִפְחַד מִמֶּךָ, שְׂאֲתָה שׁוֹלֵט עַל כָּל
 מַלְכֵי הָעוֹלָם, כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה י') מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה וְגו'.

הָא שְׁבַחָא דְלֵהוֹן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְלֶךְ
עַלְיָהּ, וְלֹא כְמָה דְאִמְרִין דְאַתְּמַסְרִין לְשִׁמְשִׁין
וְלַמְּמַנֵּן דִּילִיָּה.

וְתוּ סִיפָא דְקָרָא, דְכָתִיב, (יִרְמִיָּה י') פִּי בְּכָל חֲכָמֵי
הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹד. כָּל הָאֵי,
שְׁבַחָא אִיהוּ לְשָׂאָר עַמּוּן, וְתוֹזָהא אִיהוּ, הֵיךְ לֹא
מִסְתַּלְקִי בְּהָאֵי קָרָא לְרוּם (דף צ"ו ע"א) רְקִיעָא. אֵלֹא,
דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סָמָא עֵינֵיָּהּ, וְלֹא יִדְעֵי בֵּיה
כָּלֵל, דְהָא מַה דְאַנֵּן אִמְרֵי דְכָלְהוּ אִין, וְאַפִּם,
וְתַהוּ. דְכָתִיב, (יִשְׁעִיָּה מ') כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדּוּ מֵאַפִּם
וְתַהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ, הָא עֲקָרָא עֲלָאָה רַבָּא וַיִּקְרָא שְׁוִי
לִזְוֹן קָרָא דָּא.

אָמַר לִיָּה ר' חֲזִיָּא וְהָא כְּתִיב (תהלים מז) מְלֶךְ אֱלֹהִים
עַל גּוֹיִם וְגו'. אָמַר לִיָּה, אָנָּה חֲמִינָא דְכַתֵּר

לשון הקודש

הֵזֶה לְרוּם הֶרְקִיעַ? אֵלֹא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא סָמָא אֶת עֵינֵיהֶם וְלֹא יוֹדְעִים בּוֹ
כָּלֵל, שְׁהָרִי מַה שְּׂאָנּוּ אוֹמְרִים שְׁכָלָם
אִין וְאַפִּם וְתַהוּ, שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה מ') כָּל
הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדּוּ מֵאַפִּם וְתַהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ,
הָרִי הָעֶקֶר הָעֲלִיזִין הַגְּדוּל וְהַנִּכְבָּד שֶׁם
אוֹתָם הִכְתוּב הֵזֶה.

אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָרִי כְּתוּב מְלֶךְ

שְׁהוּא נִקְרָא מְלֶךְ הַגּוֹיִם, הָרִי שְׁבַח
שְׁלָהֶם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֶךְ עַלְיָהֶם,
וְלֹא כְמוֹ שְׂאוֹמְרִים שֶׁהֶם נִמְסְרוּ
לְשִׁמְשִׁים וְלַמְּמַנִּים שָׁלוּ.

וְעוֹד סוּף הַפְּסוּק, שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה י') פִּי
בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין
כְּמוֹד. כָּל זֶה הוּא שְׁבַח לְשָׂאָר הָעַמִּים.
וְתַמִּיקָהּ הִיא אֵיךְ לֹא מִתְעַלִּים בַּפְּסוּק

כַּתְּלִייהוּ הָיִיתָ, וְנִפְקַת בְּהַאי קָרָא לְסִייעָא לֹון, הָוָה
 לִי לְאַתָּבָא בְּקֻדְמִיתָא, עַל מַה דְּאַמִּינָא. אֲבָל בֵּינָן
 דְּאַשְׁבַּחנָא לָךְ בְּאַרְחָא, אַעֲבֵר לָךְ מִתַּמָּן, וּמִתַּמָּן
 אֵיחָד לְאַעֲבֵרָא כָּלָא.

תָּא חַוִּי, כָּל שְׁמָהּ, וְכָל בְּנוֹיִין דְּשְׁמָהּ, דְּאִית
 לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּלָהוּ מִתַּפְּשִׁטָּן
 לְאַרְחֵייהוּ, וְכָלָהוּ מִתַּלְבָּשִׁין אֵלִין בְּאֵלִין, וְכָלָהוּ
 מִתַּפְּלָגִין לְאַרְחִין וּשְׁבִילִין יְדִיעָן. בַּר שְׁמָא
 יְחִידָאָה, בְּרִיר דְּכָל שְׂאָר שְׁמָהּ, דְּאַחֲסִין לְעַמָּא
 יְחִידָאָה, בְּרִיר מִכָּל שְׂאָר עַמִּין, וְאִיהוּ יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, דְּכַתִּיב, (דברים לב) כִּי חֶלֶק יִי' עִמּוֹ. וְכַתִּיב
 (דברים ד) וְאַתֶּם תִּדְבְּקִים בֵּינִי בְּשֵׁמָא דָּא מִמֶּשׁ, וְתִיר
 מִכָּל שְׂאָר שְׁמָהּ.

וְשֵׁמָא תַּד מִכָּל שְׂאָר שְׁמָהּ דִּילִיה, תַּהוּא

לשון הקודש

אלה באלה, וכלם נחלקים לדרכים
 ושבילים ידועים, פרט לשם היחיד,
 הנבחר של כל שאר השמות, שהוריש
 לעם היחיד הנבחר מכל העמים, והוא
 – יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שכתוב (דברים לב)
 כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ. וכתוב (שם) וְאַתֶּם
 תִּדְבְּקִים בְּה', בְּשֵׁם זֶה מִמֶּשׁ יוֹתֵר מִכָּל
 שְׂאָר הַשְּׁמוֹת.

ושם אחד מכל שאר שמותיו, אותו

אלהים על גוים וגו'. אמר לו, אני ראיתי
 שאחר הכתל שלהם הייתי, ונצאת
 בפסוק הזה לעזר להם. הנה לי להשיב
 בתחלה על מה שאמרת. אבל בין
 שמצאתי אותך בדרך, אעביר אותך
 משם, ומשם אלך להעביר את הכל.

בא וראה, כל השמות וכל בנוי
 השמות שיש לקדוש-ברוך-הוא, כלם
 מתפשטים לדרביהם, וכלם מתלבשים

דַּאתְפִּשֵׁט וְאֶתְפִּלַּג לְכַמָּה אֲרָחִין וְשִׁבְלִין, וְאֶקְרִי
 אֱלֹהִים. וְאַחֲסִין שְׁמָא דָּא, וְאֶתְפִּלַּג לְתַתָּאי דְּהָא
 עֲלָמָא, וְאֶתְפִּלַּג שְׁמָא דָּא, לְשִׁמְשִׁין וְלִמְמָנָן דְּמִנְהִי
 לְשָׂאָר עַמּוּן. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (במדבר כב) וַיָּבֹא אֱלֹהִים
 אֶל בִּלְעָם לַיְלָה. (בראשית כ) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ
 בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה. וְכֵן כָּל מְמָנָא וּמְמָנָא דְּאַחֲסִין לִזְן
 קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְשָׂאָר עַמּוּן, בְּשְׁמָא דָּא כְּלִילָן.
 וְאַפִּילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּשְׁמָא דָּא אֶקְרִי. וְשְׁמָא דָּא
 מֶלֶךְ עַל גּוֹיִם, וְלֹא הָהוּא שְׁמָא, דָּא הָהוּא דְּמֶלֶךְ
 עַל יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ יְחִידָּתָהּ, לְעַמָּא יְחִידָּתָהּ, לְעַמָּא
 דִּישְׂרָאֵל, עַמָּא קִדְשָׁא.

וְאִי תִימָא, עַל אֲרָחָא דָּא גּוֹקִים קָרָא דְּכֶתִיב, (ירמיה)
 מִי לֹא יִרְאֶךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, דְּדָא אִיהוּ שְׁמָא
 דְּקָא מֶלֶךְ עַל גּוֹיִם, אֱלֹהִים דְּהָא דְּחִילוּ בֵּיה שְׂרִיא

לשון הקודש

שְׁהַתְפִּשֵׁט וְנַחֲלֵק לְכַמָּה דְּרָכִים
 וְשִׁבְלִים וְנִקְרָא אֱלֹהִים. וְהוֹרִישׁ אֶת
 הַשֵּׁם הַזֶּה, וְנַחֲלֵק לְתַתְּחוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם
 הַזֶּה, וְנַחֲלֵק הַשֵּׁם הַזֶּה לְשִׁמְשִׁים
 וְלִמְמָנִים שְׁמִנְהִינִים אֶת שְׂאָר הָעַמִּים,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כב) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
 בִּלְעָם לַיְלָה. (בראשית כ) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
 אַבְימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה. וְכֵן כָּל מְמָנָה
 וּמְמָנָה שְׁהוֹרִישׁ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אוֹתָם לְשָׂאָר הָעַמִּים נִכְלָלִים בְּשֵׁם הַזֶּה,
 וְאַפִּילוּ עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת בְּשֵׁם הַזֶּה.
 וְשֵׁם זֶה מֶלֶךְ עַל גּוֹיִם, וְלֹא אוֹתוֹ הַשֵּׁם,
 שֶׁהוּא מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא יְחִידִי
 לְעַם הַיְחִידִי, לְעַם יִשְׂרָאֵל, הָעַם הַקְדוֹשׁ.
 וְאֵם תֹּאמַר, עַל דְּרָךְ זֶה נִבְאָר אֶת
 הַפֶּסוּק, שְׁכַתוֹב (ירמיה י) מִי לֹא יִרְאֶךְ מֶלֶךְ
 הַגּוֹיִם, שֶׁהִרִי הוּא שֵׁם שְׁמוּלָךְ עַל גּוֹיִם
 – אֱלֹהִים, שֶׁהִרִי הִירָאָה שְׁרוּיָה בּוֹ וְהִדִּין

וְדִינָא בִּיה שְׂרִיא. לָאוּ הָכִי, וְלָאוּ עַל דָּא אֲתָמַר,
דְּאִי הָכִי אֲפִילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּכָלְלָא דָּא אִיהוּ.

אַבְל בֵּינון דְּכִתְלָא דְּהֵינִית סָמִיךְ אֲבִתְרִיה, אֲתִנְסַח,
קָרָא קָאִים עַל קִיּוּמָא, בְּאַסְתְּכִלוּתָא זְעִיר.
מִי לֹא יִרְאֵךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, וְאִי תִימָא דְּמֶלֶךְ הַגּוֹיִם
עַל קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָמַר, לָאוּ הָכִי. אֲלֹא, מָאן
הוּא מֶלֶךְ הַגּוֹיִם דְּלֹא יִרְאֵךְ, דְּלֹא דְּחִיל מִינְךָ, וְלֹא
יִזְדַּעֵזַע מִינְךָ. מִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם דְּלֹא יִרְאֵךְ. בְּגִוּוֹנָא
דָּא (תהלים קיג) הִלְלוּיָהּ הִלְלוּ עַבְדֵּי יי' הִלְלוּ אֶת שֵׁם
יי'. מָאן דְּשָׁמַע לִיה, לֹא יֵדַע מָאִי קֹאמַר, בֵּינון
דְּאָמַר הִלְלוּיָהּ, אוֹף הָכִי הִלְלוּ עַבְדֵּי יי', דְּהִנּוּה לִיה
לְמִכְתָּב, עַבְדֵּי יי' הִלְלוּ אֶת שֵׁם יי'. אוֹף הָכִי. הִנּוּה
לִיה לְמִכְתָּב, מִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם דְּלֹא יִרְאֵךְ. אֲלֹא
כָּלָא עַל תְּקוּנִיָּה אֲתָמַר.

לשון הקודש

פֿוֹחַד מֶמֶךְ וְלֹא יִזְדַּעֵזַע מִמֶּךְ, מִי מֶלֶךְ
הַגּוֹיִם שְׂלֵא יִרְאֵךְ? כִּמּוֹ זֶה, (תהלים קיג)
הִלְלוּיָהּ הִלְלוּ עַבְדֵּי ה' הִלְלוּ אֶת שֵׁם ה'.
מִי שְׁשָׁמַע אוֹתוֹ, לֹא יִזְדַּע מֶה אָמַר. בֵּינון
שְׁאָמַר הִלְלוּיָהּ, אָף כֶּךָ הִלְלוּ עַבְדֵּי ה'!
שְׁהִיָּה לוֹ לְכִתְבָּה, עַבְדֵּי ה' הִלְלוּ אֶת שֵׁם
ה'. אָף כָּאן הִנּוּה לוֹ לְכִתְבָּה, מִי מֶלֶךְ
הַגּוֹיִם שְׂלֵא יִרְאֵךְ, אֲלֹא הִבֵּל עַל תְּקוּנָה
נִתְבָּאֵר.

שְׂרוּי בּוֹ – לֹא כֶּךָ, וְלֹא עַל זֶה נֶאֱמַר.
שָׂאֵם כֶּךָ, אֲפִילוּ עֲבוּדָה זָרָה בְּכָלְלָא זֶה
הִיא.

אַבְל בֵּינון שְׁהִכְתֵּל שְׁהִינִית סָמוּךְ אַחֲרֵינוּ
נֶעֱקַר, הַפֶּסוּק עוֹמֵד עַל קִיּוּמוֹ
בְּהַסְתְּכִלוּת קִמְנָה. מִי לֹא יִרְאֵךְ מֶלֶךְ
הַגּוֹיִם. וְאִם תֹּאמַר שְׁמֶלֶךְ הַגּוֹיִם נֶאֱמַר
עַל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא – לֹא כֶּךָ. אֲלֹא
מִי הוּא מֶלֶךְ הַגּוֹיִם שְׂלֵא יִרְאֵךְ, שְׂלֵא

כִּי בָּכַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבָכַל מַלְכוּתָם מֵאִין כָּמוֹךְ,
מִחוּ מֶלֶךְ דְּאַתְפָּשֵׁט בִּינְיָהוּ בְּחֻכְמָתָא דְלַהוֹן,
מֵאִין כָּמוֹךְ וּבְלַהוֹ אֹדְאן עַל דָּא, בְּד חֲמָאן
בְּחֻכְמָתָא דְלַהוֹן עוֹבְדֵךְ וּגְבוּרָתְךָ, אַתְפָּשֵׁט מֶלֶךְ
דָּא בִּינְיָהוּ, וְאַמְרֵי מֵאִין כָּמוֹךְ בָּכַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם
וּבָכַל מַלְכוּתָם. מֵאִין כָּמוֹךְ אֲמַרִי, וְאַתְפָּשֵׁט
בִּינְיָהוּ. תְּדִין חֲבֵרִיָּא, וּבְכוּ וְלֹא אָמְרוּ מְדִי. אוּף
הָכִי בָּכָה אִיהוּ כְּמִלְקָדְמִין.

פִּתְחָ וְאָמַר (בראשית כא) וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה
הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ וְגו', חֲבֵרִיָּא אַתְעֲרוּ,
דְּבַעֲאֵת שָׂרָה לְפִנְאָה עֲבוּדָה זָרָה מִבֵּיתָא, וְעַל דָּא
כְּתִיב כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ.
הָכָא כְּתִיב וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ, דָּא נִשְׁמָתָא
בְּגִלְגּוּלֵי עַל עוֹבְדֵין בִּישׁוּן דְּעֵלְמָא. לְאִמָּה: הַהוּא

לשון הקודש

הוא בָּכָה כְּמִלְקָדְמִין.

פִּתְחָ וְאָמַר, (בראשית כא) וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם
גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ וְגו'.
הַחֲבֵרִים הִתְעוּרְרוּ, שְׂרָצָתָה שָׂרָה לְפִנְאָה
מִבֵּיתָה עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל זֶה כְּתוּב כָּל
אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ.
כָּאן כְּתוּב וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ – זֶה
הַנִּשְׁמָה בְּגִלְגּוּלִים עַל מַעֲשִׂים רָעִים
שְׂבַעוּלָם. לְאִמָּה – לְאוֹתוֹ הַצֵּד הָאֲחֵר

כִּי בָּכַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבָכַל מַלְכוּתָם
מֵאִין כָּמוֹךְ. מָה הַדְּבָר שֶׁהַתְּפִשֵּׁט
בִּינְיָהוּ בְּחֻכְמָה שְׁלֵהֶם? מֵאִין כָּמוֹךְ,
וְכֵלָם מוֹדִים עַל זֶה. בְּשָׂרָאִים בְּחֻכְמָתָם
מַעֲשִׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ, הַתְּפִשֵּׁט דְּכָר זֶה
בִּינְיָהוּ, וְאוֹמְרִים מֵאִין כָּמוֹךְ בָּכַל חֲכָמֵי
הַגּוֹיִם וּבָכַל מַלְכוּתָם. מֵאִין כָּמוֹךְ
אוֹמְרִים, וְהַתְּפִשֵּׁט בִּינְיָהוּ. שְׂמַחוּ
הַחֲבֵרִים, וּבְכוּ וְלֹא אָמְרוּ דְּכָר. אַף כֵּךְ

סְטָרָא אַחֲרָא בְּגִלְגּוּלָא בִישָׁא דְטִיקְלָא, דְאַהֲדָר, וְהָא אֶתְעַשְׂקַת, לְאַפְקָא לָהּ מִתַּמָּן. וְדָאי לֹא תַצֵּא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, כֹּל אֵינוֹן נִשְׁמָתִין דְּמִתְעַשְׁקֹן.

מָאן אֵינוֹן הָבֵא. אִיהוּ רָזָא אֱלִין אֵינוֹן נִשְׁמָתִין דִּינוּקִין זְעִירִין, כִּד אֵינוֹן יִנְקִי מִגּוֹ תוּקְפָא דְאַמִּיהוֹן. וְקִידְשָׁא בְּרִיד הוּא חָמִי, דָּאי יִתְקַיְמוֹן בְּעֵלְמָא, יִבְאַשׁוּן רִיחִיהוֹן, וְיִתְחַמְצוֹן כְּחוּמְץ דָּא. לְקִיט לֹון זְעִירִין, בְּעוֹד דִּיהִבִּי רִיחָא.

מַה עָבִיד. שָׁבִיק לֹון לְאַתְעַשְׁקָא בִידָא דְהִתִּיא אֲמָה, וְדָא אִיהִי לִילִית דְּכִיּוֹן (דף צ"ו ע"ב)
דְּאַתִּייהִיבוּ בְּרִשׁוּתָהּ, חֲדָאת (נ"א אַחֲדָא) בְּהִתְהוּא יְנוּקָא, וְעַשִּׂיקַת לִיה, וְאַפִּיקַת לִיה מִעֵלְמָא, כִּד אִיהוּ יִנְק בְּתוּקְפָא דְאַמִּיה.

לשון הקודש

יבאש ריחם ויחמיצו כמו החמץ הזה. לוקח אותם קטנים, בעודם נותנים ריח. מה עושה? משאיר אותם להעשק ביד אותה האמה, וזהו לילית. שבין שנתנו ברשותה, שמחה (אוֹמָת) באותו תינוק ועושקת אותו, ומוציאה אותו מן העולם כשהוא יונק מבח אמו.

בגלגול רע של המשקל שחזור, וברי נעשקה להוציא אותה משם. ודאי לא תצא כצאת העבדים, כל אותן נשמות שנעשקות.

מי הן כאן? הוא סוד אלה אותן נשמות התינוקות הקטנים, כשהם יונקים מתוך תקופ של אדם, והקדוש ברוך הוא רואה שאם יתקיימו בעולם,

וְאִי תִימָא, אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין דִּיעֲבֹדוֹן טַב לְעֵלְמָא.
 לָאוּ הָכִי. דְּכַתִּיב אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ,
 דִּיחֲמִין הִהוּא גִבָּרָא בָּהּ לְבַתָּר יוֹמִין, אִי אֲתַקְּיִים
 בָּהּ. דָּא אֲתַעֲשֶׂקֶת, וְאַחֲרָא לָא אֲתַעֲשֶׂקֶת. וְעַל
 אֵלִין כְּתִיב, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים וְגו' וְהֵינְנוּ אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ.

אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה, לֹא בְּאֶלֶף כְּתִיב. אִי תִימָא,
 דְּהָא בְּהִהוּא סִטְרָא אַחֲרָא, אֲזִמִּין לָהּ
 קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מִיּוֹמָא דִּהִתָּה. לֹא. וְהִשְׁתָּא
 בְּגִלְגּוּלֵי טִיקְלָא, לֹא יַעֲדָה בּוֹא"ו. מַה דְּלֹא הִתָּה
 מִקְדָּמַת דְּנָא.

וְהַפְּדָה, מָאִי וְהַפְּדָה. פָּרִיק לָהּ קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 הִשְׁתָּא, דִּסְלָקָא רִיחָא, עַד לֹא תַחֲמִין,
 וְסָלִיק לָהּ לְרוּמֵי מְרוּמִים, בְּמַתִּיבְתָּא דִּילִיָּה, וְאִי
 תִימָא פִּיּוֹן דִּאֲתַעֲשֶׂקֶת מִהִהוּא סִטְרָא אַחֲרָא, יַחִיב

לשון הקודש

אם תאמר שְׁהָרִי בְּאוֹתוֹ הַצֵּד הָאֲחֵר
 הַזִּמִּין לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם
 שֶׁהִיָּתָה - לֹא! וְעַכְשָׁו בְּגִלְגּוּלֵי הַמַּאֲוָנִים
 - לֹא יַעֲדָה, בּוֹא"ו, מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִקְדָּם
 לָבֹן.

וְהַפְּדָה, מַה זֶה וְהַפְּדָה? גָּאֵל אוֹתָהּ
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲכָשׁוּ, שְׁמַעְלָה רִית,
 טָרַם שֶׁתַּחֲמִין, וּמַעְלָה אוֹתָהּ לְרוּמֵי

וְאִם תֹּאמַר שְׁאוֹתָן נִשְׁמוֹת יַעֲשׂוּ טוֹב
 לְעוֹלָם - לֹא כֵךְ, שֶׁכְּתוּב אִם רָעָה בְּעֵינֵי
 אֲדֹנֶיהָ, שִׁיחֲמִין אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּהּ לְאַחֵר
 יָמִים, אִם יִתְקַים בָּהּ. זֶה נַעֲשֶׂקֶת, וְאַחֲרֵת
 לֹא נַעֲשֶׂקֶת, וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב, (קהלת ד)
 וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים וְגו', וְהֵינּוּ אִם
 רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ.

אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה. לֹא - כְּתוּב בְּאֶלֶף.

לָהּ, בָּמָה דְּאָמְרוּ לַחֲסִידֵי שְׂאֵר עַמּוּן, וְלֹאִינוּן
מִמְּזוּרֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים. אַתָּא קָרָא וְאוֹכַח, לְעַם
נִבְרִי לֹא יִמְשׁוּל לְמַכְרָה וְדָאִי, בְּבִגְדוֹ בָּהּ, דְּעָשִׂיק
לָהּ בַּעֲשִׂיקוֹ דְּגִלְגּוּלָא דְּטִיקְלָא, אֵלָּא לְיִשְׂרָאֵל
וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֲרָא. וְכֵן נִפְקַת מִן טִיקְלָא, לֹא תֵצֵא
בְּצֵאת הָעֶבְדִּים, אֵלָּא מִתַּעֲטָרָא בַּעֲטָרָהּ בְּאַרְמָא
עַל רִישֶׁיהָ.

וְאִי תִימָא, דְּהָאִי סֵטְרָא עָאֲלַת לָהּ בְּהָהוּא יְנוּקָא.
לָאוּ חָכִי. אֵלָּא נִטְלַת לָהּ, וְחִדָּאת בְּהִדָּה,
וּפְרַחַת מִן יְדָהָא, וְעָאֲלַת בְּהָהוּא אַתָּר, וְאִיהִי
פְקִידַת לְהָהוּא יְנוּקָא, וְחִדָּאת בֵּיהּ, וְחִיִּיבַת בֵּיהּ,
וְתֵאִיבַת לְהָהוּא בָּשָׂר, עַד דְּלִבְתָּר נָטִיל קֳדָשָׁא
בְּרִידָא הוּא נִשְׁמָתִיהּ, וְהִיא לְגוּפָא. וְלִבְתָּר כֹּלָא
אִיהִי בְּרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

לשון הקודש

על ראשה.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהַצֵּד הַזֶּה הַכְּנִים אוֹתוֹ
לְאוֹתוֹ תִּינוּק – לֹא כֵן, אֲלֵּא נִטְלַת
אוֹתָהּ וְשִׁמְחָה עִמָּה וּפּוֹרְחַת מִיָּדָהּ
וְנִכְנָסַת לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהִיא פּוֹקֶדֶת אֶת
אוֹתוֹ תִּינוּק וְשִׁמְחָה בּוֹ וְצוֹחֶקֶת בּוֹ,
וְתֹאכְלָה אֶת אוֹתוֹ הַבָּשָׂר, עַד שֶׁאַחֵר כֵּן
נִטְלָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ,
וְהִיא לְגוּפָא. וְאַחֵר כֵּן הִכָּל בְּרִשׁוּתוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא.

מְרוּמִים בִּישִׁיבָה שְׁלוֹ. וְאִם תֹּאמַר, בֵּינוּ
שֶׁנֶּעֱשֶׂה מֵאוֹתוֹ הַצֵּד הָרַע, נוֹתֵן אוֹתָהּ,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ לַחֲסִידֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם
וְלֹאֹתָם מִמְּזוּרֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים – כֹּא
הַתּוֹב וּמוֹכִיחַ, לְעַם נִבְרִי לֹא יִמְשַׁל
לְמַכְרָה, וְדָאִי, בְּבִגְדוֹ בָּהּ, שֶׁעוֹשֶׂק
אוֹתָהּ בַּעֲשֶׂק שֶׁל גִּלְגּוּל הַמַּאֲוָנוֹת, אֵלָּא
לְיִשְׂרָאֵל וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֵר. וּכְשִׁיוֹצֵאת
מִן הַמַּאֲוָנוֹת, לֹא תֵצֵא בְּצֵאת הָעֶבְדִּים,
אֲלֵּא מִתַּעֲטָרַת בַּעֲטָרָתָהּ בְּהֶרְמָה

תָּא חַיִּי, (שמות כא) **לֹא תֵצֵא כִּצְאֹת הָעֶבְדִּים, מֵאִי הוּא. אֵלָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּנִפְקַת מִן מִיקְלָא וְהָהוּא סְטָרָא בְּחֵדוֹ, רָשִׁים לָהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְחֲתִים לָהּ בְּחֵד גּוֹשְׁפִּנְקָא, וּפְרִישׁ עָלָהּ לְבוּשׁ יָקָר דִּילִיָּהּ, וּמֵאֵן אִיהוּ. שְׂמָא קִדִּישָׁא דְאַקְרִי אֱלוֹהֵי. וְדָא הוּא בְּבִגְדוֹ בָּהּ, לְבוּשָׁא יְקִירָא דְמַלְכָּא פְּרִישׁ עָלָהּ וּבְדִין אִיהִי נְטִירָא, דְּלֹא אֶתְמַסְרַת לְעַם נְכָרִי, אֵלָּא לְיִשְׂרָאֵל לְחֹד.**

וְדָא אִיהוּ דְּכְתִיב, (איוב כט) **בְּיָמַי אֱלוֹהֵי יִשְׁמְרֵנִי, וְעַל רָזָא דָּא כְּתִיב הָכָּא, לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה בְּבִגְדוֹ בָּהּ, בְּעוֹד דְּלְבוּשׁ יָקָר דְּמַלְכָּא בָּהּ. בֵּינָן דְּבִגְדוֹ בָּהּ, כְּתִיב לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה.**

מַה רָשׁוּ אֵית לְהָהוּא סְטָרָא בָּהּ. תָּא חַיִּי, כָּל בְּנֵי

לשון הקודש

לחוד.

וְזַחְו שְׂכְּתוּב (איוב כטו) **בְּיָמַי אֱלוֹהֵי יִשְׁמְרֵנִי, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב כָּאן, לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה בְּבִגְדוֹ בָּהּ, בְּעוֹד שְׁלְבוּשׁ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ בָּהּ. בֵּינָן שְׁבִגְדוֹ בָּהּ, כְּתוּב לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְמַכְרָה.**

מַה רָשׁוּת יֵשׁ לְאוֹתוֹ צַד בָּהּ? בֹּא וּרְאֵה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם כְּלָם בְּרָשׁוּת הַמֶּלֶךְ

בֹּא וּרְאֵה, לֹא תֵצֵא כִּצְאֹת הָעֶבְדִּים, מַה זֶה? אֵלָּא בְּשַׁעְה שְׂיוּצֵאֵת מִן הַמַּאֲזָנִים וְאוֹתוֹ הַצַּד בְּשִׁמְחָה, רוּשֵׁם הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחֻתֶּם אוֹתָהּ בְּחוֹתֻמַּת אַחַת, וּפּוֹרֵם עָלֶיהָ לְבוּשׁ כְּבוֹד שְׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? הַשֵּׁם הַקִּדּוּשׁ שְׁנִקְרָא אֱלוֹהֵי. וְזַחְו בְּבִגְדוֹ בָּהּ, הַלְבוּשׁ הַנִּכְבָּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵשׁ עָלֶיהָ, וְאֵז הוּא שְׂמוּרָה, שְׁלֹא נִמְסְרָה לְעַם נְכָרִי אֵלָּא לְיִשְׂרָאֵל

עֲלֵמָא בְּלָחוּ, בְּרִשׁוּתִּיהָ דְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וּבְלָחוּ
אִית לֹון זְמַנָּא בְּהָאֵי עֲלֵמָא, עַד דְּאִיהוּ בָּעֵי לְסַלְקָא
לֹון מִן עֲלֵמָא, וְדָא לִית לִיה זְמַנָּא, וְעַל דָּא אִיהִי
חַיִּיכַת בְּהוּ, וְחֻדָּאת בְּהוּ.

תוּ, אֲזַחְרוּתָא לְבַר נָשׁ (בְּהָאֵי עֲלֵמָא) אִית בְּהִנֵּי קָרְאִי,
וּבְמָה עֵיטִין טָבִין עֲלָאִין אֵינוֹן, בְּכָל מִילִי
דְּאֲזַרִּיתָא, וּבְלָחוּ קְשׁוּט, בְּאַרְח קְשׁוּט, וְאַשְׁתְּמוּדְעֹן
לְגַבִּי חֲבִימִין, דִּי־דְעִי וְאֲזִלִּי בְּאַרְח קְשׁוּט. בְּזְמַנָּא
דְּבָעָא קָדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְמַבְרִי עֲלֵמָא, סָלִיק
בְּרִעוּתָא קָמִיה, וְצִייר כָּל נִשְׁמָתִין דְּאֵינוֹן זְמִינִין
לְמִיחָב בְּבִנֵּי נָשָׂא לְבַתָּר, וּבְלָחוּ אֶתְצִיירוּ קָמִיה
בְּהֵהוּא צִיורָא מִמָּשׁ, דִּי־זְמִינִין לְמַחֲוִי בְּבִנֵּי נָשָׂא
לְבַתָּר, וְחֻמָּא כָּל חַד וְחַד.

וְאִית מְנַהוֹן דִּי־זְמִינִין לְאַבְאָשָׁא אֶרְחִייהוּ בְּעֲלֵמָא,

לשון הקודש

שְׂיֻדְעִים וְהוֹלָכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת. בְּזִמָּן
שָׂרְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא אֶת
הָעוֹלָם, עָלָה בְּרָצוֹן לְפָנָיו, וְצִייר אֶת כָּל
הַנִּשְׁמּוֹת שֶׁהֵן עֲתִידוֹת לְהִנָּתֵן בְּבִנֵּי אָדָם
אַחֵר כֶּה, וּבְכֵן הַצִּיּוּר לְפָנָיו בְּאוֹתוֹ
צִיור מִמָּשׁ שְׁעִתִּידִים לְהִיּוֹת בְּנֵי אָדָם
לְאַחֵר מִבֶּן, וְרָאָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וַיֵּשׁ מִהֵן שְׁעִתִּידוֹת לְהִרְעֵ אֶת דִּרְכֵיהֶן

הַקָּדוֹשׁ, וּלְכַלֵּם יֵשׁ זִמָּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד
שֶׁהוּא רוֹצֵה לְסַלְקָם מִן הָעוֹלָם, וְזֶה אֵין
לוֹ זִמָּן, וְעַל כֵּךְ הִיא צוֹחֶקֶת בָּהֶם
וּשְׂמַחָה בָּהֶם.

עוֹד, אֲזַחְרָה לְאָדָם (בְּעוֹלָם הַזֶּה) יֵשׁ
בְּפִסּוּקִים הֵלְלוּ וְכִמְה עֲצוֹת טוֹבוֹת
עֲלִיזוֹנוֹת הֵן בְּכָל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וּבְכֵן
אֱמֶת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וְנוֹדְעוֹת לְחַכְמִים

וּבִשְׁעָתָא דְּמָטָא זְמַנֵּיהּוּ, קָרִי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְהֵחִיָּא נִשְׁמָתָא, אָמַר לָהּ, זִילִי עוֹלֵי בְּרוּךְ פֶּלֶן.
 בְּגוּף פֶּלֶן. אֲתִיבַת קָמִיָּה, מְאֲרִיָּה דְּעֵלְמָא, דִּי לִי
 בְּעֵלְמָא דָּא דִּיאָנָא יִתְבָּא בֵּיתָהּ, וְלֹא אִיהָךְ לְעֵלְמָא
 אַחֲרָא, דִּישְׁתַּעְבְּדוֹן בִּי, וְאַחָא מְלוּכְלָכָא בִּינֵייהוּ.
 אָמַר לָהּ קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִן יוֹמָא
 דְּאֲתַבְּרִיָּאת, עַל דָּא אֲתַבְּרִיָּאת לְמַחְוֵי בְּהֵחֳוֹא
 עֵלְמָא. בֵּינָן דְּחֻמָּאת נִשְׁמָתָא כֵּךְ, בְּעַל פְּרָחָה
 נִחְתַּת וְעָאֲלַת תַּמָּן.

אוֹרִיָּיתָא דִּיהִבַּת עֵיטָא לְכָל עֵלְמָא חֻמָּאת חָכִי,
 אֲזַהִירַת לְבָנֵי עֵלְמָא, וְאַמְרַת, חָמוּ
 כְּמָה חָם קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיכֻן, מְרַגְלִיתָא טָבָא
 דְּחַיִּית לִיהּ, זְבִין לְכוּ לְמוֹנָא, דִּתְשַׁתַּעְבְּדוֹן בְּה
 בְּהֵאֵי עֵלְמָא.

לשון הקודש

נִבְרָאתָ, לְהֵיחֹת בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. בֵּינָן
 שְׂרוּאָה הַנִּשְׁמָה כֵּךְ, בְּעַל פְּרָחָה יוֹרְדַת
 וְנִכְנַסַת לְשָׁם.

חֲתוּרָה שְׁנוֹתָנָת עֲצָה לְכָל הָעוֹלָם רֹאָה
 כֵּךְ, וּמִזְהִירָה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם וְאוֹמְרַת:
 רְאוּ כְּמָה חָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיכֶם.
 מְרַגְלִית טוֹבָה שְׁחִיתָה לוֹ, מְכַר לְכֶם
 בְּחָנָם כִּדִּי שְׁתַּשְׁתַּעְבְּדוּ בְּה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

בְּעוֹלָם, וּבִשְׁעָה שְׁמַגִּיעַ זְמַנָּה, קוֹרָא
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה וְאוֹמֵר
 לָהּ: לְבִי וְהַכְּנִסִי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי לְגוּף
 פְּלוֹנִי. וְהִיא מְשִׁיבָה לְפָנָיו רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 דִּי לִי בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁאֲנִי יוֹשֶׁבֶת בּוֹ, וְלֹא
 אֵלֶךְ לְעוֹלָם אַחֵר שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ בִּי וְאַהִיָּה
 מְלַכְלָכַת בִּינֵיהֶם. אוֹמֵר לָהּ הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: מִיּוֹם שְׁנִבְרָאתָ, עַל מְנַת כֵּן

וְכִי יִמְכַר אִישׁ: דָּא קִדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא. אֶת בֵּיתוֹ:
 דָּא נִשְׁמָתָא קִדְשָׁא. לְאִמָּה: לְמַהוּי אִמָּה
 מִשְׁתַּעֲבָדָא בִּינִיכּוּ (דף צ"ז ע"א) בְּהַאי עֲלָמָא. בְּמִטּוֹ
 מִינִיכּוּ, בְּשַׁעֲתָא דִּמְיִי זְמָנָא לְנִפְקָא מִהַאי עֲלָמָא,
 לֹא תִצָּא כִּצְאָת הָעֲבָדִים, לֹא תִפּוּק מִתַּטְנָפָא
 בְּחוּבִין, תִּפּוּק בֵּית חוּרִין, בְּרִירָה נְקִיָּה, בְּגִין דִּיחֲדִי
 בָּהּ מָאֲרָה וְיִשְׁתַּבַּח בָּהּ וְיַחֲיִב לָהּ אֲגָר טַב,
 בְּצַחְצוּחֵי דְגִנְתָּא דְעֶדֶן. כְּמָה דְאֵת אָמֵר (ישעיה נח)
 וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצוּחוֹת נִפְשָׁךְ, וְדָאִי כִּד תִּפּוּק בְּרִירָה
 נְקִיָּה בְּדָקָא יֵאוּת.

אַבְל אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֻנְיָהּ, כִּד נִפְקַת מְלוּכְלָכָא
 בְּטִנוּפֵי חוּבִין, וְלֹא אֶתְחַזִּיאַת קָמִיָּה בְּדָקָא
 יֵאוּת, וְוִי לְתַהוּא גּוּפָא, דְאֶתְאַבִּיד מִהֵהִיא נִשְׁמָתָא
 לְעֵלְמִין. בְּגִין, דְּכִד נִשְׁמָתִין סְלָקִין בְּרִירָן, וְנִפְקִין

לשון הקודש

שְׂכָר טוֹב בְּצַחְצוּחֵי גֵן עֶדֶן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצוּחוֹת נִפְשָׁךְ. וְדָאִי בְּאִשְׁר
 תִּצָּא בְּרוּרָה נְקִיָּה כְּרָאוּי.

אַבְל אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֻנְיָהּ, כְּשִׁיוִצְאָת
 מְלָכְלָכָת בְּטִנוּפֵי הַחֲטָאִים וְלֹא נִרְאִית
 לְפָנָיו כְּרָאוּי – אוּי לְאוּתוֹ הַגּוֹף שְׂכָאֵבֵד
 מְאוּתָהּ נִשְׁמָה לְעוֹלָמִים. מִשּׁוּם שְׂכָאֵשְׁר
 הַנִּשְׁמוֹת עוֹלוֹת בְּרוּרוֹת וְיוִצְאוֹת נְקִיּוֹת

וְכִי יִמְכַר אִישׁ – זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 אֶת בֵּיתוֹ – זֶה הַנִּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה. לְאִמָּה
 – לְהִיּוֹת אִמָּה מִשְׁעַבְדָּת בִּינִיכּוּם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, בְּשַׁעֲה שְׁמִינִיעַ זְמָנָה
 לְצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא תִצָּא כִּצְאָת
 הָעֲבָדִים, לֹא תִצָּא מִטְנָפָת בְּחֲטָאִים.
 תִּצָּא בֵּית חוּרִין, בְּרוּרָה נְקִיָּה, כְּדִי
 שִׁישְׁמַח בָּהּ אֲדוֹנָהּ וְיִשְׁתַּבַּח בָּהּ וְיִתֵּן לָהּ

נִקְיִין מִהָאֵי עֲלָמָא, כָּל נִשְׁמָתָא וְנִשְׁמָתָא, עָאלַת
בְּסַפְרָא דְאַחֲמָתָא דְמַלְכָּא, וְכִלְהוּ בִשְׁמָהּ, וְאָמַר
דָּא הִיא נִשְׁמָתָא דְפִלְגִיָּא, וְמִינַת תְּהִיא לְהִהוּא גּוּפָא
דְשִׁבְקַת, וְכִדִּין כְּתִיב, לוֹ יַעֲדָהּ, בּוֹ'.

וְכֵד נִפְקַת רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנִיָּה, דְקָא אֶסְתָּאבָא
בְּחוּבִין, וּבִטְנוּפָא דְחֻטָּאִין, כִּדִּין לֹא יַעֲדָהּ
בָּא'. וְאַתָּאבִיד הֵהוּא גּוּפָא מִינָהּ וְאִיהִי לֹא
אֲזַדְמִנַת לְגַבִּיָּה בַר הֵהִיא דְמֵאֲרָה אֲתִרְעִי, וְתַב
בְּתִיּוּבָתָא דְגּוּפָא בָּהּ, כִּדִּין כְּתִיב, וְהִפְדָּהּ. כְּמָה
דָּאֵת אָמַר (איוב לג) פָּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֲבֹר בִּשְׁחַת.
וְהִפְדָּהּ, הֵאֵי אִיהוּ בְּבַר נֶשׁ, דְּעֵיטָא דִּילִיָּה, דִּיפְרוּק
לָהּ, וְיִתּוּב בְּתִיּוּבָתָא, וְלִתְרִין סְטָרִין קָאמַר קִדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא, וְהִפְדָּהּ בְּתִיּוּבָתָא. לְבַתָּר דְּתַב
בְּתִיּוּבָתָא, פָּדָא לָהּ מֵאֲרָחָא דְגִיְהִנָּם.

לשון הקודש

אלו, פֶּרַט לְאוּתָהּ שֶׁפְּעֵלָהּ הִתְרַצָּה וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָהּ שֶׁל הַגּוּף בָּהּ, אִזּו כְּתוּב
וְהִפְדָּהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לג) פָּדָה נַפְשׁוֹ
מֵעֲבֹר בִּשְׁחַת. וְהִפְדָּהּ, זֶהוּ בְּאָדָם,
שֶׁהֶעֱצָה שָׁלוֹ שִׁיפְדָּהּ אוֹתָהּ וְיָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָהּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֵת
זֶה לְשֵׁנֵי צִדְדִים, וְהִפְדָּהּ בְּתִשׁוּבָהּ. אַחֵר
שֶׁשָּׁב בְּתִשׁוּבָהּ, פָּדָה אוֹתָהּ מִדְּרֹךְ
הַגִּיְהִנָּם.

מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה
נִכְנָסֶת לְסַפֵּר אוֹצֵר הַמַּלְאָךְ, וְכֵלֵן
בִּשְׁמוֹת, וְאוֹמַר: זֶה הִיא נִשְׁמַת פְּלוֹנִי
עֲתִידָהּ תְּהִיָּה לְאוּתוֹ הַגּוּף שֶׁעֲזָבָהּ. וְאִזּו
כְּתוּב לוֹ יַעֲדָהּ, בּוֹ'.

וּכְשִׁינִצָּאת רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנִיָּה,
שֶׁנִּשְׁמָתָהּ בְּחֻטָּאִים וּבִטְנוּפָא שֶׁל
הַחֻטָּאִים, אִזּו לֹא יַעֲדָהּ, בָּא'. וְנֶאֱבָד
אוֹתוֹ הַגּוּף מִמֶּנָּה, וְהִיא לֹא מְזַדְמֶנֶת

לְעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה. מֵאֵן עִם נִכְרִי.
עַל־וּבְתָא אִיהִי נִשְׁמָתָא, דְּכֵד נִפְקַת
מִעֲלָמָא, וְכֵר נֶשׁ אֲסִי אֲרַחֲיָה בְּהֶדְהָ, הִיא בָּעֵאת
לְסִלְקָא לְעִילָא, גּוּ מִשְׁרִיין קִדִּישִׁין, בְּגִין דְּמִשְׁרִיין
קִדִּישִׁין קִיִּימִין בְּהֵהוּא אֲרַחָא דְּגֵן עֵדֵן, וּמִשְׁרִיין
נוֹכְרָאִין קִיִּימִין בְּהֵהוּא אֲרַחָא דְּגִיְהֵנָם.

זָכְתָּה נִשְׁמָתָא, וְהֵהוּא נְטִירוֹ, וּפְרִישׁוֹ דְּלְבוּשָׁא
יִקִּירָא עָלֶיהָ. כַּמָּה מִשְׁרִיין קִדִּישִׁין, קָא
מִתְעַתְּדִין לָהּ, לְאַתְחַפְּרָא בְּהֶדְהָ, וּלְמִיעָאֵל לָהּ לְגֵן
עֵדֵן. לֹא זָכְתָּה, כַּמָּה מִשְׁרִיין נוֹכְרָאִין מִתְעַתְּדִין
לְמִיעָל לָהּ בְּאַרְחָא דְּגִיְהֵנָם. וְאִינוּן מִשְׁרִיין דְּמִלְאָכִי
חֲבֵלָה זְמִינִין לְמַעַבְדָּ בָּהּ נוֹקְמִין, אֲתָא קָרָא וְאוּבְתָא,
לְעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה, אֲלִין מִלְאָכִי חֲבֵלָה.
בְּבִגְדוֹ בָּהּ, אִיהִי נְטִירָא, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עֶבֶד

לשון הקודש

לְבוּשׁ הַנִּכְבָּד עָלֶיהָ. כַּמָּה מַחְנוֹת
קְדוּשִׁים מְעַתְּדִים לָהּ לְהִתְחַפֵּר עִמָּה
וּלְהַכְנִים אוֹתָהּ לְגֵן עֵדֵן. לֹא זָכְתָּה –
כַּמָּה מַחְנוֹת נִכְרִיִּים מְזַמְנִים לְהַכְנִים
אוֹתָהּ בְּדֶרֶךְ הַגִּיְהֵנָם, וְאוֹתָם מַחְנוֹת שֶׁל
מִלְאָכִי חֲבֵלָה מְזַמְנִים לַעֲשׂוֹת בָּהּ
נִקְמוֹת. בָּא הַפְּתוּב וּמוֹכִיחַ, לְעַם נִכְרִי
לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה – אֲלוֹ מִלְאָכִי חֲבֵלָה.
בְּבִגְדוֹ בָּהּ – אוֹתָהּ שְׁמִירָה שֶׁהַקְדוּשׁ

לְעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל לְמִכְרָה. מִי זֶה עִם
נִכְרִי? עַל־וּבְתָא הִיא הַנִּשְׁמָה, שְׂכַאשְׁר
יוֹצֵאת מִן הָעוֹלָם וּבֵן אָדָם מִסָּטָה דְּרַכּוֹ
עִמָּה, הִיא רוֹצֵה לַעֲלוֹת לְמַעְלָה לְתוֹךְ
הַמַּחְנוֹת הַקְדוּשִׁים, מִשּׁוֹם שֶׁהַמַּחְנוֹת
הַקְדוּשִׁים עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ דְּרִידָּהּ שֶׁל גֵּן
עֵדֵן, וּמַחְנוֹת נִכְרִיִּים עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ
דְּרִידָּהּ שֶׁל הַגִּיְהֵנָם.

זָכְתָּה הַנִּשְׁמָה, וְאוֹתָהּ שְׁמִירָה וּפְרִישֵׁת

לָהּ נְטִירָא, דְּלֹא יִשְׁלוּט בָּהּ עִם נְכָרִי, בְּתַהוּא
פְּרִיסוֹ דְּנְטִירוֹ עָלֶיהָ.

וְאַם לְבָנֹהּ יִיעָדְנָה, (שמות כא) תָּא חַוִּי כַּמָּה אֵית
לִיה לְבַר נָשׁ לְאַזְדַּהֲרָא דְּלֹא יִסְטִי אֶרְחוּי
בְּהֵאֵי עֲלָמָא, דְּאִי זָכָה בַּר נָשׁ בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְנְטִיר
לָהּ לְנִשְׁמָתָא כְּדָקָא יְאוּת, הֵאֵי אֵיחוֹ בַּר נָשׁ
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בִּיה, וְאַשְׁתַּבַּח בִּיה
בְּכָל יוֹמָיָא, בְּכַמְלִיּא דִּילִיה, וְאָמַר, חֲמוּ בָרָא
קְדִישָׁא דְּאֵית לִי בְּתַהוּא עֲלָמָא, בְּךָ וּבְךָ עֶבֶד,
בְּךָ וּבְךָ עוֹבְדֵי מִתְתַּקְנִין.

וְכֵר הֵאֵי נִשְׁמָתָא, נִפְקַת מִהֵאֵי עֲלָמָא, וְכִיָּא
נְקִיָּה בְּרִירָה, קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲנַחֲרִי לָהּ
בְּכַמָּה נְהוּרִין, בְּכָל יוֹמָא קֹאֲרִי עָלֶיהָ, דָּא הִיא
נִשְׁמָתָא דְּפִלְגִיָּא בְּרִי, נְטִירָא לִיחַוִּי לִיה לְתַהוּא
גּוּפָא דְּשִׁבְקָא.

לשון הקודש

בְּכָל הַיָּמִים בְּכַמְלִיָּה שְׁלוֹ וְאָמַר: רְאוּ
בֶן קְדוֹשׁ שֵׁשׁ לִי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, בְּךָ וּבְךָ
עֲשֵׂה, בְּךָ וּבְךָ מַעֲשִׂיו מִתְקַנִּים.

וּבְשֵׁנֵי שְׁמֵנָה זֶה יוֹצֵאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה זָכָה
נְקִיָּה וּבְרִירָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאִיר
לָהּ בְּכַמָּה אוֹרוֹת, בְּכָל יוֹם קוֹרָא עָלֶיהָ:
זוֹהִי נִשְׁמַת פְּלוּגִי בְּנִי, שְׁמִירָה תְּהִיָּה
לְאוֹתוֹ הַגּוּף שֶׁעֲזָבָה.

בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לָהּ שְׁמִירָה שְׁלֵא יִשְׁלַט
בָּהּ עִם נְכָרִי בְּאוֹתָהּ הַפְּרִיסָה שֶׁשׁוֹמְרֶת
עָלֶיהָ.

וְאַם לְבָנֹהּ יִיעָדְנָה. בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה יֵשׁ
לְאָדָם לְהַזְהִיר שְׁלֵא יִסְטוּ דְּרָבְיוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. שְׂאֵם זָכָה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמֵר
אֶת הַנִּשְׁמָה כְּרֹאוּי, זֶהוּ אָדָם שֶׁהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מִמֶּנּוּ, וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ

וְדָא הוּא דְכִתִּיב, וְאִם לְבָנוּ יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפֵּט
הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ, מָאִי כְּמִשְׁפֵּט הַבָּנוֹת.
הָכָא אֵית רָזָא לְחַבִּימִין, בְּנוּ טַנְרָא תְקִיפָא, רְקִיעָא
טְמִירָא, אֵית הֵיכְלָא חָדָא, דְּאֶקְרִי הֵיכַל אֶהְבָּה.
וְתַמָּן אֵינוֹן גְּנוּזִין טְמִירִין, וְכָל נְשִׁיקִין דְּרַחֲמֵמוּ
דְּמִלְכָּא אֵינוֹן תַּמָּן, וְאֵינוֹן נִשְׁמָתִין רַחֲמָאן דְּמִלְכָּא
עָאֲלִין תַּמָּן.

בִּיּוֹן דְּמִלְכָּא עָאֵל בְּהַחוּא הֵיכְלָא דְּמִלְכָּא, תַּמָּן
כְּתִיב, (בראשית כט) וַיֵּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, וְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁבַּח תַּמָּן לְהַחֲיָא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא,
קָדִים מִיַּד וְנִשְׁיָק לָהּ, וְגַפִּיף לָהּ, וְסָלִיק לָהּ בְּהַדְרִיהּ,
וְאֲשַׁתַּעֲשַׂע בָּהּ.

וְדָא הוּא כְּמִשְׁפֵּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ, כְּדִינָא דְּאָבָא
עֶבֶד לְבָרְתִּיהּ, דְּאִיהִי חֲבִיבָא לְגַבִּיהּ, דְּנִשְׁיָק

לשון הקודש

בִּיּוֹן שֶׁהַמֶּלֶךְ נִכְנָס לְאוֹתוֹ הֵיכַל הַמֶּלֶךְ,
שֶׁם כְּתוּב (בראשית כט) וַיֵּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹצֵא שֵׁם אֶת אוֹתָהּ
נִשְׁמָה קְדוּשָׁה, מִקְדָּים מִיַּד וְנוֹשֵׁק לָהּ,
וּמְגַפֵּף אוֹתָהּ וּמַעֲלָה אוֹתָהּ אֵלָיו
וּמִשְׁתַּעֲשַׂע בָּהּ.

וְזֶהוּ כְּמִשְׁפֵּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ, כְּדִין
שָׂאֵב עוֹשֶׂה לְבִתּוֹ, שֶׁהִיא חֲבִיבָה עָלָיו,

וְזֶהוּ שְׁכִתוּב וְאִם לְבָנוּ יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפֵּט
הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מַה זֶה כְּמִשְׁפֵּט
הַבָּנוֹת? כָּאֵן יֵשׁ סוּד לְחֻכָּמִים. בְּתוּךְ
הַסֵּלַע הַחוּק, הִרְקִיעַ הַטָּמוֹן, יֵשׁ הֵיכַל
אֶחָד שֶׁנִּקְרָא הֵיכַל הָאֶהְבָּה, וְשֵׁם הַגְּנוּזִים
טָמוּנִים, וְכָל נְשִׁיקוֹת הָאֶהְבָּה שֶׁל מֶלֶךְ
הֵן שֵׁם, וְאוֹתָן נִשְׁמוֹת אֶהְבּוֹת הַמֶּלֶךְ
נִכְנָסוֹת לָשֵׁם.

לָהּ, וְגִפִּיף לָהּ, וַיְהִיב לָהּ מִתָּנִן. כִּךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֶבֶד, לְנִשְׁמָתָא זַבְּאָה בְּכָל יוֹמָא, בְּמָה דְּכִתִּיב
 בְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ.

חַיֵּינוּ דְּכִתִּיב (ישעיה סד) יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לוֹ, בְּמָה
 דְּהֵאֵי בְּרֵתָא, אֲשֻׁלִּימַת עֲשִׂיָּה בְּהֵאֵי
 עֲלֵמָא. אוֹף הָכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֻׁלִּים לָהּ
 עֲשִׂיָּה אַחֲרָא בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, דְּכִתִּיב, עֵין לֹא
 רָאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לוֹ. וְהָכָא
 כְּתִיב (דף צ"ז ע"ב) יַעֲשֶׂה לָהּ. עַד פֶּאן. הֵהוּא סָבָא
 אֲשִׁתְּטַח, וְצִלִּי צְלוֹתָא. בְּכָה בְּמִלְקֻדְמִין.

וְאָמַר (שמות כא) אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ וְגו', מָאי אִם
 אַחֲרֵת, וְכִי נִשְׁמָתָא אַחֲרָא זְמִין קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַתְבָּא לְצַדִּיקֵיָא בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, וְלֹא
 הֵאֵי נִשְׁמָתָא דְּאֲשֻׁלִּימַת בְּהֵאֵי עֲלֵמָא רְעוּתָא

לשון הקודש

שְׁנוּשֶׁק לָהּ וּמִנְפָּף אוֹתָהּ וְנוֹתֵן לָהּ
 מִתְּנֹנֹת. כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
 לְנִשְׁמָה הַצַּדִּיקָה בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב
 בְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָהּ.
 חַיֵּנוּ שְׁכָתוּב (ישעיה סד) יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לוֹ.
 כְּמוֹ שֶׁהִבֵּת הַזֹּאת מִשְׁלִימָה עֲשִׂיָּה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִף כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִשְׁלִים לָהּ עֲשִׂיָּה אַחֲרֵת בְּעוֹלָם הַבָּא,

שְׁכָתוּב עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ
 יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לוֹ. וְכֵאֵן כְּתוּב יַעֲשֶׂה לָהּ.
 עַד פֶּאן. אוֹתוֹ הַזֶּקֶן הַשְׁתַּטַּח וְהִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּה, וּבְכָה בְּמִקְדָּם.
 וְאָמַר, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ וְגו', מַה זֶה
 אִם אַחֲרֵת? וְכִי נִשְׁמָה אַחֲרֵת עֲתִיד
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָשִׁיב לְצַדִּיקִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִשְׁמָה זֹו שֶׁהִשְׁלִימָה

בְּמִאֲרָה, אִי הָכִי לִית אֲבִטְחוּתָא לְצַדִּיקֵיָא כָּלָל.
מָאִי אַם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ.

פֶּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב הָעֶפְר עַל
הָאָרֶץ בְּשִׁהִיָּה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר נִתְּנָה. הֵאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵיָא, בְּחֶרֶבֶן בִּי
מִקְדָּשָׁא. (וּתְמֹן תְּנִינִן) וַיָּשׁוּב הָעֶפְר עַל הָאָרֶץ בְּשִׁהִיָּה.
הָכָא אִיהוּ מָאִי דְכִתִּיב, (בראשית יב) וְהִכְנַעְנִי אֲזִי בָאָרֶץ,
בְּשִׁהִיָּה וְדָאִי. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה, מָאִי וְהָרוּחַ תָּשׁוּב. דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּאִיהִי רוּחַ
קְדִישָׁא. בְּדַ חֲמַאת שְׂכִינְתָּא, בְּאִינוֹן עֶשֶׂר מִסְּעוֹת
דְּקָא נִטְלָא, וְלֹא בָּעוֹן יִשְׂרָאֵל לְאַתְבָּא בְּתִיּוֹבְתָא
קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיד הוּא, וְשִׁלְטָא סְטָרָא אַחֲרָא עַל
אַרְעָא קְדִישָׁא, וְאוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵיָא.

תָּא חַזִּי, רוּחָא דְּבֵר נָשׁ זַכָּאָה, אֲתַעֲטֵר בְּדִיוֹקְנָא

לשון הקודש

בְּשִׁהִיָּה וְדָאִי. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר נִתְּנָה, מַה זֶה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב? זֶה
שְׂכִינְתָּא, שְׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. בְּשִׁרְאָתָהּ
שְׂכִינְתָּא בְּאוֹתָם עֲשָׂרָה מִסְּעוֹת שְׁנִסְעָה,
וְלֹא רָצוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוֹלֵט
הַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה,
וּפְרִשׁוּהָ הַחֲבֵרִים.

בֹּא וְרָאָה, רוּחַ שֶׁל אִישׁ צַדִּיק מִתְעַטֶּרֶת

בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת רָצוֹן רַבּוֹנָהּ? אִם כֵּן, אֲזִי
אֵין הַבְּטָחָה לְצַדִּיקִים כָּלָל. מַה זֶה אִם
אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ?

פֶּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (קהלת יב) וַיָּשׁוּב
הָעֶפְר עַל הָאָרֶץ בְּשִׁהִיָּה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב
אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. פֶּסוּק זֶה
פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבֵרִים בְּחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
(וְשֵׁם שְׁנִינוּ) וַיָּשׁוּב הָעֶפְר עַל הָאָרֶץ בְּשִׁהִיָּה.
כָּאֵן הוּא מַה שְׂכִתּוֹב וְהִכְנַעְנִי אֲזִי בָאָרֶץ,

בְּגֵן עֵדֶן דְּלִתְתָּא, וּבְכָל שַׁבָּתִי וּמוֹעֲדֵי יְרִישֵׁי יְרֵחִי,
מִתְעַטְרֵן רוּחִי, וּמִתְפַּשְׁטֵן, וְסִלְקִין לְעִילָא. כְּמָה
דְּעָבִיד קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּהִיא נִשְׁמָתָא עֲלָאָה
קִדְשָׁא לְעִילָא, הָכִי נָמִי עָבִיד בְּהִאי רוּחָא, לְתִתָּא
בְּגֵן עֵדֶן לְתִתָּא, דְּקָא סִלְקַת קָמִיָּה. וְאָמַר דָּא אִיהִי
רוּחָא דְּפִלְגִיָּא גּוֹפָא, מִיָּד מְעַטְרָא לָהּ קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ
הוּא לְהִאי רוּחָא בְּכִמָּה עֲטָרִין, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בָּהּ.

וְאִי תִימָא, דְּהָא בְּגִין רוּחָא דָּא, שָׁבִיק קִדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא מָה דְּעָבִיד לְנִשְׁמָתָא. לָאוּ הָכִי.
אַלָּא שְׂאָרָה בְּסוּתָהּ וְעֲנָתָה לֹא יִגְרַע, אֲלִין אִינוּן
תִּלְת שְׁמֵהֶן עֲלָאִין, דְּעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוּלְתָּהּ.
וּבְלָהּוּ בְּעֲלָמָא דָּאֲתִי וְאַתְּמַשְׁכוּ מִתְמָן. חַד
מִנֵּיהּוּ שְׂאָרָה, מְשִׁיכוּ דְנִצִּיצוּ וּנְהִירוּ,
דְּנְהִיר בְּאַרְח סָתִים, מְזוּנָא (לז) דִּזֵּן כֹּלָא, וְאַקְרִי

לשון הקודש

עֲטָרוֹת וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהּ.
וְאִם תֹּאמַר, שְׁהִרִי מִשּׁוּם רוּחַ זֶה הַשְּׂאִיר
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַה שֶּׁעָשָׂה לְנִשְׁמָתָה –
לֹא כִּדּוּ אֱלֹא שְׂאָרָה בְּסוּתָהּ וְעֲנָתָה לֹא
יִגְרַע. אֲלֵה אֹתָם שְׁלֹשֶׁת הַשְּׁמוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים
זּוּלְתָּהּ.

וּכְלָם בְּעוֹלָם הַבָּא וְנִמְשְׁכוּ מִשָּׁם. אַחַד
מֵהֶם שְׂאָרָה – מְשִׁיכָה שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת

בְּדָמוֹת בְּגֵן עֵדֶן שְׁלֵמָתָה, וּבְכָל
הַשְּׁבֻתוֹת וְהַמוֹעֲדִים וְרָאִשֵׁי חֳדָשִׁים
מִתְעַטְרֹת רוּחוֹת וּמִתְפַּשְׁטוֹת, וְעוֹלוֹת
לְמַעַלָּה. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּאוֹתָהּ נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה קִדּוּשָׁה לְמַעַלָּה,
כִּדְּגַם עוֹשֶׂה בְּרוּחַ הַזֹּאת לְמַטָּה בְּגֵן עֵדֶן
הַתְּחִתּוֹן בְּשַׁעוּלָה לְפָנָיו, וְאָמַר: זֶהֱי
רוּחַ פְּלוּגֵי הַגּוֹף. מִיָּד מְעַטֵּר אוֹתָהּ
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ רוּחַ בְּכִמָּה

יְהו"ה בְּנִקְוֶדַת אֱלֹהִים. שְׁאֲרָה בְּהַפּוּךְ אֶתְוֹן,
אֲשֶׁר ה' וְדָא (בראשית מט) מֵאֲשֶׁר שְׂמֵנָה לְחֶמוֹ, וְדָא
הוּא שְׁאֲרָה.

בְּסוֹתָהּ: פְּרִישׁוֹ דְּמִלְכָּא. דָּא מְשִׁיכוֹ אַחֲרָא,
דְּנִהִיר וְנָטִיר לָהּ תְּדִיר, פְּרִישׁוֹ
דְּלְבוּשָׁא דְּמִלְכָּא, דְּפָרֵשׁ עָלָהּ אֱלוֹהִי. דָּא בְּבִגְדוֹ
בְּהַ תְּדִיר, דְּלֹא אֶתְעֵדִי מִינָהּ, וְהָאִי אִיהוּ בְּסוֹתָהּ.
וְעִנְתָּהּ, מָאן אִיהוּ. דָּא מְשִׁיכוֹ דְּעִלְמָא דְּאֶתִי,
דְּבִיָּה בְּלֹא. יִי' צְבָאוֹת אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ
דְּנִהִיר בְּכָל נְהוּרִין סְתִימִין עֲלָאִין דְּאִילָנָא דְּחַיִּי,
דְּבִיָּה עוֹנָה טְמִירָא, דְּמִתְפָּן נִפְקֵת. וְכָל דָּא
בְּעִדּוּנָא וְכְסוּפָא דְּעִלְמָא דְּאֶתִי.

תִּלְתָּא הֵינִי לֹא יִגְרַע לָהּ, בְּדִ אִיהִי זְכָאֵת בְּדִקָּא
יָאוֹת. וְאִי לֹא אִיהִי בְּדִקָּא יָאוֹת, הֵינִי

לשון הקודש

מִמֵּנָה, וְהוּ בְּסוֹתָהּ.
וְעִנְתָּהּ, מִי הוּא? זֶה מְשִׁיכָה מִן הָעוֹלָם
הַבָּא שָׁבוּ הַכֹּל. ה' צְבָאוֹת הוּא, וְהוּ
שְׁמַאִיר בְּכָל הָאוֹרוֹת הַנִּסְתָּרִים
הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל עֵץ הַחַיִּים שָׁבוּ שְׁמוּרָה
עוֹנָה, שְׁמֶשֶׁם הִיא יוֹצֵאת, וְכָל זֶה בְּעִדּוֹן
וְתִשׁוּקָה שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לֹא יִגְרַע לָהּ, בְּשִׁחִיא זְכָאִית
בְּרָאוּי. וְאִם אֵינָה בְּרָאוּי, שְׁלֹשׁ אֵלֶּה

וְאוֹר שְׁמַאִיר בְּדִרְדֵּךְ נִסְתָּר, מְזוּן (לנו) שְׁזוֹן
לְכָל, וְנִקְרָא יְהו"ה עִם נִקּוּד אֱלֹהִיִּם.
שְׁאֲרָה בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת – אֲשֶׁר ה', וְהוּ
(בראשית מט) מֵאֲשֶׁר שְׂמֵנָה לְחֶמוֹ, וְהוּ הוּא
שְׁאֲרָה.

בְּסוֹתָהּ – פְּרִישָׁה שֶׁל הַמֶּלֶךְ. זֶה מְשִׁיכָה
אַחֲרֵת שְׁמַאִירָה וְשׁוּמְרַת אוֹתָהּ תְּמִיד,
פְּרִישָׁה שֶׁל לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ שְׁפוּרֵשׁ עָלֶיהָ
אֱלוֹהִי. זֶה בְּבִגְדוֹ בְּהַ תְּמִיד, שְׁלֹא זֶה

תִּלְתָּא גִרְעָאן מִנָּה, דִּלָּא יתְעַבִּיד לָהּ עֲטָרָה אֲפִילוּ
מִחֵד מִנֵּיהּוּ, תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וְאִם שָׁלַשׁ אֵלֶּה
לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ, דִּלָּא זִכָּאת בָּהּ, וַיֵּצֵאָה חֲנָם אִין
בְּסָף תַּפּוּק מִקְמִיהּ, וְדַחֲיִין לָהּ לְבַר. אִין בְּסָף, לִית
לָהּ בְּסוּפָא, וְלִית לָהּ עֲדוּנָא בְּלָל.

עַד כָּאן אוֹכִיחַת אוֹרֵייתָא, דְּכָל עֵיטִין בָּהּ תִּלְיִין,
וַיְהִיבַת עֵיטָא טָבָא לְבָנֵי נָשָׂא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה
נִהְדָּר לְמַלִּין קַדְמָאִין, בְּתַהוּא נְטִירוּ עֲלָאָה, דְּקָא
פְּרִישׁ עָלֶה קֶדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, בְּגִין דִּלָּא תִּהִי לְעַם
נְכָרִי, דִּתָּא בְּגָדוּ בָּהּ, וְנְטִירוּ אִיהּ לָהּ תִּדְרִיר.

וְאִם לְבָנֵי יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפַּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. (שמות
כא) אָמַר הָיָא סָבָא, חֲבֵרִיָּא, כִּד תִּתְּכֹון לְגַבִּי
הָיָא טִינָרָא דְעֲלָמָא סָמִיד עָלֶיהּ, אָמְרוּ לִיהּ,
דִּידְכֹּר יוֹמָא דְתִלְגָּא דְאַזְדָּרְעוּ פּוֹלִין לְחַמְשִׁין וְתִרִין

לשון הקודש

אָדָם. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה נִחְזֹר לְדִבְרִים
הֶרְאִשׁוּנִים, בְּאוֹתָהּ שְׁמִירָה עֲלִיוֹנָה
שְׁפוּרֶשׁ עָלֶיהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי
שְׁלֹא תִהְיֶה לְעַם נְכָרִי, שֶׁהָרִי בְּגָדוּ בָּהּ,
וּשְׁמִירָה הִיא לָהּ תָּמִיד.

וְאִם לְבָנֵי יִיעָדְנָה כְּמִשְׁפַּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה
לָהּ. אָמַר אוֹתוֹ זֶקֶן, חֲבֵרִים, כְּשֶׁתִּלְכּוּ
לְאוֹתוֹ הַסֵּלַע שֶׁהָעוֹלָם סָמוּךְ עָלָיו, אָמְרוּ

נִגְרָעוֹת מִמֶּנָּה, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה לָהּ עֲטָרָה
אֲפִילוּ מֵאֶחָד מֵהֶם. בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב,
וְאִם שָׁלַשׁ אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ – שְׁלֹא
זִכָּתָהּ בָּהֶם, וַיֵּצֵאָה חֲנָם אִין בְּסָף –
תֵּצֵא מִלְּפָנָיו, וְדוּחָהּ אוֹתָהּ הַחוּצָה. אִין
בְּסָף – אִין לָהּ בְּסוּפָא וְלֹא עֲדוּן בְּלָל.

עַד כָּאן מוֹכִיחָה הַתּוֹרָה שֶׁכָּל הָעֲצוֹת
תִּלְוִיּוֹת בָּהּ, וְנוֹתֶנֶת עֲצָה טוֹבָה לְבָנֵי

גִּוּוֹנִין, וְהִדַּר אֶקְרִינָן הָאִי קָרָא, וְהוּא יִימָא לְכוּן.
אָמְרוּ בְּמָטוּ מִינֶךָ מָאן דְּשָׂאֲרִי מְלָה הוּא יִימָא.
אָמַר לוֹן, וְדָאִי דִידְעָנָא דִּזְבָּאִין אֲתוּן,
וְאִית לְרַמְזָא לְכוּן רַמְזָא דְחַכִּימִין, וְעַל מָה דְאַנָּא
אִימָא, כִּד תִּדְבָּרוּן לִיה סִימָנָא דָּא, הוּא יִשְׁלִים עַל
דָּא. הִשְׁתָּא אִית לֹאמַר, מָאן הוּא דְאֶקְרִי בִּן
לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא.

תָּא חָזִי כָּל (דף צ"ח ע"א) הֵהוּא דְזָכִי לְתַלְסַר שְׁנִין
וְלַהֲלָאָה, אֶקְרִי בִּן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מָאן
דְּאִיהוּ מִבֵּן עֶשְׂרִין שְׁנִין וְלַעֲיָלָא וְזָכִי בָּהּ, אֶקְרִי
בִּן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא וְדָאִי (דברים יד) בָּנִים אֲתֵם
לִי' אֱלֹהֵיכֶם.

כִּד מָטָא דָּוִד לְתַלְסַר שְׁנִין, וְזָכָה בְּהֵהוּא יוֹמָא
דְּעָאֵל לְאַרְבִּיסַר, כִּדִּין כְּתִיב, (תהלים ב) יי' אָמַר

לשון הקודש

לְקוּדְשִׁי-בְּרוּךְ-הוּא.
בָּא וְרָאָה, כָּל מִי שֶׁהוּא זוֹכֶה לְשַׁלֵּשׁ
עֲשָׂרָה שָׁנִים וּמַעְלָה, נִקְרָא בִּן לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל. וְכָל מִי שֶׁהוּא מִבֵּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וּמַעְלָה וְזוֹכֶה בָּהֶם, נִקְרָא בִּן
לְקוּדְשִׁי-בְּרוּךְ-הוּא וְדָאִי. (דברים יד) בָּנִים
אֲתֵם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

כְּשֶׁחֲזָנִיעַ דָּוִד לְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנָה וְזָכָה
בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּכְנַס לְאַרְבַּע עֲשָׂרָה, אָז

לוֹ שִׁיזְכֹּר אֶת יוֹם הַשְּׁלֵג שֶׁנִּזְרְעוּ פִּילִים
לְחַמְשִׁים וּשְׁנַיִם גִּוּוֹנִים, וְאַחֵר כִּד קָרָאוּ
אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וְהוּא יֹאמַר לָכֶם.
אָמְרוּ, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, מִי שֶׁהִתְחִיל אֶת
הַדְּבָר - הוּא שִׁיאמַר! אָמַר לָהֶם, וְדָאִי
שִׁידְעֵתִי שְׂאֲתֵם צְדִיקִים, וְיֵשׁ לְרַמְזוֹ לָכֶם
רַמְזוֹ שֶׁל חֲכָמִים. וְעַל מָה שֶׁאָנִי אוֹמֵר,
כְּשֶׁתִּזְכְּרוּ לוֹ סִימָן זֶה, הוּא יִשְׁלִים אֶת
זֶה. עֲבֹשׁוּ יֵשׁ לֹאמַר מִי הוּא שֶׁנִּקְרָא בִּן

אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. מָאִי טַעְמָא. דְּהָא
מִקְדָּמַת דִּנְא לָא הָוֵה לִיָּה בְּרָא, וְלֹא שָׂרְאֵת עָלֶיהָ
נִשְׁמָתָא עֲלָאָה, דְּהָא בְּשָׁנֵי עָרְלָה הָוֵה, וּבְגִין כֶּךָ,
אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ, הַיּוֹם וְדָאִי יְלֻדְתִּיךָ. אֲנִי, וְלֹא
סְטָרָא אַחְרָא, בְּמָה דְּהָוֵה עַד הַשְׁתָּא, אֲנִי
בְּלַחֲוֵדָאִי. בַּר עֲשָׂרִין שָׁנִין, מַה כְּתִיב בְּשִׁלְמוֹה, (משלי)
ד' כִּי בֶן חַיִּיתִי לְאָבִי, לְאָבִי מִמָּשׁ וְדָאִי.

וְאַם לְבָנוּ יִיעָדְנָה. בַּר תְּלִיסַר שָׁנִין וְלַחֲלָאָה, דְּהָא
נִפְקָא מִרְשׁוֹ דְּסְטָרָא אַחְרָא דְּאוֹדְמִנַת לִיָּה,
מַה כְּתִיב בְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מַהוּ כְּמִשְׁפָּט
הַבְּנוֹת. תַּנִּינָן, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, חָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְהַהוּא יְנוּקָא דְּקָאִי בְּרִשׁוֹ דְּעָרְלָה, וְאִיהוּ נָפִיק
מִינָהּ, וְאַתְּמִשְׁךְ לְבִי סְפָרָא, וְתַבַּר לָהּ, וְאֶזִּיל לְבִי
כְּנִישְׁתָּא, וְתַבַּר לָהּ. מַה עָבִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

לשון הקודש

וְאַם לְבָנוּ יִיעָדְנָה. בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים
וּמַעְלָה, שְׁהֲרִי יֵצֵא מִרְשׁוֹת הַצַּד הָאֲחֵר
שְׁהוֹדְמֵן לוֹ. מַה כְּתוּב? כְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת
יַעֲשֶׂה לָּהּ. מַה זֶה כְּמִשְׁפָּט הַבְּנוֹת?
שְׁנִינָן, בְּכָל יוֹם וְיוֹם רוּאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת אוֹתוֹ תִּינוּק שְׁעוּמֵד בְּרִשׁוֹת
הָעָרְלָה, וְהוּא יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְנִמְשָׁךְ לְבִית
הַסֵּפֶר, וְשׁוֹבֵר אוֹתָהּ. מַה עֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה? מְכַנִּים אוֹתָהּ

כְּתוּב (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי
הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. מַה הַטַּעַם? שְׁהֲרִי מִקְדָּם
לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֶּן, וְלֹא שָׂרְתָה עָלָיו
נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה, שְׁהֲרִי בְּשָׁנוֹת עָרְלָה הוּא
הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ, הַיּוֹם
וְדָאִי יְלֻדְתִּיךָ. אֲנִי, וְלֹא הַצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ
שְׁהָיָה עַד עַכְשָׁן, אֲנִי לְבָדִי. בֶּן עֲשָׂרִים
שָׁנִים, מַה כְּתוּב בְּשִׁלְמוֹה? (משלי ד) כִּי בֶן
חַיִּיתִי לְאָבִי, לְאָבִי מִמָּשׁ וְדָאִי.

לְהֵיָא נִשְׁמָתָא. אָעִיל לָהּ לְאַדָּרָא דִּילִיָּה, וַיְהִיב
 לָהּ מִתְּנָן, וַנִּבְזֶבֶן סְגִיָּאִין, וְקָשִׁיט לָהּ בְּקִשּׁוּטִין
 עַל־אִין, עַד זְמַנָּא דְאָעִיל לָהּ לַחֲנוּפָה בְּתֵהוּא (גו' תחוא)
 בַּר, מִתְּלִיסַר שָׁנִין וְלַעֲיָלָא.

אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. הָכָא אֵית רָזָא דְרָזִין, לְחַפִּימִין
 אַתְמָסְרוּ, וְאֵית לְאוֹדָעָא בְּקַדְמִיתָא מִלָּה
 חָדָא. תָּא חָזִי, בִּיּוֹמָא דְשַׁבָּתָא בְּשַׁעֲתָא דְאַתְקַדָּשׁ
 יוֹמִי, נִפְקִי נִשְׁמָתִין מִגּוֹ אֵילָנִי דְחַיִּי, וּמִנְשָׁבֶן אֵינוֹן
 נִשְׁמָתִין קַדִּישִׁין לְתַתָּאִי, וְנִיִּיחִין בָּהּ כָּל יוֹמָא
 דְשַׁבָּתָא. וְלִבְתָּר דְנִפְיָק שַׁבָּתָא, סְלָקִין בָּלָהּ
 נִשְׁמָתִין וּמִתַּעֲטָרֵן בְּעֵטְרִין קַדִּישִׁין לַעֲיָלָא. (וכד מִתַּעֲטָרֵן
 בְּתֵהוּא טָבָא אֵלִין אֵינוֹן בְּעֵלָיו דְתֵהוּא טִיבֻּ וְדָאִי) אוֹף הָכִי, קַדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא אֲזִמִּין לְתֵהוּא בַר נָשׁ, וְדָא הוּא נִשְׁמָתָא
 אַחֲרֵת, וְאָף עַל גַּב דְדָא זְמַנָּא לִיָּה, נִשְׁמָתָא דְהָתָא

לשון הקודש

נִשְׁמָת מִתּוֹךְ עֵץ הַחַיִּים, וּמִנְשָׁבוֹת אוֹתָן
 הַנִּשְׁמָתוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת לְתַתָּהוֹנִים וְנַחִים
 בָּהֶם כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת. וְאַחַר שְׂיוּצָאת
 הַשַּׁבָּת, עוֹלוֹת כָּל הַנִּשְׁמָתוֹת וּמִתַּעֲטָרוֹת
 בְּעֵטְרוֹת קְדוֹשׁוֹת לְמַעְלָה. (וכשִׁמְתַּעֲטָרוֹת בָּאוֹתָא

טוב, אִלוֹ הֵם בְּעֵלָיו שֶׁל אוֹתוֹ טוב וְדָאִי) אָף כָּאֵן מִזְמִין
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְזוֹהִי
 נִשְׁמָה אַחֲרֵת, וְאָף עַל גַּב שְׁזוֹ מִזְמֵנָת
 לוֹ, הַנִּשְׁמָה שֶׁהִתְהָ לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה,

לְגַרְןָּ (תּוֹרָה לְמוֹד) שְׁלוֹ, וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנָת
 וְאוֹצְרוֹת רַבִּים וּמִקְשָׁט אוֹתָהּ בְּקִשּׁוּטִים
 עַל־אִיִּים, עַד הַזְמַן שֶׁמִּכְנִיסָהּ לַחֲפָה עִם
 אוֹתוֹ (תּוֹרָה אוֹתוֹ) בֶּן מִשְׁלָשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים
 וּמַעְלָה.

אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. כָּאֵן יֵשׁ סוֹד הַסּוֹדוֹת
 שֶׁלְחַכְמִים נִמְסְרוּ, וְיֵשׁ לְהוֹדִיעַ
 בְּרֵאשׁוֹנָה דְבַר אַחֵד. בָּא וְרָאָה, בְּיוֹם
 הַשַּׁבָּת, בְּשַׁעֲהַ שֶׁמִּתְקַדָּשׁ הַיּוֹם, יוֹצְאוֹת

לִיה בְּקִדְמִיתָא, שְׂאֲרָה דְקִדְמִיתָא, בְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ
לֹא יִגְרַע, בְּמָה דְאִתְמַר.

בְּכַה הָהוּא סָבָא כְּמִלְקָדְמִין, וְאָמַר אִיהוּ לְנַפְשִׁיהּ,
סָבָא סָבָא, בְּמָה יִגְעַת לְאִדְבָקָא מְלִין
קְדִישִׁין אֱלִין, וְהִשְׁתָּא תִימָא לֹון בְּרַגְעָא חָדָא. אִי
תִימָא דְתִיחָם עֲלִיָּהּ עַל אֵינוֹן מְלִין וְלֹא תִימָא
לֹון, הָא כְּתִיב (משלי ג) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלְיוֹ בְּהִיּוֹת
לֹאל יִדָּךְ לַעֲשׂוֹת.

מָאִי אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלְיוֹ. אֱלֹא, קִדְשָׁא בְּרִידָךְ
הוּא וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן הָבָא. דְּהָא בְּכָל
אַתָּר דְּמְלִין דְּאוֹרֵייתָא אֲמַרִין, קִדְשָׁא בְּרִידָךְ הוּא
וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן תִּמְנָן, וְצִיִּיתִי לֹון. וּבְדִין, הָהוּא
אֵילָנָא דְטוֹב וָרַע, בְּשַׁעֲתָא דְאֵזְלִין מִתִּמְנָן, וְצִיִּיתוֹ
אֵינוֹן מְלִין, הָהוּא סְטָרָא דְטוֹב אֲתִגְבֵּר, וְאִסְתַּלַּק

לשון הקודש

בְּהִיּוֹת לֹאל יִדָּךְ לַעֲשׂוֹת.
מָה זֶה אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלְיוֹ? אֱלֹא
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל הֵם
כֹּאן, שְׁחֵרִי בְּכָל מְקוֹם שְׁנֵאמְרִים דְּבִרֵּי
תוֹרָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל
שֶׁם וּמְקֻשְׁבִּים לָהֶם. וְאִזּוֹ אוֹתוֹ עֵץ שֶׁל
טוֹב וָרַע, בְּשַׁעֲהָ שְׁחוּלָכִים מִשָּׁם
וּמְקֻשְׁבִּים לְאוֹתָם דְּבִרִּים, אוֹתוֹ צִד

שְׂאֲרָה הִרְאֵשׁוֹנָה, בְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא
יִגְרַע, כְּמוֹ שְׁנִתְּבָאֵר.

בְּכַה אוֹתוֹ זְקוֹן בְּמִקְדָּם, וְהוּא אָמַר
לְנַפְשׁוֹ, זְקוֹן זְקוֹן, בְּמָה יִגְעַת לְהִשְׁיֵג
דְּבָרִים קְדוּשִׁים אֱלֹן, וְעַכְשָׁו תֹאמַר
אוֹתָם בְּרַגְעָא אַחֲרָ? אִם תֹאמַר שְׁתַּחֲוּם
עַל אוֹתָם הַדְּבָרִים וְלֹא תֹאמַר אוֹתָם –
הֲרִי פְתוּב (משלי א) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלְיוֹ

לְעִילָא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידֵי הוּא וּבִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרֵן
בְּהָהוּא טוֹב, וְאַלִּין אֵינוֹן בְּעָלְיוֹ דְּהָהוּא טוֹב.

סָבָא סָבָא, אַתְּ אִמְרַת מַלִּין אֱלִין, וְלֹא יִדְעַת אִי
קֹדֶשָׁא בְּרִידֵי הוּא הָבָא, וְאִי אֱלִין דְּקִיָּמִי
הָבָא וּזְכָאִין לְמַלִּין אֱלִין. לֹא תִדְחַל סָבָא, דְּהָא
הָיִית בְּבִמָּה קָרְבִין דְּגַבְרִין תְּקִיפִין, וְלֹא דְחִילַת,
וְהִשְׁתָּא אַנְתְּ דְּחִיל, אִימָא מִילְדָּה, דְּהָא וּדְאִי הָבָא
אִיהוּ קֹדֶשָׁא בְּרִידֵי הוּא וּבִנְסַת יִשְׂרָאֵל, וּזְכָאִין אֵינוֹן
אֱלִין דְּהָבָא. וְאִי לֹא הָבִי, לֹא אַעֲרַעְנָא בְּהוּ, וְלֹא
שְׂרִינָא בְּאֱלִין מַלִּין. אִימָא מִלּוּלְדָּה סָבָא, אִימָא
בְּלֹא דְחִילוֹ.

פִּתְחָ וְאָמַר, (תהלים קד) יי' אֱלֹהֵי גִדְלַת מְאֹד הוֹד
וְהִדְרָ לְבָשֶׁת. יי' אֱלֹהֵי: דָּא שִׁירוּתָא
דְּמַחִימְנוּתָא, סְלִיקוּ דְּמַחֲשַׁבָּה, וְעֲלִמָא דְּאֵתִי, רָזָא

לשון הקודש

פִּתְחַת, וְעָבְשׁוּ אַתְּהָ פּוֹחֵד?! אָמַר
דְּבְרִידֵי, שְׁהֲרִי וּדְאִי כָּאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עִם בִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאַשְׁרֵי הֵם אֱלֹהֵי
שְׂכָאֵן. וְאִם לֹא כֵּךְ, לֹא הָיִינוּ פּוֹגְשִׁים
אוֹתָם וְלֹא הִתְחַלְנוּ בְּדְבָרִים הַלְלוּ. אָמַר
דְּבוּרֵךְ, זְכָן, אָמַר לְלֹא פִּתְחָ.

פִּתְחָ וְאָמַר, (תהלים קד) ה' אֱלֹהֵי גִדְלַת
מְאֹד הוֹד וְהִדְרָ לְבָשֶׁת. ה' אֱלֹהֵי - זֶה
רִאשִׁית הָאֱמוּנָה, עֲלִית הַמַּחֲשָׁבָה

הַטוֹב מִתְגַּבֵּר וּמִתְעַלָּה לְמַעְלָה, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עִם בִּנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרִים
בְּאוֹתוֹ טוֹב, וְאַלֹהֵי הֵם בְּעָלְיוֹ שֶׁל אוֹתוֹ
טוֹב.

זְכָן וְזָקֵן, אַתְּהָ אִמְרַת דְּבָרִים אֱלֹו וְלֹא
יִדְעַת אִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּאֵן, וְאִם
אֱלֹהֵי שְׁעוּמָדִים כָּאֵן וּזְכָאִים לְדְבָרִים
הָאֱלֹהִי. אַל תִּפְחַד, זְכָן, שְׁהֲרִי הָיִית
בְּבִמָּה קָרְבוֹת שֶׁל גַּבְרִים חֲזָקִים וְלֹא

חָדָא בְּלֹא פְרוּדָא. גְּדִלְתָּ: דָּא שִׁירוּתָא, יוֹמָא
קִדְמָאָה, וְאַיְנוּן יוֹמִין עֲתִיקִין, סְטָרָא דִימִינָא. מְאָד:
דָּא הוּא סְטָרָא דְשִׁמְאָלָא.

חֹדֶר וְהָדָר לְבִשְׁתָּ: אֵלִין תִּרִין בִּידֵי (ויחי רכ"ב)
עֲרָבוֹת. עַד הָכָא, בֵּינוּן דְּמִטָּא לְגוֹ אֵילָנָא
דְּחֵי, אֲתַטְמֹר, וְלֹא אֶסְתַּלַּק (ס"א וְלֹא בְּעִי) לְמַחְוֵי
בְּמִינָא, בְּגִין הָהוּא מְאָד. מָאִי מְאָד. שְׁמָאָלָא,
דְּכָל עֲנָפִין דְּלִתְתָּא וּבְכָללָא עֲנַפָּא מְרִירָא חָדָא.
וְעַל דָּא אֲתַטְמֹר הָהוּא אֵילָנָא דְּחֵי, וְלֹא בְּעָא
לְמַחְוֵי בְּמִינָא דָּא, עַד דְּאַהֲדָר בְּמִלְקִדְמִין, וְשִׁבַּח
בְּגוֹנוֹנָא אַחֲרָא.

וְאָמַר, עֵטָה אֹר פִּשְׁלָמָא דָּא שִׁירוּתָא (דְּאֹר)
דִּיּוֹמָא קִדְמָאָה. נוֹטָה שָׁמַיִם, (דף צ"ח ע"ב)
הָכָא אֲתַכְּלִיל שְׁמָאָלָא, וְלֹא אָמַר מְאָד, אֲתַכְּלִיל
שְׁמָאָלָא בִימִינָא, לְמַחְוֵי נְהִיר בְּכָללָא דְּשָׁמַיִם.

לשון הקודש

וְהָעוֹלָם הָבֵא, סוּד אַחַד בְּלֹא פְרוּד. גְּדִלְתָּ – זֶה הָרֵאשִׁית, הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן
וְאוֹתָם יָמִים עֲתִיקִים, צַד הַיָּמִין. מְאָד –
זֶהוּ צַד הַשְּׂמָאל.

חֹדֶר וְהָדָר לְבִשְׁתָּ – אֵלֶּיךָ שְׁנֵי בִידֵי
עֲרָבוֹת. עַד כָּאן, בֵּינוּן שֶׁהִגִּיעַ לְתוֹךְ עֵץ
הַחַיִּים, נִטְמָן וְלֹא הִתְעַלָּה לְהִיטֵב בְּמִנְיָן
מִשּׁוּם אוֹתוֹ מְאָד. מַה זֶה מְאָד?

הַשְּׂמָאל, שֶׁכָּל הָעֲנָפִים שֶׁלְמִטָּה וּבְכָלל
עָנָף מִרְ אַחֲדֵי. וְלָכֵן נִטְמָן אוֹתוֹ עֵץ
הַחַיִּים וְלֹא רָצָה לְהִיטֵב בְּמִנְיָן הַזֶּה, עַד
שֶׁחֹדֶר כָּמוֹ מִקְדָּם וְשִׁבַּח בְּגִין אַחֲרֵי.
וְאָמַר, עֵטָה אֹר פִּשְׁלָמָה – זֶה רֵאשִׁיתוֹ
(שֶׁל הָאֹר) שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. נוֹטָה שָׁמַיִם
– כָּאן נִכְלָל הַשְּׂמָאל, וְלֹא אָמַר מְאָד,
נִכְלָל הַשְּׂמָאל בְּיָמִין לְהִיטֵב מֵאִיר בְּכָלל

(תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עָלִייתוֹ, הָכָא נִפִּיק בְּחֶדְוָה
 הַהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי, נָהָר דְּנִפִּיק מֵעֵדָן, וְאַשְׁתָּרְשׁוּ
 בֵּיה בְּמִימּוֹי אֵינּוֹן תִּרִי בְּדֵי עֲרָבוֹת, דְּאֵינּוֹן גְּדָלִין
 בְּמִימּוֹי, הָדָא הוּא דְכָתִיב (נ"א הַהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי וְאַשְׁתָּרְשׁוּ
 בֵּיה אֵינּוֹן תִּרִי בְּדֵי עֲרָבוֹת, דְּאֵינּוֹן גְּדָלִין בְּמִימּוֹי וְהַהוּא נָהָר דְּנִפִּיק מֵעֵדָן וְדָא
 הוּא) הַמִּקְרָה בַּמִּים עָלִייתוֹ. מָאן עָלִייתוֹ. אֵלִין
 בְּדֵי עֲרָבוֹת.

וְדָא הוּא דְכָתִיב, (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרָשָׁיו.
 וְדָא הוּא רָזָא דְכָתִיב, (תהלים מז) נָהָר פִּלְגִּיו
 יִשְׁמָחוּ עִיר אֱלֹהִים. מָאן פִּלְגִּיו. אֵלִין אֵינּוֹן שָׂרָשָׁיו.
 וְהָכִי אַקְרוּן, עָלִייתוֹ, שָׂרָשָׁיו, פִּלְגִּיו, כְּלָהוּ
 אֲשֶׁתְּרָשׁוּ בְּאֵינּוֹן מִיּוֹן דְּהַהוּא נָהָר.

הַשֵּׁם עָבִים רְכוּבוֹ. (תהלים קד) דָּא מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל,
 אֵלִין הֵם עָבִים. הַמְּהִלָּךְ עַל בְּנֵי רוּחַ,
 לְמִיָּהֵב אַסּוּתָא לְעֵלְמָא, וְדָא אִיהוּ רַפָּאֵל. מִכָּאן

לשון הקודש

וְזָהוּ שְׁכָתוֹב (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח
 שָׂרָשָׁיו. וְזָהוּ סוּד הַכְּתוֹב (תהלים מז) נָהָר
 פִּלְגִּיו יִשְׁמָחוּ עִיר אֱלֹהִים. מִי הֵם פִּלְגִּיו?
 אֵלוּ הֵם שָׂרָשָׁיו, וְכֵךְ נִקְרָאִים. עָלִייתוֹ,
 שָׂרָשָׁיו, פִּלְגִּיו – כָּלֶם נִשְׁרָשׁוּ בְּאוֹתָם
 הַמִּים שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר.

הַשֵּׁם עָבִים רְכוּבוֹ – זֶה מִיכָאֵל
 וְגַבְרִיאֵל, אֵלֶּה הֵם עָבִים. הַמְּהִלָּךְ עַל

שֶׁל שָׁמַיִם. הַמִּקְרָה בַּמִּים עָלִייתוֹ – כָּאן
 יוֹצֵא בְּשִׁמְחָה אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים, הַנָּהָר
 שִׁיוֹצֵא מֵעֵדָן, וְנִשְׁרָשׁוּ בוֹ בְּמִימּוֹי אוֹתָם
 שְׁנֵי בְּדֵי עֲרָבוֹת, שֶׁהֵם גְּדָלִים בְּמִימּוֹי.
 וְזָהוּ שְׁכָתוֹב (אוֹתוֹ אֵילָן הַחַיִּים, וְנִשְׁרָשׁוּ בוֹ אוֹתָם שְׁנֵי בְּדֵי
 עֲרָבוֹת, שֶׁהֵם גְּדָלִים בְּמִימּוֹי, וְאוֹתוֹ נָהָר יוֹצֵא מֵעֵדָן, וְזָהוּ)
 (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עָלִייתוֹ. מִי הֵם
 עָלִייתוֹ? אֵלוּ בְּדֵי עֲרָבוֹת.

וְלֹהֲלֹאָה עוֹשֶׂה מְלֹאכָיו רוּחוֹת וְגו'. סָבָא סָבָא, אִי
 כָּל חֲנִי יָדַעְתָּ, אִימָא וְלֹא תִדְחַל, אִימָא מִילָךְ
 וַיִּנְהָרוֹן מִלִּין דְּפוּמָךְ. חֲדוּ חֲבֵרִיָּא, וַהֲווּ צִיִּיתִין
 בְּחֻדְוָה לְמִלּוֹי קְדִישִׁין. אָמַר אִי סָבָא אִי סָבָא, בְּמָה
 עֵיִלַּת גְּרַמָךְ, עֲאֵלַת בְּנִמָּא רַבָּא, אִית לָךְ לְשִׁטָּא
 וְלִנְפָקָא מִתַּמָּן.

אם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ, ^(שמות כא) בְּמָה גִלְגּוּלִין עֲתִיקִין
 הָבָא, דִּלָּא אֲתַגְלוֹן עַד הָאִידָנָא, וְכִלְחוּ קְשׁוּט
 בְּדָקָא יָאוּת, דִּלִּית לְאַסְטָאָה מֵאַרְחָ קְשׁוּט, אֲפִילוּ
 כְּמִלָּא נִימָא. בְּקַדְמִיתָא ^(נ"א הַשְׁתָּא) אִית לְאַתְעָרָא,
 נִשְׁמָתִין דְּגִיזְרִין כִּלְחוּ, פִּרְחָן מִגּוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן בְּאַרְחָ
 סְתִים, כִּד מִסְתַּלְקֵן מִהָאִי עֲלִמָּא, נִשְׁמָתָהוֹן דְּקָא
 רוּחוּתָא מִגּוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן, לָאֵן אַתָּר תִּיִיבִין.

לשון הקודש

בְּנִפְי רוּחַ, לְתַת רְפוּאָה לְעוֹלָם, וַהֲווּ
 רְפָאֵל. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה עוֹשֶׂה מְלֹאכָיו
 רוּחוֹת וְגו'. זָקֵן וְזָקָה, אִם כָּל אֱלֹהֵי יָדַעְתָּ,
 אָמַר וְאַל תִּפְחֹד, אָמַר דְּבָרִיךְ וַיֵּאִירוּ
 דְּבָרֵי פִידוּ שְׁמָחוּ הַחֲבֵרִים, וַהֲווּ
 מְקַשִּׁיבִים בְּשִׁמְחָה לְדְבָרֵי הַקְּדוּשִׁים.
 אָמַר, אִי זָקֵן, אִי זָקָה, בְּמָה הַכְּנַסְתָּ אֶת
 עַצְמָךְ, נִכְנַסְתָּ לִּים הַגְּדוֹל? יֵשׁ לָךְ
 לְשׁוּטִט וְלִצְאָת מִשָּׁם.
 אם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. בְּמָה גִלְגּוּלִים
 עֲתִיקִים יֵשׁ כָּאֵן שְׁלֹא הִתְגַּלוּ עַד עַכְשָׁן,
 וְכֻלָּם אָמַת כְּרָאוּי, שְׂאִין לְסֻמוֹת מִדְּרֹךְ
 אָמַת אֲפִילוּ כְּמִלָּא נִימָה. בְּתַחֲלָה ^(עֲתִיד)
 יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר, נִשְׁמָת הַגֵּרִים כִּלְחָן
 פּוֹרְחוֹת מִתּוֹךְ גֵּן עֵדֶן בְּדְרֹךְ נִסְתָּר.
 כְּשִׁמְסַתְלָקוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נִשְׁמָתָם
 שֶׁהָרוּחוֹ מִתּוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן, לֹאִיזָה מְקוֹם
 חוֹזְרוֹת?

אַלֹּא תִּגְיִנָּן, מָאן דְּנָטִיל וְאַחִיד בְּנִבְכִּי גִיּוּרִין
בְּקַדְמִיתָא, זָכִי בָּהּ. אוֹף הָכִי כָּל אֵינוֹן
נִשְׁמָתִין קַדִּישִׁין עֲלָאִין, דְּקָא זְמִין לֹון קַדְשָׁא בְּרִיד
הוּא לְתַתָּא בְּדִקְא מֶרֶן, בְּלָהּ נִפְקִין לְזִמְנִין יִדְעוֹן.
(וּסְלָקִין) בְּגִין לְאַשְׁתַּעֲשָׁע בְּגֵן עֵדֶן, (דְּלֵעִילָא) וּפִנְעֵן
בְּאֵינוֹן נִשְׁמָתִין דְּגִיּוּרִין, מָאן דְּאַחִיד בָּהּ מֵאֲלִין
נִשְׁמָתִין, (דְּסְלָקִין) אַחִיד בָּהּ וְזָכִי בָּהּ, וּמִתְלַבֶּשֶׁן בָּהּ,
וּסְלָקִין. וּבְלָהּ קִיָּימִי בָּהּ לְבוּשָׁא וְנִתְתָּה גוֹ גִּנְתָּא
בְּלְבוּשָׁא דָּא. בְּגִין דְּבִגְנִיתָא דְּעֵדֶן, לֹא קִיָּימָאן תַּמָּן.
אַלֹּא בְּלְבוּשָׁא, כָּל אֵינוֹן דְּקִיָּימִי תַּמָּן.

אִי תִּימָא, דְּבְּגִין הָאִי לְבוּשָׁא, גִּרְעֵן אֵינוֹן נִשְׁמָתִין
מִכָּל עֲנוּגָא דְּהִזְה לֹון בְּקַדְמִיתָא. הָא כְּתִיב,
אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנֶתָהּ לֹא יִגָּרַע.
בְּגִנְתָּא קִיָּימִי בְּלְבוּשֵׁי דָּא, דְּקַדְמָן לְאַחֲרָא בָּהּ וְזָכִי

לשון הקודש

ועולים. וכלן עומדות בלבוש זה, ויורדו
 לתוך הגן בלבוש הזה, משום שבגן עדן
 לא עומדות שם אלא בלבוש כל אלו
 שעומדות שם.

אם תאמר שבשביל הלבוש הזה
 גורעים אותן נשמות מכל הענג שהיה
 להן בתחלה, הרי כתוב אם אחרת יקח
 לו שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנֶתָהּ לֹא יִגָּרַע? בגן
 עומדות בלבוש זה, שקדמו לאחזו בהם

אֹלֶּא שְׁנִינוּ, מִי שְׁנוּטִל וְאוֹחֵז בְּנִבְכִּי
 הֵגֵר בְּתַחֲלָה, זֹכֶה בָּהֶם. אִף כִּךְ כָּל
 אוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
 שְׂמֻזְמִין אוֹתָן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה,
 כְּפִי שְׂאֵמְרָנוּ, בְּלֵן יוֹצְאוֹת לְזִמְנִים
 יְדוּעִים, (ועולות) בְּרִי לְהַשְׁתַּעֲשָׁע בְּגֵן עֵדֶן
 (העליון), וּפּוֹנְעוֹת בְּאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים.
 מִי שְׂאוֹחֵז בָּהֶן מֵאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת (שעולות),
 אוֹחֵז בָּהֶם וְזֹכֶה בָּהֶם, וּמִתְלַבְּשִׁים בָּהֶם

בְּהוּ, וְכֵד סִלְקִין לְעִילָא, מִתְּפַשְׁטֵן מַנִּיה, דִּהָא תַּמָּן
לֹא קַיִמָן בְּלִבּוּשָׁא.

בְּכַה הָהוּא סָבֵא כְּמִלְקָדְמִין, וְאָמַר לְנַפְשִׁיה, סָבֵא
סָבֵא, בְּוֹדֵאִי אֵית לָךְ לְמַבְכִּי, בְּוֹדֵאִי אֵית לָךְ
לְאוּשְׁדָא דְּמַעִין, עַל כָּל מַלְחָה וּמַלְחָה, אֲבָל גַּלִּי קָמִי
קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא וְשְׂכִינְתִּיה קְדִישָׁא, דִּיאָנָא בְּרַעוּ
דְּלִבָּא, וּבְפוֹלְחָנָא דְּלַהוֹן קְאִמִּינָא, בְּגִין דִּיאִינוֹן
בְּעָלִיו דְּכָל מַלְחָה, וּמִתְעַטְרֵן בְּהוּ.

כָּל אִינוֹן נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין, כִּד נִחְתִּי לְהֵאִי עָלְמָא,
בְּגִין לְמַשְׁרֵי כָּל חַד עַל דְּוִכְתִּייהוּ, דִּיאִתְחַזֵּון
בְּהוּ, לְבָנִי נָשָׂא. בְּלַהוּ נִחְתִּי מִתְּלַבָּשֵׁן בְּאִינוֹן
נִשְׁמָתִין דִּקָּא אֲמָרֵן, וְהִכִּי עָאֲלִין בְּזַרְעָא קְדִישָׁא.
וּבְמִלְבּוּשָׁא דָּא, קַיִמִּי לְאַשְׁתַּעֲבָדָא מַנִּייהוּ בְּהֵאִי
עָלְמָא. וְכֵד אֲשַׁתְּאַכֵּן אִינוֹן מִלְבּוּשִׁין מִמְּלִין דִּהֵאִי

לשון הקודש

שֶׁל כָּל דְּבָר וּמִתְעַטְרִים בָּהֶם.
כָּל אוֹתָן נִשְׁמֹת קְדוֹשׁוֹת, בְּשִׁינְדוֹת
לְעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לְשִׁרּוֹת כָּל אַחַת עַל
מְקוֹמָן שְׂרָאוּיִים לָהֶם לְבָנֵי אָדָם, בְּלֵן
יִזְרְדוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּאוֹתָן הַנִּשְׁמֹת
שְׂאֲמָרְנוּ, וְכֵד נִבְנְסוֹת לְזַרַע הַקִּדְשׁ.
וּבְמִלְבּוּשׁ זֶה עוֹמְדוֹת לְהַשְׁתַּעֲבָד מֵהֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּכְשֶׁנִּשְׁאָבִים אוֹתָם לְבוּשִׁים
מִדְּבַרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתָן נִשְׁמֹת

וְזוֹכוֹת בָּהֶם, וּכְשֶׁעוֹלּוֹת לְמַעְלָה
מִתְּפַשְׁטוֹת מִמֶּנּוּ, שְׂהִרֵי שֵׁם לֹא עוֹמְדוֹת
בְּלִבּוּשׁ.

בְּכַה אוֹתוֹ זָקֵן כְּמִקְדָם וְאָמַר לְנַפְשׁוֹ,
זָקֵן זָקֵן, בְּוֹדֵאִי יֵשׁ לָךְ לְכָבוֹת, בְּוֹדֵאִי יֵשׁ
לָךְ לְשַׁפֵּךְ דְּמַעוֹת עַל כָּל דְּבָר וְדְבָר,
אֲבָל גַּלִּי לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשְׂכִינְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה שְׂאֵנִי בְּרַצוֹן הַלֵּב
וּבַעֲבוּדָתָם אֲמַרְתִּי, מִשּׁוּם שֶׁהֵם בְּעָלִיו

עֲלֵמָא, אֵינוֹן נִשְׁמָתִין קִדִּישִׁין, אֶתְזַנֵּן (נ"א אֶתְהַנּוֹן)
מִרִּיחָא דְקָא אֲרִיחָא, מוֹגוּ לְבוּשִׁיהוֹן אֱלִין.

קִדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא כָּל מַלְיָן סְתִימִין דְּאִיהוּ עָבִיד,
עָאל לֹון בְּאוּרִייתָא קִדִּישָׁא, וְכֵלָא
אֲשֶׁתִּבַּח בְּאוּרִייתָא, וְהָהִיא מְלָה סְתִימָא גְלִי לָהּ
אוּרִייתָא, וּמִיד אֶתְלַבֶּשָׁא בְּלְבוּשָׁא אַחֲרָא,
וְאֶתְטַמֵּר תַּמָּן, וְלֹא אֶתְגְּלִי. וְחִפְימִין דְּאֵינוֹן מַלְיָין
עֵינִין, אַף עַל גַּב דְּהָהִיא מְלָה אֲסִתִּים בְּלְבוּשָׁה
(תַּמָּן), חֲמָאן לָהּ מוֹגוּ לְבוּשָׁה, וּבִשְׁעָתָא דְּאֶתְגְּלִי
הָהִיא מְלָה עַד לָא תִיעוּל בְּלְבוּשָׁא, רַמָּאן בָּהּ
פְּקִיחוּ דְּעִינָא, וְאַף עַל גַּב דְּמִיד אֲסִתִּים, לֹא
אֶתְאַבִּיד מִעֵינֵיהוּ. (נ"א מִעֵינֵיהוּ)

בְּכַמָּה דְּוִכְתִּין אַזְהַר קִדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא עַל גִּיּוּרָא,
(בְּגִי) דְּזִרְעָא קִדִּישָׁא, יִזְדְּהֲרוֹן בֵּיהּ, וְלִבְתֵּר
נָפִיק מְלָה סְתִימָא מִנֶּרְתִּיקָהּ. (דף צ"ח ע"א) וְכִיוֹן דְּאֶתְגְּלִי

לשון הקודש

אף על גב ש'אותו' הדבר נסתר ב'לבושו'
(שם), רואים אותו מתוך 'לבושו', ובשעה
שהתגלה אותו דבר, מרם ופגם ל'לבוש',
וזרקים בו פקידת עין, ואף על גב ש'מיד'
נסתר, לא נאבד מעיניהם (נ"א מקום).

בכמה מקומות הזהיר הקדוש ברוך
הוא על הגר (כדי) שיזהרו בו זרע הקדש,
ואחר הוציא דבר נסתר מנרתיקו. וכיון

קדושות נזונות (נהגות) מהריח שמריח
מתוך ה'לבושים' הללו.

כל הדברים הנסתרים שהקדוש ברוך
הוא עשה, הכנים אותם לתורה
הקדושה, והכל נמצא בתורה, ואותו
דבר נסתר גלתה אותו התורה, ומיד
התלבש ב'לבוש' אחר, ונממן שם ולא
התגלה. והחכמים שהם מלאים עינים,

אַהֲדָר לְנִרְתָּקָה מִיָּד, וְאֶת־לִבְשׁ תַּמּוֹן.

בֵּינוֹן דְּאַזְהַר עַל גִּיּוֹרָא בְּכָל אֵינוֹן דְּיֻכְתִּין, נָפַק מֶלֶךְ מִנִּרְתָּקָה וְאֶת־גְּלִי, וְאָמַר (שמות כג) וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיָּד עָאֵלַת לְנִרְתָּקָה, וְאַהֲדָרַת בְּלִבוּשָׁה וְאַתְטַמְרַת, דְּכְתִיב כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּחָשִׁיב קִרְא, דְּבִגְדֵינָא דְּאַתְלִבְשׁ מִיָּד, לֹא הָיָה מָאן דְּאַשְׁנַח בָּהּ. בְּהָאֵי נֶפֶשׁ הַגֵּר, יִדְעַת נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא בְּמַלְיָן דְּהָאֵי עֲלִמָּא, וְאַתְהֵנִיאת (וְאַשְׁתַּאֲבַת) מִנִּיִּיהוּ.

פֶּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו', עֵנָן דָּא מָאִי הִיא. אֱלֹא דָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעֵנָן. תִּנִּינָן, דְּהַהוּא קִשֶׁת אֲשַׁלַּחַת לְבוּשׁוֹי, וַיְהִיב לֹוֹן לְמוֹשֶׁה, וּבְהַהוּא לְבוּשָׁא סָלִיק מֹשֶׁה לְטוֹרָא

לשון הקודש

הַתְּלַבֵּשׁ, לֹא הָיָה מִי שִׁישְׁנִית בּוֹ. בְּנֶפֶשׁ הַגֵּר הָיָה יוֹדֵעַת הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה בְּדְבָרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִהְיִית (וְשׂוֹאֵבַת) מֵהֶם.

פֶּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (שם כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו'. עֵנָן זֶה מָהוּ? אֱלֹא זֶהוּ הַכְּתוּב (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעֵנָן. שְׁנֵינוּ שְׂאוֹתָהּ קִשֶׁת הַפְּשִׁיטָה אֶת לְבוּשִׁיהָ וְנִתְּנָה אוֹתָם לְמוֹשֶׁה,

שֶׁהַתְּנַגְּלָה, חוּזֵר מִיָּד לְנִרְתִּיקוֹ וְהַתְּלַבֵּשׁ שָׁם.

בֵּינוֹן שֶׁהוֹהִיר עַל הַגֵּר בְּכָל אוֹתָם מְקוֹמוֹת, יֵצֵא הַדְּבָר מִנִּרְתִּיקוֹ וְהַתְּנַגְּלָה וְאָמַר, וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיָּד נִכְנָסָה לְנִרְתִּיקָה, וְחֻזְרָה בְּלִבוּשׁ וְנִטְמְנָה, שְׁכָתוֹב כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׁחָשַׁב הַכְּתוּב, שֶׁבְּגָלַל שְׁמִיד

וּמִנִּיה חָמָא מַה דְּחָמָא, וְאַתְהֵי מִכְלָא. עַד הָהוּא
אַתָּר, אָתוּ אֵינּוֹן חֲבֵרִיא, וְאַשְׁתַּטְחוּ קָמִיה דְּהָהוּא
סָבָא, וּבְכוּ וְאַמְרוּ, אֲלִמְלָא לָא אַתִּינָא לְעִלְמָא,
אַלָּא לְמִשְׁמַע מַלְיָן אֲלִין מִפּוּמְדִי דִּי לָן.

אָמַר הָהוּא סָבָא, (אם אַתְרֵת יָקוּחַ לוֹ) חֲבֵרִיא, לָאוּ בְּגִין
דָּא בְּלַחֲדוּי שְׂרִינָא מַלְכָּה, דְּהָא סָבָא בְּגִינִי,
לָאוּ בְּמַלְכָּה חָדָא עָבִיד קִישׁ קִישׁ, וְלָא קָרִי, בְּמַה
בְּגִי עִלְמָא בְּעֶרְבוּכִיא בְּסִכְלָתָנוּ דְּלַחֲוֹן, וְלָא חָמָאן
בְּאַרְחָה קְשׁוּט בְּאוּרִייתָא, וְאוּרִייתָא קָרִי בְּכָל יוֹמָא
בְּנִהִימוּ (נ"א בְּרַחֲמִימוּ) לְגַבִּייתָהּ, (דְּבְגִי נְשָׂא) וְלָא בָּעָאן
לְאַתְבָּא רִישָׁא.

וְאַף עַל גַּב דְּאַמִּינָא, דְּהָא אוּרִייתָא מַלְכָּה נִפְקָא
מִנְרֵתִיקָה, וְאַתְחִיזִיאַת זַעִיר, וּמִיד אַתְטַמְרֵת.
חֲבִי הוּא וְדָאִי. וּבְזַמְנָא דְּאַתְגְּלִיאַת מִגּוֹ נִרְתַּקָּה

לשון הקודש

קִישׁ קִישׁ וְלָא קוּרָא, בְּמַה בְּגִי הָעוֹלָם
שְׁהִם בְּעֶרְבוּכִיא בְּתַבּוּנָה שְׁלָהֶם, וְלָא
רוּאִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת בְּתוֹרָה, וְתוֹרָה
קוּרָא בְּכָל יוֹם בְּנִהִימָה (בְּאַחֲבָה) אֲלֵיהֶם,
וְלָא רוּצִים לְהָשִׁיב רִאשָׁם.

וְאַף עַל גַּב שְׂאֲמַרְנוּ שְׁהִרִי הַתּוֹרָה
הוֹצִיאָה דְּבַר מִנְרֵתִיקָה, וְנִרְאָה קִטָּן
וּמִיד גִּטָּמֶן - בְּדָּה הוּא וְדָאִי. וּבְזַמֵּן
שְׁנַתְגְּלָה מִתּוֹךְ נִרְתִּיקָה וְנִטָּמֶן מִיד, לָא

וּבְאוּתוּ לְבוּשׁ עָלָה מִשָּׁה לְהָר, וּמִמֵּנוּ
רָאָה מַה שְׂרָאָה וְנִהְנָה מִכָּפֶל. עַד אוּתוּ
מִקּוּם בָּאוּ אוּתָם הַחֲבֵרִים, וְהִשְׁתַּטְחוּ
לְפָנֵי אוּתוּ זָקֵן וּבְכוּ וְאַמְרוּ, אֲלִמְלָא לָא
בָּאֵנוּ לְעוֹלָם אֲלָא בְּדִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים
אַלוּ מִפִּיד - דִּי לָנוּ

אָמַר אוּתוּ זָקֵן, (אם אַתְרֵת יָקוּחַ לוֹ) חֲבֵרִים, לָא
בְּשִׁבִּיל זֶה בְּלִבְדִּי הִתְחַלֵּתִי אֶת הַדְּבַר,
שְׁהִרִי זָקֵן בְּמוֹנִי לָא בְּדִבְרֵי אֶחָד עוֹשָׂה

וְאֶת־טִמְרַת מִיָּד, לֹא עֲבַדְתָּ דָא, אֶלָּא לְאִינוּן דִּידְעִין
בָּהּ, וְאֶשְׁתַּמּוּדְעָאן בָּהּ.

מַשָּׁל לְמָה הַדָּבָר דּוּמָה, לְרַחֲמָתָא, דְּאִיהִי
שְׁפִירְתָּא בְּחִיזוּ, וְשְׁפִירְתָּא בְּרִינָא, וְאִיהִי
טְמִירְתָּא בְּטִמִּירוּ גּוֹ הֵיכְלָא דִּילָהּ, וְאִית לָהּ רַחֲמָא
יְחִידָאָהּ, דִּלָּא יָדְעִין בֵּיהּ בְּנֵי נָשָׂא, אֶלָּא אִיהוּ
בְּטִמִּירוּ. הֵהוּא רַחֲמָא, מְגוּ רַחֲמָא דְרַחֲמִים לָהּ
עָבַר לְתִרְע בֵּיתָהּ תְּדִיר, זָקִיף עֵינָיו לְכָל סֵטֶר.
אִיהִי, יָדַעַת דְּהָא רַחֲמָא אֶסְחָר תִּרְע בֵּיתָהּ תְּדִיר,
מָה עֲבַדְתָּ, פְּתַחַת פְּתַחַא זַעִירָא בְּהָהוּא הֵיכְלָא
טְמִירָא, דְּאִיהִי תַמָּן, וְגַלְיָאֵת אֲנַפְחָא לְגַבֵּי
רַחֲמָאָהּ, וּמִיָּד אֶתְהַדְרַת וְאֶתְכַסִּיאֵת. כָּל אִינוּן
דִּהוּן לְגַבֵּי רַחֲמָא, לֹא חָמוּ וְלֹא אֶסְתַּכְּלוּ, בְּרַ
רַחֲמָא בְּלַחֲדוּי, וּמַעוּי וְלִבִּיהּ וְנַפְשִׁיהּ אָזְלוּ
אֶבְתָּרָהּ. וַיֵּדַע דְּמְגוּ רַחֲמוּ דְרַחֲמִית לִיהּ, אֶתְגַּלְיָאֵת

לשון הקודש

שְׁעַר בֵּיתָהּ תְּמִיד, מְרִים עֵינָיו לְכָל צַד.
הִיא יוֹדַעַת שְׁהֵרִי הָאוֹהֵב סוֹבֵב שְׁעַר
בֵּיתָהּ תְּמִיד. מָה עוֹשֶׂה? פּוֹתַחַת פְּתַח
קָטָן בְּאוֹתוֹ הֵיכָל נִסְתָּר שֶׁהִיא שֵׁם
וּמְגַלָּה אֶת פְּנִיָּה לְאוֹהֲבָהּ, וּמִיָּד חוֹזֶרֶת
וְנִתְכַּסִּית. כָּל אוֹתָם שְׁהִיוּ אֶצֶל הָאוֹהֵב,
לֹא רָאוּ וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ, פָּרַט לְאוֹהֵב
לְבָדוּ, וּמַעֲיוּ וְלִבּוֹ וְנַפְשׁוֹ הָלְכוּ אַחֲרֶיהָ.

עוֹשֶׂה אֵת זֶה אֶלָּא לְאוֹתָם שְׁיֻדְעִים בָּהּ
וְנוֹדְעִים בָּהּ.

מַשָּׁל לְמָה הַדָּבָר דּוּמָה? לְאוֹהֲבָהּ,
שֶׁהִיא יָפָה בְּמַרְאֶה וְיָפָה בְּתַאֲרָה, וְהִיא
מְמוֹנָה בְּהִסְתָּר בְּתוֹךְ הֵיכָל שְׁלֵהּ, וַיֵּשׁ
לָהּ אוֹהֵב יְחִידִי שֶׁלֹּא יוֹדְעִים עָלָיו בְּנֵי
אָדָם, אֶלָּא שְׁהוּא בְּנִסְתָּר. אוֹתוֹ אוֹהֵב,
מִתּוֹךְ הָאוֹהֲבָה שְׁאוֹהֵב אוֹתָהּ, עוֹבֵר עַל

לְגִבְיָהּ רִנָּעַת חָדָא, לְאַתְעָרָא (ס"א לְגִבְיָהּ רַחֲמִינוּ) לִיָּהּ. הָכִי
 הוּא מֶלֶךְ דְּאוֹרִייתָא, לָא אִתְגַּלִּיאת, אֶלָּא לְגִבְיָ
 רַחֲמִימָא. יָדַעַת אוֹרִייתָא, דִּהֵּהוּא חֲכִימָא דְלִבָּא
 אֶסְחָר לְתִרְעָה בֵּיתָה כָּל יוֹמָא, מָה עֲבַדְתָּ, גִּלְיָאת
 אֲנַפְחָא לְגִבְיָהּ, מִגּוֹ הִיכָלָא, וְאַרְמִיזוֹת לִיָּהּ רַמְיזָא,
 וּמִיד אֶהְדָּרַת לְאַתְרָהּ וְאַתְטַמְרַת. כָּל אֵינוֹן דְּתַמּוֹן,
 לָא יָדְעִי, וְלָא מִסְתַּכְלִי, אֶלָּא אִיחוּ בְלַחֲדוּדִי, וּמַעֲוִי
 וְלִבְיָהּ וְנַפְשִׁיהּ אָזִיל אֲבַתְרָהּ. וְעַל דָּא, אוֹרִייתָא
 אִתְגַּלִּיאת וְאַתְבְּסִיאת, וְאַזְלַת בְּרַחֲמִימוּ לְגִבְיָ
 רַחֲמִימָא, לְאַתְעָרָא בַּהֲדִיָּה רַחֲמִימוּ.

תָּא חַזִּי, אֶרְחָא דְּאוֹרִייתָא כִּךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא
 כִּד שְׂרִיא לְאַתְגַּלְיָא לְגִבְיָ בֵּר נָשׁ, (בְּרַנָּעָא)
 אֲרַמִּיזוֹת לִיָּהּ בְּרַמִּיזוֹ, אִי יָדַע טָב. וְאִי לָא יָדַע,
 שְׂדֵרַת לְגִבְיָהּ, וְקִרְאָתָּ לִיָּהּ פְּתִי. וְאַמְרַת אוֹרִייתָא,

לשון הקודש

בְּלִבְדוּ, וּמַעֲוִי וְלִבּוֹ וְנַפְשׁוֹ הוֹלְכִים
 אַחֲרֵיהּ, וְעַל זֶה הַתּוֹרָה נִגְלִית וְנִכְסִית
 וְהוֹלְכֶת בְּאַהֲבָה לְאַהֲבָה לְעוֹרֵר עִמּוֹ
 אַהֲבָה.

בֵּא וְרָאָה, כִּךְ הִיא דִּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה:
 בְּרִאשׁוֹנָה בְּשִׁמְתַּחֲלִילָה לְהַתְנַלּוֹת אֶל
 הָאָדָם, (בְּרַנָּע) רוֹמְזוֹת לוֹ בְּרַמּוֹ. אִם יוֹדַע
 – אִזּוֹ טוֹב, וְאִם לָא יוֹדַע – שׁוֹלַחַת אֵלָיו
 וְקוֹרְאָת לוֹ פְּתִי. וְהַתּוֹרָה אוֹמְרַת לְאוֹתוֹ

וְיִדַּע שֶׁמִּתּוֹךְ הָאַהֲבָה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת
 אוֹתוֹ, נִגְלִית אֵלָיו רִנָּע אַחֵר לְעוֹרֵר (אֵלָיו
 אַהֲבָה) אוֹתוֹ. כִּךְ הוּא דִּבֶּר הַתּוֹרָה לָא
 נִגְלָה אֶלָּא לְאוֹהֲבֵיו. יוֹדַעַת הַתּוֹרָה
 שְׁאוֹתוֹ חֲכָם לֵב סוֹכֵב שְׁעַר בֵּיתָה כָּל
 יוֹם. מָה הִיא עוֹשֶׂה? מְגַלָּה פְּנִיָּה אֵלָיו
 מִתּוֹךְ הַהִיכָל, וְרוֹמְזוֹת לוֹ רַמּוֹ, וּמִיד
 חוֹזֶרֶת לְמִקּוּמָהּ וְנִסְתַּרְתָּ. כָּל אֵלּוֹ שֶׁשָּׁם
 לָא יוֹדְעִים וְלָא מִסְתַּכְלִים, אֶלָּא רַק הוּא

לְהֵיחֹא דְשִׁדְרַת לְגַבִּיּה, אִמְרוּ לְהֵחֹא פְתִי, דִּיקָרַב
הָכָא, וְאַשְׁתַּעֲי בַּהֲדִיָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ט)
מִי פְתִי יָסוּר הֵנָּה חֶסֶד לֵב וְגו'. קָרִיב לְגַבִּיָּה,
שָׂרִיֵּאת לְמַלְלָא עֲמִיָּה, מִבְּתַר פְּרוּכְתָּא דְפֶרְסָא
לִיָּה, מְלִין לְפֻּם אֲרַחוּי, עַד דִּיסְתַּבֵּל זַעִיר זַעִיר,
וְדָא הוּא דְרָשָׁא.

לְבַתָּר, תַּשְׁתַּעֲי בַּהֲדִיָּה, מִבְּתַר שׁוֹשִׁיפָּא דְקִיק,
מְלִין דְּחִידָה, וְדָא אִיְהוּ הַגָּדָה. לְבַתָּר
דְּאִיְהוּ רָגִיל לְגַבִּיָּה, אֲתַגְלִיֵּאת לְגַבִּיָּה אֲנָפִין בְּאַנְפִין,
וּמְלִילַת בַּהֲדִיָּה כָּל רָזִין סְתִימִין דִּילָהּ, וְכָל אֲרַחֲתִין
סְתִימִין, דִּהוּ בְּלִבָּא טְמִירִין, מִיֻּמִּין קַדְמָאִין.
כִּדִּין (דף צ"ט ע"ב) אִיְהוּ בַר גֵּשׁ שְׁלִים, בַּעַל תּוֹרָה וְדָאִי,
מֵאֲרִי דְבֵיתָא, דִּהָא כָּל רָזִין דִּילָהּ גְּלִיֵּאת לִיָּה, וְלֹא
רְחִיקַת, וְלֹא כְּסִיֵּאת מִיָּנִיָּה כְּלוּם.

לשון הקודש

אֵלֶיךָ, נִגְלִית אֵלָיו פָּנִים בְּפָנִים וּמִדְּבַרְתָּ
עִמּוֹ כָּל הַסּוּדוֹת הַנִּסְתָּרִים שְׁלָהּ, וְכָל
הַדְּרָכִים הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁהֵיוּ שְׁמוּרִים בְּלִבָּהּ
מִיָּמִים רִאשׁוֹנִים, וְאִזּוֹ אוֹתוֹ אָדָם הוּא
שְׁלָם, בַּעַל תּוֹרָה וְדָאִי, בַּעַל הַפִּתּוּת,
שֶׁהָרִי כָּל סוּדוֹתֶיהָ גִּלְתָהּ לוֹ, וְלֹא רְחִיקָה
וְלֹא כְּסִתָּה מִמֶּנּוּ כְּלוּם.

שֶׁשְׁלָחָה אֵלָיו: אִמְרוּ לְאוֹתוֹ הַפְתִּי
שִׁיקָרַב לְכָאן וְאִדְבַר עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב
מִי פְתִי יָסוּר הֵנָּה חֶסֶד לֵב וְגו'. קָרַב
אֵלֶיךָ, וּמִתְחִילָה לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵאַחֵר
פְּרָכַת שְׁפוּרְשֵׁת לוֹ דְּבָרִים לְפִי דְרָכּוֹ,
עַד שִׁיתְּבוֹנֵן לְאֵט לְאֵט, וְזֶהוּ הַדְּרָשׁ.
אַחֵר כִּדְ תִּדְבַר עִמּוֹ מֵאַחֵר פֶּשֶׁשׁ קָמֵן
דְּבַרֵּי חִידָה, וְזֶהוּ הַגָּדָה. אַחֵר שֶׁהִתְרַגַּל

אָמַרָה לִּיהִי, חֲמִית מַלָּה דְרִמּוֹא דְקָא רְמִיזָנָא לָךְ
 בְּקִדְמִיתָא, בְּךְ וּבְךְ רִזִּין הִיוּ, בְּךְ וּבְךְ
 הוּא. בְּדִין חָמִי, (ס"א דַּעֲלִיין) דַּעַל אֵינוֹן מַלִּין לֹא
 לְאוֹסָפָא, וְלֹא לְמַגְרַע מַנִּיחוּ. וּבְדִין פְּשָׁטִיָּה
 דְּקָרָא, בְּמָה דְאִיהוּ, דְּלֹא לְאוֹסָפָא וְלֹא לְמַגְרַע
 אָפִילוּ אֶת חַד. וְעַל דָּא, בְּנֵי נָשָׂא אַצְטְרִיכוּ
 לְאַזְדַּהֲרָא, וְלִמְרַדֵּף אַבְתָּרָא דְאוֹרִיטָא, לְמַחֲוֵי
 רַחֲמִין דִּילָהּ, בְּמָה דְאַתְמַר.

תָּא חַיִּי (שמות כא) אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ, גִּלְגּוּלִין
 דְּמַתְּגִלְגֵּלֵן בְּתַאי קָרָא, בְּמָה רַבְרַבִּין וְעַלְאִין
 אֵינוֹן, דִּהָא כָּל נִשְׁמָתִין עָאֲלִין בְּגִלְגּוּלָא. וְלֹא יִדְעִין
 בְּנֵי נָשָׂא אֲרַחוּ דְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְהִיאֲדָא קִיָּמָא
 טִיקְלָא, וְהִידָא אַתְדָּנוּ בְּנֵי נָשָׂא בְּכָל יוֹמָא, וּבְכָל
 עֵידֵן, וְהִידָא נִשְׁמָתִין עָאֲלִין בְּדִינָא, עַד לֹא יִיתוֹן

לשון הקודש

שְׁלָה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר.

בֹּא וּרְאָה, אִם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. הַגִּלְגּוּלִים
 שְׁמַתְגִּלְגֵּלִים בְּפִסּוּק הַזֶּה בְּמָה גְדוּלִים
 וְעַלְיוֹנִים הֵם, שְׁהָרִי כָּל הַנְּשָׁמוֹת נִכְנָסוֹת
 בְּגִלְגּוּל, וְלֹא יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם דְּרַבִּי
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִידָא עוֹמְדִים הַמֵּאֲזִנִּים
 וְאִידָא גְדוּלִים בְּנֵי אָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 זְמַן, וְאִידָא נְשָׁמוֹת נִכְנָסוֹת לְדִין עַד שְׁלָא

אוֹמְרָת לוֹ, רִאִית דְּבַר הַרְמֵז שְׁרַמְזִיתִי
 לָךְ בְּתַחֲלָה? בְּךְ וּבְךְ הִיוּ הַסּוּדוֹת, בְּךְ
 וּבְךְ הוּא. וְאִזּוּ רִוְאָה (שְׁהַעֲלִינִים) שְׁעַל
 הַדְּבָרִים הַלָּלוּ אֵין לְהוֹסִיף וְאֵין לְגַרֵעַ
 מֵהֶם, וְאִזּוּ פֶשֶׁט הַפְּתוּב כְּמוֹ שְׁהוּא,
 שְׁלֹא לְהוֹסִיף וְלֹא לְגַרֵעַ אֲפִילוּ אוֹת
 אַחַת. וְעַל כֵּךְ אֲנָשִׁים צְרִיכִים לְהַזְהִיר
 וּלְרַדֵּף אַחֲרֵי הַתּוֹרָה לְהִיּוֹת אוֹהֲבִים

לְהָאֵי עֲלֵמָא, וְהִידְ עָאֲלִין בְּדִינָא, לְבַתֵּר דְּנַפְקִי
מִהָאֵי עֲלֵמָא.

בַּמָּה גִּלְגּוּלִין, וּבַמָּה עוֹבְדִין סְתִימִין, עֲבִיד קֳדָשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא בְּהִידִי בַּמָּה נִשְׁמָתִין עֲרִטִילָאִין,
וּבַמָּה רוּחִין עֲרִטִילָאִין אֲזִלִין בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, דִּלָּא
עָאֲלִין לְפִרְגּוּדָא דְּמִלְכָּא. וּבַמָּה עֲלָמִין אֶתְהַפֵּךְ בְּהוּ
וְעֲלֵמָא דֶּאֱתֵהֶפֶךְ בַּבַּמָּה פְּלִיאֵן סְתִימִין. וּבְגִי נָשָׂא
לֹא יִדְעִין, וְלֹא מִשְׁנִיחִין, וְהִידְ מִתְגַּלְגְּלִין נִשְׁמָתִין,
בְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא. בַּמָּה דֶּאֱתֵהֶפֶךְ אָמֵר, (שמואל א כה) וְאֵת
נֶפֶשׁ אִיבִיד יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ בַּף הַקָּלַע.

(וְהוּאִיל וְשִׁרְיָנָא לְגִלְגָּלָה) הַשְׁתָּא אֵית לְגִלְגָּלָה, דִּהָא כָּל
נִשְׁמָתִין, מֵאִילָנָא רַבְרָבָא וְתַקִּיפָא דִּהוּא נָהָר
דְּנַפִּיק מֵעֵדֶן נַפְקִי. וְכָל רוּחִין, מֵאִילָנָא אַחֲרָא
זַעִירָא נַפְקִין. נִשְׁמָה מְלַעִילָא רוּחַ מְלִתָּתָא,

לשון הקודש

אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁנִיחִים, וְאִיד
מִתְגַּלְגְּלִין הַנִּשְׁמָתִים כְּאִבְּן בַּבַּף הַקָּלַע,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיד יִקְלַעְנָה
בְּתוֹךְ בַּף הַקָּלַע.

(וְהוּאִיל וְהַתְחַלְּנוּ לְגִלְגָּלִין) עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְגִלְגָּלִין, שֶׁהָרִי
כָּל הַנִּשְׁמָתִים מֵהָאִילָן הַגָּדוֹל וְהַתְּקִיף,
שֶׁהוּא הַנָּהָר שִׁיּוּצָא מֵעֵדֶן, יוֹצְאוֹת, וְכָל
הַרוּחֹת מֵעֵץ אַחֵר קָמֵן יוֹצְאוֹת. הַנִּשְׁמָה
מְלַמְעָלָה וְהַרוּחַ מְלַמְטָה, וּמִתְחַבְּרוֹת

בָּאוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאִיד נִכְנָסוֹת לְדִין
אַחֵר שִׁיּוּצָאוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה.

בַּמָּה גִּלְגּוּלִים וּבַמָּה מַעֲשִׂים נִסְתָּרִים
עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בַּמָּה
נִשְׁמָתִים מְעֻרָּטוֹת, וּבַמָּה רוּחֹת
מְעֻרָּטוֹת הוֹלְכוֹת בָּאוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
נִכְנָסוֹת לְפִרְגּוּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וּבַמָּה
עוֹלָמוֹת מִתְהַפֵּךְ בָּהֶם, וְהָעוֹלָם
שֶׁמִתְהַפֵּךְ בַּבַּמָּה פְּלִיאִים נִסְתָּרִים, וּבְגִי

וּמִתְחַבֵּרן בַּחֲדָא, בְּגִזְזֵינָא דְדָבָר וְנוֹקְבָא. וְכֵד
 מִתְחַבֵּרן בַּחֲדָא, בְּדִין נְהִירִין נְהִירוֹ עֲלָאָה. וּבְחַבּוּרָא
 דְתַרְוִייהוּ אֶקְרִי גֵר. (משלי כ) גֵר יִי' נִשְׁמַת אָדָם. מֵהוּ
 גֵר. נִשְׁמָה רוּחַ. וְעַל חַבּוּרָא דְתַרְוִייהוּ בַּחֲדָא אֶקְרִי
 גֵר, דְכַתִּיב גֵר יִי' נִשְׁמַת אָדָם.

נִשְׁמָה וְרוּחַ: דְבָר וְנוֹקְבָא לְאַנְהָרָא בַּחֲדָא, וְדָא
 בְּלֹא דָא, לָא נְהִירִין, וְלֹא אֶקְרִי גֵר, וְכֵד
 מִתְחַבֵּרן בַּחֲדָא, אֶקְרִי בְלֹא גֵר. וּבְדִין אֲתַעֲטָף
 נִשְׁמָה בְרוּחַ, לְקַיִמָא תַּמָּן לְעֵילָא, בְּהִיבְלָא
 טְמִירָא, דְכַתִּיב, (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מְלָכִנִי יַעֲטֹף.
 יִתַּעֲטֹף לָא כְּתִיב, אֲלֵא יַעֲטֹף. מָאי טַעְמָא. בְּגִין
 דְנִשְׁמֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי, תַּמָּן לְעֵילָא בְּגִנְתָא,
 בְּהִיבְלָא טְמִירָא, אֲתַעֲטֹף וְאֲתַלְבֵּשׁ נִשְׁמָה בְרוּחַ,
 בְּמָה דְאֲתַחֲזִי.

לשון הקודש

נִקְרָא גֵר. וּבְשִׁמְתַּחֲבָרִים בְּאַחַד, הַכֵּל
 נִקְרָא גֵר. וְאֵז מִתַּעֲטָפֶת הַנִּשְׁמָה בְרוּחַ
 לְעַמֵּד שֵׁם לְמַעְלָה בְּהִיבְלָא הַגָּנוּז, שְׂכָתוּב
 (ישעיה נז) כִּי רוּחַ מְלָכִנִי יַעֲטֹף. לֹא כְּתוּב
 יִתַּעֲטֹף, אֲלֵא יַעֲטֹף, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שְׁנִשְׁמֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי. שֵׁם לְמַעְלָה בְּגִין,
 בְּהִיבְלָא הַגָּנוּז, מִתַּעֲטָפֶת וּמִתַּלְבִּשֶׁת
 הַנִּשְׁמָה בְרוּחַ כְּמוֹ שְׂרָאוּי.

בְּאַחַת כְּמוֹ זָכָר וְנִקְבָּה. וּבְאַשְׁרֵי
 מִתְחַבְּרוֹת בְּאַחַת, אֵז מְאִירוֹת אוֹר
 עֲלִיוֹן, וּבְחַבּוּרָא שֶׁל שְׁנֵיהֶם נִקְרָא גֵר. גֵר
 ה' נִשְׁמַת אָדָם. מֵהוּ גֵר? גִּ'שְׁמָה ר'וּחַ.
 וְעַל הַחַבּוּרָא שֶׁל שְׁנֵיהֶם בְּאַחַד נִקְרָא גֵר,
 שְׂכָתוּב (משלי ב) גֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם.
 נִשְׁמָה וְרוּחַ - זָכָר וְנִקְבָּה לְהֵאִיר
 בְּאַחַד, וְזֶה בְּלִי זֶה לֹא מְאִירִים וְלֹא

וְכִיּוֹן דְּבַהֲהוּא הִיכָלָא, לָא הָיוּ, וְלֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ
 אֶלָּא בְרוּחַ וּנְשָׁמָה, נֶפֶשׁ לָא אָתִי לְתַמּוֹן,
 אֶלָּא מִתְלַבֵּשׁ בְּהִהוּא רוּחַ תַּמּוֹן, וְכֵד נַחְתָּא
 לְגוּ גֵן עֵדֶן דְּלִתְתָּא, (בְּהֵאֵי עֲלָמָא) אֶתְלַבֵּשׁ בְּהִהוּא
 רוּחָא אַחְרָא דְאַמִּינָא, תַּהוּא דְנִפִּיק מִתַּמּוֹן, וַחֲזָה
 מִתַּמּוֹן, וּבְכֻלָּהּ שְׂרִיא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְאֶתְלַבֵּשׁ בְּהוּ.

תַּהוּא רוּחַ דְנִפִּיק מִהֵאֵי עֲלָמָא, דְלֹא אַתְרֵי (דְלֹא
 אַתְרֵי) וְלֹא אֶתְפָּשֵׁט בְּהֵאֵי עֲלָמָא. אִזְלָא
 בְּגִלְגּוּלָא, וְלֹא אֶשְׁבַּח נִיחָא, אָתִי בְּגִלְגּוּלָא בְּעֲלָמָא,
 בְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא, עַד דְיִשְׁבַּח תַּהוּא פָּרוּקָא
 דִּיפָּרוּק לִיָּה, וְאַיִיתִי לִיָּה בְּהִהוּא מָאנָא מִמָּשׁ,
 דְּהָזָה אִיהוּ אֶשְׁתַּמֵּשׁ בִּיָּה, וְדָבִיק בִּיָּה תְדִיר רוּחִיָּה
 וְנִפְשִׁיָּה, וַחֲזָה בֵּת זוּגִיָּה, רוּחָא בְרוּחָא, וַחֲזָה
 פָּרוּקָא בְּנִי לִיָּה בְּמִלְקָדְמִין.

לשון הקודש

שְׁלֹא הִתְרַבְּתָה (שְׁלֹא נִטְהַרָה) וְלֹא הִתְפַּשְׁטָה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוֹלֶכֶת בְּגִלְגּוּל וְלֹא מוֹצֵאת
 מְנוּחָה. בָּאָה בְּגִלְגּוּל בְּעוֹלָם כְּאֶבֶן כִּכָּר
 הַקָּלֵעַ, עַד שִׁימְצֵא אוֹתוֹ גּוֹאֵל שִׁינְאָלָנָה,
 וּמִבִּיא אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ כְּלִי מִמָּשׁ שֶׁהוּא
 הָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ, וּמְדַבֵּיק בוֹ תְּמִיד רוּחוֹ
 וְנִפְשׁוֹ, וְהִיתָה בֵּת זוּגוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ,
 וְאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל בּוֹנֶה אוֹתוֹ בְּמִקְדָּם.

וְכִיּוֹן שֶׁבָּאוּתוֹ הִיכָל לֹא הָיָה וְלֹא
 הִשְׁתַּמֵּשׁ אֶלָּא בְרוּחַ וּנְשָׁמָה, הַנֶּפֶשׁ לֹא
 בָּאָה לְשֵׁם (מִשְׁם), אֶלָּא מִתְלַבֵּשֶׁת בְּאוֹתָהּ
 רוּחַ שָׁם, וּכְשִׁינְרֵדֶת לְתוֹךְ גֵּן עֵדֶן
 הִתְחַתֵּן, (בְּעוֹלָם הַזֶּה) מִתְלַבֵּשֶׁת בְּאוֹתָהּ
 רוּחַ אַחֲרֵת שְׁאִמְרָנּוּ, אוֹתָהּ שִׁינְאָה
 מִשְׁם וְהִיתָה מִשְׁם, וּבְכֻלָּן הִיא שׂוּרָה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְלַבֵּשֶׁת בָּהֶם.
 אוֹתָהּ רוּחַ שִׁינְאָת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,

וְהָיָה רוּחַא דְּשָׁבַק וְאַתְדִּבְק בְּהָהוּא מָאנָא, לָא
 אַתְאָכִיד. דְּהָא לִית מְלָה אָפִילוּ זַעֲרָא
 בְּעֵלְמָא, דְּלָא הָוִי לִיה אַתֶּר וְדוּכְתָא לְאַתְטִמְרָא
 וְלֹאֲתַבְנִשָּׁא תַּמָּן, וְלָא אַתְאָכִיד לְעֵלְמִין. וּבְגִין כֶּךָ,
 הָהוּא רוּחַא דְּשָׁבַק בְּהָהוּא מָאנָא, תַּמָּן, הוּא וְדָאִי
 רְדִיף בְּתֵר עֲקָרָא וַיִּסּוּדָא דִּילִיה, דְּקָא נָפִיק מִינִיה,
 וְאַיִיתִי לִיה, וּבְגִי לִיה בְּדוּכְתִּיה, בְּאַתֶּר דְּהָהוּא רוּחַ
 בֵּת זַוְגִיָּה, דְּנִפְקַת בְּהִדִּיָּה, וְאַתְבְּנִי תַּמָּן כְּמִלְקִדְמִין.
 וְדָא אִיהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא הַשְׁתָּא בְּעֵלְמָא, רוּחַא
 חֲדָתָא וְגוּפָא חֲדָתָא.

וְאִי תִימָא, רוּחַ דָּא הוּא מַה דְּהָוָה. הָכִי הוּא אֲבָל
 לָא אַתְבְּנִי, אֲלָא בְּגִין הָהוּא רוּחַא אַחֲרָא דְּקָא
 שָׁבַק בְּהָהוּא מָאנָא, (דף ק' ע"א) הָכָא אִית רִזִּין (ס"א רז"א
 דְּרִזִּין בְּהָהוּא מָאנָא). בְּסִפְרָא דְּחִנוּךְ, בְּנִינָא דָּא דְּאַתְבְּנִי,
 לָא אַתְבְּנִי, אֲלָא בְּהָהוּא רוּחַא אַחֲרָא דְּשָׁבִיק תַּמָּן.

לשון הקודש

אוֹתָהּ רוּחַ בֵּת זַוְגוּ שְׂיִצָּאָה עִמּוֹ, וְנִבְנָה
 שָׁם כְּמִקְדָּם, וְזוּהִי בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עֲבָשׁוּ
 בְּעוֹלָם, רוּחַ חֲדָשָׁה וְגוּף חֲדָשׁ.
 וְאַם תֹּאמַר, רוּחַ זֶה הוּא מַה שְּׁהָיָה –
 כֶּךָ זֶה, אֲבָל לָא נִבְנִית אֲלָא בְּשִׁבְלִי
 אוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת שְׁהִשְׁאִיר בָּאוּתוֹ כְּלִי.
 כָּאֵן יֵשׁ סוּדוֹת (סוד הַסּוּדוֹת בָּאוּתוֹ כְּלִי). בְּסִפְרוֹ
 שֶׁל חִנוּךְ, בְּגִין זֶה שְׁנִבְנָה, לָא נִבְנָה

וְאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִשְׁאִיר וְנִדְבָקָה בָּאוּתוֹ
 הַכְּלִי, לָא נִאֲבָדָה. שְׁהָרִי אֵין אֲפִילוּ דְּבָר
 קָטָן בְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ אַתֶּר וּמְקוֹם לְהִטָּמֵן
 וּלְהִתְכַנֵּס לְשָׁם, וְלֹא נִאֲבָד לְעוֹלָמִים.
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ, אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׁהִשְׁאִיר
 בָּאוּתוֹ כְּלִי שָׁם, הוּא וְדָאִי רִדְף אַחֵר
 הָעֶקֶר וְהִיסּוּד שֶׁלוֹ שְׂיִצָּא מִמֶּנּוּ, וּמִבֵּיא
 אוֹתוֹ וּבִנָּה אוֹתוֹ בְּמִקְוֹמוֹ, בְּמִקְוֹם שֶׁל

בְּהִיּוֹא מָאנָא. וְכֵד שְׂאֲרִי לְאַתְבְּנָאָה, דָּא מְשִׁיךְ
 אֲבִתְרִיה דְּהִיּוֹא רוּחַ דְּאֲזִיל עֲרִמִילָאָה, וּמְשִׁיךְ לִיה
 לְגַבִּיה, וְתַמָּן תְּרִי רוּחֹת דְּאֵינוּן חַד. לְבַתֵּר, דָּא
 אִיהוּ רוּחַ, וְדָא אִיהוּ נְשָׁמָה, וְתִרְוֵייהוּ חַד.

אִי זָכָה לְאַתְדַּבְּאָה בְּדָקָא יָאוּת, תִּרְוֵייהוּ אֵינוּן
 חַד, לְאַתְלַבֵּשָׁא בְּהוּ נְשָׁמְתָא אַחְרָא עֲלָאָה.
 בְּמָה דְּאִית לְשָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא, רוּחַ, דְּזַבְּאִין בְּהוּ
 נְשָׁמְתִין, אֵינוּן דְּקַדְמָן וְאַחֲרֵין בְּהוּ, וְרוּחָא אַחְרָא
 מְלַעִילָא. וְנְשָׁמְתָא קַדִּישָׁא אֲתַלְבֵּשָׁא בְּהוּ. אוּף הָכִי
 נָמִי, מְדִילִיה מִמֶּשׁ אִית תִּרִין רוּחִין, בְּגִין
 לְאַתְלַבֵּשָׁא בְּהוּ נְשָׁמָה עֲלָאָה.

יְהֵא לְדִין גּוּפָא אַחְרָא, דְּקָא אֲתַבְּנֵי הַשְׁתָּא
 חֲדָתָא, הִיּוֹא גּוּפָא קַדְמָאָה דְּשָׁבַק, מָה
 אֲתַעְבִּיד מֵיָה. אוּ הֵא בְּרִיקְנִיָּא, אוּ הֵא

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם רוּחַ שְׂזוּכוֹת
 בְּהֵן הַנְּשָׁמוֹת, אוֹתָן שְׂקוּדְמוֹת וְאוֹחוֹזוֹת
 בְּהֵן, וְרוּחַ אַחֲרֵת מְלַמְעֵלָה, וְהַנְּשָׁמָה
 הַקְּדוּשָׁה הַתְּלַבֵּשָׁה בְּהֵן – אֵף כֵּךְ גַּם
 מִשְׁלֹ מִמֶּשׁ יֵשׁ שְׁתֵּי רוּחוֹת בְּדִי
 לְחֻלְבִּישׁ בְּהֵן הַנְּשָׁמָה הָעֲלִיוֹנָה.

יְחִיָּה לְזֶה גּוּף אַחֵר שֶׁנִּבְנָה עֲבָשׁוּ חֲדָשׁ.
 אוֹתוֹ הַגּוּף הָרִאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, מֶה נַעֲשֶׂה

אֵלָּא בְּאוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם,
 בְּאוֹתוֹ הַכֵּלִי. וּכְשֶׁהִתְחִיל לְהַבְנוֹת, זֶה
 מוֹשֵׁךְ אַחֲרָיו שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהוֹלֶכֶת
 עֲרִמִילָאִית וּמוֹשֵׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו, וְשָׁם
 שְׁתֵּי רוּחוֹת שֶׁהֵן אַחַת. אַחֵר כֵּךְ זוּהִי
 רוּחַ, וְזוּהִי נְשָׁמָה, וּשְׁתֵּיהֶן אַחַת.

אִם זָכָה לְהַטְהֵר כְּרָאוּי, שְׁתֵּיהֶן הֵן אַחַת
 לְהַתְלַבֵּשׁ בְּהֵן נְשָׁמָה אַחֲרֵת עֲלִיוֹנָה.

בְּרִיקְנִיָּא. לְפֻּם סְכֻלְתָּנוּ דְּבַר נָשׁ אֲשֶׁתִּמָּע, דְּהָא
 קְדָמָא דְּלֹא אֲשֶׁתִּלִּים בְּקַדְמִיתָא, אֲתֶאכִיד,
 הוֹאִיל וְלֹא זָכָה. אִי הָבִי, לְמַגְנָא אֲשֶׁתִּדִּל בְּפִקּוּדֵי
 אוֹרֵייתָא, אוֹ אֶפִּילוּ בְּחֵד מְנִיחוּ. וְהָא אָנּוּ יִדְעִינּוּ,
 דְּאֶפִּילוּ רִיקְנִין שְׂבִישְׂרָאֵל, בְּלָחוּ מְלִיין מִצּוֹת
 בְּרַמּוֹן. וְגוֹפָא דָּא, אַף עַל גַּב דְּלֹא אֲשֶׁתִּלִּים,
 לְאַתְרַבָּאָה, וְלִמְזִכִּי וְלִמְסִי בְּעֶלְמָא, פִּקּוּדִין
 אַחֲרֵינִין דְּאוֹרֵייתָא נָטַר, דְּלֹא אֲתֶאכִידוּ מִנִּיהּ, וְכִי
 לְמַגְנָא הֵווּ.

חֲבֵרִיָּא חֲבֵרִיָּא, פְּקִיחוּ עֵינֵיכֻו, דְּהָא אָנָּא
 יִדְעָנָא, דְּהָכִי אֲתוֹן סְבָרִין וִידְעִין, (נ"א
 סְלָקָא דְּעֵתִין) דְּכָל אֵינּוֹן גּוֹפִין, צִיּוֹנִין אֵינּוֹן בְּרִיקְנִיָּא,
 דְּלֹא אִית לֹון קִיּוּמָא לְעֶלְמִין. לָאוּ הָבִי, וְחָס לָן
 לְאַסְתַּכְּלָא בְּאֵלִין מְלִין.

לשון הקודש

מִצְוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הוּא שְׁמַר,
 שְׁלֹא נִאֲכְדוּ מִמֶּנּוּ, וְכִי לְחַנּוּם הֵם הָיוּ?
 חֲבָרִים חֲבָרִים, פִּקְחוּ עֵינֵיכֶם, שֶׁהָרִי
 אֲנִי יִדְעָתִי שֶׁכָּךְ אַתֶּם סְבוּרִים וְיוֹדְעִים,
 (הַעֲלֵה עַל הַדַּעַת) שֶׁכָּל אוֹתָם גּוֹפִים נִצְטָרוּ
 הֵם בְּרִיקְנוֹת, שְׂאִין לָהֶם קִיּוּם לְעוֹלָמִים.
 לֹא כֵךְ, וְחָס לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל בְּדְבָרִים
 הַלְלוּ.

מִמֶּנּוּ? אוֹ שְׂוָה בְּרִיקְנוֹת, אוֹ שְׂוָה
 בְּרִיקְנוֹת. לְפִי תְבוּנַת אָדָם נִשְׁמָע,
 שֶׁהָרִאשׁוֹן הָזֶה שְׁלֹא נִשְׁתַּלֵּם בְּתַחֲלָה
 נִאֲכָד, הוֹאִיל וְלֹא זָכָה. אִם כֵּךְ, לְחַנּוּם
 הַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה, אוֹ אֶפִּילוּ
 בְּאַחַת מֵהֶן? וְהָרִי אָנּוּ יוֹדְעִים שֶׁאֶפִּילוּ
 רִיקְנִים שְׂבִישְׂרָאֵל, כָּלֵם מְלָאִים מִצְוֹת
 בְּרַמּוֹן. וְגוֹף זֶה, אַף עַל גַּב שְׁלֹא הַשְׁתַּלֵּם
 לְהַתְרַבּוֹת וְלִזְכוּת וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם,

פֶּתַח סָבָא וְאָמַר, (תהלים קו) **מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יי' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מָאן הוּא בְּעֶלְמָא, דִּיכִיל לְמִלָּלָא גְבוּרָן, דְּעָבִיד קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא בְּעֶלְמָא תְּדִיר. הֵהוּא גּוּפָא קֳדָמָא דְשִׁבְק, לֹא אֶתְאַבֵּיד, וְקִיּוּמָא לַחְיֵי לִיה לְזַמְנָא דְאַתִּי. דְּהָא עוֹנְשִׁיה סָבַל בְּכַמָּה זִינִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא לֹא מִקְפַּח אֲגָרָא דְשׁוּם בְּרִיין דְּבָרָא, בַּר אֵינּוֹן דְּנִפְקוּ מִזִּמְנוּתָא דִּילִיה, וְלֹא הָוָה בָּהּ טַב לְעֶלְמִין. וְבַר מֵאֵינוֹן דְּלֹא כָרְעוּ בְּמוֹדִים, דְּהָנִי קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא עָבִיד מִנֵּיהּ בְּרִיין אַחֲרֵינִין, בְּגִין דְּלֹא יִתְבְּנִי הֵהוּא גּוּפָא דִּיּוֹקְנָא דְּבַר נֶשׁ, וְלֹא יָקוּם לְעֶלְמִין. אֲבָל הָנִי לֹאֵן הָבִי.**

מַה עָבִיד קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא. אִי הֵהוּא רוּחַ, זָכִי לְאַתְתָּקְנָא בְּהָאִי עֶלְמָא, בְּהֵהוּא גּוּפָא

לשון הקודש

פֶּרַט לְאוֹתָם שִׁנְאוּ מִתּוֹךְ הָאֻמוֹנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים, וּפֶרַט לְאֵלוֹ שְׁלֹא כָרְעוּ בְּמוֹדִים, שְׁמַאֲלָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת, כְּדִי שְׁלֹא יִבְנֶה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם וְלֹא יָקוּם לְעוֹלָמִים. אֲבָל אֵלֶּה לֹא כֵּךְ.

מַה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם אוֹתָהּ

פֶּתַח הַזֶּקֶן וְאָמַר, (תהלים קו) **מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שִׁיכּוֹל לְמִלָּל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד? אוֹתוֹ גּוֹף הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, לֹא נֶאֱבַד, וַיְהִיה לּוֹ קִיּוּם לְעֶתִיד לְבָא, שֶׁהָרִי אֶת עֲנָשׁוֹ סָבַל בְּכַמָּה מִינִים, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִקְפַּח שְׁכַר שׁוּם בְּרִיּוֹת שֶׁבָרָא,**

אַחֲרָא, מָה עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא. הֵהוּא פְּרוּקָא
 דְּקָא פְּרִיק לִיה, הֵהוּא רוּחַ דִּילִיה דְּקָא אָעִיל
 תַּמָּן, וְשִׁתַּף וְעָרַב בְּהֵהוּא רוּחַ דִּהֵּה בְּהֵהוּא
 מָאנָא, וְדָאִי לָא אֶתְאַבִּיד, וּמָה אֶתְעָבִיד, דִּהָא
 תַּלְת רוּחִין תַּמָּן, (ס"א בְּהֵהוּא גּוּפָא אַחֲרָא בִּיה יָקוּם וּמָה עֶבֶד קִדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא. תָּא חֲזִי הֵהוּא פְּרוּקָא דְּקָא פְּרִיק לִיה. רוּחַ דִּילִיה הָא אָעִיל תַּמָּן וְשִׁבִּיק
 וְשִׁתַּף וְעָרַב בְּהֵהוּא מָאנָא. וְהֵהוּא רוּחָא קִדְמָאָה דִּהוּא בְּהֵהוּא מָאנָא וְאַתְדַּבֵּק בִּיה
 וְדָאִי אֶשְׁתָּאֵר תַּמָּן וְלָא אֶתְאַבִּיד וּבְגִין כֵּךְ הֵהוּא רוּחָא דְשִׁבֵּק בְּהֵהוּא מָאנָא וְאַתְדַּבֵּק
 תַּמָּן הוּא רְדִיף בְּתֵר עֵיקְרָא דִּילִיה וְיִסּוּדָא דִּילִיה דְּקָא נָפִיק מִיְנִיה וְאִיִּתִּיה לִיה וּבְגִי
 לִיה בְּרוּכִיתִיה בְּאַתֵּר דִּהוּוֹת בֵּת זַוְגִית. הָא תַּלְת רוּחִין תַּמָּן) חַד, דִּהֵּה
 בְּהֵהוּא מָאנָא, וְאַשְׁתָּאֵר תַּמָּן. וְחַד, הֵהוּא
 דְּאַתְמִשָּׁף תַּמָּן דִּהֵּה עֲרִטִילָאָה. וְחַד, הֵהוּא
 דְּאָעִיל תַּמָּן הֵהוּא פְּרוּקָא, וְאַתְעָרַב בְּהוּ. לְמַחֲזִי
 בְּתַלְת רוּחִין אִי אֶפְשָׁר. וּמָה אֶתְעָבִיד.

אַלָּא, כֵּךְ אֵינוֹן גְּבוּרָן עֲלָאִין, דְּעָבִיד קִדְשָׁא בְּרִיד

לשון הקודש

כְּלִי וְנִדְבָקָת בּוּ, וְדָאִי שְׁנִשְׁאָרְתָּ שֵׁם וְלָא נֶאֱבַדְתָּ, וּמִשּׁוּם זֶה
 אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׁעוֹב בְּאוֹתוֹ כְּלִי וְנִדְבָקָה שֵׁם, הוּא רִדְף אַחֵר
 הִשְׁרֵשׁ שְׁלוֹ וְהִיָּסוּד שְׁלוֹ שְׁהִיָּה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ וּמִבִּיאוֹ אֵלָיו, וּבּוֹנָה
 אוֹתוֹ בְּמִקּוֹם שְׁהִיָּתָה בֵּת זַוְגוּ. (חֲרִי שְׁלֹש רוּחוֹת שֵׁם) — אַחַת
 שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ הַכְּלִי וְנִשְׁאָרָה שֵׁם,
 וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁנִמְשָׁכָה לְשֵׁם וְהִיָּתָה
 עֲרִטִילָאִית, וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁהִכְנִים לְשֵׁם
 אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל וְהִתְעָרַב בָּהֶן. לְהִיּוֹת שְׁלֹש
 רוּחוֹת אִי אֶפְשָׁר, וּמָה נַעֲשֶׂה?

אַלָּא כֵּךְ הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שְׁעוֹשָׂה

רוּחַ זֹכֶה לְהִתְתַּקֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאוֹתוֹ
 הַגּוֹף הָאַחֵר, מָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרִיד
 הוּא? אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁגוֹאֵל אוֹתָהּ, אוֹתָהּ
 הָרוּחַ שְׁלֹש שְׁמִכְנִים לְשֵׁם, וּמִשְׁתַּף
 וּמִעָרַב בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ
 הַכְּלִי, וְדָאִי שְׁלֹא נֶאֱבַדְתָּ. וּמָה נַעֲשֶׂה?
 שְׁהִירִי יֵשׁ שֵׁם שְׁלֹש רוּחוֹת (בְּאוֹתוֹ גּוֹף אַחֵר בּוּ
 יָקוּם. וּמָה עֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרִיד הוּא? בֵּא וְרָאָה, הַגָּאֵלָה הִיא
 שְׁהִיָּה גּוֹאֵל אוֹתָהּ, רוּחַ שְׁלֹש חֲרִי נִכְנָסֶת שֵׁם וְנַעֲזֶבֶת, וּמִשְׁתַּתַּפֵּת
 וּמִתְעָרֶבֶת בְּכָלִי הֵהוּא. וְאוֹתָהּ הָרוּחַ הָרִאשׁוֹנָה שְׁהִיָּתָה בְּאוֹתוֹ

הוא. הַהוּא רוּחָא דְאֵעִיל תַּמָּן הַהוּא פְּרוּקָא, בִּיה
 אֲתִלְבֵּשׁ הַהוּא נִשְׁמָתָא, בְּאַתָּר דְּלְבוּשָׁא דְגִיּוּרִי,
 (וְהוּא) וְהַהוּא רוּחָא עֲרִטִילָאָה, דְּתַב תַּמָּן לְאַתְבְּנָאָה,
 לַהֲוֵי לְבוּשָׁא לְנִשְׁמָתָא עֲלָאָה. וְהַהוּא רוּחַ דְּהוּה
 בְּקַדְמִיתָא, דְּאַשְׁתָּאָר בְּהַהוּא מָנָא, פֶּרַח מִתַּמָּן.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲזִמִּין לִיה אַתָּר, בְּגוּ רְזִין כּוּין
 דְּטַנְרָא, דְּבַתָּר כְּתִפּוּי דְּנֶן עֵדֶן, וְאַתְטַמֵּר תַּמָּן.
 וְאַסְתַּלֵּק לְהַהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה, דְּהוּה בְּקַדְמִיתָא.
 וּבְהַהוּא רוּחַ יְקוּם הַהוּא גּוּפָא, וְדָא אִיהוּ חַד
 דְּאִינֻן תַּרִּין, דְּקָא אֲמִינָא (לְעִילָא).

אַבְל הַהוּא גּוּפָא, עַד דְּלֹא יְקוּם, עוֹנֵשִׁיה סָגִיא
 דְּהָא בְּגִין דְּלֹא זָכָה לְאַתְרַבָּאָה, נַחֲתִי לִיה
 לְגוּ אֲדָמָה, דְּסָמִיד לְאַרְקָא. וְאַתְדֵּן תַּמָּן. וְלְבַתָּר
 סִלְקִין לִיה לְהָאִי תִּבְל. הַשְׁתָּא נַחֲתִי, וְהַשְׁתָּא

לשון הקודש

וְנִשְׁמָתָא שָׁם. וּמִתְעַלָּה לְאוּתוּ הַגּוּף
 הָרִאשׁוֹן שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה, וּבְאוּתָהּ רוּחַ
 יְקוּם אוּתוּ הַגּוּף, וְהוּוּ אַחַד מֵאוּתָם
 הַשְּׁנַיִם שְׁאֻמְרָנוּ (לְמַעַלָּה).

אַבְל אוּתוּ הַגּוּף טָרָם שִׁיקוּם עֲנֵשׁוּ
 גָּדוֹל, שֶׁהָיָה מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא זָכָה לְהַתְרַבּוּת,
 הוֹרִידוּ אוּתוּ לְתוֹךְ הָאֲדָמָה, שֶׁסְמוּכָה
 לְאַרְקָא, וְנִדְוֶן שָׁם. וְאַחַר כֵּךְ מַעֲלִים
 אוּתוּ לְתִבְל הַזֹּאת. עֲבָשׁוּ יוֹרֵד וְעֲבָשׁוּ

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוּתָהּ רוּחַ שֶׁהַכֵּנִים
 לְשָׁם אוּתוּ הַגּוּאֵל, בּוּ הַתְּלַבְּשָׁה הַנִּשְׁמָה
 הַזֶּה בְּמָקוֹם שֶׁל לְבוּשׁ הַגִּרִּים, (וְהוּא)
 וְאוּתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית שֶׁשָּׂבָה שָׁם
 לְהַבְנוֹת לְהִיּוֹת לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה הָעֲלִיוֹנָה.
 וְאוּתָהּ רוּחַ שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה שֶׁנִּשְׁאַרָה
 בְּאוּתוּ כְּלִי, פֶּרַחָה מִשָּׁם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְזַמֵּן לָהּ מָקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת
 הַחֲלוּנוֹת שֶׁבִּסְלַע שְׂאֵחַר כְּתִפֵּי הָעֵדֶן,

סָלִיק, הָא סָלִיק, וְהָא נָחִית, לִית לִיה שְׂכִיכוּ בַר
בְּשַׁבְתִּי, וּבִיּוֹמֵי טָבִין וּבְרִישֵׁי יָרְחִי.

וְאַלִּין דְּמִיכִין בְּאַדְמַת עֶפֶר, (דף ק' ע"ב) אַדְמַת,
מֵאַדְמָה. עֶפֶר מִתְבַּל. וְעַל אֲלִין כְּתִיב,

(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁרָאֵל עֶפֶר יִקְיִצּוּ אֱלֹהִי לַחֲיֵי
עוֹלָם וְאַלֹהִי לַחֲרָפוֹת וּלְדָרְאוֹן עוֹלָם. כָּל אֲלִין
דָּלָא זָכוּ לְאַתְתַּקְנָא אֲבָל אִי זָכָה הָהוּא רוּחָא
עֲרִטִילָאָה, דְּתַב כְּמִלְקָדְמִין, לְאַתְתַּקְנָא. וְכַּאֲ
אִיהוּ, דְּהָא הָהוּא רוּחָא דְאַתְמָר בֵּיה, דְּאַתְמָר
בְּטַנְרָא, יִתְתַּקֵּן בְּהָהוּא גּוּפָא קְדָמָאָה. וְעַל אֲלִין
כְּתִיב אֱלֹהִי לַחֲיֵי עוֹלָם וְאַלֹהִי לַחֲרָפוֹת וְגו'. כָּל
אִינוֹן דָּלָא זָכוּ לְאַתְתַּקְנָא.

וְאַלִּין אִינוֹן גְּבוּרֵן עֲלָאִין, דְּמִלְכָּא עֲלָאָה
קְדִישָׁא, וְלֹא אַתְאָבִיד בְּלוֹם. אֲפִילוּ
הֵבֵל דְּפּוֹמָא אַתָּר וְדּוּכְתָּא אִית לִיה, וְקוּדְשָׁא

לשון הקודש

אם זכתה אותה רוח ערטילאית ששבה
כמו מקדם להתתקן, אז צדיק הוא,
שהרי אותה רוח שנאמר בה שנסמרה
בסלע, תתקן באותו הגוף הראשון, ועל
אלה כתוב אלה לחיי עולם ואלה
לחרפות וגו'. כל אותם שלא זכו להתתקן.
ואלו הן הגבורות העליונות של המלך
העליון הקדוש, וכלום לא נאבד. אפילו

עולה, הגה עליה והגה ירד, אין לו
מנוחה, פרט לשבתות וימים טובים
ובראשי חודשים.

וְאַלֹהִי יִשְׁנִים בְּאַדְמַת עֶפֶר. אַדְמַת –
מֵאַדְמָה. עֶפֶר – מִתְבַּל. וְעַל אֵלּוּ כְּתוּב
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁרָאֵל אַדְמַת עֶפֶר יִקְיִצּוּ
אֱלֹהִי לַחֲיֵי עוֹלָם וְאַלֹהִי לַחֲרָפוֹת וּלְדָרְאוֹן
עוֹלָם. כָּל אֵלּוּ שְׁלֹא זָכוּ לְהַתְתַּקֵּן. אֲבָל

בְּרִידָה הוּא עֶבֶד מִיָּנָה מֵה דְעֵבִיד. וְאַפִּילוּ מֶלֶךְ
דְּבֵר נָשׁ, וְאַפִּילוּ קָלָא, לֹא הָיִי בְּרִיקְנִיָּא, וְאַתָּר
וְדוּכְתָא אֵית לְהוּ לְכָלָא.

הָאִי דְאַתְבְּנִי הַשְׁתָּא, וְנִפְק לְעֵלְמָא בְּרִיָּה חֲדָתָא,
לֵית לִיה בֵּת זוּג. וְעַל דָּא לֹא מְכַרְיוּ, דְּהָא
בֵּת זוּגִיָּה אֶתְאֲבִידַת מִנִּיה, בֵּת זוּגִיָּה דְחֻת לִיה,
אֶתְעֲבִידַת אִמִּיה, וְאַחוּזָה אָבוּהָ.

סָבָא סָבָא, מֵה עֲבִידַת, טָב הָוָה לָךְ שְׁתִּיקָא, סָבָא
סָבָא, הָא אִמִּיָּנָא דְעֵאלַת בִּימָא רַבָּא, בָּלָא
חֲבִלִין, וּבָלָא דִּגְלָא, מֵה תַעֲבִיד. אִי תִימָא דְתַסְלֵק
לְעִילָא, לֹא תִיכּוּל. אִי תִימָא דְתִיחּוּת לְתַתָּא, הָא
עֲמָקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, מֵה תַעֲבִיד. אִי סָבָא אִי
סָבָא, לֹא אֵית לָךְ לְאַהֲדָרָא לְאַחֲרָא. בְּעַדְנִין אֵלִין,
לֹא הָיִית, וְלֹא אֶתְרַגְלִילַת, לְאַתְחֻלְשָׁא בְּתוּקְפָךְ,

לשון הקודש

זְקוּן זְקוּן, מֵה עֲשִׂיתָ? טוֹבָה הָיִיתָ לָךְ
הַשְׁתִּיקָה. זְקוּן זְקוּן, הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁנִכְנַסְתָּ
לַיִם הַגָּדוֹל בְּלִי חֲבָלִים וּבְלִי דָגָל, מֵה
תַעֲשֶׂה? אִם תֹּאמַר שְׁתַּעֲלֶה לְמַעְלָה –
לֹא תוּכַל. וְאִם תֹּאמַר שְׁתַּרְדּ לְמַטָּה –
הָרִי עֲמָקוֹן שֶׁל הַתְּהוֹם גָּדוֹל. מֵה תַעֲשֶׂה?
אִי זְקוּן, אִי זְקוּן, אֵין לָךְ לְחֹזֶר לְאַחֲרָה.
בְּזִמְנִים הִלְלוּ לֹא הָיִיתָ, וְלֹא הִתְרַגְלַת
לְהַחֲלֵשׁ בְּכַחֲךָ, שְׁהָרִי יִדְעַת שְׂאָדָם אַחֵר

הַכֵּל הִפָּה יֵשׁ לוֹ אַתָּר וּמָקוֹם, וְהַקְדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מֵה שְׁעוֹשֶׂה,
וְאַפִּילוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאַפִּילוּ קוֹל אֵינוֹ
בְּרִיקְנֻתָא, וְאַתָּר וּמָקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם.
זֶה שְׁנִכְנָה עֲבָשׁוֹ וְיָצָא לְעוֹלָם בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה, אֵין לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא
מְכַרְיוּם, שְׁהָרִי בֵּת זוּגוֹ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ.
בֵּת הַזֶּה שֶׁהָיִיתָ לוֹ נַעֲשֶׂיתָ אִמּוֹ, וְאַחֲרָיו
לְאָבוֹ.

יִהְיֶה יָדְעַת, דְּבַר נֶשׁ אַחֲרָא בְּכָל דְּרָא דָּא, לָא
עָאֵל בְּאַרְבָּא בְּעִמְיָקָא דָּא דְאַנְתָּ תַּמָּן.

בְּרִיָּה דִּיּוֹחָאֵי יָדַע לְאַסְתְּמָרָא אֲרַחוּי, וְאִי עָאֵל
בִּימָא עִמְיָקָא, אֲשַׁנַּח בְּקַדְמִיתָא, הִיךְ יַעֲבֹר
בְּזַמְנָא חָדָא, וְיִשְׁוֹטֵט בִּימָא, עַד לָא יִיעוּל. וְאַנְתָּ
סָבָא, לָא אֲשַׁנַּחַת בְּקַדְמִיתָא. הַשְׁתָּא סָבָא, הוּאִיל
וְאַנְתָּ תַּמָּן, לָא תַּחֲלֵשׁ בְּתוֹקְפָךְ, לָא תִשְׁבּוֹק כָּל
אַרְחָךְ, לְמִשְׁטָטָא לִימִינָא וְלִשְׁמַאלָא, לְאַרְבָּא
וְלַפּוֹתֵינָא, לְעִמְקָא וְלְרוּמָא, לָא תִדְחַל. סָבָא סָבָא,
אַתְתָּקַף בְּתַקְפָךְ, כַּמָּה גַבְרִין תַּקִּיפִין תַּבְרַת
בְּתַקְפִּיהוֹן, וּבַמָּה קַרְבִּין נִצְחָת.

בְּכָה, פֶּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ג) צִאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת
צִיּוֹן בַּמָּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ אִמּוֹ
בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחָת לָבֹו. הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּתָא,

לשון הקודש

אַת כָּל דְּרַבְּךְ, לְשׁוֹט לִימִין וְלִשְׁמַאל,
לְאַרְךְ וְלָרַחב, לְעַמְק וְלַגְבֵּה. אַל תִּפְחַד.
זְקוֹן זְקוֹן, הַתְחַזֵּק בְּכַחְךָ. כַּמָּה גַבְרִים
חֲזָקִים שְׁבֵרְתָּ בְּכַחֲם וּכְמָה קַרְבּוֹת
נִצְחָת.

בְּכָה, פֶּתַח וְאָמַר, (שיר ג) צִאֲנָה וּרְאִינָה
בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמָּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעֵטָרָה
לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחָת לָבֹו.

בְּכָל הַדּוֹר הַזֶּה לֹא נִכְנָס לְאַנְיָה בַּעֲמָק
הַזֶּה שְׂאֵתָה שָׁם.

כֵּן יוֹחָאֵי יוֹדַע לְשַׁמֵּר אֶת דְּרָבּוֹ, וְאִם
הוּא נִכְנָס לָיִם הָעַמְק, הוּא מִשְׁגִּית
בְּהַתְחַלָּה אֵיךְ יַעֲבֹר בַּפֶּעַם אַחַת וְיִשְׁוֹט
בֵּינָם טָרִם שִׁיכָנָם. וְאַתָּה, זְקוֹן, לֹא
הַשְׁגַּחְתָּ בְּתַחֲלָה. עַכְשָׁן, זְקוֹן, הוּאִיל
וְאַתָּה שָׁם, אַל תַּחֲלֵשׁ בְּכַחְךָ, אַל תַּעֲזֹב

וְהָכִי הוּא. אֲבָל צֶאֱנָה וּרְאִינָה, וְכִי מֵאֵן יָכִיל
לְמַחְמִי בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, דְּהוּא מַלְכָּא דְשְׁלָמָא דִּילִיָּה,
וְהָא סָתִים הוּא, מִכָּל חִילֵי מְרוּמֵין דְּלַעִילָא, בְּהָהוּא
אַתָּר, (ישעיה סד) דְּעֵין לָא רָאָתָה אֱלֹהִים וּזְלַתָּךְ. וְאַתָּ
אֲמַרְתָּ צֶאֱנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה. וְתוּ,
דְּהָא כְּבוֹד דִּילִיָּה, בְּלָחוּ מִלְּאֲכִי עֲלָאִי שְׂאֵלִי
וְאֲמַרִי, אֵיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.

אַלָּא, מַה דְּאֲמַר צֶאֱנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וּבַעֲטָרָה
דְּכָל מֵאֵן דְּחֲמִי תְּהוּא עֲטָרָה, חֲמִי נָעַם מַלְכָּא
דְּשְׁלָמָא דִּילִיָּה. שְׁעֵטָרָה לוֹ אֱמוֹ, הָא תְּנִינָן, קָרִי
לָהּ בֵּת, וְקָרִי לָהּ אָחוֹת, קָרִי לָהּ אֵם, וְכֹלָא אִיהוּ.
וְכֹלָא הֵוִי, מֵאֵן דִּיסְתַּכַּל וַיִּגְדַּע בְּהָאִי, וַיִּגְדַּע
חֲכָמָתָא יִקְרָא.

לשון הקודש

אַלָּא, מַה שְׁאֲמַר צֶאֱנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת
צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה כְּתוּב, וְלֹא
כְּתוּב וּבַעֲטָרָה. שְׁכָל מִי שְׂרֹאָה אוֹתָהּ
עֲטָרָה, רוֹאָה אֶת הַנֶּעֱם שֶׁל הַמֶּלֶךְ
שְׁהַשְׁלוֹם שָׁלוֹ. שְׁעֵטָרָה לוֹ אֱמוֹ, הֵרִי
שְׁנִינָן, קוֹרָא לָהּ בֵּת וְקוֹרָא לָהּ אָחוֹת,
קוֹרָא לָהּ אֵם, וְהַכֹּל הוּא, וְהַכֹּל הִיָּה. מִי
שִׁיסְתַּכַּל וַיִּגְדַּע אֶת זֶה, יִגְדַּע חֲכָמָה
נִכְבְּדָה.

פֶּסוּק זֶה פֶּרֶשׁוּהוּ, וְכֵן הוּא. אֲבָל צֶאֱנָה
וּרְאִינָה, וְכִי מִי יִכּוֹל לְרֹאוֹת בַּמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁהַשְׁלוֹם שָׁלוֹ?
וְהִרִי הוּא נִסְתָּר מִכָּל חִילוֹת הַמְּרוּמִים
שְׁלַמְעֵלָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, (ישעיה סד) שְׁעֵין
לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים וּזְלַתָּךְ, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ
צֶאֱנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה?
וְעוֹד, שְׁהִרִי כְּבוֹדוֹ, כָּל הַמִּלְּאָכִים
הַעֲלִינִים שׂוֹאֲלִים וְאֹמְרִים אֵיָּה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ?

הַשְׁתָּא מָה אַעֲבִיד, אִי אִימָא, רָזָא סְתִימָא דָא,
 לָא אַצְטְרִיךְ לְגַלָּאָה. אִי לָא אִימָא,
 יִשְׁתְּאַרֵּון וּפִאִין אֵלִין, יִתְמִין מִהֲאִי רָזָא, נָפֹל תְּהוּא
 סָבָא עַל אַנְפּוּי, וְאַמֵּר, (תהלים לא) בְּיָדְךָ אִפְקִיד רוּחִי
 פְּדִית אוֹתִי יי' אֵל אֱמֶת. מָאנָא דַּחֲוֹת לְתַתָּא, חֵיד
 יִתְעַבִּיד לְעִילָא, בַּעֲלָה דַּחֲוָה לְעִילָא, חֵיד יִתְהַפֵּךְ
 וְהָוָה לְתַתָּא. בֵּת זִוְגִיָּה אֲתַעֲבִידַת אֲמִיָּה. תְּוֹהָא
 עַל תְּוֹהָא. אַחֻוָּה אָבוּהָ. אִי אָבוּהָ דְקַדְמִיתָא,
 יִפְרוֹק לִיָּה, יֵאוֹת, אֲבָל אַחֻוָּה דְּלִיָּהוּי אָבוּהָ, וְכִי
 לָא תְּוֹהָא אִיָּהוּ דָא. עֲלָמָא בְּהַפּוּכָא אִיָּהוּ. וְדֹאִי
 עֲלָאִין לְתַתָּא, וְתַתָּאִין לְעִילָא.

אַלָּא, (דניאל ב) לָהּוּא שְׁמִיָּה דִי אֱלֹהָא מְבַרֵּךְ מִן
 עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דִי חֲכַמְתָּא
 וְגִבּוֹרְתָא דִּילִיָּהּ הִיא. וְהוּא מִהַשְׁנָא עַד־נִיָּא וְזַמְנִיָּא

לשון הקודש

נַעֲשֶׂתָה אִמּוּ? תְּמִיָּהָה עַל תְּמִיָּהָה. אַחִיו
 הוֹפֵךְ לְאַבִּיו? אִם אָבִיו שְׁבִירָא שׁוֹנָה
 יִגָּאֵל אוֹתוֹ - יָפָה, אֲבָל אַחִיו שְׂיָהָה
 אָבִיו? וְכִי זֶה לֹא תְּמִיָּהָה? עוֹלָם הַפּוֹךְ
 הוּא! וְדֹאִי שְׁעֲלִיזֻנִּים לְמַטָּה וְתַחֲתוֹנִים
 לְמַעְלָה.

אַלָּא, (דניאל ב) יְהִיָּה שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבַרֵּךְ מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שְׁהַחֲכַמָּה וְהַגִּבּוֹרָה

עֲבָשׁוּ מָה אַעֲשֶׂה? אִם אִמֵּר סוּד נִסְתָּר
 זֶה - לֹא צָרִיךְ לְגַלּוֹת. אִם לֹא אִמֵּר -
 יִשְׁאַרֵּון הַצְדִּיקִים הִלְלוּ יְתוּמִים מִן הַסּוּד
 הַזֶּה. נָפֹל אוֹתוֹ הַזֶּקֶן עַל פְּנָיו וְאַמֵּר,
 (תהלים לא) בְּיָדְךָ אִפְקִיד רוּחִי פְּדִיתָה אוֹתִי
 ה' אֵל אֱמֶת. כְּלִי שְׁהִיָּה לְמַטָּה, אִיךְ
 יַעֲשֶׂה לְמַעְלָה? בַּעֲלָה שְׁהִיָּה לְמַעְלָה,
 אִיךְ יִתְהַפֵּךְ וְיִהְיֶה לְמַטָּה? בֵּת זִוְגִיָּה

וְגו' יָדַע מָה בַּחֲשׂוֹכָא וְנִהוֹרָא עֲמִיּה שָׂרָא. תָּא
 חַזִּי, מָאן דְּשָׂרִי בְּנִהוֹרָא, לָא יָכִיל לְאַסְתָּכְלָא
 וּלְמַחְמֵי בַּחֲשׂוֹכָא. אֲבָל קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לָאו
 הָבִי, (דף ק"א ע"א) יָדַע מָה בַּחֲשׂוֹכָא, אֵף עַל גַּב
 דְּנִהוֹרָא עֲמִיּה שָׂרָא. מִגּוּ נִהוֹרָא, אֲסְתָּכְלָא
 בַּחֲשׂוֹכָא, וַיֵּדַע כָּל מָה דְּתַמָּן.

הָכָא, אֵית לְאַקְדָּמָא בְּקַדְמִיתָא, מִלָּה חָדָא,
 דְּאָמְרוּ קַדְמָאִי, בְּאֵינוֹן חַזְוֵי לִילְיָא. דְּתַנָּן,
 מָאן דְּאָתִי עַל אֲמִיּה בַּחֲלָמָא, יִצְפָּה לְבִינָה.
 דְּכִתְיִב, (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, הָכָא אֵית
 לְאַסְתָּכְלָא, אִי בְּגִין דְּאִיהִי אִם יָאוּת, וְחִוָּה לִיה
 לְמַכְתָּב הָבִי, דְּמָאן דְּחָמָא אֲמִיּה בַּחֲלָמָא, יִזְכִּי
 לְבִינָה. אֲבָל מָאן דְּאָתִי עַל אֲמִיּה אֲמָאִי.

לשון הקודש

שְׁלוֹ הִיא, וְהוּא מִשְׁנָה עֲדָנִים וְזַמְנִים וְגו'.
 יוֹדַע מָה בַּחֲשֻׁכָּה, וְהָאֹר עֲמוּ שְׁרוּי. בֹּא
 וּרְאֵה, מִי שְׁשְׁרוּי בָּאוֹר לֹא יוּכַל
 לְהִסְתַּכֵּל וּלְרְאוֹת מָה שֶׁבַּחֲשֻׁכָּה. אֲבָל
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֵךְ, יוֹדַע מָה
 בַּחֲשֻׁכָּה אֵף עַל גַּב שֶׁהָאֹר שְׁרוּי עֲמוּ.
 מִתּוֹךְ הָאֹר מִסְתַּכֵּל בַּחֲשֻׁךְ וַיֵּדַע כָּל
 מָה שֶׁשָּׁם.
 עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַקְדִּים בְּרִאוּשׁוֹנָה דְּכָר אֶחָד
 שֶׁאָמְרוּ הַקְדָּמוֹנִים בְּאוֹתָם מְרִאוֹת
 הַלֵּילָה. שְׁשֻׁנִּנוּ, מִי שֶׁבֹּא עַל אֲמו
 בַּחֲלוֹם, יִצְפָּה לְבִינָה, שְׁכָתוֹב (משלי ב) כִּי
 אִם לְבִינָה תִקְרָא. כָּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, אִם
 מִשּׁוֹם שֶׁהִיא אִם – יָפָה, וְהִיא לוֹ לְכַתֵּב
 כֵּךְ: שְׁמִי שְׁרוּאָה אֲמו בַּחֲלוֹם, יִזְכֶּה
 לְבִינָה. אֲבָל מִי שֶׁבֹּא עַל אֲמו לְמָה?

אֵלֶּא רָזָא עֲלָאָה אִיהוּ, בְּגִין דְּאִתְהַפֵּךְ וְסָלִיק
מִתַּתָּא לְעִילָא. בְּרָא הָוָה בְּקִדְמִיתָא, בִּיּוֹן
דְּסָלִיק לְעִילָא, אִתְהַפֵּךְ אִילָנָא, וְאִתְעָבִיד אִיהוּ
מַעְלָמָא עֲלָאָה, וְשָׁלִיט עָלָהּ, וְזָכִי לְבִינָה.

בְּקִדְמִיתָא כִּד סָלִיק אִינְשׁ לְתַלְיִסְר שְׁנִין, מַה
כְּתִיב, (תהלים ב) יי' אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה
אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִּיךָ, בְּדִין אִיהוּ לְתַתָּא מִינָהּ. בִּיּוֹן
דְּסָלִיק עָלָהּ, הָאִי אִיהוּ מַעְלָמָא עֲלָאָה. דְּהָא
אִסְתַּלַּק בְּדִרְגָּא דִּיּוֹסָף, וְדָא (ס"א ודאי) זָכִי לְבִינָה.

אוּף הָכִי הָאִי מָאנָא, בְּקִדְמִיתָא אִיהוּ הָוָה בְּדִרְגָּא
דִּיּוֹסָף, בַּעַל אִילָנָא תַתָּאָה, קִיַּימָא בְּרַעוּתִיהּ,
וְשָׁלִיט עָלֶיהָ, דְּהָא כָּל נֻקְבָּא, בְּדִיּוֹקְנָא דְנוֹקְבָּא
אִילָנָא תַתָּאָה קִיַּימָא. בִּיּוֹן דְּאִיהוּ לָא בַּעַל לְקִיַּימָא
בְּתַהוּא דִּרְגָּא דִּיּוֹסָף, וְלָא אִתְקַיֵּים לְשִׁמְשָׁא בֵּיהּ,

לשון הקודש

הוא מן העולם העליון, שְׁהָרִי הַתַּעֲלָה
לְדִרְגַּת יוֹסֵף, וְזֶה (ודאי) זֹכֶה לְבִינָה.
אִתְּ כִּד הַכְּלִי הַזֶּה בַּתְּחִלָּה הוּא הָיָה
בְּדִרְגַּת יוֹסֵף, בַּעַל הָאִילָן הַתַּחְתּוֹן,
עוֹמֵד בְּרָצוֹנוֹ וְשׁוֹלֵט עָלָיו, שְׁהָרִי כָּל
נִקְבָּה בְּדַמּוּת הַנִּקְבָּה הַעֲזָן הַתַּחְתּוֹן
עוֹמֵדֶת. בִּיּוֹן שֶׁהוּא לֹא רָצָה לַעֲמֹד
בְּאוֹתָהּ דִּרְגָּה שֶׁל יוֹסֵף וְלֹא הִתְקַיֵּים
לְשִׁמְשׁ בָּהּ וּלְהַתְרַבּוּת בַּעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹת

אֵלֶּא סוּר עָלְיוֹן הוּא, מִשּׁוּם שֶׁהִתְהַפֵּךְ
וְעָלָה מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. בֶּן הָיָה בַּתְּחִלָּה,
בִּיּוֹן שֶׁעָלָה לְמַעְלָה, מִתְהַפֵּךְ הָאִילָן,
וְנַעֲשֶׂה הוּא מַעוֹלָם עָלְיוֹן, וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
וְזֹכֶה לְבִינָה.

בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁעוֹלָה אָדָם לְשִׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה
שָׁנָה, מַה כְּתוּב? (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלַי
בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִּיךָ. אִזּוֹ הוּא
לְמַטָּה מִמֶּנָּה. בִּיּוֹן שֶׁעָלָה אֵלֶיהָ, הָרִי

וְלֹא־פָּשָׂא בְּעֶלְמָא, וְלִמְעַבְדַּ תּוֹלְדִין, בְּדִין נָחִית
לְתַתָּא, וְאֶתְעִבִּידַת אִיהִי אֲמִיָּה. וְהָהוּא פָּרוּקָא,
יָרִית יְרוּתָא דִּיּוֹסָף, דִּהְוָה הוּא בְּקַדְמִיתָא וְאִיהוּ
נָחִית לְתַתָּא.

בִּיּוֹן דְּנָחִית לְתַתָּא, בְּדִין אֲתַקְנִים בִּיָּה, יִי' אָמַר
אֵלֵי בְנֵי אֲתָה אָנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. אֶתְהַפֵּךְ
אִילָנָא, מַה דִּהְוָה תְּחִלְתִּיהּ וְאִיהוּ שְׁלִיט עָלֶיהָ,
אֶתְהַדָּר וְשְׁלִיט הָהוּא אִילָנָא עָלֶיהָ, וְאִיהוּ נָחִית
לְתַתָּא. בִּיּוֹן דִּאִיהוּ נָחִית לְתַתָּא, הָהוּא דִּירִית
יְרוּתָא אֲתָר דִּיּוֹסָף, אָבֹי אֲקָרִי, אָבֹי תְּוִי וְדָאִי,
כֹּלָא אִיהוּ עַל תְּקוּנִיהּ וְדָאִי בְּדָקָא יָאוּת.

בְּקַדְמִיתָא הָוָה מַעְלָמָא דְּדְכוּרָא, וְהָא אֶתְעַקָּר
מִתַּמָּן, וְהִשְׁתָּא אִיהוּ מַעְלָמָא
דְּנוֹקְבָא. וּמַה דִּהְוָה אִיהוּ שְׁלִיט עָלָה, שְׁלֵטָא אִיהִי
עָלֶיהָ, וְאֶתְהַדָּר לְמַהְוִי בְּעֶלְמָא דְּנוֹקְבָא. וְעַל דָּא

לשון הקודש

והוא ירד למטה. ביון שהוא ירד למטה,
אותו שירש ירשת מקום יוסף, אביו
נקרא, אביו יהיה ודאי, והכל בא על
תקונו ודאי כראוי.

בתחלה היה מעולם הנקב, וחרי נעקר
משם, ועכשו הוא מעולם הנקבה. ומה
שהוא היה שולט עליה – היא שולטת
עליו, וחוזר להיות בעולם הנקבה, ועל

תולדות, אז יורד למטה, והיא נעשית
אמו. ואתו הגואל יורש את ירשת
יוסף, שהיה הוא בראשונה והוא ירד
למטה.

ביון שירד למטה, אז התקנים בו, ה'
אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך.
התהפך האילן. מה שהיה תחתיו והוא
שלט עליו, חזר ושלט האילן ההוא עליו,

לִית לִיה בֵּת זוּג כָּלֵל. וְלֹא מִכְרִיזִי עָלֶיהָ, עַל
נוֹקְבָא. דְּהָא מַעְלָמָא דְנוֹקְבָא אֶתְחִדָּר אִיהוּ.

וְהָהוּא גּוּפָא קַדְמָאָה דְשָׁבֵק, אֲלִמָּלָא יִגְדְּעוֹן
וְיִסְתַּכְּלוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, צַעְרָא דְאִית לִיה,
כִּד יִתְעַקֵּר מַעְלָמָא דְדְכוּרָא, וְאֶתְחִדָּר לְעֲלָמָא
דְנוֹקְבָא. יִגְדְּעוֹן, דְּהָא לִית צַעְרָא בְּעֲלָמָא, כִּי־הוּא
צַעְרָא. בֵּת זוּג לִית לִיה, דְּהָא לֹא קִיַּמָּא בְּאַתָּר
דְדְכוּרָא. לֹא מִכְרִיזִי עָלֶיהָ, עַל נוֹקְבָא, דְּהָא
מַעְלָמָא דְנוֹקְבָא אִיהוּ. וְאִי אִית לִיה בֵּת זוּג, הָיִי
בְרַחֲמִי, אַעֲרַעַת בִּיחֲדִי (נ"א בְּחֵד) נוֹקְבָא, דְּעַד כְּעַן לֹא
אִית לָהּ בֵּר זוּג. וְעַל דָּא תִיַּנֵּן, דִּילְמָא יִקְדָּמְנוּ
אַחֵר בְּרַחֲמִים. אַחֵר תִּנֵּן. וְכֹלָא אִיהוּ עַל תְּקוּנִיהָ.

וְעַל דָּא כְּתִיב (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֲלִמָּנָה
וַיְגֹרֶשֶׁהָ וַיָּזַרְע אִין לָהּ וְשָׁכַח אֶל בֵּית אָבִיהָ

לשון הקודש

זוּ אִין לֹא בְּכָלֵל בֵּת זוּג, וְלֹא מִכְרִיזִים
עָלָיו עַל הַנִּקְבָּה, שְׁתַּרְי הוּא חֲזוֹר לְהִיּוֹת
מַעוֹלִם הַנִּקְבָּה. וְאִם יֵשׁ לֹא בֵּת זוּג, זֶה
בְּרַחֲמִים נִפְגָּשׁ עִם (בְּאַחַת) נִקְבָּה, שְׁעַד
עֲכָשׁוּ אִין לָהּ בֵּן זוּג. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, שְׁמָא
יִקְדָּמְנוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים, אַחֵר שְׁשָׁנִינוּ.
וְהַכֹּל הוּא עַל תְּקוּנָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי

זֶה אִין לֹא בְּכָלֵל בֵּת זוּג, וְלֹא מִכְרִיזִים
עָלָיו עַל הַנִּקְבָּה, שְׁתַּרְי הוּא חֲזוֹר לְהִיּוֹת
מַעוֹלִם הַנִּקְבָּה.

וְאוֹתוֹ הַגּוּף הָרִאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר,
אֲלִמָּלָא יִדְעוּ וְיִסְתַּכְּלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם אֶת
הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לֹא כְּשִׁיעָקֵר מִן עוֹלָם הַזֶּכֶר
וְחֹזֵר לְעוֹלָם הַנִּקְבָּה, יִדְעוּ שְׁתַּרְי אִין
צַעַר בְּעוֹלָם כְּאוֹתוֹ הַצַּעַר. בֵּת זוּג אִין

בְּנֵעוּרֶיהָ. וּבֵת בֵּהֶן, הִיא אוֹקִימָנָא מְלָה דָּא.
 אֶלְמָנָה, מִתְּהוּא גּוּפָא קְדָמָאָה. וּגְרוּשָׁה, דִּלָּא
 עָאֲלַת לְפִרְגּוּדָא דְּמִלְכָּא, דְּכָל אֵינוֹן דִּלָּא קִיִּימִי
 בְּעִלְמָא דְּדְכוּרָא, לָא אֵית לָהּ בֵּיה חוּלְקָא. הוּא
 אֲשֶׁת־מִיט וְאֶעְקֹר גְּרָמִיָּה מִעֵלְמָא דְּדְכוּרָא, לָא אֵית
 לִיה חוּלְקָא בֵּיה וְעַל דָּא אֵיְהִי גְרוּשָׁה. וְזָרַע אֵין
 לָהּ, וְדָאי חָוָה לָהּ זָרַע, לָא אֲתַעְקֹר מִנֶּיהָ, וְלָא חָוָה
 נָחִית לְעֵלְמָא דְּנוֹקְבָא.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מָאֵן בֵּית אָבִיהָ. דָּא עֵלְמָא
 דְּנוֹקְבָא, דִּתְהוּא עֵלְמָא בֵּית אָבִיהָ אֶקְרִי,
 וְתִהוּא מָאנָא דִּתְהוּא אֲתַתְּקֵן לְאֲשֶׁת־מִשָּׁא בֵּיה,
 אֲתַתְּפִיף וְאֵיהִי נָחִית לְתַתָּא, וְתִהוּא מָאנָא סָלִיק
 לְעֵילָא. בְּנֵעוּרֶיהָ, בְּתִהוּא זְמָנָא דְּכִתִּיב, אֲנִי חַיִּים
 יְלִדְתִּיךָ, יְלִדְתִּיךָ וְדָאי, יָשׁוּב לִימִי עֲלוֹמִיּוֹ, בְּמָה

לשון הקודש

נֶעְקֹר מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה יוֹרֵד לְעוֹלָם
 הַנִּקְבָּה.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִה זֶה בֵּית
 אָבִיהָ? זֶה עוֹלָם הַנִּקְבָּה, שְׂאוֹתוֹ הָעוֹלָם
 נִקְרָא בֵּית אָבִיהָ, וְאוֹתוֹ כָּלִי שְׁהִיָּה
 מִתְּקֵן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, הַתְּהַפֵּף וְהוּא יוֹרֵד
 לְמַטָּה, וְאוֹתוֹ כָּלִי עוֹלָה לְמַעְלָה.
 בְּנֵעוּרֶיהָ – כִּמוֹ אוֹתוֹ זְמַן שְׁכַתוֹב אֲנִי
 הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ. יְלִדְתִּיךָ וְדָאי, יָשׁוּב לִימִי

תִּהְיֶה אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ
 וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ בְּנֵעוּרֶיהָ. וּבֵת בֵּהֶן
 – הָרִי בְּאַרְנֹנוּ דְּכָר זֶה. אֶלְמָנָה – מֵאוֹתוֹ
 הַגּוֹף הָרִאשׁוֹן. וּגְרוּשָׁה – שְׁלֹא נִכְנְסָה
 לְפִרְגּוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁכָל אוֹתָם שְׁלֹא
 עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזָּכָר, אֵין לָהֶם בּוֹ חֵלֶק.
 הוּא הַשְׁתַּמֵּט וְעָקֹר עֲצָמוֹ מִעוֹלָם הַזָּכָר,
 אֲזִי אֵין לוֹ חֵלֶק בּוֹ, וְעַל כֵּךְ הִיא גְרוּשָׁה.
 וְזָרַע אֵין לָהּ – שֶׁאֵם הָיָה לָהּ זָרַע, לֹא

דְּהוּה (בְּקִדְמִיתָא) מִתְלִיסַר שְׁנִין וְלַעֲיִלָא.

אִי זָכָאת לְאַתְתְּקִנָא, הוּאִיל וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ,
מִלָּחָם אָבִיהָ תֹאכֵל, (דף ק"א ע"ב) תִּתְעַנֵּג מִהָהוּא
עֲנוּגָא. דְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, דְּאֶכְלִי מִנְהֶמָּא דְאַבִּירִים,
דְּנָחִית מִלַּעֲיִלָא. אֲבָל לְאַסְתַּכְּלָא וְלַאֲתַהֲנִי בְּמָה
דְּאֲתַהֲנִין שְׂאָר צְדִיקָיָא, לָא יִכְלָא בְּגִין דְּהוּה זָר
לְתַמּוֹן. וְעַל דָּא לָא אָכִיל קֳדָשׁ אֲבָל אָכִיל תְּרוּמָה,
דְּאִיהוּ יְתִיב בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא.

וּבְמִגְוֹ דְּאִיהוּ מִעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, לָא אָכִיל לִיה אֶלָּא
בְּלִילָה, דְּכִתִּיב, (ויקרא כב) וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְטָהַר
וְאַחֵר יֹאכֵל מִן הַקִּדְשִׁים כִּי לַחֲמוֹ הוּא. דְּהָא קֳדָשׁ
דְּאִיהוּ מִעֵלְמָא דְדְכוּרָא, לָא אֲתֵאֲכִיל אֶלָּא בִּיּוֹם.
בְּגִינִי כִּךְ (יִרְמִיָּה ב) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי יְרֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ,
שִׁירֹתָא עֲלָאָה דְכָל עֵלְמָא דְדְכוּרָא, קֳדָשׁ אִיהוּ,

לשון הקודש

אוֹכֵל תְּרוּמָה, כִּי הוּא יוֹשֵׁב בְּעוֹלָם
הַנִּקְבָּה.

וּמִתְלוֹךְ שְׁהוּא מְעוֹלָם הַנִּקְבָּה, לָא אוֹכֵל
אוֹתוֹ אֶלָּא בְּלִילָה, שְׁכִתוּב (ויקרא כב) וּבָא
הַשָּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחֵר יֹאכֵל מִן הַקִּדְשִׁים
כִּי לַחֲמוֹ הוּא. שְׁהֲרִי קֳדָשׁ שְׁהוּא מְעוֹלָם
הַזָּכָר לָא נֵאָכֵל אֶלָּא בִּיּוֹם. מִשּׁוּם כִּךְ
(יִרְמִיָּה ב) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי יְרֵאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ, רֵאשִׁית עֲלִיזָהּ שֶׁל כָּל עוֹלָם

עֲלֻמִּיּוֹ, כְּמוֹ שְׁהִיָּה (בַּתְחִלָּה) מִשְׁלֵשׁ עֲשָׂרָה
שָׁנִים וּמַעֲלָה.

אִם זָכָתָה לְהַתְקֵן – הוּאִיל וְשָׁבָה אֶל
בֵּית אָבִיהָ, מִלָּחָם אָבִיהָ תֹאכֵל, תִּתְעַנֵּג
מֵאוֹתוֹ הָעֵנֶג שֶׁל עוֹלָם הַנִּקְבָּה שְׁאוֹכְלִים
מִלָּחָם אָבִירִים שִׁיּוּרָד מִלְּמַעֲלָה. אֲבָל
לְהַסְתַּכֵּל וּלְהִנּוֹת בְּמָה שְׁנֵהֲגִים שְׂאָר
הַצְדִּיקִים לָא יִכּוֹל, מִשּׁוּם שְׁהִיָּה זָר
לָשֵׁם. וְעַל זֶה הוּא לָא אוֹכֵל קֳדָשׁ, אֲבָל

וַיְמַה דְּסָלִיק בֵּיהּ, בְּקִדְשׁ יִשְׂרָאֵל הָוָה, וּבְגִינֵי כֶד
קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לֵי י' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ.

כִּד רוּחִין פְּקִידָאן, בְּאֵינוֹן זְמַנִּין דְּפְקִדִּין לְבִי
קְבָרִי, אֵינוֹן לֹא פְקִדִּין, דִּהָא לֹא זָכָאן
לְעֵלְמָא דְקִדְשׁ, דְּכִתִּיב, (ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל
קִדְשׁ. וְאִי לֹא זָכָה הָהוּא רוּחָא לְאַתְתְּקֵנָא כְּדָקָא
יְאוּת, בֵּינוֹן דְּאַתְהָדֵר בְּגִלְגּוּלָא, אֲפִילוּ בְּהָהוּא אַתְרַּה,
בְּתְרוּמָה לֹא אָכִיל, וְזֶר אֲקָרִי, אֲפִילוּ לְעֵלְמָא
תַּתָּאָה וְלֹא אָכִיל בֵּהּ. עַד הָכָא בְּרוּזָא דָא.

סָבָא סָבָא, בֵּינוֹן דִּשְׂרִיאת לְשִׁטָּא בִּימָא רַבָּא,
זִיל בְּרַעוּתָךְ, לְכָל סְטָרִין דִּימָא. הִשְׁתָּא
אִית לְגַלְגָּלָהּ, דִּהָא אֲמִינָא, דִּהָא פְּרוּקָא כִּד אָתִי,
עָאֵל גַּבִּי הָהוּא מָאנָא, דִּקָּא אֲמִינָא, אָעִיל תַּפְּן,
וְדָבִיק תַּפְּן רוּחָא (דְּעֵלְמָא) דִּילִיָּה בְּהָהוּא מָאנָא

לשון הקודש

לֹא אוֹכַל בְּתְרוּמָה, וְנִקְרָא זֶר אֲפִלוּ
לְעוֹלָם הַתַּתְּחוֹן וְלֹא אוֹכַל בֵּהּ. עַד כָּאן
בְּסוּד זֶה.

זְמַן זְמַן, בֵּינוֹן שְׁהַתְחִלַת לְשׁוּט בֵּינִים
הַגָּדוֹל, לֶךְ בְּרַצְנוּךְ לְכָל צְדִדֵי הַיָּם.
עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְגִלוּת, שְׁהָרִי אֲמִרְנֹה, שְׁבִשְׁבָא
הַגּוֹאֵל הַזֶּה וְנִבְנֶם אֵל אוֹתוֹ הַכְּלִי
שְׁאֲמִרְנֹה, מְכַנִּים לְשֵׁם וּמְדַבִּיק שֵׁם אֵת
הָרוּחַ (שֶׁל הָעוֹלָם) שֶׁלּוֹ בְּאוֹתוֹ כְּלִי וּכְלוּם

הַזֶּכֶר הֵיא קִדְשׁ, וַיְמַה שְׁעוּלָה בּוֹ, בְּקִדְשׁ
הָיָה יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם כֶּד קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל
לֵה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ.

בְּשִׁרְיוֹחוֹת פּוֹקְדוֹת, בְּאוֹתָם זְמַנִּים
שְׁפּוֹקְדִים אֵת בֵּית הַקְּבֵרוֹת, אוֹתָם לֹא
פּוֹקְדִים, שְׁהָרִי לֹא זֹכוֹת לְעוֹלָם הַקִּדְשׁ,
שְׁכָתוֹב (ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קִדְשׁ.
וְאִם אוֹתָהּ רוּחַ לֹא זָכָתָה לְהַתְקֵן כְּרָאוּי,
בֵּינוֹן שְׁחֹזֵר בְּגִלְגּוּל אֲפִלוּ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם,

וְלֹא אֶתְעַבֵּיד כָּלוּם, אֶפִּילוּ הֶבֶל דְּפוּמָא, יֵאוּת
הוּא וְכַךְ הוּא. סָבָא סָבָא, אִי תִימָא וּתְגַלִּי, אִימָא
בְּלֹא דְחִילוּ.

שָׂאֵר בְּנֵי נֶשָׂא דְעֵלְמָא, דְקָא מְסַתְלָקִי מִנִּיהּ, וְהָא
יִדְעָנָא, דְרוּחַ דִּילִיהּ שָׂבִיק בְּהִיא אֶתְתָא
דְּחַיָּוִת לִיהּ, וְרוּחָא אָעִיל תַּמּוֹן, מָה אֶתְעַבֵּיד מִתְּהוּא
רוּחַ. וְאִי נִסְבָּא הָאִי אֶתְתָא, אוֹף הָכִי, מָה אֶתְעַבֵּיד
מִתְּהוּא רוּחַ דְּשָׂבִיק בָּהּ בַּעֲלָה קַדְמָאָה, דְּהָא גִבֵּר
אַחֲרָא אֶתִּי עָלָהּ.

לְאַתְקִימָא רוּחַ בְּרוּחַ לָא אַפְשָׁר, דְּהָא הָאִי
דְאַתִּי עָלָה חֲשֵׁתָא, רוּחַ אָעִיל בָּהּ.
וְכֵן תְּהוּא קַדְמָאָה דְאַסְתְּלִיק, רוּחַ אָעִיל בָּהּ. תְּהוּא
קַדְמָאָה דְאַסְתְּלָק בְּנִין חֵווּ לִיהּ, וְדָא דְחֲשֵׁתָא לָאו
פְּרוּקָא אִיהוּ, רוּחַ דְשָׂבִיק תְּהוּא קַדְמָאָה בְּתִתְהוּא

לשון הקודש

שְׁהֲשָׁאִיר בָּהּ בַּעֲלָה הִרְאִשׁוֹן, שְׁהֲרִי
אִישׁ אַחֵר בָּא עָלֶיהָ?

לְחַתְקִימָא רוּחַ עִם רוּחַ אִי אַפְשָׁר, שְׁהֲרִי
זֶה שְׁעִבְשׁוּ בָּא עָלֶיהָ, הִכְנִים בָּהּ רוּחַ,
וְכֵן אוֹתוֹ הִרְאִשׁוֹן שְׁהִסְתַּלַּק הִכְנִים בָּהּ
רוּחַ. אוֹתוֹ רִאשׁוֹן שְׁהִסְתַּלַּק הָיוּ לוֹ
בְּנִים, וְזֶה שֶׁל עִבְשׁוּ אִינוֹ גּוֹאֵל רוּחַ
שְׁהֲשָׁאִיר אוֹתוֹ רִאשׁוֹן בְּאוֹתוֹ כְּלִי, וְכָא

לֹא נִאֲבָד, אֶפִּילוּ הֶבֶל הָפָה – יָפָה הוּא
וְכַךְ הוּא. זָקֵן זָקֵן, אִם תִּתְּמַר וּתְגַלֶּה,
אָמַר כְּלִי כְּחַד.

שָׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם שֶׁל הָעוֹלָם שְׁעוֹלִים
מִמֶּנּוּ, וְהֲרִי יִדְעֵנוּ שְׁרוּחוֹ הַשָּׂאִיר בְּאוֹתָהּ
אִשָּׁה שְׁהִיתָה לוֹ, וְהִכְנִים לְשֵׁם רוּחַ, מָה
נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ הָרוּחַ? וְאִם נִשְׁאֵת הָאִשָּׁה
הוּא, אָף כֵּךְ – מָה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ רוּחַ

מֵאֲנָא, וְאַתָּא הָאִי אַחֲרָא וְאַעִּיל בָּהּ רוּחַ, וְדָאִי לֹא
יִכְלִי תַרְוִיחֵהוּ לְאַתְקִימָא בְּחֵהוּא גּוּפָא דְאַתָּתָא
בְּחֵדָא, אִי נִימָא דְאַתְאַבִּיד, אִי אֶפְשָׁר, מָה
אַתְעָבִיד מֵיָה.

אוּף הָכִי אִי אִיְהִי לֹא אַתְנַסִּיבַת, חֵהוּא רוּחָא
דְשָׁבֵק בָּהּ בְּעֵלָה, מָאִי אַתְעָבִיד מֵיָה. אִי
נִימָא דְאַתְאַבִּיד, לֹאֹ הָכִי. כָּל דָּא צָרִיךְ לְגַלָּא
חֵשְׁתָּא. סָבָא סָבָא, חָמִי מָה עֲבַדַת, וּבְמָה אָעִילַת
גְּרַמְךָ. קוּם סָבָא, אָרִים דְגִלְךָ. קוּם סָבָא, וְאַשְׁפִּיל
גְּרַמְךָ קָמִי מֵאֲרִיךְ.

פִּתְחָ חֵהוּא סָבָא וְאָמַר, (תהלים קלא) יי' לֹא גִבָּה לְבִי
וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. דְּוֹד מַלְכָּא אָמַר דָּא,
בְּגִין דְּחֵהוּ מַלְכָּא עֲלָאָה, וְשְׁלִיטָא עַל כָּל מַלְכִין
עֲלָאִין, וְשְׁלִיטִין דְּאִית מִמּוֹרָח וְעַד מַעֲרָב, וְלֹא

לשון הקודש

עֲשִׂיתָ וּבְמָה הִכְנַסְתָּ אֶת עֲצָמְךָ. קוּם זְקוּן
הָרַם דְּגִלְךָ! קוּם זְקוּן וְהַשְׁפֵּל עֲצָמְךָ לְפָנַי
רַבּוֹנִיד!

פִּתְחָ אוֹתוֹ זְקוּן וְאָמַר, (תהלים קלא) ה' לֹא
גִבָּה לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. דְּוֹד הַמֶּלֶךְ
אָמַר אֶת זֶה מִשּׁוּם שֶׁהָיָה מֶלֶךְ עָלְיוֹן
וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמַּלְכִּים הָעֲלִיּוֹנִים
וְהַשְׁלִיטִים שֵׁשׁ מִמּוֹרָח וְעַד מַעֲרָב, וְלֹא

הָאֲחֵר הָזֶה וְהַכְּנִים בָּהּ רוּחַ, וְדָאִי שְׁלֹא
יִוְכְּלוּ שְׁנֵיהֶם לְהִתְקַיֵּם בְּאוֹתוֹ גּוּף הָאִשָּׁה
בְּאֶחָד. וְאִם נֹאמַר שְׁנֵאֶבֶד – אִי אֶפְשָׁר.
מָה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ?

אִפְּךָ אִם הִיא לֹא נִשְׁאַה, אוֹתָהּ רוּחַ
שֶׁהָשְׁאִיר בָּהּ בְּעֵלָה מָה נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה?
אִם נֹאמַר שְׁתֵּאֶבֶד – לֹא כָךְ. כָּל זֶה
צָרִיךְ עֲכָשׂוּ לְגַלּוֹת. זְקוּן זְקוּן, רֵאֵה מָה

סָלִיק עַל לִבִּיהָ לְאַסְטָא מֵאַרְחָא, וְתִדִּיר שְׁפִיל
לִבִּיהָ קָמִי מְאָרִיָּה, וְכֵד הָוָה לָעִי בְּאוֹרֵייתָא, הָוָה
מִתְגַּבֵּר בְּאַרְיָא, וְעֵינָיו תִּדִּיר מְאִיכִין בְּאַרְעָא,
מִדְּחִילוֹ דְּמְאָרִיָּה. וְכֵד הָוָה אָזִיל בֵּין עַמָּא, לֹא הָוָה
בֵּיהָ גִּסּוֹת רוּחָא כָּלִל.

וְעַל דָּא כְּתִיב, יי' לֹא גָבַהּ לִבִּי וְגו', לֹא גָבַהּ לִבִּי,
אֵף עַל גַּב דְּאַנָּא מְלָכָא שְׁלִיטָא עַל כָּל שְׂאָר
מְלָכִין דְּעָלְמָא. וְלֹא רָמוּ עֵינֵי, בְּזִמְנָא דְּאַנָּא קִימָא
קִמְדָּה, לָעִי בְּאוֹרֵייתָא. וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגִדּוּלוֹת
וּבִנְפָּלָאוֹת מִמֶּנִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּאַנָּא אָזִיל בֵּין עַמָּא.
וְאִי דוֹד מְלָכָא אָמַר הָכִי, שְׂאָר בְּנֵי עָלְמָא עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאַנָּא כַּמָּה אָנָּא שְׁפִיל לְבָא,
וּמְאִידָּ עֵינָא קָמִי מְלָכָא קִדִּישָׁא. וְחָם לִי, דְּבִמְלִין
קִדִּישִׁין דְּאוֹרֵייתָא, יְרוֹם לְבָאִי. בָּכָה וְדִמְעוּי גַּפְלִין
עַל דִּיקְנִיָּה.

לשון הקודש

שְׁלִיטָא עַל כָּל שְׂאָר מְלָכֵי הָעוֹלָם. וְלֹא
רָמוּ עֵינֵי, בְּזִמְנָא שְׁאֲנִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ וְעוֹסֵק
בְּתוֹרָה. וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגִדּוּלוֹת וּבִנְפָּלָאוֹת
מִמֶּנִּי, בְּשַׁעֲתָא שְׁאֲנִי הוֹלֵךְ בֵּין הָעָם. וְאִם
דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר כֵּן – שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאַנִּי כַּמָּה אָנִי
שְׁפִיל לֵב עִם עֵין נְמוּכָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ, וְחָבֵל לִי שֶׁבְּדָבָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל

עָלָה עַל לְבֹא לְסִמּוֹת מִן הַדְּרָךְ, וְתִמִּיד
שְׁפִיל לְבֹא לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וּבִשְׁהִיָּה עוֹסֵק
בְּתוֹרָה, הִיָּה מִתְגַּבֵּר בְּאַרְיָה, וְעֵינָיו
תִּמִּיד מְנַמְכּוֹת לְאַרְצֵן מִפְּתַח רַבּוֹנוֹ,
וּבִשְׁהִיָּה הוֹלֵךְ בֵּין הָעָם, לֹא הִיָּתָה בּוֹ
גִּסּוֹת הָרוּחַ כָּלִל.

וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קלא) ה' לֹא גָבַהּ לִבִּי
וְגו'. לֹא גָבַהּ לִבִּי, אֵף עַל גַּב שְׁאֲנִי מֶלֶךְ

אָמַר, סָבֵא לָאִי בְּחִילָא, כִּמְה שְׁפִירָאן דְּמַעִין
עַל דִּיקְנָךְ, כִּמְה דְּהוּה שְׁפִיר מְשָׁחַא
טָבֵא, כִּד הוּה נָחִית עַל דִּיקְנָא דְּסָבֵא טָבֵא
דְּאַחֲרָן. אִימָא מִילָךְ סָבֵא ^(דף ק"ב ע"א) דְּהָא מַלְכָּא
קְדִישָׁא חָבֵא. שָׂאָר בְּנֵי נָשָׂא דְּעֵלְמָא, דְּקָא
אֶסְתַּלְקוּ מִנִּיהּ, וְשָׁבְקוּ רוּחָא בְּהֵהוּא מָאנָא, דְּהוּ
מְשַׁתְּמָשִׁי בֵּיתָה, וְאַתְנַסִּיבַת, וְאַתָּא אַחֲרָא וְאַעִיל
בְּהֵהוּא מָאנָא רוּחָא אַחֲרָא, מָה אַתְעָבִיד מִהֵהוּא
קְדַמָּאָה, כִּמְה דְּאַתְמַר.

תָּא חַזִּי, כִּמְה עֲלָאִין גְּבוּרָאן דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא,
דְּקָא עָבִיד, וּמָאן יָכִיל לְמַלְלָא לוֹן. כִּד הָאִי
בְּעֵלָה תְּנִינָא, אָתִי וְאַעִיל רוּחָא בְּהֵהוּא מָאנָא,
רוּחָא קְדַמָּאָה, מְקַטְרָנָא בְּהָאִי רוּחַ דְּעָאֵל, וְלֹא
אֶתִּישְׁבֵּן בְּחָדָא.

לשון הקודש

וְנִשְׁאַה, וּבֵא אַחֲרֵי וְהַכְּנִים לְאוֹתוֹ כְּלִי
רוּחַ אַחֲרֵת, מִה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתוֹ רֵאשׁוֹן,
כִּמּוֹ שְׁנַת־בָּאָר?

בֵּא וּרְאֵה, כִּמְה עֲלִיוֹנִים גְּבוּרוֹת הַמֶּלֶךְ
הַקְדוֹשׁ שְׁחֹא עוֹשֶׂה, וּמִי יָכֹול לְהַגִּיד
אוֹתָם. כְּשֶׁהַבַּעַל הַשְּׁנִי הָיָה כָּא וּמַכְּנִים
רוּחַ לְאוֹתוֹ כְּלִי, הָרוּחַ הָרֵאשׁוֹנָה
מְקַטְרָנַת בְּרוּחַ הַזֶּה שְׁנִכְנָסָה (נִלְחַמְתָּ), וְלֹא
מִתְיַשְׁבּוֹת בְּאַחֵר.

הַתּוֹרָה יָרוּם לְבִי. בָּכָה וְדַמְעוֹתָיו
נוֹפְלוֹת עַל זְקָנוֹ.

אָמַר, זְקוֹן עֵינָי בִּכְתִּי, כִּמְה יָפוֹת
הַדַּמְעוֹת עַל זְקָנְךָ, כִּמּוֹ שֶׁהָיָה יָפֶה הַשָּׁמַן
הַטּוֹב כְּשֶׁהָיָה יוֹרֵד עַל הַזְקוֹן שֶׁל הַזְקוֹן
הַטּוֹב אַחֲרָיו. אָמַר דְּבִרְךָ, זְקוֹן, שְׁחֵרִי
הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ כָּאן. שָׂאָר בְּנֵי אָדָם שֶׁל
הָעוֹלָם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, וְהַשְׂאִירוּ רוּחַ
בְּאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁהָיוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בּוֹ,

וּבְגִינִי בָּהּ, אֶתְתָּא לָא אֶתִּישְׁבֵּת בְּדָקָא יְאוּת,
 בַּחֲדֵי בַּעֲלָה תְנִינָא, בְּגִין דְּרוּחָא קְדָמָא
 מְשַׁכְּשָׁא בָּהּ, וּבְדִין אִיהִי דְכִירַת לִיה תְּדִיר,
 וּבְכַאת עָלֶיהָ, אוּ אֶתְאַנַּחַת עָלֶיהָ, דְּהָא רוּחָא
 דִּילִיה, מְשַׁכְּשָׁא בְּמַעְהָא בְּחַוְיָא, וּמְקַטְרְגָא בַּחֲדֵי
 רוּחַ אַחֲרָא, דְּעָאל בָּהּ מִבַּעֲלָה תְנִינָא. עַד זְמַן סְגִי
 מְקַטְרִינִין דָּא בְּדָא.

וְאִי אַעֲבֹר דָּא דְּעָאל, לְהַחֲוֹא (אֶתְעָרוּ) דְּחַוְיָא קְדָמָא
 (לְבַתֵּר), דָּא קְדָמָא נָפִיק וְאָזִיל לִיה. וּלְזַמְנִין,
 דְּדַחֵי דָּא קְדָמָא לְהַחֲוֹא תְנִינָא, וְאֶתְעָבִיד לִיה
 מְקַטְרְגָא, עַד דְּאַפִּיק לִיה מַעְלָמָא. וְעַל דָּא תְנִינִין,
 דְּמַתְרִין וְלַהֲלָאָה, לָא יִסַּב בַּר נָשׁ לְהֵאִי אֶתְתָּא,
 דְּהָא מִלְּאָךְ הַמּוֹת אֶתְתַּקַּף בָּהּ, וּבְגִי עַלְמָא לָא
 יִדְעִין, דְּהָא רוּחָא בִּינִין דְּאֶתְתַּקַּף וְקָא נִצַּח לְהַחֲוֹא

לשון הקודש

(התעוררות) שהייתה ראשונה (לאחר כך) — זו
 הראשונה יוצאת והולכת לה. ולפעמים
 שדווקא הראשונה הזו את אותה השניה
 ונעשית לה מקטרג, עד שמוציאה אותה
 מן העולם. ועל זה שנינו, שמשנים
 ומעלה לא ישא אדם את האשה הזו,
 שהרי מלאך המות התחזק בה, ובגין
 העולם לא יודעים שהרי הרוח, בין
 שנתחזק ונצח את אותה הרוח

ומשום כך האשה לא מישבת בראוי
 עם בעלה השני, משום שהרוח
 הראשונה מכשכשת בה, ואז היא
 זוכרת אותו תמיד ובוכה עליו או
 נאנחת עליו, שהרי רוחו מכשכשת
 במשיה בנחש, ומקטרגת עם הרוח
 האחרת שנכנסה בה מהבעל השני. עד
 זמן רב מקטרגים זה בזה.

ואם מעבירה זו שנכנסה לאותה

רוּחָא אַחֲרָא תְנִינָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לָא יתְעַרְבַּ בַּר
נֶשׁ אַחֲרָא בְּהָדָה.

חֲבֵרִיָּא, הָא יִדְעָנָא דְבִאֲתָר דָּא אִית לְכוּ
לְמִקְשֵׁי, וְלִימָא אִי הָכִי לָא מִית
בְּדִינָא הָא תְנִינָא, וְלֹא דִיִּינִין לִיה מְלַעִילָא. תָּא
חֲזִי, כִּלָּא אִיהוּ בְּדִינָא, דִּינִצַּח פְּלוּנִי לְפְלוּנִי אוּ
דִלָּא יִקְטֵרג עָלִיה פְּלוּנִי לְפְלוּנִי. וּמֵאן דְּנָסִיב
אַרְמִלָּתָא, כְּמֵאן דְּעָאל בְּנִמָּא, בְּרוּחִין תְּקִיפִין,
כִּלָּא חֲבָלִין, וְלֹא יִדַּע אִי יַעֲבֹר בְּשָׁלָם, אִי יִטְבַּע
גּוֹ תַּהוֹמִי.

וְאִי דָּא דְּעָאל תַּהוֹא רוּחָא תְנִינָא, אֶתְתַּקִּיף וְנִצַּח
לְתַהוֹא קְדָמָאָה, תַּהוֹא קְדָמָאָה נָפֶק מִתַּמָּן
וְאִזִּיל לִיה. לָאן אַתָּר אִזִּיל לִיה, וּמָה אֶתְעַבִּיד.
סָבָא סָבָא מָה עֲבִידת. חֲשַׁבְת דְּתַמְלִל זַעִיר, וְנִפְקַת

לשון הקודש

לִים בְּרוּחֹת עֲזוֹת בְּלִי חֲבָלִים, וְלֹא יוֹדַע
אִם יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם אוּ יִטְבַּע לְתוֹךְ
הַתַּהוֹמוֹת.

וְאִם זֶה שֶׁהַכִּנִּים אוֹתָהּ רוּחַ שְׁנֵי
הַתַּחֲזֹק וְנִצַּח אֶת אוֹתוֹ הָרֵאשׁוֹן – אוֹתוֹ
הָרֵאשׁוֹן יוֹצֵא מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ לוֹ. לְאִיזָה
מָקוֹם הוֹלֵךְ לוֹ וּמָה נַעֲשֶׂה אִתּוֹ? זָקֵן זָקֵן,
מָה עֲשִׂיתָ? חֲשַׁבְתָּ שֶׁתְּדַבֵּר מֵעַט וְיִצְאָתָּ

הָאַחֲרֵת הַשְּׁנִיָּה, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לָא
יִתְעַרְבַּ אִישׁ אַחֵר עִמָּהּ.

חֲבֵרִים, הֵרִי יִדְעֵנוּ שֶׁבְּמָקוֹם זֶה יֵשׁ
לָכֶם לְהִקְשׁוֹת וּלְדַמֵּר, אִם כֵּן, הַשְּׁנִי הִזָּה
לֹא מֵת בְּדִין וְלֹא דָּנּוּ אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה.
בֹּא וּרְאֵה, הַכֹּל הוּא בְּדִין שֶׁנִּצַּח פְּלוּנִי
אֶת פְּלוּנִי אוּ שְׁלֹא יִקְטֵרג עָלָיו פְּלוּנִי
לְפְלוּנִי, וּמִי שֶׁנִּשְׁאָא אֶלְמָנָה כְּמוֹ שֶׁנִּכְנָס

לְהָאִי, הָא עָאֻלַּת בְּאַתֵּר דְּלֹא עָאֻל בַּר נָשׁ אַחֲרָא,
מִן יוֹמָא דְדוּאָג וְאַחִיתוּפֹל עֲבָדוּ בְעֵינֵי אֱלִין, בְּאִינוּן
אַרְבַּע מֵאָה בְעֵי, דִּהוּוּ בָעָאן עַל מַגְדָּלָא דְפֶרַח
בְּאִוִּירָא, וְלֹא אָתִיב עֲלֵיהּוּ בַר נָשׁ, עַד דְּאַתָּא
שְׁלֹמָה מִלְכָּא, וּבִירַר לֹון כָּל חַד וְחַד עַל תְּקוּנִיהָ.
סָבָא סָבָא, רָזָא עֲלָאָה דִּהוּוּ טְמִירָא, אָתִית
לְגַלְאָה, מָה עֲבָדִית.

סָבָא סָבָא, בְּקַדְמִיתָא הָוָה לָךְ לְנִטְרָא אַרְחָךְ,
וְתַסְתַּבֵּל בְּרִישָׁךְ. אָבֵל הַשְׁתָּא, לֹא שַׁעְתָּא
לְאַתְטַמְרָא. סָבָא, אַחֲדָר בְּתַקְפָּךְ. הָהוּא רוּחַ דְּנַפְךָ,
לְאֵן אָזִיל. בָּכָה וְאָמַר, חֲבֵרְיָא, כָּל הַנִּי בְכִיִּין דְקָא
בְּבִינָא, לֹא בְגִינִיכּוּ הוּא, אֶלָּא דְחִילָנָא לְמֵאֲרִי
עֲלֵמָא, דְּגִלִּינָא אַרְחִין סְתִימִין, בְּלֹא רִשׁוּ. אָבֵל גִּלִּי
קָמִי קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא לִיקְרָא דִּילִי עֲבִידָנָא,
וְלֹא לִיקְרָא דְאַבָּא, אָבֵל רַעוּתִי לְפּוֹלְחָנָא דִּילִיהָ,

לשון הקודש

זָקֵן זָקֵן, בְּתַחֲלָה הָיָה לָךְ לְשֹׁמֵר דְּרַכָּךְ,
וְתַסְתַּבֵּל בְּרִישָׁךְ. אָבֵל עֲכָשׁוּ אִינָה
שָׁעָה לְהַתְחַבֵּא. זָקֵן, חֹזֵר בְּכַחַד. אוֹתָהּ
רוּחַ שִׁינְעָאָה, לְאֵן הוֹלְכֶת? בָּכָה וְאָמַר,
חֲבֵרִים, כָּל הַבְּכִיּוֹת הִלְלוּ שְׁאֲנִי בּוֹכָה
אִינָם בְּגַלְלָכֶם, אֶלָּא פּוֹחַד אֲנִי לְרַבּוֹן
הָעוֹלָם שְׁאֲנִי מְגַלָּה דְרָכִים נִסְתָּרוֹת בְּלִי
רְשׁוֹת. אָבֵל גִּלִּי לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא

לָזֶה? הָרִי נִכְנַסְתָּ לְמָקוֹם שְׁלֹא נִכְנַס
לְשֵׁם אִישׁ אַחֵר, וּמִיּוֹם שְׂדוּאָג וְאַחִיתוּפֹל
עָשׂוּ קִשְׁיוֹת אֵלּוּ, בְּאוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת
קִשְׁיוֹת, שֶׁהָיוּ מִקְשִׁים עַל מַגְדָּל הַפּוֹרֵת
בְּאִוִּיר וְלֹא הָשִׁיב עֲלֵיהֶן אִישׁ, עַד שֶׁבָּא
שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ וּבִרַר אוֹתָם כָּל אֶחָד
וְאֶחָד עַל תְּקוּנָהּ. זָקֵן זָקֵן, הַסּוֹד הָעֲלִיוֹן
שֶׁהָיָה טְמִיר בְּאֵת לְגַלוּת, מָה עָשִׂיתָ?

וְאֵנָּה חֲמִינָא, יִקְרָא דְחַד מִנֵּיכוּ, בְּהָהוּא עָלְמָא,
וְאַחֲרָא יִדְעָנָא דְהָכִי הוּא. אָבֵל לָא גִלִּי קָמְאִי,
וְהִשְׁתָּא חֲמִינָא.

תַּנְיִנֵן, דְּחִיּוֹן גִּבְרָא מִקָּמִי גִבְרָא, בְּכַמָּה אַרְחִין
סְתִימִין אֶתְדַּחֲיִין. הֵהוּא רוּחָא קְדָמָא, דְּאֶתְדַּחֲי
מִקָּמִי הֵהוּא תַנְיִנָא, לְאֵן אָזִיל. הֵהוּא
רוּחָא, נָפִיק וְאָזִיל, וּמִשְׁטָא בְּעָלְמָא, וְלֹא יִדְעֵי,
וְאָזִיל לְגוֹ קְבָרָא דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ, וּמִתַּמֵּן מִשְׁטָא
בְּעָלְמָא, וְאֶתְחִי בְּחֻלְמָא לְבָנִי נֶשָּׂא, וְחֻמָּאן בְּחֻלְמָא
דִּיּוֹקְנָא דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ, וְאוֹדַע לֹון מַלְיִן לְפֻם
אַרְחִיָּה דְּהָהוּא רוּחַ קְדָמָא, דְּקָא אֶתְמַשֵּׁךְ מִנִּיהּ,
כְּמָה דְּאִיהוּ בְּהָהוּא עָלְמָא, הָכִי מִשְׁטָא הָאִי,
וְאוֹדַע בְּהָאִי עָלְמָא.

וְהָכִי אָזִיל וּמִשְׁטָא בְּעָלְמָא, וּפְקֻדַּת תְּדִיר

לשון הקודש

שְׁלֹא לְכַבּוּדִי עֲשִׂיתִי וְלֹא לְכַבּוּד אָבִי,
אָבֵל רְצוֹנִי הוּא לְעִבּוּדָתוֹ, וְאֲנִי רוּחָא
הַכַּבּוּד שֶׁל אֶחָד מֵכֶּם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
וְאַחֵר יִדְעָתִי שֶׁכֵּךְ הוּא, אָבֵל לֹא גִלּוּי
לְפָנַי, וְעַכְשָׁו רְאִיתִי.

שְׁנִינּוּ, דּוּחִים אִישׁ מִפְּנֵי אִישׁ, בְּכַמָּה
דְּרָכִים נִסְתָּרוֹת נְדָחִים. אוֹתָהּ רוּחַ
רִאשׁוֹנָה שֶׁנִּדְחָתָה מִלְּפָנַי אוֹתָהּ הַשְּׁנִינָה,
לְאֵן הוֹלְכָתָה? אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת וְהוֹלְכָתָה

וּמִשְׁוֹטְטָת בְּעוֹלָם, וְלֹא יָדוּעַ, וְהוֹלְכָתָה
לְקַבְּרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּמִשְׁשׁ מִשְׁוֹטְטָת
בְּעוֹלָם וְנִרְאִיתָ בְּחֻלּוֹם לְבָנִי אָדָם,
וְרוּאִים בְּחֻלּוֹם אֶת דְּמוּת אוֹתוֹ הָאִישׁ,
וּמוֹדִיעַ לָהֶם דְּבָרִים לְפִי דְרָכָה שֶׁל
אוֹתָהּ רוּחַ רִאשׁוֹנָה שֶׁנִּמְשָׁכָה מִמֶּנּוּ,
כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, כֵּךְ מִשְׁוֹטְטָת זֶה
וּמוֹדִיעָה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְכֵךְ הוֹלֵךְ וּמִשְׁוֹטְט בְּעוֹלָם, וּפְקֻדַּת

לְהִיְהוּא קִבְרָא, עַד זְמַנָּא דְרוּחוֹת פִּקְדָן לְגַבִּי
קִבְרִייהוּ דְגּוֹפִין. פִּדִין, הֵאֵי רוּחָא, אֶתְחַבֵּר בְּהִיְהוּא
רוּחַ דִּילִיָּה, וְאֶתְלַבֵּשׁ בֵּיהּ, וְאָזִיל לִיָּה. פֶּד עָאֵל
לְדוּכְתִּיָּה, אֶתְפָּשֵׁט מִנִּיהּ. וְדוּכְתָא אֵית לִיָּה (בְּאִינוֹן)
רוּחִין בְּגֵן עֲדָן) (דף ק"ב ע"ב) בְּאִינוֹן חֵיכְלִין דְּגֵן עֲדָן, אוּ לְבַר,
לְפּוּם אֲרַחֲוֵי דְכָל חַד וְחַד, וְתַמָּן אֶתְטַמֵּר.

וְכַד רוּחִין פִּקְדָן לְהֵאֵי עֲלֵמָא, דְּמִתִּין נְזַקְקִין לְגַבִּי
חַיִּין, לָא נְזַקְקִין אֵלָא בְּהִיְהוּא מְשִׁיכוּ דְרוּחָא,
וּבֵיהּ אֶתְלַבֵּשׁ רוּחָא אַחֲרָא. וְאֵי תִימָא, אֵי הָבִי,
תוּעֲלָתָא אִיְהוּ לְרוּחָא, וְהֵאֵי אֶתְתָא תוּעֲלָתָא עֲבֹדַת
לְכָלָא. לָאו הָבִי, דְּאֵלְמָלָא לָא אֶתְנַסִּיבַת לְגַבִּי
אַחֲרָא, וְהֵאֵי רוּחָא קִדְמָאָה לָא מִתְדַחֲיָא מִקְמִי
הֵאֵי גִבְרָא אַחֲרָא, תוּעֲלָתָא אַחֲרָא הָוָה לִיָּה, בְּגֵוּנָא
אַחֲרָא, וְלָא יְהֵא לָאֵי בְּעֲלֵמָא, בְּמָה דְחַיִּי, וְלָא

לשון הקודש

תָּמִיד אֵת אוֹתוֹ הַקֶּבֶר עַד הַזְמַן
שֶׁהַרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת לְקִבְרוֹת הַגּוֹפִים. אִז
הָרוּחַ הַזֶּה מִתְחַבֵּרַת בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁלוֹ,
וּמִתְלַבֶּשֶׁת בֵּיהּ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. כְּשֶׁנִּכְנֵס
לְמִקְוֹמוֹ, מִתְפָּשֵׁט מִמֶּנּוּ, וַיֵּשׁ לוֹ מְקוֹם
(בְּאוֹתוֹן רוּחוֹת בְּגֵן עֲדָן) בְּאוֹתָם הֵיכָלֹת שֶׁל בֵּן
עֲדָן אוּ בְּחוּץ לְפִי דְרַבִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וְשֵׁם נִשְׁמֵר.
וְכִשְׁהַרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת אֵת הָעוֹלָם הַזֶּה,

שֶׁהַמֵּתִים נְזַקְקִים אֶל הַחַיִּים, הֵם לָא
נְזַקְקִים אֵלָא רַק בְּאוֹתָהּ מְשִׁיכַת הָרוּחַ,
וּבֵיהּ מִתְלַבֶּשֶׁת רוּחַ אַחֲרָת. וְאִם תֹּאמַר,
אִם כֵּן, אִז זֶה תוּעֲלַת לְרוּחַ, וְהֵאֵשָׁה הַזֶּה
עוֹשֶׂה תוּעֲלַת לְכָל – לָא כֵּן, שְׂאֵלְמָלָא
לָא נִשְׂאָה לְאַחֵר וְאוֹתָהּ רוּחַ רֵאשׁוּנָה
לָא הֵיטָהּ נִדְחִית מִלְּפָנֵי הָאִישׁ הָאֲחֵר
הַזֶּה, תוּעֲלַת אַחֲרַת הֵיטָהּ לוֹ בְּגֵוֹן אַחֵר,
וְלָא יְהִיָּה יָגַע בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְלָא

יִזְדַּקק לְגַבִּי חַיִּין דְּהָאֵי עֲלֵמָא, כְּמָה דְּהָיִי מִשְׁטָטָא
הָבָא וְהָבָא.

אִי הָכִי זְוֹנָא תַנְיִנָא דְּהָאֵי אֶתְתָא, לָא הָיִי
מְלַעִילָא. וְאַתְּ אֲמַרְתְּ דְּאַתְדַּחֲיָא גִבְר מִקָּמִי
גִבְר, וְאַמִּינָא דְּהָאֵי בַעֲלָה תַנְיִנָא, דְּנָסִיב לְאַתְתָא
דָּא, אִיחוּ בַת זְוִגְיָה מִמָּשׁ. וְהָיִי קַדְמָאָה לָאוּ בַר
זְוִגְיָה מִמָּשׁ הָוָה. וְהָאֵי תַנְיִנָא דִּילָה הָוָה, וְכַד
מָטָא זְמִינָה, אֶתְדַּחֲיָא דָּא מִקָּמִינָה. וְדָאֵי הָכִי הוּא,
דְּהָא לָא אֶתְדַּחֲיָא הָהוּא רוּחַ קַדְמָאָה, דְּהָוָה בְּהָאֵי
אֶתְתָא. אֶלָּא בְּגִין דְּהָאֵי תַנְיִנָא, דְּאִיחוּ בַר זְוִגְיָה.
(דְּבַר אִיחֵי בַת זְוִגְיָה) (הָאֵי תַנְיִנָא).

וְכָל אֵינֹון תַנְיִנִין, דְּאַתְדַּחֲיִין מִקָּמִי קַדְמָאִין.
קַדְמָאִין הָיוּ בְּנֵי זְוִגְיָהוּ, וְלָא הָיִי. וּבְגִין כֵּךְ,
לָא אִית לֹון קִיּוּמָא בְּהַדִּיָּהוּ, וְאַתְדַּחֲיָא רוּחַ
תַנְיִנָא מִקָּמִי רוּחָא קַדְמָאָה. וּבְגִין כֵּךְ, מָאן דְּנָסִיב

לשון הקודש

נִדְחָה זֶה מִפְּנֵי – וְדָאֵי זֶה כֵּךְ, שְׁחַרֵי
לֹא נִדְחִית אוֹתָהּ רוּחַ רִאשׁוֹנָה שְׁחִיחָה
בְּאִשָּׁה הַזֶּה אֶלָּא בְּשָׂבִיל הַשְׁנִי הַזֶּה,
שֶׁהוּא בֶּן זְוִגְיָה. (שְׁחֵפֶן הִיא בַת זְוִגְיָה) (זֶה הַשְׁנִי).
וְכָל אוֹתָם הַשְׁנִיִּים שְׁנִדְחִים מִלְּפָנֵי
הָרִאשׁוֹנִים – הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ בְּנֵי זְוִגְיָה
וְלֹא אֵלֶּה, וְלָכֵן אֵין לָהֶם קִיּוּם עִמָּם,
וְנִדְחִית הָרוּחַ הַשְׁנִיָּה מִלְּפָנֵי הָרוּחַ

יִזְדַּקק לַחַיִּים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁהָיָה
מִשְׁוֹמֵט כָּאֵן וְכָאֵן.

אִם כֵּךְ, הַזְוִיג הַשְׁנִי שֶׁל הָאִשָּׁה הַזֶּה לֹא
הָיָה מְלַמֵּעַלָּה, וְאַתָּה אוֹמֵר שְׁנִדְחָה אִישׁ
מִפְּנֵי אִישׁ? וְאַמְרָנוּ שֶׁהַבַּעַל הַשְׁנִי
שֶׁנִּשְׂא אֶת הָאִשָּׁה הַזֶּה הִיא בַת זְוִגְיָה
מִמָּשׁ, וְאוֹתוֹ הָרִאשׁוֹן לֹא הָיָה מִמָּשׁ בֶּן
זְוִגְיָה, וְהַשְׁנִי הָיָה שְׂלָה, וּבְשִׁהְגִיעַ זְמָנוֹ

אַרְמִלְתָּא, קָרִינָן עָלֶיהָ, (משלי ז) וְלֹא יָדַע כִּי בִנְפֹשׁוֹ
הוּא. (משלי א) כִּי חָנָם מְזוֹרָה הִרְשֵׁת וְגו' וְלֹא יָדִיעַ
אִי הִיא בֵּת זִוְגִיה מִמֶּשׁ אִי לָאוּ.

אַרְמִלְתָּא דְלֹא נְסִיבַת, אֶף עַל גַּב דְּאִתִּי בַר
זִוְגָה, וְאִתִּי לֹא בָעָא בְּעָא לְאַתְנַסְבָּא,
קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא לֹא בִיּוֹף לָהּ מִן דִּינָא, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא אֲזִמִּין לְהִתְהוּא בַר נֶשׁ אֶתְתָּא אַחְרָא, וְלֹא
עָאֲלַת בְּדִינָא כְּהִיא (ס"א וְלִית עָלֶיהָ כִּי דִינָא כְּהִיא) בְּהִתְהוּא
עָלְמָא, וְאֶף עַל גַּב דִּלִּית לָהּ בַר, דְּהִיא אֶתְתָּא לֹא
אֶתְפַּקְדַּת אַפְרִיָּה וְרַבִּיָּה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

אֶתְתָּא דָּא דְלֹא אֶתְנַסִּיבַת זְמָנָא תְנִינָא, הִתְהוּא
רוּחַ דְּשֶׁבֶק בָּהּ בְּעָלָהּ מָה אֶתְעָבִיד מֵיָּה.
יְתִיב תַּמָּן תְּרִיסַר יָרֵחִי, וּבְכָל לַיְלִיא וְלַיְלִיא, נָפִיק
וּפְקִידָא לְנַפְשָׁא, וְאֶתְהַדָּר לְאַתְרִיָּה. לְבַתָּר תְּרִיסַר

לשון הקודש

כְּהָה (וְאִין עָלֶיהָ בֵּית דִּין כְּהָה) בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאֶף
עַל גַּב שְׂאִין לָהּ בֶּן, שְׁהָרִי אִשָּׁה לֹא
מִצְוָה עַל פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה, כְּמֹו שְׁבָאֲרוּהָ.
הָאִשָּׁה הַזֹּאת שְׂלֹא נִשְׂאָה פַּעַם שְׁנִיָּה,
אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִשְׁאִיר בָּהּ בְּעָלָהּ, מָה
נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה? יוֹשֶׁבֶת שָׁם שְׁנַיִם עֶשֶׂר
חֳדָשִׁים, וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה יוֹצֵא וּפּוֹקֵד
אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְחוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ אַחֵר שְׁנַיִם
עֶשֶׂר חֳדָשִׁים, בְּשֶׁהִסְתַּלַּק דִּינוֹ שֶׁל אוֹתוֹ

הִרְאִשׁוּנָה. וְלָכֵן מִי שְׁנֹשֵׂא אֶלְמָנָה,
קוֹרְאִים עָלָיו (משלי ז) וְלֹא יָדַע כִּי בִנְפֹשׁוֹ
הוּא. (שם א) כִּי חָנָם מְזוֹרָה הִרְשֵׁת וְגו'. וְלֹא
יָדוּעַ אִם הִיא בֵּת זִוְגוֹ מִמֶּשׁ וְאִם לֹא.
אֶלְמָנָה שְׂלֹא נִשְׂאָה, אֶף עַל גַּב שְׁבָא
בֶּן זִוְגָה וְהִיא לֹא רוּצָה לְהִנָּשֵׂא –
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כּוֹפֶה אוֹתָהּ מִן
הַדִּין, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לְאוֹתוֹ
הָאִישׁ אִשָּׁה אַחֲרָת, וְלֹא נִכְנָסֶת בְּדִין

יִרְחִי, דְּקָא אֶסְתַּלַּק דִּינָא דִּהְהוּא גִבְרָא, דִּהָא כָּל
 אֵינֹן תִּרְיִסר יִרְחִי, הָא רוּחָא אֶתְכַפֵּיָא בְּעַצְבוֹ כָּל
 יוֹמָא. לְבַתֵּר תִּרְיִסר יִרְחִי, נָפִיק מִתַּמָּן, וְאִזִּיל
 וְקִימָא לְתִרְעָן עֵדָן, וּפְקֻדָּא לְהָאִי עֲלָמָא, לְגַבִּי
 הֵהוּא מְאָנָא, דְּנָפִיק מִנִּיהּ. וְכֵד הָאִי אֶתְתָּא
 אֶסְתַּלַּקְתָּ מִעֲלָמָא, הֵהוּא רוּחַ נָפִיק וְאֶתְלַבֵּשׁ
 בְּהֵהוּא רוּחַ דִּילָהּ, וְזֻכָּאת בֵּיהּ לְגַבִּי בַּעֲלָהּ, וְנִהְרִין
 תִּירוּיָהּ, בְּדָקָא יָאוּת, בְּחִבּוּרָא חָדָא.

כִּיֹּן דִּאֲתִינָא לְהָאִי אַתֵּר, הַשְׁתָּא אִית לְגַלְאָה
 אֶרְחִין סְתִימִין, דְּמֵאֲרִי עֲלָמָא, לָא יִדְעִין
 בְּהוּ בְּנֵי נָשָׂא. וְכִלְהוּ אֲזִלִּין בְּאַרְחַ קָשׁוּט, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי יְיָ וְצַדִּיקִים
 יִלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָּם. וּבְנֵי נָשָׂא לָא
 יִדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין, כְּמָה אֵינֹן עֲלָאִין, עוֹבְדִין
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְכְמָה מִשְׁנַיִן אֵינֹן, וּבְנֵי

לשון הקודש

וּשְׁנֵיהֶם מְאִירִים כְּרָאוּי בְּחִבּוּר אַחֵד.
 כִּיֹּן שְׂבָאֲנוּ לְמָקוֹם זֶה, עֲכָשׁוּ יֵשׁ
 לְגִלּוֹת דְּרָכִים נִסְתָּרוֹת שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם
 וְלֹא יוֹדְעִים בָּהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכָלֶם
 הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע
 יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָּם
 וּפּוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָּם. וּבְנֵי אָדָם לֹא
 יוֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים כְּמָה הֵם עֲלִיוֹנִים

הָאִישׁ. שֶׁהָרִי כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר
 חֲדָשִׁים, זֶה הָרוּחַ כְּפּוּפָה בְּעַצְבוֹת כָּל
 יוֹם. אַחֵר שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשִׁים יוֹצֵאת
 מִשָּׁם וְהוֹלֶכֶת וְעוֹמֶדֶת בְּשַׁעַר גֵּן עֵדֶן
 וּפּוֹקֶדֶת אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל אוֹתוֹ הַכְּלִי
 שִׁיוֹצֵאת מִמֶּנּוּ. וּכְשֶׁהָאִשָּׁה הַזֹּאת מִסְתַּלַּקְתָּ
 מִן הָעוֹלָם, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת וּמִתְלַבֶּשֶׁת
 בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁלָהּ, וְזֻכָּה בָּהּ לְבַעֲלָהּ,

עֲלָמָא לָא יָדְעִין, וְכִלְהוּ בְּאַרְחָ קִשּׁוּט, דִּלָּא סָטָאן
לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

הֵינִי דִּמְתַּגְלָגְלִין, דִּקָּא אֶתְתָּרְכוּ בְּתִרְוּכִין מִהֶהוּא
עֲלָמָא, וְלִית לֹון בֵּת זִוג. בֵּת זִוג דִּקָּא מוֹדִינֹון
בְּהַאי עֲלָמָא, מָאן אֵינֹון, אֵינֹון נָשִׁין, דִּקָּא מוֹדִינֹון
בְּהַדְרִיָּהוּ בְּהַאי עֲלָמָא. דִּהָא (תְּרִיד לָהּ וְלִית לִיהּ בֵּת זִוג כְּאֵינֹון
גְּבִרִין דִּלָּא תְּרִיכוּ וְקָא מוֹדִינֹון בְּהַדְרִי נְשִׁיָּהוּ) לְכִלְהוּ בְּנֵי נָשָׂא, אִית
לֹון בֵּת זִוג, בַּר מִהַאי.

חֲמוּ הַשְׂתָּא, כִּמָּה אֵינֹון רַבְרַבִּין וְעֲלָאִין גְּבוּרִין
דִּילִיָּה. תִּנְיִנֹון, מָאן דִּמְתָּרְדִּי אֶתְתִּיָּה קְדָמָאָה,
מִדְּבָחָא אַחִית עֲלוֹי דְּמַעִין. מִדְּבָחָא אַמַּאי. אֱלָא,
הָא אִמִּינָא, דְּכָל נָשִׁין דְּעֲלָמָא בְּדִיּוֹקְנָא דִּהַאי
מִזְבַּח קִיָּיִם, וְעַל דָּא יִרְתָּאן אֵינֹון שְׁבַע בְּרַכָּאן,
דְּכִלְהוּ מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֵינֹון. וְאִי אִיהוּ

(דף ק"ג ע"א)

לשון הקודש

שְׁלָא גִרְשׁוּ וּמוֹדִינִים עִם נְשׁוּתִיהֶם) לְכָל בְּנֵי הָאָדָם
יֵשׁ בֵּת זִוג, חוּץ מִזֶּה?
רְאוּ עֲכָשׁוּ כִּמָּה גְּדוּלִים וְעֲלִיּוֹנִים
גְּבוּרוֹתָיו. שְׁנִינוּ, מִי שְׁמַגְרֵשׁ אֶשְׁתּוֹ
הֶרְאִשׁוּנָה, מִזְבַּח מוֹרִיד עֲלוֹי דְּמַעוֹת.
לָמָּה מִזְבַּח? אֱלָא הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁכַל
נְשׁוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדוֹת בְּדַמּוֹת הַמִּזְבַּח
הַזֶּה, וְעַל זֶה הֵן יוֹרְשׁוֹת שְׁבַע בְּרַכּוֹת,
שְׁכַלֵּן הֵן מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְאִם הוּא

מַעֲשֵׂי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִמָּה הֵם
מִשְׁנִים, וּבְנֵי הָעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים, וְכֵלָם
בְּדֶרֶךְ אֲמֶת, שְׁלָא סוּמִים יְמִינָה
וּשְׂמָאלָה.

אֱלָה שְׁמַתְגְלָגְלִים, שְׁגִרְשׁוּ בְּגִרְשׁוֹיִן
מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְאִין לָהֶם בֵּת זִוג, בֵּת
הַזֶּה שֶׁהֵם מוֹדִינִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵאִיפָּה
הֵן אוֹתָן נָשִׁים שְׁמוֹדִיגוֹת עִמָּם בְּעוֹלָם
הַזֶּה, שְׁהֲרִי (גִּרְשׁ אוֹתָהּ וְאִין לֹא בֵּת זִוג כְּאוֹתָם גְּבִרִים

מִתַּרְךָ לָּהּ, אַחֲדֵר אֲבָנָא (נ"א דְּמִדְּבָרָא עֲלָהּ) לְגַרְעוֹנָא.
מָאי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִתְחַבְּרִין תְּרוּכִין בְּחֵדֵי הֶדְדֵי.

וְרָזָא דָּא דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים כד) וְכָתַב לָּהּ סֵפֶר בְּרִיתָתָא
וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגו', וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתָהּ וְהִלְכָּהּ וְהִיתָהּ
לְאִישׁ אַחֵר. מִמִּשְׁמַע דְּאָמַר, וְהִלְכָּהּ וְהִיתָהּ לְאִישׁ,
לֹא יִדְעָנָא (דְּהִיא אֲזֵלָה לְגַבִּי בַּעֲלָהּ דְּתַרִּידָּ לָּהּ) (נ"א דְּלִיתִיהּ) (מִהוּא דְּתַרִּידָּ
לָּהּ) מָאי אַחֵר. אֵלָּא בְּמָה דְּאִתְּמַר, אַחֵר תִּנּוּ, וְאַחֵר
בְּתִיב, וְאַחֵר קָרִינֵן לִיהּ, דְּכִתִּיב, (אִיּוֹב ח) וּמַעֲפָר אַחֵר
יִצְמָחוּ. וְתְרוּכִין מִתְחַבְּרִין בְּחֵדָּא, תְּרוּכִין דְּהִיּוּ
עַלְמָא, וְתְרוּכִין דְּהִיא עַלְמָא. וּמָה דְּהִיּוּתָא הִיא
אִתְּתָא, בְּדִיוֹקְנָא עֲלָהּ, הִיא אֲשֶׁתְּעַבְדָּא לְדִיוֹקְנָא
תַּתָּא, קָרִינָא לִיהּ אַחֵר.

וְקָרִינֵן לִיהּ אַחֵרוֹן, אַחֵרוֹן מְנָלָן. דְּכִתִּיב, (אִיּוֹב יט)
וְאַחֲרוֹן עַל עֵפֶר יָקוּם. וְהָכָא כְּתִיב

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁנִינוּ אַחֵר, וְאַחֵר כְּתוּב,
וְאַחֵר קוֹרְאִים אוֹתוֹ, שְׁכָתוּב (אִיּוֹב ח)
וּמַעֲפָר אַחֵר יִצְמָחוּ. וְהַגְּרוּשִׁים
מִתְחַבְּרִים כְּאַחֵד, גְּרוּשִׁים שֶׁל אוֹתוֹ
הָעוֹלָם וְגְרוּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמָה
שֶׁהָאִשָּׁה הַזֹּאת הִיָּתָה בְּדִיוֹקָן עֲלִיוֹן, הָרִי
הַשְׁתַּעֲבָדָה לְדִיוֹקָן תַּתְּחוֹן, קוֹרְאִים לוֹ
אַחֵר.

וְקוֹרְאִים לוֹ אַחֲרוֹן. מִנֵּין לָנוּ אַחֲרוֹן?

מִגֶּרֶשׁ אוֹתָהּ, חוֹזֶרֶת הָאֵבֶן (שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ הָעֲלִיוֹן)
לְגַרְעוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁמִּתְחַבְּרִים
הַגְּרוּשִׁין זֶה עִם זֶה.

וְסוּד זֶה, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כד) וְכָתַב לָּהּ
סֵפֶר בְּרִיתָתָא וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגו', וַיֵּצֵאָה
מִבֵּיתָהּ וְהִלְכָּהּ וְהִיתָהּ לְאִישׁ אַחֵר.
מִמִּשְׁמַע שֶׁאָמַר וְהִלְכָּהּ וְהִיתָהּ לְאִישׁ,
לֹא יִדְעָנוּ (שְׁאוֹתָהּ שֶׁהוֹלֶכֶת אַחַד בַּעֲלָהּ שְׁגַרֵּשׁ אוֹתָהּ)

(שָׁהָא אִינוּ) (אוֹתוֹ שְׁגַרֵּשׁ אוֹתָהּ)? מָה זֶה אַחֵר? אֵלָּא

וּשְׁנָאָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן. אוּ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן.
אֲחֵרוֹן, שְׁנֵי מִיבְעֵי לִיה. וְאִי תִימָא, דְּלֹא תִזְדְּוֹג
אֶפִּילוּ לַעֲשָׂרָה, דָּא בְּתַר דָּא. לָאוּ הָכִי. וְכִי לְבַעֲלָהּ
דָּא תִזְדְּוֹג, וְלֹא לְאַחֲרָא, מָאִי אֲחֵרוֹן.

אֲלֹא דָּא אִיהוּ הָאִי אַחֵר דְּקֶאֱמָרֵן, וְאִיהוּ אַחֵר,
וְאִיהוּ אֲחֵרוֹן. הַשְׁתָּא אַבְנָא מִתְגַּלְגֵּל
בְּקוֹסְפֶּתָא. אַחֵר אֲמַאי אַקְרִי הָכִי דְּהָא כָּל בְּנֵינָא
נָפַל, וְאַתְתְּדַר לְעַפְרָא, אִיהוּ הוּא מַה דְּחָוָה, וְלֹא
אַחֲרָא. אֲמַאי קָרִינֵן לִיה אַחֵר. אוּף הָכִי אֲמַאי
אַקְרִי אֲחֵרוֹן, וְכִי אֲחֵרוֹן אִיהוּ, וְהָא אִי יִתְיַשֵּׁר
יְאוּת, וְאִי לֹא, יִתְדַר וְיִתְגַּלְגֵּל וְיִתְנַטֵּעַ בְּמִלְקָדְמִין,
אֲמַאי אַקְרִי אֲחֵרוֹן.

אֲבָל תָּא חֲזִי, כְּתִיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, מָאִי טוֹב.

לשון הקודש

שְׁכַתוֹב (שם יט) וְאַחֲרוֹן עַל עֶפֶר יָקוֹם.
וְכָאן כְּתוּב וּשְׁנָאָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן. אוּ,
כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן. אֲחֵרוֹן? שְׁנֵי
הֵיזָה צְרִיד לְהִיּוֹת! וְאִם תֹּאמַר שְׁלֹא
תִזְדְּוֹג אֶפִּילוּ לַעֲשָׂרָה זֶה אַחֵר זֶה – לֹא
כֵן. וְכִי לְבַעַל הוּא תִזְדְּוֹג וְלֹא לְאַחֵר.
מַה זֶה אֲחֵרוֹן?

אֲלֹא זֶהוּ הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁאֲמַרְנֵנוּ, וְהוּא
אַחֵר, וְהוּא אֲחֵרוֹן. עֲכָשׁוּ הָאֲבָן

מִתְגַּלְגֵּל בְּכַף הַקָּלַע. לָמָּה אַחֵר נִקְרָא
כֵּן? שְׁהָרִי כָּל הַבְּנִין נָפַל וְחִזּוֹר לְעַפְרָא,
הוּא הֵיזָה מַה שְׁהָיָה וְלֹא אַחֵר. לָמָּה
קוֹרְאִים לוֹ אַחֵר? אִפּ כֵּן לָמָּה נִקְרָא
אֲחֵרוֹן, וְכִי הוּא אֲחֵרוֹן? וְהָרִי אִם יִתְיַשֵּׁר
– יָפָה, וְאִם לֹא – יִחִזּוֹר וְיִתְגַּלְגֵּל וְיִנְטֵעַ
בְּמִקְדָּם. לָמָּה נִקְרָא אֲחֵרוֹן?

אֲבָל בֵּא וְרֵא, כְּתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב

תַּיִנָּן, דא מלאך דטוב. מאד, דא מלאך המוות.
ולכלא קדשא בריך הוא אזמין תקוננו.

תא חזי, כתיב (בראשית ב) וַנָּהָר יוֹצֵא מֵעֶדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּן, נָהָר דא, לֹא שָׂבִיךְ לְעֵלְמִין,
מלאפשא ולמסג' ולמעבד פירין. ואל אחר
אסתרים, ולית ליה תיאובתא לְעֵלְמִין, וְלֹא אִפִּישׁ,
וְלֹא עָבִיד פִּירִין, דאלמלי עבד פירין, יטשטש
לכל עלמא.

ובגין כך, בר נש דגרים להחוא סטר דיפוש
בעלמא, אקרי רע, וְלֹא חָמִי אִפִּי שְׂכִינְתָּא
לְעֵלְמִין, דכתיב, (תהלים ה) לֹא יִגֹּדֶךָ רָע. הַאִי בַר נָשׁ,
דמתגלגל בגלגולא, אי איהו עבר ואתדבק
בהחוא אל אחר, דלא עבד פירין, וְלֹא אִפִּישׁ
בעלמא, בגין כך אקרי אחר, ושמא גרים ליה,

לשון הקודש

פרות. שאלמלא עשה פרות, יבלבל את
כל העולם.

ומשום כך אדם שגורם לאותו הצד
לגדל בעולם נקרא רע, ולא רואה פני
שכינה לעולמים, שכתוב (תהלים ה) לֹא
יִגֹּדֶךָ רָע. האיש הזה שמתגלגל בגלגול,
אם עבר ונדבק באותו אל אחר שלא
עושה פרות ולא מתרבה בעולם, משום

מאד. מה זה טוב? שנינו, זה מלאך
הטוב. מאד - זה מלאך המוות. ולכל
הקדוש ברוך הוא הזמין תקוננו.

בא וראה, כתוב (שם ב) וַנָּהָר יוֹצֵא מֵעֶדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. נָהָר זה לא שובך
לעולמים מלרבות ומלגדל ולעשות
פרות. ואל אחר הסתרים, ואין לו
תשוקה לעולמים, ולא מרבה ולא עושה

אִיהוּ הוּא, וְאַחַר אֶקְרִי, אַחֵר וְדַאי.

אַחֲרוֹן: מִקְדָּמָא וְאֵילָךְ, אַחֲרוֹן קָרִינוּ לֵיהּ, וְאַחֲרוֹן אֶקְרִי. תַּנְיִנָא אִיהוּ, וּמִיד אֶקְרִי אַחֲרוֹן, וְהָכִי קָרִי לֵיהּ קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא אַחֲרוֹן, בְּגִין דִּיתְתַּקֵּן לְמַהְיֵי אַחֲרוֹן, וְלֹא יְתוּב בְּמִלְקָדְמִין. תְּלִיתָא אֹפְּ הָכִי. וְכֵן בְּכָל זְמָנִין, מִקְדָּמָא וְאֵילָךְ. הָכִי אֶקְרִי אַחֲרוֹן, וְהָכִי אֶצְטְרִיד לְמִקְרִי אַחֲרוֹן, דְּאֵלְמָלֹא אֶתְקְרִי מִיד תַּנְיִנָא, הָא פְּתִיחוּ דְּפּוּמָא לְאַחֲדָרָא בְּמִלְקָדְמִין, וְהָהוּא בְּנִינָא אֶסְתֵּתֵר.

מִנָּלָן. מִבֵּית שְׁנֵי דְּאֶקְרִי אַחֲרוֹן, דְּכַתִּיב, (חגי ב) גָּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. דְּהָא מִקְדָּמָא וְאֵילָךְ, אַחֲרוֹן אֶקְרִי, דְּהָא לֹא יְהִי פְּתִיחוּ דְּפּוּמָא, דְּהָהוּא בְּנִינָא יִנְפּוּל, וְיִתְהַדֵּר בְּמִלְקָדְמִין.

לשון הקודש

כַּד נִקְרָא אַחֲרוֹן, וְכֵן צְרִיד לִקְרֹא אַחֲרוֹן, שְׁאֵלְמָלֹא נִקְרָא מִיד שְׁנֵי הָרִי יֵשׁ פִּתְחוֹן פֶּה לְחוּר בְּמִקְדָּם, וְאוֹתוֹ בְּגִין נִהְרָם.

מִנָּיִן לָנוּ? מִבֵּית שְׁנֵי שְׁנִקְרָא אַחֲרוֹן, שְׁכַתוּב (חגי ב) גָּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שְׁתֵּרִי מִרֵּאשׁוֹן וְאֵילָךְ נִקְרָא אַחֲרוֹן, שְׁתֵּרִי לֹא יְהִיָּה

כַּד נִקְרָא אַחֵר, וְהַשֵּׁם גִּזְרָם לוֹ. הוּא הוּא, וְאַחֵר נִקְרָא, אַחֵר וְדַאי.

אַחֲרוֹן - מִרֵּאשׁוֹן וְאֵילָךְ אַחֲרוֹן קוֹרְאִים לוֹ, וְאַחֲרוֹן נִקְרָא. שְׁנֵי הוּא, וּמִיד נִקְרָא אַחֲרוֹן, וְכַד קוֹרֵא לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרִיד הוּא אַחֲרוֹן, מִשּׁוּם שְׁנִתְקַן לְהִיּוֹת אַחֲרוֹן וְלֹא יָשׁוּב בְּמִקְדָּם. הַשְּׁלִישִׁי אָף כַּד. וְכֵן בְּכָל הַפְּעָמִים מִהֲרֵאשׁוֹן וְאֵילָךְ,

אוֹף הָכִי דָא, אַחֲרוֹן קָרִינָן לִיה. וּבְגִין כַּךְ כְּתִיב,
 לֹא יוּכַל בַּעֲלָה הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר שְׁלָחָה לָשׁוּב
 לְקַחְתָּהּ. לֹא יוּכַל, לֹא יִקְחָנָה מִיבְעֵי לִיה, מָאִי לֹא
 יוּכַל. אֲלֵא בֵּינוּ דִּהֲאִי אֶתְתָּא אֶתְדַבְּקַת בְּאַחַר,
 וְנִחַתַּת לְאַשְׁתַּעְבָּדָא בְּדִרְגָּא תַתָּאָה, לֹא בָּעֵי קֳדָשׁ
 בְּרִידָה הוּא, דִּיאִהּוּ יִתּוּב מִדִּרְגָּא דִּילִיה, לְמִיחָב
 אִיבָא, וְלֹאֲתַדְבָּקָא בְּהַחֲוָא דִּרְגָּא דִּלְאוּ דִּילִיה.

וְתָא חַזִּי, אִי הֲאִי אֶתְתָּא לֹא אֶתְנַסִּיבַת, אֲפִילוּ
 תַזְנָה בְּכָל גּוֹבְרִין דְּעָלְמָא, אִי בָּעֵי בַּעֲלָה
 יִתּוּב לְגַבְתָּהּ, אֲבָל אִי אֶתְדַבְּקָא בְּנִשְׁוֹאִין לְאַחַר, (נ"א
 וְאַחַר) דָּא (הֲאִי) לֹא יוּכַל לָשׁוּב לְדִרְגָּא קְדָמָאָה, דִּהְיָה
 בְּקַדְמִיתָא לְגַבְתָּהּ. לֹא יוּכַל וְדָאִי לְאַתְבָּא לְהַחֲוָא
 דִּרְגָּא לְעָלְמִין.

לשון הקודש

פִּתְחוֹן פֶּה שְׁאוֹתוֹ בְּנִין יִפְל וְיַחֲזֹר שִׁיָּשׁוּב מִדִּרְגָּתוֹ לְתַת פְּרִי וְלַהֲדַבֵּק
 בְּמַקְדָּם. בְּאוֹתָהּ דִּרְגָּה שְׁאִינָה שְׁלוּ.

אִם זֶה כֵּךְ, אַחֲרוֹן קוֹרְאִים לוֹ. וְלִבָּן
 כְּתוּב לֹא יוּכַל בַּעֲלָה הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר
 שְׁלָחָה לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ. לֹא יוּכַל? לֹא
 יִקְחָנָה הִיא צָרִיד לְהִיטוֹ! מַה זֶה לֹא
 יוּכַל? אֲלֵא בֵּינוּ שְׁהֲאִשָּׁה הוּא נִדְבָּקָה
 בְּאַחַר וְיִרְדָּה לְהַשְׁתַּעְבָּד בְּדִרְגָּה
 תַּתְּמוּנָה, לֹא רוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שִׁיָּשׁוּב מִדִּרְגָּתוֹ לְתַת פְּרִי וְלַהֲדַבֵּק
 בְּאוֹתָהּ דִּרְגָּה שְׁאִינָה שְׁלוּ.
 וּבֹא רָאָה, אִם הָאִשָּׁה הַזֹּאת לֹא נִשְׁאֵת,
 אֲפִילוּ תַזְנָה עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שְׂפָעוּלָם –
 אִם רוּצָה בַּעֲלָה, יָשׁוּב אֵלֶיהָ. אֲבָל אִם
 נִדְבָּקָה בְּנִשְׁוֹאִין לְאַחַר, (וְאַחַר) זֶה (זֶה) לֹא
 יוּכַל לָשׁוּב לְדִרְגָּתוֹ הָרֹאשׁוֹנָה שֶׁהִיא
 בְּתַתְּמָה אֵלֶיהָ. לֹא יוּכַל וְדָאִי לְהַשִּׁיב
 אוֹתָהּ הַדִּרְגָּה לְעוֹלָמִים.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִטָּמְאָה. תִּנִּינֶן, דִּהִטָּמְאָה בְּלִבִּיה. אִי
 הָבִי, אֲפִילוֹ אִי תִתְרַחֵק וְתִזְנֶה בְּלֹא נִשְׁוֹאִין.
 אֲלֹא, בֵּינוֹן דִּאֲתִדְבָּקת לְאַחַר, הָא קִבִּילת עָלָה
 חוֹלְקָא דִּהֵהוּא סְטָרָא, וּבַעֲלָה (דף ק"ג ע"ב) קִדְמָאָה
 דְּאִיהוּ מִסְטָרָא אַחֲרָא טָבָא דְטוֹב, לֹא יִהְיֶה לִּיה
 בָּה חוֹלְקָא לְעֵלְמִין, וְלֹא יִפִּישׁ כָּלֵל לְהֵהוּא אַתָּר.
 הָא אִם שְׁלָחָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן, אוּ כִי יָמוּת הָאִישׁ
 הָאֲחֵרוֹן, לְקִדְמָאָה אֲסוּרָא, אֲבָל לְשָׂאָר בְּנֵי נִשְׂאָ,
 תִּשְׁתַּרְי. דִּילְמָא תִּשְׁבַּח אַתָּרָא כְּמִלְקִדְמִין, וְאַחֲרוֹן
 יָקוּם דִּיזְדוּג בַּחֲדָה.

מָאָן דְּאִית לִיה בְּנִין מְאִתִּיָּה קִדְמִיתָא, וְאַעִּיל
 הָאִי לְגוּ בִּיתִיָּה, הֵהוּא יוֹמָא אֲתִדְבָּק בְּחֶרֶבָא
 קִשְׂיָא דְּמִתְחַפָּבָא, בְּנִין תִּרִין סְטָרִין. חַד, דִּהֵא תִרִין
 דִּחַת לֹון לְבַר, וְהִשְׁתָּא אִיהוּ תְּלִיתָאָה. וְתוּ, מָאָנָא

לשון הקודש

אַסוּרָה, אֲבָל לְשָׂאָר בְּנֵי אָדָם מִתְּרַת.
 אוּלִי תִמְצָא מְקוֹם כְּמוֹ מְקָדֶם, וְאַחֲרוֹן
 יָקוּם וְיִזְדוּג עִמָּה.
 מִי שֵׁישׁ לוֹ בְּנִים מֵאִשְׁתּוֹ הִרְאִשׁוּנָה
 וּמִכְנִים אֵת זֶה לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, אוּתוֹ הַיּוֹם
 הוּא גִדְבָק בְּחֶרֶב קִשָּׁה שְׁמִתְחַפָּבָת
 בְּשָׂבִיל שְׁנֵי צָדִידִים. אַחַד – שְׁחַרֵּי שְׁנִים
 הִיא דִּחַתָּה הַחוּצָה, וְעַכְשָׁו הוּא
 הַשְּׁלִישִׁי. וְעוֹד – כָּלִי שֶׁהִשְׁתַּעֲבַד

אַחֲרֵי הִטָּמְאָה. שְׁנִינֶן, שֶׁהִטָּמְאָה
 בְּלִבּוֹ. אִם כֵּן, אֲפִלוּ אִם תִּתְרַחֵק וְתִזְנֶה
 בְּלִי נִשְׁוֹאִין? אֲלֹא בֵּינוֹן שְׁנִדְבָקָה לְאַחַר,
 הָרִי קִבִּלָה עָלֶיהָ אֵת הַחֶלֶק שֶׁל אוּתוֹ
 הַצֵּד, וּבַעֲלָה הִרְאִשׁוֹן שֶׁהוּא מִצַּד אַחֵר
 טוֹב שֶׁל טוֹב, לֹא יִהְיֶה לוֹ בָּה חֶלֶק
 לְעוֹלָמִים, וְלֹא יִרְבֶּה כָּלֵל אֵת אוּתוֹ
 מְקוֹם. הָרִי אִם שְׁלָחָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן אוּ
 כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן – לְרִאשׁוֹן

דְּאַשְׁתַּעֲבַד (נ"א דְּאַשְׁתַּמַּף) בֵּיה אַחֵר, חֵיד יִיתִי אִיהוּ
לְמִיחָב בֵּיה רוּחָא דִּילִיָּה, וְיִשְׁתַּתַּף בְּהָדָה, וְיִתְדַבֵּק
בָּהּ. לָאו דְּאִיהִי אֶסוּרָא, אֲבָל וְדָאי שְׁתּוּפָא בִּישָׂא
אִיהוּ לְגַרְמִיָּה. (בְּדִאמְרֵי).

רַבִּי לְוִיטָם אִישׁ בְּפֶר אוֹנוּ, הָוָה חֵיד וּמִתְלוּצֵץ
עַל אַתְתָּא דָּא, בְּד חָמִי מָאן דְּאַזְדִּיג בְּהָדָה,
וְהָוָה אָמַר, (מְשַׁלִּי לֹא) וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן כְּתִיב, מָאן
דְּאַתְדַּבְּקַת בֵּיה בְּאִישׁ אַחֲרוֹן, חֵיוָבָא אִיהִי לְבָתָר.
הֲשִׁתָּא, אִית לְאַחֲדָרָא וְלַעֲיִינָא, עַל אַתָּר (נ"א אֵילָנָא)
חַד רַב וְעֵלְאָה, דְּהָוָה בְּעֵלְמָא, וְגִזְעָא
וְשִׁרְשָׂא דְקִשּׁוּמִּי, וְאִיהוּ עוֹבֵד אָבִי יִשִּׁי אָבִי דָּוִד.
דְּהָא אַתְמוֹר דְּאַחֲרוֹן הָוָה, חֵיד נֶפֶק שִׁרְשָׂא דְקִשּׁוּמִּי,
מִגּוֹ אַתָּר דָּא.

אַלָּא, עוֹבֵד אַתְתָּקֵן בְּתַקוּנָא עֵלְאָה, וְאַחֲדָר
שִׁרְשָׂא דְאֵילָנָא דְקָא אַתְהֶפֶד, עַל

לשון הקודש

בְּאִישׁ אַחֲרוֹן, אַחֵר כֶּף הוּא צִחוּק.
עֲבָשׁוּ יִשׁ לְחֹר וְלַעֲזֵן עַל מְקוֹם (נ"א אֵילָן)
אַחֵר גָּדוֹל וְעֵלְיוֹן שְׁהִיָּה בְּעוֹלָם, וְגִזְע
וְשִׁרְשׁ שֶׁל אֶמֶת, וְהוּא עוֹבֵד אָבִי יִשִּׁי
אָבִי דָּוִד, שְׁהִיָּה נֶאֱמַר שְׁהִיָּה אַחֲרוֹן,
אִיד יֵצֵא שִׁרְשׁ אֶמֶת מִהֶמְקוֹם הָוָה?
אַלָּא עוֹבֵד נִתְקֵן בְּתַקוּן עֵלְיוֹן, וְחֹר
הִשְׁרֵשׁ שֶׁל הָאֵילָן שְׁהִתְהַפֵּד עַל תַּקוּנוֹ,

(שְׁהִתְהַפֵּד) בּוֹ אַחֵר, אִיד הוּא יָבֵא לְתַת בְּה
רוּחוֹ שְׁלוֹ וְיִשְׁתַּתַּף עִמָּה וְיִדְבֵּק בָּהּ? לֹא
שְׁהִיָּה אֶסוּרָה, אֲבָל וְדָאי שְׁתּוּפָא רַע הוּא
לְעִצְמוֹ (כְּמוֹ שְׁבִארְנוּ).

רַבִּי לְוִיטָם אִישׁ בְּפֶר אוֹנוּ הָוָה צִחוּק
וּמִתְלוּצֵץ עַל הָאִשָּׁה הַזֹּה, בְּשִׁרְאָה מִי
מִזְדִּיג עִמָּה, וְהָוָה אָמַר, (מְשַׁלִּי לֹא) וְתִשְׁחַק
לְיוֹם אַחֲרוֹן כְּתִיב, מִי שְׁנִדְבְּקַת בּוֹ

תְּקוּנִיהָ, וְאַסְתָּלִיק בֵּיהּ, וְאַתְתָּקֵן בְּדָקָא יְאוּת,
וְעַל דָּא אֶקְרִי עוֹבֵד. מַה דְּלֹא זָכוּ הָכִי, שְׂאֵר
בְּנֵי עַלְמָא.

אַתָּא אִיהוּ, פִּלְח וְאַעֲדֵר עֲקָרָא וְשִׁרְשָׁא דְאִילָנָא,
וְנִפְק מֵאַנְפִּין מְרִירָן, וְאַחֲדֵר (נ"א וְאַעֲדֵר) וְאַתְתָּקֵן
בְּנוֹפָא דְאִילָנָא אַחֲרָא עֲלָאָה, אַתָּא יְשִׁי בְרִיהָ,
וְאַחֲסִין לִיהּ, וְתָקִין לִיהּ, וְאַתְאַחֵד בְּעַנְפוֹי דְאִילָנָא
אַחֲרָא עֲלָאָה, וְחֵבֵר אִילָנָא בְּאִילָנָא, וְאַסְתָּבְכוּ דָא
בְּדָא. בִּיּוֹן דְאַתָּא דְוֹד, אֲשַׁבַּח אִילָנִין מִסְתַּבְּכוֹן
וּמִתְאַחֲדוֹן דָּא בְּדָא, בְּדִין יָרִית שְׁלֹטְנוּ בְּאַרְעָא,
וְעוֹבֵד גָּרִים דָּא.

בְּכַה הַהוּא סָבָא וְאָמַר, אִי סָבָא סָבָא, וְלֹא
אֲמִינָא לָךְ, דְּעַלְת בִּימָא רַבָּא, הַשְׁתָּא אַנְתָּ
הוּא גוּ תַּהוּמֵי רַבְרַבִּין, אַתְתָּקֵן לְסִלְקָא. סָבָא

לשון הקודש

בְּאִילָן, וְהִסְתַּבְּכוּ זֶה בְּזֶה. בִּיּוֹן שְׂבָא
דְוֹד, מַצָּא אִילָנוֹת מְסֻבָּכִים וּמִאֲחֲדִים זֶה
בְּזֶה. אִזּוּ יִרְשׁ הַשְׁלֹטוֹן בְּאַרְצָא, וְעוֹבֵד גָּרִים
אֵת זֶה.

בְּכַה אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, אִי זָקֵן זָקֵן, וְלֹא
אָמַרְנוּ לָךְ שְׁנִכְנַסְתָּ לָּיִם הַגְּדוֹלִים! עֲבָשׁוּ
אַתָּה הוּא בְּתוֹךְ הַתְּהוּמוֹת הַגְּדוֹלִים.
הַתְּתַקֵּן לַעֲלוֹת. זָקֵן זָקֵן, אַתָּה גְּרַמְתָּ

וְהַתְּעַלָּה בּוֹ וְהַתְּתַקֵּן כְּרָאוּי, וְעַל זֶה
נִקְרָא עוֹבֵד, מַה שְׂלֹא זָכוּ כִּד שְׂאֵר בְּנֵי
הָעוֹלָם.

הוּא בָּא, עֹבֵד וְעֵדֵר אֵת עֵקֶר וְשִׁרְשׁ
הָאִילָן, וְיִצָּא מִהַפְּנִים הַמְּרִים, וְחִזֹּר
וְנִתְקַן בְּנוֹף שֶׁל אִילָן אַחֵר עֲלִיוֹן. בָּא
יְשִׁי בְּנוֹ וְחִזֹּק אוֹתוֹ וְתַקֵּן אוֹתוֹ, וְנִצְחִי
בְּעַנְפֵי הָאִילָן הָעֲלִיוֹן הָאַחֵר, וְחֵבֵר אִילָן

סָבָא, אַנְתָּ גִרְמַתָּ דָּא, דְּאַלְמָלָא הָיִית שְׁתִּיק
בְּקַדְמִיתָא, הָוָה יָאוּת לָךְ, אַבְל הַשְׁתָּא לָא יָכִילת
וְלִית מָאן דְּאַחִיד בִּידָךְ, אֱלָא אַנְתָּ בְּלַחוּדָךְ. קוּם
סָבָא וְאַסְתַּלַּק בְּסִלְקוֹ.

עוֹבֵד דָּא, אֶתְתַּקֵּן וְנִפְק מִגּוֹ חֶקֶל בִּישָׁא, דְּגוֹבִין
בִּישִׁין. אַתָּא יְשִׁי בִּרְיָה, וְאַתְקִין וְאַעְדֵּר
אֵילָנָא, וְעַם כָּל דָּא, (וְעוֹבֵד) דָּא רָזָא דְרִזִּין, וְלֹא
יִדְעָנָא אִי אִימָא, אִי לָא אִימָא. אִימָא מִילָךְ סָבָא,
וְדָאִי אִימָא, בְּדָא יִדְעָאן כָּל שְׂאָר בְּנֵי גִלְגּוּלָא. (נ"א
עוֹבֵד אֵילָנָא אֶתְקִין וְעַם כָּל דָּא דְאֵילָנָא אֶתְקִין) עוֹבֵד עִם כָּל דָּא
אֵילָנָא אֶתְקִין. כִּד אַתָּא דוֹד מַלְכָּא, בְּאֵילָנָא
תַּתְּאָה דְנוֹקְבָא אֲשֶׁתְּאָר, וְאַצְטְרִיךְ לְקַבְּלָא חֵין
מֵאַחֲרָא, וּמָה אִי הָאִי דְאַתְתַּקֵּן, וְאַתְקִין כָּלָא, הָכִי.
שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא דְאַתִּין בְּגִלְגּוּלָא, דְּלֹא יָכִילין
לְאַתְתַּקְנָא הָכִי, עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

לשון הקודש

לֹא אָמַר. אָמַר דְּבִרְיָךְ, זָקן, וְדָאִי אָמַר,
בְּזָה יְדוּעִים כָּל שְׂאָר בְּנֵי הַגִּלְגּוּל. (עוֹבֵד
הַתְקִין אֵילָן, וְעַם כָּל זֶה שֶׁהַתְקִין אֵילָן) עוֹבֵד עִם כָּל זֶה
הַתְקִין אֵילָן. כְּשֶׁבָּא דוֹד הַמֶּלֶךְ, נִשְׁאָר
בְּאֵילָן הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַנִּקְבָּה, וְהַצְטְרִיךְ
לְקַבֵּל חַיִּים מֵאַחֵר. וּמָה אִם זֶה שֶׁהַתְתַּקֵּן
וְהַתְקִין הַכָּל כֶּךָ – שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם
שֶׁבָּאִים בְּגִלְגּוּל, שֶׁלֹּא יָכוּלִים לְהַתְתַּקֵּן

לָזֶה, שֶׁאַלְמָלָא הָיִית שׁוֹתֵק בְּתַחֲלָה,
הִנֵּה נִנְּאָה לָךְ, אַבְל עֲכָשׁוּ לֹא יָכִילָת וְאִין
מִי שִׁיאֲחֻז בִּידָךְ, אֱלָא אַתָּה בְּלַבְדָּךְ.
קוּם זָקן וְעֲלֵה בְּמַעְלָה.

עוֹבֵד זֶה הַתְתַּקֵּן וְיִצָּא מִתּוֹךְ שְׂדֵה רַע
שֶׁל בּוֹרוֹת רָעִים. בָּא יְשִׁי בְּנוֹ וְהַתְקִין
וְעִדֵּר אֶת הָאֵילָן, וְעַם כָּל זֶה, (וְעוֹבֵד) זֶה
סוֹד הַסּוּדוֹת, וְלֹא יִדְעָתִי אִם אָמַר וְאִם

בְּכָל סִטְרִין אֶתְהַפֵּךְ בְּגִלְגּוּלָא. פֶּרִץ הָכִי הָוָה. בְּעֵז
הָכִי הָוָה. עוֹבֵד הָכִי הָוָה. (ס"א וְעַם כָּל דָּא אֵילָנָא
אַתְתָּמָן) וּבְכָלֹא נִפִּיק אֵילָנָא מִסִּטְרָא דְרַע, וְאַתְדַּבֵּק
לְבַתָּר בְּסִטְרָא דְטוֹב. בְּקִדְמִיתָא, (בראשית לח) וַיְהִי עַר
בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. (אונן אֹף הָכִי) מִחֲלוֹן אֹף הָכִי, וְלֹא
כָּל כֶּךָ. אָבֵל בְּהִנֵּי אֶתְעַכֵּל רַע, וְנִפִּיק טוֹב לְבַתָּר,
(נִפִּיק) הַהוּא דְכְּתִיב בֵּיה, (שמואל א טז) וְטוֹב רָאִי. (שמואל א
טז) וַיִּי' עֲמוֹ. הָכָא קִיַּמָּא אֵילָנָא תַתָּאָה עַל תְּקוּנִיָּה,
וּמְלָךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם.

בְּשִׁירוֹתָא דְכָלֹא, מַעֲקָרָא וַיִּסּוּדָא עֲלָתָא,
אַשְׁתְּרִשׁוּ דְרָגִין, רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי
יְהוּדָה, מַה כְּתִיב בֵּיה, (בראשית כט) הַפֶּעַם אֹדָה אֶת
יִי', וְכְתִיב וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת. הֵינֵנו (ישעיה נד) רְנִי עֲקָרָה
לֹא יִלְדָּה. בְּגִין דְּכַד אֶתִּילִיד יְהוּדָה, נִפְקַת נֹקְבָא
מִתְדַּבְּקָא בְּדְכוּרָא, וְלֹא הָוָה עַל תְּקוּנָהָּ אֲנִפִּין

לשון הקודש

שְׁכָתוֹב בּוֹ (שמואל א-טז) וְטוֹב רָאִי. וְה' עֲמוֹ.
עֲכָשׁוּ עוֹמֵד אֵילָן תַּחְתָּנוֹן עַל תְּקוּנוֹן,
וּמְלָךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם.

בְּרֵאשִׁית הַכֹּל, מַעֲקָר וַיִּסּוּד עֲלִיִּין
הַשְׁתְּרִשׁוּ דְרָגוֹת, רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי
יְהוּדָה. מַה כְּתוּב בּוֹ? (בראשית כט) הַפֶּעַם
אֹדָה אֶת ה', וְכְתוּב וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת. הֵינֵנו
(ישעיה נד) רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה. מִשּׁוּם

כֶּךָ, עַל אַחַת כְּמַה וְכְמַה.
בְּכָל הַצְּדִידִים מִתְהַפֵּךְ בְּגִלְגּוּל. כֶּךָ הָיָה
פֶּרִץ. כֶּךָ הָיָה בְּעֵז. כֶּךָ הָיָה עוֹבֵד. (וְעַם כָּל
זֶה הָאֵילָן נִתְמָן) וּבְכָל יוֹצֵא אֵילָן מִצֵּד הָרַע,
וְאַחַר כֶּךָ נִדְּבָק בְּצֵד הַטוֹב. בְּתַחֲלָה,
וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. (אונן אֹף כֶּךָ) מִחֲלוֹן
אֹף כֶּךָ וְלֹא כָּל כֶּךָ. אָבֵל בְּאֵלָה הִתְעַכֵּל
הָרַע, וַיִּצֵּא אַחַר כֶּךָ טוֹב, (יִצָּא) אוֹתוֹ

בְּאַנְפִּין, וְלֹא אֶתְכַשֶּׁרֶת לְאוֹלָדָא בִּיּוֹן דְּנִסָּר לָהּ
קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְאַתְקִין לָהּ, (ס"א אַנְפִּין בְּאַנְפִּין) בְּדִין
אֶתְכַשֶּׁרֶת לְאַתְעֲבָרָא וְלְאוֹלָדָא.

וּבְסִפְרָא דְחֲנוּךְ, וַתַּעֲמֹד מְלָדָתָא, לָאוּ עַל
לֵאָה אֶתְמַר, אֶלָּא עַל רַחֵל אֶתְמַר,
הָיָה דְמִבְכָּה (דף ק"ד ע"א) עַל בְּנִיָּהּ, הָיָה
דְּאַשְׁתַּרְשֵׁת בִּיהוּדָה: יְהו"ו ד"ה. וַתַּעֲמֹד מְלָדָתָא,
דְּהָא לֹא אֶתְתַּקְנָא.

בְּקִדְמִיתָא, דִּיּוֹקְנָא דְלַעֲיֵלָא הָיָה כָּלָא רְאוּבֵן:
או"ר ב"ן. (בראשית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי
אֹר, יְמִינָא אֹר. (ב"ן) שְׁמַעוֹן שְׁמַאלָא אֹר בְּהָהוּא
סִינָא דְדַחְבָּא בְּחֵדִיָּה שָׁם עוֹן. לוי: חֲבוּרָא דְכָלָא,
לְאַתְחַבְרָא מִתְרִין סְטֵרִין. יְהוּדָה: נִוְקָבָא בְּחֵדִי
דְּחוּרָא מִתְדַבְּקָת, יְהו"ו, דָּא דְּחוּרָא. ד"ה, דָּא נִוְקָבָא
דְּחֵוֹת בְּחֵדִיָּה.

לשון הקודש

שְׁנַשְׁרֶשֶׁה בִּיהוּדָה – יְהו"ו ד"ה. וַתַּעֲמֹד
מְלָדָתָא, שְׁחֵרִי לֹא נִתְקַנָּה.
בְּתַחֲלָה דִּיּוֹקֵן הָעֲלִיּוֹן הָיָה הַכֹּל רְאוּבֵן
– או"ר ב"ן. (בראשית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי
אֹר, יְמִין אֹר. (ב"ן) שְׁמַעוֹן שְׁמַאל אֹר,
בְּאוֹתוֹ סִינָא שְׁחֵזְבָּא עֲמוֹ – שָׁם עוֹן. לוי
– חֲבוּרָא שֶׁל הַכֹּל לְהַתְחַבֵּר מִשְׁנֵי
עֲדָדִים. יְהוּדָה – נְקֻבָּה עִם זָכָר נְדַבְּקָת.

שְׁנַשְׁנוּלָד יְהוּדָה, יִצְאָה נְקֻבָּה דְּבוּקָה
בְּזָכָר, וְלֹא הָיְתָה עַל תְּקוּנָתָהּ פְּנִים
בְּפְנִים וְלֹא הִכְשָׁרָה לְלָדָתָא. בִּיּוֹן שְׁנִסָּר
אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקִין אוֹתָהּ,
(פְּנִים בְּפְנִים) אִזְּ הִכְשָׁרָה לְהַתְעַבֵּר וּלְלָדָתָא.
וּבְסִפְרֵי שֶׁל חֲנוּךְ, וַתַּעֲמֹד מְלָדָתָא לֹא
נִאֲמַר עַל לֵאָה, אֶלָּא נִאֲמַר עַל רַחֵל,
אוֹתָהּ שְׁמִבְכָּה עַל בְּנִיָּהּ, אוֹתָהּ

ד"ה, אַמאי ד"ה. אָלא ד', בַּאֲתִידִבְקוּתָא דִרַע
בַּהֲדָה, אִיהִי דַל"ת, מִסְכָּנָא אִיהִי, וְאַצְטְרִיךְ
לְאַתְבָּא בְּגִלְגּוּלָא, לְאַתְעַכְּלָא הֵהוּא רַע, וּלְמַתְבְּלִי
בְּעַפְרָא. וּלְבַתֵּר לְצִמְחָא בְּסִטְרָא דְטוֹב, וּלְנִפְקָא
מִמִּסְכָּנֵנוּ לְעַתִּירוּ, וּבְדִין ה'. וְעַל דָּא, יְה"ו ד"ה.

פּוֹק סָבָא, מִגּוֹ תַּחֲוִמֵי, לָא תְדַחַל, פְּמָה אַרְבִּין
זְמִינִין לָךְ, בְּשַׁעְתָּא דְתִשּׁוּטִט יִמָּא, בְּגִין
לְנִיחָא בָּהּ. בָּכָה בְּמִלְקִדְמִין וְאָמַר, מָאֲרִי
דְּעִלְמָא, דִּילְמָא יִימְרוּן מִשְׁרִיין עֲלֵאִין, דְּאַנָּא סָבָא,
וּבְכִי בִינוּקָא. גְּלִי קִפְךָ, דְּעַל יִקְרֹךְ אָנָּא עָבִיד,
וְלֹא עָבִידָנָא עַל יִקְרָא דִּילִי, דִּהָא בְּקִדְמִיתָא הָוָה
לִי לְאַסְתְּמָרָא, דִּלְאֵא אִיעוּל בִּימָא רַבָּא, וְהַשְׁתָּא
בִּינֹן דְּאַנָּא בִּיה, אִית לִי לְשַׁטְטָא בְּכָל סִטְרִין,
וּלְנִפְקָא מִנִּיה.

לשון הקודש

פְּמָה סְפִינֹת מְזֻמְנֹת לָךְ בְּשַׁעָה שְׁתִּשּׁוּט
בֵּינָם כְּדִי לְנוֹחַ בָּהֶן. בָּכָה כְּמוֹ מִקְדָּם
וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אוֹלִי יֹאמְרוּ
הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שְׂאֲנִי זָקֵן וּבֹכָה
כְּתִינוּק. גְּלִי לְפָנֶיךָ שְׁעַל כְּבוֹדְךָ אָנִי
עוֹשֶׂה, וְלֹא עֲשִׂיתִי לְכְבוֹדִי, שְׁהָרִי
בְּתַחֲלָה הָיָה לִי לְהִשְׁמַר שְׁלֹא אֶכְנֵס לִים
הַגְּדוֹל, וְעַכְשָׁו בִּינֹן שְׂאֲנִי בּוֹ, יֵשׁ לִי
לְשׁוּטט בְּכָל הַצְּדִידִים וּלְצֵאת מִמֶּנּוּ.

יְה"ו - זֶה זָכָר. ד"ה - זֶה נִקְבָּה שְׁהִיתָה
עִמּוֹ.

ד"ה, לְמָה ד"ה? אָלָא ד' בַּהֲדִבְקוּת שֶׁל
רַע עָמָה הִיא דַל"ת, הִיא עֲנִיָּה, וְצָרִיכָה
לְשׁוּב בְּגִלְגּוּל לְבַעַר אֶת אוֹתוֹ הָרַע
וּלְהַתְּבַלּוֹת בְּעַפְרָא, וְאַחֵר לְצִמְחָא בְּצַד
הַטּוֹב וּלְצֵאת מִעֲנִי לְעֹשֶׂר, וְאִזּוּ ה'. וְעַל
זֶה יְה"ו ד"ה.

צֵא זָקֵן מִתּוֹךְ הַתַּחֲוִמוֹת, אֵל תַּפְחָד,

יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּךְ אַחֶיךָ, (בראשית כט) (ס"א כולָּהוּ אוֹדָאן

על שְׁמָא דָּא וְהֵינּוּ וכו') הֵינּוּ דַּאֲנָן אֲמַרִין בְּרוּךְ
אַתָּה. אִיהוּ בְּרוּךְ וְאִיהִי אַתָּה, לְכָלֵּהוּ בְּנוֹי לָא
אָמַר יַעֲקֹב אַתָּה, אֵלֹא לְאַתָּר דְּאַצְטְרִיךְ. דָּא
אִיהוּ אַתָּה.

שְׁמָא דָּא, (נ"א וְדַאי אַתָּה) יוֹדוּךְ אַחֶיךָ, בְּלָהוּ אוֹדָן
לָךְ עַל שְׁמָא דָּא, וְדַאי אַתָּה יוֹדוּךְ אַחֶיךָ,
עַל שְׁמָא דָּא, אֶסְתַּלַּק וְאַתְכַּפִּיא סֵטְר אַחְרָא, בְּגִין
דְּכִד אַתְקֵרִי וְאַדְבֵּר, הָא נִפְקַת סֵטְרָא אַחְרָא
בְּהִדָּה. בֵּינָן דְּאֲמַרִי אַתָּה, שְׁלַטְנוּ וְרַבְרַבְנוּ אִית
לָהּ, וְסֵטְרָא אַחְרָא אַתְכַּפִּיא, וְלֹא אַתְחַזִּיאַת תַּמָּן.
וְדַאי בְּשְׁמָא דָּא אַתְרֵשִׁים וְאַתְבָּרִיר מִסֵּטְרָא
אַחְרָא. וְדָא אֶסְתַּלַּקוּ וְשְׁלַטְנוּ דִּילִיָּה, וְתַבִּירוּ וּבִישׁ
לְסֵטְרָא אַחְרָא. בֵּינָן דְּיוֹדוּךְ אַחֶיךָ עַל שְׁמָא דָּא,
אַתָּה, בְּדִין יָדָךְ בְּעֶרְףְּ אִיבִיךָ, מִיָּד אַתְכַּפִּיין לְגַבְךָ,
וְשְׁמָא דָּא גָרִים.

לשון הקודש

יוֹדוּךְ אַחֶיךָ, עַל הַשֵּׁם הַזֶּה הַסֵּתַלַּק
וְנִכְפָּה הַצֵּד הָאַחֵר, מִשּׁוּם שְׁכַשְׁנִיקְרָא
וְנִזְכָּר, הָרִי יוֹצֵא אֶתּוֹ הַצֵּד הָאַחֵר. בֵּינָן
שְׂאוּמְרִים אַתָּה, שְׁלַטוֹן וְנִדְלָה יֵשׁ לָהּ,
וְהַצֵּד הָאַחֵר נִכְפָּה וְלֹא נִרְאָה שָׁם. וְדַאי
שְׁבִשָּׁם הַזֶּה נִרְשָׁם וְנִכְחַר מִהַצֵּד הָאַחֵר.
וְזוֹ הָעֲלִיָּה וְהַמְּשָׁלָה שְׁלָהּ, וְשֹׁכֵר וְרַע

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךְ אַחֶיךָ, (כָּלֵם מוֹדִים עַל הַשֵּׁם
הַזֶּה) הֵינּוּ מַה שְׂאָנוּ אוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה,
הוּא בְּרוּךְ וְהִיא אַתָּה. לְכָל בְּנוֹי לָא
אָמַר יַעֲקֹב אַתָּה, אֵלֹא לְמָקוֹם
שֶׁהַצְטְרָךְ. וְהוּא אַתָּה.

הַשֵּׁם הַזֶּה (וְדַאי אַתָּה) יוֹדוּךְ אַחֶיךָ. כָּלֵם
מוֹדִים לָךְ עַל הַשֵּׁם הַזֶּה. וְדַאי אַתָּה

יִדְעָנָא חֲבֵרִיָּא יִדְעָנָא, דִּהָא אַתָּה שְׂמָא דָא,
 אַתּוֹן אַמְרִין לְאַתֵּר אַחֲרָא עֲלָאָה,
 דְּכַתִּיב, (תהלים קי) אַתָּה כָּהֵן לְעוֹלָם, בְּיַמִּינָא עֲלָאָה.
 שְׁפִיר אִיהוּ, דִּהָא בֵּינוֹן דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹדֵן לִיה
 עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְזָכָה לְכָלָא, כָּל מַה דְּאִיהוּ אָמַר,
 הָכִי אִיהוּ וְשְׁפִיר.

אַבְל בְּד תַּהוּוֹן מָטָאן לְגַבִּיה, אָמְרוּ לִיה, וְאַדְכְּרוּ
 לִיה, יוֹמָא דְתַלְגָּא, בְּד זֶרַעָנָא פּוֹלִין,
 לְחַמְשִׁין וְתִרִין גְּוֹנִין. דִּהָא אַתָּה כָּהֵן, הָכָא
 אַתְקַשֵּׁר בּוֹם דְּבִרְכָּה בְּיַמִּינָא, בְּלֹא פְרוּדָא כָּלִל.
 וּבְגִין כֵּךְ, אַתָּה כָּהֵן לְעוֹלָם, הָכָא אַתְקַשֵּׁר בּוֹם
 בְּיַמִּינָא, בְּדָקָא יְאוּת.

וְעַל דָּא אָמַר קָרָא, יְהוּדָה אַתָּה, לְהֵאֵי אַתָּה
 יוֹדוּךְ אַחִיד, וְלֹא כְתִיב יְהוּדָה יוֹדוּךְ אַחִיד,

לשון הקודש

אומר, כך זה ויפה.
 אבל בשתהיו מגיעים אליו, אמרו לו
 והזכירו לו את יום השלג בשורענו
 פולים לחמשים ושנים גונים, שהרי
 אתה כהן. כאן נקשר בוס של ברכה
 בימין בלי פרוד כלל, ומשום כך, אתה
 כהן לעולם. כאן נקשר בוס בימין
 בראוי.

ועל זה אמר הכתוב, יהודה אתה,

לצד האחר. בין שידוך אחיד על השם
 הנה, אתה, אז ידך בערף איבד, מיד
 נכנעים אליך, והשם הנה גורם.

ידעתי, חברים, ידעתי, שאתה הרי
 השם הנה, אתם אומרים למקום עליון
 אחר, שכתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם,
 בימין העליון. יפה הוא, שהרי בין
 שרבי שמעון מודים לו עליונים
 ותחתונים, וזכה לכל. כל מה שהוא

וְלֹא יִתִּיר, אֵלֶּא עַל שְׂמָא דְאַתָּה. אַתָּה, אַתָּר דָּא,
אֲצִטְרִיד לְשְׂמָא דָּא, וְלֹא אֲחֵרָא.

יְהוּדָה, אָבֹא קְדָמָא, וְאָבֹא תִנְיִנָא, וְלֹא הָוָה
בֵּיה חֲלוּפָא לְעֵלְמִין. וּבְגִין כֹּךְ פֶּרִץ
אֲתַתְקַף בֵּיה בְּתוֹקְפוֹי, מַה דְּלֹא הָוָה חָכִי לְכָל בְּנֵי
עֵלְמָא. וְעַל דָּא בְנִינָא דְדוֹד, שְׂאֲרִי חֲשַׁבְנָא
מִפְּרִין, וְלֹא מִבְּעֹז, דְּהָוָה בֵּיה שְׁנוּיָא. חֲבַרְיָא, אִי
תִשְׁגָּחוּן, לָאוּ מַלְיָן בְּסִתִּימוֹ קֹא אַמִּינָא, וְאַף עַל
גַּב דְּסִתִּימִין אִיעֻן.

וְעַל דָּא, יְהוּדָה רְיוּחַ שְׂמָא דָּא, דְּאֶקְרִי אַתָּה. קָם
עַל בּוּרְיָה זְמָנָא קְדָמָא, וְזְמָנָא תִנְיִנָא, וְלֹא
אֲשַׁתְּנִי לְעֵלָם. וּבְנֵי דִיהוּדָה וְזִרְעָא דִילִיָּה, אוֹדֹן
וְאַמְרִין כִּי אַתָּה אָבִינוּ. מַה דְּלִית חָכִי לְשָׂאֵר בְּנֵי
גִלְגּוּלָא לְעֵלְמִין. שְׂאֵר בְּנֵי גִלְגּוּלָא, תִּרְיִן אֲבָהוֹן,

לשון הקודש

מִבְּעֹז, שְׁהִיָּה בּוֹ שְׁנוּי. חֲבָרִים, אִם
תִּשְׁגָּחוּ, לֹא אֲמַרְתִּי דְּבָרִים בְּסִתְרָא, וְאַף
עַל גַּב שְׁהֵם נִסְתָּרִים.

וְעַל כֹּךְ יְהוּדָה הִרְוִיחַ אֶת הַשֵּׁם הָזֶה
שְׁנִקְרָא אַתָּה. עֲמִיד עַל בְּרִיז פִּעֵם
רֵאשׁוֹנָה וּפִעֵם שְׁנִיָּה וְלֹא הִשְׁתַּנָּה
לְעוֹלָם. וּבְנֵי יְהוּדָה וְזִרְעוֹ מוֹדִים
וְאוֹמְרִים כִּי אַתָּה אָבִינוּ, מַה שְׂאִין בֶּן
לְשָׂאֵר בְּנֵי הַגִּלְגּוּל לְעוֹלָמִים. שְׂאֵר בְּנֵי

לְאַתָּה הָזֶה יוֹדוּךְ אַחִיד, וְלֹא כְּתוּב
יְהוּדָה יוֹדוּךְ אַחִיד וְלֹא יוֹתֵר, אֵלֶּא עַל
שֵׁם שֶׁל אַתָּה. אַתָּה – מְקוֹם זֶה הַצִּמְרֻד
לְשֵׁם הָזֶה, וְלֹא אֲחֵר.

יְהוּדָה – הָאֵב הָרֵאשׁוֹן וְהָאֵב הַשְּׁנִי,
וְלֹא הָיָה בּוֹ חֲלוּף לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוּם כֹּךְ
פֶּרִץ הִתְגַּבֵּר בּוֹ בְּגִבּוּרָתוֹ מַה שֶּׁלֹּא הָיָה
כֹּךְ לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְעַל כֹּךְ בְּנִינוּ שֶׁל
דוֹד מִתְחִיל אֶת הַחֲשָׁבוֹן מִפְּרִין, וְלֹא

תִּרִין אִמָּהֶן, אֵית לֹון גִּזֹּון לְבִנְיָנָא. וְרִזִּין אֱלִין,
בְּעַמְקֵי יָמָא, בְּלָבָא דְתַחֲוֵי אֵינוֹן, מָאן יָכִיל
לְאַפְקָא לֹון. קֹום סָבָא, אֶתְגַּבֵּר וְאַתְקַף בְּתוֹקֶפְדָּא,
אַפִּיק מִרְגְּלָן מִגֹּו תַחֲוֵי.

בַּעֲזוֹ, אֶתְחַזִּי דְהָזָה בֵּיה שְׁנוּיָא, כִּד אֹולִיד לְעוֹבֵד,
דְּהָא עוֹבֵד (ס"א עוֹבֵדָא) בְּשְׁנוּיָא הוּא. לָאו חָבִי.
אַבְצֵן הוּא בַּעֲזוֹ, הוּא אָבָא קַדְמָאָה, דִּלָּא עָבֵד
שְׁנוּיָא. וְאִי תִימָא, אִיהוּ חָזָה, וְדָאי כִּד אֶתְעַר
לְעוֹבֵדָא דָא, בֵּיה חָזָה, מָאן דְּהוּא תְקִיף בְּאַרְיָא
וּכְלִיתָא בֵּיה חָזָה. בְּגִין דִּלָּא (דף ק"ד ע"ב) לְחַזִּי שְׁנוּיָא
בֵּיה בְּדוֹד, וְאַתְהֵדֵר מְלָה לְעַקְרָא קַדְמָאָה, בְּגִין
דִּיהָא כִּלָּא מֵאַבָּא חָדָא, וְשִׁלְשָׁלָא חָדָא. וְכִלָּא חֵד,
וְלָא חָזָה שְׁנוּיָא בְּגִלְגּוּלָא דְזִרְעָא דְדוֹד. וְעַל דָּא,
אַתָּה מִרְיָשָׁא וְעַד סוּפָא, בִּלָּא שְׁנוּיָא כִּלָּל.

לשון הקודש

שְׁלָא עֲשָׂה שְׁנוּי. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא הִיָּה,
וְדָאי כְּשֶׁהִתְעוֹרַר לְמַעֲשֵׂה הָזֶה הִיָּה בּוֹ,
מִי שֶׁהוּא גִבּוֹר כְּאִרִי וּכְלָבִיא הִיָּה בּוֹ,
כִּדִּי שְׁלָא יְהִיָּה שְׁנוּי בְּדוֹד, וְחֹזֵר הַדְּבָר
לְעַקֵּר הָרֵאשׁוֹן כִּדִּי שֶׁהַכֹּל יְהִיָּה מֵאַב
אַחֵד, וְשִׁלְשָׁלָת אַחַת. וְהַכֹּל אַחֵד, וְלָא
הִיָּה שְׁנוּי בְּגִלְגּוּל שֶׁל זֶרַע דוֹד. וְעַל זֶה
אַתָּה, מִרְאשׁ וְעַד סוּף, בְּלִי שְׁנוּי כִּלָּל.

הַגִּלְגּוּל, שְׁנֵי אָבוֹת, שְׁתֵּי אִמָּהוֹת, יֵשׁ
לָהֶם גִּזֹּן לְבִנְיָן. וְסוּדוֹת הִלְלוּ בְּעַמְקֵי
הַיָּם, הֵם בְּלֵב הַתְּהוֹמוֹת, מִי יָכוֹל
לְהוֹצִיא אוֹתָם? קֹום זִקֵּן, הֶתְגַּבֵּר
וְהִתְחַזַּק בְּחִזְקָה וְהוֹצֵא מִרְגְּלֵיֹת מִתּוֹךְ
הַתְּהוֹמוֹת!

בַּעֲזוֹ נִרְאָה שֶׁהִיָּה בּוֹ שְׁנוּי כְּשֶׁהוֹלִיד אֶת
עוֹבֵד, שֶׁהָרִי עוֹבֵד (מַעֲשֵׂה) הוּא בְּשְׁנוּי. לָא
כִּד. אַבְצֵן הוּא בַּעֲזוֹ, הוּא הָאָב הָרֵאשׁוֹן

הַשֵּׁתָּא, נִפְקֵת סָבָא, מֵעַמְקֵי לְבָא דִּימָא. יְהוּדָה
 אַתָּה, וְדָאֵי מִרִּישָׁא וְעַד סוּפָא וְלֹא
 אֶתְחַזִּי לְכָל שְׂאֵר בְּנִין, לְאַתְקֵרִי אַתָּה, אֱלֹא לִיה
 בְּלַחֲזוּדֵי. וּפָאָה חוּלְקִיָּה דְדוּד, דְּהָכִי אֶתְבָּרִיר,
 וְאַסְתִּלַּק מִשְׂאֵר עֲקָרָא דְבְנֵי נָשָׂא בְּאַרְעָא.

יִזְדוּךְ אַחִיד, יִזְדוּךְ כָּל בְּנֵי עֲלָמָא מִיבְעֵי לִיה,
 כָּאֵי טַעְמָא אַחִיד. אֱלֹא אֶרַח כָּל בְּנֵי
 עֲלָמָא, לֹא מִתִּיבָמִין לְגִלְגּוּלָא, אֱלֹא מִסְטָרָא
 דְּאַחִין, וְאַחָא אֲזִדְמִן לִיבּוּמָא, (וְאַתָּה בְּנִרְמָדָא, אֲזִדְמִנְתָּ לִיבּוּמָא).
 וְהָכָא בְּלָהוּ אַחִיד יִזְדוּךְ, דְּלֹא יִשְׁתַּלְשַׁל מִנִּיָּהוּ,
 וְלֹא מִחַד מִנִּיָּהוּ, שְׁלִשּׁוּלָא דְמַלְכוּתָא, אֱלֹא אַתָּה
 בְּלַחֲזוּדְךָ. אַתָּה, מִרִּישָׁא וְעַד סוּפָא אַתָּה עֲבִדְתָּ,
 וּמִינְךָ נָפַק, כָּל שְׁלִשּׁוּלָא וְגִזְעָא (דִּיבְקָא וְגִזְעָא) דְּאַרְיָה.

לשון הקודש

שְׁדַרְךָ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא מִתִּיבָמִים
 לְגִלְגּוּל אֱלֹא מִהֲצַד שֶׁל הָאֲחִים, וְהָאֵח
 מִזְמֵן לִיבּוּם, (וְאַתָּה בְּעֶמְקֵי הַדְּמִנְתָּ לִיבּוּם), וְכֵאֵן
 כָּל אַחִיד יִזְדוּךְ, שְׁלֹא יִשְׁתַּלְשַׁל מֵהֶם
 וְלֹא מֵאַחַד מֵהֶם שְׁלִשְׁלַת הַמְּלוּכָה, אֱלֹא
 אַתָּה לְבַדְךָ. אַתָּה מֵרֵאשׁ וְעַד סוֹף אַתָּה
 עֲשִׂיתָ, וּמִמֶּךָ יֵצֵא כָּל הַשְּׁלִשְׁלַת וְגִזְעָ
 (דְּמִנְתָּ וְגִזְעָ) שֶׁל הָאֲרִיָּה.

עֲבָשׁוּ יֵצֵאתָ זְקֵן מֵעַמְקֵי שֶׁל לֵב הַיָּם.
 יְהוּדָה אַתָּה, וְדָאֵי מֵרֵאשׁ וְעַד סוֹף, וְלֹא
 רָאוּי לְכָל שְׂאֵר הַבָּנִים שִׁיקְרָאוּ אַתָּה,
 אֱלֹא לוֹ לְבַדּוֹ. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל דּוּד
 שָׂכַךְ נִבְחַר וְהִתְעַלָּה מִשְׂאֵר הָעֶקֶר שֶׁל
 אָדָם בְּאַרְצָא.

יִזְדוּךְ אַחִיד, יִזְדוּךְ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הֵיכָ
 צָרִיד לִהְיוֹת! מָה הַטַּעַם אַחִיד? אֱלֹא

בְּנִיךָ, בְּנֵי אֲרִיָּה, דִּלָּא אֲתַעְבְּרוּ לְשִׁנּוּיָא דְאַחִיד, לֹא אֲתַחֲלָפוּ לְמָלָה, וְלֹא לְשׁוּר, וְלֹא לְגָדִי, וְלֹא לְשׁוּם דִּיּוֹקְנָא אַחֲרָא, אֱלָא אֲרִיָּה שְׂאֲרִי לְמַבְנִי, וְאֲרִיָּה סִיִּים בְּנִינָא. כָּל שְׁלֹשׁוֹלָךְ, בְּנֵי אֲרִיָּה נִינְהוּ. דְּאִלְמָלֵא אַתָּא גִּלְגּוּלָא מִסְטָרָא דְאַחוּךְ, יִתְחַלְפּוֹן כָּל דִּיּוֹקְנִין, וְיִתְעַרְבוּן אֱלִין בְּאֱלִין. וְעַל דָּא יוֹדוּךְ אַחִיד, דִּלָּא הָוָה חַד מְנַחֵן, בְּגִלְגּוּלָא דְשְׁלֹשָׁא דְבִנְךָ. יָדְךָ זָקוּף, דִּלָּא הָוָה בְּךָ עֲרֹבּוּבִיא אַחֲרָא מְנִיָּהוּ. וְחֵינּוּ מִטָּרְף בְּנֵי עֲלִית, דִּלָּא הָוָה טָרְפָא לְאַחֲרָא עַל פְּתוּרָךְ.

כֶּרַע, בְּמִיתַת עֵר. רַבִּין, בְּמִיתַת אוֹנָן. לְבָתֵּר אֲתַנְבֵּר בְּאֲרִי, לְאַקְמָא לְפָרִץ. וּכְלָבִיא, לְאַקְמָא לְזֶרַח. מִי יְקִימֵנוּ, דְּכַתִּיב, (בראשית לח) וְלֹא יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּהּ. וְתִרְגּוּם וְלֹא פָסַק. מִי יְקִימֵנוּ,

לשון הקודש

מָהֶם בְּגִלְגּוּל הַשְּׁלֹשֶׁלֶת שֶׁל בְּנֵיךָ. יָדְךָ הָרֵם, שְׁלֹא הָיָה בְּךָ עֲרֹבּוּבִיָּה אַחֲרֶיךָ מָהֶם. וְחֵינּוּ מִטָּרְף בְּנֵי עֲלִית, שְׁלֹא הָיָה מִטָּרֵף לְאַחֵר עַל שְׁלֹחַנְךָ.

כֶּרַע - בְּמִיתַת עֵר. רַבִּין - בְּמִיתַת אוֹנָן. אַחֵר בְּךָ הִתְנַבֵּר בְּאֲרִי לְהַקִּים אֶת פָּרִץ, וּכְלָבִיא לְהַקִּים אֶת זֶרַח. מִי יְקִימֵנוּ? שְׂכַתוֹב (בראשית לח) וְלֹא יִסַּף עוֹד

בְּנֵיךָ בְּנֵי אֲרִיָּה, שְׁלֹא עֲבָרוּ לְשִׁנּוּי שֶׁל אַחִיד, לֹא הִתְחַלְּפוּ לְמָלָה וְלֹא לְשׁוּר וְלֹא לְגָדִי וְלֹא לְשׁוּם דִּיּוֹקְנָא אַחֲרָא, אֱלָא אֲרִיָּה הִתְחִיל לְבָנֹת, וְאֲרִיָּה סִיִּים אֶת הַבָּנִין. כָּל הַשְּׁלֹשֶׁלֶת שֶׁלְךָ הֵם בְּנֵי אֲרִיָּה, שְׁאִלְמָלֵא בָּא גִלְגּוּל מִצַּד אַחִיד, יִתְחַלְּפוּ כָּל הַדִּיּוֹקְנָאוֹת וְיִתְעַרְבוּ אִלָּה בְּאִלָּה. וְלָכֵן יוֹדוּךְ אַחִיד, שְׁלֹא הָיָה אַחֵד

מָאן הוּא דִּימָא, אַסוּרָה אַתָּתָא דָא. מָאן הוּא
 דִּימָא, הוּאִיל וְאַשְׁלִימַת אַרְחָהּ, לָא אַצְטְרִיכָא
 לָךְ יִתִּיר, יְבֻמָּה דָא, בִּינוּן דְּאַשְׁלִימַת אַרְחָהּ, לָא
 אַצְטְרִיכַת לָךְ יִתִּיר, וְאַתְחִזִּיאַת לְאַתְפָּרשָׁא מִינָהּ,
 אָבֵל מִי יְקִימְנוּ, וְדָאי מִתַּמָּן וְלַהֲלָאָה אִיהִי דִילִיָּה.
 דִּהֲא אַפִּיק מָאן דְּמִכְשֵׁכֶשׁ בְּמַעָהּ.

רָזָא סְתִימָא הָכָא, אַחוּזָה דְּבֵר נָשׁ אַמְאִי. תו
 יְהוּדָה דִּהּוּזָה אָבוּי אַמְאִי. אֵלָא, תְּהוּא
 דְּמִכְשֵׁכֶשׁ בְּמַעָהּ, חָמִי דְּמָאן דִּהּוּזָה נָטִיר לִיָּה,
 מִקְטָרְג לִיָּה קְטָרוּגִין, בְּכָל סְטָרִין. בָּעִי לְאַפְקָא.
 בִּינוּן דְּנָפִיק, זְמִין לְאַחֲרָא תְּהוּא רוּחַ אַחֲרָא, וְאַתִּין
 לְאַעֲלָא כְּמִלְקָדְמִין, עַד דְּאַתְבְּנִי כְּמִלְקָדְמִין, בְּחִילָא
 דְּקְטָרוּגָא תְּקוּף דְּקָא מִקְטָרְג בְּאַחוּזָה. מִתַּמָּן
 וְלַהֲלָאָה שְׂרִיאַת אַתָּתָא דָא לִיָּה.

לשון הקודש

יהודה שהיה אביו למה? אלא אותו
 שמכשכש במעיה רוחה שמי ששומר
 אותו, מקטרג עליו קטרוגים בכל
 הצדדים ורוצה לצאת. בין שיצא,
 מזמין אחר אותה רוח אחרת, ובאים
 להכנס כמו מקדם, עד שנבנה כמו
 מקדם בכח הקטרוג הקשה שמקטרג
 באחיו. משם והלאה מתרת לו האשה
 הזו.

לדעתה, ותרגום: ולא פסק. מי יקימנו,
 מי הוא שאמר אסורה אשה זו. מי הוא
 שאמר, הואיל והשלימה את צרכיה,
 לא הצטרכה לך יותר, יבמה זו, בין
 שהשלימה דרכיה, לא הצטרכה לך
 יותר, ונראית לפרש ממנה. אבל מי
 יקימנו, ודאי שמשם והלאה היא שלו,
 שהרי הוציאה מי שמכשכש במעיה.
 סוד נסתר פאן, אחי האדם למה? ועוד,

וְכָאֵה חוֹלָקָא דִּיהוּדָה, בְּקִדְמִיתָא הָוָה גִּיּוֹר. לְבָתֵּר
אֲרִיָּה, דִּקָּא אֶתְגַּבֵּר וְאֶתְפָּשֵׁט בְּחִילִיה (וּלְבִתֵּר)
אֲרִיָּה. וְסִיִּים בְּלָבִיא. כָּל שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא לָאוּ הָכִי,
וְעַל דָּא יְהוּדָה בְּדִקְאֶמְרוֹן.

רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לֹוי, הָא תְּלָתָא, בְּדִקְאֶמְרוֹן. יְהוּדָה
אֶתְחַבֵּר בְּהַדְרִיָּהוּ, וְכָלָא בְּדִקָּא יְאוּת.
יִשְׁשָׁכָר זְבוּלוֹן, תִּרְיִן יִרְכִין. אֶתֶר דִּינְקֵי נְבִיאֵי
קְשׁוּט. יִשְׁשָׁכָר יִרְכָּא יְמִינָא, כְּתִיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א יב)
וּמִבְּנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים (ס"א זְבוּלוֹן יִרְכָּא שְׁמַעֲלָא)
וְכְתִיב, (דְּבָרִים לג) שְׂמַח זְבוּלוֹן בְּצִאתָךְ, וּבְשַׁעוֹרָא
רְבִרְכָּא, כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית מט) זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן
וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּיִּירְכָתוּ עַל
צִידֵן. שִׁיעוֹרָא (ס"א דִּיִּירְכָד דִּיִּידִיה) עַד צִידוֹן.

לשון הקודש

מְקוֹם שִׁינְקִים נְבִיאֵי הָאֻמָּת. יִשְׁשָׁכָר
יִרְכָד יָמִין, כְּתוּב וּמִבְּנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי
בִינָה לְעֵתִים (זְבוּלוֹן יִרְכָד שְׁמַעֲלָא), וְכְתוּב (דְּבָרִים
לג) שְׂמַח זְבוּלוֹן בְּצִאתָךְ. וּבְשַׁעוֹר גָּדוֹל
כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מט) זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן
וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שִׁינְרְכָתוּ עַל צִידֵן. שַׁעוֹר (הִתְרָךְ שְׁלוֹ) עַד
צִידוֹן.

אֲשֵׁרֵי חָלְקוּ שֶׁל יְהוּדָה. בְּהִתְחַלָּה הָיָה
גִּיּוֹר. אַחֵר כָּךְ אֲרִיָּה, שְׁמַתְגַּבֵּר וּמִתְפָּשֵׁט
בְּכֹחוֹ (וְאַחֵר כָּךְ) כְּאֲרִיָּה. וְסִיִּים בְּלָבִיא. כָּל
שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא כָךְ, וְעַל זֶה יְהוּדָה,
כְּמוֹ שְׁאֶמְרֵנוּ.

רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לֹוי – הָרִי שְׁלֵשָׁה, כְּמוֹ
שְׁאֶמְרֵנוּ. יְהוּדָה הִתְחַבֵּר עִמָּם, וְהִכָּל
כְּרִאוּי. יִשְׁשָׁכָר וּזְבוּלוֹן שְׁתֵּי יִרְכִים.

בְּנִימִין, אֶשְׁתָּאֵר לְעֵילָא בֵּין יִרְכִין, דְּהָא יוֹסֵף
 הָוָה דִּיּוֹקְנִיה בְּאַרְעָא, וְלֹאֲשֶׁתִּמְשָׁא
 בְּעֵלְמָא דָּא, וְעַמִּיּוּה אֶשְׁתְּמֵשׁ מִשָּׁה, דְּכַתִּיב, (שמות יג)
 וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. בְּנִימִין אֶסְתַּלֵּק
 לְעֵילָא, בְּנִימִין צְדִיקוֹ דְּעֵלְמָא.

מִבְּרַכִּין לְתַתָּא, דִּן וְנִפְתָּלִי גָד וְאַשֶּׁר. בִּירְכָא
 שְׂמֵאלָא, דִּן עַד פֶּרְקָא ד־רַגְלָא. פֶּרְקָא
 ד־רַגְלָא נִפְתָּלִי. וּבְגִין כֶּךָ, נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלוּחָה, קַל
 בִּירְגָלוֹי. בִּירְכָא יְמִינָא. גָּד, וְהוּא יְגוּד עֶקֶב, עַד
 פֶּרְקָא דְעֶקֶב. אֲשֶׁר פֶּרְקָא דְעֶקֶב יְמִינָא. (דברים לג)
 וְטוֹבֵל בְּשֶׁמֶן רַגְלוֹ. וְכַתִּיב בְּרֹזֶל וְנַחֲשֶׁת מְנַעְלָיָהּ.

כָּל אֱלֹוִן, אֵינּוּן דִּיּוֹקְנִין עֲלָאִין, דִּיּוֹקְנָא דְלְעֵילָא.
 וּבְגִין דְּהוּוּ בְּרִיִּין מִמֶּשׁ בְּהָאֵי עֵלְמָא, אֶתְקַנַּת
 בְּהוּ שְׂבִינְתָּא, (דף ק"ה ע"א) בְּאֱלֹוִן תִּירִיסר פֶּרְקוֹן, תִּירִיסר

לשון הקודש

הַרְגֵּל נִפְתָּלִי, וּמִשּׁוּם כֶּךָ נִפְתָּלִי אֵילָה
 שְׁלֻחָה, קַל בִּירְגָלוֹי. בִּירְדִּי יְמִין גָּד, וְהוּא
 יְגוּד עֶקֶב, עַד פֶּרְקָא דְעֶקֶב. אֲשֶׁר פֶּרְקָא שֶׁל
 עֶקֶב יְמִין, וְטוֹבֵל בְּשֶׁמֶן רַגְלוֹ, וְכַתוּב
 בְּרֹזֶל וְנַחֲשֶׁת מְנַעְלָיָהּ.

כָּל אֵלָה הֵם דִּיּוֹקְנָאוֹת עֲלִיוֹנִים, דִּיּוֹקְנֵי
 שְׁלֵמַעְלָה. וּמִשּׁוּם שְׁהִיוּ בְּרִיּוֹת מִמֶּשׁ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִתְקַנָּה בְּהֵם הַשְׂכִּינָה

בְּנִימִין נִשְׁאָר לְמַעְלָה בֵּין הִירְכִים,
 שְׁהִירֵי יוֹסֵף הָיָה דִּיּוֹקְנֵי בְּאַרְצֵן,
 וְלֹאֲשֶׁתִּמְשָׁא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְעִמּוֹ הִשְׁתַּמֵּשׁ
 מִשָּׁה, שְׂכַתוֹב (שמות יג) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת
 עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. בְּנִימִין הִסְתַּלֵּק
 לְמַעְלָה, בְּנִימִין צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם.

מִבְּרַכִּים לְמַטָּה - דִּן וְנִפְתָּלִי גָד וְאַשֶּׁר.
 בִּירְדִּי שְׂמֵאל - דִּן עַד פֶּרְקָא ד־רַגְלָא, פֶּרְקָא

מְתִיחִין, דְּאֶתְמַתְחוּ מִיִּשְׂרָאֵל מִמָּוֶשׁ. דְּכַתִּיב, (בראשית מט) כָּל אֱלֹה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. מְתִיחִין דְּיִשְׂרָאֵל, אֱלֹה אֶקְרוּן. לְאֶתְמַתְחָא שְׂמָא דְּכו"י, לְמַחְוֵי בְּנֵינָא בְּדָקָא יָאוּת, לְמַחְוֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא דְּשְׂמָא דְּאֱלֹהִים. אֱל"ה אִיהוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא. מ"י חֵבֶר (נ"א בְּרָא) אֱלֹה בְּחֵדִיָּה, וְהָוָה בְּנֵינָא שְׁלִים עַל תְּקוּנִיָּה, שְׂמָא תָּדָא מִמָּוֶשׁ.

תָּדָא הוּא דְּאָמַר לִיה לִיעֶקֶב, הָהוּא מְמַנָּא דְּעֵשׂוֹ, דְּכַתִּיב, (בראשית לב) כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, (עם אֲנָשִׁים וְתוֹכֵל) לְעִילָא, בְּתִקּוּנָא קְדָמָא, בְּבִנְיָנָא קְדָמָא. כָּל אֱלֹה, וְדָאִי בְּנֵינָא קְדָמָא אִיהוּ. וְעַל דָּא, לִית שְׂצִיאוֹ לְיִשְׂרָאֵל, לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין. וְחָם וְשָׁלוֹם אֶלְמָלָא יִשְׁתַּצִּיאוּ, שְׂמָא דָּא לֹא חָוִי, תָּדָא הוּא דְּכַתִּיב, (יהושע ז)

לשון הקודש

אֶחָד מִמָּוֶשׁ.

זָהוּ שְׂאָמַר לוֹ לִיעֶקֶב אוֹתוֹ הִמָּנָה שֶׁל עֵשׂוֹ, שְׁכַתוֹב (בראשית לב) כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, (עם אֲנָשִׁים וְתוֹכֵל) לְמַעַלָּה, בְּתִקּוּן רֵאשׁוֹן בְּבִנְיָן רֵאשׁוֹן. כָּל אֱלֹה, וְדָאִי בְּנֵין רֵאשׁוֹן הוּא.

וְלִכְּזֵן אֵין בְּלִיּוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. וְחָם וְשָׁלוֹם, אֶלְמָלָא יְכַלּוּ, הַשֵּׁם הַזֶּה לֹא הָיָה. זָהוּ שְׁכַתוֹב (יהושע ז)

בְּשָׁנִים עָשָׂר הִפְרָקִים הִלְלוּ שְׁתֵּים עָשָׂרָה הַתַּפְשֻׁטִּיּוֹת שְׁנַתְּפִשְׁמוּ מִמָּוֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁכַתוֹב כָּל אֱלֹה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר. הַתַּפְשֻׁטִּיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֱלֹה נִקְרָאִים. לְהַתַּפְשֻׁטוֹת שֶׁם שֶׁל מ"י לְהִיּוֹת בְּנֵין בְּרָאוּי, לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים. אֱל"ה הוּא יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָא. מ"י חֵבֶר (בְּרָא) אֱלֹה עֲמוֹ, וְהָיָה בְּנֵין שְׁלֵם עַל תְּקוּנּוֹ, שֵׁם

וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל. שְׁמָא גָדוֹל, דָּא, בְּנִינָא קְדָמָא, שְׁמָא
קְדָמָא אֱלֹהִים. וְהִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל אֵינוֹן בְּגִלוּתָא,
בְּבִיכּוּל כָּל בְּנִינָא נָפֹל. לְזִמְנָא דְאַתִּי, כִּד יִפְרוּק
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבָנָיו מִגְּלוּתָא, (יִתְחַבֵּר) מִי
וְאַל"ה דִּהְוָה בְּפִרוּדָא בְּגִלוּתָא, יִתְחַבְּרוֹן בְּחֻדָּא,
וּשְׁמָא דְאֱלֹהִים יְהִי שְׁלִים עַל תְּקוּנִיהָ, וְעָלְמָא
יִתְבָּסֵם. חֻדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ס) מִי אֱלֹהִי כְעַב
תַּעֲוִפִּינָה וְכִיּוֹנִים אֶל אֲרַבְתִּיהֶם.

וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁמָא חֻדָּא, לָא כְּתִיב מִי וְאַלְהָ,
אַלָּא מִי אֱלֹהִי, שְׁמָא חֻדָּא, בְּלֹא פִרוּדָא,
וְהוּא אֱלֹהִים. דִּהִשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, אֶסְתַּלַּק מִי
לְעִילָא, בְּבִיכּוּל אִימָא מַעַל בְּנִין. וּבְגִין נָפֹלוּ.
וּשְׁמָא דִּהְוָה שְׁלִים, דִּהוּא שְׁמָא עֲלָאָה רַבְרָבָא
קְדָמָא, נָפִיל.

לשון הקודש

תְּקוּנוֹ וְהַעֲוִלָּם יִתְבָּסֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה
ס) מִי אֱלֹהִי כְעַב תַּעֲוִפִּינָה וְכִיּוֹנִים אֶל
אֲרַבְתִּיהֶם.

וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא שֵׁם אֶחָד, לֹא כְּתוּב מִי
וְאַלְהָ, אֱלָא מִי אֱלֹהִי, שֵׁם אֶחָד לֹא
פִּרּוּד, וְהוּא אֱלֹהִים. שְׁעֲכָשׁוּ בְּגִלוּת
הַתַּעֲלָא מִי לְמַעְלָה, בְּבִיכּוּל הָאֵם מַעַל
הַבְּנִים, וְהַבְּנִים נָפֹלוּ, וְהַשֵּׁם שְׁהִיָּה שְׁלֵם,

וְהִכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה
תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שֵׁם הַגָּדוֹל זֶה
הַבְּנִין הָרֵאשׁוֹן, שֵׁם הָרֵאשׁוֹן אֱלֹהִים.
וְעֲכָשׁוּ שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת, (יִתְחַבֵּר) בְּבִיכּוּל
נָפֹל כָּל הַבְּנִין, וְלַעֲתִיד לְבֹא בְּשִׁינְאֵל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנָיו מִהַגְּלוּת, מִי
וְאַל"ה שְׁהִיוּ בְּפִרוּד בְּגִלוּת יִתְחַבְּרוּ
כְּאֶחָד, וְשֵׁם הָאֱלֹהִים יְהִיָּה שְׁלֵם עַל

וְעַל דָּא, אָנּוּ מִצְלָן, וּמִקְדָּשָׁן בְּבֵתִי כְּנִסְיֹת, עַל
 שְׁמָא דָּא, דִּיתְבְּנִי כְּמָה דְּהִזְהָ. וְאִמְרִי יִתְגַּדֵּל
 וְיִתְקַדָּשׁ שְׁמִיהּ רַבָּא. אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ.
 מָאן שְׁמִיהּ רַבָּא. הֵהוּא קַדְמָאָה דְּכֻלָּא, בְּגִין דְּלִית
 לִיהּ בְּנִינָא אֱלָא בְּהֶדֶן. מ"י לָא יִתְבְּנִי לְעוֹלָם, אֱלָא
 בְּאַלְהָ. וְעַל דָּא, בְּהִזְהָ זְמָנָא, מִי אֱלָה כְּעַב
 תְּעוּפִינָה. וְיִחְמוּן כָּל עָלְמָא, דְּהֵא שְׁמָא עֲלָאָה
 אֶתְתֵּקֵן עַל תְּקוּנִיהּ.

וְאִי שְׁמִיהּ רַבָּא דָּא אֶתְקֵן, וְאֶתְבְּנִי עַל תְּקוּנִיהּ,
 הָא יִשְׂרָאֵל שְׁלִיטִין עַל כֻּלָּא, וְכָל שְׂאֵר
 שְׁמָהּן יִתְהַדְּרוּן עַל תְּקוּנִיָּהּ, וְיִשְׂרָאֵל שְׁלִיטִין עַל
 כֻּלָּא, דְּהֵא בְּלָהוּ תְּלִיין בְּשְׁמִיהּ רַבָּא, קַדְמָאָה
 לְכָל בְּנִינִין.

לשון הקודש

שהוא השם העליון הגדול הראשון, זמן, מי אלה כְּעַב תְּעוּפִינָה, וִירָאוּ כָּל
 העולם שְׁהָרִי הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן נִתְקֵן עַל
 נִפְל.

וְעַל זֶה אָנוּ מִתְפַּלְלִים וּמִקְדָּשִׁים בְּבֵתִי
 כְּנִסְיֹת עַל הַשֵּׁם הַזֶּה שְׁיִבְנָה כְּמוֹ
 שְׁהָרִי, וְאִמְרִים יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדָּשׁ שְׁמִיהּ
 רַבָּא. אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ. מִי
 זֶה שְׁמוֹ הַגָּדוֹל? אוֹתוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל,
 מִשּׁוּם שֶׁאֵין לוֹ בְּגִין אֱלָא עֲמֻנָּה. מ"י לָא
 יִבְנָה לְעוֹלָם אֱלָא בְּאַלְהָ. וְעַל זֶה בְּאוֹתוֹ
 וְאִם שְׁמוֹ הַגָּדוֹל הַזֶּה נִתְקֵן וְנִבְנָה עַל
 תְּקוּנָה, הָרִי יִשְׂרָאֵל שׁוֹלְטִים עַל הַכֹּל,
 וְכָל שְׂאֵר הַשְּׁמוֹת יִחְזְרוּ עַל תְּקוּנָם,
 וְיִשְׂרָאֵל שׁוֹלְטִים עַל הַכֹּל, שְׁהָרִי כָּלָם
 תְּלוּיִים בְּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל, רִאשׁוֹן לְכָל
 הַבְּנִינִים.

רָאָה דָּא, בְּד בָּרָא קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עֲלָמִין.
 קְדָמָא לְכָל בְּנֵינִין, שְׂמָא דָּא אֲתַבְּנִי.
 דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא
 אֱלֹהִי, בָּרָא שְׁמִיָּה עַל תְּקוּנִיהָ, וְכֵד בָּרָא אֱלֹהִי, בָּרָא
 (שְׁמִיָּה) לִיָּה בְּכָל חִילִין דִּיתְחֻזֹּן לִיָּה, לְמַחְוֵי שְׁמִיָּה
 עַל תְּקוּנִיהָ בְּדָקָא יְאוּת, דְּכַתִּיב, (ישעיה מ') הַמוֹצִיא
 בְּמִסְפָּר צְבָאָם.

מָאִי בְּמִסְפָּר. אֱלֹא בָרָא חַד דְּנִהִיר מִסִּיפֵי עֲלָמָא
 עַד סִיפֵי עֲלָמָא, אֵית לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא, וְהוּא אֵילָנָא רַבָּא וְתַקִּיף. רִישִׁיָּה מָטִי לְצִית
 שְׁמִיָּא, וְסוּפִיָּה מִתְחִין שְׂרָשׁוּי, וְאַשְׁתְּרִשָּׁן בְּעַפָּר
 קְדִישָׁא, וּמִסְפָּר שְׁמִיָּה. וְתִלְיָא בְּשָׁמַיִם עֲלָאִין,
 וְחִמְשָׁ רְקִיעִין תִּלְיִין מִנִּיהָ, עַד הָאִי מִסְפָּר, וְכִלְהוּ
 גִּטְלִין שְׂמָא דָּא בְּגִינִיָּה דְּכַתִּיב, (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם

לשון הקודש

מַה זֶה בְּמִסְפָּר? אֱלֹא בֶן אֶחָד שְׂמָאִיר
 מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם יֵשׁ
 לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא עֵץ גָּדוֹל וְחֻזֵּק.
 רִאשׁוֹ מְגִיעַ לְגִבָּהּ הַשָּׁמַיִם, וְסוּפּוֹ
 מִתְפַּשְּׁטִים שְׂרָשׁוּי, וּמִשְׂרָשִׁים בְּעַפָּר
 הַקּוּדְשׁ, וּמִסְפָּר שְׂמּוֹ. וְתִלְוֵי בְּשָׁמַיִם
 הָעֲלִיוֹנִים, וְחִמְשָׁ רְקִיעִים תִּלְוִיִּים מִמֶּנּוּ
 עַד הַמִּסְפָּר הַזֶּה, וְכֻלָּם גִּטְלִים שֵׁם זֶה

סוּד זֶה, כְּשֶׁבָרָא הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָמוֹת. רִאשׁוֹן לְכָל הַבְּנִינִים, שֵׁם זֶה
 נִבְנָה, שְׂכַתוֹב (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
 וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי. בָּרָא שְׂמּוֹ עַל תְּקוּנּוֹ.
 וּכְשֶׁבָרָא אֱלֹהִי, בָּרָא (שְׂמּוֹ) אוֹתוֹ בְּכָל
 הַחִילּוֹת שְׁנָרָאִים לוֹ לְהִיּוֹת שְׂמּוֹ עַל
 תְּקוּנּוֹ בְּרִאשׁוֹ, שְׂכַתוֹב הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר
 צְבָאָם.

מִסְפָּרִים, בְּגִין הֵאֵי מִסְפָּר, בְּלָהוּ (ד"א בְּגִין הֵאֵי שְׁמָא מִסְפָּר)
שָׁמַיִם רוֹוְחִין שְׁמָא דָּא בְּגִינִיה, וְעַל דָּא הַמוֹצִיא
בְּמִסְפָּר צָבָאם, דְּאֶלְמָלָא מִסְפָּר דָּא, לֹא יִשְׁתַּבְּחוּן
חַיִּילִין וְתוֹלְדִין לְעֵלְמִין.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר כג) מִי מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר
אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל, תִּרְיִן אֵינוֹן, דְּמָנוּ עָאנָא,
וְעָאֵלוּ בְּחוֹשְׁבָנָא עַל יְדֵיהוּ, בְּגִין דְּלֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ
עֵינָא בִישָׁא. מִי מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב, הָא חַד, דְּעֵבִיד
חֲשַׁבָנָא. וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל, הָא מוֹנֶה אַחֲרָא.

וְעַל תִּרְיִן אֵלִין לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ עֵינָא בִישָׁא, דְּהָא
מִי מָנָה לְעֵפֶר יַעֲקֹב, אֵלִין אֵינוֹן אֲבָנִין (ד"א
בראשית כח) וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפֹר
הָאָרֶץ. מַה הֵחֹא עֵפֶר, עֲלָמָא מִתְבָּרַךְ בְּגִינִיה. אוּף

לשון הקודש

בְּגִלְלוּ, שְׁפָתוֹב (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם
מִסְפָּרִים, בְּגִלְלוּ מִסְפָּר זֶה. כָּל (בשביל השם
הַזֶּה מִסְפָּר) הַשָּׁמַיִם מְרוֹיָחִים אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה
בְּגִלְלוּ. וְעַל זֶה הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צָבָאם,
שְׁאֶלְמָלָא מִסְפָּר זֶה לֹא יִמָּצְאוּ חִילוֹת
וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָמִים.

וְעַל זֶה כְּתוּב (במדבר כג) מִי מָנָה עֵפֶר
יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. שְׁנֵים הֵם
שְׁמָנוּ צֵאן וְנִכְנְסוּ בְּחֲשַׁבּוֹן עַל יְדֵיהֶם,
(בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפֹר הָאָרֶץ. מַה

הָכִי (בראשית כב) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרַעְךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. כַּעֲפֹר
הָאָרֶץ מִמָּשׁ. וּמִסֵּפֶר דְּאִיחֹ מוֹנָה תִּנְיִנָּא, מָנָה
לְרַבֵּעַ כָּל אֵינוֹן נִוקְבִין, מְרַגְלָן עֲלָאִין, דְּמִטָּה
דְּשָׁכִיב עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל.

וּמִתַּמָּן (דף ק"ה ע"ב) וְלִהְלָאָה, אִיחֹ מוֹנָה לְכָלָא, בְּגִין
דְּאִיחֹ טוֹב עֵין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, מוֹנָה
מִסֵּפֶר לְכַכְבִּים. מָאן הוּא מוֹנָה לְכַכְבִּים. מִסֵּפֶר.
מוֹנָה מִסֵּפֶר לְכַכְבִּים, עַל יְדוֹי עֲבָרִין כְּלָחוּ
בְּחֻשְׁבָּנָא, וְלִזְמָנָא דְאַתִּי, (ירמיה לג) עוֹד תַּעֲבֹרְנָה
הַצֵּאן עַל יְדֵי מוֹנָה, וְלֹא יִדְעִינָן מָאן הוּא. אֵלָּא
בְּגִין דְּבִתְהוּא זְמָנָא, יְהֵא כָלָא בִּיחֻדָּא בְּלֹא
פְּרוּדָא, כָּלָא לִיְהוֹי (וּכְלָא לִיְהוֹי) מוֹנָה חַד.

קוֹם סָבֵא, אֶתְעַר וְאֶתְנַפֵּר בְּחִילָךְ, וְשׁוּט יַמָּא.
פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה עֲפֹר יַעֲקֹב

לשון הקודש

לכוכבים. מי הוא שמונה את הכוכבים?
מספר. מונה מספר לכוכבים. ועל ידו
עוברים כלם בחשבון. ולעתיד לבא,
(ירמיה לג) עוד תעברנה הצאן על ימי מונה.
ולא יודעים מי הוא. אלא משום
שבאותו זמן יהיה הכל ביחוד בלא
פרוד, הכל יהיה (והכל יהיה) מונה אחד.
קום זקן, התעורר והתנפר בכחך ושוט

אותו עפר העולם מתברך בשבילו, אף
כך (בראשית כב) והתברכו בזרעך כל גווי
הארץ. כעפר הארץ ממש. ומספר,
שהוא מונה שני, מנה את רבע כל אותן
נקבות, מרגליות עליונות, של המטה
ששוכב עליה ישראל.

ומשם והלאה הוא מונה לכל, משום
שהוא טוב עין. והו שכתוב מונה מספר

וּמִסֵּפֶר אֶת רַבֵּעַ יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דִּיתְעַר קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא מִתְיָא, הֵינִי דְאַתְהִדְרוּ בְּגִלְגּוּלָא,
תִּרְיִן גּוֹפִין בְּרוּחָא חָדָא, תִּרְיִן אֲבָהוֹן, תִּרְיִן אֲמֹהֵן,
בְּמָה גִלְגּוּלִין מִתְגַּלְגְּלִין עַל (יְדָא) דָּא, אַף עַל גַּב
דְּאַתְמֹר, וְהָכִי הוּא, אֲבָל מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב, וְאִיהוּ
יִתְקִין כֹּלָא, וְלֹא יִתְאַבִּיד כְּלוּם, וְכֹלָא יְקוּם.

וְהָא אַתְמֹר, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר
יִקְיֻצּוּ. אֲדָמַת עֶפֶר הֵינִי, בְּמָה דְאַתְמֹר
בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, כִּד חֲבֵרִיָּא אִסְתַּכְּלוּ בְּאֵינוֹן אַתְנוֹן
(דְּמִסְיִן) בְּאַוִּירָא בִּיהּ, וְאֵינוֹן אַע"ד פִּמְת"ר, הֵינִינוּ,
אֲדָמַת עֶפֶר. הֵינִינוּ (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים
שְׂכָבָר מִתּוֹ, אֲדָמַת עֶפֶר אֵינוֹן אַתְנוֹן וְקֹלָא אַתְעַר
וְאוֹדַע וְהָכִי אָמַר בְּבִנְיָנָא תִּנְיִנָּא. עֶפֶר, עֶפֶר
קִדְמָאָה. אֲדָמַת תִּנְיִנָּא, דְּאַתְתַּקֵּן עֶקֶר קִדְמָאָה
כְּסוּלַת לְגִבְיָהּ.

לשון הקודש

כְּלוּם, וְהֵבֵל יְקוּם.

וְחֲרִי נֶאֱמַר (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת
עֶפֶר יִקְיֻצּוּ. אֲדָמַת עֶפֶר אֱלֹהִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, בְּשֵׁהחֲבָרִים
הַסֵּתֵכְלוּ בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת (שְׁסוּסוֹת) בְּאוִיר
בוֹ, וְהֵם אַע"ד פִּמְת"ר, הֵינִינוּ אֲדָמַת
עֶפֶר. הֵינִינוּ (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים
שְׂכָבָר מִתּוֹ. אֲדָמַת עֶפֶר הֵן אוֹתִיּוֹת,

כְּיָם. פֶּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפֶר
יַעֲקֹב וּמִסֵּפֶר אֶת רַבֵּעַ יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲה
שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְעוֹרֵר לְהַחְיֹת
מַתִּים – אֵלּוֹ שֶׁחֲזָרוּ בְּגִלְגּוּל שְׁנֵי גּוֹפִים
בְּרוּחַ אַחַת, שְׁנֵי אֲבוֹת, שְׁתֵּי אֲמָהוֹת,
כְּמָה גִלְגּוּלִים מִתְגַּלְגְּלִים עַל יְדֵי זֶה, אַף
עַל גַּב שְׁנֵתִבְאָר, וְכָךְ הוּא. אֲבָל מִי מָנָה
עֶפֶר יַעֲקֹב, וְהוּא יִתְקֵן הֵבֵל, וְלֹא יֵאבֵד

אֲדַמַּת עֹפֶר בָּלְהוּ, יִקְיִצּוּ. אֱלֹה דְאַתְקֵנוּ, לְחַי עוֹלָם. (ס"א יִקְיִצּוּ כְּמָה דְאַתְמָר בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ. חֲבֵרִיאַ

אִיסְתַּבְּלוּ בְּאִינּוֹן אַתְנוּן אַדְמַ"ת עֹפֶר (וְאִינּוֹן אַע"ד פֿמַת"ר) אִינּוֹן אַתְנוּן טָסָאן בְּאִוּרָא וְקָלָא אַתְעָר וְאוֹדַע (ס"א וְאַכְרִיז) הִקְיִצּוּ וְרִנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֹפֶר וְדָא אִיהוּ בְּנִינָא תְּנִינָא דְאַתְתַּקֵּן וְחֵכִי אָמַר בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ בְּנִינָא תְּנִינָא עֹפֶר דְאַתְתַּקֵּן. קִדְמָאָה אַדְמַת. וְהָחֹא קִדְמָאָה פֿסוּלַת לְגַבִּי תְּנִינָא דְאַתְתַּקֵּן וְחֵכִי יִשְׁנֵי אַדְמַת עֹפֶר בָּלְהוּ יִקְיִצּוּ אֱלֹה דְאַתְתַּקֵּנוּ לְחַי עוֹלָם) **כָּאן עוֹלָם. דָּא עוֹלָם דְלִיתָא דְהָא לֹא זָכוּ לְמַחְיֵי בְּעוֹלָם דְלִיעִילָא. וְאַלְה דְלֹא זָכוּ, לְחַרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם. מָאִי לְחַרְפוֹת, אֱלֹא בְּגִין דְּסִטְרָא אַחֲרָא יִתְעַבֵּר מֵעֲלֵמָא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידְ הוּא, אֵלִין דִּתְּהוּ מִנְּבִיעוּ דִּתְּהוּא סִטְרָא, יִשְׂאֵר לֹון, לְתַוּהָא בְּהוֹן כָּל בְּנֵי עֲלֵמָא.**

כָּל דָּא כָּאן גָּרִים, תְּהוּא דְלֹא בָּעִי לְאַפְשָׁא בְּעֲלֵמָא, וְלֹא בָּעִי לְקַיָּמָא (ס"א בְּדִרְנָא דִּתְּהוּא נִהַר דְאִיהוּ) **בְּרִית קִדִּישָׁא, עַל דָּא גָּרִים כָּל מַה דְּגָרִים,**

לשון הקודש

ראשון פסלת לגבי שני שנתקן. ואלו ישני אדמת עפר כלם יקיצו אלה שנתקנו לחיי עולם) מי זה עולם? זהו עולם שלמטה, שהרי לא זכו להיות בעולם שלמעלה. ואלה שלא זכו - לחרפות ולדיראון עולם. מה זה לחרפות? משום שצד האחר יעבר מן העולם, והקדוש ברוך הוא ישאיר את אלה שהיו מנביעת אותו הצד להתמיה בהם את כל בני העולם.

מי גרם כל זה? אותו שלא רצה

וקול מתעורר ומודיע וכך אומר בבגין השני. עפר - עפר ראשון. אדמת - שני. שהתתקן העקר הראשון פסלת אליו.

אדמת עפר - כלם - יקיצו, אלה שהתתקנו לחיי עולם. (יקיצו, כמו שנאמר בספרו של חנוך. חברים הסתכלו באלו האותיות אדמ"ת עפ"ר (והן אע"ד פמ"ר) אותן אותיות טסות באור, וקול מתעורר ומודיע (ומכריז) הקיצו ורננו שכני עפר, וזהו בגין שני שנתקן. וכך אמר בספרו של חנוך: בגין שני עפר שנתקן. ראשון אדמת. ואותו

וְכָל הַנִּי גִלְגּוּלִין דְּקָא אַמִּינָא עָלָה עַד הָכָא. (הָדָא הוּא) עַד כָּאן סָבָא. שְׁתִּיק רַגְעָא חָדָא, וְחִבְרִיָּא הוּוּ תְּוֹהִין, וְלֹא הוּוּ יִדְעִין, אִי הָוָה יִמָּכֵא, אִי הָוָה לִילִיָּא, אִי קִיִּימִי תַמָּן, אִי לֹא קִיִּימִי.

פֶּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית וְגו'. קָרָא דָּא אוֹכַח, עַל כָּל מַה דְּאִתְּמַר. תָּא חֲזִי, כָּל דְּכוּרָא, קָאִים בְּדִיוֹקְנָא, בְּעֵלְמָא דְּדְכוּרָא. וְכָל נִוְקָבָא קָאִים בְּדִיוֹקְנָא, בְּעֵלְמָא דְּנִוְקָבָא. בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֲבָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְדַּבֵּק בֵּיתָה, בְּאִינוֹן שֵׁשׁ שָׁנִים קְדַמוֹנִיּוֹת, וְאִי אַעְקָר גְּרַמִּיָּה מִפּוֹלְחָנִיהּ, יַעְקָר לִיהּ קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאִינוֹן שֵׁשׁ שָׁנִים, דְּעֵלְמָא דְּדְכוּרָא, וְאֶתְמַסֵּר לְבַר נָשׁ, דְּאִיהוּ מְשִׁית סְטָרִין, יַפְלַח לִיהּ שִׁית שָׁנִין, וְיִתְעַקָּר מְשִׁית שָׁנִין (קְדַמוֹנִיּוֹת) דְּלֵעִילָא.

לשון הקודש

עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעִית וְגו'. פְּסוּק זֶה מוֹכִיחַ עַל כָּל מַה שֶּׁנִּתְבָּאֵר. בֹּא וּרְאֵה, כָּל זָכָר עוֹמֵד בְּדִיוֹקָן בְּעוֹלָם הַזָּכָר, וְכָל נְקֵבָה עוֹמֶדֶת בְּדִיוֹקָן בְּעוֹלָם הַנְּקֵבָה. בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד שְׁנֵדֶבֶק בּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן שֵׁשׁ שָׁנִים קְדַמוֹנִיּוֹת, וְאִם עֶקֶר עֲצָמוֹ מַעֲבֹדֶתוֹ, יַעְקָר אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתָן

לְהַתְרַבּוֹת בְּעוֹלָם וְלֹא רָצָה לְקַיֵּם (בְּדִרְגָּה שֶׁל אוֹתוֹ נִקְרָא שְׁהוּא) בְּרִית הַקְדֻשָּׁה, וְלִכְּנֹן גְּרַם כָּל מַה שֶּׁנִּגְרַם וְכָל הַגִּלְגּוּלִים הִלְלוּ שְׁאִמְרָנוּ עָלֶיהָ עַד כָּאן. (וְהוּא) עַד כָּאן זָקֵן. שְׁתַּק רַגְעָא אַחֵר, וְהַחֲבָרִים הָיוּ תַמְמָהִים, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אִם הָיָה יוֹם אִם הָיָה לַיְלָה, אִם עוֹמְדִים שָׁם אִם לֹא עוֹמְדִים. פֶּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, כִּי תִקְנֶה עֶבֶד

לְבַתָּר נָחִית מִתַּמּוֹן, וְאַתְּמִסַּר בְּעֶלְמָא דְנוֹקְבָא.
 הוּא לֹא בָעָא לְקַיִמָא (בְּעֶלְמָא) בְּדְכוּרָא,
 נָחִית וְקַיִמָא בְּנוֹקְבָא. אַתָּאת נּוֹקְבָא, דְּאִיהִי
 שְׁבִיעִית, וְנָטְלָא לִיה, הָא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, מִעֶלְמָא
 דְּנוֹקְבָא אִיהוּ.

לֹא בָעָא לְקַיִמָא בָּהּ, וּבְפִירוּקָא דִּילָהּ, נָחִית
 לְתַתָּא, וְאַתְדַּבֵּק לְתַתָּא, וְאַתְאַחִיד בְּסִטְרָא
 אַחְרָא. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אַתְעַקֵּר מִעֶלְמָא דְדְכוּרָא,
 וּמִעֶלְמָא דְנוֹקְבָא. הָא אַתְאַחֵד, בְּאֵינוֹן עֲבָדִים
 דְּאֵינוֹן מִסִּטְרָא אַחְרָא.

הַשְׁתָּא כִּינוֹן דְּהָכִי הוּא, אִיצְטְרִיךְ פָּגָם, וְלִמְעַבְד
 בֵּיה רְשִׁימוֹ דְּפָגָם, דְּהָא כָּל פָּגָם דְּסִטְרָא
 אַחְרָא אִיהוּ, וּמִיּוֹבֵל וְלַהֲלָאָה אַתְהִידֵר לְגִלְגּוּלָא,
 וְתָב לְעֶלְמָא כְּמִלְקָדְמִין. (ס"א אִי זָכִי וְאַתְתַּקֵּן גְּרָמִיָּה אַתְדַּבֵּק)

לשון הקודש

לֹא רָצָה לַעֲמֹד בָּהּ וּבִנְאָלָה שְׁלָהּ –
 יוֹרֵד לְמַטָּה וְנִדְבֵּק לְמַטָּה וְנֶאֱחָז בְּצַד
 הָאֲחֵר. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה נַעֲקֵר מֵעוֹלָם הַזֶּכֶר
 וּמֵעוֹלָם הַנְּקֵבָה. הָרִי נֶאֱחָז בְּאוֹתָם
 עֲבָדִים שֶׁהֵם מֵצֵד הָאֲחֵר.

עֲבָשׁוּ, כִּינוֹן שְׂכָךְ הוּא, הַצְטָרֵךְ פָּגָם
 וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ רֶשֶׁם שֶׁל פָּגָם, שֶׁהָרִי כָּל
 פָּגָם הוּא שֶׁל צַד הָאֲחֵר, וּמִיּוֹבֵל וְלַהֲלָאָה
 חוֹזֵר לְגִלְגּוּל, וְשָׁב לְעוֹלָם בְּמִקְדָּם, (אם)

שֵׁשׁ שָׁנִים שֶׁל עוֹלָם הַזֶּכֶר, וְיִמָּסַר לְאָדָם
 שֶׁהוּא מַשְׁשָׁה צָרָדִים, יַעֲבֹד לוֹ שֵׁשׁ
 שָׁנִים, וְיַעֲקֹר מִשְׁשֵׁ שָׁנִים (קְדֻמוֹנוּת)
 שְׁלִמְעָלָה.

אַחֵר כִּךְ יוֹרֵד מִשָּׁם וְנִמָּסַר לְעוֹלָם
 הַנְּקֵבָה. הוּא לֹא רָצָה לַעֲמֹד (בְּעוֹלָם) בְּזֶכֶר
 – יוֹרֵד וְעוֹמֵד בַּנְּקֵבָה. בָּאָה הַנְּקֵבָה,
 שֶׁהִיא שְׁבִיעִית, וְנוֹטְלַת אוֹתָהּ. הָרִי
 מִכָּאן וְלַהֲלָאָה הוּא מֵעוֹלָם הַנְּקֵבָה.

וְאֶת־דָּבָק בְּהֵיחֻא עֲלֵמָא דְנוֹקְבָא, וְלֹא יִתִּיר. זָכָה
עָבִיד תּוֹלְדִין בְּעֵלְמָא דְנוֹקְבָא, וְכִלְהוּ רָזָא דְכְּתִיב,
(תהלים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרִיָּה רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ.
וְזָכָא אִיהוּ כִּד אֶתְתַּקֵּן וְזָכִי לְכָךְ.

וְאִי לֹא זָכָה אֲפִילוּ בְּגִלְגּוּלָא דִּיּוֹבְלָא, הָא אִיהוּ
כִּלְא הָוָה, אֶתְהַדֵּר, וְלֹא אֲשֻׁלִּמוּ יוֹמוֹי,
לְאֶתְנַסְבָּא בְּעֵלְמָא, וְלִמְעַבְד תּוֹלְדִין. מַה כְּתִיב, אִם
בְּגִפּוּ יָבֹא בְּגִפּוּ יֵצֵא. אִי יַחֲדָאֵי יַעוּל בְּהֵיחֻא עֲלֵמָא
בְּלֹא (דף ק"ו ע"א) תּוֹלְדִין, וְלֹא פָּעָא לְאֶשְׁתִּדְלָא בְּהֵאֵי,
וְנָפַק מֵהֵאֵי עֲלֵמָא יַחֲדָאֵי, בְּלֹא זֶרְעָא, אָזִיל
בְּאַבְנָא בְּקוֹסְפִיתָא, עַד הֵהוּא אֶתֶר דְּטַנְרָא תְּקִיפָא,
וְעָאֵל תַּמָּן וּמִיַּד נָשַׁב רוּחָא דֵּהֵהוּא יַחֲדָאֵי, דְּקָא
אֶשְׁתַּבִּיק מִנוֹקְבִיָּה, וְאָזִיל יַחֲדָאֵי, בְּחֻיָּא דְלֹא
אֶתְחַבֵּר בְּאַתְרָא בְּאוֹרְחָא, וְנָשִׁיב בֵּיהּ.

לשון הקודש

יְחִידֵי יִכְנָס לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּלִי תּוֹלְדוֹת
וְלֹא רָצָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָךְ, וַיֵּצֵא מִהָעוֹלָם
הַזֶּה יְחִידֵי בְּלִי זֶרַע – הוֹלֵךְ כִּמוֹ אֶבֶן
בְּכַף הַקָּלַע עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַסָּלַע
הַחֲזָק, וְנִכְנָס לְשָׁם, וּמִיַּד נוֹשֶׁבֶת רוּחַ
שֶׁל אוֹתוֹ יְחִיד שֶׁנֶּעֱזֵב מִנְקֻבָּתוֹ, וְהוֹלֵךְ
יְחִידֵי כְּנָחֵשׁ שֶׁלֹּא מִתְחַבֵּר עִם אַחֵר
בְּדֶרֶךְ, וְנוֹשֵׁב בּוֹ.

זָכָה וּמִתְקַן עֲצֻמוֹ, נִדְבָק) וְנִדְבָק בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
הַנְּקֻבָּה וְלֹא יוֹתֵר. זָכָה – עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת
בְּעוֹלָם הַנְּקֻבָּה, וְכֵלָם סוּד הַכְּתוּב (תהלים
מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרִיָּה רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ.
וְאֲשֶׁרִיו בְּשִׁמְתַתְקֵן וְזָכָה לְכָךְ.

וְאִם לֹא זָכָה אֲפִילוּ בְּגִלְגּוּל הַיּוֹבֵל, הָרִי
הוּא כִּלְא הָיָה, שְׁחֹזֵר וְלֹא הַשְׁלִים יָמָיו
לְהַנְשֵׂא בְּעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת. מַה
כְּתוּב? אִם בְּגִפּוּ יָבֹא בְּגִפּוּ יֵצֵא. אִם

וּמִיָּד נָפַק מִגּוֹ הַהוּא אֶתֶר דְּטַנְרָא תְּקִיפָא, הוּא
בְּלַחֲדוּי, וְאֵזִיל וּמִשְׁטָטָא בְּעֶלְמָא, עַד
דְּקָא אֲשַׁבַּח פְּרוּקָא לְאַתְבָּא. וְהֵינּוּ אִם בְּגִפּוֹ
יָבֵא בְּגִפּוֹ יֵצֵא, הֵאִי דְלֹא בְּעָא לְאַתְנַסְבָּא, לְמַחְוֵי
לִיה תּוֹלְדִין.

אֲבָל אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, דְּקָא אֲתַנְסִיב, וְאַשְׁתַּדֵּל
בְּאַתְתִּיה, וְלֹא יָכִיל, הַהוּא לֹא אֲתַתְרֹךְ
בְּהַהוּא אַחֲרָא, לֹא יִיעוֹל יְחִידָאִי, וְלֹא נָפִיק יְחִידָאִי,
אֵלָּא אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא
מִקְפַּח אֲנִר כָּל בְּרִיין, אֵף עַל גַּב דְּלֹא זָכוּ בְּבָנֵי,
מֶה כְּתִיב וַיֵּצֵאָהָ אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וְתַרְוִייהוּ אֲתִין
בְּגִלְגּוּלָא, וְזָכִיין לְאַתְחַבְרָא בְּחֻדָּא כְּמִלְקַדְמִין. וְהֵאִי
לֹא נָסִיב אֲתַתָּא דְתַרוּכִין, אֵלָּא הַהִיא דְאַשְׁתַּדֵּל
בָּהּ בְּקִדְמִיתָא, וְלֹא זָכוּ, הַשְׁתָּא יִזְכוּ בְּחֻדָּא, אִי
יִתְקַנּוּ עוֹבְדִין, וְעַל דָּא וַיֵּצֵאָהָ אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ.

לשון הקודש

יֵצֵא יְחִידִי. אֵלָּא אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִקְפַּח שְׂכָר כָּל
בְּרִיּוֹתָיו, אֵף עַל גַּב שְׂלֹא זָכוּ לְבָנִים, מֶה
כְּתוּב? וַיֵּצֵאָהָ אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וּשְׁנֵיהֶם בָּאִים
בְּגִלְגּוּל וּזְכִיִּים לְהִתְחַבֵּר בְּאַחַד כְּמִקְדָּם.
וְזֶה לֹא נִשָּׂא אִשָּׁה שֶׁל גְּרוּשִׁין, אֵלָּא
אוֹתָהּ שֶׁהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ בְּהִתְחַלָּה וְלֹא זָכוּ
– כַּעַת יִזְכוּ בְּאַחַד אִם יִתְקַנּוּ מַעֲשֵׂיהֶם,

וּמִיָּד יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַסֵּלַע
הַחֲזָק הוּא לְבַדּוֹ, וְהוֹלֵךְ וּמִשְׁוֹטֵט בְּעוֹלָם
עַד שֶׁמוֹצֵא גּוֹאֵל לְהַשִּׁיבוֹ. וְהֵינּוּ אִם
בְּגִפּוֹ יָבֵא בְּגִפּוֹ יֵצֵא, זֶה שְׂלֹא רָצָה
לְשֹׂאת שְׂיָהּ לּוֹ תּוֹלְדוֹת.

אֲבָל אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, שְׁנִשָּׂא
וְהִשְׁתַּדֵּל בְּאַשְׁתּוֹ וְלֹא יָכִיל – הַהוּא לֹא
מִגְרֵשׁ בְּאוֹתוֹ אַחֵר, לֹא יִכְנַס יְחִידִי וְלֹא

אִם אֲדַנְיוּ יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְגו' (שמות כא) (השְׁתֵּא) אֶהְדָּר
קָרָא לְמַלִּין אַחֲרֵינִין, (ס"א לְמַלָּה קְדָמָה) לְהֵחֹא
דְּנַפִּיק יְחִידָא בְּלֹא נֻקְבָּא כָּלִל, וַיִּפְרוֹק לִיהּ הֵחֹא
דּוֹכְתָּא דְּאַקְרִי שְׂבִיעִית. וְהֵחֹא שְׂבִיעִית אֶקְרִי
אֲדַנְיוּ, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ אִיהוּ. אִם דָּא אֲדַנְיוּ חָם
עָלֶיהָ, וְאַתִּיב לִיהּ לְהֵא עֲלֵמָא יְחִידָא כְּמָה דְּהֵחֹא,
וְיַחִיב לִיהּ אֶתְתָּא הֵחֹא דְּמִזְבַּח אַחִיתָת עֲלוּי
דְּמַעִין, וְאַתְחַפְּרָא בַּחֲדָא. וַיִּלְדָּה לוֹ בָּנִים אוּ בָנוֹת
הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תִּהְיֶה לְאֲדֹנֶיהָ כְּמָה דְּאַתְמָר.

דְּהָא אִי תב, וְאַתְקִין הֵחֹא אַתָּר דְּפָגִים בְּחִיּוּי,
אֶתְקַבַּל קָמִי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, נָטִיל לִיהּ,
וְאַתְקִין לִיהּ עַל תְּקוּנֹתֵי לְבָתָּר. וְדָא אֶקְרִי בַּעַל
תְּשׁוּבָה, דְּהָא יָרִית מוֹתְבִיָּה, דְּהֵחֹא אַתָּר, דְּהֵחֹא
נָהָר דְּנָגִיד וְנַפִּיק, וְאַתְקִין גְּרַמִּיָּה מִמָּה דְּהֵחֹא

לשון הקודש

הוריד עליה דמעות, ומתחפרים באֶחָד.
וַיִּלְדָּה לוֹ בָּנִים אוּ בָנוֹת הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ
תִּהְיֶה לְאֲדֹנֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

שְׁחֲרִי אִם שָׁב וְהִתְקִין אוֹתוֹ מְקוֹם
שְׁפָגִם בְּחִיּוּ, מִתְקַבַּל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ, נוטיל אוֹתוֹ וּמִתְקַנּוֹ עַל תְּקוּנֹת
אֲחֵר כְּדִ. וְזֶה נִקְרָא בַּעַל תְּשׁוּבָה, שְׁחֲרִי
יִרְשׁ אֶת מוֹשְׁבּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל
אוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, וּמִתְקַנּוֹ אֶת

וְעַל זֶה וַיִּצָּאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ.

אִם אֲדַנְיוּ יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וְגו' (עֵתָה) חוּזָר
הַכְּתוּב לְדַבְּרִים אַחֲרִים (לְדַבֵּר הֶרְאָשׁוֹ),
לְאוֹתוֹ שֶׁיֵּצֵא יְחִידִי בְּלִי נֻקְבָּה כָּלִל,
וַיִּנָּאֵל אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
שְׂבִיעִית, וְאוֹתָהּ שְׂבִיעִית נִקְרָאת אֲדַנְיוּ,
הוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. אִם אֲדַנְיוּ – זֶה חָם
עָלָיו וּמְשִׁיב אוֹתוֹ לְעוֹלָם הֵזֶה יְחִידִי כְּמוֹ
שֶׁהִיא, וְנוֹתֵן לוֹ אִשָּׁה, אוֹתָהּ שֶׁמִּזְבַּח

בְּקִדְמִיתָא. (ס"א) הָהוּא אָמַר דְּפָנִים וְאַתְקִין לִיה עַל תִּיקוּנֵי בְּחִיזֵי אֶתְקַבֵּל קָמִי מְלָכָא קִדִּישָׁא וְנִטִּיל לִיה לְבָתֵּר וְדָא אֶקְרִי בְּעַל תְּשׁוּבָה דְּהָא אֶתְקִין גְּרָמִיָּה מִמֶּה דְּהִנּוּה בְּקִדְמִיתָא) **בֵּינוּ דְּאַתְתְּקִין וְתָב בְּתִיּוּבָתָא, הָא סָלִיק עַל תְּקוּנִיה. דְּלִית מְלָה בְּעָלְמָא, וְלִית מִפְתָּחָא בְּעָלְמָא, דְּלָא תָּבֵר הָהוּא דְּתָב בְּתִיּוּבָתָא.**

מָאִי יֵצֵא בְּגֵפּוֹ. הָא אֶתְמַר, אֲבָל תּוּ רְזָא אִית בִּיה, יֵצֵא בְּגֵפּוֹ, בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (משלי ט) **עַל גִּפִּי מְרוּמֵי קָרַת, מַה לְּהָתֵּם עֲלוּיָא וְסָלִיקוּ, אוּף הָכָא עֲלוּיָא וְסָלִיקוּ, אֲתֵר דְּמִרְיָחוֹן דְּתִיּוּבָתָא סָלִיקוּ, אֲפִילוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים לָא יִכְלִין לְמִיקָם תַּמָּן. וּבְגִין כֵּךְ בֵּינוּ דְּתָב בְּתִיּוּבָתָא, קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְקַבֵּל לִיה וְדָאִי מִיד.**

תַּנִּינָן, לִית מְלָה בְּעָלְמָא דְּקִיָּמָא קָמִי תְּשׁוּבָה, וְלִכְלָא קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְקַבֵּל וְדָאִי. וְאִי

לשון הקודש

שְׁנַאֲמַר (משלי ט) **עַל גִּפִּי מְרוּמֵי קָרַת. מַה לְּשֵׁם עֲלוּי וְהִתְעַלּוּת, אִף כָּאן עֲלוּי וְהִתְעַלּוּת. מְקוּם שְׂבַעֲלִי תְּשׁוּבָה עוֹלָם, אֲפִלוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים לֹא יִכְלִים לַעֲמֹד שָׁם. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, בֵּינוּ שְׂשֻׁב בְּתִיּוּבָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְדָאִי מִיד.**

שְׁנִינּוּ, אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שְׁעוּמֵד לְפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְאַתְּ הַכֵּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

עֲצָמוּ מִמֶּה שְׁהִיָּה בְּתַחֲלָה. (אותו מְקוּם שְׁנַפְגָּם וּמִתְקַן אוֹתוֹ עַל תְּקוּנוֹ בְּחִיזֵי, מוֹתְקַבֵּל לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ וְלוֹקַח אוֹתוֹ אַחֵר כֵּךְ, וְזֶה נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה, שְׁהִרִי תַקֵּן עֲצָמוּ מִמֶּה שְׁהִיָּה בְּתַחֲלָה) **בֵּינוּ שְׁנַתְּקִין וְשָׁב בְּתִיּוּבָה, הִרִי עָלָה עַל תְּקוּנֵנוּ. שְׁאִין דְּבַר בְּעוֹלָם וְאֵין מִפְתָּח בְּעוֹלָם שְׁלֹא שׁוֹבֵר אוֹתוֹ שְׂשֻׁב בְּתִיּוּבָה.**

מַה זֶּה יֵצֵא בְּגֵפּוֹ? הִרִי נִתְבָּאֵר. אֲבָל עוֹד סוּר יֵשׁ בּוֹ, יֵצֵא בְּגֵפּוֹ – כְּמוֹ

תָּב בְּתִיּוּבָתָא הָא אֲזִדְמֵן לְקַבְּלִיה אֶרַח חַיִּים, וְאַף
עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים, כִּלְא אֶתְתָּקֵן, וְכִלְא
אֶתְהִדָּר עַל תְּקוּנִיה, דִּהָא אֲפִילוּ בְּמַה דְּאִית בֵּיה
אוּמָאָה, (קמ"י קדש"א בריד הוא קרי ביה כי יי' עבאות יעץ ומי יפר דא איהו

רזא סתימא. ותו כד קדש"א בריד הוא אומי אומאָה לא אומי אלא אם לא יעביר
תיובתא דהא לית פתגמא דקנימא קמי תיובתא ועל כלא מכפר קדש"א בריד הוא
כד עבדין תיובתא שליממא) קדש"א בריד הוא מקבל, דכתיב,

חִי אֲנִי נָאִם יי' כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיחוֹ וְגו' (ירמיה כב)
וְכָתִיב (ירמיה כב) כְּתִבוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'.

וּבְתֵר דְּתַב בְּתִיּוּבָתָא כְּתִיב, (דברי הימים א ג) וּבְנֵי יְכִנְיָה
אֲסִיר בְּנוֹ וְגו', מִכָּאן דְּתִשׁוּבָה מִתְּפַר כְּמַה גִּזְרִין
וְדִינִין, וְכַמָּה שְׁלֹשָׁאִין דְּפִרְזָלָא, וְלִית מָאן
דְּקִימָא קָמִי דְּתִיּוּבָתָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָנֵי הָאֲנָשִׁים
הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי, לֹא כְּתִיב, אֲלֵא

לשון הקודש

מקבל ודאי. ואם שָׁב בתשובה, הרי
מוֹמֵן כְּנִגְדּוֹ אֶרַח חַיִּים. וְאַף עַל גַּב
שְׁפָגִם מַה שְׁפָגִם - הַכֹּל נִתְקֵן וְהַכֹּל
חוֹזֵר עַל תְּקוּנּוֹ, שֶׁהִרִי אֲפִילוּ בְּמַה שִּׁישׁ
בּוֹ שְׁבוּעָה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה'
עבאות יעץ ומי יפר. וְהוּ סוּד סְתוּם. וְעוֹד, כֹּאֲשֶׁר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא נשבע שְׁבוּעָה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שְׁהִי
אין דָּבָר שְׁעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְעַל הַכֹּל מִכְּפַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא כֹּאֲשֶׁר עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה) הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

מקבל, שְׁכַתוֹב חִי אֲנִי נָאִם ה' כִּי אִם
יִהְיֶה כְּנִיחוֹ וְגו'. וְכָתוּב כְּתִבוּ אֶת הָאִישׁ
הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וְאַחֵר שֹׁשֵׁב בְּתִשׁוּבָה
כְּתוּב, וּבְנֵי יְכִנְיָה אֲסִיר בְּנוֹ וְגו'. מִכָּאן
שֶׁתְּשׁוּבָה מְשַׁבֶּרֶת כְּמַה גִּזְרֵת וְדִינִים
וְכַמָּה שְׁלֹשָׁאוֹת בְּרִזָּל, וְאִין מִי שְׁעוֹמֵד
לְפָנֵי הַתְּשׁוּבָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ
בְּפָנֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר

הַפּוֹשְׁעִים בִּי, דִּלָּא בָּעָאן לְאַתָּבָא, וְלֹאֲתַנְחָמָא עַל
מַה דְּעָבְדוּ. אָבֵל בֵּינוֹן דִּיאֲתַנְחָמוּ, הָא מְקַבֵּל לֹון
קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

בְּגִין כֹּה, בַּר נָשׁ דָּא, אַף עַל גַּב דְּפִשְׁע בִּיה, וּפְגִים בְּאַתָּרָא דִּלָּא אֲצִטְרִיד, וְתָב לְקַמִּיָּה,
מְקַבֵּל לִיה, וְחָם עָלֶיהָ, דִּהָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא (דף
ק"ו ע"ב) מִלָּא רַחֲמִין אִיהוּ, וְאַתְּמְלִי רַחֲמִים עַל כָּל
עוֹבְדוֹי, בְּמַה דְּאַתָּ אָמַר (תהלים קמה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל
מַעֲשָׂיו. אָפִילוּ עַל בְּעִירִי וְעוֹפוֹי מְאֻטִּין רַחֲמִיו. אִי
עָלִיָּהוּ מְאֻטִּין רַחֲמִיו, כָּל שָׁכֵן עַל בְּנֵי נִשְׂא,
דִּידְעִין וְאַשְׁתַּמּוּדְעָאן לְשַׁבְחָא לְמֶאֱרִיָּהוֹן, דִּרַחֲמִיו
מְאֻטִּין עָלִיָּהוּ, וְשָׂרְאן עָלִיָּהוּ. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד,
(תהלים קיט) רַחֲמִיךָ רַבִּים יְיָ כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי.

לשון הקודש

רַחֲמִים עַל כָּל מַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
קמה) וְרַחֲמִיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אָפִילוּ עַל
בְּהֵמוֹת וְעוֹפוֹת מְגִיעִים רַחֲמִיו. אִם
עָלִיהֶם מְגִיעִים רַחֲמִיו, כָּל שָׁכֵן עַל בְּנֵי
אָדָם שִׂידְעִים וּמְכִירִים לְשַׁבְחָא רַבּוֹנָם
שֶׁרַחֲמִיו מְגִיעִים עָלֵיהֶם וְשׁוֹרִים עָלֵיהֶם.
וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, (שם קיט) רַחֲמִיךָ רַבִּים
ה' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי.

פִּשְׁעוּ בִּי לֹא כְּתוּב, אֲלָא הַפִּשְׁעִים בִּי.
שְׁלֹא רוֹצִים לָשׁוּב וְלִהְתַּנַּחֵם עַל מַה
שֶׁעָשׂוּ. אָבֵל בֵּינוֹן שֶׁהִתְנַחֲמוּ, הַקְדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָם.

לְכֹן הָאָדָם הַזֶּה, אַף עַל גַּב שֶׁפִּשְׁע בּוֹ
וּפְגִם בְּמָקוֹם שְׁלֹא צָרִיךְ וְשָׁב לְפָנָיו –
מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְחָם עָלָיו, שֶׁהָרִי הַקְדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הוּא מִלָּא רַחֲמִים, וּמִתְמַלֵּא

אִי עַל חֵיבִין מָאטוֹן רַחֲמוֹי, כָּל שָׁבֵן עַל זַכָּאִין.
 אֵלֶּא מָאן בָּעֵי אֲסוּתָא, אֵינּוֹן מְאִירי בְּאִבִּין,
 וּמָאן אֵינּוֹן מְאִירי בְּאִבִּין. אֵלִין אֵינּוֹן חֵיבִין, אֵינּוֹן
 בָּעָאן אֲסוּתָא וְרַחֲמֵי, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (רַחֲמֵי)
 עֲלֵיהּ, דְּלֹא יְהוֹן שְׂבִיקוֹן מִנִּיהּ, וְאִיהּ דְּלֹא
 אֲסִתְּלַק מִנִּיהּ, וִיתוּבוֹן לְקַבְּלִיהּ. כִּד מְקַרְב קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, בִּימִינָא מְקַרְב. וְכִד דְּחֵי, בְּשִׁמְאֵלֹא
 דְּחֵי. וּבְשַׁעֲתָא דְּדְּחֵי, יְמִינָא מְקַרְב. מִסְטָרָא דָּא
 דְּחֵי, וּמִסְטָרָא דָּא מְקַרְב, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא
 שְׂבִיק רַחֲמוֹי מִנִּיהּ.

תָּא חַוִּי, מַה כְּתִיב (ישעיה נז) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ.
 וּכְתִיב בַּתְּרִיהּ, דְּרַכֵּיו רָאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ
 וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אָף עַל גַּב
 דְּחֵיבִין עֲבָדִין, כָּל מַה דְּעֲבָדִין בְּזִדּוֹן דְּאִזְלוּן

לשון הקודש

וּבְשַׁעֲתָא שְׂדוּחָה, הִימִין מְקַרְבָּת. מִצַּד
 הַזֶּה דוּחָה וּמִהַצַּד הַזֶּה מְקַרְב, וְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת רַחֲמֵיו מֵהֶם.
בֵּא וְרָאָה מַה כְּתוּב, (ישעיה נז) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב
 בְּדֶרֶךְ לְבוֹ. וּכְתוּב אַחֲרָיו, דְּרַכֵּיו רָאִיתִי
 וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ
 וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אָף עַל גַּב
 שְׁהַרְשָׁעִים עוֹשִׂים כָּל מַה שְׁעוֹשִׂים
 בְּזִדּוֹן, שְׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לָפָם, וְאַחֲרֵים

אִם עַל רְשָׁעִים מְגִיעִים רַחֲמֵיו, כָּל שָׁבֵן
 עַל צְדִיקִים. אֵלֶּא מִי צְרִיךְ רְפוּאָה?
 אוֹתָם בְּעָלֵי כְּאִבִּים. וּמִי הֵם בְּעָלֵי
 כְּאִבִּים? אֵלֶּה אוֹתָם רְשָׁעִים, הֵם צְרִיכִים
 רְפוּאָה וְרַחֲמִים, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 (מִרְחָם) עֲלֵיהֶם שְׁלֹא יִהְיוּ עוֹזְבִים מִמֶּנּוּ,
 וְהוּא – שְׁלֹא מִסְתַּלֵּק מֵהֶם, וַיִּשׁוּבוּ
 בְּנִגְדּוֹ. כְּשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרְב, הוּא
 מְקַרְב בְּיָמִין. וּבְשְׂדוּחָה, דוּחָה בְּשִׁמְאֵל.

בְּאַרְחָא דְלַבִּייהוּ, וְאַתְרָנִין עֲבָדִין בְּהוּ הַתְרָאָה, וְלֹא
 בְּעָאן לְצִיּוּתָא לֹון. בְּשַׁעְתָּא דְתַבִּין בְּתִיּוּבְתָא,
 וְנִטְלִין אֲרָחָא טָבָא דְתִיּוּבְתָא, הָא אֲסוּוּתָא זְמִינָא
 לְקַבְּלִיהוּ. הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתַּכְלָא, אִי עַל חֵיָא
 אָמַר קָרָא, אוּ עַל מִתִּיָא אָמַר קָרָא. דְהָא רִישָׁא
 דְקָרָא, לָאו אִיהוּ סִיפָא. וְסִיפָא, לָאו אִיהוּ רִישָׁא.
 רִישָׁא דְקָרָא, אַחֲזִי עַל חֵיָא. וְסוּפִיָּה אַחֲזִי עַל
 מִתִּיָּא. אֵלָּא, קָרָא (ס"א רִישָׁא דְקָרָא) אָמַר, בְּעוֹד דְבַר
 נָשׁ אִיהוּ בְּחִיּוּ, וְהָכִי הוּא, וַיֵּלֶךְ שׁוּבָב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ,
 בְּגִין דִּי־צַר הָרַע דְבִיָּה, תַּקִּיף וְאַתְתַּקַּף בֵּיהּ, וְעַל
 דָּא אֲזִיל שׁוּבָב, וְלֹא בָּעִי לְאַתְבָּא בְּתִיּוּבְתָא.

קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא חָמִי אֲרַחֲזִי, דְקָא אֲזִלִּין בְּבִישׁ,
 בְּלֹא תוֹעֲלִתָּא, אָמַר קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא,
 אֲנָא אֲצִטְרִיכְנָא לְאַתְקַפָּא בִידִיָּה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב

לשון הקודש

הַפְּסוּק (אומר, בעוד שהאדם הוא בחייו,
 וכך הוא – ויֵלֶךְ שׁוּבָב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ,
 משום שיש בו יצר הרע חזק ומחזיק בו,
 ולכן הולך שׁוּבָב וְלֹא רוּצָה לָשׁוּב
 בַּתְּשׁוּבָה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רואה את דְרָכֵינוּ
 שֶׁהוֹלְכִים בְּרַע בְּלִי תוֹעֲלָת, אומר
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי צָרִיד לְהַחֲזִיק
 בְּדָדוֹ. וְהוּ שֶׁבְּתוֹב דְרָכֵינוּ רִאִיתִי (וְאַרְפָּאדוּ),

עוֹשִׂים בָּהֶם הַתְרָאָה וְלֹא רוּצִים לְצִיּוּת
 לָהֶם – בְּשַׁעְה שְׁשָׁבִים בַּתְּשׁוּבָה
 וְנִטְלִים דְרָךְ טוֹבָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, הָרִי
 הַרְפוּאָה מְזַמֶּנֶת כְּנֻגָּדָם. עֲבָשׁוּ יֵשׁ
 לְהַתְּבוּנָה, אִם עַל הַחַיִּים אָמַר הַכְּתוּב,
 אוּ שְׁעַל הַמֵּתִים אָמַר הַכְּתוּב, שְׁחַרֵּי
 רֹאשׁ הַפְּסוּק אֵינוֹ סוּף, וְהַסּוּף אֵינוֹ רֹאשׁ
 – רֹאשׁ הַכְּתוּב מֵרָאֵה עַל הַחַיִּים, וְסוּפוֹ
 מֵרָאֵה עַל הַמֵּתִים. אֵלָּא שֶׁהַפְּסוּק (רֹאשׁ

דִּרְכֵּיו רְאִיתִי, (וְאַרְפָּאֵהוּ) דִּקָּא אֲזִלִּין בְּחִשּׁוּכָא, אָנָּא
 בְּעִי לְמִיתָב לִיה אֲסוּנָתָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 וְאַרְפָּאֵהוּ, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אִיהוּ אָעִיל בְּלִבִּיה
 אֲרִיחִיה דְּתִיּוּבָתָא וְאַסּוּנָתָא לְנִשְׁמָתִיה. וְאַנְחֵהוּ, מָאִי
 וְאַנְחֵהוּ. בְּמָה דַּאֲתָא אָמַר (שְׁמוֹת ל"ב) לֵךְ נָחָה אֶת הָעָם.
 אֲנִיִּיג לִיה קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּאַרְחַ מִישָׁר, בְּמָאן
 דַּאֲתַקִּיף בִּידָא דַּאֲחֵרָא, וְאַפְקִיָּה מִגּוֹ חִשּׁוּכָא.

וְאַשְׁלָם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו, הָא אֶתְחַזִּי דְּמִיתָא
 אִיהוּ, (אֱלֹא) אֵין, וְדָאִי מִיתָא אִיהוּ,

וְקִיָּמָא בְּחַיִּין דְּהוּאִיל (אֱלֹא דְאִיחִי אִיהוּ וְקִיָּמָא בְּחַיִּין וְהוּאִיל)
 וְאִיהוּ רָשָׁע, מִיתָא אֶקְרִי. מַהוּ וְאַשְׁלָם נַחֲמִים לוֹ
 וְלֹאֲבָלִיו. אֱלֹא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא עֶבֶד טִיבּוּ עִם
 בְּנֵי נָשָׂא, דְּבִיּוֹן דְּעָאֵל מִתְּלִיסַר שָׁנִין וְלֹהֲלָאָה,
 פִּקִּיד עֲמִיה תִּרִּין מְלָאכִין נְטוּרִין דְּנִטְרִי לִיה, חַד
 מִימֵינִיה, וְחַד מִשְׁמָאֲלִיה.

לשון הקודש

וְאַשְׁלָם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו, הָרִי נִרְאָה
 שְׁהוּא מֵת! (אֱלֹא) בֵּן הוּא וְדָאִי מֵת וְעוֹמֵד
 בְּחַיִּים. שְׁהוּאִיל (אֱלֹא שְׁהִיא הוּא וְעוֹמֵדִים בְּחַיִּים,
 וְהוּאִיל) וְהוּא רָשָׁע, נִקְרָא מֵת. מַה זֶּה
 וְאַשְׁלָם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלִיו? אֱלֹא
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה טוֹב עִם בְּנֵי
 אָדָם, שְׂכִיּוֹן שְׁנֵכְנָם מְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים
 וּמַעֲלָה, מִפְּקִיד עִמּוֹ שְׁנֵי מְלָאכִים

שְׁהוּלָכִים בְּחִשּׁוּכָה, אָנִי רוֹצֵה תַת לוֹ
 רְפוּאָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב וְאַרְפָּאֵהוּ. הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְכַנִּים לְלִבּוֹ דְּרִידָא הַתְּשׁוּבָה
 שְׁלוֹ וְרְפוּאָה לְנִשְׁמָתוֹ. וְאַנְחֵהוּ, מַה זֶּה
 וְאַנְחֵהוּ? בְּמֹו שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל"ב) לֵךְ נָחָה
 אֶת הָעָם. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהִיג אוֹתוֹ
 בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר בְּמִי שְׁמִחְזִיק בִּידּוֹ שֶׁל אַחֵר
 וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁכָה.

כִּד אָזִיל בַּר נָשׁ בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל, אֵינֻן חֲדָאן בֵּיהּ,
 וְאַתְקִיפּוּ עֲמִיה בְּחֻדָּה, מִכְרִנָן קָמִיה וְאַמְרִין,
 הָבוּ יָקָר לְדִיּוֹקְנָא דְּמִלְכָּא. וְכִד אָזִיל בְּאַרְחַ עָקִימוּ,
 אֵינֻן מִתְאַבְּלָן עָלֶיהָ, וּמִתְעַבְּרָן מִנֶּיהָ. בֵּינָן דְּאַתְקִיף
 בֵּיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַנְהִיג לִיה בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל,
 בְּדִין כְּתִיב, וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ וְלְאַבְלִיו. וְאַשְׁלֵם
 נַחֲמִים לוֹ בְּקִדְמִיתָא, דְּאִיהוּ אֲתַנְחֵם עַל מַה דְּעָבַד
 בְּקִדְמִיתָא, וְעַל מַה דְּעָבַד הַשְׁתָּא, וְתַב בְּתִיּוֹבְתָא.
 וּבִתְרָא בֵּן וְלְאַבְלִיו, אֵינֻן מְלֹאכִין דִּהּוּ מִתְאַבְּלָן
 עָלֶיהָ כִּד אֲתַעְבְּרוּ מִנֶּיהָ, וְהַשְׁתָּא דְּאַתְהִדְרוּ
 בְּתִדְיָה, הָא וְדָאֵי נַחֲמִים לְכָל סְטָרִין.

וְהַשְׁתָּא אִיהוּ חֵי וְדָאֵי. חֵי בְּכָל סְטָרִין, אַחִיד
 בְּאִילָנָא דְּחַיִּי, וּבֵינָן דְּאַחִיד בְּאִילָנָא
 דְּחַיִּי, בְּדִין אֲקָרִי בַּעַל תְּשׁוּבָה, דְּהָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,

לשון הקודש

נַחֲמִים לוֹ וְלְאַבְלִיו. וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ
 בְּתַחֲלָה, שֶׁהוּא הַתְּנַחֵם עַל מַה שֶּׁעָשָׂה
 בְּתַחֲלָה וְעַל מַה שֶּׁעוֹשֶׂה עַכְשָׁו וְשֶׁב
 בְּתִשׁוּבָה. וְאַחֵר כִּד וְלְאַבְלִיו, אוֹתָם
 מְלֹאכִים שֶׁהֵיוּ מִתְאַבְּלִים עָלָיו כְּשֶׁעָבְרוּ
 מִמֶּנּוּ, וְעַכְשָׁו שֶׁחֲזָרוּ עִמּוֹ, חֲרִי וְדָאֵי
 נַחֲמִים לְכָל הַצְּדִידִים.

וְעַכְשָׁו הוּא וְדָאֵי חֵי. חֵי בְּכָל הַצְּדִידִים,
 אַחֵר בְּעֵץ הַחַיִּים. וּבֵינָן שְׁאֲחוּ בְּעֵץ

שׁוֹמְרִים שְׁשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, אַחֵר מִימֵינוּ
 וְאַחֵר מִשְׁמָאֵלוֹ.

כְּשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, הֵם שְׂמַחִים
 בוֹ וּמְחַזְּקִים אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה, מְכַרְּזִים
 לְפָנָיו וְאוֹמְרִים: תֵּנוּ כְבוֹד לְדַמּוֹת
 הַמֶּלֶךְ. וּכְשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עָקָם, הֵם
 מִתְאַבְּלִים עָלָיו וְעוֹבְרִים מִמֶּנּוּ. בֵּינָן
 שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַזֵּק בוֹ וּמְנַהִיג
 אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ כְּתוּב וְאַשְׁלֵם

תְּשׁוּבָה אוֹף הָכִי אֶקְרִי. וְאִיהוּ בַּעַל תְּשׁוּבָה אֶקְרִי.
וְקִדְמָאִי אָמְרוּ, בַּעַל תְּשׁוּבָה מִמָּשׁ. וְעַל דָּא, אֶפִּילוּ
צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד, בְּמָקוֹם
שְׁבַעֲלִי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים.

דָּוִד מַלְכָּא אָמַר, (תהלים נא) לֵךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע
בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וְגו', לֵךְ לְבַדְךָ, מָאִי לֵךְ
לְבַדְךָ. אֵלָּא, בְּגִין דְּאִית חוֹבִין, דְּחָטִי בַר נָשׁ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלִבְנֵי נָשָׂא. וְאִית חוֹבִין דְּחָטָא
לִבְנֵי נָשָׂא, וְלֹא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִית חוֹבִין
דְּחָטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי וְלֹא לִבְנֵי נָשָׂא.
(אַחֲרָא) דָּוִד מַלְכָּא, חָב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
וְלֹא לִבְנֵי נָשָׂא.

וְאִי תִימָא הָא (דף ק"ו ע"א) חָב הָהוּא חוֹבָה דְּבֵית שְׁבַע,
וְתִנְיָנָן, מָאֵן דְּאָתִי עַל עֲרוּזָה אֶתְתָּא בְּרַעוּתָהּ

לשון הקודש

שְׂיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא אָדָם
לְקָדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִבְנֵי אָדָם, וְיֵשׁ
חֲטָאִים שְׁחָטָא לִבְנֵי אָדָם וְלֹא
לְקָדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵשׁ חֲטָאִים
שְׁחוּטָא לְקָדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָדוּ וְלֹא
לִבְנֵי אָדָם (אַחֲרִים). דָּוִד הַמֶּלֶךְ חָטָא
לְקָדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוּ וְלֹא לִבְנֵי
אָדָם.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי חָטָא אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל

הַחַיִּים, אִזּוּ נִקְרָא בַּעַל תְּשׁוּבָה, שְׁהָרִי
בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת אַף כֵּךְ תְּשׁוּבָה,
וְהוּא נִקְרָא בַּעַל תְּשׁוּבָה. וְהָרֵא שׁוֹנִים
אָמְרוּ, בַּעַל תְּשׁוּבָה מִמָּשׁ. וְעַל זֶה אֶפִּילוּ
צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד
בְּמָקוֹם שְׁבַעֲלִי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים נא) לֵךְ לְבַדְךָ
חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וְגו'. לֵךְ
לְבַדְךָ, מַה זֶה לֵךְ לְבַדְךָ? אֵלָּא מִשּׁוֹם

אֶסְרָה עַל בַּעֲלָהּ, וְחָב לְחִבְרִיהָ, וְחָב לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. לָאוּ חָבִי הוּא דְהָהוּא דְאַתְּ אָמַר. בְּהִיתְרָא
 הָהּ, וְדוֹד דִּילִיהּ נָקֹט, וְגַם הָהּ לָהּ מִבַּעֲלָהּ, עַד
 לָא יִהְיֶה לְקֶרְבָּא, דְּחָבִי הָהּ מִנְּהִגָא דְכָל יִשְׂרָאֵל,
 דִּיחֲבִין גַּם זְמַן לְאַתְתִּיהּ, כָּל דְּנָפִיק חֵילָא. וְכֵן עֲבַד
 אוּרְיָה לְבַת שֶׁבַע. וּלְבַתֵּר דְּעֵבֶר זְמַן וְהוֹת פְּטוּרָא
 לְכָלֵּא, נָטַל לָהּ דָּוִד. וּבְהִיתְרָא עֲבַד כָּל מַה דְּעֵבֶר.
 דְּאַלְמָלָא לָאו חָבִי, וּבְאַסוּרָא הָהּ, לָא שְׂבָקָה
 קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבִּיהּ. וְחִינּוּ
 דְּכַתִּיב לְסִהְדוּתָא, (שְׁמוּאֵל ב יב) וַיִּנָּחֶם דָּוִד אֶת בֵּת שֶׁבַע
 אִשְׁתּוֹ. סִהְדוּתָא דְאִשְׁתּוֹ הִיא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבֵת
 זִוְגוּ הוֹת, דְּאַזְדַּמְנַת לְגַבִּיהּ, מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עַלְמָא.
 (וְרָא דְמַלְתָּא מַלְכוּתָא דְלַעֲיָלָא דְאִיהוּ אֲתַעֲבִיד רַגְלָהּ רַבִּיעָא לְמַרְפְּקָתָא עַלְמָה
 וְאַתְקַרִי בֵת שֶׁבַע עַל אֶבֶן אַחַת שְׁבַעָה עֵינִים) הָא סִהְדוּתָא דְלָא חָב

לשון הקודש

ובְּהִיתְרָא עֲשֶׂה כָּל מַה שְׁעֲשֶׂה.
 שְׂאֵלְמָלָא לָא כִּךְ וְזֶה הִיָּה בְּאַסוּר, לָא
 הִיָּה מִשְׁאִיר אוּתָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּדוֹדוֹ. וְהִינּוּ שְׂכֵתוֹב לְעֵדוּת, (שְׁמוּאֵל ב יב)
 וַיִּנָּחֶם דָּוִד אֶת בֵּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ. עֵדוּת
 שְׂאִשְׁתּוֹ הִיא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבֵת זִוְגוּ
 הִיָּתָה שְׁהַזְדַּמְנָה אֵלָיו מִיּוֹם שְׁנִבְרָא
 הָעוֹלָם. (סוֹד הַדָּבָר – מַלְכוּת שֶׁל מַעֲלָה שְׁהוּא נַעֲשֶׂה רַגְלָהּ
 רַבִּיעִית לְמַרְפְּקָהּ הָעֲלִיוֹנָה, וְנִקְרָא בֵת שֶׁבַע, עַל אֶבֶן אַחַת שְׁבַעָה
 עֵינִים) הָרִי עֵדוּת שְׂלָא חָטָא דָּוִד אֶת חָטָא

בֵּת שֶׁבַע, וְשִׁנִּינוּ, מִי שָׂבָא עַל אִשָּׁה
 עֲרוּהָ בְּרִצּוֹנָה אֶסֶר אוּתָהּ עַל בַּעֲלָהּ,
 וְחָטָא לְחִבְרוֹ, וְחָטָא לְקֹדֶשׁ–בְּרוּךְ הוּא –
 לָא כִּךְ הוּא. שְׁהַהוּא שְׂאִתָּהּ אוּמֵר
 בְּהִיתְרָה הִיָּה, וְדוֹד לָקַח אֶת שְׁלוֹ, וְגַם הִיָּה
 לָהּ מִבַּעֲלָהּ מֶרֶם שְׁיַעַז לְקֶרֶב, שְׂכֵךְ הִיָּה
 מִנְּהִגָּה שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוּתֵנִים גַּם זְמַן
 לְאַשְׁתּוֹ כָּל שְׁיּוּעָא לְחֵיל, וְכִךְ עֲשֶׂה
 אוּרְיָה לְבַת שֶׁבַע, וְאַחֵר שְׁעֵבֶר זְמַן
 וְהִיָּתָה פְּטוּרָה לְכָל, לָקַח אוּתָהּ דָּוִד,

דָּוִד חֹזֶה דָּבַת שֶׁבַע בְּדָקְאֶמְרוֹ.

וַיְמַה הִיא חֹזֶה דָּחַב, (אָלֵא) לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּדֵי, וְלֹא לְאַחֲרָא. דְּקָטַל לְאוּרִיָּה בְּחֶרֶב
בְּנֵי עֲמוּנָה, וְלֹא קִטְלִיה אִיהוּ בְּשַׁעֲתָא דְאַמֵּר לִיה
וְאִדְנִי יוֹאֵב, דְּהָא דָּוִד חֹזֶה רַבּוֹן עָלֶיהָ, (וְעַל יוֹאֵב)
וְקָרָא אוֹכַח, דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב כג) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים
אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב, וְלֹא קִטְלִיה הִתִּיא
שַׁעֲתָא, וְקִטְלִיה בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה.

וְקָרָא אָמַר, וְלֹא נִמְצָא אֹתוֹ דְּבַר, (מַלְכִּים א טו) רַק
בְּדַבַּר אוּרִיָּה הִתְתִּי. רַק לְמַעוּטֵי קָא
אֲתִי, בְּדַבַּר אוּרִיָּה, וְלֹא בְּאוּרִיָּה. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר, וְאוֹתוֹ הִרְגֵּת בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה, וְכָל
חֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה, הָיָה חָקִיק בֵּיה חֲנוּיָא עָקִים,
דִּיּוֹקְנָא דְדִרְקוֹן, וְאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה דְלַהוֹן. אָמַר

לשון הקודש

לְיוֹאֵב. וְלֹא הִרְג אֹתוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁעֲתָא,
וְהִרְג אֹתוֹ בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה.

וְהַכְּתוּב אוֹמֵר וְלֹא נִמְצָא אֹתוֹ דְּבַר,
רַק בְּדַבַּר אוּרִיָּה הִתְתִּי. רַק לְמַעַט הוּא
כָּא. בְּדַבַּר אוּרִיָּה, וְלֹא בְּאוּרִיָּה. וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אָמַר, וְאוֹתוֹ הִרְגֵּת בְּחֶרֶב בְּנֵי
עֲמוּנָה. וְכָל חֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה הָיָה חָקִיק בּוֹ
נַחֲשׁ עָקִם, דִּיּוֹקְנָן שֶׁל דִּרְקוֹן, וְהוּא עֲבוּדָה

בַּת שֶׁבַע כְּמוֹ שְׁאֶמְרָנוּ.

וַיְמַה הַחֲטָא שְׁחָטָא? (אָלֵא)
לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַדּוֹ וְלֹא לְאַחֲרָא.
שְׁהִרְג אֶת אוּרִיָּה בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוּנָה וְלֹא
הִרְג אֹתוֹ בְּשַׁעֲתָא שְׁאֶמַר לוֹ וְאִדְנִי יוֹאֵב,
שְׁהִירִי דָּוִד הָיָה רַבּוֹן עָלָיו (וְעַל יוֹאֵב),
וְהַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכַתּוּב (שם כג) אֵלֶּה
שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר

קָדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, יִהְיֶה חֵילָא לְהֵהוּא שְׁקוּץ. (ד"א)
 דְּכִיּוֹן דְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן אֲתִגְבֵּר הָהִיא שְׁעָתָא עַל אֹרֶיָהּ כַּמָּה תַּקְפָּא תַּקִּיף הָהִיא חֵוּיָא
 עֲקִימָא) בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְּקִטְלוּ בְּנֵי עַמּוּן לְאֹרֶיָהּ,
 וּמִגִּי'אִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָמִיָה, וְאֲתִגְבֵּר בְּהָהִיא
 שְׁעָתָא חֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן, כַּמָּה תַּקְפָּא אֲתִתְקַף הָהִיא
 עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּץ.

וְאִי תִימָא, אֹרֶיָהּ לֹא הָוָה זָכָא, כִּיּוֹן דְּכָתִיב עָלֶיהָ
 אֹרֶיָהּ הִחֲתִי. לֹא הָבִי, זָכָא הָוָה, אֱלֹא
 דְּשָׁמָא דְּאֲתִרִיָה הָוָה חֲתִי. כַּמָּה דְּאֲתִי אָמַר (שׁוּפָטִים)
 יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוּם אֲתִרִיָה אֲתִקְרִי חֲבִי.

וְעַל דָּא בְּדַבֵּר אֹרֶיָהּ הִחֲתִי, דְּשְׁקוּץ בְּנֵי עַמּוּן
 אֲתִגְבֵּר עַל מַחְנֶה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְּדוֹד,
 דִּיּוֹקְנָא מִמָּשׁ דְּלֵעִילָא הוּוּ. וּבְהָהִיא שְׁעָתָא דְּפָגִים
 דְּדוֹד מִשְׁרִיתָא דָּא, פָּגִים לֵעִילָא מִשְׁרִיתָא אַחֲרָא.

לשון הקודש

וְאִם תֹּאמַר שְׁאֹרֶיָה לֹא הָיָה צָדִיק, כִּיּוֹן
 שְׁכָתוּב עָלָיו אֹרֶיָהּ הִחֲתִי – לֹא כִּדָּא!
 צָדִיק הוּא הָיָה, אֱלֹא שֵׁשׁ מְקוֹמוֹ הָיָה
 חֲתִי, כִּמּוֹ שְׁנָאמַר וַיִּפְתָּח הַגִּלְעָדִי, עַל
 שֵׁם מְקוֹמוֹ נִקְרָא כִּדָּא.

וְעַל זֶה בְּדַבֵּר אֹרֶיָהּ הִחֲתִי, שְׁשְׁקוּץ בְּנֵי
 עַמּוּן הִתְגַּבֵּר עַל מַחְנֶה אֱלֹהִים, שְׁמִחְנוּת
 דְּדוֹד הָיוּ מִמָּשׁ דִּיּוֹקָן שְׁלֹמֶעֱלָה, וּבְאֹתָהּ

זָרָה שְׁלָחָם. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 נִתְּתָה בַח לְאוֹתוֹ שְׁקוּץ. (שְׁכִיּוֹן שְׁחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן
 הִתְגַּבְּרָה אוֹתָהּ שְׁעָה עַל אֹרֶיָהּ, כַּמָּה חֲזָק הִתְחַזַּק אוֹתוֹ נֶחֱשׁ
 עֵס) מִשׁוּם שְׁבִשְׁעָה שְׁחֶרְגוּ בְּנֵי עַמּוּן אֶת
 אֹרֶיָהּ, וְעַמּוּ רַבִּים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְהִתְגַּבְּרָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן,
 כַּמָּה חֲזָק הִתְחַזַּקָה אוֹתָהּ עֲבוּדָה זָרָה
 שְׁקוּץ.

וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי.
 לְבַדְךָ, וְלֹא לְאַחֶרָא. דָּא הָוָה הָהוּא חוֹבָה דְחַב
 לְגַבִּיּהּ. וְדָא הוּא בְדַבֵּר אוֹרִיָּהּ. וְדָא הוּא בְחֶרֶב
 בְּנֵי עַמּוֹן.

בְּתִיב, (דברי הימים ב טז) כִּי יִי' עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל
 הָאָרֶץ, אֲלֵינָן נִוְקָבִין. וּבְתִיב (זכריה ד) עֵינֵי יִי'
 הִמָּה מִשְׁטָטִים, אֲלֵינָן דְּכוּרִין, וְהָא יִדְעָן אִינוּן.
 דָּוִד אָמַר (תהלים נא) וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ,
 לְפָנֵי עֵינֶיךָ מִיבְעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא מָאי בְּעֵינֶיךָ, אָמַר
 דָּוִד, בְּהָהוּא אַתָּר דְּחֻבָּנָא, בְּעֵינֶיךָ הָוָה. דְּחֻבָּנָא
 יָדַע, דְּהָא עֵינֶיךָ הָיוּ זְמִינִין, וְקִיָּמִין קָמְאִי, וְלֹא
 חֲשַׁבְנָא לֹון, הָרִי חוֹבָא דְחֻבָּנָא, וְעַבְדָּנָא, בָּאן אַתָּר
 הָוָה, בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרְךָ תוֹכָה בְּשַׁפְטֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה לִי

לשון הקודש

בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ? לְפָנֵי עֵינֶיךָ הָיָה
 צָרִיךְ לִהְיוֹת! אֶלָּא מַה זֶּה בְּעֵינֶיךָ? אָמַר
 דָּוִד, בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁחָטָאתִי, בְּעֵינֶיךָ
 הָיָה. שְׁהִיִּיתִי יוֹדַע שְׁהָרִי עֵינֶיךָ הָיוּ
 זְמִינִים וְעוֹמְדִים לְפָנֵי וְלֹא הִחֲשַׁבְתִּי
 אוֹתָם, הָרִי הַחֲטָא שְׁחָטָאתִי וְעָשִׂיתִי,
 בְּאִיזָה מָקוֹם הָיָה? בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרְךָ תוֹכָה בְּשַׁפְטֶךָ,
 וְלֹא יִהְיֶה לִי פֶתַח לִפְנֶיךָ. בֹּא

שָׁעָה שְׁפָנִים דָּוִד מִחֲנָה זֶה, פָּנִים לְמַעַלָּה
 מִחֲנָה אַחֵר. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, לָךְ לְבַדְךָ
 חֲטָאתִי. לְבַדְךָ וְלֹא לְאַחֶר. שְׁהוּא הָיָה
 אוֹתוֹ הַחֲטָא שְׁחָטָא אֲלֵיו. וְהוּוּ בְדַבֵּר
 אוֹרִיָּהּ, וְהוּוּ בְחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן.

פְּתוּב, כִּי ה' עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל
 הָאָרֶץ, אֲלוֹ הַנִּקְבּוֹת. וּבְתוּב, (זכריה ד) עֵינֵי
 ה' הִמָּה מִשְׁטָטִים, אֲלוֹ הַנִּקְרִים. וְהָרִי
 הֵם יִדְוּעִים. דָּוִד אָמַר (תהלים נא) וְהָרַע

בְּתַחֲוֵן פֶּה לְמִימֵר קִמָּךְ. תָּא חַיִּי, כָּל אוֹמְנָא, כִּד
מְלִיל, בְּאוֹמְנִיתִיה מְלִיל. דְּדוֹר בְּדִיחָא דְּמִלְכָּא חֲוָה,
וְאַף עַל גַּב דְּחֲוָה בְּצַעֲרָא, בִּיּוֹן דְּחֲוָה קִמִּי מְלָכָא,
תָּב לְבְּדִיחֻתִּיה, כְּמָה דְּחֲוָה, בְּגִין לְבְּדִיחָא לְמִלְכָּא.

אָמַר, מְאֲרִי דְּעֵלְמָא, אֲנָא אֲמִינָא, (תהלים כו) בְּחֲנִנִי
יְי' וְנִסְגִּי, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ דְּלֹא אֵיכּוּל לְקִיּוּמָא
בְּנִסְיוֹנָךְ. הָא חֲבֵנָא, לְמַעַן תַּצְדִּק בְּדִבְרֶךְ, וִיחָא
מִיִּלְךְ קְשׁוּט, דְּאֵלְמִילָא לָא חֲבֵנָא, יְחָא מִלָּה דִּילִי
קְשׁוּט, וִיחָא מִיִּלְךְ בְּרִיקְנִיָּא, הִשְׁתָּא דְּחֲבֵנָא, בְּגִין
דְּלַחֲוִי מִיִּלְךְ קְשׁוּט, יְהִיבֵנָא אַתָּר לְצַדִּיקָא מִיִּלְךְ,
בְּגִין כִּד עֲבִידֵנָא, לְמַעַן תַּצְדִּק בְּדִבְרֶךְ תַּזְבָּח
בְּשַׁפְטָךְ. אַתְּדֵר דְּדוֹר לְאוֹמְנֻתִּיה, וְאַמֵּר גּוֹ צַעֲרִיהָ
מְלִין דְּבְּדִיחֻתָּא לְמִלְכָּא.

לשון הקודש

תַּצְדִּק בְּדִבְרֶךְ וִיחָהּ דְּבִרְךְ אֲמַת,
שְׁאֵלְמִילָא לָא חֲטָאֲתִי, וִיחָהּ דְּבִרִּי אֲמַת,
וִיחָהּ דְּבִרְךְ בְּרִיקְנֻת. עֲכָשׁוּ שְׁחָטָאֲתִי,
כְּדִי שְׁיִחָהּ דְּבִרְךְ אֲמַת, נְתַתִּי מְקוֹם
לְצַדִּיק דְּבִרִּי, לְכֵן עֲשִׂיתִי, לְמַעַן תַּצְדִּק
בְּדִבְרֶךְ תַּזְבָּח בְּשַׁפְטָךְ. חֲזוֹר דְּדוֹר
לְאוֹמְנֻתוֹ וְאַמֵּר תּוֹךְ צַעֲרוֹ דְּבִרִּי בְּדִיחֻת
לְמִלְכָּא.

וְרָאָה, כָּל אֶמֶן כְּשֶׁמְדַבֵּר, הוּא מְדַבֵּר
בְּאוֹמְנֻתוֹ. דְּדוֹר הָיָה בְּדַחַן הַמֶּלֶךְ, וְאַף עַל
גַּב שְׁהִיָּה בְּצַעַר, בִּיּוֹן שְׁהִיָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ,
שָׁב לְבְּדִיחֻתוֹ כְּמוֹ שְׁהִיָּה כְּדִי לְבִדַּח
אֶת הַמֶּלֶךְ.

אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֲנִי אֲמַרְתִּי (שם כז)
בְּחֲנִנִי ה' וְנִסְגִּי, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ שְׁלֹא
אוֹכַל לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹנָךְ. הָרִי חֲטָאֲתִי לְמַעַן

תַּנִּינָן, לֹא דָוִד אֶתְחַוִּי לְהֵהוּא עוֹבְדָא, דִּהָא אִיהוּ
אָמַר, (תהלים קט) וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי (אֲנִקִּיד חָלַל בְּבֶר

הֵנָּה חָלַל בְּקִרְבִּי) (דף ק"ז ע"ב) הָכִי הוּא. אָבֵל אָמַר דָּוִד, בְּלִבָּא
אִית תִּרִּין הִיכָלִין, בְּחֵד דְּמָא, וּבְחֵד רוּחָא, הֵהוּא
חַד דְּמַלְיָא דְּמָא, בִּיה דִּיּוֹרָא לִיַּצֵּר הָרַע. וְלִבִּי לֹא
הָכִי, דִּהָא רִיקָן אִיהוּ, וְלֹא יְהִיבִית דִּיּוֹרָא לְדְמָא
בִּישָׂא, לְשַׁכְנָא בִּיה יַצֵּר הָרַע, וְלִבִּי וְדָאִי חָלַל אִיהוּ,
בְּלֹא דִיּוֹרָא (נ"א דְּמָא) בִּישָׂא, וּבִיּוֹן דִּהָכִי הוּא, לֹא
אֶתְחַוִּי דָּוִד לְהֵהוּא חוֹבָה דְּחָב אֶלָּא, בְּגִין לְמִיחָב
פְּתִיחוּ דְּפוּמָא לְחִיבִיָּא, דִּימְרוּן, דָּוִד מְלִבָּא חָב
וְתָב בְּתִיּוּבָתָא, וּמַחֲל לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל
שָׁכֵן שְׂאֵר בְּנֵי נָשָׂא. וְעַל דָּא אָמַר (תהלים נא) אֲלַמְּדָה
פּוֹשְׁעִים דִּרְכֵיךְ וַחֲטָאִים אֱלִיךְ יִשׁוּבוּ.

וּבְתִיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בַּמַּעֲלָה הַזֵּאת עוֹלָה

לשון הקודש

וּבִיּוֹן שְׂכָךְ זֶה, לֹא רָאוּי דָּוִד לְאוֹתוֹ חֲטָא
שְׁחָטָא, אֶלָּא כְּדִי לְתַת פְּתִחוֹן פֶּה
לְרָשָׁעִים, שִׁיאֲמְרוּ, דָּוִד הַמְּלִיךְ חֲטָא וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָה וּמַחֲל לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כָּל שָׁכֵן לְשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה אָמַר
(תהלים נא) אֲלַמְּדָה פּוֹשְׁעִים דִּרְכֵיךְ וַחֲטָאִים
אֱלִיךְ יִשׁוּבוּ.

וּבְתִיב, (שמואל-ב טו) וְדָוִד עָלָה בַּמַּעֲלָה
הַזֵּאת עוֹלָה וּבּוֹכָה וְרָאשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא

שְׁנִינָנוּ, דָּוִד לֹא הָיָה רָאוּי לְאוֹתוֹ
הַמַּעֲשֶׂה, שְׁהָרִי הוּא אָמַר, (שם קט) וְלִבִּי
חָלַל בְּקִרְבִּי (אֲנִקִּיד חָלַל בְּקִרְבִּי) כֹּךְ
הוּא. אָבֵל דָּוִד אָמַר, בְּלִבִּי יֵשׁ שְׁנֵי
הִיכָלוֹת, בְּאַחַד דָּם וּבְאַחַד רוּחַ. אוֹתוֹ
אֶחָד שְׁמָלָא בְּדָם, בּוֹ יֵשׁ דִּיּוֹר לִיַּצֵּר
הָרַע, וְלִבִּי לֹא כֹךְ, שְׁהָרִי הוּא רִיקָן, וְלֹא
נִתְתִּי דִיּוֹר לְדָם רַע לְשָׁכֵן בּוֹ יַצֵּר הָרַע,
וְלִבִּי הוּא וְדָאִי חָלַל בְּלִי דִיּוֹר (דָּם) רַע,

וּבֹכָה וְרֹאשׁ לֹ חָפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יָחַף. רֹאשׁ
 לֹ חָפוּי, וְיָחַף אֲמַאי. אֵלֶּא, נְזוּף הָנָה, עֶבֶד
 גְּרָמִיה נְזוּף, לְקַבֵּל עֲנִשָּׂא. וְעָמָּא הָווּ רְחִיקִין
 מִנִּיה אַרְבַּע אַמּוֹת. וְכָאָה עֲבָדָא דְּהָכִי פִלַּח
 לְמֵאֲרִיה, וְאַשְׁתְּמוּדַע בְּחֻבִּיה, לְאַתְבָּא מִנִּיה
 בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא.

תָּא חָזִי, יִתִּיר הָנָה, מַה דְּעֶבֶד לִיה שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא,
 מִכָּל עֲקָתִין דְּעֶבְרוּ עָלֶיהָ עַד הֵהוּא יוֹמָא,
 וְלֹא אָתִיב דָּוִד לְקַבֵּלֶיהָ מִלָּה דְּהָכִי הָנָה יָאוֹת לִיה,
 וְכָדָא אֲתַכְּפְרוּ חֻבּוֹי. הִשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּכָלָא,
 שְׁמַעִי תִלְמִיד חָכָם הָנָה, וְחֲכָמְתָא סְגִיָּאָה הָנָה בֵּיתָה,
 אֲמַאי נָפִיק לְגַבֵּי דָּוִד, וְעָבִיד לִיה כָּל מַה דְּעֶבֶד.
 אֵלֶּא מֵאַתֵּר אַחֲרָא הָנָה מִלָּה, וְאַעִּיל לִיה בְּלִבִּיה
 מִלָּה דָּא. וְכָל דָּא לְתוּעֵלְתָא דְּדָוִד. דִּהָא הֵהוּא
 דְּעֶבֶד לִיה שְׁמַעִי, גְּרָמָא לִיה לְמִיתָב בְּתִיּוּבְתָא

לשון הקודש

עד אותו היום, ולא השיב דוד כנגדו
 דבר, שֶׁכֵּךְ הָיָה רָאוּי לוֹ, וּבִזְוָה הִתְכַּפְּרוּ
 חֲטָאִיו. עָכְשׁוּ יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, שְׁמַעִי הָיָה
 תִּלְמִיד חָכָם, וְחֲכָמָה רַבָּה הָיְתָה בוֹ,
 לָמָּה יֵצֵא לְדָוִד וְעֹשֶׂה לוֹ כָּל מַה שֶּׁעֹשֶׂה?
 אֵלֶּא מִמָּקוֹם אַחֵר הָיָה הַדָּבָר, וְהַכְּנִים
 לוֹ בְּלִבּוֹ דָּבָר זֶה, וְכָל זֶה לְתוּעֵלְתּוֹ שֶׁל
 דָּוִד, שֶׁהָרִי מַה שֶּׁעֹשֶׂה לוֹ שְׁמַעִי, גָּרָם לוֹ

הַלֵּךְ יָחַף. רֹאשׁ לֹ חָפוּי וְיָחַף לָמָּה?
 אֵלֶּא הָיָה נְזוּף, עֹשֶׂה עֲצָמוֹ נְזוּף לְקַבֵּל
 עֲנִשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אַרְבַּע
 אַמּוֹת. אֲשֶׁרִי הָעֶבֶד שֶׁכֵּךְ עוֹבֵד לְרַבּוֹ
 וּמוֹדַע לְחֲטָאוֹ לְשׁוּב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלָמָה.

בֹּא וּרְאֵה, יוֹתֵר הָיָה מַה שֶּׁעֹשֶׂה לוֹ
 שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא מִכָּל הַצֹּרוֹת שֶׁעֲבָרוּ עָלָיו

שְׁלִימָתָא, וְתִבְרַר לְבִיָּה בְּתִבְרִירוֹ סָגִי, וְאִשִּׁיד דְּמַעִין
סְגִיָּאִין, מוֹגוּ לְבִיָּה קָדָם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא
אָמַר, (שמואל ב טז) כִּי יִי' אָמַר לוֹ קָלִל. יָדַע, דְּהָא
מֵאַתֵּר עַלְמָה אַחֲרָא נַחַת מַלְכָּה.

תִּרְיִן פְּקוּדִין, פְּקִיד דָּוִד לְשִׁלְמָה בְּרִיָּה, חַד
דִּיּוֹאֵב, וְחַד דְּשִׁמְעִי, עִם שְׂאָר פְּקוּדִין
דְּפְקִיד לִיָּה. דִּיּוֹאֵב: דְּכֶתִיב, (מלכים א ב) וְגַם אֶתְּהָ
יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה. מַלְכָּה
סְתִימָא הָיָה, דְּאַפִּילוּ שְׁלֹמֹה לָא הָוָה לִיָּה לְמַנְדַּע,
וְלֹא יָדַע אֱלָא בְּגִין דִּיִּדְעוּ (לִיָּה) אַחֲרָנִין, אֶתְגַּלִּי
לְשִׁלְמָה. וְעַל דָּא אָמַר, וְגַם אֶתְהָ יָדַעְתָּ וְגו'. מַה
דָּלָא אֶתְחַזִּי לָךְ לְמַנְדַּע.

דְּשִׁמְעִי: כְּתִיב, וְהִנֵּה עִמָּךְ שִׁמְעִי בֶן גֵּרָא. מָאִי
וְהִנֵּה עִמָּךְ, זַמִּין הוּא עִמָּךְ תְּדִיר, רַבּוּ

לשון הקודש

שְׁכָתוֹב (מלכים א-ב) וְגַם אֶתְהָ יָדַעְתָּ אֶת
עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה. דְּכָר נִסְתָּר
הָיָה, שְׁחָרִי אֶפְלוּ שְׁלֹמֹה לֹא הָיָה לוֹ
לְדַעַת. אֱלָא מִשּׁוּם שְׂאֲחָרִים יָדְעוּ (אחיו),
זֶה הַתְּנַלְגָּה לְשִׁלְמָה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאֶתְהָ
יָדַעְתָּ וְגו', מַה שְׁלֹא רָאוּי לָךְ לְדַעַת.
שֶׁל שִׁמְעִי – שְׁכָתוֹב וְהִנֵּה עִמָּךְ שִׁמְעִי
בֶּן גֵּרָא. מַה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזַּמֵּן הוּא

לְשׁוֹב בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֹמֹה וְשִׁבְרָא לְבוּ
בְּשִׁבְרָא רַב, וְשִׁפְדָּה הִרְבֵּה דְּמַעוֹת מִתּוֹךְ
לְבוּ לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה
אָמַר, כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלִל. יָדַע שְׁחָרִי
מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן יָרַד הַדְּבָר.
שְׁנֵי צוּוּיִים צִוָּה דָּוִד אֶת שְׁלֹמֹה בְּנוֹ –
אַחַד שֶׁל יוֹאָב, וְאַחַד שֶׁל שִׁמְעִי, עִם
שְׂאֵר הַצּוּוּיִים שֶׁצִּוָּה אוֹתוֹ. שֶׁל יוֹאָב –

הָיָה. וּבִגִּין כֵּךְ לֹא אָמַר עַל יוֹאֵב וְהֵנָּה עִמּוֹד
יוֹאֵב. אֲבָל שָׁמְעִי דָא, דְּאַשְׁתַּכַּח עִמִּיהָ תְּדִיר,
אָמַר וְהֵנָּה עִמּוֹד.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשָׁמְעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לְךָ בֵּית
בִּירוּשָׁלַם. אֵן הוּא חֲכַמְתָּא דְשְׁלֹמֹה
מִלְכָּא בְּהָאִי. אֵלָּא כֹלָא בְּחֲכַמְתָּא עֲבַד, וְלִכְל
סִטְרִין אֲשֵׁנָה, דְּהָא חֲכִים הָיָה שָׁמְעִי, וַאֲמַר שְׁלֹמֹה,
בְּעִינָא דִיסְגִי אוֹרִייתָא בְּאַרְעָא עַל יְדֵי דְשָׁמְעִי,
וְלֹא יִפּוֹק לְבַר.

תַּוּ מֶלֶךְ אַחֲרָא אֲשֵׁנָה שְׁלֹמֹה בְּחֲכַמְתָּא, דְּכַתִּיב,
(שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֹא וּמִקְלָל. מָאִי יֵצֵא יֵצֵא תִירִי
זְמַנִּי, וַיֵּצֵא וַיִּקְלַל סָגִי. (לִיָּה) אֵלָּא, חֵד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק
מִבֵּי מִדְרָשָׁא לְגַבִּי דָּוִד. וְחֵד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק
מִבִּירוּשָׁלַם, לְגַבִּי עֲבָדֵי דְמִית עֲלֹזִי. יֵצִיאָהּ חֲדָא

לשון הקודש

אֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּנְדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שָׁמְעִי
וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה.

עוֹד דְּכַר אַחֵר הַשְּׁנִיחַ שְׁלֹמֹה בְּחֲכַמְתָּא,
שְׁכַתוֹב (שמואל-ב טז) יֵצֵא יֵצֹא וּמִקְלָל. מַה
זֶה יֵצֵא יֵצֹא פְּעָמִים? מִסְפִּיק וַיֵּצֵא
וַיִּקְלַל (ל). אֵלָּא יֵצִיאָהּ אַחַת – שְׁיֵצֵא
מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ לְדָוִד, וַיֵּצִיאָהּ אַחַת –
שְׁיֵצֵא מִבִּירוּשָׁלַם אֶל עֲבָדֵי שְׁמַת עֲלִיו.
יֵצִיאָהּ אַחַת לְמֶלֶךְ, וַיֵּצִיאָהּ שְׁנִיָּה

עִמּוֹד תְּמִיד, רַבּוּ הָיָה, וּמִשּׁוּם כֵּךְ לֹא
אָמַר לוֹ עַל יוֹאֵב וְהֵנָּה עִמּוֹד יוֹאֵב. אֲבָל
שָׁמְעִי זֶה שְׁנַמְצָא תְּמִיד עִמּוֹ, אָמַר וְהֵנָּה
עִמּוֹד.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשָׁמְעִי וַיֹּאמֶר
בְּנֵה לְךָ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא
חֲכַמְתָּא שֶׁל שְׁלֹמֹה בָּזֶה? אֵלָּא הַכֹּל עָשָׂה
בְּחֲכַמְתָּא, וְלִכְל הַצְּדָדִים הוּא הַתְּבוּנָן.
שְׁהִירִי שָׁמְעִי הָיָה חֲכָם, וַאֲמַר שְׁלֹמֹה,

לְגִבִּי מִלְכָּא, וַיֵּצֵאָה תַנְיִינָא לְגִבִּי עֲבָדִין. וְכָל דָּא
חָמָא שְׁלֵמָה, וְאַשְׁנַת בְּרוּחַ קֳדָשָׁא, הָהוּא יֵצִיאָה
תַנְיִינָא. וְעַל דָּא אָמַר, וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ, יָדַע
דְּבִיצִיאָה יָמוּת.

וְעַפְרָא בְּעַפְרָא (שמואל ב טז) מַהוּ. אָמַר שְׁלֵמָה לְגִבִּי אָבִא
בְּעַפְרָא הָוָה. לְגִבִּי שְׁמַעִי בְּמִיָּא, וְכִתְיִב וְהָיָה
בְיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת נַחַל קִדְרוֹן. עַפְרָא הָתָם,
וְחָכָא מִיָּא. תַרְוִוִיחוּ דִּין שְׁלֵמָה, לְמַחְוֵי עַפְרָא וּמִיָּא
בְּסוּטָה, לְמֵאן דְּאַסְטִין אֲרַחָא לְגִבִּי אָבוּי.

כְּתִיב (מלכים א ב) וְהוּא קָלְלֵנִי קָלְלָה נְמַרְצָת. וְכִתְיִב
וְאַשְׁבַּע לוֹ בֵּינִי לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ
בְּחֶרֶב. מָאִי בְּחֶרֶב. וְכִי שְׁמַעִי טַפְּשָׁא הָוָה, דְּאִילוּ
הָכִי אוֹמְרֵי לִיהּ, דִּלָּא יִימָא בְּחֶרֶב לָא. אָבֵל בְּחִנִּית
אוּ בְּגִירָא אִין.

לשון הקודש

דִּין שְׁלֵמָה, לַהֲיוֹת עַפְרָא וּמִים כְּמוֹ סוּטָה,
לְמִי שֶׁהֶסְטִין דְּרָבּוּ לְאָבוּי.

כְּתוּב וְהוּא קָלְלֵנִי קָלְלָה נְמַרְצָת.
וְכִתּוּב וְאַשְׁבַּע לוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ
בְּחֶרֶב. וְכִי שְׁמַעִי הֲיָה טַפְּשׁ? שְׁאֵלוּ כִּד
הַשְּׁבִיעַ אוֹתוֹ, שֶׁלֹּא יֹאמֶר בְּחֶרֶב לָא,
אָבֵל בְּחִנִּית אוּ בְּגִירָא בִּין.

לְעִבְדִּים. וְכָל זֶה רָאָה שְׁלֵמָה וְהַשְׁגִּיחַ
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹתָהּ הַיֵּצִיאָה הַשְּׁנִיָּה, וְעַל
זֶה אָמַר וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ. יָדַע
שְׁבִיצִיאָה יָמוּת.

וְעַפְרָא בְּעַפְרָא מַהוּ? אָמַר שְׁלֵמָה, אֵל אָבִי
זֶה הִיָּה בְּעַפְרָא, אֵל שְׁמַעִי זֶה וְהָיָה בְּמִים,
שְׁכִתּוּב וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת
נַחַל קִדְרוֹן. שֵׁם עַפְרָא וְכֵאֵן מִים. שְׁנִיָּהֶם

אַלָּא תִּרִין מַלִּין הָבֵא. חַד אָמַר יַנּוּקָא, בְּרִיה
 דְּנוּנָא רַבָּא הֵהוּא ^(דף ק"ח ע"א) דְּקִשְׁקִשׁוּי סִלְקִין
 לְרוּם עֲנָנִין. אוּמָאָה דְדוֹד מַלְבָּא, בַּד הָוָה בָּעֵי
 לְאוּמָאָה, אִפִּיק חֲרָבָא דִּילִיָּה, דִּתְמָן הָוָה חֲקִיק
 שְׂמָא גְלִיפֹן, וְתִמָּן אוּמִי. וְכַךְ עָבִיד לְשִׁמְעֵי, דְכִתְיִב
 וְאַשְׁבַּע לוֹ בִּי' לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ בַּחֲרָב. בְּמֵאֵי
 הָוָה אוּמָאָה דָּא. בַּחֲרָב. (ס"א בְּהָאֵי חֲרָב דְשְׂמָא קִדִּישָׁא חֲקִיק בִּיה
 אוּמִי) בַּחֲרָב אוּמִי. וּמַלָּה אַחֲרָא, דִּין שְׁלֹמָה, אָמַר,
 בְּקַלְלָה אֶתָּא לְגַבִּי אָבִא, בְּמַלִּין, הָא מַלִּין לְגַבִּיָּה,
 וּבִשְׁם הַמְּפֹרָשׁ קִטְלִיָּה, וְלֹא בַּחֲרָב. וּבְגִין דָּא עָבִיד
 שְׁלֹמָה הַכִּי.

הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, דְּכִיּוֹן דְּאוּמִי לִיָּה דְדוֹד,
 אֲמֵאֵי קִטְלִיָּה, דְּאַתְחֲזִי דְהָא אוּמָאָה דָּא
 בַּעֲלִילָה הָוָה, דְּהָא לָבֵא וּפּוּמָא לָא הָווּ בַּחֲדָא.
 אַלָּא וְדָאֵי דוֹד לָא קִטְלִיָּה, וְהָא יְדִיעָא, כָּל שְׂיִיפִין

לשון הקודש

הָוָה? בַּחֲרָב. (בַּחֲרָב הָווּ שְׁהֵשׁם הַקּוֹדֵשׁ רַקֵּק בְּהָ שְׁבוּעָה)
 בַּחֲרָב נִשְׁבַּע. וְדָבַר אַחֲרֵי דִין שְׁלֹמָה.
 אָמַר, בְּקַלְלָה כָּא אֵל אֲבִי, בְּדָבָרִים –
 הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבִשְׁם הַמְּפֹרָשׁ הָרִג
 אוּתוֹ וְלֹא בַּחֲרָב. וְלָכֵן שְׁלֹמָה עָשָׂה כֵּן.
 עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, שְׂכִיּוֹן שְׁדוּד
 הַשְׂבִּיעַ אוּתוֹ, לָמָּה הָרִג אוּתוֹ, שְׁנִרְאָה
 שְׁשׁוּבָעָה זוֹ הִיָּתָה בַּעֲלִילָה, שְׁהָרִי הִלֵּב

אַלָּא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאן. אַחַד אָמַר
 הַתִּינוּק, בְּנוֹ שֶׁל הַדָּג הַגָּדוֹל, אוּתוֹ
 שְׁקִשְׁקִשׁוּ עוֹלִים לְרוּם הָעֲנָנִים. שְׁבוּעָתוֹ
 שֶׁל דוֹד הַמְּלֶךְ, כְּשֶׁהָיָה רוּצָה לְהִשְׁבַּע,
 הָיָה מוֹצִיא אֶת חֲרָבּוֹ שְׁשֵׁם הָיָה חֲקוּק
 שֵׁם חֲקוּק וְשֵׁם נִשְׁבַּע. וְכַךְ עָשָׂה לְשִׁמְעֵי,
 שְׁכִתוּב וְאַשְׁבַּע לוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם
 אֲמִיתָךְ בַּחֲרָב. בְּמָה הִיָּתָה הַשְׁבוּעָה

דְּגוּפֵא מִקְבָּלִין כָּלֵא, וְלֵבֵא לֹא מִקְבָּלֵא אֲפִילוּ
 כְּחוּטֵא דְנִימָא דְשַׁעְרָא. דָּוִד מִלֵּבֵא לֵבֵא הָוָה,
 וְקָבִיל מַה דְלֹא אֶתְחַוִּי לִיהּ לְקָבֵלֵא, וּבִגִּין כָּךְ, (מלכים
 א ב) וַיִּדְעֶתָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתִיב. וְתוֹ, דְּהָא
 אֵילֵנָא גָרִים לְמַחְוֵי נָטִיר וְנוֹקֵם כְּחֻיָּא.

כְּתִיב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחֲפוּץ זִבְחַ וְאַתְנָה עוֹלָה
 לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה
 לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחֲפוּץ
 זִבְחַ, וְכִי לֹא בָעֵי קִדְשָׁא בְרִידָּה הוּא דִּיקְרִבִּין קָמִיָּה
 קָרְבָּנָא, וְהָא אִיהוּ אֶתְקִין לְגַבִּי חֲטִיבִיא קָרְבָּנָא,
 דִּיקְרִבִּין וַיִּתְכַּפֵּר לְהוּ חוֹבֵיָּהּ. אֵלֵא דָּוִד לְקָמִי
 שְׁמָא דְאֱלֹהִים אָמֵר, וְקָרְבָּנָא לֹא קָרְבִּין לְשְׁמָא
 דְאֱלֹהִים, אֵלֵא לְשְׁמָא דִּיו"ד ה"א וָא"ו ה"א. דְּהָא
 לְגַבִּי דִּינָא קִשְׁיָא מִדַּת הַדִּין, לֹא מִקְרִבִּין קָרְבָּנָא.

לשון הקודש

וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאַחֶד? אֵלֵא וְדָאֵי דָּוִד לֹא
 הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יָדוּעַ, כָּל אֵיבְרֵי הַגּוֹף
 מִקְבָּלִים הֵבֵל, וְהֵלֵב לֹא מִקְבָּל אֲפִילוּ
 כְּחוּטֵא שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעְרָה. דָּוִד הִמְלִיךְ
 הָיָה הֵלֵב, וְקָבֵל מַה שְׁלֹא רָאוּי לוֹ
 לְקָבֵל, וּמִשּׁוּם כָּךְ, וַיִּדְעֶתָ אֶת אֲשֶׁר
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתוּב. וְעוֹד, שְׁהָרִי הָאֵילִן
 גָּרִים לְהִיּוֹת נוֹטֵר וְנוֹקֵם כְּנַחֲשׁ.
כְּתוּב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחֲפוּץ זִבְחַ

וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאַחֶד? אֵלֵא וְדָאֵי דָּוִד לֹא
 הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יָדוּעַ, כָּל אֵיבְרֵי הַגּוֹף
 מִקְבָּלִים הֵבֵל, וְהֵלֵב לֹא מִקְבָּל אֲפִילוּ
 כְּחוּטֵא שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעְרָה. דָּוִד הִמְלִיךְ
 הָיָה הֵלֵב, וְקָבֵל מַה שְׁלֹא רָאוּי לוֹ
 לְקָבֵל, וּמִשּׁוּם כָּךְ, וַיִּדְעֶתָ אֶת אֲשֶׁר
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתוּב. וְעוֹד, שְׁהָרִי הָאֵילִן
 גָּרִים לְהִיּוֹת נוֹטֵר וְנוֹקֵם כְּנַחֲשׁ.

כְּתוּב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחֲפוּץ זִבְחַ

דְּכַתִּיב, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה. לַיהוָה,
וְלֹא לְשָׂמָא דְאַלְהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַיהוָה.
זֶבַח תּוֹדָה לַיהוָה. זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה.

וּבְגִין כֵּן, בֵּינוֹן דְּדוֹד מִלְפָּא, לְגַבִּי אֱלֹהִים אָמַר.
אֲצַטְרִיךְ לְמִכְתָּב, כִּי לֹא תַחֲפוּץ זֶבַח
וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דִּהָא לְשָׂמָא דָּא לֹא
מִקְרִבִין, אֲלֵא רוּחַ נְשַׁבְּרָה. דְּכַתִּיב וּבָחִי אֱלֹהִים
רוּחַ נְשַׁבְּרָה. קָרְבָּנָא דְאַלְהִים, עֲצִיבוּ, וּתְבִירוּ
דְּלִפְּא. וּבְגִין כֵּן, מָאן דְּחָלַם חֲלָמָא בִישָׂא, עֲצִיבוּ
אֲצַטְרִיךְ לְאַחֲזָא, דִּהָא בְּמִדַּת אֱלֹהִים קִיַּימָא,
וְזֶבַח דְּמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצַטְרִיךְ וְרוּחַ נְשַׁבְּרָה,
וְהֵהוּא עֲצִיבוּ מִסְתִּייה לְחֲלָמָא בִישָׂא, וְלֹא שְׁלִטָא
דִּינָא עָלָיו. דִּהָא זֶבַח דְּאַתְחָזִי לְמִדַּת דִּינָא,
אֲקָרִיב קָמִיָּה.

לשון הקודש

שְׁכַתּוּב וּבָחִי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה. קָרְבָן
שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֲצָב וְשִׁבְרוֹן לֵב. וּמִשּׁוּם
כֵּן, מִי שֶׁחָלַם חֲלוֹם רָע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
עֲצָבוֹת, שֶׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים (ד"ק) עוֹמֵד,
וְזֶבַח שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
נְשַׁבְּרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפָּאת אֶת
הַחֲלוֹם הָרָע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין.
שֶׁהָרִי הַזֶּה שֶׁרְאוּ לְמִדַּת הַדִּין, הַקָּרִיב
לְפָנֶיהָ.

מִדַּת הַדִּין, לֹא מִקְרִיבִים קָרְבָן, שְׁכַתּוּב
(ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה.
לַיהוָה, וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן
מִנְחָה לַיהוָה. זֶבַח תּוֹדָה לַיהוָה. זֶבַח שְׁלָמִים
לַיהוָה.

וּמִשּׁוּם כֵּן, בֵּינוֹן שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר
לְאַלְהִים, הַצַּטְרִיךְ לְכַתֵּב כִּי לֹא תַחֲפוּץ
זֶבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. שֶׁהָרִי לְשֵׁם
הַזֶּה לֹא מִקְרִיבִים, אֲלֵא רוּחַ נְשַׁבְּרָה,

לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְּנֶה, מָאִי לֹא
תִבְּנֶה, מִכָּלֵל דְּאִיכָּא לֵב דְּאִיהוּ בּוֹנֶה. אִין.
הֵינּוּ לֵב דְּאִיהוּ גֵּאָה, לֵב בְּגִסּוֹת רּוּחָא, הֵינּוּ
לֵב דְּאִיהוּ בּוֹנֶה, אֲבָל לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים
לֹא תִבְּנֶה.

הִיטִיבָּה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תִּבְּנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
מָאִי הִיטִיבָּה, אֶתְחַזִּי דְּהָא טִיבּוּ אִית בָּהּ,
וְהִשְׁתָּא הִיטִיבָּה עַל הַהוּא טִיבּוּ. וְדָאִי הָכִי הוּא,
דְּהָא מִן יוֹמָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתִּדָּל בְּבִנְיָן
בִּי מִקְדָּשָׁא דְלַעִילָא, עַד בָּעֵן, הַהוּא הִטְבָּה דְרִצּוֹן,
לֹא שְׂרִיָּא עַל הַהוּא בִּנְיָן, וְעַל דָּא לֹא אֲשֶׁתִּכְלָל.
דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְרִצּוֹן דְלַעִילָא יתַּעַר, יִיטִיב וְיִדְלִיק
נְהוֹרִין דְּהַהוּא בִּנְיָן, וְהַהוּא עֲבִידְתָּא, דְּאִפִּילוּ
מִלְּאָכִין דְלַעִילָא, לֹא יִכְלֹון (לֹא) לְאַסְתִּכְלָא בְּהַהוּא

לשון הקודש

הַטִּיבּוּ! וְדָאִי כִּךְ הוּא, שְׁהָרִי מִן הַיּוֹם
שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁתַּדָּל בְּבִנְיָן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד עַכְשָׁו, אוֹתָהּ
הִטְבָּה שֶׁל רִצּוֹן לֹא שָׁרְתָה עַל אוֹתוֹ
הַבִּנְיָן, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי בְּשַׁעֲתָה
שֶׁהַרִצּוֹן הֶעֱלִיין יתַּעוֹרֵר, הוּא יִיטִיב
וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַבִּנְיָן
וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמִּלְּאָכִים שֶׁל

לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְּנֶה. מַה
זֶה לֹא תִבְּנֶה? מִכָּלֵל שֵׁישׁ לֵב שֶׁהוּא
בּוֹנֶה? כֵּן. זֶהוּ לֵב שֶׁהוּא גֵּאָה, לֵב בְּגִסּוֹת
הָרוּחַ, הֵינּוּ לֵב בּוֹנֶה, אֲבָל לֵב נִשְׁפָּר
וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְּנֶה.

הִיטִיבָּה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תִּבְּנֶה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם. מַה זֶה הִיטִיבָּה? נִרְאָה שְׁהָרִי
טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעַכְשָׁו הִיטִיבָּה עַל אוֹתוֹ

בִּי מִקְדָּשָׁא, וְלֹא בְּהֵוָה בְּנִין. וְכִדִּין בִּי מִקְדָּשָׁא,
וְכָל עֹבְדָא אֶשְׁתַּכְּלָל.

תַּבְּנָה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא דְאַשְׁתַּדַּל
בְּבִנְיָן בִּי מִקְדָּשָׁא עַד כְּעֵן, לֹא בָנָה לוֹן.
(א) אִי חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד כְּעֵן לֹא בָנָה, בִּי
מִקְדָּשָׁא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אֶלָּא קְדָשָׁא בְּרִיד
הוּא, כָּל עֹבְדוֹי, לֹא כְּעֹבְדֵי דְבְּנֵי נָשָׂא. בְּנֵי נָשָׂא
כִּד בְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, בְּקַדְמִיתָא עֲבָדוּ שׁוּרֵי
קַרְתָּא, וְלְבִסּוּף עֲבָדוּ בִי מִקְדָּשָׁא. שׁוּרֵי קַרְתָּא
בְּקַדְמִיתָא, בְּנִין לְאַנָּנָא עֲלִיָּהּ, וְלְבַתֵּר בְּנִינָא
דְּבִיתָא. קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא לֹא חָכִי, אֶלָּא בְּנֵי בִי
מִקְדָּשָׁא בְּקַדְמִיתָא, וְלְבִסּוּף, כִּד יַחֲתִית לִיה מַשְׁמִינָא,
וְיֹתִיב לִיה עַל אַתְרֵיהּ, כִּדִּין יִבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם
דְּאַנָּן שׁוּרֵין דְּקַרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד עָלָיו

לשון הקודש

כְּשֶׁבְּנֵי אָדָם בְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה,
בְּהִתְחַלָּה עָשׂוּ אֶת חוֹמוֹת הָעִיר, וְלְבִסּוּף
עָשׂוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. חוֹמוֹת הָעִיר
בְּהִתְחַלָּה כְּדִי לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם, וְאַחֵר כְּדִי
בְּנִין הַבֵּית. וְהַקְדֹּשׁ כְּרוּךְ הוּא לֹא כָּךְ,
אֶלָּא בּוֹנֶה בְּהִתְחַלָּה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וּבִסּוּף כְּשִׁינִיד אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וְיֹשִׁיב
אוֹתוֹ עַל מְקוֹמוֹ, אִזּוּ יִבְנֶה אֶת חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם, שֶׁהֵן חוֹמוֹת הָעִיר. וְעַל זֶה

מַעֲלָה לֹא יוֹכְלוּ (א) לְהַסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ
בֵּית מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בְּנִין, וְאִזּוּ בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

תַּבְּנָה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. וְכִי מִיּוֹם
שֶׁהִשְׁתַּדַּל בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד עַכְשָׁו
לֹא בָנָה אוֹתָם? (א) אִם חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם
עַד עַכְשָׁו לֹא בָנָה – בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אֶלָּא שְׁכַל מַעֲשֵׂי
הַקְדֹּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֵינֶם כְּמַעֲשֵׂי בֶן אָדָם.

הַשָּׁלוֹם, (תהלים נא) הַיְטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן
בְּקִדְמִיתָא, וּלְבִתֶּר תִּבְנֶה (דף ק"ח ע"ב) חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

הָכָא אֵית רָזָא, כָּל עוֹבְדֵין דְּעָבִיד קֳדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּקִדְמִיתָא אַקְדִים תְּהוּא דְלִבְר,
וּלְבִתֶּר מוֹחָא דְלִבְנו, וְהָכָא לֹא חָכִי. תָּא חֲזִי, כָּל
אֵינּוֹן עוֹבְדֵין דְּעָבִיד קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַקְדִים
תְּהוּא דְלִבְר, מוֹחָא אַקְדִים בְּמַחֲשָׁבָה, וּבְעוֹבְדָא
תְּהוּא דְלִבְר, דְּהָא כָּל קְלִיפָה מְסֻטָּא אַחֲרָא חֲזִי,
וּמוֹחָא מִן מוֹחָא, וְתִדִיר סְטָרָא אַחֲרָא אַקְדִים וְרַבִּי
וְאַגְדִיל וְנָטִיר אִיבָא. כִּיּוֹן דְּאַתְרַבִּי, וְרַקִּין לִיה לְבִר,
(איוב כז) וְיָבִין רָשָׁע וְצָדִיק יִלְבֹּשׁ, וְזִרְקִין לְתַהִיא
קְלִיפָה, וּמְבָרְכִין לְצָדִיקָא דְעִלְמָא. אַבְל הָכָא,
בְּבִנְיָנָא דְבִי מִקְדָּשָׁא, דְּסְטָרָא בִישָׁא יִתְעַבֵּר
מִעִלְמָא, לֹא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִּילִיה

לשון הקודש

בְּמַחֲשָׁבָה, וּבְמַעֲשֵׂה אוֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ,
שְׁהֲרִי כָּל קְלָפָה הִיא מִצַּד הָאַחֵר, וְהַמֶּחֱ
מִן הַמֶּחֱ, וְתִמִּיד הַצַּד הָאַחֵר מִקְדִים
וְגַדֵּל וּמִתְרַבֶּה וְשׁוֹמֵר הַפְּרִי. כִּיּוֹן
שְׁמִתְרַבֶּה, וּזְרָקִים אוֹתוֹ הַחוּצָה, וְיָבִין
רָשָׁע וְצָדִיק יִלְבֹּשׁ, וּזְרָקִים אֶת אוֹתָהּ
קְלָפָה, וּמְבָרְכִים אֶת הַצָּדִיק בְּעוֹלָם.
אַבְל כֵּאֵן, בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהַצַּד
הָרַע יַעֲבֹר מִהָעוֹלָם – לֹא צָרִיךְ, שְׁהֲרִי

אָמַר דּוֹד הַמִּלָּךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (תהלים נא)
הַיְטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן – בְּהִתְחַלָּה,
וְאַחֵר כִּךְ תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

כֵּאֵן יֵשׁ סוּד. כָּל הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשָׂה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּהִתְחַלָּה מִקְדִים
אוֹתוֹ שְׁלִבְחוּץ, וְאַחֵר הַמֶּחֱ שְׁלִפְנִים,
וְכֵאֵן לֹא כֵּךְ. בֹּא וְרֵא, כָּל אוֹתָם
הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּמִקְדִים אוֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ, הַמֶּחֱ הַקָּדִים

הָיוּ. אֶקְדִּים מוֹחָא, דְּכִתִּיב הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת
צִיּוֹן בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
הָיָא חוֹמָה דְּלִבְר, דְּאִיחֵי קְלִיפָה, דִּילִיָּה הָיָא
מִמָּשׁ. דְּכִתִּיב, (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָם יְי' חוֹמַת
אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלֹא סִטְרָא בִּישָׂא.

יִשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן מוֹחָא, עֲלָאָה דְּעֲלָמָא. יִשְׂרָאֵל
סְלִיקוּ בְּמַחֲשָׁבָה בְּקִדְמִיתָא, עֲמִין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, דְּאֵינּוֹן קְלִיפָה,
אֶקְדִּימוּ. דְּכִתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְזִמִּין קֳדָשׁ בְּרִידָה הוּא, לְאַקְדָּמָא מוֹחָא, בְּלֹא
קְלִיפָה. דְּכִתִּיב, (ירמיה ב) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי יְי' רֹאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ, מוֹחָא קָדִים לְקְלִיפָה. וְאַף עַל גַּב דְּמוֹחָא
יָקוּם בְּלֹא קְלִיפָה, מָאן הוּא דִּיּוֹשִׁיט יֵדָא לְמִיכָל

לשון הקודש

עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שְׁהִם
קְלָפָה, הַקְדִּימוּ, שְׁכַתוֹב (בראשית לו) וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי
מֶלֶךְ מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַתִּיד הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהַקְדִּים אֶת הַמֶּלֶךְ בְּלִי קְלָפָה,
שְׁכַתוֹב (ירמיה ב) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי רֹאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ. הַמֶּלֶךְ קוֹדֵם לְקְלָפָה. וְאַף עַל
גַּב שְׁהַמֶּלֶךְ יַעֲמִיד בְּלִי קְלָפָה, מִי הוּא
שִׁיּוֹשִׁיט יָד לְאַכֹּל מִמֶּנּוּ? מִשּׁוּם שְׁכָל

הַמֶּלֶךְ וְהַקְלָפָה שֶׁלּוֹ הִיָּה. הַקְדִּים הַמֶּלֶךְ,
שְׁכַתוֹב הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן –
בְּהַתְחַלָּה, וְאַחֲרַיָּךְ תִּבְנֶה חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם. אוֹתָהּ חוֹמָה הַחִיצוֹנִית, שֶׁהִיא
קְלָפָה, שֶׁלּוֹ הִיא מִמָּשׁ, שְׁכַתוֹב (זכריה ב)
וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב.
אֲנִי וְלֹא הַצַּד הָרַע.

יִשְׂרָאֵל הֵם הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הָעוֹלָם.
יִשְׂרָאֵל עָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה בְּתַחֲלָה. הָעַמִּים

מִנִּיה, בְּגִין, (ירמיה ב) דְּכָל אוֹכְלֵי יֵאָשְׁמוּ רָעָה תִּבְא
אֵלֵיהֶם נָאם יי'.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים נא) אָז תַּחֲפֹץ זִבְחֵי צֶדֶק. בְּגִין,
דְּהָא בְּדִין, יִתְחַבֵּר כָּלָא בְּחִבּוּרָא חָדָא,
וְיֵהֵא שְׁמָא שְׁלִים בְּכָל תְּקוּנִיה. וּבְדִין קָרְבָּנָא לַחֲוֵי
שְׁלִים, לִיִּי אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא אֱלֹהִים לָא אֶתְחַבֵּר
לְקוֹרְבָּנָא, דְּאִלְמָלָא אֶתְחַבֵּר בֵּיה, כַּמָּה אֱלֹהִים
יִסְלָקוּן אוּדְנִין לְאֶתְחַבֵּרָא תַּמּוֹן. אָבֵל בְּהֵהוּא זְמַנָּא,
(תהלים פו) כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים
לְבַדְּךָ. וְאִין אֱלֹהִים אַחֲרָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (דברים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמּוּדִי (ראו עתה)
רְאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא סִגִּי, מָאִי עַתָּה. אֵלָּא דְלֹא
הָיָה קֳדָם לָכֵן, וְהֵהוּא זְמַנָּא לִיְהוִי. אָמַר קֳדָשָׁא

לשון הקודש

אֹכְלֵי יֵאָשְׁמוּ רָעָה תִּבְא אֵלֵיהֶם נָאם ה'.
בְּאֻתּוֹ זְמַן, (תהלים נא) אָז תַּחֲפֹץ זִבְחֵי
צֶדֶק. הַיּוֹת שְׁהֲרִי אָז יִתְחַבֵּר הַכָּל
בְּחִבּוּר אַחֵר, וְיֵהֵי הַשֵּׁם שְׁלֵם בְּכָל
תְּקוּנּוֹ, וְאִזּוּ הַקָּרְבָּן יֵהֵי שְׁלֵם לַה'
אֱלֹהִים. שְׁעֵכֶשׁוּ אֱלֹהִים לֹא מִתְחַבֵּר
לְקָרְבָּן, שְׁאִלְמָלָא הִתְחַבֵּר בּוֹ, כַּמָּה
אֱלֹהִים יַעֲלוּ אֲזִנִּים לְהִתְחַבֵּר לְשֵׁם. אָבֵל

בְּאֻתּוֹ זְמַן, (שם פו) כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה
נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ. וְאִין
אֱלֹהִים אַחֲרָא.

וּבְאֻתּוֹ זְמַן בְּתוּב, (דברים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי
אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמּוּדִי. (ראו עתה)
רְאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא גָדוֹל, מָה זֶה עַתָּה?
אֵלָּא שְׁלֹא הָיָה קֳדָם לָכֵן, וּבְאֻתּוֹ זְמַן זֶה
יֵהֵי. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַתָּה רְאוּ

בְּרִידְּךָ הוּא, עֲתָה רְאוּ, מִה דָּלָא תִּיכְלוּן לְמִיחְמִי
מִקְדָּמַת דְּנָא.

כִּי אָנִי אָנִי, תִּרִּי זְמַנִּי אֲמַאי. אֵלָא לְדִיִּיקָא, דְּהָא
לִית תַּמָּן אֱלֹהִים, אֵלָא הוּא. דְּהָא בַּמָּה זְמַנִּין,
דְּאִתְמַר אָנִי זְמַנָּא חָדָא, וְלֹא יִתִּיר, וְהִזְה תַּמָּן
סְטָרָא אַחְרָא. אֲבָל הַשְׁתָּא אָנִי אָנִי הוּא וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי, דְּהָא כָּל סְטָרָא אַחְרָא אֲתַעְבֵּר,
וְדִיִּיקָא אָנִי אָנִי.

אָנִי אֲמִית וְאַחֲתִיה, עַד הַשְׁתָּא מוֹתָא הָיָה מִסְטָרָא
אַחְרָא, מִכָּאן וְלַחֲלָאָה, אָנִי אֲמִית וְאַחֲתִיה,
מִכָּאן דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא, כָּל אֵינֹון דְּלֹא טַעְמִי טַעְמָא
דְּמוֹתָא. מַגִּיהָ תִּהֵא לֹון מוֹתָא, וְיָקִים לֹון (מִיד).
אֲמַאי. בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּאֲר מִתְּהוּא זִוְהָמָא בְּעִלְמָא
כָּלִל, וְיִהֵא עִלְמָא חֲדָתָא, בְּעוֹבְדֵי יְדֵי דְקוֹדֶשָׁא
בְּרִידְּךָ הוּא.

לשון הקודש

אָנִי אֲמִית וְאַחֲתִיה. עַד עַבְשׁוּ הַמֹּת הָיָה
מִן הַצֵּד הָאֲחֵר. מִכָּאן וְלַחֲלָאָה, אָנִי אֲמִית
וְאַחֲתִיה. מִכָּאן שְׂבָאוֹתוֹ הַזֶּמֶן, כָּל אוֹתָם
שְׁלֹא טַעְמוֹ טַעַם הַמֹּת – מִכָּנֹו יִהְיֶה
לָהֶם מֹת, וְיָקִים אוֹתָם (מִיד). לָמָּה? כִּדִּי
שְׁלֹא תִשְׁאָר מֵאוֹתָהּ הַזֶּהֱמָה בְּעוֹלָם
כָּלִל, וְיִהְיֶה עוֹלָם חֲדָשׁ בְּמַעֲשֵׂי יְדֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרִידְּךָ הוּא.

מִה שְׁלֹא יִכְלֹתֶם לִרְאוֹת מִקְדָּם לְכֹן.
כִּי אָנִי אָנִי, לָמָּה פְּעָמִים? אֵלָא כִּדִּי
לְדִיִּיק, שְׁהִרִי אִין שֵׁם אֱלֹהִים, אֵלָא הוּא.
שְׁהִרִי בַּמָּה פְּעָמִים שְׁנַאֲמַר אָנִי פַּעַם
אַחַת וְלֹא יוֹתֵר, וְהִיָּה שֵׁם הַצֵּד הָאֲחֵר.
אֲבָל עַבְשׁוּ אָנִי אָנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים
עֲמָדִי, שְׁהִרִי כָּל הַצֵּד הָאֲחֵר הֶעֱבֵר,
וְדוֹקָא אָנִי אָנִי.

וְאִם אָמַר יֹאמַר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָשִׁי. (שמות כא) בְּמָה
דֹּאֲתִמַּר בְּדִין פָּגִים לִיָּה פְּגִימוֹ. אִם בְּגִפּוֹ
יָבֵא, מֵהוּ בְּגִפּוֹ. תְּגִינֵן, בְּתִרְגוּמוֹ, בְּלַחְדוּי. יֹאזֹת
הוּא. אֲבָל הָא תְּגִינֵן, כָּל עֲלָמָא, לֹא קָאִים, אֲלֵא
עַל גִּפָּא חֲדָא, דְּלוּיָתָן.

וְרָזָא דָּא, בְּשַׁעְתָּא דְקִיָּמָא דְכַר וְנוֹקְבָא, וְדִכְר
וְנוֹקְבָא בְּרָא לֹון קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא, וּבְכָל
מָה דְאֲזִלִין, עֲלָמָא מוֹדְעֵזָעָא, וְאֲלָמְלָא דְסִרָם
קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא דְכוּרָא, וְצִיָן יֵת נוֹקְבָא, הוּו
מִטְשֵׁטְשִׁין עֲלָמָא. וְעַל דָּא לֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, (ד"א
וּמֵאֵן דְּלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּגִפּוֹ) אִם בְּגִפּוֹ יָבֵא, תְּחֹזֶת הֵהוּא גִפָּא,
דְּלֹא עֲבִיד תּוֹלְדִין עָאֵל. וְהוּאִיל וְכֵן, בְּגִפּוֹ יֵצֵא,
לְתַמָּן אֲתִדְחָא, וְלֹא עָאֵל לְפִרְגוּדָא כָּלָל, וְאֲתִדְחָא
וְאֲטִרִיד מֵהֵהוּא עֲלָמָא. בְּגִפּוֹ יֵצֵא, בְּגִפּוֹ יֵצֵא וְדָאִי.

לשון הקודש

מוֹדְעֵזָעָא, וְאֲלָמְלָא שְׁפִרָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הַזֶּכֶר וְצִיָן אֶת הַנְּקֵבָה, הֵיוּ
מִחֲרִיבִים אֶת הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן לֹא עוֹשִׂים
תּוֹלְדוֹת. (וְגַם שְׁלֹא עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת בְּגִפּוֹ) אִם בְּגִפּוֹ
יָבֵא, תַּחַת אוֹתוֹ סִנְפִיר שְׁלֹא עוֹשֶׂה
תּוֹלְדוֹת נִכְנָם. וְהוּאִיל וְכֵן בְּגִפּוֹ יֵצֵא,
לְשֵׁם נִדְחָה, וְלֹא נִכְנָם לְפִרְגוּד כָּלָל,
וְנִדְחָה וְנִטְרָד מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם. בְּגִפּוֹ יֵצֵא,
בְּגִפּוֹ יֵצֵא וְדָאִי.

וְאִם אָמַר יֹאמַר וְגו' לֹא אֵצֶא חֲפָשִׁי,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, אִזּוּ פּוֹגֵם אוֹתוֹ בְּפָגֶם. אִם
בְּגִפּוֹ יָבֵא, מֵהוּ בְּגִפּוֹ שְׁנִינֵן, בְּתִרְגוּמוֹ
– לְבִדּוֹ. יִפָּה הוּא. אֲבָל הָרִי שְׁנִינֵנו, כָּל
הָעוֹלָם לֹא עוֹמֵד אֲלֵא עַל סִנְפִיר אֶחָד
שֶׁל לוּיָתָן.

וְסוּד זֶה, בְּשַׁעְתָּא שְׁעוּמָדִים זָכַר וְנִקְבָּה,
שְׁזָכַר וְנִקְבָּה בְּרָא אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּבְכָל מָה שֶׁהוֹלְכִים, הָעוֹלָם

תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב, (ויקרא כ) **עֲרִירִים יָמוּתוּ, עֲרִירִים**
(כְּתִיב) בְּלָל דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּרָזָא דְּכוּרָא עָאֵל,
וּבְרָזָא דְּנוֹקְבָא יִפּוּק. עָאֵל בְּהֵאֵי, וְיִפּוּק בְּהֵאֵי.
וְהֵאֵי אֵיהּ אַתָּר, דְּקָא אֶתְדַּבֵּק בֵּיהּ בְּהֵאֵי עֲלֵמָא,
דְּהֵא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי דִיעוּל קָמִיָּה, מָאן
דְּמִסְרָם גְּרָמִיָּה בְּהֵאֵי עֲלֵמָא.

תָּא חַיִּי, מִן קַרְבָּנָא. דִּלָּא (דף ק"ט ע"א) **הוּוּ מְקַרְבִּין**
קָמִיָּה סְרוּסָא, וְאַפִּיקוּ לֵיהּ, דִּלָּא יִתְקַרַב
לְקָמִיָּה, וּפְקִיד וְאַמֵּר, (ויקרא כב) **וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ.**
וְכֵן לְדָרֵי דָרִין אָסִיר לְסְרוּסֵי בְרִיין, דְּבָרָא קַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלֵמָא. דְּהֵא כָּל סְרוּסָא, דְּסִטְרָא
אַתָּרָא אֵיהּ. וְאִי אֵיהּ אֶשְׁתַּדֵּל, וְנָסִיב אֵיתָתָא, וְלֹא
עָבִיד תּוֹלְדִין, וְלֹא בָּעָא, וְאַף עַל גַּב דְּאִית לֵיהּ
אֵיתָתָא, אִו אִי הִיא לָא בָּעָתָא, וְעָאֵל לְהֵאֵי
עֲלֵמָא, בְּלֹא תּוֹלְדִין, מַה כְּתִיב. אִם בַּעַל אִשָּׁה

לשון הקודש

מְקַרְבִּים לִפְנֵי מִסְרָם, וְהוּצִיאוּ אוֹתוֹ
שְׁלֵא יִקְרַב לִפְנֵי, וְצוּה וְאַמֵּר, (ויקרא כב)
וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. וְכֵן לְדוּרֵי דוֹרוֹת
אָסִיר לְסְרָם אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁבָּרָאָם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, שֶׁהֵרִי כָּל
סְרוּס הוּא שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר. וְאִם הוּא
הַשְׁתַּדֵּל וְנִשָּׂא אִשָּׁה וְלֹא עָשָׂה תּוֹלְדוֹת
וְלֹא רָצָה, וְאַף עַל גַּב שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה, אִו

בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב, (ויקרא כ) **עֲרִירִים**
יָמוּתוּ. עֲרִירִים (כְּתוּב) - בְּלָל שֶׁל זָכָר
וְנִקְבָּה. בְּסוּד שֶׁל זָכָר נִכְנָס, וּבְסוּד שֶׁל
נִקְבָּה יֵצֵא. נִכְנָס בְּזָה וְיֵוצֵא בְּזָה. וְהוּוּ
מְקוֹם שֶׁנִּדְבֵּק בּוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שֶׁהֵרִי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוּצָה שִׁיכָּנָס
לִפְנֵי מִי שֶׁמִּסְרָם עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
בֹּא וּרְאֵה מִן הַקְרָבָן, שְׁלֵא הִיוּ

הוא, וְלֹא אֲשַׁנְחוּ לַפֶּעַל יְדוּי דְּמֵאֲרִיהוֹן, וַיֵּצֵאֶה
אֶשְׁתּוֹ עִמּוֹ, אִיהוּ יַעוֹל בְּגֵפוֹ דְּדְכוּרָא, וְאִיהוּ
בְּנוֹקְבָא. בְּגֵפוֹ יָבֵא בְּגֵפוֹ יֵצֵא כְּמָה דְּאַתְבָּר, כֹּלָא
עַל תְּקוּנָיָה.

אם אֲדָנִי יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמָה דְּאַתְבָּר, אם אֲדָנִי,
דָּא אִיהוּ אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה,
מִהָכָא, דִּלְאוּ בְּרִשׁוּתָא דְּכַר נָשׁ קִיִּמָּא לְמִיסַב
אַתְתָּא. אָלָא (מְשַׁלִּי ט"ז) פֶּלֶם וּמֵאֲנִי מִשְׁפָּט לְה' כֹּלָא
בְּמֵאֲנִים לַעֲלוֹת. יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, דִּהָא לָאוּ בְּרִשׁוּתִּיהָ
אִיהוּ. וּמֵאֵן אִיהוּ. הֵחִיָּא דִּלְאוּ דִּילִיָּה, וְלֹא אֲזַדְמֶנֶת
לְגַבִּיָּה, וּמֵאֵן אִיהוּ. הֵחִיָּא דִּהּוֹת זְמִינָא לְאַתְרָא,
וְאַקְדִּים הָאִי בְּרַחְמִי, וְנָטִיל לָהּ, דָּא אֶתִּיחִיבֵת
לִיָּה, דִּלְאֵ אֶתִּחִיזֵאת לִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא חָמִי
מִרְחִיק, וְחָמִי לְהֵחִיָּא אַתְתָּא, דְּזְמִינֵת לְאַפְקָא

לשון הקודש

אִשָּׁה – מִכָּאן שֶׁלֹּא בְּרִשׁוֹת הָאָדָם עוֹמֵד
לְשֵׁאת אִשָּׁה, אָלָא (הַבֵּל מְשַׁלִּי טז) פֶּלֶם וּמֵאֲנִי
מִשְׁפָּט לְה' הַבֵּל בְּמֵאֲנִים לַעֲלוֹת. יִתֵּן לוֹ
אִשָּׁה, שֶׁהָרִי זֶה לֹא בְּרִשׁוֹתוֹ הוּא, וּמִי
הִיא? הֵחִיָּא שְׂאִינָה שָׁלוּ וְלֹא הִזְדְּמֶנֶה
אֵלָיו, וּמִי הִיא? אוֹתָהּ שֶׁהִיָּתָה מְזֻמֶּנֶת
לְאַחֵר, וְהַקְדִּים זֶה בְּרַחְמִים וְנָטִיל אוֹתָהּ,
זוֹ נִתְּנָה לוֹ, שֶׁלֹּא רְאוּיָהּ לוֹ. וְהַקְדוּשׁ
בְּרִידָּהּ הוּא רוּאָה מִרְחוֹק וְרוּאָה אֶת

שֶׁהִיא לֹא רָצְתָה, וְנִכְנָס לְאוֹתוֹ עוֹלָם
בְּלִי תוֹלְדוֹת – מָה פְּתוּב? אם בַּעַל
אִשָּׁה הוּא, וְלֹא הִשְׁגִּיחוּ לַפֶּעַל יְדִי
רְבוּנָם, וַיֵּצֵאֶה אֶשְׁתּוֹ עִמּוֹ. הוּא יִכְנָס
בְּגֵפוֹ שֶׁל זָכָר, וְהִיא בְּנוֹקְבָה. בְּגֵפוֹ יָבֵא
בְּגֵפוֹ יֵצֵא, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, הַבֵּל עַל
תְּקוּנָה.

אם אֲדָנִי יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.
אם אֲדָנִי – זֶה אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לוֹ

תוֹלְדֵין בְּעֶלְמָא. אַקְדִּים הָאֵי בְּרַחְמֵי, וְאַתִּי־הֵיבַת
 לִיה, וְעָבִיד אִיבִין, וְזָרַע וְזָרַע, בְּאַתְתָּא (ס"א בְּגִנְתָּא)
 דְּלֹא דִילִיה, בְּגִין כֶּךָ, הָאֵשָׁה וִילְדִיה תְּהִיה
 לְאֲדֻנְיָה, וְהוּא יֵצֵא בְּגֹפּוֹ. אִי עֲנִיָּא מִסְכָּנָא, כְּמָה
 אֲשֶׁתִּדֵּל בְּרִיקְנִיָּא, לָאָה וְאַשְׁתִּדֵּל לְמַעַבְד פִּירִין,
 בְּגִנְתָּא דְּלֹא אִיהִי דִילִיה, וְנִפְק בְּרִיקְנִיָּא.

סָבָא סָבָא, בְּעֲדָנִין (נ"א בְּעֲנִינִין) אֱלִין, לָא הָיִית
 בְּרַגְלִיךְ דְּחִי לְתַרְעָא, כְּמָאן דְּשָׁכִיב בְּאַרְעָא
 בְּלֹא תוֹקְפָא, דְּהָא אֶתְחַלֵּשׁ וּמַחְלֵשׁ סָגִי, דְּלֹא
 יָכִיל, דְּחִי בְּרַגְלֵי. אֶתְתַּקֵּף סָבָא, וְלֹא תִדְחַל. הָא
 עֲנִיָּא מִסְכָּנָא, דְּאַשְׁתִּדֵּל בְּרִיקְנִיָּא, אִימָא אִמָּאִי. אִי
 בְּגִין דְּזָרַע בְּגִנְתָּא אַחְרָא דְּלֹא דִילִיה, יָאוּת. אִי
 חָבִי (ס"א אֲבָל חָבָא) קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה תְּהוּא
 גִּנְתָּא לְמוֹזְרַע בָּהּ, דְּהָא אִיהוּ לָא נָטִיל לָהּ.

לשון הקודש

בְּרַגְלִיךְ דוּחָה אֶת הַשַּׁעַר, כְּמִי שְׂשׂוּכָב
 בְּאַרְץ בְּלִי כֹחַ, שְׁהֲרִי נַחֲלֵשׁ, וּמַחְלֵשׁ
 רַבָּה, שְׁלֹא יָכֹול דוּחָה בְּרַגְלֵי. הִתְחַזַּק
 זְקוֹן וְאֵל תִּפְתַּח. הָעֲנִי הַמְּסַכֵּן הַזֶּה
 שֶׁהִשְׁתַּדֵּל לָרִיק, אָמַר לְמַדָּה? אִם מִשּׁוּם
 שְׂזָרַע בְּגִין אַחֵר שְׂאִינוּ שְׁלֹו – יָפָה. אִם
 כֶּךָ (אֲבָל כֵּן) הֲרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
 לוֹ אוֹתוֹ הֵגֵן לְזָרַע בּוֹ, שְׁהֲרִי לֹא הוּא
 שְׁלָקָה אוֹתָהּ.

אוֹתָהּ אֵשָׁה שֶׁעֲתִידָה לְהוֹצִיא תוֹלְדוֹת
 בְּעוֹלָם, מִקְדִּים זֶה בְּרַחְמִים וְנִתְּנָת לוֹ,
 וְעוֹשָׂה פְרוֹת, וְזוֹרַע זָרַע בְּאַשָּׁה (בְּגִין)
 שְׂאִינָה שְׁלֹו, מִשּׁוּם כֶּךָ הָאֵשָׁה וִילְדִיה
 תְּהִיה לְאֲדֻנְיָה, וְהוּא יֵצֵא בְּגֹפּוֹ. אִי עֲנִי
 מִסְכָּן, כְּמָה הִשְׁתַּדֵּל בְּרִיקְנוֹת, הִתְחַזַּק
 וְנִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת פְרוֹת בְּגִין שְׂאִינוּ שְׁלֹו,
 וְיֵצֵא בְרִיקְנוֹת.

זְקוֹן זְקוֹן, בְּזִמְנִים (בְּעֲנִינִים) הִלְלוּ לֹא הָיִית

אֵלֶּא תָּא חַיִּי כָּל מַלְיָן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד
בְּלָהוּ בְּדִינָא אֵינוֹן וְלֹא חַיִּי מַלְה בְּרִיקְנִיָּא
הָאִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה אֲתַתָּא וְעֶבֶד בָּהּ
פִּירִין וְאִיבִין לָאוּ הָאִי כְּשָׂאָר בְּנֵי גִלְגּוּלָא וְלֹא דְמִי
מָאן דְּאֲשַׁתְּדַּל בְּהָאִי עַלְמָא לְאַסְגָּאָה אִילָנָא (ס"א וְלֹא
יָכִיל) לְמָאן דְּלֹא בָּעָא לְאַסְגָּאָה וְלֹא־שַׁתְּדַּלָּא וְאֶעְקָר
וְאֶפִּיל טַרְפִּין דְּאִילָנָא וְאֶזְעַר אִיבָא דִּילִיָּה.

הָאִי דְּאֶדְנִיָּו יְהִיב לִיה אֲתַתָּא, בְּגִין לְמַעְבַּד אִיבִין,
הָא אֲשַׁתְּדַּל בְּקַדְמִיתָא בְּגִין לְאַסְגָּאָה אִילָנָא,
וְלֹא יָכִיל. וְכֵינן כָּל כֶּף לִית לִיָּה, (ס"א דְּבִגִּין גַּם כֶּן לִית לִיָּה)
דְּאִי הָוָה זַכָּאָה בְּדִקָּא יָאוּת, לָא הָוָה תָּב בְּגִלְגּוּלָא,
(כַּאֲבָנָא בְּקוֹסְפִיתָא) דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה נב) וְנָתַתִּי לָכֶם בְּבֵיתִי
וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִמֶּנִּים וּמִבְּנוֹת. וְהִשְׁתָּא
דְּלֹא זָכָה, קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַמִּי, דְּהָא אֲשַׁתְּדַּל

לשון הקודש

זֶה שְׂאֲדוֹנִיו נָתַן לוֹ אִשָּׁה כְּדִי לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת, הָרִי הַשְׁתַּדֵּל בְּהַתְחַלָּה כְּדִי לְהַגְדִּיל אֶת הָאֵילָן וְלֹא יָכֵל. זְכוּת כָּל כֶּף אֵין לוֹ, (שֶׁל בְּנִים גַּם כֶּן אֵין לוֹ) שְׂאֵם הָיָה צָדִיק כְּרָאוּי, לֹא הָיָה שָׁב בְּגִלְגּוּל (כַּאֲבָן בְּכֶף הַקָּלַע), שְׁהָרִי כְּתוּב (ישעיה נב) וְנָתַתִּי לָכֶם בְּבֵיתִי וּבְחֻמּוֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִמֶּנִּים וּמִבְּנוֹת. וְעִכְשׁוֹ שְׂלֹא זָכָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּאָה שְׁהָרִי הַשְׁתַּדֵּל וְלֹא יָכֵל. זֶה

אֵלֶּא בֹא וּרְאָה, כָּל הַדְּבָרִים שְׁעוֹשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּלֶם הֵם בְּדִין, וְלֹא הָיָה דְבָר לְרִיק. זֶה שְׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ אִשָּׁה וְעָשָׂה בָּהּ פְּרוֹת וּגְדוּלִים, אֵין זֶה כְּשָׂאָר בְּנֵי גִלְגּוּל, וְלֹא דוֹמָה מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הָוָה לְהַגְדִּיל אֶת הָאֵילָן (וְלֹא יָכֵל), לְמִי שְׂלֹא רוּצָה לְהַגְדִּיל וּלְהַשְׁתַּדֵּל, וְעוֹקֵר וּמְפִיל אֶת הָעֵלִים שֶׁל הָאֵילָן וּמְקַטֵּין הַפְּרִי שְׁלוֹ.

וְלֹא יָכִיל, הָאִי, אֲדֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, בְּמָה דְאַתְמָר.
 וּבִיּוֹן דְּחָם עָלֶיהָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיְהִי לִיה
 בְּרַחֲמֵי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גַבִּי מְדִידִיה בְּקִדְמוּתָא,
 וְנָטִיל מַה דְּגָרַע הָהוּא מִבּוּעָא, וּבְגִין כֵּךְ, הָאִשָּׁה
 וַיִּלְדֶּיהָ תַּהֲיָה לְאֲדֹנֶיהָ, וּלְבַתֵּר יִיתוּב, וַיִּשְׁתַּדֵּל עַל
 גְּרַמִּיָּה, לְאַשְׁלוּמֵי גְרַעוּנִיהָ. עַד הָכָא רָזָא דְקָרָא.

סָבָא סָבָא, אַתְּ אִמְרַתְּ עַל דָּא, דְּבִרְיָקִנְיָא
 אִשְׁתַּדֵּל, וְלֹא אִשְׁגַּחַת עֲלֶיךָ, דְּבִרְיָקִנְיָא אַתְּ
 אָזִיל בְּמָה דְאַמְרַתְּ, דִּהָא קָרָא רְדִיף אֲבַתְרָךְ,
 דְּסַתִּיר כָּל בְּנִינָא דְבְנִית עַד הַשְּׁתָּא, וְאֵת חָשִׁיב
 דְּאַנְתָּ מְשַׁטָּא יַמָּא לְרַעוּתָךְ. וּמָאִי אִיהוּ. דְּכַתִּיב,
 וְאִם אָמַר יֹאמֶר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי אֶת
 אִשְׁתִּי וְגו'.

לשון הקודש

זִקְזִן וְזִקְזִן, אַתְּהָ אִמְרַתְּ עַל זֶה שְׁלָרִיק
 הַשְׁתַּדֵּל, וְלֹא הַשְׁגַּחַת עָלֶיךָ שְׁלָרִיק
 אַתְּהָ הוֹלֵךְ בְּמָה שְׁאִמְרַתְּ, שְׁהָרִי הַכְּתוּב
 רוּדֵף אַחֲרֶיךָ, שְׁפוּתֵר אֶת כָּל הַבְּנִין
 שְׁכַנִּית עַד עֲכָשׁוּ, וְאַתְּהָ חוֹשֵׁב שְׁאִתְּהָ
 מְשִׁיט אֶת הַיָּם לְרַצוֹנָךְ. וּמַהוּ? שְׁכַתוּב
 וְאִם אָמַר יֹאמֶר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי
 אֶת אִשְׁתִּי וְגו'.

אֲדֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וּבִיּוֹן
 שְׁחָם עָלָיו הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתֵּן לוֹ
 בְּרַחֲמִים, הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹבֵה מְשִׁלוֹ
 בַּתְּחִלָּה, וְנָטִיל מַה שֶּׁגָּרַע אוֹתוֹ הַמַּעֲנֵן.
 וּמִשּׁוּם כֵּךְ, הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תַּהֲיָה
 לְאֲדֹנֶיהָ, וְאַחֵר כֵּךְ יֵשׁוּב וַיִּשְׁתַּדֵּל עַל
 עַצְמוֹ לְהַשְׁלִים גְּרַעוּנוֹ. עַד כָּאן סוּד
 הַכְּתוּב.

אִי סָבָא סָבָא, לָאִי חֵילָא, מַה תַּעֲבִיד, חֲשַׁבְתָּ דְּלֹא
 לִיהֵי מָאן דְּרַדִּיף אֲבִתְרָךְ, הָא הָאִי קָרָא רַדִּיף
 אֲבִתְרָךְ, וְנָפִיק מִבֵּתָר כְּתָלָא, כְּאִילָה בְּחֻקָּלָא,
 מְדַלֵּג דִּלּוּגִין אֲבִתְרָךְ, תְּלִיסָר דִּילּוּגִין דְּלִיג אֲבִתְרָךְ
 וְאֲדָבִיק לָךְ, מַה תַּעֲבִיד סָבָא. חֲשַׁתָּא אִית לָךְ
 לְאַתְנָפְרָא בְּחֵילָךְ. דִּהָא גִיבָר תַּקִּיף הָיִית עַד יוֹמָא.
 סָבָא סָבָא, הָיִי דְכִיר יוֹמָא דְתִלְגָּא, כִּד זִרְעָנָא
 פּוֹלִין, וְהָיִי בְּמָה גּוּבְרִין בְּנִי ^(דף ק"ט ע"ב) חֵילָא, לְקַבְּלָךְ,
 וְאַנְתָּ בְּלַחֲוֹדָךְ, נְצַחְתָּ תְּלִיסָר גּוּבְרִין תַּקִּיפִין, בְּנִי
 חֵילָא, דְּכָל חַד מַנִּיְהוּ קָטִיל אַרְיָא, עַד לָא יִיכּוּל.

אִי לְאִינוּן תְּלִיסָר גּוּבְרִין נְצַחְתָּ, הָיִי תְּלִיסָר דִּלִּית
 בָּהּ חֵילָא, אֱלָא מוֹלִין, עַל אַחַת בְּמָה וְכַמָּה.
 אָמַר יֹאמֵר בְּתִיב. אֱלָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אַרְחִיָּה
 לְמַעַבְדָּא דִּינָא לְכָלָא. כִּד מָטָא זְמָנָא דִּהָא אֲתָתָא

לשון הקודש

גְּבָרִים בְּנֵי חֵיל כְּנַגְדָּךְ, וְאַתָּה לְבַדָּךְ
 נְצַחְתָּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר גְּבָרִים חֲזָקִים בְּנֵי
 חֵיל, שְׁכָל אֶחָד מֵהֶם הוֹרֵג אֶרְיָה טָרָם
 שְׂיֵאכֹל.

אִם אַת אוֹתָם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר גְּבָרִים
 נְצַחְתָּ – אֱלָה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׂאִין בָּהֶם
 כֹּחַ, אֱלָא דְבָרִים, עַל אַחַת בְּמָה וְכַמָּה.
 כְּתוּב אָמַר יֹאמֵר. אֱלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא דְרַבּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָל. כְּשִׁמְנִיעַ

אִי זָקֵן זָקֵן, עֵינָה כֹחַ, מַה תַּעֲשֶׂה? חֲשַׁבְתָּ
 שְׁלֹא יִהְיֶה מִי שִׁירְדָּךְ אַחֲרֶיךָ, הָרִי
 הַכְּתוּב הַזֶּה רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ וְיוֹצֵא מֵאַחֵר
 הַכְּתָל כְּאִילָה בְּשָׂדֶה, מְדַלֵּג דִּלּוּגִים
 אַחֲרֶיךָ, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דִּלּוּגִים דִּלֵּג אַחֲרֶיךָ
 וְהַשִּׁיג אוֹתָךְ. מַה תַּעֲשֶׂה, זָקֵן? עֲבָשׁוּ יֵשׁ
 לָךְ לְהַתְגַּבֵּר בְּכַחֲךָ, שְׁתַּרִּי גִבּוֹר חֲזָק
 הָיִיתָ עַד הַיּוֹם. זָקֵן זָקֵן, תִּהְיֶה זֹכֵר אֶת
 יוֹם הַשְׁלָג כְּשִׁזְרַעְנוּ פּוֹלִים, וְהָיִי בְּמָה

לֹא־שָׁכַח בַּר זִוְגִיָּה מִה עֶבֶד קָטִיל לְדִין, וְנָטִיל
לָהּ תְּהוּא בַר זִוְגָא, וְאִיהוּ נָפִיק מִהָאִי עֲלָמָא
בְּלַחֲדוּי יְחִידָאָה.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָא אִוְקְמוּהָ חֲבֵרֵיָּא
בְּפִשְׁטִיָּה דְקָרָא. וְאִם אָמַר, בְּשִׁירוֹתָא
דְּשִׁית שְׁנִין, יֹאמֵר, בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, עַד לֹא
יַעוּל שְׁבִיעָאָה, דִּהָא אִי אָמַר, כִּד אִיהוּ אֶפִּילוּ
בְּיוֹמָא חַד מִשְׁבִּיעָאָה, מְלוּי בְּטָלִין. כָּאִי טַעְמָא.
הָעֶבֶד כְּתִיב, בְּעוֹד דְּאִיהוּ עֶבֶד, בְּשִׁתָּא
שְׁתִּיתָאָה. אָמַר בְּשִׁירוֹתָא דְשִׁית שְׁנִין, וְלֹא
אָמַר בְּסוּפָא דְשִׁית שְׁנִין, לָאוּ כְּלוּם הוּא, וּבְגִין
כֵּךְ, תִּרִי וּמְנִי אָמַר יֹאמֵר.

וְהִכָּא, בְּעוֹד דְּאִיהוּ בְּהָאִי אֲתֵתָא, אֲסִגִּי צְלוֹתִין
וּבַעוֹתִין בְּכָל יוֹמָא, לְגַבִּי מְלָכָא קִדִּישָׁא,
כְּמָה דִּהָה שִׁירוֹתָא בְּרַחֲמֵי, הָכִי הוּא סוּפָא

לשון הקודש

אָמַר בְּשָׁהוּא אֶפִּלוּ בְּיוֹם אֶחָד
מִהַשְּׁבִיעִית - דְּבָרָיו בְּטָלִים. מָה הַטַּעַם?
כְּתוּב הָעֶבֶד, בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד, בַּשָּׁנָה
הַשְּׁשִׁית. אָמַר בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים
וְלֹא אָמַר בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים - אֵינוֹ
כְּלוּם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ פַּעַמִּים אָמַר יֹאמֵר.
וְכֵאֵן בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּאִשָּׁה הַזֹּה, מְרַבֶּה
תַּפְלוּת וּבִקְשׁוֹת בְּכָל יוֹם לְמַלְךְ הַקָּדוֹשׁ.

זְמַנָּה שֶׁל הָאִשָּׁה הַזֹּה לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגָהּ,
מָה עוֹשֶׂה? הוֹרֵג אֶת זֶה, וְנוֹטֵל אוֹתָהּ
אוֹתוֹ בֶּן זִוְגָהּ, וְהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
לְבַדּוֹ יְחִידִי.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר, הָרִי בָּאֵרוֹ הַחֲבֵרִים
בְּפִשְׁט הַכְּתוּב. וְאִם אָמַר - בְּרֵאשִׁית
שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים. יֹאמֵר - בְּסוּף שֵׁשׁ
הַשָּׁנִים טָרַם תִּכְנַס הַשְּׁבִיעִית. שֶׁהָרִי אִם

בְּרַחֲמֵי, וְדָא הוּא אָמַר יֹאמֵר. אָמֹר בְּקִדְמִיתָא, כִּד
אֶקְדִּים בְּרַחֲמֵי. יֹאמֵר בְּסוּפָא וְיִתְקַבֵּל בְּרַחֲמֵי. וּמָה
יֹאמֵר. אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי, דְּבָגִין דָּא, וּבִסְגִיאוֹ
דְּצִלוֹתֵין, רָחִים לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶתְקִין
עוֹבְדוֹי, וְאָמַר אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת
בְּנֵי לֹא אֵיצָא חֶפְשִׁי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָבִיל לִיה,
בְּהֵחוּא תִּיּוֹבְתָא, וּבְאִינוֹן סְגִיאוֹ דְּצִלוֹתֵין.

מָה עֶבֶד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, מָה דְּהָזָה זְמַן
לְאַהֲדָרָא לִיה בְּגִלְגּוּלָא, וּלְמַסְבֵּל עוֹנָשִׁין
בְּהֵאֵי עֲלָמָא, עַל מָה דְּעָבַד, לֹא אֶהְדָּר לִיה לְהֵאֵי
עֲלָמָא. וּמָה עֶבֶד, קָרִיב לִיה לְבֵי דִינָא דְּמִתִּיבְתָא
דְּרַקִּיעָא, וְדִיִּינִין לִיה, וּמַסְרִין לִיה לְבֵי מַלְקִיּוֹתָא,
וְאַרְשִׁים לִיה קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, חֵיד אֶתְמָסַר לְבֵי
עוֹנָשָׁא, וּפְגִים לִיה, לְמַהֲוֵי תַּחֲוֹת שְׁלִטְנִיָּה דְּעַרְלָה,

לשון הקודש

תשובה ובאותן התפלות הרבות.
מָה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? מָה שְׁהִיָּה
מְזֻמָּן לְהַחְזִירוֹ בְּגִלְגּוּל וּלְסַבֵּל עֲנָשִׁים
בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל מָה שֶׁעָשָׂה – לֹא מִחֲזִירוֹ
לְעוֹלָם הַזֶּה. וּמָה עוֹשֶׂה? מְקַרֵּב אוֹתוֹ
לְבֵית דִּין שֶׁל יְשִׁיבַת הָרַקִּיעַ, וְדָגִים
אוֹתוֹ וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ לְבֵית הַמַּלְקוֹת,
וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ
נִמְסָר לְבֵית הָעֲנָשׁ, וּפּוֹגֵם אוֹתוֹ לְהִיּוֹת

כְּמוֹ שְׁהִיָּה הֶרֶאשִׁית בְּרַחֲמִים, כִּךָּ הוּא
הַסּוּף בְּרַחֲמִים. וְזֶהוּ אָמַר יֹאמֵר. אָמַר –
בְּתַחֲלָה, כְּשֶׁהַקְדִּים בְּרַחֲמִים. יֹאמֵר –
בְּסוּף, וְיִתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים. וּמָה יֹאמֵר?
אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי. שְׂבִגְלָל זֶה וּבִרְב
הַתַּפְּלוֹת אוֹהֵב אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
מִתְקַן מַעֲשָׂיו, וְאָמַר אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדוֹנִי
אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֵיצָא חֶפְשִׁי.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ

(ג"א ופקיד ליה למחוי תחות שולטנא דיובלא) עד זמן ידיעא, ובתר פריק ליה.

אי ביהוה זמנא דקא עבדין ליה פגיומו, אי מטא יובלא, אפילו יומא חד ליובלא, אתחשב במה דאשבח זמנא עד יובלא, הכי אתענש ולא יתיר. אתא יובלא, ואפרוק, ועאלין ליה גו פרגודא. עד הבא. אסתים עיניו ההוא סבא, רגעא חדא.

פתח ואמר, (מיכה ו) שמעו הרים את ריב יי' והאתנים מוסדי ארץ כי ריב ליי' עם עמו וגו'. אי סבא, עד השתא הוית בעמקי ימא, והשתא דלגת בטורין תקיפין, למעבד עמהון קרבא. אלא ודאי עד כען, בימא תקיפא אנת, אבל עד דאזלת בעמקי ימא, פגעית באינון טורין תקיפין, די בגו ימא, ואערעת בהו. השתא אית לך לאגחא קרבא בעמקי ימא, ובתניהו טורין.

לשון הקודש

הסתיר אותו זקן את עיניו רגע אחד. פתח ואמר, (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה' והאתנים מוסדי ארץ כי ריב לה' עם עמו וגו'. אי זקן, עד כאן הוית בעמקי הים, ועכשו דלגת על הרים חזקים לעשות עמהם קרב! אלא ודאי עד עכשו אתה בים החזק, אבל עד שהלכת לעמקי הים, פגשית את אותם הרים

תחת שלטון הערלה (ומצוה אותו להיות תחת שלטון היובל) עד זמן ידוע, ואחר כך גואל אותו.

אם באותו זמן שעושים לו פגם, אם הגיע יובל, אפלו יום אחד ליובל – נחשב כמי שמצא זמן עד היובל. כך נענש ולא יותר. בא היובל ונגאל, ומכניסים אותו לתוך הפרגוד. עד כאן.

סָבָא לָאִי חֵילָא, מָאן יַהֲבָךְ בְּדָא, הָיִית בְּשָׁלָם,
 וּבָעִית לְכָל הָאִי, אַנְתָּ עֲבַדְתָּ, אַנְתָּ סָבִיל.
 הִשְׁתָּא לִית לָךְ, אֵלָא לְאַנְחָא קָרְבָּא, וּלְנִצְחָא כָּלָא,
 וְלֹא לְמַהֲדָר לְאַחֲוָרָא. אִתְקַף בְּחִילָךְ, חֲגוּר חֲרָצָךְ,
 וְלֹא תִדְחַל, לְתַבְרָא חֲנִי טוּרִין, דְּלֹא יִתְקַפּוּן
 לְגַבְךָ. אִימָא לֹון, טוּרִין רַמָּאִין, טוּרִין תְּקִיפִין, חֵיד
 אַתּוּן מִתְקַפִּין.

תַּרִי קָרָאִי כְּתִיבִי, חַד בְּתִיב, (מיכה ו') קוּם רִיב אֶת
 הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ. וְחַד בְּתִיב,
 שְׁמָעוּ הָרִים אֶת רִיב יי'. אֵלָא אִית טוּרִין, וְאִית
 טוּרִין. אִית טוּרִין, דְּאִינוּן טוּרִין רַמָּאִין לְעֵילָא
 לְעֵילָא, לְאֵלִין בְּתִיב, שְׁמָעוּ הָרִים אֶת רִיב יי'. וְאִית
 הָרִים, דְּאִינוּן טוּרִין תַּתָּאִין לְתַתָּא מַנְיָיְהוּ, לְאֵלִין
 בְּתִיב, קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. דְּהָא רַדִּיף מַצּוֹתִין,

לשון הקודש

עֲלִיד. אָמַר לָהֶם: הָרִים רָמִים, הָרִים
 חֲזָקִים, אִיד אַתֶּם מִתְגַּבְּרִים?

שְׁנִי פְסוּקִים כְּתוּבִים. אַחַד כְּתוּב, (שם)

קוּם רִיב אֶת הַהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת
 קוֹלְךָ, וְאַחַד כְּתוּב, שְׁמָעוּ הָרִים אֶת רִיב
 ה'. אֵלָא יֵשׁ הָרִים וְיֵשׁ הָרִים. יֵשׁ הָרִים
 שְׁהֶם הָרִים רָמִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, לְאֵלָה
 כְּתוּב שְׁמָעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'. וְיֵשׁ הָרִים
 שְׁהֶם הָרִים תַּחְתּוֹנִים לְמַטָּה מֵהֶם,

חֲזָקִים שְׁבִתוּךְ הֵימָּן וְנִתְקַלְתָּ בָּהֶם. עֲבָשׁוּ
 יֵשׁ לָךְ לַעֲרֹךְ קָרֵב בְּעַמְּקֵי הַיָּם וּבַהָרִים
 הַלָּלוּ.

זִמְנוּ עֵינֶיךָ בְּחַ, מִי נִתְנָךְ בְּזוּה? הֵייתָ
 בְּשָׁלוֹם, וְרָצִיתָ אֶת כָּל זוּה? אַתָּה עָשִׂיתָ
 – אַתָּה סוּבַל. עֲבָשׁוּ אִין לָךְ אֵלָא לַעֲרֹךְ
 קָרֵב וּלְנִצָּחַת אֶת הַכָּל וְלֹא לַחֲזוֹר לְאַחֲוָרָא.
 הַתְחַזֵּק בְּכַחְךָ, חֲגוּר מִתְנַיֵּךְ וְאַל תִּפְחַד
 לְשִׁבֵּר אֶת הַהָרִים הַלָּלוּ שְׁלֹא יִתְחַזְּקוּ

אֵת לְגַבֵּיהֶוּ. וְעַל דָּא אֵת טוֹרִין וְאֵת טוֹרִין.

וְאִי תִימָא, סָבָא, הָא כְּתִיב וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת,
אֵלֶּיךָ גְּבָעוֹת כָּל אֵינוֹן דְּלִתְתָּא, וְהִשְׁתָּא אַנְתָּ
עָבִיד לִזְוֵן הָרִים. אֵלָּא הָכִי הוּא, לְגַבֵּי אֵינוֹן טוֹרִין
רַמָּאִין, אֶקְרוּן גְּבָעוֹת. כִּד אֵינוֹן בְּלִחוּדֵיהֶוּ אֵינוֹן
הָרִים אֶקְרוּן.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אָרֶץ, פִּינּוֹן דְּכְתִיב
שְׁמַעְנוּ הָרִים, (דף ק"י ע"א) מָאן אֵינוֹן הָרִים, וּמָאן
אֵינוֹן אֲתַנִּים. אֵלָּא, הָרִים וְהֵאֲתַנִּים כְּלָחוּ חֵד. אֲבָל
אֵינוֹן תִּלְתַּת עֲלָאִין לְעִילָא עַל רִישֵׁיהֶוּ. וְאֵינוֹן תִּלְתַּת
לְתַתָּא מַנִּיָּהוּ. וְכָלָחוּ חֵד. הָרִים לְעִילָא, וְעַלֵּיהֶוּ
אָמַר דָּוִד (תהלים קכא) אִשָּׁא עֵינִי אֶל הַהָרִים. וְאֵלֶּיךָ
אֵינוֹן תִּלְתַּת קְדָמָאִי. וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אָרֶץ, אֵלֶּיךָ
אֵינוֹן תִּלְתַּת בְּתַרְאִי, לְתַתָּא מַנִּיָּהוּ, תִּרִי סִמְכִי

לשון הקודש

וּלְאֵלָּה כְּתוּב קוּם רִיב אֶת הַהָרִים,
שְׁהִרֵי רוּדְף מְרִיבֹת יֵשׁ לָהֶם. וְלִכְּנָן יֵשׁ
הָרִים וְיֵשׁ הָרִים.
וְאִם תֹּאמַר, זָקֵן, הָרִי כְּתוּב וְתִשְׁמַעְנָה
הַגְּבָעוֹת, אֵלָּה גְּבָעוֹת כָּל אֲוֹתָם
שְׁלִמְמָה, וְעַכְשָׁו אַתָּה עוֹשֶׂה אֲוֹתָם
הָרִים? אֵלָּא כִּד הוּא – לְאֲוֹתָם הָרִים
רַמִּים נִקְרָאִים גְּבָעוֹת. כְּשֶׁהֵם לְבָדָם הֵם
נִקְרָאִים הָרִים.

כָּא וְכָא, כְּתוּב וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אָרֶץ.
פִּינּוֹן שְׁכְּתוּב שְׁמַעְנוּ הָרִים, מִי הֵם הָרִים
וּמִי הֵם אֲתַנִּים? אֵלָּא הָרִים וְהֵאֲתַנִּים הֵם
דְּכָר אֶחָד. אֲבָל אֲוֹתָם שְׁלִשָּׁה עֲלִיוֹנִים
מַעַל רְאשֵׁיהֶם, וְאֲוֹתָם שְׁלִשָּׁה לְמַטָּה
מֵהֶם, וְכָלָם אֶחָד. הָרִים לְמַעְלָה, וְעַלֵּיהֶם
אָמַר דָּוִד, (תהלים קכא) אִשָּׁא עֵינִי אֶל
הַהָרִים. וְאֵלָּה הֵם שְׁלִשָּׁה הֵרָאשׁוֹנִים.
וְהֵאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אָרֶץ, אֵלָּה הֵם שְׁלִשָּׁה

בֵּיתָא, וְחַד חֲדוּה דְּבֵיתָא, וְאַלִין אֶקְרוּן מוֹסְדֵי
אֶרֶץ. אֵיתָנִים אֵינוּן, וְאֵתָנִים אֶקְרוּן.

סָבָא סָבָא, הָא יַדְעָתָּ, מָאן דְּאַנָּח קֶרְבָּא, אִי לָא
יָדַע לְאַסְתִּמְרָא, לָא יִנְצַח קֶרְבִּין, אֲצִטְרִיד
לְמַחָא בִידֵיהּ, וְלְאַסְתִּמְרָא בְּרַעֲיוֹנִיהּ, מַה דִּיהָא
חָשִׁיב אַחְרָא, דִּיהָא חָשִׁיב אִיהוּ, וְיָד יְמִינָא וְיְמִינָא
תְּדִיר לְמַחָא. וּמַחֲשַׁבּוּי וִידָא שְׂמָאלִית, וְיְמִינָא
תְּדִיר לְקַבְּלָא וְלְאַסְתִּמְרָא, וְיְמִינָא כָּלָא.

הַשְׁתָּא אֲמַרְתָּ וְהָאֵיתָנִים, אֵיתָנִים אֵינוּן לְתַתָּא,
וְהָרִים לְעִילָא. אֲסַתְמֹר סָבָא, דְּהָא
רַעֲיוֹנָא אַחְרָא לְקַבְּלָדָּ, דְּכַתִּיב, (תהלים פט) מִשְׁפִּיל
לְאִיתָן הָאֲזֹרְחִי. וְדָא אִיהוּ אַבְרָהָם סָבָא, וְאַקְרִי
אִיתָן, וְאִי אַבְרָהָם אִיהוּ אִיתָן, יִצְחָק וְיַעֲקֹב
אֵיתָנִים אֶקְרוּן. קוּם סָבָא, דְּהָא יַדְעָתָּ רַעֲיוֹנָא דָּא
הָיִי מַחֵי לְרַעֲיוֹנָדָּ.

לשון הקודש

ומחשבותיו ויד שְׂמָאלִית וְיְמִינִים תָּמִיד
לְקַבֵּל וּלְהַשְׁמֹר, וְיָמִין הַכֹּל.

עֲבָשׁוּ אֲמַרְתָּ וְהָאֵתָנִים. אֵיתָנִים הֵם
לְמַטָּה, וְהָרִים לְמַעְלָה. הַשְׁמֹר זָקוּן, שְׁהָרִי
רַעֲיוֹן אַחֵר פִּגְגֻדָּדָּ, שְׂפָתוֹב (שם פט)
מִשְׁפִּיל לְאִיתָן הָאֲזֹרְחִי. וְהוּא אַבְרָהָם
הַזָּקוּן, וְנִקְרָא אִיתָן. וְאֵם אַבְרָהָם הוּא
אִיתָן, יִצְחָק וְיַעֲקֹב נִקְרָאוּ אֵיתָנִים. קוּם

אַחֲרוֹנִים, לְמַטָּה מֵהֶם, שְׁנֵי עֲמוּדֵי הַבַּיִת
וְאַחַד שְׂמַחַת הַבַּיִת, וְאַלְהָ נִקְרָאוּ מוֹסְדֵי
אֶרֶץ. אֵיתָנִים הֵם, וְאֵתָנִים נִקְרָאוּ.

זָקוּן זָקוּן, הָרִי יַדְעָתָּ, מִי שְׁעוֹרְדָּ קֶרֶב, אִם
לָא יוֹדַע לְהַשְׁמֹר, לָא יִנְצַח בְּקֶרְבּוֹת.
צְרִידָּ לְהַבּוֹת בִּידּוֹ וּלְהַשְׁמֹר בְּרַעֲיוֹנוֹ, מַה
שְׁהִינָה אַחֵר חָשׁוֹב, שְׁהִינָה הוּא חָשׁוֹב,
וְיָד יָמִין מְזַמֶּנֶת תָּמִיד לְהַבּוֹת.

וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אֵיתָן מוֹשְׁבֶּד וְשִׁים בְּסַלַע
 קִנְדָּה. (במדבר כד) אֵיתָן: דָּא בִּקְר דְּאַבְרָהָם.
 וְהֵינֵנו, (בראשית מד) הַבִּקְר אֹזֶר. דָּא עֲמוּדָא, דְּכָל עָלְמָא
 קִימָא עָלֶיהָ, וְנִהְיִרוּ דִּילֵיהּ מֵאַבְרָהָם יָרִית. נָהָר
 חִיוּצָא מֵעֵדֶן אֶקְרִי. אִי סָבָא סָבָא, הָא רַעֲיוֹנָא
 אַחֲרָא לְקַבְלָדָּה, וְלֹא יָדַעְתָּ לְאַסְתְּמָרָא, חֵיכִי מִגִּיחִין
 קֶרְבָּא. סָבָא, אֵן הוּא תוֹקֶפָא דִּילָדָּה, וְדָאִי (קהלת ט)
 לֹא לַגְּבוּרִים הַמְּלַחֲמָה.

בְּתִיב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, וּבְתִיב מִשְׁכִּיל
 לְדָוִד, דָּא נָהָר חִיוּצָא מֵעֵדֶן, דְּאִיהוּ
 תוֹרְגָמָן לְדָוִד, לְאוֹדְעָא לֵיהּ, מֵאֵינוֹן מְלִין סְתִימִין
 עֲלָאִין. אִי מִשְׁכִּיל אִיהוּ נָהָר דְּנִפְיָא מֵעֵדֶן. אֵיתָן
 הָאֲזָרְחִי אַבְרָהָם, אִיהוּ לְעִילָא וְדָאִי, הָא יָדַעְנָא.
 וְאַף עַל גַּב דְּאַנָּא סָבָא, עַל רַעֲיוֹנָא דָּא מַחֲינָא.

לשון הקודש

קֶרְבִּי. זָקֵן, אִיפֹה הִכָּה שֶׁלָּדָּה? וְדָאִי לֹא
 לַגְּבוּרִים הַמְּלַחֲמָה.

בְּתוֹב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, וּבְתוֹב
 מִשְׁכִּיל לְדָוִד. זֶה נָהָר חִיוּצָא מֵעֵדֶן,
 שֶׁהוּא תִּרְגָּמָן לְדָוִד לְהוֹדִיעַ לוֹ מֵאוֹתָם
 דְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים. אִם מִשְׁכִּיל
 הוּא נָהָר שִׁיוּצָא מֵעֵדֶן, אִזְּאֵיתָן הָאֲזָרְחִי
 אַבְרָהָם הוּא לְמַעְלָה וְדָאִי. זֶה יָדַעְתָּ.
 וְאַף עַל גַּב שְׂאֵנִי זָקֵן, עַל רַעֲיוֹן זֶה אֲנִי

זָקֵן, שֶׁהֵרִי יָדַעְתָּ רַעֲיוֹן זֶה הִיָּה מִכָּה אֵת
 רַעֲיוֹנָדָּה.

וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אֵיתָן מוֹשְׁבֶּד וְשִׁים
 בְּסַלַע קִנְדָּה. (במדבר כד). אֵיתָן – זֶה בִּקְר שֶׁל
 אַבְרָהָם, וְהֵינֵנו (בראשית מד) הַבִּקְר אֹזֶר. זֶה
 הָעֲמוּד שֶׁכָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו, וְאֵת
 אוֹרוֹ יִרְשׁ מֵאַבְרָהָם. נִקְרָא נָהָר חִיוּצָא
 מֵעֵדֶן. אִי זָקֵן זָקֵן, הִנֵּה רַעֲיוֹן אַחֵר
 בְּנִגְדָּדָה, וְלֹא יָדַעְתָּ לְהַשְׁמֵר אִידָּהּ עוֹרְכִים

אִיתֵן הָאֲזָרְחִי, תִּרְיִן דְּרִגִּין אֵינוֹן. בְּמָה דְּאֵת אָמַר,
בְּקָר אֹר. אֹר, הוּא אֲבָרְהָם. בְּקָר הוּא נָהָר. אֹף
הָבִי, אִיתֵן הָאֲזָרְחִי, אֲזָרְחָה, הוּא אֲבָרְהָם. אִיתֵן, בְּמָה
דְּאֵתְמַר, דָּא הֵהוּא נָהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק מֵעֵדָן.

הַשְׁתָּא סָבָא, קוּם קָאִים עַל רְתִיבָךְ, דְּהַשְׁתָּא
תִּנְפּוּל וְלֹא תִיכּוּל לְמִיקָם. הָא שְׁלֹמָה
מְלָכָא, אָתִי בְּחִילוּי וּרְתִיכוּי וְגִבְרוּי וּפְרָשׁוּי, וְאָתִי
לְקַבְּלָךְ, קוּם פּוּק מִן חֲקָלָא, דְּלֹא יִשְׁבַּח לָךְ תַּמָּן.
כְּתִיב (מלכים א' ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה כָּל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל בְּיָרַח הָאֲתָנִים בָּחַג וְגו'. יָרַח דְּאֵתִילִידוּ בֵּיה
הָאִיתָנִים, וּמֵאֵן אֵינוֹן. אֲבָהָן, וְאֵינוֹן אִיתְּנִי עוֹלָם.
וְיָרַח דָּא, אִיהוּ תִשְׁרִי. דְּאֵלְפָא בֵּיתָא אֲהֲדָר
לְמַפְרַע מִתַּתָּא לְעִילָא.

לשון הקודש

וּגְבָרִיו וּפְרָשָׁיו וּבֹא בְּנִגְדָךְ. קוּם צֵא מִן
הַשָּׂדֶה, שְׁלֹא יִמְצֵא אוֹתָךְ שָׁם. כְּתוּב
(מלכים א' ח) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה כָּל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיָרַח הָאֲתָנִים בָּחַג וְגו'.

יָרַח שְׁנוּלְדוּ בוּ הָאִיתָנִים, וּמִי הֵם?
הָאֲבוֹת, וְהֵם אִיתְּנִי הָעוֹלָם, וְיָרַח זֶה הוּא
תִּשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזָר לְמַפְרַע
מִמַּטָּה לְמַעְלָה.

מוֹחָה. אִיתֵן הָאֲזָרְחִי הֵם שְׁתֵּי דְרָגוֹת,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר בְּקָר אֹר. אֹר זֶה אֲבָרְהָם.
בְּקָר זֶה נָהָר. אֹף כָּךְ אִיתֵן הָאֲזָרְחִי.
אֲזָרְחָה הוּא אֲבָרְהָם. אִיתֵן, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר,
זֶה אוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדָן.

עֲבָשׁוּ, זְמַן, קוּם עֲמַד עַל מְרַבְבְּתָךְ,
שְׁעֲבָשׁוּ תַּפַּל וְלֹא תוּכַל לְקוּם. הָרִי
שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ בָּא בְּכַחוּתוֹ וּמְרַבְּבוֹתָיו

וְתוֹ מִמִּילָד, יֵאוֹת דְּתַפּוּק מִן חֻקָּא, וְלֹא תִשְׁתַּבַּח
תָּמֶן. אִילוּ כָּתִיב מִשְׁכִּיל אִיתֵן הָאֲזָרְחִי
בְּדַקְא־מֶרֶת. הִשְׁתָּא דְכָתִיב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי.
לִית קֶרְבֵּךְ בְּלוּם, וְתַפּוּק מִן חֻקָּא, בְּעַל בְּרַחֲךְ
וְלֹא תִתְחַזִּי תָּמֶן.

אִי סָבֵא עֲנִיא מִסְכָּנָא, הִיכִי תַפּוּק. אִי הָבִי, יִנְצָחוּן
לָךְ וְתַעֲרוּק מִן חֻקָּא, כָּל בְּנֵי עָלְמָא יִרְדְּפוּן
אֲבִתְרָךְ, וְלִית לָךְ אֲנָפִין לְאַתְחִזָּא קָמִי בֵּר נָשׁ
לְעָלְמִין. הָבֵא אוֹמִינָא, דְּלֹא אַפּוּק מִן חֻקָּא, וְהָבֵא
אַתְחַזִּי אֲנָפִין בְּאַנָפִין בְּשִׁלְמָה מַלְכָּא, וְכָל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל, וְגוֹבְרִין וּפְרָשִׁין וְרִתִּיכִין דִּילִיָּה. קִדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא יִסִּיעַ לָךְ סָבֵא, דְּהָא לָאִי חִילָא אַנְתָּ.
קוּם סָבֵא אַתְגַּבֵּר בְּחִילָךְ וְאַתְתַּקַּף, דְּעַד יוֹמָא דָּא
הָיִית גִּיבֵר תַּקִּיף בְּגוֹבְרִין.

לשון הקודש

לְהִרְאוֹת לִפְנֵי אִישׁ לְעוֹלָמִים. כָּאן נִשְׁבַּע
אֲנִי שְׁלֹא אֵצֵא מִהַשְׁדָּה, וְכָאן אֶרְאֶה
פָּנִים בְּפָנִים בְּשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, וְכָל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבֵרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְרַקְבוֹת
שְׁלוֹ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסַּע לָךְ, זְקוֹן
שְׁהָרִי אַתָּה עֵיף כְּחֵ. קוּם זְקוֹן, הִתְגַּבֵּר
בְּכֹחַךְ וְהִתְחַזַּק, שְׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִית
גִּבּוֹר חֲזָק בְּגִבְרִים.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נָאֶה שְׁתַּצֵּא מִן הַשְׁדָּה
וְלֹא תִמָּצֵא שָׁם. אִילוּ כָּתוּב מִשְׁכִּיל אִיתֵן
הָאֲזָרְחִי – אִזְּ כִּמוֹ שְׁאֻמְרֶת. אָבֵל עֲכָשׁוּ
שְׁכֵתוֹב מִשְׁכִּיל לְאִיתֵן הָאֲזָרְחִי, הַקֶּרֶב
שְׁלָךְ אִינוּ בְּלוּם, וְתַצֵּא מִן הַשְׁדָּה בְּעַל
בְּרַחֲךְ וְלֹא תִתְרָאֶה שָׁם.

אִי זְקוֹן, עֲנִי מִסְכָּן, אִיךְ תַּצֵּא? אִם כֵּן,
יִנְצָחוּ אוֹתְךָ וְתִבְרַח מִן הַשְׁדָּה, כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאִין לָךְ פָּנִים

פֶּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלֹו כְּתִיב
 מִשְׁכִּיל לְדָוִד, בְּדִקְאֻמְרָתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל
 לְאִיתָן, אִית מִשְׁכִּיל וְאִית מִשְׁכִּיל. אִית מִשְׁכִּיל
 לְעִילָא, וְאִית מִשְׁכִּיל לְתַתָּא. מִשְׁכִּיל לְאִיתָן בְּזִמְנָא
 דְּהֵהוּא גִבֵּר (נְהָר), קָם בְּתִיאֻבְתָּא כָּל שְׁיִיפִין חֲדָאן
 וּמִתְחַבְּרִין לְגַבִּיהָ, וְאִי הוּא (דף ק"י ע"ב) סָלִיק, עַד דְּמוֹחָא
 עֲלָאָה אֲתַפְּיִים לְגַבִּיהָ, וְחֲדֵי לְקַבְּלֶיהָ. וּבְדִין מִשְׁכִּיל
 לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל לִיהָ, וְאוֹדַע לִיהָ עַל יְדָא
 דְּאַבְרָהָם (ס"א עַל יְדֵי דְאַבְרָהָם) רְחִימוּי, כָּל מַה דְּאַצְטְרִידָּהּ,
 וְהֵהוּא מוֹחָא עֲלָאָה מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכַד דָּוִד
 מִלְכָּא, אֲתַתְקֵן בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבִּיהָ, אִיהוּ מִשְׁכִּיל
 לְדָוִד. בְּמַה דְּחִוָּה מוֹחָא עֲלָאָה, מִשְׁכִּיל לִיהָ. וְעַל
 דָּא, אִית מִשְׁכִּיל, וְאִית מִשְׁכִּיל. (אִית מִשְׁכִּיל).

לשון הקודש

פֶּתַח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלֹו כְּתִיב
 מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אֵלֹו כְּתִיב מִשְׁכִּיל לְדָוִד, בְּדִקְאֻמְרָתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל
 לְאִיתָן, אִית מִשְׁכִּיל וְאִית מִשְׁכִּיל. אִית מִשְׁכִּיל לְעִילָא, וְאִית מִשְׁכִּיל
 לְתַתָּא. מִשְׁכִּיל לְאִיתָן בְּזִמְנָא דְּהֵהוּא גִבֵּר (נְהָר), קָם בְּתִיאֻבְתָּא
 כָּל שְׁיִיפִין חֲדָאן וּמִתְחַבְּרִין לְגַבִּיהָ, וְאִי הוּא (דף ק"י ע"ב) סָלִיק, עַד
 דְּמוֹחָא עֲלָאָה אֲתַפְּיִים לְגַבִּיהָ, וְחֲדֵי לְקַבְּלֶיהָ. וּבְדִין מִשְׁכִּיל
 לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל לִיהָ, וְאוֹדַע לִיהָ עַל יְדָא דְּאַבְרָהָם
 (ס"א עַל יְדֵי דְאַבְרָהָם) רְחִימוּי, כָּל מַה דְּאַצְטְרִידָּהּ, וְהֵהוּא מוֹחָא
 עֲלָאָה מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכַד דָּוִד מִלְכָּא, אֲתַתְקֵן בְּתִיאֻבְתָּא לְגַבִּיהָ,
 אִיהוּ מִשְׁכִּיל לְדָוִד. בְּמַה דְּחִוָּה מוֹחָא עֲלָאָה, מִשְׁכִּיל לִיהָ. וְעַל
 דָּא, אִית מִשְׁכִּיל, וְאִית מִשְׁכִּיל. (אִית מִשְׁכִּיל).

(יש משכיל).

בִּירַח הָאֵיתָנִים, דְּאֵתִילִידוֹ בְּהָא יֶרַח
 אֵיתָנִים, בְּנִינָא לְתַתָּא אִיהוּ כְּגוּוֹנָא
 דְּלַעִילָא, וְאֵתִילִידוֹ בֵּיה הָרִים וְאֵיתָנִים. הָרִים
 סְתִימִין. אֵיתָנִים: יֶרְכִין תְּקִיפִין בְּנַחֲשָׂא,
 וְהָהוּא אֵיתָן בִּינֵיהוּ.

קוּם סָבָא, הָוִי מָחִי לְכָל סְטָרִין, בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק
 מִשָּׁה לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא, מָסַר לִיה קֳדָשָׁא
 בְּרִידָא הוּא שְׁבַעֲיָן מִפְתָּחַן דְּאוֹרֵייתָא. בַּד מָטָא
 לְתַשְׁעָה (וְשִׁיתִין) וְחֲמִשִּׁין, הָזָה חַד מִפְתָּחַא גָּנִיז
 וְסְתִים, דְּלֹא הָזָה מָסַר לִיה, אֶתְחַנֵּן לְקַמִּיָּה. אָמַר
 לִיה, מִשָּׁה, כָּל מִפְתָּחַן עֲלָאִין וְתַתָּאִין בְּהָאִי
 מִפְתָּחַא תְּלִיין. אָמַר לְקַמִּיָּה, מְאִרִּיָּה דְעֵלְמָא, מַה
 שְׁמִיָּה. אָמַר לִיה אֵיתָן. וְכָל אֵינוֹן אֵיתָנִים בֵּיה
 תְּלִיין, וּבֵיה קִימָן לְבַר מְגוּפָא דְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב

לשון הקודש

הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֲמִשִּׁים (לְשָׁשִׁים)
 וְתַשְׁעָה, הָיָה מִפְתָּח אֶחָד גָּנִיז וְנִסְתָּר,
 שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסַר לוֹ. הִתְחַנֵּן לְפָנָיו. אָמַר
 לוֹ: מִשָּׁה, כָּל הַמִּפְתָּחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
 וְהַתַּחְתּוֹנִים תְּלִיין בְּמִפְתָּח הַזֶּה. אָמַר
 לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מַה שְׁמוֹ? אָמַר לוֹ:
 אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֵיתָנִים תְּלִיין בּוֹ, וּבוֹ
 עוֹמְדִים מֵחוּץ לַגּוֹף, שְׁתוֹרָה שְׁבַכְתָּב

בִּירַח הָאֵיתָנִים, שְׁנוּלְדוֹ הָאֵיתָנִים בִּירַח
 הַזֶּה. הַבְּנִין לְמִשָּׁה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֹעֲלָה,
 וְנוּלְדוֹ בּוֹ הָרִים וְאֵיתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים.
 אֵתָנִים – יֶרְכִים חֲזָקוֹת בְּנַחֲשָׁת, וְאוֹתוֹ
 הָאֵיתָן בִּינֵיהֶם.

קוּם זָקֵן, תְּכֵה לְכָל הָעֲדָדִים. בְּשַׁעְתָּה
 שְׁעֵלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ
 הַקֹּדֶשׁ בְּרִידָא הוּא שְׁבַעֲיָן מִפְתָּחוֹת שֶׁל

אִיהוּ. אֹדַע לִיה, וּמִשְׁכִּיל לִיה, אִיהוּ עֲקָרָא
וּמִפְתָּחָא דְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְכִד אֶתְתַּקְנַת תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה לְגַבִּיּה, עִיקָרָא
דְּהִיכָלָא הוּא מִפְתָּחָא דִּילָהּ, (לְגַבִּיּה) וְדָאִי
כִּדִּין מִשְׁכִּיל לְדוֹד. וּמִגּוּ דִּירְתָא תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה,
(לְגַבִּיּה) אֶתְוּוֹן לְמַפְרַע. עַל דָּא אֶקְרִי תַשְׁרִי תַשְׁרִי
אִיהוּ, אֲבָל בְּגִין דְּאִיהוּ רָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא חֲתִים
בֵּיה קְדִישָׁא בְּרִידָא הוּא, אֶת דְּשָׁמִיָּה י'. בְּמִזְבֵּחַ,
חֲתִים בֵּיה ה', הָרָשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ. אֶתְתַּ
דְּבוֹרָה, וְחֲתִים בֵּיה ו', וְחִינּוּ דְכְּתִיב, (שׁוֹפְטִים ה) וְתַשְׁרִי
דְּבוֹרָה. וּבְאַתֵּר דָּא, חֲתִימוּ דְשָׁמָא קְדִישָׁא,
דְּאַחֲתִים בֵּיה.

וְהָהוּא מִפְתָּחָא, כִּד פִּתְחָא בְּתוֹרָה שְׁבַעַל פָּה,
בְּעִינָן לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לִיה, וְדָא אִיהוּ

לשון הקודש

חֲתוּם בּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל
שְׁמוֹ י'. בְּמִזְבֵּחַ חֲתוּם בּוּ ה', הָרָשֶׁת עַד
חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ. בָּאָה דְבוֹרָה וְחֲתָמָה בּוּ ו',
וְחִינּוּ מַה שְׁכָּתוּב (שׁוֹפְטִים ה) וְתַשְׁרִי דְבוֹרָה.
וּבְמָקוֹם הַזֶּה הַחֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ
שָׁחַתָּם בּוּ.

וְאוֹתוֹ הַמִּפְתָּח, כְּשִׁפּוּתָם בְּתוֹרָה
שְׁבַעַל פָּה, צְרִיכִים לְהוֹדֵעַ לוֹ, וְהוּא

הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ, הוּא עֲקָרָא
וְהַמִּפְתָּח שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וּכְשֶׁנִּתְקַנָּה תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה אֱלֹי, עֲקָרָא
דְּהִיכָלָא הוּא הַמִּפְתָּח שְׁלָהּ (אֱלֹי), וְדָאִי שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדוֹד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה
תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה (אֱלֹי) אוֹתִיוֹת לְמַפְרַע.
וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תַשְׁרִי, הוּא תַשְׁרִי,
אֲבָל מִשּׁוֹם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ,

תִּנָּא, אִיתֵן מוֹשְׁבֶּךְ, פְּרִייתָא לְבַר מְגוּפָא. אִיתָנִים:
 אֵינוֹן תַּנָּאִים. עֲמוּדִים סְמִכִין, לְבַר מְגוּפָא. הִשְׁתָּא
 אִית לְאוֹדְעָא מַלְתָּ, בְּזִמְנָא דְאֵלִין לְגַבִּי תוֹרָה
 שְׂבַכְתָּב, אֶקְרוֹן אִיתָנִים. לְגַבִּי תוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה,
 אֶקְרוֹן תַּנָּאִים. אִיתֵן, לְגַבִּי תוֹרָה שְׂבַכְתָּב. תִּנָּא,
 לְגַבִּי תוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה. וְכָלֹא בְדַקָּא יָאוּת.

חֲבַרְיָא, הָא אָנָּא בְּחַקְלָא. שְׁלֵמָה מְלָכָא, וְגוֹבְרִין
 תְּקִיפִין דִּילִיה. יִיתִי וְיִשְׁכַּח חַד סָבָא,
 לָאִי בְּחִילָא, תְּקִיף גִּיבְר, נָצַח קְרָבִין. הָא יַדְעָנָא
 דְּאִתָּא, וְקִימָא לְבִתֵּר טִינָרָא דְּחַקְלָא, וְהוּא אֲשַׁנַּח
 בִּי, וְהִידְ גְּבוּרְתִּי קִימָא בְּחַקְלָא, בְּלַחֲדוּי אֲשַׁנַּח,
 דְּאִיהוּ אִישׁ שָׁלוֹם, מְאֲרִיה דְּשְׁלָמָא, וְאֶזֶל לִיה.
 הִשְׁתָּא סָבָא, גְּבוּרְתָּךְ עֲלֶךְ, וְאַנְתָּ בְּלַחֲדוּךְ בְּחַקְלָא,
 תוֹב לְאַתְרָךְ. וְשָׂאֲרִי וִינָךְ מֵעֲלֶךְ. (ד"א בְּמָאן דְּנִפִּיק מִן חַקְלָא)

לשון הקודש

והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן
 אחד עיף בכחו, חזק גבור, מנצח
 קרבות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר
 סלע השדה והוא משגיח בי ואיך
 גבורתי עומדת בשדה, לבדו משגיח,
 שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך
 לו. עכשיו, זקן, גבורתך עליך, ואתה
 לבד בשדה, שוב למקומך והתר פלי

תנא, איתן מושבך, פרייתא מחוץ לגוף.
 איתנים הם תנאים, עמודים תומכים
 מחוץ לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן
 שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים
 – לתורה שבעל פה נקראים תנאים.
 איתן אל התורה שבכתב. תנא אל
 התורה שבעל פה, והכל בראוי.
 חברים, הריני בשדה. שלמה המלך

שָׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב יי' וְהָאֲתָנִים מוֹסְדֵי אָרֶץ.
 (מיכה ו) **שָׁמְעוּ הָרִים בְּדִקְאֲמָרָן. וְהָאֲתָנִים**
מוֹסְדֵי אָרֶץ, מוֹסְדֵי אָרֶץ וּדְאִי, דְּהָא מַנִּייהוּ אֲתָנָן,
וּמַנִּייהוּ קַבִּיל כָּל יוֹמָא, וְאֵינָן מוֹסְדֵי אָרֶץ.

כִּי רִיב לַה' עִם עַמּוֹ, (מיכה ו) מָאן הוּא דִּיכִיל לְמִיקָם
בְּרִיב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (כָּל שַׁבָּן) בְּיִשְׂרָאֵל. וְעַל
דָּא אָמַר לְאַלִּין, שָׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה', דָּא אִיהוּ
מְצוּתָא חָדָא. קוּם רִיב אֶת הָהָרִים, מְצוּתָא תַנְיִנָא.
דִּנְצַח בְּהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל אֲלִין רִיבּוֹת
לְיִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינָן תּוֹכָחוֹת, כְּלָחוּ כְּאַבָּא דְּאוֹכַח
לְבִרְיָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

בִּיעֲקֹב בְּתִיב, בְּשַׁעֲתָא דְּבָעָא לְנִצָּחַא בְּהִדְיָה,
מָה בְּתִיב, (הושע יב) וְרִיב לַיי' עִם יְהוּדָה
וּלְפָקוֹד עַל יַעֲקֹב. מָה רִיב אִיהוּ, כְּמָה דְּבְתִיב,

לשון הקודש

בְּיִשְׂרָאֵל? וְעַל זֶה אָמַר לְאַלְהָ, שָׁמְעוּ
 הָרִים אֶת רִיב ה' – זֶהוּ רִיב אַחֲדָא. קוּם
 רִיב אֶת הָהָרִים – זֶה רִיב שְׁנִי. שְׁמַנְצַח
 בְּהֵם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הָרִיבּוֹת
 הַלְלוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹתָם תּוֹכָחוֹת, כָּלָם
 כְּאַב הַמוֹכִיחַ אֶת בְּנוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 בִּיעֲקֹב כְּתוּב בְּשַׁעֲה שְׂרָצָה לְנִצָּחַ עַמּוֹ,
 מָה כְּתוּב? (הושע יב) וְרִיב לַה' עִם יְהוּדָה

וַיִּנָּד מַעֲלִידָא. (כְּמִי שְׂיוֹצָא מִן הַשְּׂדֵה).

שָׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' וְהָאֲתָנִים מוֹסְדֵי
אָרֶץ (מיכה ו). שָׁמְעוּ הָרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמָרְנוּ.
וְהָאֲתָנִים מוֹסְדֵי אָרֶץ, מוֹסְדֵי אָרֶץ וּדְאִי,
שְׁהָרִי מַמְנוֹ גְּזוּנִית, וּמִדָּם מְקַבְּלַת כָּל
יוֹם, וְהֵם מוֹסְדֵי אָרֶץ.

כִּי רִיב לַה' עִם עַמּוֹ. מִי הוּא זֶה שְׂיִכּוֹל
לְקוּם בְּרִיב שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (כָּל שַׁבָּן)

(הושע יב) בִּבְטָן עֶקֶב אֶת אָחִיו. עַל הָאִי מֶלֶךְ אֲתָא תּוֹכְחָה, וְכָל אֵינּוֹן רִיבוֹת. וְכִי לֹא מֶלֶךְ רַבְרָבָא אִיהוּ, בִּבְטָן עֶקֶב אֶת אָחִיו וְגו'. הָאִי לֹא מֶלֶךְ זַעֲרָא אִיהוּ, מָאִי דְעָבִיד בִּבְטָן. וְכִי עוֹקְבָא עָבִיד בִּבְטָן, אֵין וּדְאִי.

ס"א

(נ"א וְהָא אֲתָמֵר) (אָבֵל) בְּכָלֵא, דְּחָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ אָחִיו, בְּגִין דְּלֹא יְהֵא לִיה חוֹלְקָא כָּלֵל. עֲשׂוֹ לֹא הִתְרַעַם אֱלָא מִחַד דְּאֵינּוֹן תִּרְיִן, דְּכִתִּיב, (בראשית כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. פְּעָמִים מִיבְעֵי לִיה, מָאִי זֶה. אֱלָא, חַד דְּאֶקִּישׁ לְתִרְיִן. חַד דְּנִפְק לְתִרְיִן. וּמָאִי גִיחוּ. בְּכִרְתִּי אֶתְהַפְּכוּ אֲתוּוֹן, וְהִזָּה בְּרַבְתִּי. זֶה פְּעָמִים: חַד, דְּאֶתְקַשׁ לְתִרְיִן.

וְלֹא יָדַע עֲשׂוֹ מַה דְּעָבִיד לִיה בִּבְטָן, אָבֵל רַב מְמָנָא דִּילִיה יָדַע הָזֶה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶרְגִּישׁ שְׁמִיָּא וְחִילִיָּהּ לְקָלָא דָּא, דְּהָא בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לֹא תִבַּע מְמָנָא דִּילִיה, וְלֹא אָמַר. דְּהָא בְּרַכָּה הָזֶה לִיה לְמַתְבַּע, וְלֹא תִבַּע. אַחוּהָ הָא תִבַּע וּדְאִי,

לשון הקודש

וּלְפָקֵד עַל יַעֲקֹב. מַהוּ הָרִיב? בְּכָתוּב, בִּבְטָן עֶקֶב אֶת אָחִיו. עַל דְּבַר זֶה בָּאָה תּוֹכְחָה, וְכָל אוֹתָם רִיבוֹת. וְכִי לֹא דְבַר גְּדוֹל הוּא, בִּבְטָן עֶקֶב אֶת אָחִיו וְגו'? זֶה אֵינּוּ דְבַר קָטָן מַה שְּׁעֲשֵׂה בִּבְטָן. וְכִי רַמְאוֹת עֲשֵׂה בִּבְטָן? כֵּן, וּדְאִי.

ס"א

(וְהִירֵי נֹאמֵר) (אָבֵל) שְׁכַבְלֵי דְּחָה יַעֲקֹב אֶת עֲשׂוֹ אָחִיו, כְּדִי שְׁלֹא יְהִיָּה לוֹ חֶלֶק כָּלֵל. עֲשׂוֹ לֹא הִתְרַעַם אֱלָא מֵאֶחָד שְׁהֵם שְׁנִיָּם, וְהָא אֲתָמֵר (אָבֵל) בְּכָלֵא, דְּחָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ אָחִיו, בְּגִין דְּלֹא יְהֵא לִיה חוֹלְקָא כָּלֵל. עֲשׂוֹ לֹא הִתְרַעַם אֱלָא מִחַד דְּאֵינּוֹן תִּרְיִן, דְּכִתִּיב, (בראשית כז) וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. פְּעָמִים מִיבְעֵי לִיה, מָאִי זֶה. אֱלָא, חַד דְּאֶקִּישׁ לְתִרְיִן. חַד דְּנִפְק לְתִרְיִן. וּמָאִי גִיחוּ. בְּכִרְתִּי אֶתְהַפְּכוּ אֲתוּוֹן, וְהִזָּה בְּרַבְתִּי. זֶה פְּעָמִים: חַד, דְּאֶתְקַשׁ לְתִרְיִן.

וְלֹא יָדַע עֲשׂוֹ מַה שְּׁעֲשֵׂה לוֹ בִּבְטָן, אָבֵל הָשֵׁר הַמְּמָנָה שְׁלוֹ הָיָה יוֹדַע, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָגַשׁ אֶת הַשְּׁמִיָּם וְחִילִיָּהֶם לְקוֹל הָזֶה, שֶׁהִירֵי בְּרַכָּה וּבְכוּרָה לֹא

דְּכַתִּיב, (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְּעַלֵּם וְלֹא בָּעַא יַעֲקֹב לְמִיָּהֵב לִיָּה לְמִיכָל, עַד דְּנָטַל מִנִּיה בְּכוֹרְתָא דִּילִיָּה.

מָאִי בְּכוֹרָה נָטַל מִנִּיה, הַבְּכוֹרָה דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא. בְּכֹרָה חֲסֵר ו'. בְּדִין עָקֵב אֶת אָחִיו, וְדָאִי דְּעֵבֵד לִיָּה עוֹקְבָא, וְאַרְמִי לִיָּה לְאַחֹרָא. מָאִי אַחֹרָא. אַקְדִּים לִיָּה, דִּיפּוֹק בְּקַדְמִיתָא לְהָאִי עֲלָמָא. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂו, טוֹל אֶתְּהָ הָאִי עֲלָמָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַנָּא לְבַתֵּר.

תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב, (בראשית כה) וְאַחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדוּ אֶחָת בַּעֲקֵב עֲשׂו. מָאִי בַּעֲקֵב עֲשׂו. וְכִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ דְּהוּא אַחִיד יְדִיָּה בְּרַגְלִיָּה, לָאוּ הָכִי. אֱלָא, יְדוּ אֶחָת בְּמֵאן דְּהוּא דְּהוּא עָקֵב, וּמִנּוּ עֲשׂו. דְּהָא עֲשׂו עָקֵב אַקְרִי, מִשְׁעֵתָא דְּעָקֵב לִיָּה לְאַחֹוִי, וּמִיּוֹמָא דְּאַתְּבָרִי עֲלָמָא עָקֵב קָרִי לִיָּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (בראשית ג) הוּא יְשׁוּפֵךְ רֹאשׁ וְאַתְּהָ תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב. אַנְתְּ דְּאַקְרִי עָקֵב, תְּשׁוּפֶנּוּ בְּקַדְמִיתָא. וְלְבַסּוּף הוּא דִּימְחִי רִישָׁךְ מַעְלָךְ. וּמִנּוּ. סְמָא"ל. דְּאִיְהוּ רִישָׁא דְּחַוְיָא, דְּמְחִי בְּהָאִי עֲלָמָא.

לשון הקודש

בֹּא וְרֹאֵה מַה כְּתוּב, וְאַחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדוּ אֶחָת בַּעֲקֵב עֲשׂו. מַה זֶה בַּעֲקֵב עֲשׂו? וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהִיָּה אוֹחֵז אֶת יְדוּ בְּרַגְלוֹ? לֹא כֵּךְ. אֱלָא יְדוּ אוֹחֵזת בְּמִי שֶׁהוּא הִיָּה עָקֵב. וּמִיָּהוּ? עֲשׂו, שֶׁהִיָּה עֲשׂו נִקְרָא עָקֵב מִשְׁעָה שֶׁעָקֵב אֶת אָחִיו, וּמִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם קוּרָא לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָקֵב, שֶׁכְּתוּב הוּא יְשׁוּפֵךְ רֹאשׁ וְאַתְּהָ תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב. אַתְּהָ שֶׁנִּקְרָא עָקֵב תְּשׁוּפֶנּוּ בְּתַחֲלָה, וְלְבַסּוּף הוּא שִׁימְחָה אֶת רֹאשְׁךָ מַעְלִיךְ. וּמִיָּהוּ? סְמָא"ל, שֶׁהוּא רֹאשׁ שֶׁל הַנֶּחֱשׁ שֶׁמֶכֶה בַּעֲלָם הַזֶּה.

תִּבְעַ הַמִּמְנָה שָׁלוּ, וְלֹא אָמַר. שֶׁהִיָּה בְּרַכָּה הִיָּה לוֹ לְתִבְעַ וְלֹא תִבְעַ. אָחִיו הִיָּה וְדָאִי שֶׁתִּבְעַ, שֶׁכְּתוּב (ישעיה נח) וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְּעַלֵּם, וְלֹא רָצָה יַעֲקֹב לְתֵת לוֹ לְאַכֹּל, עַד שֶׁנָּטַל מִמֶּנּוּ אֶת בְּכוֹרְתּוֹ.

אִיזוֹ בְּכוֹרָה נָטַל מִמֶּנּוּ? הַבְּכוֹרָה שֶׁלְמַעֲלָה וְלְמַטָּה. בְּכֹרָה חֲסֵר ו'. אִזוֹ הוּא עָקֵב אֶת אָחִיו. וְדָאִי שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ עָקֵב וְזָרַק אוֹתוֹ לְאַחֹור. אִיזוֹ אַחֹור? שֶׁהַקְדִּים אוֹתוֹ, שֶׁיָּצָא בְּרֹאשׁוֹנָה לְעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂו, טוֹל אֶתְּהָ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּתַחֲלָה, וְאַנִּי אַחֵר בֵּךְ.

וְעַל דָּא בִּפְטִין עֵקֶב אֶת אָחִיו, שְׂוִי עָלֶיהָ לְמַהּוֹי עֵקֶב, וְנִטְלָ עֲשׂוֹ
הָאִי עֲלָמָא בְּקִדְמִיתָא, וְדָא רָזָא דְכִתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְדָא אִיהוּ רָזָא דְאָמַר שְׁלֹמֹה מֶלֶכָא, (משלי כ) נִחְלָה מְבוֹהָלָת
בְּרָאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תְבוֹרֵךְ, בְּסוֹף עֲלָמָא.

וְעַל דָּא (הושע יב) בִּפְטִין עֵקֶב אֶת אָחִיו וּבָאוּנוּ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים.
מָאִי וְאוּנוּ. הָכִי אָמְרוּ בְּחִילָא וְתוֹקְפָא דִּילֵיהּ יְאוּת, אֲבָל
לָאוּ הָכִי. בְּרִירוֹ דְּמֶלֶךְ, יַעֲקֹב דִּיוֹקְנָא עֲלָאָה הָוָה, וְגוֹפָא קַדִּישָׁא.
דְּלִית גּוֹפָא מִיּוֹמָא דְּהוּה אָדָם הֲרָאשׁוֹן, בְּגוֹפָא דִּיעֵקֶב, וְשׁוֹפְרִיָּה
דְּאָדָם הֲרָאשׁוֹן, הַהוּא שׁוֹפְרִיָּה מִמֶּשׁ הָוָה לִיהּ לִיעֵקֶב. וְדִיוֹקְנִיָּה
דִּיעֵקֶב, דִּיוֹקְנָא דְּאָדָם הֲרָאשׁוֹן מִמֶּשׁ.

אָדָם הֲרָאשׁוֹן, בְּשַׁעְתָּא דְּאִתָּא חוּיָא וְאַתְפַּתָּה עַל יְדוּי, יְכִיל
חוּיָא לִיהּ. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלֹא הָוָה תוֹקְפָא לְאָדָם
הֲרָאשׁוֹן, וְעַד כְּעַן לֹא אִתִּי־לִיד מָאן דְּהוּה תוֹקְפָא דִּילֵיהּ. וּמָנוּ
תוֹקְפָא דְּאָדָם הֲרָאשׁוֹן. דָּא שֵׁת, דְּהוּה בְּדִיוֹקְנָא דְּאָדָם הֲרָאשׁוֹן
מִמֶּשׁ, דְּכִתִּיב, (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָיו כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ

לִשְׁוִין הַקֹּדֶשׁ

דִּיוֹקָן עֲלִיוֹן וְגוֹף קָדוֹשׁ, שְׂאִין גּוֹף מִיּוֹם
שֶׁהָיָה אָדָם הֲרָאשׁוֹן כְּמוֹ הַגּוֹף שֶׁל
יעֲקֹב. וַיִּפְּיוּ שֶׁל אָדָם, מִמֶּשׁ אוֹתוֹ הִיפִי
הָיָה לִיעֲקֹב. וְדִיוֹקָן שֶׁל יַעֲקֹב, דִּיוֹקָן שֶׁל
אָדָם הֲרָאשׁוֹן מִמֶּשׁ.

אָדָם הֲרָאשׁוֹן, בְּשַׁעָה שְׂבָא הִנָּחֵשׁ
וְהִתְפַּתָּה עַל יְדוּי, יְכִיל לוֹ הִנָּחֵשׁ. מַה
הַטַּעַם? כִּי לֹא הָיָה כֹחַ לְאָדָם הֲרָאשׁוֹן,
וְעַד עַכְשָׁיו לֹא נוֹלַד מִי שֶׁהָיָה הַכֹּחַ שְׁלוֹ.
וּמִיָּהוּ תִקְפוֹ שֶׁל אָדָם הֲרָאשׁוֹן? זֶה שֵׁת,
שֶׁהָיָה בְּדִיוֹקָן שֶׁל אָדָם הֲרָאשׁוֹן מִמֶּשׁ,
שֶׁכְּתוּב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָיו כְּצִלְמוֹ

וְעַל זֶה בִּפְטִין עֵקֶב אֶת אָחִיו, שֶׁם עֲלִיוֹ
לְקִיּוֹת עֵקֶב, וְנִטְלָ עֲשׂוֹ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה
בְּהִתְחַלָּה. וְזֶה סוֹד הַכְּתוּב וְאֵלֶּה
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי
מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ הַסּוֹד
שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, (משלי כ) נִחְלָה
מְבוֹהָלָת בְּרָאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תְבוֹרֵךְ,
בְּסוֹף הָעוֹלָם.

וְעַל זֶה (הושע יב) בִּפְטִין עֵקֶב אֶת אָחִיו
וּבָאוּנוּ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים. מַה זֶה וּבָאוּנוּ?
כִּךְ אָמְרוּ, בְּכַח וְהִתְקַף שְׁלוֹ נָאָה. אֲבָל
לֹא כִךְ. בְּרוּר הַדְּבָר – שֶׁיעֲקֹב הָיָה

שֶׁת. מֵאִי בְדַמּוּתוֹ בְּצִלְמוֹ. דִּהְיָה מְהוּל. וְכֵד אֶתָּא מִמָּנָא דְעֵשׂוֹ
לְגַבֵּי דִיעֶקֶב, כְּבֵר אֶתִּילִיד תּוֹקֶפָא דִיעֶקֶב, דְּאִיהוּ יוֹסֵף. וְזֵהוּ
וּבֵאוּנוּ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים. (עד כאן מִצְאָתִי)

הָאִי קָלָא דְאַתָּתָא, דִּיכָלָא קָלָא דְחַוִּיָּא לְאַחָדָא
בָּהּ, כְּבִלְכָּא בְּכִלְכָּתָא, מָאן אִיהוּ. (דף ק"א ע"א)
אַלָּא תָא חַוִּי, דִּלִּית בְּכַל קָלִין דְנָשִׁין דְעֵלְמָא,
דִּיכָלָא קָלָא דְחַוִּיָּא לְאַתְדַּבְקָא בָּהּ, וְלֹאֲתֵאֲחָדָא
בָּהּ, וְלֹאֲשִׁתְתָּפָא בָּהּ. אַלָּא תִרִין נָשִׁין אֵינוֹן דִּיכָלָא
קָלָא דְחַוִּיָּא לְאַתְאֲחָדָא בְּחוּן, חָדָא. הָאִי דָלָא
נְטִירַת סוֹאֲבוֹת גְּדוּתָהּ, וַיְמִי לְבוּנָהּ, בְּדָקָא יָאוֹת,
אוּ דְאַקְדִּימַת יוֹמָא חָדָא לְטָבוֹל. וְחָדָא, הָאִי
אַתָּתָא דְמֵאֲחָרַת לְבַעֲלָה עוֹנָה דִּילָהּ לְמַעַבְדַּ צַּעֲרָא
לְבַעֲלָה, בֵּר אִי אִיהוּ לָא חַיִּישׁ, וְלֹא אֲשַׁנָּה לְדָא.
אַלִּין אֵינוֹן תִּרִין נָשִׁין, דִּהָא כְּמָה דְאַקְדִּימוּ, הָכִי
אֵינוֹן מֵתֵאֲחָרִין, לְגַבֵּי קָלָא דְנַחֲשׁ, עַד

לשון הקודש

וְיִקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֶׁת. מַה זֶה בְּדַמּוּתוֹ
בְּצִלְמוֹ? שֶׁהָיָה מְהוּל. וּכְשָׁבָא הַמָּמְנָה
שֶׁל עֵשׂוֹ אֶל יַעֲקֹב, כְּבֵר נולד תִּקְפוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב, שֶׁהוּא יוֹסֵף, וְזֵהוּ וּבֵאוּנוּ שָׂרָה אֶת
אֱלֹהִים. (עד כאן מִצְאָתִי).
חֲקוּל הָיָה שֶׁל הָאִשָּׁה שְׂיָכוֹל קוֹל הַנָּחֶשׁ
לְהֵאָחוּז בָּהּ כְּמוֹ כָּלֵב בְּכִלְכָּהּ, מַה הוּא?
אַלָּא בֵּא וּרְאֵה שְׂאִין בְּכָל קוֹלוֹת הַנָּשִׁים
שֶׁל הָעוֹלָם שְׂיָכוֹל קוֹל הַנָּחֶשׁ לְהִדְבֵּק בּוֹ

וְלְהֵאָחוּז בּוֹ וּלְהִשְׁתַּתְּףָּ בּוֹ. אַלָּא שְׁתֵּי
נָשִׁים הֵן שְׂיָכוֹל קוֹל הַנָּחֶשׁ לְהֵאָחוּז בָּהֶן
– אַחַת זֹו שְׁלֹא שׁוֹמֵרַת טְמֵאת גְּדָה וַיְמִי
לְבוּנָה בְּרָאוּי, אוּ שְׂמִקְדִּימָה יוֹם אֶחָד
לְטָבֵל, וְאַחַת זֹו אִשָּׁה שְׂמֵאֲחָרַת לְבַעֲלָהּ
אֶת עוֹנָתָהּ לַעֲשׂוֹת צַעַר לְבַעֲלָהּ, פֶּרֶט
אִם אֵינוֹן מִקְפִּיד וְלֹא מִשְׁנִיחַ עַל זֶה.

אַלִּין הֵן שְׁתֵּי נָשִׁים. שְׁהָרִי כְּמוֹ
שְׂהַקְדִּימוּ, כִּד הֵן מֵתֵאֲחָרוֹת לְקוֹל

דְּאֲדָבִיק קָלָא בְּקָלָא, וּבְכֹמָה דְּמִתְאַחֲרִין לְמַעְבָּד
 צַעֲרָא לְבַעֲלָהּ (ס"א בַּעֲבֻדָּה) בְּעֵבֹבָא דְּמִצּוֹה, הָכִי
 אֶקְדִּים קָלָא דְּנִחָשׁ, לְאַתְדַּבְּקָא בְּהֵיא קָלָא
 דְּאַתְתָּא. וְאֵלִין אֵינֹן תִּרְיִן נָשִׁין, דְּקָלָא דְּנִחָשׁ
 אַחִיד בְּקָלָא דְּלַחוּן, בְּכַלְבָּא בְּכַלְבָּתָא, סְאוּבָתָא
 בְּתַר סְאוּבָתָא, זִינָא בְּתַר זִינִיה.

וְאִם תֹּאמַר, מָה אֵיכֶפֶת לָן, אִי אַחִיד קָלָא
 בְּקָלָא, אִי לֹא אַחִיד. וְוִי דְּהָכִי מִתְאַבְּדִין
 בְּנֵי עֲלָמָא בְּלֹא דַעְתָּא. הֵיא קָלָא דְּאַתְתָּא, כֹּד
 אַתְעָרֵב וְאַשְׁתַּתַּף בְּחֵדִי קָלָא דְּנִחָשׁ, בְּשַׁעְתָּא
 דְּחִיִּיבַת וּמְרַשְׁעֵת גַּבְקַת מִגֹּ (נ"א אֵיפָה) וּמִשְׁטָטָא
 בְּעֲלָמָא, אִי עֲרַעַת בְּחֵי תִרְיִן קִלִּין, קָלָא דְּנִחָשׁ,
 וְקָלָא דְּאַתְתָּא, וְאַתְתָּא אַתְחַמְמַת בְּהוּ, וְאֵינֹן בְּהוּ,
 וְכִיּוֹן (ס"א דְּמִתְחַמְמֵן מִתְעַבְּדִין רוּחָא אֲזִלִּין בְּהֵדָה) דְּאַתְחַמְמַת,

לשון הקודש

קול בקול ואם לא אוֹחִז? אוֹי שְׂכָךְ
 מִתְאַבְּדִים בְּנֵי הָעוֹלָם כְּלִי דַעַת. הַקּוֹל
 הַזֶּה שֶׁל הָאִשָּׁה, בְּשִׁמְתָּעֲרֵב וּמִשְׁתַּתַּף
 יחד עם קול הַנִּחָשׁ, בְּשַׁעַת שְׁהֲרַשְׁעָה
 וּמְרַשְׁעֵת יוֹצֵאת מִתּוֹךְ (הָאֵיפָה) וּמִשְׁטָטֶמֶת
 בְּעוֹלָם, אִם הִיא פּוֹנֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁנֵי
 קוֹלוֹת, קול הַנִּחָשׁ וְקול הָאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה
 מִתְחַמְמַת בָּהֶם וְהֵם בָּהּ, וְכִיּוֹן (שְׁמִתְחַמְמִים

הַנִּחָשׁ, עַד שֶׁנִּדְבַּק קוֹל בְּקוֹל, וּכְמוֹ
 שְׁמִתְאַחֲדוֹת לַעֲשׂוֹת צַעַר לְבַעֲלָהּ (בַּעֲבֻדָּה)
 בְּעֵבֹב מִצּוֹה, כֹּךְ מְקַדִּים קוֹל הַנִּחָשׁ
 לְהִדְבֵּק בְּקוֹל אוֹתָהּ הָאִשָּׁה. וְאֵלֵּוּ הֵן
 שְׁתֵּי נָשִׁים שְׂקוֹל הַנִּחָשׁ אוֹחִז בְּקוֹל
 שְׁלֵהֶן כְּמוֹ כָּלֵב בְּכַלְבָּה, טְמָאָה אַחֵר
 טְמָאָה, מִיֵּן אַחֵר מִיֵּנוּ.

וְאִם תֹּאמַר, מָה אֵכֶפֶת לָנוּ אִם אוֹחִז

מִתְעַבְּדִין רוּחָא, וְאַנְגְּלִים בְּהִדְהָ, עַד דְּמִשְׁפָּטָא,
וְעָאֵל בְּמַעְהָ דְּהָאִי אֲתָתָא.

וְהָאִי יַנּוּקָא דִּילִידָת, כִּד אֲתָתָא הָהִיא חֲיִיבָתָא,
פְּקִידָת לִיה לְהֵהוּא רוּחָא, דְּאִיהוּ חֲבוּרָא
בִּישָׁא, קָלָא דְנַחֲשׁ, דְּמִכְשָׁפְשָׁא בָהּ, וְאִיהוּ מְחִיבָא
בִּינוּקָא, עַד דְּאֲתָתָא הָהִיא חֲיִיבָתָא, כְּאֲתָתָא
דְּפְקִידָת בְּרָא לְאֲתָתָא אַחֲרָא, וּמִפְּטָפֶטֶת לִיה
וְחִיבָת לִיה, בְּפִטְפוּטָא עַד דְּתִיתִי אֲמִיָּה. כִּד
עֲבָדָא הָאִי רוּחָא. וּזְמַנִּין סְגִיָּאִין, דְּאִיהוּ שְׁלִיחָא
דְּהָהִיא חֲיִיבָתָא, וְקִטְלָא לִיה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(קהלת ד) וּמִיד עוֹשְׁקִיהֶם כָּח. וְלֹא (דף קי"א ע"ב) כְּמָה דְּאֲתוֹן
אֲמַרִין. אֱלֹא הֵהוּא כָח דְּהֵהוּא רוּחָא, וְעַל דָּא,
תִּרִין וּזְמַנִּין כְּתִיב בְּהָאִי קָרָא, וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. חַד
מְלִילִית חֲיִיבָתָא, וְחַד מִהֵהוּא רוּחָא.

לשון הקודש

לו וְצוֹחֶקֶת לוֹ בְּפִטְפוּט עַד שְׁתַּבָּא אָמוּ.
כִּד עוֹשָׂה אוֹתָהּ הָרוּחַ. וּפְעָמִים רַבּוֹת
שְׁהוּא שְׁלִיחַ שֶׁל אוֹתָהּ הָרִשְׁעִית,
וְהוֹרֶגֶת אוֹתוֹ. וְהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ד) וּמִיד
עוֹשְׁקִיהֶם כָּח, וְלֹא כְמוֹ שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים,
אֱלֹא אוֹתוֹ כָּח שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ. וְעַל זֶה
פְּעָמִים כָּתוּב בְּפִסּוּק הַזֶּה וְאִין לָהֶם
מְנַחֵם – אַחַד מְלִילִית הָרִשְׁעָה, וְאַחַד
מֵאוֹתָהּ הָרוּחַ.

נַעֲשִׂים רוּחַ וְהוֹלְכִים עִמָּהּ, שְׁמַתְחַמֶּמֶת נַעֲשִׂים
רוּחַ, וּמִתְנַשֵּׁם עִמָּהּ, עַד שֶׁמִּשְׁוֹטֶמֶת
וְנִכְנָסֶת לְמַעֵי אוֹתָהּ הָאֲשֶׁה.
וְחֵתִינוּק הַזֶּה שׁוֹלֶדֶת, כְּשֶׁבָּאָה אוֹתָהּ
רִשְׁעִית (ליל"ת), פּוֹקֶדֶת אֶת אוֹתָהּ הָרוּחַ
שֶׁהוּא חֲבוּר רַע, קוֹל הַנַּחֲשׁ שֶׁמְכַשְׁכֵּשׁ
בָּהּ, וְהוּא צוֹחֵק בְּתִינוּק, עַד שֶׁבָּאָה
אוֹתָהּ הָרִשְׁעִית (ליל"ת) כְּמוֹ אֲשֶׁה
שֶׁפּוֹקֶדֶת בֶּן לְאִשָּׁה אַחֲרֶת, וּמִפְּטָפֶטֶת

אִי סָבָא, הִשְׁתָּא אֵית לָךְ רַחֲמִין, וְאַתָּ מִשְׁתַּעֲי, כְּמֵאן דְּלֹא חָמִית אֵינוֹן מִגִּיחֵי קֶרְבָּא, הָא כְּלָחוּ בְּשִׁלְמָא עֲמָךְ. הִשְׁתָּא מִכָּאן וּלְהֵלָאָה, לֹא אַעֲרִי מִנְּאִי מִנְּאִי קֶרְבָּא בְּדִיל לְאַדְכָּרָא שְׁמִי.

הַהוּא חֲטָאת רוֹבִין, קָאִים עַל פִּתְחָא כְּכִלְבָּא. בְּזִמְנָא דְקָלָא בִּתְרִייתָא, דִּי־הִיבֵת אֶתְתָּא, נָפִיק, אִיהוּ דְלִיג מֵעַל פִּתְחָא וְאַתְעֵבֵר מִתַּמָּן, וְאָזִיל אֲבִתְרָה. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׂדֵר חַד מִפִּתְחָא דִּילִיָּה, וְקָלָא פֶּרְחָא, וּמִפִּתְחָא אֲתִיָּא, וְחִוִּיא אֶזֶל בְּתֵר קָלָא דְהוּא נָפִיק לְעֵלְמָא, וְעַד טוֹרָא דְבִטְנָא אֶזֶל, וּמִכְשָׁשָׁא, עַד עֵידֹן דְּאֶתְנַקִּיאת, מִתְּהוּא זוֹהֲמָא, דְּנִשְׁיכִין דְּחִוִּיא בִּישָׁא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְסַבֵּב סְבוּבִין, וְעָבִיד עוֹבְדִין בְּדָקָא יָאוֹת.

לשון הקודש

משום שהקדוש ברוך הוא שולח מפתח אחד שלו, והקול פורח, והמפתח בא, והנחש הולך אחר הקול שהוא יוצא לעולם, ועד הקר שבבטן הולך ומכשש, עד הזמן שמתנשקת מאותה הזקמה של נשיכות הנחש הרע. והקדוש ברוך הוא מסבב סבובים ועושה מעשים בראוי.

אִי סָבָא, עָתָה יֵשׁ לָךְ רַחֲמִים, וְאַתָּה מְדַבֵּר כְּמִי שְׁלֹא רָאָה אֵלֹו הַיּוֹצֵאִים לְקֶרֶב, הָרִי בָלָם בְּשָׁלוֹם עֲמָךְ. עָתָה מִכָּאן וּלְהֵלָאָה לֹא אֶפְשָׁט מֵעַלִי כְּלִי הַקֶּרֶב בְּעֵבוֹר שְׁאוּכִיר שְׁמִי.

אוֹתוֹ חֲטָאת רֹבִין עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח כְּמוֹ כֶּלֶב. בְּזִמְנֵי שֶׁהַקּוֹל הָאֲחֵרוֹן שְׁנוֹתָנָת הָאִשָּׁה יוֹצֵא, הוּא מְדַלֵּג מֵעַל הַפֶּתַח וְעוֹבֵר מִשָּׁם וְהוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ. מָה הַטַּעַם?

וְכָל דָּא, בְּגִין דִּיהוּא בְּטָן אֲתִידְחִיא. הָא וְדָאי,
 אֲתִידְחִיא מִהוּא בְּטָן, וְלִית לִיה חוּלְקָא,
 וְאֲתִידְחִי מִבְּטָן דְּלִתְתָּא, דְּשָׂאָר נָשִׁין דְּעִלְמָא דְּאָף
 עַל גַּב דְּעָבִיד צַעַר לָא אֲתִייהִיב לִיה רִשׁוּ
 לְשִׁלְטָאָה בִּיה. וּמֵאֵן בְּטָן אֲתִייהִיב לִיה, וְאִיהוּ
 שְׁלִיט עָלִיה. הֵהוּא בְּטָן דְּסוּטָה, דְּכְתִיב, (במדבר ה)
 וְצָבְתָה בְּטָנָהּ, בְּגִין דִּהֵאִי בְּטָן, עָבִיד בִּיה נּוֹקְמִין
 לְרַעוּתִיהּ, וְהֵאִי בְּטָן דִּילִיה אִיהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא יְהִיב לִיה בְּגִין דְּלֹא אֲתִידְחִי מִכְּלָא. הִשְׁתָּא
 רְחִימִין דִּילִי, אֲצִיתוּ. לָא חֲמִינָא לְכוּ, וּמְלִילְנָא
 לְכוּ. (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לָא יָכִיל אִינִישׁ
 לְמַלְלָא, אֲפִילוּ מִלִּין דְּאוּרִייתָא יִגְעִים אִינוּן.

כְּתִיב, (בראשית לב) וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ
 עִמּוֹ, וּכְתִיב וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ
 וַיַּגַּע בִּכְפֹּי יָרְכוֹ. וְהֵהוּא יֵרֵךְ דְּרִיזוּת מִיַּעֲקֹב. וְהֵהוּא

לשון הקודש

וְכָל זֶה מְשׁוּם שְׂאוּתָהּ הַבְּטָן נִדְחָתָה. הָרִי וְדָאי שְׁנִדְחָה מֵאוּתָהּ הַבְּטָן, וְאִין לוֹ
 חֲלָק, וְנִדְחָה מִהַבְּטָן שְׁלִמְטָה שֶׁל שָׂאָר
 נִשְׁוֹת הָעוֹלָם. שָׂאָף עַל גַּב שְׁעוּשָׁה צַעַר,
 לֹא נִתְּנָת לוֹ רִשְׁוֹת לְשִׁלְט בָּהֶם. וְאִיזוּ
 בְּטָן נִתְּנָת לוֹ וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ? אוּתָהּ הַבְּטָן
 שֶׁל הַסּוּטָה, שְׁכָתוּב (במדבר ה) וְצָבְתָה
 בְּטָנָהּ. מְשׁוּם שֶׁבְּבְטָן הוּא עוֹשֶׂה בִּיה

נִקְמוֹת כְּרִצּוֹנוֹ, וְהַבְּטָן הוּא הֵאִי שֶׁלֹּא
 וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ בְּשִׁבְלִי שְׁלֹא
 יִדְחָה מִכָּל. עֲכָשׁוּ, אֲהוּבִים שְׁלִי,
 הַקְּשִׁיבוּ. לֹא רְאִיתִי אֶתְכֶם וְדִבְרָתִי
 עִמָּכֶם, (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, לֹא
 יָכִיל אִישׁ לְדַבֵּר, אֲפִילוּ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הֵם
 יִגְעִים.

כְּתִיב (בראשית לח) וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ

יִרְדַּךְ בַּחֲלִישׁוֹ דִּילִיָּה עַד דְּאַתָּא שְׁמוּאֵל. מָאִי
בַּחֲלִישׁוֹ דְּלֹא מָשִׁיךְ נְבוּאָה. פֿד אַתָּא שְׁמוּאֵל, נָטַל
הָהוּא יִרְדַּךְ, וְסִלְקִיה מִתְּהוּא אַתָּר, וְחָטַף לִיה מַנִּיָּה,
וּמִתְּהוּא זְמָנָא אַתְּעָרִי מַנִּיָּה, וְלֹא הָוָה לִיה חוּלְקָא
בְּקִדּוּשָׁה כָּלָל.

קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לֹא קַפַּת, וְלֹא דָחִי לִיה מִכְּלָא,
בְּגִין דְּנָטַל שְׁמוּאֵל יִרְדַּךְ דִּילִיָּה, אֵלֹא יַחִיב
לִיה חוּלְקָא תָּדֵא. מָאִי אִיחִי. יַחִיב לִיה הָהוּא יִרְדַּךְ
וּבִטָּן דְּסוּטָה, חֲלָף הָהוּא יִרְדַּךְ וּבִטָּן, דְּאַעֲרִי מַנִּיָּה.
וְעַל דָּא תִּרְוִיָּהּ יַחִיב לִיה קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא,
לְמַחֲנִי אַתָּרֵא דְּקִדְשָׁא פָּנּוּי מִכָּל סְאִבוּתָא.

וְלִנְפֹּל יִרְדַּךְ. מַהוּ וְלִנְפִּיל, וְנִפְלָה יִרְכָּה וְלַעֲבוּת,
וְצָבְתָה יִרְכָּה מִיבְעִי לִיה. אֵלֹא, כְּמָאן
דְּאַשְׁדִּי גִרְמָא לְכַלְבָּא, וְאָמַר לִיה, טוֹל הָאִי

לשון הקודש

אותו מן הכל, משום ששמואל נטל את
היִרְדָּךְ שְׁלוֹ, אֵלֹא נָתַן לוֹ חֶלֶק אֶחָד,
ומהוּ? נָתַן לוֹ אוֹתָהּ יִרְדָּךְ וּבִטָּן שֶׁל
הַסּוּטָה תְּמוּרַת אוֹתָהּ יִרְדָּךְ וּבִטָּן
שֶׁהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן אֶת שְׁנֵיהֶם נָתַן לוֹ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת הַמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ
פָּנּוּי מִכָּל טְמֵאָה.

וְלִנְפֹּל יִרְדָּךְ. מַה זֶה וְלִנְפֹּל? וְנִפְלָה יִרְכָּה
הָיָה צָרִיד לְהִיּוֹת! וְלַעֲבוּת, וְצָבְתָה הָיָה

וַיֹּאבֵק אִישׁ עִמּוֹ, וּכְתוּב וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל
לוֹ וַיִּנָּע בְּכַף יָרְכּוֹ. וְאוֹתָהּ יִרְדָּךְ שֶׁהָרוּחַ
מִיַּעֲקֹב. וְאוֹתָהּ הַיִּרְדָּךְ בַּחֲלִישָׁתָהּ עַד שֶׁבָּא
שְׁמוּאֵל. מַה זֶה בַּחֲלִישָׁה? שְׁלֹא מָשַׁךְ
נְבוּאָה. כְּשֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, נָטַל אוֹתָהּ יִרְדָּךְ
וְהַעֲלָה אוֹתָהּ מֵאוֹתוֹ מָקוֹם וְחָטַף אוֹתָהּ
מִמֶּנּוּ, וּמֵאוֹתוֹ זְמַן הָעֲבָרָה מִמֶּנּוּ וְלֹא
הָיָה לוֹ חֶלֶק בְּקִדְשָׁה כָּלָל.

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קַפַּת וְלֹא דָחָה

לְחוֹלֶקֶת. וּמִכָּלֹּא לֹא אֲבֵאִישׁ קָמִיָּה, אֶלָּא דִּגְזָלוּ (ס"א דאפיקו) מִנִּיָּה יָרֵךְ, בְּגִין דְּאִיהוּ יַגַּע וְלֹאֵי עָלֶיהָ, וְרוּחוֹ לִיָּה וְאַפִּיקוּ לִיָּה מִנִּיָּה. וְעַל דָּא, קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אִפִּיל לִיָּה, גִּרְמָא דָּא דְּסוּטָה, וְאַפִּיק לִיָּה בְּדִקְא מֶרֶן, וּבְדָא אִיהוּ רַוִּי וְחֵדִי.

כָּל אֵינֹן רְתִיכִין וְסִייעָתָא דִּילִיָּה, בָּעָאן תְּדִיר יָרֵךְ, וְאַזְלִי בְּכִסּוּפָא אֲבִתְרִיָּה. וּבְגִין דָּא, הֵינִי בְּרָכִי דְּרַבָּנָן דְּשִׁלְחִי, מִן דָּא אִיהוּ. דְּכָל כִּסּוּפָא דְּלַחוּן, בְּתֵר יָרֵךְ אִיהוּ, וְכָל שְׁכֵן יָרֵךְ דְּרַבָּנָן, וְכָל מִלָּה אֲחֵדֵר לְאַתְרִיָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לָא גִרַע כְּלוּם, מִכָּל מַה דְּאַצְטְרִיד, וְלֹא בָּעָא דִּיקְרַב לְקַדוּשָׁה, בְּרַעֲבִי עֲמִיָּה וְעַדְבִּיָּה חוֹלְקִיָּה וְאַחֲסִנְתִּיָּה. כְּמַה דְּעֵבִיד קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְעִילָא, הָכִי עֲבִידִי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְהָכִי אֲצְטְרִיד לְמַעְבַּד, וְהָכִי תַנִּינָן, אֲסִיר לִיָּה

לשון הקודש

כָּל אוֹתָן הַמִּרְכָּבוֹת וְהַסִּינֵי שֶׁלֹּו תָמִיד רוֹצִים יָרֵךְ, וְהוֹלְכִים בְּתִשּׁוּקָה אַחֲרֶיהָ, וּמַשּׁוּם כִּדְּהַבְּרִים שֶׁל הַרְבָּנִים עֲנִיפִים, וְזֶה מִן זֶה. שֶׁכָּל הַתִּשּׁוּקָה שֶׁלָּהֶם אַחֵר הַיָּרֵךְ הִיא, וְכָל שְׁכֵן יָרֵךְ שֶׁל חֲכָמִים, וְכָל דְּבַר חוּזֵר לְמָקוֹמוֹ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא גִרַע כְּלוּם מִכָּל מַה שֶׁצְּרִיד, וְלֹא רוּצָה שִׁיתְקַרֵּב לְקִדְשָׁהּ חוּץ מִעַמּוֹ וּגְזָלוּ, חֲלָקוֹ וְנִחְלָתוֹ. כְּמוֹ שֶׁעוֹשָׂה

צְרִיד לְהִיּוֹת! אֶלָּא כְּמִי שֶׁזוֹרֵק עֵצִים לְכָלֵב וְאוֹמֵר לוֹ: מַל אֶת זֶה לְחֲלֹקֶת. וּמִהַבֵּל לֹא הִרַע לְפָנָיו אֶלָּא שֶׁגְזָלוּ (שְׁחֻצִיא) מִמֶּנּוּ יָרֵךְ, מַשּׁוּם שֶׁהוּא יַגַּע וְהִתְעַנֵּף עָלֶיהָ וְהִרְוִית אֹתָהּ וְהוֹצִיאָהּ אֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִפִּיל לוֹ אֶת הָעֵצִים הַזֵּה שֶׁל הַסּוּטָה וְהוֹצִיא אוֹתוֹ לוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, וּבִזְזָה הוּא רְוָה וְשִׁמְתָה.

לְיִשְׂרָאֵל, לְמִילָף אֲוִרֵיתָא לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת,
דְּכַתִּיב, (תהלים קמז) מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב וְגו', לֹא עָשָׂה
בֶּן לְכָל גּוֹי וְגו'.

וְעַל דָּא דְּחֵי לִיהּ יַעֲקֹב, וְדְחֵי לִיהּ שְׂמוּאֵל, דְּלֹא
יְהֵא לִיהּ חוֹלָקָא (דף ק"ב ע"א) בְּקִדּוּשָׁא. וּבְגִין דָּא,
כָּל נְטִירוֹ דְּבָבוּ לְיִשְׂרָאֵל, עַל דָּא אִיהוּ. לְבַלְבָּא
דְּחֻטִּיף עוֹפָא דְכֵיָא מִן שׁוּקָא, וְאִיִּיתִי לִיהּ, וְעַד לָא
אֶתְבֵּר, אֲתָא חַד בַּר נָשׁ וְחֻטְפָא מֵיָּנִה, לְבַתָּר יַחִיב
לִיהּ חַד גִּרְמָא גִּרִּירָא בְּלֹא תוּעֵלְתָא.

כִּךְ לְשָׂרוּ שְׁל עֵשׂוֹ, אַפִּיקוּ לִיהּ מִתְּהוּא בְּטָן,
חֻטִּיפוֹ מֵיָּנִה תְּהוּא יֶרֶךְ. לְבַתָּר יַהֲבוּ לִיהּ
גִּרְמָא חַד, תְּהוּא בְּטָן וְתְּהוּא יֶרֶךְ דְּסוּטָה, וְלֹא
אַחֲרָא. הָא גִּרְמָא, דִּקָּא יַהֲבוּ לִיהּ לְחוֹלְקִיָּה
וְעַדְבִּיָּה, וְעַרְב לִיהּ. וּבְגִין כִּךְ, כָּל דִּינִין דְּקוּדְשָׁא

לשון הקודש

היא על כף. לְכָלֵב שְׁחַטָּף עוֹף טְהוֹר
מִהַשּׁוֹק וְהֵבִיא אוֹתוֹ, וְטָרַם שְׁנִשְׁבֵּר בָּא
אִישׁ אֶחָד וְחַטָּף אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, וְאַחֲרַ כִּךְ
נָתַן לוֹ עֵצָם נִגְרָרְתָּ אַחַת בְּלִי תוּעֵלְתָּ.
כִּךְ לְשָׂרוּ שְׁל עֵשׂוֹ הוֹצִיָּאוּ אוֹתוֹ מֵאוֹתָהּ
הַבְּטָן, חֻטְפוֹ מִמֶּנּוּ אֶת אוֹתָהּ הַיֶּרֶךְ,
אַחֲרַ כִּךְ נָתַנּוּ לוֹ עֵצָם אַחַת – אוֹתָהּ
הַבְּטָן וְאוֹתָהּ הַיֶּרֶךְ שְׁל הַסּוּטָה, וְלֹא
אַחֲרַ. זֶה הָעֵצָם שֶׁנָּתַנּוּ לְחֻלְקוֹ וּלְגוֹרְלוֹ

הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה, כִּךְ עוֹשִׂים
יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה וְכִךְ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת. וְכִךְ
שְׁנִינּוּ, אִסּוּר לְיִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד תּוֹרָה
לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, שְׁכַתּוֹב (תהלים
קמז) מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב וְגו', לֹא עָשָׂה בֶּן
לְכָל גּוֹי וְגו'.

וְלָכֵן דְּחָה אוֹתוֹ יַעֲקֹב וְדְחָה אוֹתוֹ
שְׂמוּאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּקִדְשָׁהּ.
וּמִשּׁוּם כִּךְ כָּל שְׁמִירַת הַשְּׁנָאָה לְיִשְׂרָאֵל

בְּרִיךְ הוּא דִּינִין דְּקָשׁוּט אֵינוֹן, וּבְגִי נָשָׂא לָא יִדְעִין,
וְלֹא מִשְׁגִּיחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִלְהוּ בְּאַרְח
קָשׁוּט. הִיא אֶסְמִיאת גְּרָמָה מִבְּעֻלָּה, כְּמָה דְּאַתָּ
אָמַר (משלי ב) הָעוֹזֶבֶת אֱלוֹף נְעוּרֶיהָ וְגו', אֹף הָכִי
אַתָּתָא, כְּגוֹנוֹנָא דִּילָה בְּאַרְעָא.

תָּא חֲזִי, מָאן דְּאַשְׁבַּח חֲבֵרָא כְּוֹתִיָּה, דְּעָבִיד
כְּעוֹבְדֵי בְּעֻלְמָא, רַחִים לִיה, וְאַתְדַּבֵּק
בְּחֵדִיָּה, וְעָבִיד עֲמִיָּה טִיבֵי. אֲבָל סְטָרָא אַחְרָא לֹא
הָכִי, כִּיּוֹן דְּאַשְׁבַּח מָאן דְּשָׁבַק סְטָרָא דְּקֻדְשָׁה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעָבִיד כְּעוֹבְדֵי, וְאַתְדַּבֵּק בָּהּ,
כִּדִּין בְּעִיָּא לְשִׁיעָצָה וְלֹא־פָקָא לִיה מִעֻלְמָא. הָאִי
אַתָּתָא, עֲבֹדַת כְּעוֹבְדָהָא, וְאַתְדַּבֵּקַת בָּהּ, חֲזִי מַה
דְּעֲבֹדַת בָּהּ, וְצִבְתָּה בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה. קֻדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא הָכִי, מָאן דְּשָׁבִיק לְסְטָרָא אַחְרָא,

לשון הקודש

וְעָרְבָה לוֹ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כָּל דִּינֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הֵם דִּינֵי אֲמֵת, וּבְגִי אָדָם לֹא
יֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים לְקֻדְשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְכֻלָּם בְּדֶרֶךְ אֲמֵת. הִיא הַסְמָתָה אֵת
עֲצָמָה מִבְּעֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ב)
הָעוֹזֶבֶת אֱלוֹף נְעוּרֶיהָ וְגו'. אֵף כֵּךְ הָאִשָּׁה
כְּגוֹן שְׁלָה בְּאַרְץ.

וְעָרְבָה לוֹ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כָּל דִּינֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הֵם דִּינֵי אֲמֵת, וּבְגִי אָדָם לֹא
יֹדְעִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים לְקֻדְשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְכֻלָּם בְּדֶרֶךְ אֲמֵת. הִיא הַסְמָתָה אֵת
עֲצָמָה מִבְּעֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ב)
הָעוֹזֶבֶת אֱלוֹף נְעוּרֶיהָ וְגו'. אֵף כֵּךְ הָאִשָּׁה
כְּגוֹן שְׁלָה בְּאַרְץ.

בַּא וְרֵאָה, מִי שֶׁמוֹצֵא חֵבֶר כְּמוֹתוֹ
שְׁעוֹשָׂה כְּמַעֲשָׂיו בְּעוֹלָם, אוֹהֵב אוֹתוֹ

וְאֶת־דָּבָק בֵּיהּ בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּדִין רַחִים לִיהּ,
וְעָבִיד לִיהּ כָּל טִיבוֹ דְּעֻלְמָא. הִשְׁתָּא סָבָא אֶתְקִין
גְּרַמִּיד, דִּהָא חֲוִיָּא אֲזִיל לִיהּ, וּבָעָא לְאַתְגָּרָא בְּהֶדְדָּה,
וְלֹא יָכִיל.

פֶּתַח וְאָמַר (קהלת א) מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שִׁיעֲמוֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְכִי לֹא אֶתָּא שְׁלָמָה
אֱלֹא לְאוֹלָפָא מֶלֶךְ דָּא. אֱלוֹ אָמַר (ס"א וְכִי מַה אֶתָּא שְׁלָמָה
מֶלֶכָא לְאוֹלָפָא בְּמֶלֶךְ דָּא וְתוֹ אֱלוֹ אָמַר) בְּעֲמָלוֹ שִׁיעֲמוֹל יְאוּת, דִּהָא
אֶשְׁתָּאֵר עָמַל, דְּאִית בֵּיהּ יִתְרוֹן. אֱלֹא כִּיּוֹן דְּכֶתִיב
בְּכָל עֲמָלוֹ, הָא כָּלְלָא דְּכָלְלָא, דִּלָּא אֶשְׁתָּאֵר כְּלוּם
דְּאִית בֵּיהּ יִתְרוֹן.

אֱלֹא, לֹא לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלָמָה מֶלֶךְ דָּא, אֱלֹא
אָדָם אִית בְּעֻלְמָא, דְּאִיהוּ מִשְׁתַּדֵּל תְּדִיר
בְּבִישׁ וְלֹא־בִאשָׁא, וְלֹא אֶשְׁתַּדֵּל בְּטַב אֲפִילוּ רִגְעָא
חֲדָא. וְעַל דָּא כְּתִיב עֲמָלוֹ, וְלֹא כְּתִיב יִגִּיעוּ. עֲמָלוֹ:

לשון הקודש

אָמַר) בְּעֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל – יָפַת, שְׁהָרִי נִשְׁאָר
עָמַל שִׁישׁ בּוֹ יִתְרוֹן. אֱלֹא כִּיּוֹן שְׁכֶתוֹב
בְּכָל עֲמָלוֹ, הָרִי הַכָּלֵל שֶׁל הַכָּל – שְׁלֹא
נִשְׁאָר כְּלוּם שִׁישׁ בּוֹ יִתְרוֹן.

אֱלֹא שְׁלֹא לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלָמָה אֶת
הַדְּבָר הַזֶּה, אֱלֹא יֵשׁ אָדָם בְּעוֹלָם
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד בְּרַע וּלְהִרְעוּ, וְלֹא
מִשְׁתַּדֵּל בְּטוֹב אֲפִילוּ רִגְעָא אֶחָד, וְעַל זֶה

בְּקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ אוֹהֵב אוֹתוֹ
וְעוֹשֶׂה לוֹ כָּל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. עֲכָשׁוּ, זָקֵן,
תִּקֵּן עֲצָמָד, שְׁהָרִי הַנֶּחֱשׁ הִלָּךְ לוֹ וְרוּצָה
לְהִתְגַּוֵּר בְּדָה וְלֹא יָכוֹל.

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת א) מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם
בְּכָל עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְכִי לֹא
כָּא שְׁלָמָה אֱלֹא לְלַמֵּד דְּבָר זֶה? אֱלוֹ
אָמַר (וְכִי מַה כָּא שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ לְלַמֵּד דְּבָר זֶה? וְעוֹד, אֱלוֹ

בְּמָה דָּאת אָמַר, (תהלים ז) יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרָאשׁוֹ. (במדבר כג) וְלֹא רָאָה עָמַל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגִּיעוּ: בְּמָה דָּאת אָמַר (תהלים קכח) יִגִּיעַ בַּפִּיךָ בִּי תֹאכַל וְגו'. וּכְתִיב (בראשית לא) וְאֵת יִגִּיעַ כִּפִּי רָאָה אֱלֹהִים. אֲבָל עֲמָלוֹ, כְּתִיב, (תהלים י) עָמַל וְכַעַם. אֲשֶׁתִּדְלוּתִיהָ הוּא תִדְרִיר לְבִישׁ, וְעַל דָּא אִיהוּ תַחַת הַשָּׁמֶשׁ.

בְּשַׁעֲתָא דְהָאִי אָדָם אֲשֶׁתִּדְל בְּבִישׁ, עַל הָאִי כְתִיב, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְגו', דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעִי, דְּלֹא יַעֲבִיד תּוֹלְדִין, דְּאֵלְמָלֵא יַעֲבִיד תּוֹלְדִין, הָזָה מְטִשְׁטִשָׁא עֲלֵמָא. וְעַל דָּא כְתִיב, מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ. וּמֵאֵן דְּלֹא יִשְׁתַּדֵּל לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, אֲתִדְבֹּק בְּהָאִי סְטָרָא דְאָדָם בִּישָׁא וְעָאֵל תַּחוּת גִּדְפוּי.

לשון הקודש

זֶה כְּתוּב (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְגו', שְׁחֵרֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׂלֵא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת, שְׂאֵלְמָלֵא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת, הִיזָה מַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כְּתוּב מַה יִּתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ. וּמִי שְׂלֵא מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, גִּדְבֹּק בְּצַד הַזֶּה שֶׁל אָדָם רַע, וְנִכְנָס תַּחַת כְּנָפָיו.

כְּתוּב עֲמָלוֹ וְלֹא כְתוּב יִגִּיעוּ. עֲמָלוֹ – כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים ס) יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרָאשׁוֹ. וְלֹא רָאָה עָמַל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגִּיעוּ – כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם קכח) יִגִּיעַ בַּפִּיךָ בִּי תֹאכַל וְגו'. וּכְתוּב (בראשית לא) וְאֵת יִגִּיעַ כִּפִּי רָאָה אֱלֹהִים. אֲבָל עֲמָלוֹ, כְּתוּב (תהלים י) עָמַל וְכַעַם. הַשְׁתַּדְּלוּתוֹ הִיא תְּמִיד לְרַע, וְעַל כֵּךְ הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ.

בְּשַׁעֲתָא שְׁהָאָדָם הָזֶה מִשְׁתַּדֵּל בְּרַע, עַל

רוֹת אָמְרָה, (רות ג) וּפְרִשֶׁת בְּנִפְיָךְ עַל אֲמָתְךָ, בְּגִין
 לְאַזְדוּגָא בְּהַדְיָה דְּצַדִּיק, לְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פָּרִישׁ גְּדַפּוּי עַל בַּר נָשׁ, בְּגִין
 לְאַפְשָׁא בְּעֶלְמָא. לְמַאן דְּלֹא בָּעֵי לְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין,
 בְּגַפּוּ יָבֵא, בְּגַפּוּ דְּהָהוּא בִּישׁ, דְּאִיהוּ אָזִיל עֲרִירִי,
 בְּחֻיָּא דָּא, דְּאָזִיל יְחִידָאִי. בְּגַפּוּ יֵצֵא, בְּמַה דְּאֶתְמַר
 (הַשְׁתָּא) אִיהוּ דְּלֹא אֶשְׁתַּדֵּל לְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין, הָא
 אֶתְמַר כָּל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. (ס"א תָּא חוּי, דְּאִית לְאַהֲדָרָא סְבָא,
 בְּמַלְיָן קַדְמָאִין).

רִיב דְּעַבְדַּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא אֶתְמַר, רִיב:
 דְּכִתִּיב, (מִכָּה ו) קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. מָאִי
 אִיהוּ. אֱלָא, אֵינּוֹן טוֹרִין דְּלִתְתָּא. אֲמַאי רִיב
 דָּא. בְּגִין דְּבָהוּ תִּלְיָא, כָּל חוּבָא דְּעַבְדִּין יִשְׂרָאֵל,
 לְגַבִּי אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמִיָּא. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין
 דְּיִשְׂרָאֵל הוּוּ יַדְעִין שְׂמוּשָׁא דְּכָל מְלָאכִין עַלְאִין

לשון הקודש

לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, הָרִי נִתְבָּאָר כָּל מַה
 שְׁצַרִּיךְ. (בֹּא וְרֵאזָה שֵׁישׁ לַחֲזוֹר זָקֵן בְּדָבָרִים הָרָאשׁוֹנִים).
 הָרִיב שְׁעוּשָׁה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִי
 נֶאֱמַר, רִיב – שְׂכָתוּב (מִכָּה ו) קוּם רִיב
 אֶת הַהָרִים. מִי הֵם? אֱלָא אוּתָם הָרִים
 שְׁלִמְטָה. לָמָּה הָרִיב הַזֶּה? מְשׁוּם שְׂבָהֶם
 תְּלוּנִים כָּל הַחֲטָאִים שְׁעוּשִׁים יִשְׂרָאֵל
 לְאַבְיָהֶם שְׂבִשְׂמִים. מַה הַטַּעַם? כִּי

רוֹת אָמְרָה, (רות א) וּפְרִשֶׁת בְּנִפְיָךְ עַל
 אֲמָתְךָ, כְּדִי לְהַזְדוּגַ עִם הַצַּדִּיק, לַעֲשׂוֹת
 תּוֹלְדוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹרֵם כְּפָנָיו
 עַל בֶּן אָדָם כְּדִי לְהַתְרַבּוֹת בְּעוֹלָם, וּמִי
 שְׁלֹא רוּצָה לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, בְּגַפּוּ יָבֵא
 – בְּגַפּוּ שֶׁל אוֹתוֹ רַע, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עֲרִירִי
 בְּנִחָשׁ הַזֶּה שֶׁהוֹלֵךְ יְחִידִי. בְּגַפּוּ יֵצֵא –
 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, הוּא שְׁלֹא הִשְׁתַּדֵּל

דְּבִשְׁמִיָּא, וְלֹא אָנִים לְהוּ, אֲפִילוּ שְׂמָא דְּחַד
מִנֵּיהוּ, וְכָל שְׂמוּשָׁא דְּלַהוֹן.

וּבְתַרְיִן סְטָרִין הָיוּ טָעָאן אֲבִתְרִיָּהוּ. חַד, דְּחַו
יִדְעִין לְאַמְשָׁא חֵילָא דְּלַהוֹן, דְּכַכְבִּיא
וּמִזְלֵי בְּאַרְעָא. וְחַד, דְּחַו יִדְעִי לְאוּמָאָה לֹוֹן, בְּכָל
מָה דְּאַצְטְרִיכוּ. וְעַל דָּא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
לְמַעַבְדָּא בְּחַו רִיב וְדִינָא. וּכְיוֹן דְּבַחֹן לְחַו רִיב
וְדִינָא, כָּל שְׁלִשׁוּלָא נָפַל דְּהָא לָא יִהְיוּ בֵּיה
תּוֹעֲלָתָא. וּבְגִין כֵּךְ, קוּם רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה
הַגָּבְעוֹת קוּלְדָּ. (דף ק"ב ע"ב) מָאן גָּבְעוֹת אֵלִין אֵינוֹן
אַמְהוֹת, בְּרִגִין דְּאַקְרוּן (תהלים מה) בְּתוּלוֹת אַחֲרִיָּה וְגו',
וּבְגִין כֵּךְ וְתִשְׁמַעְנָה הַגָּבְעוֹת קוּלְדָּ. דְּהָכִי הָיוּ עַבְדֵי
יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּתְּפוּ בְּדְרִגִין תַּתְּאִין.

לשון הקודש

לַעֲשׂוֹת בָּהֶם רִיב וְדִין. וּכְיוֹן שֶׁבָּהֶם יִהְיֶה
רִיב וְדִין, כָּל הַשְּׁלִשְׁלֹת נּוֹפֶלֶת, שֶׁהָרִי
לֹא תִהְיֶה בּוֹ תּוֹעֲלָת, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ קוּם
רִיב וְגו'. וְתִשְׁמַעְנָה הַגָּבְעוֹת קוּלְדָּ, מִי
הַגָּבְעוֹת? אֵלֶּה הֵן הָאַמְהוֹת, הַדְּרָגוֹת
שֶׁנִּקְרְאוּת בְּתוּלוֹת אַחֲרִיָּה וְגו', וּמִשּׁוֹם
כֵּךְ וְתִשְׁמַעְנָה הַגָּבְעוֹת קוּלְדָּ. שֶׁכֵּךְ הָיוּ
עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בְּדְרָגוֹת
תַּתְּמוֹנוֹת.

יִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים שְׂמוּשָׁא שֶׁל כָּל
הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים שְׂבִשְׂמִים, וְלֹא
נִעְלָם מֵהֶם אֲפִילוּ שְׂמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם,
וְכָל הַשְּׂמוּשָׁא שֶׁלָּהֶם.
וּבִשְׁנֵי צְדָדִים הָיוּ טוֹעִים אַחֲרֵיהֶם.
אֶחָד – שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים לְמַשְׁךְ אֶת כַּחַם
שֶׁל הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזוּלוֹת לְאַרְצָן. וְאֶחָד –
שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ לְהִשְׁבִּיעַם בְּכָל מָה
שֶׁהֻצְטְרָכוּ, וְלָכֵן רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

תָּא חַיִּי, דְּאִית לְאַהֲדָרָא סָבָא, בְּמַלְיוֹן קַדְמָאִין,
 דְּחָבִי הוּוּ עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאַשְׁתַּתְּפוּ
 בְּדַרְגִּין תַּתְּאִין יָרֵךְ דְּקָא אַמְרֵן, סְגִי אַתְקִיפוּ לֹון
 יִשְׂרָאֵל, בְּהֵהוּא יָרֵךְ. מְרַדְכִי הָוָה אַחְמִי לְהֵהוּא
 רִשְׁעָה דְּהָמָן הֵהוּא יָרֵךְ דִּילִיָּה, וְעַל דָּא הָוָה רָגִיזוּ,
 מַלְאָה דְּאַתְחַזִּי לִיָּה, וְאַיְהוּ אַרְגִּיזוּ לִיָּה בְּהִדְיָה. חָמוּ
 חֲבַרְיָא, מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וַתִּקַּח רַבֶּקָּה אֶת
 בְּגָדֶי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת וְגו'. בְּאַלְיוֹן לְבוּשִׁין
 דִּילִיָּה, גָּזַל דִּילִיָּה, וְאַפִּיק לִיָּה מִכָּל בְּרַפְּאָן
 דִּילִיָּה, וּמִבְּכָרוּתָא.

וּבְגִין כֵּךְ, עֵילָה דְּקָא אַשְׁכְּחוּ רְתִיבִין דִּילִיָּה,
 לְרַבָּנָן, אִיְהוּ דְּחוּפְיָא דְּלַהוֹן לְמֵאנִי דְּרַבָּנָן
 תְּדִיר. לְיִרְכִין דְּלַהוֹן. וְלְמֵאנִין דְּלַהוֹן. וְאַלְיוֹן תְּרִין
 מַלְיוֹן דְּסֵטֶר אַחְרָא הוּוּ, וְכָל דָּא בְּגִין דְּגָזְלוּ לֹון

לשון הקודש

(בראשית כז) וַתִּקַּח רַבֶּקָּה אֶת בְּגָדֵי עֵשָׂו
 בְּנֵה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת וְגו'. בְּלְבוּשׁ הַלְלוּ
 שָׁלוּ גָזַל אוֹתוֹ וְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל
 בְּרֻכּוֹתָיו וּמִהַבְּכוּרָה.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ, הָעֵלָה שְׁמַצָּאוּ הַמְּרַבָּבוֹת
 שָׁלוּ לַחֲכָמִים הוּא הַחֲכוּךְ שְׁלָהֶם עִם
 בְּגָדֵי רְבוּתֵינּוּ תַּמִּיד לְיִרְכָּם שְׁלָהֶם
 וּלְבָגָדִים שְׁלָהֶם. וְאַלּוּ שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָיוּ

בָּא וְרָאָה שְׁנֵי לַחְזוֹר, זָקֵן, לְדְבָרִים
 רֵאשׁוֹנִים, שְׂכָךְ הָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל עַד
 שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ בְּדַרְגּוֹת הַתַּתְּחוּנוֹת. הִירָךְ
 שְׁאֻמְרָנוּ, הִרְבָּה הַתְּקִיפוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּאוֹתָהּ הִירָךְ. מְרַדְכִי הָיָה מְרָאָה לְאוֹתוֹ
 הָמָן הִרְשָׁע אֶת אוֹתָהּ יָרֵךְ שָׁלוּ, וְלָכֵן
 הָיָה רוֹגֵג, דְּבַר שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְהוּא הִרְגִּיזוּ
 אוֹתוֹ עֲמוֹ. רָאוּ הַחֲבָרִים מַה כְּתוּב –

מִנִּיה. לִית לְהוּ עִילָה אָלָא לְרַבָּנָן. וּבְגִין כֵּךְ, הֲגִי
מֵאֲנִי דְרַבָּנָן דִּקָּא בָּלוּ מִחוּפְיָא דְלַחֲוֹן אִיהוּ, וְהֲגִי
בְרַבִּי דְשַׁלְּחִי, מִנִּיִּיהוּ הוּא וְדָאִי. וּמִדְלַחֲוֹן הוּוּ,
וּמִנְהוֹן נְטִילִי עִילָה, וּמִמָּה דַּחֲוּ מִנִּיִּיהוּ. בְּעָאן
לְרַבָּנָן, דְּאֵינֹון פִּלְלָא דַּחֲהוּא יוֹשֵׁב אֲהֲלִים, וְעַל דָּא
לִית עִילָה בָּלָא עִילָה, וְעַל דָּא לִית מִלָּה, בָּלָא
דִּינָא, וְכָל מִלָּה תָּב לְאַתְרִיהָ.

שְׁלֹמֹה אָמַר, (קהלת ד) וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאָרְאָה אֶת כָּל
הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַיִם
וְהִנֵּה דַמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיד
עוֹשְׁקִיהֶם כַּח וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. הָאִי קָרָא
אַרְמִיזְנָא בֵּיה, וְאַתְמַר. אֲבָל שִׁבְתִּי אֲנִי, וְכִי מֵאֵן
אַתָּר תָּב שְׁלֹמֹה. אִי נִימָא, לְבַתָּר דְּאָמַר מִלָּה
דָּא, תָּב בְּמִלְקָדְמִין, וְאָמַר מִלָּה אַחֲרָא, יֵאוֹת אֲבָל
שִׁבְתִּי וְאָרְאָה.

לשון הקודש

עֵלָה בְּלִי עֵלָה, וְלִכְּנֵן אִין דְּבַר בְּלִי דִּין,
וְכָל דְּבַר שָׁב לְמִקְוֹמוֹ.

שְׁלֹמֹה אָמַר, (קהלת ד) וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאָרְאָה
אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה דַמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם
מְנַחֵם וּמִיד עוֹשְׁקִיהֶם כַּח וְאִין לָהֶם
מְנַחֵם. הַפְּסוּק הַזֶּה רִמְזָנוּ בּוֹ וְנִתְבָּאֵר.
אֲבָל שִׁבְתִּי אֲנִי, וְכִי מֵאִינָהּ מְקוֹם שָׁב

שֶׁל הַצֵּד הָאֲחֵר, וְכָל זֶה מֵשׁוּם שְׁנִינְלוּ
מִמֶּנּוּ אוֹתָם, וְאִין לָהֶם עֵלָה אֲלָא
לְחֻכְמִים. וּמֵשׁוּם כֵּךְ הַבְּגָדִים הִלְלוּ שֶׁל
הַחֻכְמִים הֵם מִתְבָּלִים מִתְחַכְּוֹד שְׁלָהֶם,
וְהַבְּרָכִים הַפּוֹשְׁלוֹת הִלְלוּ זֶה מֵהֶם וְדָאִי,
וּמִשְׁלָהֶם הָיוּ, וּמֵהֶם נּוֹטְלִים תּוֹאגָה,
וּמִמָּה שֶׁהָיוּ מֵהֶם. וְרוֹצִים לְחֻכְמִים, שֶׁהֵם
כָּלֵל שֶׁל אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב אֲהֲלִים, וְלִכְּנֵן אִין

**תִּפְּנֵן תִּנְיָנוּ, בְּכָל יוֹמָא הָוָה אֶקְדִּים שְׁלֹמָה
בְּצִפְרָא, וְהָיוּ שְׁנֵי אֲנָפוּי לְסִטְר מְזִרְחָ, וְחָמִי
מִה דְחָמִי, וּלְבִתֵּר תָּב לְסִטְר דְּרוּם, וְחָמִי מִה דְחָמִי
וְהִדְר תָּב לְסִטְר צָפוֹן, וְקָאִים תִּפְּנֵן. מֵאִידָּ עֵינָיו
וְזָקִיף רִישִׁיהָ.**

**בְּהֵאִי שַׁעְתָּא, הָא עֲמוּדָא דְאַשָּׁא וְעֲמוּדָא דְעֲנָנָא,
הָווּ אֶתְיִין, וְעַל הַהוּא עֲמוּדָא דְעֲנָנָא, הָוָה
אֲתִי נִשְׂרָא חָדָא. וְהַהוּא נִשְׂרָא הוּא רַבְרָבָא וְתַקִּיף,
וְכֵן הָוָה אֲתִי, וְגִדְפָא יְמִינָא, עַל גְּבִי עֲמוּדָא דְאַשָּׁא,
וְגִדְפָא וְגִדְפָא שְׂמָאלָא, עַל גְּבִי עֲמוּדָא דְעֲנָנָא.
וְהַהוּא נִשְׂרָא הָיוּ מִיִּתֵּי תֵרִין מְרַפִּין בְּפּוֹמָהָא, אֲתָא
עֲמוּדָא דְעֲנָנָא, וְעֲמוּדָא דְאַשָּׁא, וְהַהוּא נִשְׂרָא
עֲלִיָּהּ, וְסִגְדִין לְקָמִיהָ דְשְׁלֹמָה מְלָכָא.**

לשון הקודש

בַּשָּׁעָה הַזֹּאת הָיוּ הָרִי עֲמוּד אֵשׁ וְעֲמוּד עָנָן
הָיוּ בָאִים, וְעַל אוֹתוֹ עֲמוּד הָעָנָן הָיָה בָּא
נִשְׂרָא אֶחָד, וְאוֹתוֹ הַנִּשְׂרָא הוּא גָּדוֹל וְחֹזֶק.
וְכֵן הָיָה בָּא: בְּגִיף יְמִין עַל גְּבִי עֲמוּד
הָאֵשׁ, וְהַגִּיף וְכִנְף שְׂמָאל עַל גְּבִי עֲמוּד
הָעָנָן. וְאוֹתוֹ נִשְׂרָא הָיָה מְבִיא שְׁנֵי עָלִים
בְּפִיו. בָּא עֲמוּד הָעָנָן וְעֲמוּד הָאֵשׁ, וְאוֹתוֹ
הַנִּשְׂרָא עֲלִיָּהֶם, וּמִשְׁתַּחֲוִים לִפְנֵי שְׁלֹמָה
הַמֶּלֶךְ.

שְׁלֹמָה? אִם נֹאמֶר, לְאַחֵר שֶׁאֵמֶר דְּבַר
זֶה שֶׁב כְּמוֹ מִקְדָּם וְאֵמֶר דְּבַר אַחֵר –
יָפָה. אֲבָל שֶׁבִּתִּי וְאַרְאָה.
שֵׁם שְׁנֵינֵנוּ, בְּכָל יוֹם הָיָה מִקְדָּים שְׁלֹמָה
בְּבִקְרָה וְהָיָה שֵׁם פָּנָיו לְצִד מְזִרְחָ וְרוּאָה
מִה שְׂרוּאָה, וְאַחֵר כֵּךְ שֶׁב לְצִד דְּרוּם
וְרוּאָה מִה שְׂרוּאָה, וְאַחֵר כֵּךְ שֶׁב לְצִד
צָפוֹן וְעוֹמֵד שֵׁם. מִנְמִיד עֵינָיו וּמְרִים
רִאשׁוֹ.

אַתָּא נִשְׂרָא, וּמֵאִידָּ לְקָמִיָּה, וַיְהִיב לִיָּה אֵינוֹן
טַרְפִּין, נָטִיל לֹון שְׁלֹמָה מְלָכָא, וַהֲוָה מִרִּית
בָּהּ, וַהֲוָה יָדַע בָּהוֹן סִמָּן, וְאָמַר דָּא אִיהוּ דְנוּפֵל,
וְדָא אִיהוּ דְגִלּוֹי עֵינָיִם. בְּשַׁעֲתָא דְתַרִּין טַרְפִּין הָווּ,
הָוָה יָדַע דְתַרְוֵייהוּ, נוּפֵל וּגִלּוֹי עֵינָיִם בָּעָאן
לְאוּדְעָא לִיָּה מִלִּין.

מָה עָבִיד, חָתִים בְּרִסְיָה בְּגוּשְׁפִּנְקָא, דְהָוָה חָקִיק
בִּיָּה שְׁמָא קַדִּישָׁא. וְאִיהוּ נָטִיל עֲזִקָא דְחָקִיק
עָלֶיָּה שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְסָלִיק לְאַגָּרָא, וְרָכִיב עַל
הַהוּא נִשְׂרָא, וְאָזִיל לִיָּה. וַהֲוָה נִשְׂרָא, הָוָה
מִסְתַּלֵּק, לָרוֹם עֲנָנִין, וּבְכָל אֲתָר דְאִיהוּ עָבֵר, הָוָה
אֶתְחַשֵּׁף נְהוּרָא. חֲבִימֵי דַהוּוּ בְּהַהוּא אֲתָר
דְאֶתְחַשֵּׁף נְהוּרָא, הָווּ יָדַעִי, וַהֲוּוּ אַמְרֵי, שְׁלֹמָה
מְלָכָא הָא אָזִיל, וְאַעְבֵּר הָכָא, וְלֹא יָדַעִי לָאן אֲתָר
הָוָה אָזִיל. טַפְּשִׁין דַהוּוּ תַפְּן, הָווּ אַמְרֵי, עֲנָנִין הָווּ

לשון הקודש

טבעת שחקוק עליה השם הקדוש,
ועולה לגג ורוכב על אותו הנשר והולך
לו. ואותו נשר היה מתעלה לרום
העננים, ובכל מקום שהוא עבר, היה
האור נחשף. החכמים שהיו באותו
המקום שחשף האור, היו יודעים, והיו
אומרים: שלמה המלך הרי הולך ועובר
פאן. ולא יודעים לאיזה מקום היה הולך.

בא הנשר והנמיד לפניו, ונתן לו אותם
עלים. לוקח אותם המלך שלמה ומריח
בהם, והיה יודע בהם סימן ואומר: זהו
הנופל, וזהו גלוי העינים. בשעה ששני
עלים היו, היה יודע ששניהם – נופל
וגלוי עינים – רוצים להודיעו דברים.
מָה עֲשָׂה? חָתֵם אֶת כִּסְאוֹ בְּחוּתָם
שֶׁהָיָה חָקוֹק בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְנוּטֵל

אינון, דקא אזלי וחסיד עזמא.

גִּבְהַ נִשְׂרָא בְּהִדְיָה, וּפְרַח אֲרֻבַּע מֵאָה פֶּרֶסִין, עַד
דְּמָטָא לְטוּרֵי חָשׁוּף. וְתַמָּן אֵיחֻ תְּרַמּוּד
בְּמִדְבָּר בְּהָרִים, וְאֵיחֻ נָחִית תַּמָּן. זָקִיף רִישִׁיָּה,
וְחָמִי טוּרָא חָשׁוּף, וְהָזָה יָדַע תַּמָּן כָּל מָה
דְּאַצְטְרִיד. וְהָזָה יָדַע דְּתַמָּן יַעוּל. הָזָה רָכִיב עַל
נִשְׂרָא כְּמִלְקָדְמִין, וְטָאם וְעָאֵל לְגוּ טוּרִין, עַד הֵהוּא
אַתָּר דְּזִיתָא תַּמָּן, קָרָא בְּחִילָא וְאָמַר, (ישעיה כו) יי'
רָמָה יָדָךְ בַּל יַחְזִיזוּן וְגו'.

עָאֵל תַּמָּן, עַד דְּקָרִיב לְהֵהוּא אַתָּר, שְׂוִי עֲזָקָא
קַמִּיָּהוּ, וְקָרִיב, וְתַמָּן הָזָה יָדַע כָּל מָה
דְּבָעִי מֵאִינון חֲכָמָתָן נּוֹכְרָאִין, דְּבָעִי לְמַנְדַּע. בִּינון
יְהוּ אִמְרִין לִיה כָּל מָה דְּבָעִי, בְּדִין הָזָה רָכִיב
עַל הֵהוּא (דף ק"ג ע"א) נִשְׂרָא, וְתַב לְאַתְרִיהּ. בִּינון דְּהָזָה

לשון הקודש

בְּמִקְדָּם, וְטָם וְנִכְנָם לְתוֹךְ הַהָרִים עַד
אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשָׁם הַזִּית, קוּרָא בְּחִיל
וְאָמַר, ה' רָמָה יָדָךְ בַּל יַחְזִיזוּן וְגו'.

נִכְנָם לְשָׁם, עַד שְׁקָרֵב לְאוֹתוֹ מְקוֹם,
וְשָׁם טַבַּעַת לְפָנֶיהֶם וְקָרֵב, וְשָׁם הָיָה
יֹדַע כָּל מָה שְׁרָצָה מֵאוֹתָן חֲכָמוֹת זְרוֹת
שְׁרָצָה לְדַעַת. בִּינון שְׁהִיוּ אוֹמְרִים לוֹ כָּל
מָה שְׁרָצָה, אִזְּ הָיָה רוֹכֵב עַל אוֹתוֹ נִשְׂרָא,
וְשָׁב לְמִקְוָמוֹ. בִּינון שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב עַל

הַטְּפָשִׁים שְׁהִיוּ שָׁם הָיוּ אוֹמְרִים, שְׁהָם
הָיוּ עֲנָנִים שְׁהוֹלְכִים וּמַחְשִׁיכִים אֶת
הָעוֹלָם.

הַגְּבִיָּה הַנֶּשֶׁר עִמּוֹ וּפְרִיחַ אֲרֻבַּע מֵאוֹת
פֶּרֶסָאוֹת, עַד שְׁמָגִיעַ לְהָרֵי הַחָשׁוּף. שָׁם
הוּא תְּרַמּוּד בְּמִדְבָּר בְּהָרִים, וְהוּא יוֹרֵד
שָׁם. מֵרִים רָאשׁוֹ וְרוֹאָה הַר חָשׁוּף, וְשָׁם
הָיָה יוֹדַע כָּל מָה שְׁאַצְרִיד, וְהָיָה יוֹדַע
שְׁשָׁם יִכְנָם. הָיָה רוֹכֵב עַל הַנֶּשֶׁר

יָתִיב עַל כּוֹרְסֵייהּ, אֶתִּישֵׁב בְּדַעְתִּיהּ וְהָוּה מְמַלֵּל
בְּדַעְתִּיהּ מַלְיָן דְּחֻכְמָתָא יִקְוֵא. בְּהֵחִיָּא שַׁעְתָּא הָוּה
אָמַר, וְשִׁבְתִּי אָנִי וְאַרְאֶה, שִׁבְתִּי וְדָאִי מִהֵהוּא
אַרְחָא, שִׁבְתִּי מִהֵהוּא חֻכְמָתָא, וְאֶתִּישֵׁב בְּלִבָּאִי
וּבְדַעְתָּאִי. וּבְדִין וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. (וכי ועירון
אינון בעלמא דאיהו אָמַר אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים).

(ג"א סלקא דַּעְתָּךְ דְּכָל עֲשִׂיקִין דַּחֲוֹ בַּעַלְמָא, הָוּה חֲמִי שְׁלֵמָה מְלָכָא.) אָלָא,
מָאִי עֲשׂוּקִים אֵלִין דַּחֲוֹא אָמַר. אֵינוֹן יְנוּקִין
דְּמִתִּין בְּתוּקָפָא דְאַמְחֹן, דְּקָא עֲשׂוּקִים מִכְּמָה
סְטִרִין, עֲשׂוּקִים בְּאַתָּר עֲלָאָה דְלֵעִילָא, וְעֲשׂוּקִים
לְתַתָּא. וְהָא חֲבֵרֵיָּא אֶתְעֵרוּ, וְהָכִי הוּא, אֲבָל
סְגִיָּאִין אֵינוֹן. קוּם סָבָא, אֶתְעַר בְּחִילָךְ. סָבָא אִימָא
מִילָךְ, דְּוֹדָאִי בָּלָא דְחִילוֹ תִימָא.

לִית עֲשׂוֹק בְּאֵינוֹן עֲשׂוּקִים, דַּחֲוֹה אִיהוּ עֲשִׂיק

לשון הקודש

בסאן, התישב בדעתו והיה מדבר
בדעתו דברי חכמה נכבדה. באותה
שעה היה אומר, ושבתני אני ואראה.
שבתני ודאי מאותה דרך, שבתני מאותה
חכמה והתישבה בלבי ובדעתי. ואו,
ואראה את כל העשוקים. (וכי מעשים הם בעולם

שהוא אמר את כל העשוקים?)

(העלה על דעתך שכל העשוקים שהיו
בעולם היה רואה שלמה המלך?) אלא
אין עשוק באותם עשוקים, שהיה הוא

בְּקִדְמִיתָא, אוּ מְתִלְתָּא לְאַחֲרָא, בְּמָה דְּכְתִיב, (שמות)
 כ) פֹּקֵד עֵוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל
 שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים.

חֵיד הָוָה עָשִׂיק. שְׁלֹמָה מְלָכָא צִוּחַ וְאָמַר (משלי כח)
 אָדָם עָשָׂק בְּדָם נֶפֶשׁ עַד בּוֹר יָנוּם אֵל יִתְמָכוּ
 בּוֹ. בִּינוֹן דִּהוּא עָשׂוּק, בְּדָם נֶפֶשׁ, הוּא, אוּ בְנוֹ, אוּ
 בֶן בְּנוֹ, יְהוֹן עָשׂוּקִין בְּטִיקְלָא, דְּכְתִיב עַד בּוֹר יָנוּם
 אֵל יִתְמָכוּ בּוֹ. עַד הֵהוּא בּוֹר רַק יָנוּם מֵאַתָּר
 קִדְיִשָּׁא, וְאֵל יִתְמָכוּ בּוֹ בְּהֵאֵי עֲלָמָא. בִּינוֹן דִּאִיהוּ
 עָשׂוּק בְּדָם נֶפֶשׁ, אִיהוּ, אוּ זְרַעִיהּ, לְהוּוּ עָשׂוּקִים
 מִהֵהוּא סְטָרָא אַחֲרָא.

אִית עָשׂוּק, מִשְׁאָר עָשׂוּקִים, בְּמָה דְּאֵת אָמַר (ויקרא)
 יט) לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. אִיהוּ עֶבֶר וְעָשָׂק,
 אִיהוּ עָשׂוּק בְּבָנוֹי, מִהֵהוּא סְטָרָא אַחֲרָא. וּבְגִין כֹּךְ

לשון הקודש

יָנוּם אֵל יִתְמָכוּ בּוֹ. עַד אוֹתוֹ הַבּוֹר רַק
 יָנוּם מִמָּקוֹם קְדוֹשׁ, וְאֵל יִתְמָכוּ בּוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה. בִּינוֹן שְׁהוּא עָשׂוּק בְּדָם נֶפֶשׁ,
 הוּא אוּ זְרַעוּ יְהִיוּ עָשׂוּקִים מֵאוֹתוֹ הַצַּד
 הָאַחֵר.

יֵשׁ עָשׂוּק מִשְׁאָר עָשׂוּקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. הוּא עֶבֶר וְעָשָׂק,
 הוּא עָשׂוּק בְּבָנוֹי, מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר,

עָשׂוּק בְּהִתְחַלָּה, אוּ מִשְׁלִישֵׁי לְאַחֵר,
 בְּכַתוּב (שמות לד) פֹּקֵד עֵוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים
 וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רַבְעִים.
 אֵיךְ הִיָּה עוֹשֶׂק? שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ צִוּחַ
 וְאָמַר, (משלי כח) אָדָם עָשָׂק בְּדָם נֶפֶשׁ עַד
 בּוֹר יָנוּם אֵל יִתְמָכוּ בּוֹ. בִּינוֹן שְׁהוּא
 עָשׂוּק בְּדָם נֶפֶשׁ, הוּא אוּ בְנוֹ אוּ בֶן בְּנוֹ
 יְהִיוּ עָשׂוּקִים בְּמֵאזְנִים, שְׁכַתוּב עַד בּוֹר

אָמַר, אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, קָאִימָנָא
בְּכָל אֵינֹן עֲשׂוּקִים, בְּכָל סְטָרִין דַּעֲשָׁק.

וְאַמַּאי אֵינֹן עֲשׂוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ.
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִיבְעֵי לִיה, מַאי
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אִי עֲשִׂיָה אִיהִי לְשִׁבְחָא, לָאוּ עֲשִׂיָה
דִּילְהוֹן אֵלָא לְעִילָא מִן שְׁמַשָּׁא.

אָבֵל וְדַאי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ. אֵלָא כִּיּוֹן דַּעֲשׂוּקִים
מִרוּחֵיהוֹן תַּפָּן, אַמַּאי אַתִּיין לְהֵא עֲלָמָא.
אֵלָא רוּחִין וְדַאי נַעֲשׂוּ, אַתְעֵבִידוּ בְּרוּחִין וּבְגוּפָא
בְּהֵא עֲלָמָא, כִּיּוֹן דַּאשְׁתַּכְּלָל גּוּפָא דִּילְהוֹן,
וְאַתְעֵבִיד הַחַוָּא רוּחָא בְּגוּפָא וְךָ וְנָקִי בָּלָא לְכִלּוּכָא
דְּחֻבִין, בְּהֵא עֲלָמָא, בְּדִין אַתְעֵשֶׁק גּוּפָא, בְּמָה
דַּאשְׁתַּעֲשֶׁק רוּחָא. וְהֵא אִיהוּ גּוּפָא, דַּאשְׁתַּחֲנִי בֵּיה
יְתִיר מִכָּלָא. וְעֲשׂוּקִין אַתְרִנִּין אִית, בְּבִמָּה זִינִין

לשון הקודש

אָבֵל וְדַאי נַעֲשׂוּ. אֵיךְ נַעֲשׂוּ? אֵלָא כִּיּוֹן
שְׁעֲשׂוּקִים מִרוּחָם שָׁם, לְמָהּ בָּאִים
לְעוֹלָם הַזֶּה? אֵלָא וְדַאי רוּחוֹת נַעֲשׂוּ,
נַעֲשׂוּ בְּרוּחוֹת וְגוּף בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּיּוֹן
שְׁתַּתְּקִין הַגּוּף שְׁלָהֶם וְנַעֲשִׂתָה אוֹתָהּ רוּחַ
בְּגוּף וְךָ וְנָקִי בָּלִי לְכִלּוּף שֶׁל חֲטָאִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה, אָז נַעֲשֶׂשׁ הַגּוּף כְּמוֹ
שְׁנַעֲשֶׁקָה הָרוּחַ. וְזֶהוּ הַגּוּף שְׁתַּתְּקָה בּוֹ

וּמִשּׁוּם כֵּךְ אָמַר אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר
שְׁלֹמֹה, עַמְדָּתִי בְּכָל אוֹתָם עֲשׂוּקִים בְּכָל
הַצְּדָדִים שְׁעֵשֶׁק.

וְלְמָהּ הֵם עֲשׂוּקִים? אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אֲשֶׁר גָּרוּ הָיָה צָרִיךְ
לְהִיטָא מַה זֶה אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אִם הָעֲשִׂיָה
הִיא לְשִׁבְחָא, אֵין עֲשִׂיָה שְׁלָהֶם אֵלָא
לְמַעֲלָה מִן הַשָּׁמֶשׁ.

מִרוּחֵין תַּמּוֹן, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוֹפִין. אֲבָל אֵלִין, אֵינוֹן
עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אֵית אַחֲרָנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאַטְרָחוּ בְּנֵי נָשָׂא
לְמֵאֲרִיהוֹן. וּמֵאֵן אִיהוּ. מֵאֵן דְּעֵשִׁיק אֲתָתָא
דְּחִבְרִיה בְּטָמִירוּ, אוּ בְּאֲתַגְלִיָּא. וְהָהוּא וְלָדָא
דְּאֲתִילִיד מִנֵּיהוּ, עֲשׂוּק אִיהוּ, בְּלֹא רְעוּתָא
דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא יָדַע בַּעֲלָה דְּאֲתָתָא, אֵינוֹן עוֹבְדִין
עֲשׂוּקִין אֵינוֹן, וְאַטְרָחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָהוּ הוּא לְמַעַבְד
לֹון גּוּפָא, וְלִצְיִירָא לֹון צוּרָה, אֵלִין עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְדָאִי גּוֹפִין דִּילָהוֹן, עַל בְּרָחָא.
בְּגִין כֶּךָ, שְׁלֵמָה מְלָכָא אָמַר, ^(קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל
הָעֲשׂוּקִים, בְּכָל זֵינִי עֲשׂוּקִים קְאִימָנָא, אֵינוֹן אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ וְאֲתַעְבִּידוּ בַּעֲשִׂיָּה.

לשון הקודש

יותר מהכל. ויש עשוקים אחרים בכמה
מינים מרוחות שם, ולא נעשו בגופים.
אבל אלה הם עשוקים אשר נעשו.
יש אחרים אשר נעשו, והטריחו בני
אדם את רבונם. ומי הם? מי שעשק
אשת חברו בסתר או בגלוי, ואותו ולד
שנולד מהם הוא עשוק, בלי רצון
רבונם, ולא יודע בעל האשה שאותם
המעשים הם עשוקים, והטריחו את
הקדוש ברוך הוא לעשות להם גוף
ולציר להם צורה. אלו עשוקים אשר
נעשו. אשר נעשו ודאי הגופים שלהם
על ברת. משום כך שלמה המלך אומר,
^(קהלת ד) ואראה את כל העשוקים, בכל
מיני עשוקים עמדת, אותם אשר נעשו
ונעשו בעשיה.

כָּמָה דִּהְיִי (ד"א איהו בְּעָרְלָה, אינו רַבִּי וְעָבִיד וּלְבַתֵּר עֲשֻׁקִין לִיָּה מְנִיָּה
 חֲבִי) **אֵינוֹן עֲשׂוֹקִין, דְּכָבֵד נַעֲשׂוּ בְּעָרְלָה רַבִּי**
וְנָטִיל וְגָדִיל גּוּפָא, וְעָבִיד לִיָּה, וּלְבַתֵּר עֲשֻׁקִין לֹון
מְנִיָּה, וְנָטִלִין לֹון, חֲרִי עֲשׂוֹקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל
כָּלָא קָאִים שְׁלֵמָה מְלָכָא וְאָמַר, קָאִימָנָא עַל כָּל
הָעֲשׂוֹקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשֻׁקִים, כָּלָא אוֹשְׁדִין דְּמַעִין, עִם
טַעֲנָה קָמִי קֳדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. הִנֵּי אוֹשְׁדִין
דְּמַעִין, דִּהָא עָרְלָה רַבִּי לֹון, וְגָדִיל לֹון, עַד תִּלְתַּת
עֲשָׂר שָׁנִין, וּלְבַתֵּר עֲשֻׁקִין לֹון מִעָרְלָה, וְנָטִיל לֹון
קֳדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, הָא לָךְ עֲשׂוֹקִין אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כָבֵר.
עֲבַר עֲבִירָה קִטְלִין לִיָּה. לֹון אֵית טַעֲנָה, וְזִמְנִין
לֹומַר, מָאֲרִי דְעֵלְמָא, תִּינוּק בֶּר יוֹמִיָּה דְחָב,
דִּיִּינִין לִיָּה דִינָא. אָנָּא בֶּר יוֹמִיָּה חֲוִינָא, דִּהָא

לשון הקודש

דְּמַעֲוֹת עִם טַעֲנָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אֵלּוּ שׁוֹפְכִים דְּמַעֲוֹת, שְׁחָרִי
 הָעָרְלָה מְרַבָּה וּמַגְדִּילָת אוֹתָם עַד שְׁלֹשׁ
 עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאַחֲרַיִךְ עוֹשְׁקִים אוֹתָם
 מִהָעָרְלָה וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹוֹקֵת
 אוֹתָם. חֲרִי לָךְ עֲשׂוֹקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כָבֵר.
עֲבַר עֲבִירָה – הוֹרְגִים אוֹתוֹ. לָהֶם יֵשׁ
 טַעֲנָה, וְעֵתִידִים לֹומַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 תִּינוּק בֶּן יוֹמוֹ שְׁחָטָא, דְּנִים אוֹתוֹ דִּין?

כָּמָה שְׁאֵלָה (הוּא בְּעָרְלָה, אֵינוֹ גָּדִל וְעוֹשֶׂה, וְאַחֲרַיִךְ
 עוֹשְׁקִים אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, כָּךְ) אוֹתָם עֲשׂוֹקִים, שְׁכַבְכֵּר
 נַעֲשׂוּ בְּעָרְלָה, וְהַתְרַבָּה וְנָטִיל וְגָדִל הַגּוּפָא,
 וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ, וְאַחֲרַיִךְ עוֹשְׁקִים אוֹתָם
 מִמֶּנּוּ וְלֹוֹקֵתִים אוֹתָם, חֲרִי עֲשׂוֹקִים אֲשֶׁר
 נַעֲשׂוּ, וְעַל הַכֹּל עֹמֵד הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה
 וְאָמַר, עֹמְדִתִּי עַל כָּל הָעֲשׂוֹקִים אֲשֶׁר
 נַעֲשׂוּ.

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוֹקִים, כָּלָם שׁוֹפְכִים

מִתְּהוּא יוֹמָא קָרִי לִיה קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בֵּן,
 דְּבִתִּיב (תהלים ב) יי' אָמַר אֵלֵי בְּנֵי אֶתָּה אֲנִי (דף קי"ג ע"ב)
 הַיּוֹם יִלְדְּתִידָּהּ, מֵאֲרִיָּה דְּעֵלְמָא, וְלִיד בֶּר יוֹמָא,
 דִּינָא עֲבָדִין לִיה, הָרִי דְּמַעַת אֵינוֹן הָעֲשׂוּקִים וְאִין
 לָהֶם מְנַחֵם.

וְאִית עֲשׂוּק אַחֵר, הֵהוּא עֲשׂוּק דְּאַקְרִי מִמְּזֹר, כִּד
 נִפְק מֵעֵלְמָא, מִיד מִפְּרִישִׁין לִיה מִקְהֵלְתָּא
 דְּעֵמָא קִדְשָׁא. הֵהוּא מִמְּזֹר, עֲנָא מִסְכָּנָא, אוֹשִׁיד
 דְּמַעִין קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְאַטְעִין קָמִיָּה,
 מֵאֲרִיָּה דְּעֵלְמָא, אִי אֲבַחְתִּי חָאבוּ, אֲנָא מַה חוֹבָא
 עֲבִידְנָא, הָא עוֹבְדָאִי, מִתְּתַקְנֵן לְקַמְדָּהּ הוּוּ, וְהִנֵּה
 דְּמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אֵינוֹן
 עֲשׂוּקִים, אִית לֹון טַעְנָה קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא,
 וּמִתְּהוּא טַעְנָה לִית לֹון מְנַחֵם, וְלִית דִּיתִיב מְלָה
 עַל לְבָהוֹן.

לשון הקודש

אותו מקהלת העם הקדוש. אותו ממזר,
 עני מסכן, שופך דמעות לפי הקדוש
 ברוך הוא וטוען לפניו: רבון העולם, אם
 אבותי חטאו, איזה חטא אני עשיתי?
 הרי מעשי תקינים היו לפניך, והנה
 דמעת העשוקים ואין להם מנחם. וכן
 לכל אותם עשוקים יש להם טענה לפני
 הקדוש ברוך הוא, ומאותה טענה אין

אני בן יומי הייתי, שְׁהָרִי מאותו יוֹו
 קורא לו הקדוש ברוך הוא בן, שְׁכַתּוֹב
 (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלֵי בְּנֵי אֶתָּה אֲנִי הַיּוֹם
 יִלְדְּתִידָּהּ. רבון העולם, וְלִיד בֶּן יוֹם, דִּין
 עוֹשִׂים לוֹ? הָרִי דְּמַעַת אוֹתָם הָעֲשׂוּקִים
 וְאִין לָהֶם מְנַחֵם.

וְיֵשׁ עֲשׂוּק אַחֵר, אוֹתוֹ עֲשׂוּק שְׁנִקְרָא
 מִמְּזֹר, כְּשִׁיוָצֵא מִן הָעוֹלָם, מִיד מִפְּרִידִים

וַיֹּמַר דְּאָמַר (אֵת כָּל הָעֲשׂוּקִים) וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים,
 אֲלֵין אֵינוֹן דְּמִתִּין בְּתוֹקְפָא דְאַמְהוֹן, אֲלֵין
 עֲבָדִין לְאוֹשְׁדָא דְמַעִין, לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּגִין דְּלִית
 דְּמַעִין דְּנַפְקֵי מִלְבָּא, בְּהִנֵּי דְמַעִין, דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא
 תְּוֹהִין וְאַמְרִין, דִּינִין דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא קֶשׁוּט
 אֵינוֹן, וְעַל אֲרַח קֶשׁוּט אֲזִילִי. הִנֵּי מִסְכְּנֵי יְנוּקֵי דְלֹא
 תָּאבוּ, אֲמַאי מִיתוּ. אָן דִּינָא דְקֶשׁוּט, דְּעֶבֶיד מְאִירֵי
 עֲלָמָא. אִי בְּחוּבֵי אֲבַהֲתָהוֹן אֶסְתַּלְקֵי מִעֲלָמָא,
 אֲמַאי. וְדָאי אֵין לָהֶם מְנַחֵם.

תו, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, תְּהוּא דְמַעָּה דְלָהוֹן
 בְּתִהוּא עֲלָמָא, דְקָא מְגִינִין עַל חֵיָא. דְתִנֵּן
 אֲתֵר אִית מִתְתַּקְנָא לֹון בְּתִהוּא עֲלָמָא, דְאַפִּילוּ
 צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יִכְלִין לְקַיֵּמָא תַּמָּן, וְקוֹדֶשָׁא
 בְּרִיד הוּא רַחֲמִים לֹון, וְאַתְדַּבֵּק בְּהוּ, וְאַתְקִין בְּהוּ,

לשון הקודש

לָהֶם מְנַחֵם, וְאֵין שְׂיָשִׁיב דְבָר עַל לָבָם. וַיֹּמַר שְׂאֵמַר וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים – אֵלוּ אוֹתָם שְׂמֵתִים בְּחִיק אֲמוֹתֵיהֶם, אֵלֶּה עוֹשִׂים לְשַׁפֵּד דְמַעוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂאֵין דְמַעוֹת שְׂיוּצָאוֹת מִן הַלֵּב בְּדְמַעוֹת הַלֵּל, שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם תוֹהִים וְאוֹמְרִים: דִּינִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם אֲמַת, וְהוֹלָכִים עַל דְּרָךְ אֲמַת. הַתִּינוּקוֹת הַמְסֻכָּנִים הִלְלוּ שְׁלֹא תִמְאֹן, לָמָּה מִתּוֹ? אִיפֹה דִין הָאֲמַת שְׁעוֹשָׂה רַבּוֹן הָעוֹלָם? אִם בְּחֻמְי אֲבוֹתָם מְסַתְּלִים מִן הָעוֹלָם – לָמָּה? וְדָאי אֵין לָהֶם מְנַחֵם. עוֹד, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים – אוֹתָהּ דְמַעָּה שְׁלָהֶם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׂמֻנְגִים עַל הַחַיִּים. שְׂשֻנְגִין, יֵשׁ מְקוֹם מְתָקֵן לָהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שְׂאִפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יִכְוִלִים לַעֲמֹד שָׁם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

מִתִּיבְתָא עֲלָאָה דִּילִיָּה. וְעַל־יָהּ כְּתִיב, (תהלים ח) מִפִּי
 עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדֶּתָּ עֵז. וּמֵאֵי תוֹעֲלָתָא עֲבָדִין
 תַּמּוֹן, וְאַמֵּי סִלְקִין תַּמּוֹן. דְּכְתִיב, (תהלים ח) לְמַעַן
 צוֹרְרִיד לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן אֵית אֶתְר
 אַחְרָא לְבַעֲלֵי תִיּוֹבְתָא.

תַּנִּינָן, עֲשֶׂרָה דְּבָרִים אֶתְבְּרִיאוּ בְּעֶרְב שַׁבַּת כּו'.
 הַכְּתָב וְהַמְּכָתֵב וְהַלּוּחֹת. דְּכְתִיב (שמות לב)
 וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְּכָתֵב מִכְּתָב אֱלֹהִים
 הוּא. מֵאֵי אִירִיא מִדְּהָכִי דְּעֶרְב שַׁבַּת הָזֶה, וְדִילְמָא
 אֶלְפ שְׁנִין לְבָתָר, אוּ בְּשַׁעְתָּא דְּקִיָּמוּ יִשְׂרָאֵל עַל
 טוֹרָא דְּסִינִי. אֵלָּא, וְדָאֵי הָכִי הוּא דְּבַעֲרָב שַׁבַּת
 הָזֶה. תָּא חֲזִי, בְּכָל עוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, לָא אֶתְמַר
 שֵׁם מְלֵא, אֵלָּא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכָל מָה דְּאֶתְבְּרִי.
 וּבְלָהּוּ שֵׁם אֱלֹהִים, עַד דְּכָל עוֹבְדָא אֶשְׁתְּכַלֵּל

לשון הקודש

שְׁכַתוּב (שמות לב) וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
 הִמָּה וְהַמְּכָתֵב מִכְּתָב אֱלֹהִים הוּא. מָה
 הַמְּדַבֵּר מִכָּד שֶׁהִיָּה עֶרְב שַׁבַּת, וְאוּלַּי זֶה
 הִיָּה אֶלְפ שְׁנָה אַחֵר כָּד, אוּ בְּשַׁעְתָּא
 שְׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הָר סִינִי? אֵלָּא וְדָאֵי
 שְׁנָה הִיָּה בְּעֶרְב שַׁבַּת. בָּא וְרָאָה, בְּכָל
 מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית לָא נֶאמַר שֵׁם מְלֵא,
 אֵלָּא אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל מָה שְׁנַבְרָא,
 וּבְכֵל שֵׁם אֱלֹהִים, עַד שְׁכָל הַמַּעֲשֵׂה

אוֹהֵב אוֹתָם וְנִדְבֵק בָּהֶם, וּמִתְנַקֵּן בָּהֶם
 אֶת הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה שְׁלוֹ, וְעַלִּיהֶם
 כְּתוּב (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדֶּתָּ
 עֵז. וּמָה הַתּוֹעֲלָת שְׁעוֹשִׂים שֵׁם, וְלָמָּה
 עוֹלִים לְשֵׁם? שְׁכַתוּב לְמַעַן צוֹרְרִיד
 לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן יֵשׁ מְקוֹם
 אַחֵר לְבַעֲלֵי תְשׁוּבָה.

שְׁנִינֵנו, עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נִבְרָאוּ בְּעֶרְב
 שַׁבַּת וכו'. הַכְּתָב וְהַמְּכָתֵב וְהַלּוּחֹת,

בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת. מִדְּאֲשַׁתְּכִלְלוּ כָּל עוֹבְדֵי אֱקָרִי יי' אֱלֹהִים, שֵׁם מִלָּא.

וְאִף עַל גַּב דְּבָשִׁם אֱלֹהִים אֲתַבְּרִי כִּלָּא, לֹא אֲשַׁתְּכִלְל בְּעֵשִׂיה, כָּל מַה דְּאֲתַבְּרִי, עַד עֶרְבַּ שַׁבָּת. בְּהֵיִיא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכִלְל כִּלָּא בְּעֵשִׂיה, דְּכַתִּיב, (בראשית ב) מִלֹּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּל מִלֹּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְקִיִּמָּא בְּמַעֲשֵׂה. וְעַל דָּא כַתִּיב, וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כִּד אֲשַׁתְּכִלְל עָלְמָא, בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשֵׂה, וְלֹא לְבַתָּר, דְּכַתִּיב יי' אֱלֹהִים וּבְדָא אֲשַׁתְּכִלְל עָלְמָא, וְקִיִּמָּא עַל קִיּוּמִיה.

תָּא חַזִּי, בְּהֵיִיא שַׁעְתָּא דְּתַבְּר מוֹשֶׁה הִלּוּחֹת, דְּכַתִּיב, (שמות לב) וַיִּשְׁבֹּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר. צָף אוֹקֵינּוּם מֵאֲתִירִיה, וְסָלִיק לְשַׁטָּפָא עָלְמָא. חָמָא מוֹשֶׁה דְּאוֹקֵינּוּם סָלִיק לְגַבִּיּהוּ, וְחֻזָּה בְּעֵי לְשַׁטָּפָא

לשון הקודש

בְּמַעֲשֵׂה, וְלֹא אַחֲרֵי כֵן, שְׁכַתוֹב ה' אֱלֹהִים. וּבִזְה נִתְקַן הָעוֹלָם וְעָמַד עַל קִיּוּמוֹ.

בֹּא וּרְאֵה, בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שֶׁשְׁבֵר מוֹשֶׁה אֶת הִלּוּחֹת, שְׁכַתוֹב (שמות לב) וַיִּשְׁבֹּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר, צָף הָאוֹקֵינּוּם מִמְּקוֹמוֹ וְעָלָה לְשַׁטָּף אֶת הָעוֹלָם. רְאֵה מוֹשֶׁה שְׁאוֹקֵינּוּם עוֹלָה אֲלֵיהֶם וְהִזָּה רוֹצֵה לְשַׁטָּף אֶת הָעוֹלָם, מִיד – וַיִּקַּח אֶת

נִתְקַן בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת. מִשְׁנַתְקֵנוּ כָּל הַמַּעֲשִׂים, נִקְרָא ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מִלָּא.

וְאִף עַל גַּב שְׁהַבֵּל נִבְרָא בְּשֵׁם אֱלֹהִים, לֹא נִתְקַן בְּעֵשִׂיה כָּל מַה שֶׁנִּבְרָא עַד עֶרְבַּ שַׁבָּת. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַכֹּל נִתְקַן בְּעֵשִׂיה, שְׁכַתוֹב (בראשית ב) מִלֹּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. מִכָּל מִלֹּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְעוֹמֵד בְּמַעֲשֵׂה. וְלִכֵּן כְּתוּב וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כִּשְׁנַתְקַן הָעוֹלָם בְּשֵׁם אֱלֹהִים

עֲלֵמָא, מִיד וַיִּקַּח אֶת הָעֶגְלָא אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף
 אוֹתוֹ בָּאֵשׁ וְגו', וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. קָם מֹשֶׁה עַל
 מִי אוֹקֵינִים וְאָמַר, מִיָּא מִיָּא מָה אֶתוֹן בָּעָאן.
 אָמְרוּ וְכִי אֶתְקִיִּים עֲלֵמָא אֵלָא בְּאוֹרֵייתָא דְלִוְחוֹת,
 וְעַל אוֹרֵייתָא דְשִׁקְרוּ בֵּה יִשְׂרָאֵל (ד"א וְעִבְדוּ עֶגְלָא דְדִהֲבָא,
 אֲנִן בָּעָאן לְשִׁטְפָא עֲלֵמָא).

מִיד אָמַר לוֹן, הָא כָּל מַה דְּעִבְדוּ בְּחוּבָא דְעֶגְלָא,
 הָא מְסִיר לְכוּן, וְלֹא דִי כָּל אֵינוֹן אֶלְפִין
 דְּנִפְלוּ מִנֵּיהוּ, מִיד וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. לָא הָווּ
 מִשְׁתַּכְבֵּי מִיָּא, עַד דְּנִטִּיל מִיָּא מִנֵּיהוּ וְאִשְׁקִי לוֹן,
 מִיד אֶשְׁתַּקַּע אוֹקֵינִים בְּאַתְרֵיהּ.

דִּהָא בְּהָהוּא מַדְבָּר לָא הָווּ מִיָּא, דְּכַתִּיב, (במדבר כ)
 לֹא מְקוֹם זֶרַע וְגו'. וּמַיִם אֵין לְשִׁתּוֹת. וְאִי
 תִּימָא, לְבִירָא דְמַרְיָם אֲרָמִי לִיהּ. חַם וְשָׁלוֹם, דְּתַמָּן
 שִׂדֵי מֹשֶׁה דְּכַרְנָא בִּישָׂא דָא לְמִשְׁתֵּי לְבָתָר. וְתוּ,

לשון הקודש

בְּחֻטָּא הָעֶגְלָא, הָרִי מְסוּר לָכֶם, וְלֹא דִי
 כָּל אוֹתָם הָאֶלְפִים שְׁנִפְלוּ מֵהֶם? מִיד –
 וַיֵּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְלֹא הָיוּ הַמַּיִם
 שׁוֹכְכִים עַד שְׁנִטֵּל מֵהֶם וְהִשְׁקָה אוֹתָם.
 מִיד נִשְׁקַע הָאוֹקֵינִים בְּמִקְוָמוֹ.

שְׁתֵּרִי בְּאוֹתוֹ הַמַּדְבָּר לֹא הָיוּ מַיִם,
 שְׁכָתוֹב (במדבר כ) לֹא מְקוֹם זֶרַע וְגו'. וּמַיִם
 אֵין לְשִׁתּוֹת. וְאִם תֹּאמַר, לְבָאֵר מַרְיָם

הָעֶגְלָא אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וְגו', וַיֵּזֶר
 עַל פְּנֵי הַמַּיִם. עֲמַד מֹשֶׁה עַל מִי
 הָאוֹקֵינִים וְאָמַר: מַיִם מַיִם, מָה אַתֶּם
 רוֹצִים? אָמְרוּ: וְכִי מִתְקִיִּים הָעוֹלָם אֵלָא
 בְּתוֹרַת הַלִּוְחוֹת? וְעַל הַתּוֹרָה שִׁשְׁקִרוּ
 בֵּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וְעָשׂוּ אֶת עֶגְלָת הַזֶּהָב אֲנִי רוֹצִים לְשִׁטֵּף

אֶת הָעוֹלָם).

מִיד אָמַר לָהֶם: הָרִי כָּל מַה שֶּׁעָשׂוּ

דְּעַד כָּאֵן לֹא הָוָה לְהוּ בִּירָא, עַד דְּאָתוּ לְמַדְבַּר
מִתְנָה, דְּכְתִיב, (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּתָ שָׂרִים וְגו' .
וּמַמְדְּבַר מִתְנָה. מִתְמָן יִרְתוּ בִּירָא. כְּתִיב הָכָא עַל
פְּנֵי הַמַּיִם, וְכְתִיב הָתָם (בראשית א) עַל פְּנֵי תְהוֹם.

חֲרוּת עַל הַלְחָת, מְאִי חֲרוּת עַל הַלְחָת. הָכִי
אוֹקְמוּנָה, חֲרוּת מִמְלָאךְ הַמְּנוּת, חֲרוּת
מִשְׁעָבוֹד מִלְכִּיּוֹת, (דף ק"ד ע"א) חֲרוּת מִכְלָא, הָכִי הוּא.
וּמְאִי חֲרוּת. גּוֹשְׁפִּינְקָא דְּעֵלְמָא דְּאָתִי, דְּבִיָּה הָוָה
חֲרוּת, בְּכָל מִינֵי חֲרוּת. וְאַלְמָלָא לֹא אִתְּבְּרוּ, כָּל
מַה דְּאָתָא לְעֵלְמָא לְבַתָּר, לֹא אָתָא, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל
דִּיּוֹקְנָא דְּמִלְאָכִין עֲלָאִין דְּלְעִילָא. וְעַל דָּא אַכְרִיז
קָרָא וְאָמַר, וְהַלּוּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו', לֹא תִימָא
דְּלְבַתָּר דְּעֵלְמָא אֲשַׁתְּכַלֵּל, וְאַדְבַּר שֵׁם מִלָּא הוּוּ,
אַלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּאֲשַׁתְּכַלֵּל בְּשֵׁם אֱלֹהִים, עַד לֹא
יִיעוֹל שַׁבַּת.

לשון הקודש

הַלְחָת? כִּךְ פְּרֻשָׁה, חֲרוּת מִמְלָאךְ
הַמְּנוּת, חֲרוּת מִשְׁעָבוֹד מִלְכִּיּוֹת, חֲרוּת
מִהַכָּל. כִּךְ הוּא. וּמַה זֶה חֲרוּת? חוֹתָם
שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, שָׁבוּ יֵשׁ חֲרוּת בְּכָל
מִינֵי חֲרוּת. וְאַלְמָלָא לֹא נִשְׁבְּרוּ, כָּל מַה
שָׁבָא לְעוֹלָם אַחֵר כִּךְ – לֹא בָא, וְהוּוּ
יִשְׂרָאֵל בְּדִיוֹקְנָאוֹת שֶׁל מִלְאָכִים
עֲלִיוֹנִים שְׁלֻמְעֵלָה. וְעַל כִּךְ מְכַרִּיז

זֶרֶק – חֵם וְשָׁלוֹם שְׁשֵׁם יִזְרַק מִשָּׁה אֵת
הַזְכָּרוֹן הָרַע הַזֶּה לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ אַחֵר כִּךְ.
וְעוֹד, שְׁעַד עֲכָשׁוּ לֹא הִיָּתָה לָהֶם בְּאֵר,
עַד שֶׁבָּאוּ לְמַדְבַּר מִתְנָה, שְׁכַתּוֹב בְּאֵר
חֲפְרוּתָ שָׂרִים וְגו'. וּמַמְדְּבַר מִתְנָה. מִשָּׁם
יִרְשׁוּ בְּאֵר. כְּתוֹב עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְכַתּוֹב
שֵׁם עַל פְּנֵי תְהוֹם.

חֲרוּת עַל הַלְחָת. מַה זֶה חֲרוּת עַל

הַמָּה, מֵאֵי הַמָּה. הַפּוֹד מִה"ה הוּוּ. מִתֵּרִין סְטֵרִין
הוּוּ. חָדָא בְּעוֹבְדָא, וַחֲדָא דְחִירוֹת לְעִילָא,
רְשִׁים לְעִילָא לְנִטְרָא לְכֻלָּא. וְעַל דָּא חֲמ"ה.
וְהַמְכָּתֵב מִכְּתֵב אֱלֹהִים הוּא, אִשָּׁא אוֹכְמָא עַל גְּבִי
אִשָּׁא חֲוֹרָא. מִכְּתֵב אֱלֹהִים הוּא, הֵינֵנו דְּכַתִּיב,
(במדבר יח) וְעַבְדֵּי הַלְלוּ הוּא. חָרוֹת בְּמָה דְאַתְּמַר, דְּהָא
יֻבֵּל קָרִי חִירוֹת, וְעַבְדֵּי חִירוֹת לְכָל עָלְמִין.

עַד כָּאן חֲבֵרִיָּא. מִכָּאן וְהִלָּאָה תִּנְדְּעוֹן, דְּהָא
סְטֵרָא בִישָׁא, לָא שְׁלֵטָא עָלֵיכוּ וְאַנָּא יִיבָא
סְבָא, קְאִימָנָא קְמִיכוּ, לְאַתְּעָרָא מְלִין אֵלִין, קָמוּ
אִינוֹן, בְּמָאן דְּאַתְּעָר מִשִּׁנְתִּיה, וְאַשְׁתַּטְּחוּ קָמִיָּה,
וְלֹא הוּוּ יְכַלִּין לְמַלְלָא. לְבַתֵּר שַׁעֲתָא בְּכוּ.

פֶּתַח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (שיר השירים ח) שִׁימְנִי בַּחֲוֹתֶם

לשון הקודש

וְעַבְדֵּי הַלְלוּ הוּא. חָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
 שְׁהֵרִי יֻבֵּל נִקְרָא חִירוֹת, וְעוֹשֶׂה חִירוֹת
 לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

לְכוּ, חֲבֵרִים, מִכָּאן וְהִלָּאָה תִּדְעוּ שְׁהֵרִי
הַצֵּד הָרַע לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיכֶם, וְאַנִּי יִיבָא
סְבָא עוֹמֵד לְפָנֵיכֶם לְעוֹרֵר דְּבָרִים אֵלֶי.
קָמוּ הֵם, כְּמִי שֶׁהִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ,
וְהִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר.
אַחֵר בְּשַׁעֲהָ הֵם בְּכוּ.

פֶּתַח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, שִׁימְנִי בַּחֲוֹתֶם

הַכְּתוּב וְאָמַר וְהִלָּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
 וְגו'. אֵל תֹּאמַר שֶׁלֹּאֲחֵר שֶׁהָעוֹלָם נִתְקַן
 וְנִזְכָּר שֵׁם מְלֵא הָיוּ, אֵלָּא בְּשַׁעֲה שֶׁנִּתְקַן
 בְּשֵׁם אֱלֹהִים, טָרָם שֶׁנִּכְנָסָה שְׁבֵת.

הַמָּה, מִה זֶה הַמָּה? הַפּוֹד מִה"ה הוּוּ,
מִשְׁנֵי צִדִּדִּים הָיוּ – אֶחָד בְּמַעֲשֵׂה, וְאֶחָד
מִחֲרוֹת שֶׁל מַעֲלָה. רְשׁוּם לְמַעֲלָה לְשֹׁמֵר
אֶת הַכֹּל. וְעַל זֶה הַמָּה. וְהַמְכָּתֵב מִכְּתֵב
אֱלֹהִים הוּא – אִשָּׁא שֶׁחָרָה עַל גְּבִי אִשָּׁ
לְבָנָה. מִכְּתֵב אֱלֹהִים הוּא, הֵינֵנו שֶׁכְּתוּב

עַל לִבְךָ בַּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ וְגו', שִׁימְנִי בַּחוֹתֶם, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְדַבְּקָא בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל בְּבַעֲלָהּ, אִיחִי אֲמַרְתָּ שִׁימְנִי בַּחוֹתֶם, אֲרַחָא דַּחוֹתֶם, בִּינוֹן דְּאִתְדַבְּקָ בְּהַחוּא אַתָּר דְּאִתְדַבְּקָ שָׂבִיק בֵּיהּ כָּל דִּיּוֹקְנִיהּ, אַף עַל גַּב דְּהַחוּא חוֹתֶם אֲזִיל הָכָא וְהָכָא, וְלֹא קִיַּמָּא תַּמָּן, וְהָא אִתְעֵבֵר מִנִּיהּ, כָּל דִּיּוֹקְנִיהּ שָׂבִיק תַּמָּן, וְתַמָּן קִיַּמָּא. אוֹף הָכִי אֲמַרְתָּ בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל, בִּינוֹן דְּאִתְדַבְּקָנָא בְּךָ, כָּל דִּיּוֹקְנִי לִיחִי חָקִיק בְּךָ, דְּאַף עַל גַּב דְּאִיזִיל הָכָא אוֹ הָכָא, תִּשְׁכַּח דִּיּוֹקְנִי חָקִיק בְּךָ, וְתִדְבֵּר לִי.

וּבַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ, בְּמָה דְּכִתִּיב, (שיר השירים ב) שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרַאשִׁי וַיְמִינִי תַּחֲבִקֵנִי, אוֹף הָכִי, תִּהְיֵא דִיּוֹקְנִי חָקִיק תַּמָּן. וּבִכְּן אֵהֵא בְּךָ מִתְדַבְּקָא לְעֵלְמִין, וְלֹא אִתְנַשִּׁי מִינְךָ. כִּי עֲזָה בַּמּוֹת אֵהֵבָה, תִּקְיָא בַּמּוֹת אֵהֵבָה, בְּתוֹקְפָא תִּקְיָא,

לשון הקודש

בְּךָ אֲמַרְתָּ בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל, בִּינוֹן שְׁנַדְבָקְתִּי בְּךָ, כָּל דִּיּוֹקְנִי יִהְיֶה חָקִיק בְּךָ, שְׂאֵף עַל גַּב שְׂאֵלְךָ לְכָאן וּלְכָאן, תִּמְצָא אֵת דִּיּוֹקְנִי חָקִיק בְּךָ וְתִזְכֹּר אוֹתִי.

וּבַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שיר ב) שְׂמָאלוֹ תַּחַת לְרַאשִׁי וַיְמִינִי תַּחֲבִקֵנִי, אַף בְּךָ יִהְיֶה דִיּוֹקְנִי חָקִיק שָׂם, וּבִכְּן אֵהֵבָה דְּבוֹקָה בְּךָ לְעוֹלָמִים וְאֵל אֲשַׁתְּכַח

עַל לִבְךָ בַּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ וְגו'. שִׁימְנִי בַּחוֹתֶם, בְּשַׁעֲתָא שְׁנַדְבָקָה בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל בְּבַעֲלָהּ, הִיא אֲמַרְתָּ שִׁימְנִי בַּחוֹתֶם עַל לִבְךָ. דִּרְדָּה בַּחוֹתֶם, בִּינוֹן שְׁנַדְבָק בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנַדְבָק, מִשְׁאִיר בּוֹ אֵת כָּל דִּיּוֹקְנִי. אַף עַל גַּב שְׂאוֹתוֹ חוֹתֶם הוֹלֵךְ כָּאן וְכָאן וְלֹא עוֹמֵד שָׂם וְנִעְבֵּר מִמֶּנּוּ, כָּל דִּיּוֹקְנִי מִשְׁאִיר שָׂם, וְשָׂם עוֹמֵד. אַף

בְּהִיּוֹא אֶתֶר דְּשִׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא. אֶהְבָּה, הֵהוּא
אֶתֶר דְּאֶקְרִי אֶהְבַּת עוֹלָם.

קָשָׁה כְּשָׂאוֹל קִנְיָה, אוֹף הָכִי, דִּהָא אֱלִין
שְׂמִיָּהּ, מִהֵהוּא סְטָרָא אֵינוֹן. רִשְׁפִּיָּה
רִשְׁפִּי אֵשׁ, כָּאֵן אֵינוֹן רִשְׁפִּי אֱלִין. אֵינוֹן אֶבְנִין
וּמְרַגְלִין טָבָאן, דְּאֵתִילִידוּ מִהֵהוּא אֵשׁ. שְׁלֵהְבַת
יְהִי. מִהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, דְּנִפְקָא מִעֲלָמָא עֲלָאָה,
וְאֵתֵאֱחָדָא בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְמַחְוֵי כֻלָּא חַד
יְחוּדָא, וְאֵנָן, הָא אֶהְבָּה וְרִשְׁפִּין דְּשְׁלֵהוּבָא דְלִבָּא
אֶבְתָּרָד, יְהִי רַעְוָא, דְּדִיוֹקְנָא דִּילָן, תִּהֵא חֲקוּקָה
בְּלִבָּד, בְּמָה דְּדִיוֹקְנָא דִּילָד חֲקוּק בְּלִבָּן. נָשֶׁק
לוֹן, וּבְרִיד לוֹן וְאֵזְלוּ.

כִּד מָטוּ לְגַבִּי דְרַבִּי שְׂמַעוֹן, וְסַחוּ לִיָּה כָּל מַה
דְּאִירַע לוֹן, חֲדֵי וְתַזוּה, אָמַר, וּפְאִין אֶתוֹן

לשון הקודש

שְׁלֵהְבַת שְׂמִיָּהּ שְׂמִיָּהּ שְׂמִיָּהּ שְׂמִיָּהּ שְׂמִיָּהּ
וְנִפְקָא מִעֲלָמָא עֲלָאָה, לְהִיּוֹת הַכֵּל
יְחוּד אֶחָד. וְאֵנוּ, הָרִי אֶהְבָּה וְרִשְׁפִּי
שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת
שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת
שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת שְׁלֵהְבַת
וּבְרִיד אֶתָּם וְהִלְכוּ.

כְּשִׂיחָאֵנוּ אֵל רַבִּי שְׂמַעוֹן וְסַפְרוּ לוֹ כָּל
מַה שְׁקָרָה לָהֶם, שְׂמַח וְתַמָּה וְאָמַר,

מִמֶּד. כִּי עֲזָה כְּמִנֹּת אֶהְבָּה, חֲזָקָה כְּמִנֹּת
אֶהְבָּה, בְּחֻזֵּק חֲזָקָה, כְּמוֹ אוֹתוֹ מְקוֹם
שְׂשׂוּרָה בּוֹ הַמִּנֹּת. אֶהְבָּה – אוֹתוֹ מְקוֹם
שְׂנִקְרָא אֶהְבַּת עוֹלָם.

קָשָׁה כְּשָׂאוֹל קִנְיָה – אֵף בָּד, שְׂחָרִי
אֵלוֹ הַשְּׂמִיָּהּ הֵם מֵאוֹתוֹ צַד. רִשְׁפִּיָּה
רִשְׁפִּי אֵשׁ, מַה הֵם רִשְׁפִּי אֵשׁ הִלְלוּ?
אוֹתָם אֶבְנִים וּמְרַגְלִיּוֹת טוֹבוֹת שְׁנוּלְדוּ
מֵאוֹתָהּ אֵשׁ. שְׁלֵהְבַת יְהִי, מֵאוֹתָהּ

דִּזְכִּיתוֹן לְכָל הָאִי, וְיִמָּה הָיִיתוֹן בְּהִדִּי אֲרִיא עֲלָאָה,
 גִּיבֵר תִּקְוָה, דָּלָא הָווּ כַּמָּה גִיבֵרִין לְגִבְיָה כְּלוּם,
 וְלֹא יִדְעָתוֹן לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לִיה מִיד. תְּוֹהֲנָא, אִיד
 אֲשֶׁתִּזְבָּתוֹן מִעֻנְשָׁא דִּילִיה, אָלָא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא
 בְּעָא לְשִׁזְבָּא לְכוֹן, קָרָא עֲלִיָּהוּ, (מְשָׁלִי ד) וְאַרְח
 צִדִּיקִים כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכוֹן הַיּוֹם. (מְשָׁלִי)
 בְּלִכְתָּךְ לֹא יֵצֵר צַעֲדָךְ וְאִם תָּרוּץ לֹא תִכְשָׁל. (ד)
 וְעַמּוּךְ כָּלָם צִדִּיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר
 (יִשְׁעִיָּה ס) מִטְּעִי מַעֲשֵׂה יְדִי לְהִתְפָּאֵר. (ע"כ מִן רַב יִיבֵא סָבָא).

רעיא מהימנא

(מ) כִּי יִנְצוּ אֲנָשִׁים. אֱלִין, מִיכָאֵל וְס"מ. וְנִגְפּוּ אִשָּׁה
 הָרָה, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ, בְּגָלוּתָא.
 עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ, דָּא ס"מ, כְּאֲשֶׁר יֵשִׁית עָלָיו בַּעַל
 הָאִשָּׁה, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא.

לשון הקודש

לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעִי מַעֲשֵׂה יְדִי
 לְהִתְפָּאֵר. (עַד כָּאן מִן רַב יִיבֵא סָבָא).

רעיא מהימנא

כִּי יִנְצוּ אֲנָשִׁים - אֱלִין מִיכָאֵל וְס"מ.
 וְנִגְפּוּ אִשָּׁה הָרָה - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
 וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ - בְּגָלוּת. עָנוּשׁ יַעֲנֵשׁ - זֶה
 ס"מ. כְּאֲשֶׁר יֵשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה -
 זֶה הַקֹּדֶשׁ בְּרִיד הוּא.

אֲשֶׁרִיכֶם שׁוֹכֵבֵתֶם לְכָל זֶה. וְיִמָּה הָיִיתֶם
 עִם הָאֲרִיָּה הַעֲלִיּוֹן גִּבּוֹר חֲזָק, שְׂכֻמָּה
 גִּבּוֹרִים לֹא הָיוּ אֵלָיו כְּלוּם, וְלֹא יִדְעָתֶם
 לְהִנָּדֵעַ לוֹ מִיד, תִּמְהָתִי אִיד נִצְלָתֶם
 מִעֻנְשׁוֹ, אָלָא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה
 לְהַצִּילְכֶם. קָרָא עֲלֵיהֶם, וְאַרְח צִדִּיקִים
 כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכוֹן הַיּוֹם.
 בְּלִכְתָּךְ לֹא יֵצֵר צַעֲדָךְ וְאִם תָּרוּץ לֹא
 תִכְשָׁל. (יִשְׁעִיָּה ס) וְעַמּוּךְ כָּלָם צִדִּיקִים

פְּקוּדָא (מא) פֿתַר דָּא, לְהָשִׁיב אֲבֹדָה. וְאַבְתְּרִיה
 לְהָשִׁיב הַגָּזֵל. אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא,
 קְדִישָׁא בְּרִיד הוּא עֵתִיד לְאַהֲדָרָא לָךְ, אֲבֹדָה
 דְּאַבְדַּת בְּגִין עֶרֶב רַב, וְדָא כֹּלָה דִּילָךְ, דְּבִזְמָנָא
 דְּעֵבְדוּ עֶרֶב רַב ית עֲגָלָא, נִפְקַת כֹּלָה דִּילָךְ, הָדָא
 הוּא דְכֶתִיב, (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלֶּחֶת.

וְאַתְּמַר בְּךָ לָךְ יְרֵד, הָתָם קָא רָמִיז נְחִיתוּ דִּילָךְ,
 בְּגָלוּתָא רְבִיעָאָה, לָךְ: (דף קו"ד ע"ב) בְּגוֹן (בראשית
 יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וְגו'. הָכָא ש', (איוב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים
 יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גָּבֵר. הָכָא קָא רָמִיז
 לָךְ, לָךְ תֵּלֶת זְמַנִּין (בְּגָלוּלָא) בְּגָלוּתָא. רְבִיעָאָה יְרֵד,
 בְּגִין בֵּת יַחֲדָה, כֹּלָה דִּילָךְ, דְּנִפְלָה. הָדָא הוּא
 דְכֶתִיב, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם. וּמִיָּד דְּאַנְתָּ
 נְחִית בְּגִינְיָה, תִּקּוּם עֲלֶיךָ וְהָאִי (איהו השֵׁבֶת אֲבֹדָה, וְהָאִי

לשון הקודש

מִצְוָה (מא) אַחַר זֶה - לְהָשִׁיב אֲבֹדָה,
 וְאַחֲרָיו - לְהָשִׁיב הַגָּזֵל. אָמַר מְנוּרָה
 הַקְדוּשָׁה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְהַחְזִיר
 לָךְ אֶת הָאֲבֹדוֹת שְׂאֵבְדַת מְשׁוּם הָעֶרֶב
 רַב, וְזֶה הַכֹּלָה שְׁלָךְ, שְׁבִימָן שְׁעֵשׂוּ הָעֶרֶב
 רַב אֶת הָעֲגָל, יֵצֵאָה הַכֹּלָה שְׁלָךְ. וְהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלֶּחֶת.
וְנֵאמַר בְּךָ לָךְ יְרֵד. שֶׁם נִרְמְזָה יְרִידָה,
 שְׁלָךְ לְגָלוּת הָרְבִיעִית. לָךְ - כְּמוֹ (בראשית
 יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וְגו'. כָּאן ש', (איוב לב) הֵן
 כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם
 גָּבֵר. כָּאן רֹמֵז לָךְ לָךְ שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים
 (בְּגָלוּלָא) בְּגָלוּת. בְּרִבְעִית יְרֵד, בְּשִׁבִּיל בֵּת
 יַחֲדָה, הַכֹּלָה שְׁלָךְ שְׁנִפְלָה. וְהוּ שְׁכֵתוֹב
 (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם. וּמִיָּד
 שְׂאֵתָה יוֹרֵד בְּשִׁבִּילָה, תִּקּוּם עֲלֶיךָ, וְזֶה

אורייתא דאתגליא על ידך האי) איהו השבת אברה דילך,
 דלאו למגנא אתגליא לך אורייתא, יתיר מכל
 ישראל, ואסתלקת לגבך, כמיא דבאר דאסתלקו
 לגבך, ולא לאבהן, ולא לבר נש, דהא באר מפרת
 אדוניא. ואורייתא דא, אתמר עליה, (במדבר כא) ומשם
 בארה היא הבאר וגו'. הבאר היא מליא, ולא
 נפקין מימיו לבר. ואיהו באר מיא דאורייתא,
 דאפיק כל מיין, וכל מיין דעלמא עאלין ביה, ולא
 נפקין מימיו לבר.

ואיהו באר דאפילו כל בני עלמא שאבין מניה
 מיא, ואפילו כל ענני עלמא, לא חסרין
 מניה, אפילו בחוט השערה. בגין דבאר דא, לית
 ליה סוף, יתיר עמוק הוא מדאורייתא, דאתמר בה
 (איוב יא) ורחבה מני ים. ובכד דיליה, מאן דשאבי

לשון הקודש

שמוציאה כל המים, וכל המים של
 העולם נכנסים בה, ולא יוצאים מימיה
 החוצה.

והיא הבאר שאפלו כל בני העולם
 שואבים ממנה מים ואפלו כל ענני
 העולם, לא חסרים ממנה אפלו בחוט
 השערה. משום שבאר זו אין לה סוף.
 יתיר עמקה היא מן התורה שנאמר בה
 (איוב יא) ורחבה מני ים. ובכד של מי

זו השבת אברה, וזו התורה שהתגלתה על ידך, זו היא
 השבת האברה שלך. שלא לחנם
 נגלתה לך תורה יותר מכל ישראל
 ועלתה אליך כמו מי הבאר שעלו אליך,
 ולא לאבות ולא לאיש, שהרי הבאר
 מבירה את אדוניא. ועל התורה הזו
 נאמר (במדבר כא) ומשם בארה היא הבאר
 וגו'. הבאר היא מלאה, ולא יוצאים
 מימיה החוצה, והיא באר מי התורה

מַנִּיחַ מַיָּא, אִיהוּ בָּלַע (ס"א בל מימין וְכָל חֲכָמַתִּין) כָּל
חֲכָמַתִּין דְּעָלְמָא, כָּל שְׂכָן בְּאֵר עֲצָמוֹ.

וְכֵן עֲתִיד קֳדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְאַחֲדָרָא לָךְ גִּזְלָה
דִּילָךְ, דְּאִיהוּ מַטָּה, דְּאַתְמַר בֵּיהּ (שמואל ב כג)
וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי, דְּעָלָךְ אֶתְמַר אִישׁ
מִצְרִי. וּבִגְלוּתָא דִּילָךְ וּבִגְלָגוּלָא דִּילָךְ, יַפְרִישׁ לָךְ
עָרִי מְקַלָּט, לְשׁוּבָא, מִכַּכָּה דְּרַדְפִּין אֲבַתְרָךְ, דִּלִּית
לְהוֹן סוּף.

וְהֵאֵי אִיהוּ פְקוּדָא, (מב) (חֲדָא) לְהַפְרִישׁ עָרִי מְקַלָּט,
לְמָאן דְּקָטַל, בְּגִין הֵהוּא מִצְרִי דְקָטַלַת
בְּמִצְרִים, דְּתַפְּנָן תָּוָה נָחַשׁ חֲקַדְמוּנִי וְכָל מַשְׁרִייתִיה,
דִּהוּ סַחְרִין לִיה, וְקָטַלַת לִיה בָּלָא וּמַנִּיחַ, וְלֹא
דַּחֲלַת מְרוּדְפִין דִּילִּיה, דְּבַכְכָּה אֶתְרִין רַדְפוּ
אֲבַתְרָךְ, כַּכָּה נָשִׁין בְּנַעְרוּתָךְ, דְּאֵינוּן נַעֲמָ"ה אַגְרָ"ת

לשון הקודש

עָרִי מְקַלָּט לְהַנְצִיל מִכַּכָּה שְׂרוּדָפִים
אַחֲרִידָּהּ שְׂאִין לָהֶם סוּף.

וְזוּזִי מִצְוָה (מב) (אחת) לְהַפְרִישׁ עָרִי
מְקַלָּט לְמִי שְׁהָרַג, מִשּׁוּם אוֹתוֹ הַמִּצְרִי
שְׁהָרַגְתָּ בְּמִצְרִים, שְׁשֵׁם הָיָה נָחַשׁ
חֲקַדְמוּנִי וְכָל מַחֲנֹת שְׁהָיוּ מְקִיפִים
אוֹתוֹ, וְהָרַגְתָּ אוֹתוֹ בְּלִי זְמָנוֹ, וְלֹא פָחַדְתָּ
מִהָרֹדְפִים שְׁלוֹ, שְׁבַכְכָּה מְקוּמוֹת רַדְפוּ

שְׂשׂוּאֵב מִמָּנָה מִים, הוּא בּוֹלַע (כל מימות
וְכָל חֲכָמוֹת) אֶת כָּל חֲכָמוֹת הָעוֹלָם. כָּל שְׂכָן
הַבְּאֵר עֲצָמָה.

וְכֵן עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲזִיר לָךְ
אֶת הַגִּזְלָה שְׁלָךְ, שְׁהוּא הַמַּטָּה, שְׁנֶאֱמַר
בוֹ (שמואל ב כג) וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד
הַמִּצְרִי, שְׁעָלִידָּהּ נֶאֱמַר אִישׁ מִצְרִי.
וּבִגְלוּתָא שְׁלָךְ וּבִגְלָגוּלָא שְׁלָךְ יַפְרִישׁ לָךְ

לילי"ת אוֹבָמָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לָךְ עָרִי
מִקְלָט, לְאַשְׁתַּוְּבָא מִנְהוֹן, וְאַיִנוֹן שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה.

בְּגִין דְּאַתָּה בֶּן יְהִי, בְּרָא דְאַבָּא וְדְאַמָּא. בְּתֵר
דְּהִדְרַת בְּה"א בְּתִיּוּבְתָא, אֶסְתַּלְקַת בְּבִינָה,
יְה"ו, אֵילָנָא דְחַיִּי, וּבְגִינָה אַתָּה זָכִי לְאַתָּה ה',
בְּגִין דְּאַעֲלִילַת גְּרַמְךָ אַבְתְּרָהָא, בְּתִיּוּבְתָא
לְאַהֲדָרָא לָהּ לְמַרְךָ, וְלִסְלָקָא לָהּ מִגְּלוּתָא, וְלֹא
לְקַבְּלָא אַנְתָּה אֲגָרָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁנַיִ שְׁמִיָּה בְּךָ, וּבְגִין
דְּמַחְשְׁבָה דִּילָךְ תְּהוּת לְעֵלַת הָעֲלּוּת,
שְׁנַיִ בְּךָ מִחְשְׁבִיתָה, דְּאַיְהִי יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
וְעֵלַת הָעֲלּוּת, אִיהוּ מִיַּחַד אֵלִין אַתְּנוֹן בְּךָ,
לְאַשְׁתַּמוּדְעָא לִיָּה בְּאֵלִין אַתְּנוֹן.

לשון הקודש

לְרַבּוּנְךָ וּלְהַעֲלֹתָהּ מִהֲגֻלוּת, וְלֹא שְׁתַּקַּבֵּל
אַתָּה שָׂכֵר.

וְתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֵׁם שְׁמוֹ בְּךָ,
וּמִשׁוּם שְׁמַחְשְׁבִיתְךָ הִתְהַה לְעֵלַת הָעֲלּוּת,
שֵׁם בְּךָ מִחְשְׁבִיתוֹ, שְׁהִיא יו"ד ה"א וְא"ו
ה"א. וְעֵלַת הָעֲלּוּת הוּא מִיַּחַד אַתָּה
הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ בְּךָ כְּדִי לְהַכִּיר אוֹתוֹ
בְּאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ.

אַחֲרִיךָ כְּמָה נָשִׁים בְּנִעְרוּתְךָ, שְׁהֵן
נִעְמָ"ה אֲגָרָת לִילִי"ת שְׁחָרָה. וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָךְ עָרִי מִקְלָט לְהִנָּצֵל
מִהֵן, וְהֵם שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה.

מִשְׁוּם שְׁאַתָּה בֶּן יְהִי, בֶּן שֶׁל אַבָּא
וְאַמָּא. אַחֲרֵי שְׁחִוְרַת בְּה"א בְּתִיּוּבָה,
עָלִיתָ לְבִינָה, יְה"ו, עֵץ הַחַיִּים, וּבִגְלָלָהּ
זָכִיתָ לְאוֹת ה', מִשְׁוּם שְׁהַכְנָסְתָּ אֶת
עַצְמְךָ אַחֲרֶיהָ בְּתִיּוּבָה לְהַחְזִירָהּ

וּבְגִין דְּאַתְּ הָיִית גּוֹמֵל חֶסֶד עִם שְׂכִינְתָּא, דְּכָל
 פְּקוּדִין דִּילָךְ לְקַיִּמָּא, אֵיזְהוּ חֲסִיד
 הַמֶּתְחַסֵּד עִם קוּנּוֹ. יְהֵב לָךְ מִדַּת חֶסֶד. וּבְגִין
 דְּנִטְרַת פְּקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְהָוָה לָךְ לְאַתְגַּבְרָא
 עַל יִצְרָךְ, לְמַקְשָׁר לִיה תַּחֲזוּת יִדְךָ, וְלֹא אֲשַׁתְּדֵּלֶת
 בְּהֵאִי פְקוּדָא, אֲלֵא לְקַשְׂרָא סְמַ"ל תַּחֲזוּת יִדָּא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבֵת זוּגִיָּה דְּאִיחֵי שְׂפַחְתָּא
 בִּישָׂא, תַּחֲזוּת יַד גְּבִירְתָּא. לֹון וְלָכָל מְמַנָּן וְלָכָל
 מִשְׁרַיִין דְּלַחֲוֹן. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לָךְ, מִדַּת
 גְּבוּרָה דִּילִיָּה, לְמַחְוֵי בְּסִיעֲתָךְ דִּיתַחֲלִלְחוֹן וִידַחֲלֹן
 מִינְךָ, סְמַ"ל וּבֵת זוּגִיָּה, וְכָל מְמַנָּן וּמִשְׁרַיִין דְּלַחֲוֹן,
 וִיחֹן קַשּׁוּרִים בְּשִׁלְשָׁלַי תַּחֲזוּת יִדְךָ.

וּבְגִין דְּהִדְרַת בְּתִיּוּבְתָא, בָּאוּת בְּרִית, נָחִית בִּינָה
 יֵה"ו, לְאַתְחַבְרָא בְּצַדִּיק. בְּגִינְךָ, קְדָשָׁא

לשון הקודש

גְּבִרְתָּהּ, אוֹתָם וְאֵת כָּל הַמְּמַנִּים
 וְהַמְּחַנּוֹת שְׁלָהֶם – הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נָתַן לָךְ אֶת מִדַּת גְּבוּרָתוֹ לִהְיוֹת בְּעֶזְרְךָ
 שְׂתַחֲלִלְחוֹ וּיִפְחָדוּ מִמֶּךָ סְמַ"ל וּבֵת
 זוּגוֹ, וְכָל הַמְּמַנִּים וְהַמְּחַנּוֹת שְׁלָהֶם, וִיחִיו
 קַשּׁוּרִים בְּשִׁלְשָׁלַאֵת תַּחַת יִדְךָ.

וּמִשְׁוֹם שְׁחֹרְתָּ בְּתִשּׁוּבָה בָּאוּת
 הַבְּרִית, יִרְדֶּה בִּינָה יֵה"ו לְהַתְחַבֵּר
 בְּצַדִּיק. בְּשִׁבְלֵךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן

וּמִשְׁוֹם שְׂאֵתָה הָיִית גּוֹמֵל חֶסֶד עִם
 הַשְּׂכִינָה, שְׁכָל הַמִּצְוֹת שְׁלָךְ לְקַיִּם,
 אֵיזְהוּ חֲסִיד? הַמֶּתְחַסֵּד עִם קוּנּוֹ – נָתַן
 לָךְ מִדַּת חֶסֶד. וּמִשְׁוֹם שְׂשֻׁמְרַת מִצְוֹת
 לֹא תַעֲשֶׂה, וְהָיָה לָךְ לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָךְ,
 לְקַשֵּׁר אוֹתוֹ תַּחַת יִדְךָ, וְלֹא הַשְׁתַּדְּלֶת
 בַּמִּצְוָה הַזֹּאת, אֲלֵא לְקַשֵּׁר אֶת סְמַ"ל
 תַּחַת יָדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבֵת
 זוּגוֹ, שְׂהִיא שְׂפַחָה רַעָה, תַּחַת יַד

בְּרִידָה הוּא יְהִיב לָךְ אוֹת בְּרִית צְדִיק דִּילִיָּהּ. וּבְגִין
דְּמַחְשָׁבָה טוֹבָה עֲבַדְתָּ בְּלֹא, חָכְמָה נְחִית שְׂמָא
מִפְּרָשׁ (דְּמַרְךָ) עָלֶיךָ, וּמִתְּמִין, (נ"א רְשׁוּמָא דְנְחִית) נְחִית עָלֶיךָ.

וּבְגִין דְּאַנְתָּ תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹמָא, בְּתֵרִין שְׁפִיזִין
דִּילָךְ בְּצִלּוֹתָא, לְשִׁבְחָא לְמַרְךָ, בְּאַדְנִי
שְׁפִתִי תִפְתָּח, בְּתֵרִין שְׁפִיזִין דִּילָךְ. בְּנִבְיָאִים
וּבְכֹתוּבִים. וּבְכָל מִינֵי זִמְרָה וְנִגּוֹן בְּצִלּוֹתָא. קִדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא נְחִית לִזְנוֹן בְּשְׁפִיזִין דִּילָךְ. כָּל שְׁכֵן דְּרָגָא
דִּילָךְ, עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, וּבִיָּה אֲשֶׁתִּדְלִת בְּכָל
יוֹמִין דִּילָךְ בְּקִשׁוּט, קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא יְהִיב לָךְ,
לְסִלְקָא לָךְ בֵּיָה, בְּתוֹרַת אֱמֶת, בְּלִילָא מִכָּל מִדּוֹת
וְאַתְוִין. בְּשִׂמְאָה מִפְּרָשׁ, בְּאַרְבַּע אֲתוּוֹן.

דְּקִדְמָה דְּחִזְרִית בְּתִיבְתָּא (דף קט"ו ע"א) לֹא הָיִית, אֱלֹא
בְּאִילָנָא דְּטוֹב וְרַע, עֶבֶד וְנַעַר הָיָה שְׁמֶךָ

לשון הקודש

בְּרִידָה הוּא הוֹרִיד אוֹתָם בְּשִׁפְתִּים שְׁלָךְ.
כָּל שְׁכֵן דְּרָגָה שְׁלָךְ, עֲמוּד הָאֲמִצְעִי,
וּבִיָּה אֲשֶׁתִּדְלִת בְּכָל יוֹמִין בְּאַמֶּת –
הַקְדוּשׁ בְּרִידָה הוּא נָתַן אוֹתוֹ לָךְ לְהַעֲלוֹת
אוֹתָךְ בּוֹ, בְּתוֹרַת אֱמֶת, כְּלוּלָה מִכָּל
הַמִּדּוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת, בְּשֵׁם הַמִּפְּרָשׁ
בְּאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת.

שְׁקִדְמָה שְׁחִזְרִית בְּתִיבְתָּא לֹא הָיִית, אֱלֹא
בְּעֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע. עֶבֶד וְנַעַר הָיָה שְׁמֶךָ

לָךְ אוֹת בְּרִית צְדִיק שְׁלֹו. וּמִשּׁוּם
שְׁכֵמַחְשָׁבָה טוֹבָה עֲשִׂיתָ אֶת הַכֹּל, כִּי
יָרַד שֵׁם הַמִּפְּרָשׁ (שֶׁל רַבּוּנָה) עָלֶיךָ, וּמִשּׁוּם
(הַרְשָׁם שְׁנִיד) יָרַד עָלֶיךָ.

וּמִשּׁוּם שְׁאֵתָה תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם בְּשִׁפְתִי
הַשְּׁפִתִים שְׁלָךְ בְּתַפְלָה, לְשִׁבְחָה אֶת
רַבּוּנָה בְּאַדְנִי שְׁפִתִי תִפְתָּח בְּשִׁפְתִי
הַשְּׁפִתִים שְׁלָךְ, בְּנִבְיָאִים וּבְכֹתוּבִים,
וּבְכָל מִינֵי זִמְרָה וְנִגּוֹן בְּתַפְלָה – הַקְדוּשׁ

בְּקִדְמִיתָא, (שמות ב) וְהִנֵּה נֶעַר בּוֹכָה, עֶבֶד נַאֲמָן, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (במדבר יב) לֹא בֶן עֲבָדֵי מִשָּׁה בְּכָל בֵּיתִי
 נַאֲמָן הוּא. וְהָהוּא רַע, שׁוֹתֵפָא דְעֶבֶד, גָּרָם לָךְ
 לְמַחְטִי בְּסַלְעַ, בְּגִין דְּמִטָּה דְּאַתְּמָסֵר לָךְ, (נ"א בידך)
 הָהוּא דְאִילָנָא דְטוֹב וָרַע, מְטַטְרוּן טוֹב. סְמָא"ל רַע.
 וּבְעֵן, דְּחִזְרַת בְּתִיבְתָא, וְאַתְּדַבְּקַת בְּאִילָנָא דְחַיִּי,
 הָא נִפְקַת מֵעֶבֶד, וְאַתְּחִדְרַת בֶּן לְקוֹדֶשָׁא
 בְּרִיד הוּא. וּמִטָּה דְאַתְּמָסֵר בִּידְךָ, יְהֵא עֵץ חַיִּים,
 ו', דְּאִיהוּ בֶן י"ה, וְתִיעוּל (ד"א וְתִיעוּל) בְּתַשְׁעָה וְאַרְבַּעִין
 אֲנָפִין דִּילָךְ בְּאוֹרֵייתָא, וְיִתְעַבֵּד מוּט. וְיִתְקַיֵּים בָּךְ,
 (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוּט לְצַדִּיק. תַּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין
 אֲנָפִין, תַּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין אֲתָנוּן דְּשִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל,
 וּבְרוּךְ שֵׁם, שְׂוִית תִּיבִין דִּיחֻדָּא עֲלָאָה, ו' עֲלָאָה
 תְּבַאָרַת. שְׂוִית תִּיבִין תְּנִינִין, דְּבְרוּךְ שֵׁם, ו' תְּנִינָא
 צַדִּיק. מ"ט. בְּאַמְצַעִיתָא ו'. וַיִּשְׁאַוּהוּ בַּמוּט בְּשָׁנִים.

לשון הקודש

בְּתַחֲלָה, וְהִנֵּה נֶעַר בּוֹכָה, עֶבֶד נַאֲמָן. וְהוּא
 שְׁפָתוֹב (במדבר יב) לֹא בֶן עֲבָדֵי מִשָּׁה בְּכָל
 בֵּיתִי נַאֲמָן הוּא. וְאוֹתוֹ הָרַע, הִשְׁתַּף שֶׁל
 הָעֶבֶד, גָּרָם לָךְ לְחַטָּא בְּסַלְעַ, מִשּׁוּם
 שֶׁהִמְטָה שְׁנַמְסֵר לָךְ (בידך) הָיָה שֶׁל הָעֵץ
 טוֹב וָרַע. מְטַטְרוּן טוֹב, סְמָא"ל רַע.
 וּבְעֵן שְׁחִזְרַת בְּתִיבְתָא וְנִדְבְּקַת בְּעֵן
 הַחַיִּים, הָרִי יֵצֵאת מֵעֶבֶד, וְהִפְכַת לְהִיּוֹת

בֶּן לְקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהִמְטָה שְׁנַמְסֵר
 בִּידְךָ יְהִיָּה עֵץ הַחַיִּים, ו', שְׁהוּא בֶן י"ה,
 וְתַכְנִים בְּאַרְבַּעִים וְתַשְׁעַת הַפָּנִים שֶׁלָּךְ
 בְּתוֹרָה, וַיַּעֲשֶׂה מוּט, וְיִתְקַיֵּים בָּךְ (תהלים נה)
 לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוּט לְצַדִּיק. אַרְבַּעִים
 וְתַשְׁעַת פָּנִים, אַרְבַּעִים וְתַשְׁעַת אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם, שֵׁשׁ תַּבּוֹת
 הַתַּבּוֹת שֶׁל הַיְחֻד הָעֲלִיוֹן, ו' עֲלִיוֹנָה

בְּלֹא וְאִ"ו בְּאַמְצַעִיתָא, אִיהוּ מ"ט. (נ"א בְּלֹא א' דְּאַמְצַעִיתָא
 דו"ו) וְצָדִיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע. וּמֵאֵן גָּרָם דָּא.
 א'. אַחַד מִחֲמִשִּׁים. דְּחֲמִשִּׁין תַּרְעִין אֲתִיְהִיבוּ לָךְ,
 חֲסֵר חַד, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מְאִירִי מִתְּנִיתִין, חֲמִשִּׁים
 שְׁעָרֵי בִּינָה נִמְסְרוּ לְמִשָּׁה, חוּץ מְאַחַד. וְהָאִי אִיהוּ
 א', דְּחֲסֵר מִחֲמִשִּׁין, וְאַשְׁתָּאֵר מ"ט, וְדָא גָרָם לָךְ
 צָדִיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע. מְאִי רָשָׁע. דָּא סְמָא"ל.

וְהָאִי אִיהוּ מ"ט, מִן מִטָּה דִּילָךְ, דְּאַתְמַר בִּיהּ (שמות
 יז) וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. (דְּמִטָּה אַחֲרָא אֵית לָךְ) מִטָּה
 דִּילָךְ הוּא מִטָּה דְּמִשָּׁה, וּבִגִּין דָּא א, דְּאִיְהִי בִּינָה,
 חוּזְרַת לָךְ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּמִתְּנִיתִין, אֶלְף בִּינָה.
 דְּחֲזֹרַת לָךְ בְּתִיּוּבְתָא, וְתִיעוּל בֵּין ו"ו, וְאַתְעָבִיד
 וְאִ"ו, לְקַיִים בְּךָ לְיִשְׂרָאֵל, (ישעיה נד) וּבִרְחֻמִּים גְּדוּלִים
 אֶקְבֹּצְךָ. (ירמיה ל"א) (וּבְתַחֲנוּנִים אוּבִילִים) בְּתַמְנָן וְאִילָךְ יִתְקַיִים

לשון הקודש

וְהָ גָרָם לָךְ צָדִיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע. מִי
 הָרָשָׁע? זֶה סְמָא"ל.

וְזַחוּ מ"ט, מִהַמִּטָּה שְׁלָךְ, שְׁנַמְרָבוּ
 (שמות יז) וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. הַמִּטָּה שְׁלָךְ
 הוּא הַמִּטָּה שֶׁל מִשָּׁה, וּמִשּׁוּם זֶה א,
 שֶׁהִיא בִּינָה, חוּזְרַת לָךְ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה
 בְּמִשְׁנָה, אֶלְף בִּינָה. שֶׁהִיא חוּזְרַת לָךְ
 בְּתִשּׁוּבָה וְתַכְנִים בֵּין ו"ו, וְתַעֲשֶׂה וְאִ"ו,
 לְקַיִם בְּךָ לְיִשְׂרָאֵל, (ישעיה נד) וּבִרְחֻמִּים
 גְּדוּלִים אֶקְבֹּצְךָ (ירמיה לא) (וּבְתַחֲנוּנִים אוּבִילִים).

תַּפְאֲרַת. שֵׁשׁ תַּבּוֹת שְׁנִיּוֹת שֶׁל בְּרוּךְ
 שֵׁם, ו' שְׁנֵי צָדִיק. מ"ט. בְּאַמְצַע ו.
 וְיִשְׁאֲוֶהוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים.

בְּלֹא וְאִ"ו בְּאַמְצַע, הוּא מ"ט. (בְּלֹא א'
 הָאֲמְצַעִית שֶׁל ר"ו) וְצָדִיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע, וּמִי
 גָרַע אֵת זֶה? א'. אַחַד מִחֲמִשִּׁים,
 שְׁחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים נִתְּנוּ לָךְ חֲסֵר אַחַד,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵי הַמִּשְׁנָה, חֲמִשִּׁים
 שְׁעָרֵי בִּינָה נִמְסְרוּ לְמִשָּׁה חוּץ מְאַחַד.
 וְזֶהוּ א' שְׁחֲסֵר מִחֲמִשִּׁים, וְנִשְׁאַרְוֵי מ"ט,

בך, לא יתן לעולם מוט לצדיק.

בְּתֵּהוּא זְמָנָא, יתְקַיִּמוּ בְךָ תִּרְיִן פְּקוּדִין. תְּדַ, (דברים)
 (כב) הָקָם תָּקִים עִמּוֹ. תִּנְיֵנָא, (שמות כג) עֲזוּב
 תַּעֲזוּב עִמּוֹ. הָקָם עִם ו' עֲלָאָה, מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן.
 תָּקִים עִם ו' תִּנְיֵנָא. עִמּוֹ, דָּא בֶן עֲמָרָם, דִּסְלִיקַת
 לְבִינָה דְאִיהִי א'.

וּלְמֵאן הָקָם תָּקִים. לָאָת ה'. דְּנִפְלַת בְּאֶלְפָּה
 חֲמִשָּׁאָה, בְּתֵר תִּרְיִן וְשִׁבְעִין, כְּמִנֵּין עֲזוּ"ב
 תַּעֲזוּב עִמּוֹ. עֲזוּב: ע"ב ז"ו. וְדָא תִּרְיִן וְשִׁבְעִין
 שְׁמָתָן, וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. דָּא וָא"ו מִן וְה"ו, תִּפְּנֵן עֲזָר,
 וְלֹא קִימָה, וְהָאִי אִיהוּ עֲזוּב תַּעֲזוּב, תִּפְּנֵן (דברים יא)
 בְּעֵת"ו יוֹרָה וּמִלְקוּשׁ וְאַסְפָּת דְּגִנְגָּד וְתִירְשָׁד
 וַיִּצְהָרָד, דְּאִינֹן יִשְׂרָאֵל. לָקַט שִׁבְחָהּ וּפְאָה, (ויקרא יט)
 לָעֲנִי וּלְגֵר תַּעֲזוּב אוֹתָם.

לשון הקודש

שְׁנַפְלָה בְּאֶלְפָּה הַחֲמִישִׁי אַחֵר ע"ב, כְּמִנֵּין
 עֲזוּ"ב תַּעֲזוּב עִמּוֹ. עֲזוּב – ע"ב ז"ו. וְהָ
 שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת, וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. זָה
 וָא"ו מִן וְה"ו, שֵׁם עֲזָר, וְלֹא קִימָה, וְהָו
 עֲזוּב תַּעֲזוּב, שֵׁם (שם יא) בְּעֵתוֹ יוֹרָה
 וּמִלְקוּשׁ וְאַסְפָּת דְּגִנְגָּד וְתִירְשָׁד וַיִּצְהָרָד,
 שְׁהִם יִשְׂרָאֵל. לָקַט שִׁבְחָהּ וּפְאָה, (ויקרא יט)
 לָעֲנִי וּלְגֵר תַּעֲזוּב אוֹתָם.

מִשָּׁם וְאִילָף יתְקַיִּמוּ בְךָ, לֹא יתֵּן לְעוֹלָם
 מוֹט לְצַדִּיק.

בְּאֵתוֹ זְמַן יתְקַיִּמוּ בְךָ שְׁתֵּי מִצְוֹת:
 אַחַת – (דברים כב) הָקָם תָּקִים עִמּוֹ. שְׁנִיָּה
 – עֲזוּב תַּעֲזוּב עִמּוֹ. הָקָם עִם ו' עֲלִיוָנָה,
 מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן. תָּקִים עִם ו' שְׁנִיָּה. עִמּוֹ –
 זָה בֶן עֲמָרָם, שְׁעֲלִית לְבִינָה שְׁהִיא א'.
 וְאַתְּ מִי הָקָם תָּקִים? אַתְּ אוֹת ה',

הָכָא אוֹלִיפְנָא פִּקּוּדָא תְּלִיתָא. וְצָרִיךְ לְאַחֲזֹרָא
עַלֵּייהוּ, דְּהָא מִסְטָרָא דְצָדִיק, עָנִי, עֲזוּב
תַּעֲזוּב, צָדִיק. עֲמוּ, דָּא בֶן עֲמָרָם. וְהָאִי אִיהוּ לָעָנִי
וְלִגְר תַּעֲזוּב אוֹתָם. גֵּר אַנְתָּ בְּגוֹוְנָא דְאַתְמָר בְּךָ
בְּקִדְמִיתָא עִם עָנִי, (שמות יח) גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִבְרִיָּה.

אַבְל הַקָּמָה, בְּדִרְגָּא דִּילָךְ, הָקָם ו' תַּתָּא. תָּקִים
עֲמוּ: עִם בֶּן עֲמָרָם, בְּדִרְגָּא עֲלָאָה דִּילָךְ,
תַּפְּאֶרֶת. בְּמ"ה דִּילָךְ, שְׂמָא מִפְּרָשׁ בְּשָׁלִימוּ. בְּתַר
ק' ק' דְּהָקָם תָּקִים, (ובגין דא הָקָם תָּקִים) אֲשֶׁתָּאָר תִּים.
מָאִי קָא אַחֲזִי. (בראשית כה) יַעֲקֹב אִישׁ תָּם. עֲמוּ: עִם
בֶּן עֲמָרָם, יוֹקִים. הָקָם: צָדִיק. תָּקִים: תָּם.

פִּקּוּדָא בְּתַר דָּא לְפָדוּת עֶבֶד עֲבָרִי וְאַמָּה
הָעֲבָרִיָּה, לִיעֵד אָמָה הָעֲבָרִיָּה, לָדוֹן
בְּקִנְיָן עֶבֶד עֲבָרִי, הָעֵנֶק תַּעֲנִיק לוֹ. הָדָא הוּא

לשון הקודש

בְּדִרְגָּה עֲלִיוְנָה שְׁלָךְ, תַּפְּאֶרֶת. בְּמ"ה
שְׁלָךְ הָשֵׁם הַמְּפָרֵשׁ בְּשָׁלְמוֹת. אַחֲרַי ק' ק'
שֶׁל הָקָם תָּקִים (ומשום דא הָקָם תָּקִים) נִשְׁאָר
תִּים. מַה זֶה מְרָאָה? (בראשית כה) יַעֲקֹב אִישׁ
תָּם. עֲמוּ - עִם בֶּן עֲמָרָם יָקִים. הָקָם -
צָדִיק. תָּקִים - תָּם.

מִצְוָה אַחֲרָא זֶה לְפָדוּת עֶבֶד עֲבָרִי וְאַמָּה
הָעֲבָרִיָּה, לִיעֵד אָמָה הָעֲבָרִיָּה לָדוֹן

בָּאֵן לְמִדְנָה מִצְוָה שְׁלִישִׁית. וְצָרִיךְ לַחֲזוֹר
עַלֵּיהֶם, שְׁתַּרֵּי מִצְד הַצָּדִיק, עָנִי - עֲזוּב
תַּעֲזוּב, צָדִיק. עֲמוּ - זֶה בֶּן עֲמָרָם. וְהוּא
לָעָנִי וְלִגְר תַּעֲזוּב אוֹתָם. גֵּר אַתָּה בְּמוֹ
שְׁנַאֲמָר בְּךָ בְּתַחֲלָה עִם עָנִי, (שמות יח) גֵּר
הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִבְרִיָּה.

אַבְל הַקָּמָה בְּדִרְגָּה שְׁלָךְ, הָקָם - ו'
תַּחֲתוֹנָה. תָּקִים עֲמוּ - עִם בֶּן עֲמָרָם,

דְּכַתִּיב, כִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. מָאִי
 שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. וּמָאִי קִנְיָן דִּילִיָּה. אֵלָא בְּסִתְרֵי
 תוֹרָה, מְטַטְרוּן עֶבֶד יִי, כִּלְיָל שִׂית סְטָרִין, כְּחוּשְׁבֹן
 שִׂית אֲתָנוּן דִּילִיָּה, שִׂית סְדְרֵי מִשְׁנָה. וּבְהוֹן אִית
 לִיָּה לְבַר נָשׁ לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה, לְמַחְוֵי לִיָּה עֶבֶד,
 (ס"א מְמַבֵּר) לְמַעֲבַד קִנְיָן כְּסָפּוּ, דְּכָסֵף יְמִינָא, דְּאַבְרָהָם
 חֶסֶד דְּרָגָא דִּילִיָּה, אֲוֵרִיתָא מִתַּמָּן אֲתִיָּהִיבַת.

וּמָאִין דְּאַשְׁתַּדֵּל בָּהּ, בְּגִין לְזַכָּאָה (כָּהֵן) לְעֵלְמָא
 דְּאַתִּי, אֲקָרִי קִנְיָן. כְּסָפּוּ: עֵלְמָא דְּכִסּוּפָא.
 קִנְיָן: עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית יד) אֵל עֵלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
 (מְשַׁלִּי ד) קִנְיָה חֲכֻמָּה קִנְיָה בִּינָה. קִנְיָה לוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה.
 רַבּוּ בְּתֵר דְּקִנְיָה לוֹ, גְּאוּלָּה תַּהֲיָה לוֹ. אִית דְּאִיהוּ
 קִנּוּי (לִיָּה) לְעוֹלָם, וְאִית דְּאִיהוּ קִנּוּי לִיָּה שִׂית שְׁנִין.
 מָאִין דְּאִיהוּ קִנּוּי לִיָּה לְעוֹלָם, כְּתִיב בֵּיהּ, וְרָצַע

לשון הקודש

הַתּוֹרָה נִתְּנָה מִשָּׁם.
 וּמָאִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ כְּדִי לְזַכּוֹת לְעוֹלָם
 הַבָּא, נִקְרָא קִנְיָן. כְּסָפּוּ – עוֹלָם הַכְּסוּפָּה.
 קִנְיָן – עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית יד) אֵל עֵלְיוֹן קוֹנֵה
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ. קִנְיָה חֲכֻמָּה קִנְיָה בִּינָה. קִנְיָה
 לוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה. רַבּוּ אַחֵר שְׁקִנְיָה לוֹ,
 גְּאוּלָּה תַּהֲיָה לוֹ. יֵשׁ שְׁהוּא קִנּוּי (לו)
 לְעוֹלָם, וְיֵשׁ שְׁהוּא קִנּוּי לוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים. מִי
 שְׁהוּא קִנּוּי לוֹ לְעוֹלָם, כְּתוּב בּוֹ וְרָצַע

בְּקִנְיָן עֶבֶד עֲבָרֵי, הַעֲנִיק תַּעֲנִיק לוֹ. זֶהוּ
 שְׁפָתוּב כִּי תִקְנָה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים
 יַעֲבֹד. מָהֵן שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, וּמָהוּ קִנְיָנוּ?
 אֵלָא בְּסִתְרֵי תוֹרָה, מְטַטְרוּן עֶבֶד ה' ^{ה'}
 כּוֹלֵל שְׂשָׁה צְדָדִים כְּחוּשְׁבֹן שֵׁשׁ
 אוֹתִיוֹתָיו, שְׂשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. וּבְהֵן יֵשׁ
 לְאַדָּם לְעַבֵּד לְרַבּוֹנוֹ לְהִיּוֹת לוֹ עֶבֶד
 (מְמַבֵּר), לְעַשׂוֹת קִנְיָן כְּסָפּוּ שֶׁל כְּסָף יְמִין,
 שְׂאֵבְרָהֶם חֶסֶד הוּא הַדְּרָגָה שְׁלֹו,

אֲדַנְיוּ אֶת אֹזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוּ לְעוֹלָם. לִית עוֹלָם,
אֵלָא עוֹלָמוֹ (דף קט"ו ע"ב) שֶׁל יוֹבֵל, דְּאֵינוֹן חֲמִשִּׁין. וְדָא
קְרִיאַת שְׁמַע, דְּתַמָּן כ"ה כ"ה אֲתוּוֹן, עֲרַבִּית
וְשַׁחֲרִית. חֲמִשִּׁין תַּרְעִין דְּבִינָה.

בְּתַר דְּמִיחָד בְּחוֹן בַּר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא,
דְּאִיהוּ עֶבֶד דִּילִיָּה, בְּעוֹל תַּפְלִין עַל רִישִׁיָּה.
וְאֵין דִּילִיָּה רְצִיעָא פְּתִיחָא לְמִשְׁמַע קְרִיאַת שְׁמַע,
דְּשְׁמַע, בְּכָל לָשׁוֹן שְׁאַתָּה שׁוֹמַע, דְּחֵינּוּ מִשְׁמַעוֹת.

דְּכִמָּאן דְּפִדְיוֹן דִּילִיָּה תְּלוּיָה בְּקְרִיאַת שְׁמַע, דְּאִיהוּ
רָזָא דְּחֲמִשִּׁין, לִית לִיָּה פִּדְיוֹן עַל יַד אַחֲרָא
בְּגִלְגּוּלָא, דְּמְרוּצָע הוּא לְמֵאֲרִיָּה, הָכָא לָא אֲתַמַּר
(ויקרא כה) אִזְּ דִּדּוּ אִזְּ בֶּן דִּדּוּ יִגְאָלְנוּ. דְּבִצְלוּתָא דְּבַר
נָשׁ, אִיהוּ בְּעֶבֶד, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד.
וְאִין עֲבוּדָה, אֵלָא תַּפְלָה. שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד: ג'

לשון הקודש

קְרִיאַת שְׁמַע, הָרִי שְׁמַע – בְּכָל לָשׁוֹן
שְׁאַתָּה שׁוֹמַע, שְׁהֵינּוּ מִשְׁמַעוֹת.

שְׁמִי שְׁפִדְיוֹנוֹ תְּלוּי בְּקְרִיאַת שְׁמַע,
שֶׁהוּא סוּד שֶׁל חֲמִשִּׁים, אִין לוֹ פִּדְיוֹן עַל
יְדֵי אַחַר בְּגִלְגּוּל, שְׂרָצוּעַ הוּא לְרַבּוֹנוּ.
כָּאֵין לָא נֶאֱמַר אִזְּ דִּדּוּ אִזְּ בֶּן דִּדּוּ
יִגְאָלְנוּ. שְׁבַת־פֶּלֶת הָאָדָם הוּא כְּמוֹ עֶבֶד
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, וְאִין עֲבוּדָה

אֲדַנְיוּ אֶת אֹזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוּ לְעוֹלָם. אִין
עוֹלָם אֵלָא עוֹלָמוֹ שֶׁל יוֹבֵל, שֶׁהֵם
חֲמִשִּׁים. וְזוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁשֶּׁם כ"ה כ"ה
אוֹתִיּוֹת, עֲרַבִּית וְשַׁחֲרִית. חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי
בִּינָה.

אַחַר שְׁמִיחָד בְּהֵם הָאָדָם אֶת הַקְּדוּשָׁה
בְּרִידָּהּ הוּא, שֶׁהוּא עֶבֶד שְׁלוֹ, בְּעַל תַּפְלִין
עַל רִאשׁוֹ, וְאֹזְנוֹ נִרְצָעָה וּפְתוּחָה לְשְׁמַע

ראשונות, וג' אחרונות דשליח צבור אפיק ליה
 לבר נש ידי חובתו, למאן דלא ידע לצלחה בהו
 בצדיק חי עלמא, אתקרי בהו, על שמייה. בעז,
 צדיק, גואל, קרוב, ונאמן. (נ"א ותמן).

קרוב יי' לכל קוראיו. (תהלים קמה) וטב ליה לבר נש,
 (משלי כז) שכן קרוב מאח רחוק, דהיינו
 עמודא דאמצעיתא, דאיהו בן ית, דאסתלק לעילא
 דאיהו בינה, דעולם דא, עולמו של יובל, דאיהו
 חמשין אתון דיחידא. דבעלמא דין, יכיל בר נש,
 למחוי ליה פדיון בצדיק, ו' שנין דכליל תלת
 קדמאין, ותלת בתראין דצלזתא. ו' זעירא, אינון
 (נ"א איהו) שית שנין יעבוד.

אבל בעלמא דאתי, דאיהו עולמו של יובל,
 דתמן נ' אתון דקריאת שמע, לית שליח

לשון הקודש

האמצעי, שהוא בן ית, שהתעלה
 למעלה שהוא לבנה, שעולם זה הוא
 עולמו של יובל, שהוא חמשים אותיות
 היחוד. שבעולם הזה יכול אדם להיות
 לו פדיון בצדיק ו' שנים שפולל שלש
 ראשונות, ושלש אחרונות של התפלה.

ו' קטנה הוא שש שנים יעבד.
 אבל בעולם הבא, שהוא עולמו של

אלא תפלה. שש שנים יעבד - ג'
 ראשונות וג' אחרונות של שליח צבור
 מוציא את האדם ידי חובתו למי שלא
 יודע להתפלל בהם, שצדיק חי העולם
 נקרא בהם על שמו. בעז, צדיק, גואל,
 קרוב ונאמן. (ושם)

קרוב ה' לכל קוראיו. וטוב לו לאדם
 שכן קרוב מאח רחוק, שהינו עמוד

צבור אפיק ליה מחזקה. בגין דלית ליה פדיון על ידי אחרים. ובגין דא שמע, בכל לשון שאתה שומע. ובגין דא קא רמז, אם אין אני לי מי לי. מ"י: ודאי עולמו של יובל.

מִיָּד דְּשָׁמְעוּ מִלִּין אֱלִין, מֵאֲרִי מְתִיבְתָּאן דְּחֹו נַחְתִּי עִם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, פְּתַחוּ וְאִמְרוּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, פִּי שְׂכִינְתָּא עֲלָא וְתַתָּא, דְּבִתְרוּוֹיִיהוּ קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא פֶּה אֶל פֶּה מִלִּיל עֶמְדָּה בְּקִרְיַת שְׁמַע, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ, (תהלים קמט) רֹמְמוֹת אֶל בְּגִרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בִּידָם. דְּהָא וְדָאִי, י', רִישָׁא דְּחֶרֶבָא, דְּאֶסְתֵּר שְׁפָה דִּילָךְ. ו', לִישְׁנָא דְּחֶרֶבָא דִּילָךְ. ה', תִּרְיִן פִּיפִיּוֹת, בְּתִרְיִן שְׁפֹון דִּילָךְ. וְהָא וְדָאִי, שְׁמָא דְּמָרְךָ, מִמִּלִּל בְּפֹמְךָ. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, אִיהוּ בְּמַחְשַׁבְתְּךָ דְּאֶפִּיק אֱלִין חֲמוּשִׁין מִפּוֹמְךָ.

לשון הקודש

הַיְשִׁיבוֹת שְׁחִיו יוֹרְדִים עִם הַמְּנוּחָה הַקְדוּשָׁה, פְּתַחוּ וְאִמְרוּ, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, פִּי הַשְׂכִּינָה הַעֲלִינָה וְהַתְּחַתְּנָה, שְׂבִשְׁתִּיהֶן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּבֵר עֶמְדָּה אֶל פֶּה בְּקִרְיַת שְׁמַע, שְׁנַאֲמַר בּוֹ (תהלים קמט) רֹמְמוֹת אֶל בְּגִרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בִּידָם. שְׁהִי וְדָאִי י' רֹאשׁ הַחֶרֶב שְׁפֹכֶבֶת אֶת הַשְׁפָּה שְׁלָךְ. ו' לְשׁוֹן הַחֶרֶב שְׁלָךְ. ה' ה'

יובל, שְׁשֵׁם חֲמִשִּׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל קִרְיַת שְׁמַע, אֵין שְׁלִית צִבּוֹר מוֹצִיא אוֹתוֹ יְדִי חוֹבְתוֹ, מִשּׁוּם שְׁאֵין לוֹ פְּדִיוֹן עַל יְדֵי אַחֲרִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ שְׁמַע, בְּכָל לְשׁוֹן שְׁאֵתָה שׁוֹמֵעַ. וּמִשּׁוּם כֶּךָ רֹמּוֹ, אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי. מ"י – וְדָאִי עוֹלְמוֹ שֶׁל יוֹבֵל.

מִיָּד שְׁשָׁמְעוּ דְּבָרִים הַלְלוּ רֹאשִׁי

בְּיָדַי, בְּגִין מַלִּין אֵלִין, אֵלֵיהּ אֲתַעֲבָב לְעִילָא,
 דְּתַפִּים אִיהּ. דְּלֹא נָחִית לְגַבָּךְ, דְּהָא
 בְּכַמָּה עֲתָרָא הָוָה נָחִית לְגַבָּךְ. וְאִיהּ תַּפִּים לְעִילָא,
 דְּלֹא נָחִית לְגַבָּךְ. בְּגִין דְּעֲנִיּוּתָא דִּילָךְ, אִיהּ פְּרוּקָא
 לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא מָשִׁיחַ אָמַר, עַד דְּיִיְתִי עָנִי,
 וְהָאִי אִיהּ דְּכַתִּיב, (ישעיה נג) וּבַחֲבוּרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

אָמַר לוֹן, אִי הָכִי, נַעֲבַד לִיהּ הַתָּרָה, וִיְהֵא נָחִית
 לְגַבָּאִי, דְּחָשִׁיב הוּא גַבָּאִי, מִכָּל מָמוּנָא
 דְּעָלְמָא. וְהָא אָנָּא מַחִיל וְשָׂרִי לִיהּ, וּמַתִּיר לִיהּ
 אוּמָאָה. וְאַתּוֹן אוֹף הָכִי שָׂרוּ לִיהּ וְאִי צָרִיךְ הַתָּרָה
 יִתִּיר, נִשְׁתַּדֵּל בְּהַתָּרְתִּיהּ, דִּיְהֵא נָחִית גַּבָּאִי.

אָמַר לִיהּ בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, שְׁבוּעַת יִי, אִיהּ
 שְׂכִינְתָּא, בַּת יְחִידָה. וְלֹא לְמַנָּא תַקִּינוּ

לשון הקודש

שְׂכִיבָא עָנִי, וְהוּא שְׂכַתּוּב (ישעיה נג)
 וּבַחֲבוּרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

אָמַר לָהֶם, אִם כְּךָ, נַעֲשֶׂה לוֹ הַתָּרָה
 וְיֵרֵד אֵלַי, שְׁחָשׁוּב הוּא לִי מִכָּל מָמוֹן
 שֶׁל הָעוֹלָם, וְהִרְיֵנִי מוֹחֵל וּמִשְׁחַרֵּר אוֹתוֹ
 וּמַתִּיר לוֹ אֶת הַשְּׁבוּעָה, וְאָף אַתֶּם
 הַתִּירוּ לוֹ. וְאִם צָרִיךְ הַתָּרָה יוֹתֵר,
 נִשְׁתַּדֵּל בְּהַתָּרְתּוֹ, כְּדִי שְׂיֵרֵד אֵלַי.

אָמַר לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁבוּעַת ה',
 הִיא שְׂכִינָה, בַּת יְחִידָה. וְלֹא לְחָנֶם תַּקְנוּ

שְׁתֵּי פִיפְיוֹת, בְּשְׁתֵּי שְׁפָתוֹתֶיךָ. וְהִרֵי
 וְדֹאִי שֵׁם רַבּוֹנְךָ מְדַבֵּר בְּפִיךָ. יו"ד ה"א
 וְאִ"ו ה"א הוּא בְּמַחְשַׁבְתְּךָ שְׁמוּצִיא אֶת
 הַחֲמָשִׁים הַלָּלוּ מִפִּיךָ.

בְּיָדַי מִשּׁוּם הַדְּבָרִים הַלָּלוּ אֵלֵיהּ
 הַתַּעֲבָב לְמַעַלָּה, שְׁהוּא תַּפּוּס, שְׁלֹא
 יוֹרֵד אֵלֶיךָ, שְׁהִירֵי בְּכַמָּה עֶשֶׂר הִיָּה יוֹרֵד
 אֵלֶיךָ, וְהוּא תַּפּוּס לְמַעַלָּה, שְׁלֹא יוֹרֵד
 אֵלֶיךָ. מִשּׁוּם שְׁהָעָנִי שָׁלָךְ הוּא גְּאֻלָּה
 לְיִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם כְּךָ אָמַר מָשִׁיחַ, עַד

תַּלְתַּ בְּנֵי נָשָׂא, לְמַפְטָר לִיָּהּ. אֵלָּא, ש' דְּשַׁבָּת, תַּלְתַּ
עֲנִפִי אֲבָהֶן, בַּת יְחִידָה. שְׁבוּעָה. דְּאַשְׁתַּתַּפַּת (ס"א ב'ה
בּוֹרֵסָא וּדְאִי) בְּהוּ.

בּוֹדְאִי, שְׁבוּעָה לָא חָלָה אֵלָּא עַל דְּבַר שְׂיִישׁ בּו
מַמָּשׁ. גִּדָּר חָל, אֲפִילוּ עַל דְּבַר שְׂאִין בּו
מַמָּשׁ. וְהָא אוֹקְמוּהָ בְּמִתְנִיתִין. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא
יִתִּיר אָמְרוּ, גִּדָּרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלִין, וְכָל
הַנִּשְׁבַּע בָּאֵלוּ נִשְׁבַּע בַּמֶּלֶךְ עֲצָמוּ. וְכָל הַנּוֹדֵר,
בְּאִילוּ נוֹדֵר בְּחֵי הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לוֹן רַעֲיָא מְהִימְנָא, מָאֲרִי דְּמִתִּיבְתָּאן,
יִדְעָנָא בְּכוּ, דְּאַתּוֹן יִדְעִין, אֲבָל הַחֲוָא
דְּמִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, יִתְחַדֵּשׁ לוֹן
חֲדוּשִׁין, דְּהָא וּדְאִי אָמַר קַהֲלָת, (קהלת א) אִין כָּל
חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, אֲבָל לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמֶשׁ, יֵשׁ

לשון הקודש

גְּבִי שְׁבוּעוֹת עוֹלִים, וְכָל הַנִּשְׁבַּע בָּאֵלוּ
נִשְׁבַּע בַּמֶּלֶךְ עֲצָמוּ, וְכָל הַנּוֹדֵר בָּאֵלוּ
נוֹדֵר בְּחֵי הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לָהֶם רוּעָה הַנֶּאֱמָן, רֵאשֵׁי יְשִׁיבוֹת,
יִדְעָתִי בְּכֶם שְׂאֵתֶם יוֹדְעִים, אֲבָל אוֹתוֹ
שְׁמַחֲדֵשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית
יִתְחַדֵּשׁ לָכֶם חֲדוּשִׁים, שְׁחֲרִי וּדְאִי קַהֲלָת
אָמַר, (קהלת א) אִין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ.

שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי אָדָם לַפְטָר אוֹתוֹ, אֵלָּא ש'
שֶׁל שַׁבָּת, שְׁלֹשֶׁת עֲנִפִי הָאֲבוֹת, בַּת
יְחִידָה, שְׁבוּעָה שֶׁהַשְׁתַּתַּפָּה (בה כסא ודאי)
בָּהֶם.

בּוֹדְאִי שְׁבוּעָה לָא חָלָה אֵלָּא עַל דְּבַר
שְׂיִישׁ בּו מַמָּשׁ. גִּדָּר חָל אֲפִילוּ עַל דְּבַר
שְׂאִין בּו מַמָּשׁ, וְהֲרִי פִרְשׁוּהָ בְּמִשְׁנָה.
וְלֹא עוֹד, אֵלָּא יוֹתֵר אָמְרוּ, גִּדָּרִים עַל

לו. ובסתרי תזרה אנא בעינא למימר, (תהלים פד)
שמש ומגן יי' אלהים צבאות, בעלמא דיליה, ולא
בעלמא דהדיוט, אף על גב דזה לעומת זה עשה
האלהים, מגו חשוכא, נפיק נהורא.

ובודאי עלמא דאתי, בינה, איהי למעלה
מהשמש, דאיהו עמודא דאמצעיתא.
נדרים מתמן, על גבי שבועה עולים, וחלין על
דבר שאין בו ממש, בגין דשבועה איהו עלמא דין,
דלית ליה קיומא, אלא על יסוד, הדא הוא דכתיב,
(משלי י) וצדיק יסוד עולם. (דף קט"ז ע"א).

וביה אומאה, דכתיב, (רות ג) חי יי' שכבי עד
הבקר. דשכינתא תתאה, בותל מערבי,
דיורא דיליה. על שם דאיהו תל שהכל פונים בו.
כ"ו ת"ל, יהי"ה כ"ו, ודאי שכינתא, איהו תל דיליה.

לשון הקודש

דבר שאין בו ממש, משום שהשבועה
הוא העולם הזה, שאין לו קיום אלא על
יסוד. זהו שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד
עולם.

ובו שבועה, שכתוב חי ה' שכבי עד
הבקר. ששכינה תחתונה, בתל מערבי
הוא הדיור שלה, על שם שהוא תל
שהכל פונים בו. כ"ו ת"ל, ידו"ד כ"ו,
ודאי שכינה היא תל שלו, על שם (שיר

אבל למעלה מן השמש יש לו. ובסתרי
תזרה אני רוצה לומר, (תהלים סד) שמש
ומגן ה' אלהים צבאות, בעולם שלו,
ולא בעולם של הדיוט. אף על גב שזה
לעמת זה עשה האלהים, מתוך החשכה
יוצא האור.

ובודאי בעולם הבא, בינה היא למעלה
מהשמש, שהוא עמוד האמצעי. משם
עולים נדרים על גבי שבועה וחלים על

עַל שָׁם, (שיר השירים ה) קְנוּצוֹתָיו תִּלְתָּלִים שְׁחֹרֹת כְּעוֹרֵב
 וְאוֹקְמוֹהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תִּלֵּי תֵלִים שֶׁל הֶלְכוֹת.
 (קוץ) ד' מִן אֶחָד, תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. וְהָאִי קוֹץ,
 הוּא אֶחָד בֵּין א"ח, וּבֵין ד', הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברי
 הימים א כט) כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְתִרְגָּם יְהוֹנָתָן,
 דְּאֶחָד בְּשָׁמַיָא וּבָאָרְעָא.

וְעָלִיהָ אוֹקְמוֹהָ מֵאֲרֵי מִתְנִיתִין בְּחִיגָה, עַל מַה
 הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל עַמּוּד אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ
 צִדִּיק, שְׁנֵאמַר וְצִדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. וּבִנְדָאִי אִיהוּ
 בְּרִית דְּשְׁבוּעָה, דְּעָלִיהָ קִיּוּמִין א"ח ד', דְּאִינוּן
 שְׁמַיָא וְאָרְעָא, דְּכְּתִיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי
 יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. א"ח
 שָׁמַיִם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מלכים א ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע
 הַשָּׁמַיִם. ד', הָאָרֶץ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה סו)
 וְהָאָרֶץ הָדוּם רִגְלִי.

לשון הקודש

ה) קְנוּצוֹתָיו תִּלְתָּלִים שְׁחֹרֹת כְּעוֹרֵב. וּפִרְשׁוּהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תִּלֵּי תֵלִים שֶׁל הֶלְכוֹת. (קוץ) ד' מִן אֶחָד, תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. וְהַקוֹץ הֵזֶה אֶחָד בֵּין א"ח וּבֵין ד'. וְהוּא שְׁכָתוּב כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְתִרְגָּם יְהוֹנָתָן, שְׁאֶחָד בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. וְעָלִיו בָּאָרוּ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה בְּחִיגָה, עַל מַה הָעוֹלָם עוֹמֵד? עַל עַמּוּד אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ צִדִּיק, שְׁנֵאמַר וְצִדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם. וּבִנְדָאִי הוּא בְּרִית שֶׁל שְׁבוּעָה שֶׁעָלִיו עוֹמְדִים א"ח ד', שֶׁהֵם שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׁכָתוּב (ירמיה א) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. א"ח שָׁמַיִם, וְהוּא שְׁכָתוּב (מלכים א ח) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. ד' הָאָרֶץ, וְהוּא שְׁכָתוּב (ישעיה סו) וְהָאָרֶץ הָדוּם רִגְלִי.

וּבְגִין דְּבְרִית אֶחִיד בֵּין שָׁמַיָא וְאַרְעָא, וְכִיָּה
 שְׂבוּעָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, חֵי יִי' שְׂכְּבִי עַד
 הַבֶּקֶר. מָאן דְּאוּמֵי בַשְּׁמַיָּה לְשַׁקְרָא, כְּאִילוּ הָרַם
 בְּנִינָא דְשָׁמַיָא וְאַרְעָא, וְאַהֲדָר עֲלָמָא לְתַחוּ וְכַחוּ.
 דְּאִי בַר נָשׁ יַעֲדֵי קוּצָא דְד' מִן אַחַד יִשְׁתָּאֵר אַחֵר,
 סָמַיָא"ל בְּאַתְרֵיהּ שְׁקֵר. וְכֵאלּוּ הָהוּא בַר נָשׁ בְּנֵי
 שָׁמַיָא וְאַרְעָא עַל שְׁקֵר. וְקוּשְׁטָא קֵאִי, שְׁקֵרָא לֹא
 קֵאִי. הָרַם בְּנִינָא, וְנִפְלוּ שָׁמַיָא וְאַרְעָא.

וְהֵאֵי אִיהוּ כְּאִילוּ הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ תַּפְאֶרֶת
 יִשְׂרָאֵל. דְּמָאן יַחִיב אֶרֶץ בַּשְּׁמַיִם, דְּקֹאֲמַר
 (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ. אֵלָּא וְדֵאִי דָא
 שְׂכִינְתָּא, וְתַפְאֶרֶת עֲמָהּ, דְּלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִינָהּ
 בְּנִפְּלוּ דִילָהּ, לְקַיָּים בָּהּ (יִשְׁעִיָּה מֵב) אֲנִי יִי' הוּא שְׁמִי
 וְכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. וּמִנָּלָן דְּאַמֶּת נָפַל עֲמָהּ,
 דְּכְּתִיב, (דְּנִיָּאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת אֶרְצָה. וּמָאן דְּאוּמֵי

לשון הקודש

עומד, שְׁקֵר לֹא עומד. הָרַם הַבְּנִין, וְנִפְלוּ
 שְׁמַיִם וְאַרְץ.

וְזַהוּ כְּאִילוּ הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ
 תַּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. שְׁמִי נותן אֶרֶץ
 בַּשְּׁמַיִם, שְׁאֲמַר (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשְׁמַיִם
 אֶרֶץ? וְדֵאִי זֶה שְׂכִינָהּ, וְתַפְאֶרֶת עֲמָהּ,
 שְׁלֹא נִפְרַד מִמֶּנָּה בְּנִפְּלִיתָהּ, לְקַיָּים בָּהּ
 (יִשְׁעִיָּה מֵב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחֵר

וּמַשְׁוֵם שְׂבָרִית אַחוּזָה בֵּין שְׁמַיִם וְאַרְץ
 וְכֵה שְׂבוּעָה, זֶהוּ שְׂכָתוֹב חֵי ה' שְׂכְּבִי
 עַד הַבֶּקֶר. מִי שְׁנִשְׁבַּע בְּשִׁמוֹ לְשַׁקְרָא,
 כְּאִילוּ הָרַם אֶת בְּנִין הַשְּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ
 וְהַחֲזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתַחוּ וְכַחוּ. שְׁאֵם
 אָדָם יִזְיוּ תְּקוּץ שֶׁל ד' מִן אַחֵר, יִשְׁאֵר
 אַחֵר, סְמַיָּא"ל בְּמִקְוָמוֹ שְׁקֵר. וְכֵאלּוּ אוֹתוֹ
 אִישׁ בּוֹנֶה שְׁמַיִם וְאַרְץ עַל שְׁקֵר. וְאַמֶּת

קוּשְׁטָא, הוּא מְקַיִים (תהלים פה) אֲמַת מִ"אַרְץ תִּצְמַח,
 דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, דְּבִיהּ אִיהוּ קַיִמָא
 בְּנִינָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּרִ"א אֱלֹהִים אֲתָת,
 וּלְבַתֵּר הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.

וּבְגִין דְּשְׁבוּעָה, אִיהוּ בְּנִינָא דְעֶלְמָא דָּא, לִית
 לִיהּ קַיִמָא בְּלֹא יְסוּד, דְּדָר שְׂיֵשׁ בּוּ מִמָּשׁ.
 נָדָר, דְּאִיהוּ עֶלְמָא דְאַתִּי, עַל גְּבִי שְׁבוּעָה סְלִיקַת,
 וְאִיהִי חֲלָה עַל דְּדָר שְׂאִין בּוּ מִמָּשׁ, דְּלֹא צְרִיכָה
 יְסוּד לְקַיִמָא עָלֶיהָ, דְּאִיהוּ בְּרִית, דְּבִיהּ תַּשְׁמִישׁ
 הַמָּטָה. וּבְגִין דָּא, בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, עֶלְמָא דְאַתִּי,
 דְּבִיהּ תַּקִּינוּ כָּל נְדָרֵי, אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה.

תַּמָּן אוֹת בְּרִית, י' אִיהִי תַּנָּא עַל סֵפֶר תוֹרָה
 צְדִיק, בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ הָעוֹלָם הַבָּא, אִין בּוּ,
 לֹא אַכִּילָהּ, וְלֹא שְׁתִּיתָהּ, וְלֹא תַשְׁמִישׁ הַמָּטָה, אָלֹא

לשון הקודש

בו ממש. נדר, שהוא עולם הבא, עולה
 על גבי שְׁבוּעָה, והוא חל על דְּבָר שְׂאִין
 בו ממש, שלא צְרִיכָה יְסוּד לַעֲמֹד עָלָיו,
 שהוא בְּרִית, שְׁבוּ תַשְׁמִישׁ הַמָּטָה.
 ומשום כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, הָעוֹלָם הַבָּא,
 שְׁבוּ תַקִּינוּ כָּל נְדָרֵי, אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ
 הַמָּטָה.

שם אות בְּרִית, י' היא תַּנָּא על סֵפֶר
 תוֹרָה צְדִיק, בְּמֹו שְׁבָאוֹרָה, הָעוֹלָם הַבָּא

לא אֲתָן. וּמִגִּין לָנוּ שְׁאֲמַת נָפֶל עָמָה?
 שְׁכָתוּב (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֲמַת אֶרֶצָה. וּמִי
 שְׁנִשְׁבַּע אֲמַת הוּא מְקַיִם (תהלים פה) אֲמַת
 מִ"אַרְץ תִּצְמַח. שְׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי
 שְׁבוּ הַבְּנִין קַיִם. וְהוּ שְׁכָתוּב בְּרִ"א
 אֱלֹהִים אֲתָת, וְאַחַר כֵּן – הַשָּׁמַיִם וְאֵת
 הָאָרֶץ.

וּמִשּׁוּם שְׁשְׁבוּעָה הִיא בְּנִין שֶׁל הָעוֹלָם
 הַזֶּה, אִין לוּ קַיִם לֹא יְסוּד, דְּדָר שְׂיֵשׁ

צָדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם.

וּבְגִין דְּלִית (ס"א דאית) שְׁמוּשׁ בְּעֶלְמָא דִּין בְּתָנָא,
אוּקְמוּהּ מְאָרִי מִתְנִיתִין, כָּל הַמְשִׁתַּמֵּשׁ
בְּתָנָא חֲלָף. דְּתָנָא לְתַתָּא, בְּעֶלְמָא דִּין אִיהִי.
נְקוּדָה שְׁמוּשָׁא דְאַתְוּוֹן. אֲבָל בְּעֶלְמָא דְאַתִּי, לִית
שְׁמוּשָׁא בְּאַתְוּוֹן, וּבְגִין דָּא סֵפֶר תוֹרָה לִית בֵּיה
נְקוּדָה בְּאַתְוּוֹי, אֶלָּא תָנָא, וּבְגִין דָּא, מָאן
דְּמְשִׁתַּמֵּשׁ בְּסֵפֶר תוֹרָה חֲלָף. וְהָכִי, מָאן דְּמְשִׁתַּמֵּשׁ
בְּמִי שְׁשׁוּנָה הַלְבוּת, עָלִיהּ אוּקְמוּהּ רַבָּנָן,
דְּאַשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָנָא חֲלָף.

אָתוּ בְּלָהוּ מְאָרִי מְתִיבְתָּאן, וְאַשְׁתַּטְחוּ קָמִיָּה,
וְאָמְרוּ וּדְאִי קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְלִיל
בְּפוּמָךְ, וְלִיהּ אֲנִן סִגְדִין. וְאֲנִן אֲשִׁתְּמוּדְעִין בְּמִלִּין
אֵלִין, דְּלִית יְלוּד אִשָּׁה אַחֲרָא בַר מִינָךְ, יְכִיל

לשון הקודש

תַּנִּים. וְלָבֵן מִי שְׁמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסֵפֶר תוֹרָה
חֲלָף, וְכָךְ מִי שְׁמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִי שְׁשׁוּנָה
הַלְבוּת, עָלִיו בְּאָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
שְׁהִמְשַׁתְּמֵשׁ בְּתָנָא - חֲלָף.

בְּאָרוּ כָּל רֵאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת וְהַשְׁתַּטְחוּ
לִפְנֵיו וְאָמְרוּ, וּדְאִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְדַבֵּר בְּפִידָּהּ, וְלוֹ אֲנִי מְשִׁתְּחִימִים. וְאֲנִי
מְכִירִים בְּדַבְרִים הַלְלוּ שְׁאִין יְלוּד אִשָּׁה
אַחֵר פָּרַט לָךְ שֶׁיְּכֻל לְדַבֵּר אוֹתָם. וּדְאִי

אִין בּוֹ לֹא אֲכִילָהּ וְלֹא שְׁתִּיהּ וְלֹא
תִשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, אֶלָּא צָדִיקִים יוֹשְׁבִים
וְעִטְרוֹתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם.

וּמְשׁוּם שְׁאִין שְׁמוּשׁ בְּעוֹלָם הוּא בְּתַנְג,
בְּאָרוּ בְּעָלֵי הַמְשָׁנָה, כָּל הַמְשִׁתַּמֵּשׁ
בְּתָנָא חֲלָף. שְׁתַּנְג לְמִטָּה הוּא בְּעוֹלָם
הַזֶּה. הַנִּקְדָּה שְׁמוּשׁ הָאוֹתִיּוֹת. אֲבָל
בְּעוֹלָם הַבָּא אִין שְׁמוּשׁ בְּאוֹתִיּוֹת, וְלָבֵן
בְּסֵתֶר תוֹרָה אִין נְקוּדָה בְּאוֹתִיּוֹתֵינוּ, אֶלָּא

לְמַלְלָא לֹון. וְדָאי מַלִּין אֵלִין, קָא סְהַדִּין בָּךְ, דְּאַנְתָּ
 הוּא דְאַתְמַר בֵּיה, (במדבר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ.
 לִית לְעַכְבָּא לְאַלְיָהוּ גַבְךָ, אֶלָּא לְפִיִּסָּא לִיה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְנַחְתָּא לִיה לְגַבְךָ, מַלְיָא
 עוֹתָרָא, מַלְיָא סְגוּלוֹת לְגַבְךָ.

רַעֲיָא מְהִימְנָא, עֶבֶד נְאֻמָּן, לְגַבְךָ עֶבֶד עֲבָרִי, (דברים
 טו) הֶעֱנַק תַּעֲנִיִּק לּוֹ. הֶעֱנַק לִיה, תַּעֲנִיִּק
 לְבִנּוֹי, בְּמַלִּין גְּנִיזִין אֵלִין. (דברים טו) וּמַגְרִנְךָ: גְּרִנָּה
 שֶׁל תוֹרָה דִּילָךְ. וּמִיִּקְבְּךָ, בְּגֶרֶן וַיִּקֵּב קָרָא מְמַלֵּל,
 בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מְאִרִי מִתְּנִיתִין, בְּפִסּוּלַת גֶּרֶן וַיִּקֵּב
 הַפְּתוּב מִדְּבַר.

יִקְ"ב: י"חוד. ק"דוּשָׁה. ב"רְכָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. וְדָא שְׂכִינְתָּא, דְּאִיהִי בְּרָכָה,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִימִינָא. וְאִיהִי קִדְשָׁה

לשון הקודש

- לו, תעניק - לבניו, בדברים הגנוזים
 הללו. ומגרנד - גרנה של התורה שלך.
 ומיקבך - בגרן ויקב הפתוב מדבר,
 כמו שבארו בעלי המשנה, בפסלת גרן
 ויקב הפתוב מדבר.

יִקְ"ב - י"חוד, ק"דוּשָׁה, ב"רְכָה שֶׁל
 הקדוש ברוך הוא. וזו השכינה, שהיא
 בְּרָכָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִימִין,

שהדברים הללו מעידים בך שאתה הוא
 שנאמר בו (במדבר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר
 בו. אין לעכב את אליהו אליך, אלא
 לפים את הקדוש ברוך הוא שיוֹרִיד
 אותו אליך, מלא עשר ומלא סגלות
 אליך.

רועה הנאמן, עבד נאמן, אליך עבד
 עברי - (דברים טו) הֶעֱנַק תַּעֲנִיִּק לּוֹ. הֶעֱנַק

מִשְׁמָאלֶיהָ. וְאִיהִי יְחֻדְיָה, בְּאַמְצָעֶיהָ. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, הָכִי פְלָקִין אֶתּוּוֹי דִּילִיה, יב"ק. בְּגִוּוֹנָא
(דף קט"ז ע"ב) דָּא, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּחֻשְׁבֹן יב"ק.

וּבִמָּאן דְּאִיהוּ בְּק"י בְּהִלְכָּה דִּילִיה, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא,
קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמִיה. וּבְגִינָה לָא יוּזוּ
מִנֶּיהָ לְעָלָם. דְּאִית הִלְכָּה דְּאִיהִי נַעֲרָה דִּילָה,
מִסְטָרָא דְנַעַר, וּבְגִינָה אֶתְמַר הִלְכָּה כְּפִלּוּנִי. אֲבָל
הִלְכָּה דִּילָךְ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אִיהִי דְּאֶתְמַר בָּהּ,
הִלְכָּה לְמִשְׁה מְסִינִי, מִפִּי הַגְּבוּרָה, יְהִיב לָךְ קְדֻשָּׁא
בְּרִיךְ הוּא, בְּרִתָּא דִּילִיה.

וּבְגִין דָּא, עַל הִלְכוֹת אַחֲרָנִין אֶתְמַר, (משלי לא) רַבּוֹת
בְּנוֹת עָשׂוּ חַיִּל. עַל הִלְכָּה דִּילָךְ אֶתְמַר,
וְאַתְּ עֲלִית עַל פְּלָנָה. דְּאֶתְגַּבְּרַת עַל פְּלָהּ, בְּגִבּוּרָה.
(שופטים ו) יִי' עִמָּךְ גְּבוּר הַחַיִּל. אֶתְקִין (ס"א אֶתְתַּקַּפַּת) בְּךָ,

לשון הקודש

וְהִיא קְדֻשָּׁה מְשֻׁמָּלָה, וְהִיא יְחֻדְיָה
בְּאַמְצָע, וְכָךְ עוֹלוֹת אוֹתִיּוֹתֵיהּ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יב"ק. כְּמוֹ זֶה הַקַּב"ה
בְּחֻשְׁבֹן יב"ק.

וּמִי שֶׁהוּא בְּק"י בְּהִלְכָּה שְׁלוֹ, שֶׁהִיא
הַשְׂכִּינָה - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ,
שֶׁבְּשִׁבְלָה לָא יוּזוּ מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם. שְׂיִישׁ
הִלְכָּה שֶׁהִיא נַעֲרָה שְׁלָה מַצַּד שֶׁל נַעַר,
וּבְגִלְלָה נֶאֱמַר הִלְכָּה כְּפִלּוּנִי. אֲבָל
וְלָכֵן עַל הִלְכוֹת אַחֲרוֹת נֶאֱמַר, (משלי לא)
רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חַיִּל. עַל הִלְכָּה שְׁלָךְ
נֶאֱמַר, וְאַתְּ עֲלִית עַל פְּלָנָה. שֶׁהִתְגַּבְּרַת
עַל פְּלָם בְּגִבּוּרָה. (שופטים ו) ה' עִמָּךְ גְּבוּר
הַחַיִּל. נִתְקַן (נִתְחַק) בְּךָ וְהַשְׁלִים בְּגִין

וְאַשְׁלִים בְּנִינָא דְּמִלְכָּא, וְאִיהוּ בְּנִינִיָּה עַל
פּוֹמָךְ, וְעַל יָדְךָ, וּפָאָה חוּלְקָךְ.

פְּתַח רַעְיָא מְהִימְנָא וְאָמַר, (בראשית מח) תְּמַלְאָךְ
הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא,
דְּאֶתְמַר בָּהּ, (שמות יד) וַיִּסַּע מִלְּאָךְ הָאֱלֹהִים. יִבְרָךְ
לָכוּ בְּעִלְמָא דְּאֶתִּי. וַיִּדְּגוּ לָרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ,
בְּעִלְמָא דִּין. לְמַחְוֵי שְׁלֹטְנוּתְכוֹן בְּתָרִין עֲלָמִין,
דְּאֶתּוֹן חֵיין. דְּמֵאֵן דְּאִיהוּ מַעְלְמָא דָּא, חֵי אֶתְקַרִּי.
בְּמָה דְּכְתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.
חַיִּים תַּפְּן, חַיִּים תְּכָא.

מַה דְּלֹא תְּכִי, מֵאֵן דְּאִיהוּ מְלוּכְשׁ בְּאֵלִין קְלִיפִין,
דְּעוֹר וּבִשָּׁר וְעַצְמוֹת וּגִידִים דְּגוּפָא שְׁפֵלָא,
דְּרוּחָא הוּא מִית תַּפְּן. מַה מִּיתָא, לָא חֵמִי וְלֹא
שָׁמַע וְלֹא מְמַלֵּל וְלִית לִיה תְּנוּעָה בְּכָל אִבְרִין

לשון הקודש

שְׂאֲתָם חַיִּים. שְׂמִי שְׂהוּא מִהְעוֹלָם הָזֶה
נִקְרָא חֵי, בְּכַתּוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ. חַיִּים שָׁם – חַיִּים כָּאֵן.
מַה שְׂאִינוּ כְּךָ, מִי שְׂהוּא מְלָכְשׁ
בְּקַלְפוֹת הַלְלוֹ, שֶׁל עוֹר וּבִשָּׁר וְעַצְמוֹת
וּגִידִים שֶׁל הַגּוּף הַשְּׁפֵל, שְׁהָרוּת מִתָּה
שָׁם. מַה הַמֵּת לֹא רוּחָה וְלֹא שׁוֹמַע וְלֹא
מְדַבֵּר וְאֵין לוֹ תְּנוּעָה בְּכָל אִבְרָיו, כְּךָ

הַמְלָךְ, וְהוּא בּוֹנֵה בְּנִינוּ עַל פִּיד וְעַל
יָדְךָ. אֲשֶׁרִיד!

פְּתַח הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן וְאָמַר, (בראשית מח)
תְּמַלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, שְׂהִיא
הַשְׂכִּינָה שְׁנַאֲמַר בָּהּ (שמות יד) וַיִּסַּע מִלְּאָךְ
הָאֱלֹהִים. יִבְרָךְ אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא,
וַיִּדְּגוּ לָרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
שְׁתַּהֲיָה שְׁלִיטְתְּכֶם בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת

דיליה. הָכִי רוּחָא, לָא חָזָא דְלַעִיל מְנִיָּה. דְּאַתְמַר
בְּאוּרִייתָא עַל־יִיְהוּ, דָּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ, עֵין רוּחָא
וְאַזְן שׁוּמַעַת, וְכָל מַעֲשִׂיד בְּסִפְר נִכְתָּבִים.

דְּכַמָּה מְלָאכִין אַזְלִין עֲמִיָּה, דְּאַתְמַר בְּחֹן, (תהלים
צא) כִּי מְלָאכִיו יַצְוָה לָךְ. וְלִית לִיָּה רְשׁוּ
בְּהֵאֵי גּוּפָא, לְאַסְתַּכְּלָא בְּחֹן, וְלִמְשַׁמַּע בְּקִלְיָהוֹן,
דְּאֵינוֹן חֵיוֹן דְּאַשָּׂא, מִמְלָלָן וּמִקְדָּשָׁן וּמִבְּרָכָן
וּמִיַּחְדָּן לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, עִם יִשְׂרָאֵל בְּחֶדָּא. כָּל
שְׁכֵן לְשְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי עַל־יִיְהוּ. כָּל שְׁכֵן קְדָשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא דְּאִיהוּ לְעִילָא מִן שְׁכִינְתִּיהּ, דְּבָהּ מְקַבֵּל
צְלוּתִין דִּישְׂרָאֵל.

וּבְגִין חֻבִּין, הָווּ מִתְלַבְּשִׁין בְּאַלִּין קְלִיפִין. בְּגִוּוֹנָא
דְּאַדָּם, דְּחֻבִּי אֲבַתְהוֹן בִּידִיהוֹן. וְהֵאֵי אִיהוּ
דְּאוּקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין, בְּשִׁאוּחִיוֹן מַעֲשִׂה

לשון הקודש

מִדְּבָרוֹת וּמִקְדָּשׁוֹת וּמִבְּרָכוֹת וּמִיַּחְדּוֹת
אֵת הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל
בְּאַחַד, כָּל שְׁכֵן אֵת הַשְּׁכִינָה שְׁהִיא
עֲלֵיהֶם, כָּל שְׁכֵן הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁהוּא מַעַל לְשְׁכִינְתּוֹ, שְׁבָהּ הוּא מְקַבֵּל
אֵת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּמַשׁוּם הַחֲטָאִים הָיוּ מִתְלַבְּשִׁים
בְּקַלְפוֹת הַלָּלוּ, כְּמוֹ שְׁאָדָם שְׁחָטָאִי

הָרוּחַ לֹא רוּחָא לְמַעְלָה מִמֶּנָּה, שְׁנַאֲמַר
עֲלֵיהֶם בְּתוֹרָה, דָּע מַה לְמַעְלָה מִמֶּךָ –
עֵין רוּחָא וְאַזְן שׁוּמַעַת, וְכָל מַעֲשִׂיד
בְּסִפְר נִכְתָּבִים.

שְׁכִינָה מְלָאכִים הוֹלְכִים עִמּוֹ, שְׁנַאֲמַר
בָּהֶם (תהלים צא) כִּי מְלָאכִיו יַצְוָה לָךְ. וְאֵין
לוֹ רְשׁוּת בְּגוּף הַזֶּה לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם
וְלִשְׁמַע בְּקוֹלָם, שְׁהֵם חַיּוֹת שֶׁל אִשׁ,

אבותיהם בידיהם. ובגין אליו קליפין דחובין, אמר
קרא, (ישעיה נט) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם
לבין אלהיכם. ובגין אליו קליפין, קדשא בריך
הוא מתבסא בכמה גרפין. דאתמר בהון, (ישעיה ו)
בשמים יבסה פניו ובשמים יבסה רגליו וגו'.

לעתיד לבא, (ישעיה ל) ולא יבנה עוד מזריך והיו
עיניך רואות את מזריך. דאתון בהאי
עלמא, דלית לבון קליפין ועורין, אית לבון רשו
לאסתכלא בבני עלמא, ובני עלמא (ס"א לית) אית
לון רשו לאסתכלא בכו. ובגין דא, עליבו אתמר
דאתון חייין, ועלמא דלכון, עולם החיים. אבל
עלמא שפלא, דא עולם המתים, דכל אלהות
דאומין דעלמא, מבלעדי יי', פלחון מתים.

לשון הקודש

והיו עיניך רואות את מזריך. שאתם
בעולם הזה, שאין לכם קלפות ועורות,
יש לכם רשות להסתכל בבני העולם,
ולבני העולם (אין) יש רשות להסתכל
בכם, ולכן עליכם נאמר שאתם חיים,
ועולמכם הוא עולם החיים. אבל העולם
השפל הוא עולם המתים, שכל אלהות
של אמות העולם מבלעדי ה', כלם
מתים.

אבותיהם בידיהם. וזהו שפארו בעלי
המשנה, בפאוחזים מעשה אבותיהם
בידיהם. ומשום הקלפות הללו של
החטאים, אמר הכתוב (ישעיה נט) כי אם
עונותיכם היו מבדילים בינכם לבין
אלהיכם. ובשביל הקלפות הללו הקדוש
ברוך הוא מתבסא בכמה גרפים,
שבהם נאמר (שם ו) בשמים יבסה פניו
ובשמים יבסה רגליו וגו'.

לעתיד לבא, (שם ל) ולא יבנה עוד מזריך

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בוֹצִינָא קַדִּישָׁא) (נ"א רעיא מהימנא),
 עִם כָּל דָּא, דְּאַנְתָּ לֹא יָכִיל לְאַסְתַּכְּלָא
 בְּבִנְי עֲלֵמָא דְאַתִּי בְּעֵינִין, וְלֹא בְּמִלְאַכְיָא, כָּל שָׁכֵן
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וּבְשִׁכְנֵיתִיה, אֲבָל בְּעֵין הַשֶּׁכֶל
 דְּלִבָּךְ, אַתָּה חֲזִי בְּכָלֹא בְּבִנְי עֲלֵמָא דְאַתִּי, וּבְמִלְאַכִּין
 וּבְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וּשְׁכִינֵיתִיה. דְּסַחְרִין לָךְ. וּבִגִּין
 דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, דְּכָתִיב בִּיה (מלכים א ה) וַיַּחֲכֶם מִכָּל
 הָאָדָם, (קהלת א) וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חֲכָמָה וְדַעַת.

אֲבָל בְּנִבּוּאָה, לִית לָבוֹן רִשּׁוֹ לְאַסְתַּכְּלָא בִּיה (כָּל
 שָׁכֵן) נָבִיא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל, אֲלֵא בְּעֵינִין, דְּאִיהִי
 מִרְאָה וַחֲזִיוֹן דְּעֵינִין, הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (במדבר יב)
 בַּמִּרְאָה אֵלָיו אֲתוּדַע. וְעוֹד בְּחִזְיוֹן לִילָה, מִרְאָה
 בִּימָמָא, חֲזִיוֹן בְּלִילִיָּא, וְכָלֹא בְּעֵינִין, וְלֹא בְּעֵין
 הַשֶּׁכֶל דְּלִבָּא. וְעֵינִין אֵינוֹן תְּרֵי סְרַסוּרֵי דְּלִבָּא,

לשון הקודש

מִכָּל הָאָדָם, (קהלת א) וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה
 חֲכָמָה וְדַעַת.

אֲבָל בְּנִבּוּאָה אֵין רִשּׁוֹת לְהַסְתַּכְּלָא בּוֹ (כָּל
 שָׁכֵן) נָבִיא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל, אֲלֵא בְּעֵינִים,
 שְׁהִיא מִרְאָה וַחֲזִיוֹן הָעֵינִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 בַּמִּרְאָה אֵלָיו אֲתוּדַע. וְעוֹד בְּחִזְיוֹן לִילָה
 - מִרְאָה בַּיּוֹם, חֲזִיוֹן בְּלִילָה. וְהַכָּל
 בְּעֵינִים, וְלֹא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַלֵּב.
 וְהָעֵינִים הֵן שְׁנֵי סְרַסוּרֵי הַלֵּב, וּמִשְׁמָשִׁים

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, (הַמְנוּחָה הַקְדוּשָׁה) (רועה
 הַנֶּאֱמָן), עִם כָּל זֶה שְׁאַתָּה לֹא יָכִיל
 לְהַסְתַּכְּלָא בְּבִנְי הָעוֹלָם הַבָּא בְּעֵינִים וְלֹא
 בְּמִלְאַכִּים, כָּל שָׁכֵן בְּקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 וּשְׁכִינָתוֹ, אֲבָל בְּעֵין הַשֶּׁכֶל שֶׁל לִבָּךְ
 אַתָּה רוֹאֶה אֶת כָּל פְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
 וּבְמִלְאַכִּים וּבְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ
 שְׁמַקִּיפִים אוֹתָךְ. וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר
 שְׁלֹמֹה, שְׁכָתוּב בּוֹ (מלכים א-ה) וַיַּחֲכֶם

וּמִשְׁמָשִׁין דִּילִיָּה. וְאִיהוּ מִלְכָּא בִּינִיָּהוּ (לַבְּנִיָּהוּ), וּבִגִּין
דָּא, חָכְם עָדִיף מִנְּבִיא. וְהָכִי הוּא תִרִין אוּדְנִין,
תִּרִין שְׁמַשִּׁי דְּלָבָא.

וּבִגִּין דָּא אוּקְמוּהָ רַבָּנָן, הֵלֵב רוּאָה, וְהֵלֵב שׁוּמַע.
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּאִתְמַר בְּלֵב, הֵלֵב מִבִּין,
הֵלֵב יוֹדַע. (שמות לא) וּבְלֵב כָּל חָכְם לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה.
הָרִי חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת בְּלָבָא. וּבְהוֹן אִתְעֵבִידוּ
שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, וְתַהוֹמִין. וּבְהוֹן אִתְעֵבִיד מִשְׁכָּנָא, (דף
ק"ז ע"א) הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שמות לא) וְאִמְלֵא אוֹתוֹ רוּחַ
אֱלֹהִים בְּחֲכָמָה בְּתְבוּנָה וּבְדַעַת. מַה דְּלִית כּוּלִי
הָאִי בְּעֵינִין.

וְרַעֲיָא מְהִימְנָא, מָאן דְּכוּלִי הָאִי בְּלָבִיָּה, יִתִּיר
חַזִּי מִן נְבִיא, כָּל שְׁפָן מִחֲשַׁבְתָּא דִּילָךְ.
דְּלִית לָהּ סוּף, וּבָהּ תַּסְתַּכֵּל, בְּתַהוּא, דְּלִית בֵּיהּ
סוּף, מַה דְּלֹא הָוָה לָךְ רִשׁוּ בְּקִדְמִיתָא לְאַסְתַּכֵּלָא

לשון הקודש

שָׁמַיִם וְאַרְצָא וְתַהוֹמֹת, וּבְהֵם נַעֲשָׂה
הַמְשַׁכֵּן. וְהוּ שְׁכִתּוּב (שם) וְאִמְלֵא אוֹתוֹ
רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֲכָמָה וּבְתְבוּנָה וּבְדַעַת.
מַה שְׁאִין כָּל זֶה בְּעֵינִים.

וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן, מִי שְׁכָל זֶה בְּלָבוּ רוּאָה
יִתִּיר מִנְּבִיא, כָּל שְׁפָן מִחֲשַׁבְתָּא שְׁאִין
לָהּ סוּף, וּבָהּ תַּסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ שְׁאִין לוֹ
סוּף, מַה שְׁלֹא הִיָּתָה לָךְ רִשׁוֹת

שָׁלוּ, וְהוּא מְלָךְ בִּינִיָּהֶם (אֵלִיָּהוּ), וְלָכֵן
חָכְם עָדִיף מִנְּבִיא. וְכֵךְ הֵם שְׁתֵּי
הָאֲזִנִּים, שְׁנֵי שְׁמַשִּׁי הֵלֵב.

וּמִשְׁמָשִׁין זֶה פֶּרֶשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ, הֵלֵב רוּאָה
וְהֵלֵב שׁוּמַע. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁנַאֲמַר
בְּלֵב, הֵלֵב מִבִּין, הֵלֵב יוֹדַע. (שמות לא)
וּבְלֵב כָּל חָכְם לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה. הָרִי
חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת בְּלֵב, שְׁבָהֶם נַעֲשׂוּ

בְּעֵינַיִן. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲרֵי
וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ.

אַלֵּין טַפְּשֵׁי דְּלִבָּא, אֵינוֹן מִתִּין, וְסוּמִין בְּאַלֵּין
קְלִיפִין. אֲבָל לְגַבְדָּ, לֹא אֵינוֹן חֲשִׁיבִין
כְּלוּם, וְלֹא מַפְסִיקִין בִּינְדָּ לְבִין קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא
וּשְׂכִינְתִּיה, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא דְּאַתִּי, וּמְלָאכִין, דְּהָכִי
יִיעוּל לְגַבְדָּ בְּאֵינוֹן חֲלוּנִין, דְּעֵינַיִן, וְאוּדְנִין, וְנוֹקְבֵי
חוּטְמָא, וּפּוּמָא. כְּמִלְכָּא דִּיִּיעוּל בְּאַתְפְּסִיָּא לְחֲדָרֵי
חֲדָרִים, לְמִלְלָא עִם בְּרִיה. וּבְגִין דָּא, מְצַלִּין יִשְׂרָאֵל
בֵּיה בְּצִלוֹתָא דְּלִחוֹן, אַתָּה חוּפֵּשׁ כָּל חֲדָרֵי בְּטָן
רוּחָה כְּלִיּוֹת וְלֵב וְאִין כָּל דְּבָר נְעֵלָם מִמֶּךָ.

וְהֵינֵנוּ דְּאָמַר שְׁלֹמֹה, (שיר השירים ב) מִשְׁגִּית מִן
הַחֲלוֹנוֹת וְגו'. וְאַלֵּין אֵינוֹן חֲלוֹנוֹת,
דְּעֵינַיִן וְאוּדְנִין וְנוֹקְבֵי חוּטְמָא וּפּוּמָא בְּאַלֵּין שְׁבַעָה

לשון הקודש

וְהָאֲזִנִּים וְנִקְבֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה, כְּמוֹ מְלֶךְ
שֶׁנִּכְנָס בְּכַסּוֹ לְחֲדָרֵי חֲדָרִים לְדַבֵּר עִם
בְּנֵי. וּמִשּׁוּם זֶה מִתְּפַלְּלִים יִשְׂרָאֵל בּוֹ
בְּתַפְלָתָם: אַתָּה חוּפֵּשׁ כָּל חֲדָרֵי בְּטָן
רוּחָה כְּלִיּוֹת וְלֵב וְאִין כָּל דְּבָר נְעֵלָם
מִמֶּךָ.

וְהֵינֵנוּ מַה שֶּׁאָמַר שְׁלֹמֹה, (שיר ב) מִשְׁגִּית
מִן הַחֲלוֹנוֹת וְגו'. וְאַלֵּה הֵם הַחֲלוֹנוֹת שֶׁל

בְּרַאשׁוֹנָה לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינַיִם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שם לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ.
טַפְּשֵׁי הַלֵּב הִלְלוּ הֵם מִתִּים, וְעוֹרִים
בְּקַלְפוֹת הִלְלוּ. אֲבָל אֵלִיד אֵינָם
חֲשׁוּבִים לְכָלוּם, וְאֵינָם מַפְסִיקִים בִּינְדָּ
לְבִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ, וְכָל
בְּנֵי הָעוֹלָם הֵבֵא וְהַמְלָאכִים, שְׂכָדָּ יִכְנָס
אֵלִיד בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת שֶׁל הָעֵינַיִם

נוקבין, נשמתא סליקת, בשבעה מיני בוסמין, והכי
 צלותא סליקת באלין ז' בוסמין, דאינון (שיר השירים ד)
 נרד וברכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר
 ואהלות עם כל ראשי בשמים. בההוא זמנא
 דצלותא הכי סליקת, מקטרת מר וגו'. הקדוש
 ברוך הוא שאיל עלה, (שיר השירים ג) מי זאת עולה מן
 המדבר מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי,
 מסטרא דמ"י איהו ודאי בינה, כלילא משבעה
 מיני בוסמין.

ודא קריאת שמע, כלילא מחמשין תרעין, דאינון
 חמשה ועשרין חמשה ועשרין. כלילא
 משבעה ברכאן, בשחר שתים לפניה, ואחת
 לאחריה, ובערב שתים לפניה, ושתיים לאחריה.
 ואינון, (דברי הימים א כט) הגדלה והגבורה והתפארת

לשון הקודש

מקטרת מר ולבנה וגו'. מי זאת ודאי,
 מצד של מ"י היא ודאי בינה, כלולה
 משבעה מיני בשמים.

וזו קריאת שמע, כלולה מחמשים
 שערין, שהם כ"ה כ"ה, כלולה משבע
 ברכות, בשחר – שתים לפניה ואחת
 לאחריה, ובערב – שתים לפניה ושתיים
 לאחריה, והם: הגדלה והגבורה
 והתפארת והנצח וההוד, עד לך ה'

עינים ואזנים ונקבי החטם והפה.
 בשבעת הנקבים הללו עולה הנשמה
 בשבעה מיני בשמים, וכך התפלה עולה
 בשבעה הבשמים הללו, שהם: (שם ד) נרד
 וברכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה
 מר ואהלות עם כל ראשי בשמים.
 באותו זמן שפך התפלה עולה, מקטרת
 מר וגו'. הקדוש ברוך הוא שואל עליה,
 (שם א) מי זאת עלה מן המדבר וגו',

וְהַנִּצָּח וְהַהוּד, עַד לָךְ יִי' הַמַּמְלָכָה, דְּאִיהִי מַלְכוּת.
 דְּאִיהִי כְּלִילָא מִתְּלַת בּוּסְמִין. מְקַטְרַת מוֹר, דָּא
 כְּתָר. וּלְבוּנָה, דָּא חֲכָמָה. מְבַל אֲבָקַת רוּכַל, דָּא
 בִּינָה. קוּם אַשְׁלִים פְּקוּדִין דְּמָרְךָ.

לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לָרַעַת וְגו', אַחֲרֵי רַבִּים
 לְהַטּוֹת. (שמות כג) אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת, לִית
 רַבִּים פְּחוּת מִשְׁלָשָׁה וְאִי לִית בֵּית דִּין בְּשִׁלְשָׁה,
 לִית לְהַטּוֹת כְּתָר דִּינִיָּה. בֵּית דִּין: שְׂכִינְתָּא.
 בְּשִׁלְשָׁה: תְּלַת חִיּוֹן דְּמַרְכְּבָתָא דִּילָהּ, וְאִיהִי דִּין
 תּוֹרָה, דִּין אֱמֶת, עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא. וְכָל דִּין
 דְּלֹא דָן דִּין אֱמֶת לְאַמְתּוֹ, דָּא אִיהוּ כְּאִילוּ
 אַשְׁלִיט סְמָ"ל בְּעֶלְמָא. (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת
 אֶרְצָה, וְאַפִּיל שְׂכִינְתָּא עַמִּיָּה, וְיִקִּים גִּיהֶנֶם, בֵּת
 זוּגִיָּה דְּסְמָ"ל, עִם סְמָ"ל. בְּאַתָּר דְּדִין אֱמֶת,

לשון הקודש

בְּשִׁלְשָׁה, אֵין לְהַטּוֹת אַחֵר דִּינוּ. בֵּית דִּין
 - שְׂכִינָה. בְּשִׁלְשָׁה - שְׁלֹשׁ חִיּוֹת
 הַמַּרְכָּבָה שְׁלָה, וְהִיא דִּין תּוֹרָה, דִּין
 אֱמֶת, הַעֲמוּד הָאֲמִצְעִי. וְכָל דִּין שְׁלֹא דָן
 דִּין אֱמֶת לְאַמְתּוֹ, וְהוּ כְּאִילוּ הַשְּׁלִיט אֶת
 סְמָ"ל בְּעוֹלָם. (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת
 אֶרְצָה, וְהַפִּיל עַמָּה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְיִקִּים
 אֶת גִּיהֶנֶם, בֵּת הַזּוּג שֶׁל סְמָ"ל עִם

הַמַּמְלָכָה, שְׁהִיא מַלְכוּת, שְׁהִיא כְּלוּלָה
 מִשְׁלָשָׁה בְּשָׂמִים: מְקַטְרַת מוֹר - זֶה
 כְּתָר, וּלְבוּנָה - זֶה חֲכָמָה, מְבַל אֲבָקַת
 רוּכַל - זֶה בִּינָה. קוּם וְהַשְׁלֵם אֶת מִצְוֹת
 רַבּוֹנְךָ.

לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לָרַעַת וְגו', אַחֲרֵי
 רַבִּים לְהַטּוֹת. אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת - אֵין
 רַבִּים פְּחוּת מִשְׁלָשָׁה, וְאִם אֵין בֵּית דִּין

יִזְקִים שְׁפַת שָׁקֶר. דִּין אֱמֶת, עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא.
שְׁפַת שָׁקֶר גִּיהֶנֶם וְסַמָּא"ל.

וּבְגִין דָּא, כִּד דִּינִין דִּין דִּין, גִּיהֶנֶם פְּתוּחָה לְפָנֵינוּ
מִשְׁמָאלוּ, בֵּת זוּגִיָּה דְסַמָּא"ל. וְחֶרֶב עַל
צִנְאָרוֹ, מִלְּאֵךְ הַמָּוֶת. סַמָּא"ל מֵאַחֲזָרֵינוּ מַעַל
צִנְאָרִיָּה. וְגַן עֵדֶן פְּתוּחָה לִימִינֵיהּ, וְעֵץ הַחַיִּים פְּתוּחָה
לְקַמִּיָּה, עַל רִישִׁיָּה.

אִי דִין דִּינָא דְשָׁקֶרָא, שְׁלִיט עָלֶיהָ מִלְּאֵךְ הַמָּוֶת,
וְשָׁחִיט לִיהּ, וְלִבְתָּר אוֹקִיד לִיהּ בְּגִיהֶנֶם. וְאִי
דִין דִּין אֱמֶת, קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא יִיעוֹל לִיהּ לְגַן עֵדֶן,
וְאַטְעִים לִיהּ מֵאִילָנָא דְחַיִּי, דְכֹתִיב עָלֶיהָ, (בראשית ג)
וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחִי לְעוֹלָם. דְּאַתְבָּרִי
בְּאַזְרִיָּתָא, דְּאַתְמַר בָּהּ, עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים
בָּהּ. עֵץ חַיִּים, תְּפַאֲרֶת. חַיִּים דִּילִיָּה חֲכָמָה וּבִינָה.
חַיִּי הַמְּלֹךְ וְדָאִי.

לשון הקודש

על ראשו.

אם דין דין שָׁקֶר, שוֹלֵט עָלָיו מִלְּאֵךְ
הַמָּוֶת וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ, וְאַחֵר כִּד שׁוֹרָף
אוֹתוֹ בְּגִיהֶנֶם. וְאִם דִּין דִּין אֱמֶת, הַקְדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא יְכַנִּסוּ לְגַן עֵדֶן וּמְטַעִים אוֹתוֹ
מִעֵץ הַחַיִּים, שְׁפָתוֹב עָלָיו (בראשית א) וְלָקַח
גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחִי לְעוֹלָם. שְׁנַבְרָא
בְּתוֹרָה, שְׁבָה נְאֻמָּר (משלי א) עֵץ חַיִּים הִיא

סמא"ל. בְּמָקוֹם שֶׁל דִּין הָאֱמֶת יִזְקִים
שְׁפַת שָׁקֶר. דִּין אֱמֶת - עֲמוּדָה הָאֲמִצְעִי.
שְׁפַת שָׁקֶר - גִּיהֶנֶם וְסַמָּא"ל.
וּמִשְׁמָאלוּ כִּד, כְּשֶׁדִּין דִּין דִּין, גִּיהֶנֶם
פְּתוּחָה לְפָנֵינוּ מִשְׁמָאלוּ, בֵּת זוּגִיָּה שֶׁל
סמא"ל. וְחֶרֶב עַל צִנְאָרוֹ, מִלְּאֵךְ הַמָּוֶת.
סמא"ל מֵאַחֲזָרֵינוּ מַעַל צִנְאָרוֹ, וְגַן עֵדֶן
פְּתוּחָה לִימִינֵנוּ, וְעֵץ הַחַיִּים פְּתוּחָה לְפָנֵינוּ

וְלַעֲוָלָם, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא, דִּינָא. וְדִינָא בְּלֵב,
וְאַתְמַר בֵּיה, הֵלֵב רוּחָהּ. וּבְגִין דָּא,
אִין לֹ לְדִין אֶלָּא מַה שְּׁעִינִי רוּאוּת. וְהָבָא לִית
דִּין, אֶלָּא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא. מַה שְּׁעִינִי רוּאוּת,
(דברי הימים ב טז) כִּי יִי עֵינִי מְשׁוּטְטוֹת. (איוב לד) עֵינִי עַל
דְּרָכֵי אִישׁ.

וּבְחֹן, (שיר השירים ב) מְשֻׁנִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת. בּוֹ נֻקְבִין
דְּבַר נָשׁ, בְּתֵרִין עֵינִין, וְתֵרִין אוּדְנִין,
וְתֵרִין נֻקְבִין דְּחֻטְמָא, וּפּוּמָא. הָא ז' דְּאַמָּא
עֲלָאָה. וְהָכִי בְּעוּבְדֵי אֶסְתָּרָא בְּשַׁבַּע, מִסְטָרָא
דְּשְׂכִינְתָּא תַּתָּאָה, בְּב' יָדִין וְצֹאֵר תִּלְת, וְגוּף וּבְרִית
תֵּרִין, הָא חֲמִשׁ. תֵּרִין רִגְלִין, הָא שְׁבַע. י"ה, יו"ד
ה"א, בְּשַׁבַּע אֲתוּון דִּילִיָּה, אֶסְתָּרָא בְּשַׁבַּע נֻקְבִין
דִּירִשָׁא, (דף קי"ז ע"ב) נְקָבִים: עַל שֵׁם נְקָבָה, דְּנְקָבִיָּה

לשון הקודש

נְקָבִי הָאָדָם: בְּשֵׁתִי עֵינִים, וּשְׁתִי אֲזָנִים,
וּשְׁתִי נְקָבִי הַחֹטֵם, וְהָפָה. הָרִי שְׁבַע שָׁל
הָאֵם הָעֲלִינָה. וְכָךְ בְּמַעֲשֵׂיו הַסְתַּבֵּל
בְּשַׁבַּע מִצַּד הַשְּׂכִינָה הַתַּתְּחוּנָה, בְּשֵׁתִי
יָדִים וְצֹאֵר – שְׁלֹשׁ, וְגוּף וּבְרִית –
שְׁתִים. הָרִי חֲמִשׁ. שְׁתִי רִגְלִים – הָרִי
שְׁבַע. י"ה, יו"ד ה"א – בְּשַׁבַּע אוֹתִיוֹתָיו
מִסְתַּבֵּל בְּשַׁבַּע נְקָבִי הָרָאשׁ. נְקָבִים,
עַל שֵׁם נְקָבָה, שְׁנְקָבִיָּה פְתוּחוֹת לְקַבֵּל.

לְמַחְזִיקִים בָּהּ. עֵין חַיִּים – תַּפְּאֶרֶת. חַיִּים
שָׁלוֹ חֲכָמָה וּבִינָה. חַיִּי הַמֶּלֶךְ וְדָאִי.
וְלַעֲוָלָם דִּין הַמַּלְכוּת הוּא דִין, וְהָדִין
בְּלֵב, וְנֶאמַר בּוֹ הֵלֵב רוּחָהּ. וְלָכֵן אִין לֹ
לְדִין אֶלָּא מַה שְּׁעִינִי רוּאוּת. וְכָאן אִין
דִּין אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מַה שְּׁעִינִי
רוּאוּת, כִּי ה' עֵינִי מְשׁוּטְטוֹת. עֵינִי עַל
דְּרָכֵי אִישׁ.

וּבְחֹן מְשֻׁנִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת בְּשַׁבַּע

פְּתוּחוֹת לְקַבֵּל. ו"ה, וּא"ו ה"א, בְּשֶׁבַע אֲתוּן דִּילִיה, אִסְתַּבֵּל בְּשֶׁבַע אִבְרִין דְּלִתְתָּא, דְּאֵינוֹן תְּקוּנָא דְּגוּפָא, דְּבַחוֹן עֲשִׂית הַמְצוֹת.

אַשְׁתּוּ בְּגוּפוֹ דְּמִיָּא. וְעַל שֵׁם פְּקוּדִין, אֲתִקְרִיאוּ אִבְרִים. עַל שֵׁם שְׂכִינְתָּא, גּוּפָא. דְּמִסְטָרָא אַחֲרָא לְבוּשָׁא, דְּאֵינוֹן עוֹר וּבָשָׂר. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשְׁכְּכֵנִי, בְּאַתֵּר דְּלִית שְׂכִינְתָּא, הָהוּא גּוּפָא לָא אֲתִקְרִי, אֱלָא לְבוּשָׁא דְּאָדָם. דְּאֵיהּ תּוֹרָה, (במדבר יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאַהֶל. (ישעיה מד) כְּתִפְאֶרֶת אָדָם לְשֶׁבֶת בֵּית. וּבְאַתֵּר דְּתַמָּן מְצוּה, אֲתִקְרִי גּוּפָא דְּאָדָם, בְּגוֹן גּוּפֵי הַלְכוֹת, וּפְסָקֵי דִינִין.

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שׁוּפְט, עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא. מִסְטָרָא דְּבִינָה, דְּאֵיהּ יְהוָה. דִּיין,

לשון הקודש

בְּמָקוֹם שְׂאִין שְׂכִינָה, אוֹתוֹ הַגּוֹף לָא נִקְרָא אֱלָא לְבוּשׁ שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא תּוֹרָה, (ויקרא יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאַהֶל. (ישעיה מד) כְּתִפְאֶרֶת אָדָם לְשֶׁבֶת בֵּית. וּבְמָקוֹם שֶׁשָּׁם מְצוּה נִקְרָא גּוֹף שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ גּוּפֵי הַלְכוֹת וּפְסָקֵי דִינִים. הַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא שׁוּפְט, הָעֲמוּד הָאַמְצָעִי, מַצֵּד שֶׁל הַבִּינָה, שֶׁהוּא יְדוּד.

ו"ה, וּא"ו ה"א - בְּשֶׁבַע אוֹתוֹתָיו מִסְתַּבֵּל בְּשֶׁבַע הָאִבְרִים שְׁלֵמָה, שֶׁהֵם תְּקוּן הַגּוֹף, שְׁבָהֶם עֲשִׂית הַמְצוּוֹת. אַשְׁתּוּ דּוּמָה לְגוּפוֹ, וְעַל שֵׁם הַמְצוּוֹת נִקְרָאוּ אִבְרִים. עַל שֵׁם הַשְׂכִּינָה - הַגּוֹף. שְׂמַצֵּד הָאֲחֵר לְבוּשׁוֹ, שֶׁהֵם עוֹר וּבָשָׂר. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשְׁכְּכֵנִי.

מסִּטְרָא דְּמַלְכוּת. שוֹטֵר, הוּא שְׁלִיט, (מסִּטְרָא דְּיוֹסֶף
הַצַּדִּיק מִתַּמָּן) וְיוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט. וְכָל סְפִירָן, אֵינוֹן
שׁוֹפְטִים, מִסִּטְרָא דְּאַמָּא עֲלָאָה, דְּתַפְאֶרֶת שׁוֹפֵט.
וְאֵינוֹן שׁוֹטְרִים, מִסִּטְרָא דְּמַלְכוּת. דְּצַדִּיק מִתַּמָּן
שוֹטֵר וּמוֹשֵׁל.

מִדְּבַר שְׁקֵר תִּרְחֵק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל תִּהְרֹג וְגו'.

(שמות כג) פִּקּוּדָא לְהַשְׁוֹת תַּבְּעָלִי דִּינִין,
וְלִהְתִּירֵחַק מִדְּבַר שְׁקֵר, דְּלֹא יִימְרוּן מִשְׁוֹא פָּנִים (יֵשׁ
בְּדָבָר). דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְמַר בֵּיהּ, (דברים י) אֲשֶׁר
לֹא יֵשָׁא פָּנִים. וְל"א יִק"ח שַׁח"ד, בְּסוֹפֵי תִיבוֹת
אַחֶד. הֵאֵי דִּינִין, צָרִיד לְמַהְיֵי פְּגוּזָא דְּאַחֶד, דְּאִיהוּ
יְהוֹ"ה אַחֶד, דְּלֹא יִקַּח שַׁח"ד, דִּיהֵא אִיהוּ בְּדִיוֹקְנִיה.
וּבְדִינָא לְהַשְׁוֹת תַּרְוִיחֵיהּ בְּאַחֶד, וְלֹא יִטָּה דִּינָא
לְדָא יִתִּיר מִן דָּא, אֶלָּא בְּתַקְלָא חַד, עַד דִּיקְבָּלוֹן
דִּינָא. וְלִבְתֵּר, כָּל חַד אֶתְדָּן, כְּפֹהַם עוֹבְדוֹי.

לשון הקודש

וְלִהְתִּירֵחַק מִדְּבַר שְׁקֵר, שְׁלֹא יֹאמְרוּ
מִשְׁוֹא פָּנִים (יֵשׁ בְּדָבָר), שֶׁהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נֹאמֵר בּוֹ (דברים י) אֲשֶׁר לֹא יֵשָׁא פָּנִים.
וְל"א יִק"ח שַׁח"ד - בְּסוֹפֵי תִיבוֹת אַחֶד.
הַדִּין הַזֶּה צָרִיד לְהִיטֵי פְּגוּזָא שֶׁל אַחֶד,
שֶׁהוּא יְדוּ"ד אַחֶד, שְׁלֹא יִקַּח שַׁח"ד,
שֶׁהוּא יְהוֹה בְּדִיוֹקְנֵהּ. וּבְדִין לְהַשְׁוֹת
שְׁנֵיהֶם כְּאַחֶד, וְלֹא יִטָּה דִּין לְזֶה יוֹתֵר

דִּין מִצַּד הַמַּלְכוּת. שוֹטֵר הוּא שְׁלִיט, (מִצַּד
שֶׁל יוֹסֶף הַצַּדִּיק מִשָּׁם (בְּרֵאשִׁית מ"ב) וְיוֹסֶף הוּא
הַשְּׁלִיט. וְכָל הַסְּפִירֹת הֵיוּ שׁוֹפְטִים מִצַּד
שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיזָה (בִּינָה), שֶׁתַּפְאֶרֶת
שׁוֹפֵט. וְהֵם שׁוֹטְרִים מִצַּד הַמַּלְכוּת.
שְׁצַדִּיק מִשָּׁם שוֹטֵר וּמוֹשֵׁל.

מִדְּבַר שְׁקֵר תִּרְחֵק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל
תִּהְרֹג וְגו'. מִצָּוָה לְהַשְׁוֹת בְּעָלֵי דִינִים

וְאוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין, צַדִּיק יַצֵּר הַטּוֹב
 שׁוֹפְטוֹ. רָשָׁע, יַצֵּר הָרָע שׁוֹפְטוֹ.
 בִּינּוּנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. מֵאֵן דְּאִיהוּ מְאִילָנָא דְחַיִּי,
 לִית לִיה דִּינָא כָּלָל, לִית לִיה יַצֵּר הָרָע, וְדָא צַדִּיק
 גְּמּוּר, וְדָא צַדִּיק וְטוֹב לוֹ. וְלִית טוֹב, אֶלָּא תוֹרָה.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ד) כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם
 תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ. וְצַדִּיק וָרָע לוֹ, מִסְּטָרָא דְעֵין
 הַדַּעַת טוֹב וָרָע. וְאַמַּאי אֶתְקַרֵּי צַדִּיק בְּתַר דְּרָע
 לוֹ, דְּאִיהוּ יַצֵּר הָרָע. אֶלָּא, בְּגִין דְּטוֹב שְׁלִיט עָלֵיהּ,
 אֶתְקַרֵּי צַדִּיק וָרָע לוֹ. דְּהַחֲוָא רָע אִיהוּ תַּחֲתָא
 רְשׁוּתִיָּה. (ס"א כַּעֲבָדָא תַּחֲתָא רַבִּיָּה).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, אַמַּאי אֶתְקַרֵּי רָשָׁע. בְּגִין דְּאִיהוּ
 אֶסְתַּלַּק לְמַחְוֵי רִישָׁא יַצֵּר הָרָע דִּילִיָּה,
 וְטוֹב אִיהוּ תַּחֲתָא רְשׁוּתִיָּה, כַּעֲבָדָא תַּחֲתָא רַבִּיָּה.

לשון הקודש

לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזוּבוּ.
 וְצַדִּיק וָרָע לוֹ, מִצַּד שֶׁל עֵין הַדַּעַת טוֹב
 וָרָע. וְלָמָּה נִקְרָא צַדִּיק אַחֵר שָׂרָע לוֹ,
 שֶׁהוּא יַצֵּר הָרָע? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁטּוֹב
 שׁוֹלֵט עָלָיו נִקְרָא צַדִּיק וָרָע לוֹ, שְׂאוֹתוֹ
 רָע הוּא תַּחַת רְשׁוּתוֹ. (כַּעֲבָד תַּחַת רַבּוֹ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, לָמָּה נִקְרָא רָשָׁע? מִשּׁוּם
 שֶׁהוּא הִתְעַלָּה לְהִיטֵי רֹאשׁ בִּיצֵר הָרָע
 שְׁלֹו, וְהַטּוֹב הוּא תַּחַת רְשׁוּתוֹ כְּמוֹ עֶבֶד

מִזָּה, אֶלָּא בְּמִשְׁקָלָת אַחַת עַד שֶׁיִּקְבְּלוּ
 הַדִּין. וְאַחֵר כִּד כָּל אַחֵר גָּדוֹן לְפִי
 מַעֲשָׂיו.

וּפִרְשׁוּהָ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, צַדִּיק - יַצֵּר
 הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. רָשָׁע - יַצֵּר הָרָע שׁוֹפְטוֹ.
 בִּינּוּנִי - זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. מִי שֶׁהוּא מַעֲן
 הַחַיִּים אֵין לוֹ דִּין כָּלָל, אֵין לוֹ יַצֵּר הָרָע,
 וְזֶה צַדִּיק גְּמּוּר, וְזֶה צַדִּיק וְטוֹב לוֹ. וְאֵין
 טוֹב אֶלָּא תוֹרָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי ד) כִּי

וַאֲף עַל גַּב דְּרַשָּׁע אִיהוּ מִכְתִּיר אֶת הַצַּדִּיק, וַיָּכִיל
צַדִּיק גָּמֹר לְאַעְנָשָׁא לִיה, (משלי יז) גַּם עֲנוּשׁ לְצַדִּיק
לֹא טוֹב, בְּגִין הֵהוּא טוֹב דְּאִיהוּ תַּחֲתֵּי רַגְלֵי
דְּרַשָּׁע, לִית לְאַעְנָשָׁא לִיה, דְּאוּלִּי יַחֲזֹר בְּתַשׁוּבָה
וַיִּתְּנֵבַר עַל יַצְרִיה, וַיְהִי עָפָר תַּחֲתֵּי רַגְלֵי.

דְּמִסְטָרָא דְּרַשָּׁע וְטוֹב לוֹ, (נ"א שְׂכִינְתָּא) שְׂכִיבַת, (רות
(א) וַתִּגַּל מִרְגְּלוֹתֶיהָ וַתִּשְׁכַּב. הֵא אִיהוּ
(משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ. (ד"א וּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק גָּמֹר)
שִׁפְחָה, יֵצֵר הָרַע נֹקְבָא. יֵצֵר הָרַע, דְּכַר. בְּגִינִיה
אַתְמֹר, (ישעיה מב) וְכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. (במדבר א) וַחֲזֹר
הֶקְרַב יוֹמָת.

וּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק וְרַע לוֹ, שְׂכִינְתָּא אִיהִי עֲטָרָה
עַל רִישָׁא דְּכַר נָשׁ, וְשִׁפְחָה יֵצֵר הָרַע,
אַתְכִּפִּיָּא תַּחֲתֵּי גְבִירָתָהּ. וּמִסְטָרָא דְּצַדִּיק גָּמֹר,

לשון הקודש

(רות א) וַתִּגַּל מִרְגְּלוֹתֶיהָ וַתִּשְׁכַּב. זָהוּ (משלי ל)
וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ. (ומצד של צדיק גמור)
שִׁפְחָה - יֵצֵר הָרַע נֹקְבָה. יֵצֵר הָרַע -
זָכַר. בְּגִלְלוּ נְאֻמֶּר (ישעיה מב) וְכְבוֹדִי לְאַחֵר
לֹא אֶתֵּן, (במדבר א) וַחֲזֹר הֶקְרַב יוֹמָת.
וּמִצָּד שֶׁל צַדִּיק וְרַע לוֹ, שְׂכִינָה הִיא
עֲטָרָה עַל רִאשׁוֹ שֶׁל אָדָם, וְשִׁפְחָה -
יֵצֵר הָרַע - נִכְנַעַת תַּחַת גְּבִירָתָהּ. וּמִצָּד

תַּחַת רַבּוֹ. וַאֲף עַל גַּב שְׂרַשָּׁע הוּא
מִכְתִּיר אֶת הַצַּדִּיק, וַיָּכֹל צַדִּיק גָּמֹר
לְהַעֲנִישׁ אוֹתוֹ, גַּם עֲנוּשׁ לְצַדִּיק לֹא טוֹב.
מִשׁוּם אוֹתוֹ טוֹב שֶׁהוּא תַּחַת רַגְלֵי
הָרַשָּׁע, אֵין לְהַעֲנִישׁוֹ, שְׂאוּלִי יַחֲזֹר
בְּתַשׁוּבָה וַיִּתְּנֵבַר עַל יַצְרוֹ, וַיְהִי עָפָר
תַּחַת רַגְלָיו.

שְׂמִצָּד שֶׁל רַשָּׁע וְטוֹב לוֹ (שְׂכִינָה) שׁוֹכְבַת,

לִית זֶר, וְלִית יֵצֵר הָרַע. וּמִסְטָרָא דְרִשְׁעָא גָמּוּר, לִית
לִיה חוּלְקָא בְּשִׁכְנִיתָא, דְּלִית חוּלְקָא לְבַר נָשׁ
בְּשִׁכְנִיתָא, אֱלָא מִסְטָרָא דְטוֹב.

וְלִית כָּל שְׁכִינְתָא שְׁקוּלִין, דִּהָא שְׁכִינְתָא דְאִילְנָא
דְטוֹב וָרַע, אִיהוּ בְּרִסְיָא, אֲבָל שְׁכִינְתָא
דְאִילְנָא דְחַיִּי, עָלָה אֶתְמַר, (תהלים ה) לֹא יִגְוֹךְ רָע.
אֲבָל (ד"א אֱלָא) בְּגִין דְּאֶתְמַר בֵּה, (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל
מְשָׁלָה, מָאן דְּפָגִים אֶתְר דִּילָה, אֶתְחַשִּׁיב בְּאִילוֹ
עָבִיד בְּמִטְרוּנִיתָא קִלְנָא. דְּקִלְנָא דְמִטְרוּנִיתָא אִיהוּ,
מָאן דְּמִזְלִיל בְּאַתְרָהּ. וְקִלְנָא דְמִטְרוּנִיתָא,
דְּמַלְבָּא אִיהוּ.

כָּל שְׁכֵן מָאן דְּאֶעְבֵּר לָהּ מֵאַתְרָהּ, וְשׂוֹי שְׂפַחָה
בְּאַתְרָהּ. דְּבִכָּל אֶתְר דְּאִיהוּ פָּגִים,
מִטְרוּנִיתָא לֹא שְׂרִיא תַּמּוֹן, אֱלָא שְׂפַחָה, דְּאִיהוּ

לשון הקודש

שֶׁל צְדִיק גָּמּוּר אֵין זֶר וְאֵין יֵצֵר הָרַע. וּמִצַּד שֶׁל רִשְׁעָא גָּמּוּר אֵין לוֹ חֵלֶק
בְּשִׁכְנִיָּה, שְׂאֵין חֵלֶק לְאָדָם בְּשִׁכְנִיָּה
אֱלָא מִצַּד הַטּוֹב.

וְאֵין כָּל שְׁכִינֵיה שְׁקוּלוֹת, שֶׁהֵרִי שְׁכִינֵיה
שֶׁל עֵץ טוֹב וָרַע הִיא כִּפּא, אֲבָל שְׁכִינֵיה
שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, עָלֶיהָ נֹאמֵר (תהלים ה) לֹא
יִגְוֹךְ רָע. (אֱלָא) מִשּׁוּם שֶׁנֹּאמֵר בֵּה

וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, מִי שְׂפּוֹגִים אֶת
מְקוֹמוֹ נִחְשָׁב כְּאִילוֹ עֲשֵׂה קִלּוֹן לְהַבְרִיָּה.
שְׁקִלּוֹן הַהַבְרִיָּה הוּא מִי שְׂמִזְלִיל
בְּמִקּוּמָה, וְקִלּוֹן הַהַבְרִיָּה הוּא שֶׁל הַמֶּלֶךְ.
כָּל שְׁכֵן מִי שְׂמַעְבִּיר אוֹתָהּ מִמְּקוּמָה
וְשֵׁם שְׂפַחָה בְּמִקּוּמָה, שְׂבִכָּל מְקוֹם
שֶׁהוּא פּוֹגֵם, הַהַבְרִיָּה אֵינָה שְׂרוּיָה שֵׁם,
אֱלָא שְׂפַחָה, שֶׁהִיא פְּגוּמָה, שׁוּרָה

פְּגִימָא, שְׂרִיא בְּאַתָּר פְּגִים. וּפְגִימוּ דְּבַר נֶשׁ דְּחֻבּוּי,
פְּגִים בְּכָל אֲבָרִין דִּילִיָּה, עַד דְּלֹא אֲשַׁכַּחַת
מִטְרוּנִיתָא אַתָּר לְשְׂרִיא תַּמָּן. וְלִית לִיה תְּקוּנָא (דף
קי"ח ע"א) עַד דִּיחֲזִיר לָהּ עַל כָּל אֲבָרִין דִּילִיָּה.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, רַעֲיָא מְהִימָנָא, בְּגִין דָּא,
אַנְתָּ מִתַּקֵּן, בְּחִבּוּרָא דָּא, דְּרַמ"ח פְּקוּדִין.
לְאַמְלָכָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל אֲבָרִים
דְּשְׂכִינְתָּא, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, וְלִית אַנְתָּ חַיִּישׁ
לִיקָרְךָ. וּפָאָה חוּלְקָךְ, דְּכַגְוּוּנָא דְאַנְתָּ מִמְּלִיךְ
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל אֲבָרִים דְּשְׂכִינְתָּא, דְּאִינוּן
בְּעָלֵי מַדּוּת, דְּכָל יִשְׂרָאֵל. מְאִירֵי מַדּוּת אִינוּן
אֲבָרִים דְּשְׂכִינְתָּא, הָכִי עֲבִיד קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְשְׂרִיא שְׁמִיה עֲלֶךְ, וַיִּמְלְכִינְךָ, עַל כָּל מִשְׁרָיִין
עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

לשון הקודש

ומצוה, ואינך חושש לכבודך. אשרי
חלֶקְךָ. שְׂכַמוּ שְׂאֵתָהּ מִמְּלִיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּכָל אֲיָבְרֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם
בְּעָלֵי מַדּוּת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעָלֵי מַדּוּת
הֵם אֲיָבְרֵי הַשְּׂכִינָה, כִּי עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁרֹת אֶת שְׁמוֹ עָלֶיךָ
וַיִּמְלִיךְ אוֹתָךְ עַל כָּל הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתַּתָּוִנִים.

בְּמָקוֹם פְּגוּם. וּפְגִים שֶׁל אָדָם שֶׁל חֲטָאִין
פְּגוּם בְּכָל אֲיָבְרֵיו, עַד שֶׁלֹּא מוּצֵאת
הַגְּבִירָה מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, וְאִין לוֹ תַּקּוּן
עַד שֶׁיִּחְזַרְנָה לְכָל אֲיָבְרֵיו.

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן,
מִשּׁוּם זֶה אֵתָה מִתַּקֵּן בְּחִבּוּר הַזֶּה שֶׁל
רַמ"ח מַצּוּוֹת לְהַמְלִיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עַל כָּל אֲיָבְרֵי הַשְּׂכִינָה בְּכָל מַצְוָה

קום רעיא מהימנא, לסדרא דינין בהלכות נזקין,
 בסדורא דשמא דא, הוי"ה. דאיהו, (תהלים סח)
 רכב אלהים רבותים אלפי שנאן, דאינון, שור נשר
 אריה אדם, דהא מסטרא דימינא, דתמן יהו"ה, ד'
 חיוון, הכי איהו סדורא דלהון, אדם אריה נשר
 שור. וכפום שניין דהוין, הכי איהו תנועה
 וסדורא דחיוון. וחיוון דסטרא אחרא, דאינון נזיקין
 דשמאלא, הכי סדורייהו, שנאן. ובגין דא, התחלה
 דלהון, השור. קשור בד' אבות נזיקין, השור והבור
 והמבעה וההבער וסיומא דלהון אדם, מועד.

קום אתער בדינין. פתח רעיא מהימנא ואמר,
 אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. (תהלים נא)
 אדני, בהפוך אתון דינא. ובגין דא, אמרו מארי
 מתניתין, דינא דמלכותא דינא. כל דינין בהאי

לשון הקודש

סדורם: שנאן. ומשום זה ההתחלה
 שלחם - השור - קשור לארבעה אבות
 נזיקין - השור והבור והמבעה וההבער,
 והסיום שלחם אדם, מועד.

קום התעורר בדינים. פתח רועה הנאמן
 ואמר, (שם כא) אדני שפתי תפתח ופי
 יגיד תהלתך. אדני בהפוך אותיות -
 דינא, ומשום זה אמרו בעלי המשנה,
 דינא דמלכותא דינא. כל הדינים בשם

קום רועה הנאמן לסדר דינים בהלכות
 נזיקין, בסדור של השם הזה, הוי"ה,
 שהוא (תהלים סח) רכב אלהים רבתיים
 אלפי שנאן, שהם שור נשר אריה אדם,
 שהרי מצד הימין, ששם ידו"ד, ארבע
 חיות, כך הוא סדורם: אדם אריה נשר
 שור. וכפי השנויים שמתהווים, כך היא
 תנועת וסדור החיות. והחיות של הצד
 האחר, שהם נזיקין של שמאל, כך

שָׁמָא אַתְדָנוּ. (ס"א ב'ה' ב'ד' וכו') בְּד', בְּג'. בְּד': שְׂכִינְתָא
 (ס"א בית דין בְּג' בית דין שְׂכִינְתָא בְּג') לְקַבֵּל תִּלְת אַבְהָן. עֲמוּדָא
 דְּאַמְצָעִיתָא, דִּינִין אֲמַת, וְהוּא דִּינִין, לְדוֹן מִסְטָרָא
 דְּאַדְנָי, דְּתַמָּן אִיהוּ דִּינִין אֲמַת. וּמִסְטָרָא דְשֵׁם
 אֱלֹהִים, שׁוּפְט. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים עה) כִּי
 אֱלֹהִים שׁוּפְט.

וְכִמָּה דִינִין אִינוּן. חַד, לְדוֹן בְּנִזְקֵי שׁוּר. תַּנְיִנָא,
 לְדוֹן בְּנִזְקֵי בּוּר. תְּלִיתָאָה, לְדוֹן בְּנִזְקֵי אֵשׁ.
 רְבִיעָאָה, לְדוֹן בְּנִזְקֵי אָדָם. וְאַבְתְּרִיָּהוּ, לְדוֹן בְּדִינֵי
 אַרְבַּע שׁוּמְרִים. שׁוּמֵר חָנָם, וְשׁוּמֵר שָׂכָר, וְהַשׁוּאֵל.
 וְנוֹשָׂא שָׂכָר. (ס"א וְהַשׁוּכָר) לְקַבֵּל לִיָּהוּ, דִּינִין אַרְבַּעָה. דִּין
 חֲלוּקַת הַשּׁוֹתָפִים. דִּין חֲלוּקַת קַרְקָעוֹת. דִּינֵי
 עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת. דִּינֵי תוֹבָע וְנִתְבָּע, בְּכַמָּה מִינֵי
 תְּבִיעוֹת דְּחִיּוּב מָמוֹן, וְגִזְלָה, וְאַבְדָּה, אוֹ שְׁמִזִּיק
 לַחֲבֵרוֹ, וְהוֹרְגוֹ בְּאַחַד מֵאַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין.

לשון הקודש

בְּנִזְקֵי אֵשׁ, רְבִיעִי, לְדוֹן בְּנִזְקֵי אָדָם.
 וְאַחֲרֵיהֶם לְדוֹן בְּדִינֵי אַרְבַּעָה שׁוּמְרִים:
 שׁוּמֵר חָנָם, וְשׁוּמֵר שָׂכָר, וְהַשׁוּאֵל,
 וְנוֹשָׂא שָׂכָר. (וְהַשׁוּכָר) בְּנִזְקֵים אַרְבַּעָה
 דִּינִים: דִּין חֲלָקַת הַשְּׁתָּפִים, דִּין חֲלָקַת
 קַרְקָעוֹת, דִּינֵי עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, דִּינֵי
 תוֹבָע וְנִתְבָּע בְּכַמָּה מִינֵי תְּבִיעוֹת שֶׁל
 חִיּוּב מָמוֹן וְגִזְלָה וְאַבְדָּה, אוֹ שְׁמִזִּיק

הַזֶּה נִדְוָנוּ. (ב'ה' ב'ד' בְּג' בְּד' – שְׂכִינָה
 (בית דין בשלשה, בית דין שְׂכִינָה בשלשה) בְּנִגְד שְׁלֹשֶׁת
 הָאָבוֹת. עֲמוּד הָאַמְצָעִי, דִּין אֲמַת, וְהוּא
 דִּין לְדוֹן מִצַּד שֶׁל אַדְנָי, שֶׁשֵּׁם הוּא דִּין
 אֲמַת. וּמִצַּד שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים, שׁוּפְט. וְהוּ
 שְׂכָתוֹב (שם עה) כִּי אֱלֹהִים שִׁפְט.

וּמָהֶם הַדִּינִים? אַחַד, לְדוֹן בְּנִזְקֵי שׁוּר.
 שְׁנֵי, לְדוֹן בְּנִזְקֵי בּוּר. שְׁלִישִׁי, לְדוֹן

אָדוֹן אִיהוּ קָדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּאֲדָנִי. לָדוֹן בְּכָל
 מִינֵי דִינִין, לְשִׁפְחָה בִּישָׁא, כִּי תִירֵשׁ
 גְּבִירְתָּהּ. דְּמִינָה כָּל נְזִיקִין אֲשֶׁתְּכֶחוּ, דְּאִינוּן (כּל)
 מִלְּאֲכֵי חֲבָלָה, דְּמִנִּיּהוּ נִשְׁמָתְהוֹן שְׁל רְשָׁעִים, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, נִשְׁמֹת הָרְשָׁעִים הֵן הֵן
 הַמְזִיקִים בְּעוֹלָם. אַל אַחֵר, מְזִיק, גְּזֹלֵן רָשָׁע. וּבֵת
 זִוגִיָּה, סָם חֲמֹת.

נֶזֶק שְׁבֶת וּבִשְׁת וְרַפּוּי, לְשִׁכְנִיתָא וּבִנְהָא. שְׁבֶת,
 דְּבִטּוּלָא דְּאוּרִייתָא, דְּבִטּוּלָת לְבִנְהָא. וְרַפּוּי,
 דְּגִרְמָת לֹזן דְּמִתְרַפֵּין מִדְּבָרֵי תוֹרָה. נֶזֶק, בְּכִמָּה
 נְזִיקִין דְּמִלְּאֲכֵי חֲבָלָה, מֵאֲרִי מִשְׁחִית אָף וְחִימָה.
 וּבִשְׁת, דְּחֹו מְבִזִּין לְשִׁכְנִיתָא בְּכּוּכָבִים וּמְזֻלֹת,
 שְׁקָרָא דְּלֶהוֹן, וְחֹו אֲמָרִין אִיָּה אֱלֹהִיד. וּבְכִמָּה
 גְּזֻלֹת מִן שִׁפְחָה בִּישָׁא, דְּאֶתְמַר בָּהּ (ישעיה ג) גְּזֻלֹת
 הָעָנִי בְּבִתְיָכֶם.

לשון הקודש

לְחַבְרוּ וְהוֹרְגוּ בְּאַחַת מֵאַרְבַּע מִיתוֹת
 בֵּית דִּין.

הַמְזִיקִים שְׁל הָעוֹלָם. אַל אַחֵר, מְזִיק,
 גְּזֹלֵן רָשָׁע. וּבֵת זִוגִיָּה סָם חֲמֹת.

אָדוֹן הוּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּאֲדָנִי,
 לָדוֹן בְּכָל מִינֵי דִינִים אֶת הַשִּׁפְחָה הָרָעָה
 כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ, שְׁמִמָּנָה כָּל הַנְּזִיקִים
 נִמְצְאוּ, שְׁהֵם (כּל) מִלְּאֲכֵי חֲבָלָה, שְׁמֵהֶם
 נִשְׁמֹת הָרְשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּ בְּעֵלֵי
 הַמִּשְׁנָה, נִשְׁמֹת הָרְשָׁעִים הֵן הֵן
 נֶזֶק שְׁבֶת וּבִשְׁת וְרַפּוּי - לְשִׁכְנִיָּה
 וּבִנְיָה. שְׁבֶת - שְׁל בְּטוּל תוֹרָה שְׁבִטּוּלָה
 אֶת בְּנִיָּה. וְרַפּוּי - שְׁגָרְמָה לָהֶם
 שְׁמִתְרַפִּים מִדְּבָרֵי תוֹרָה. נֶזֶק - בְּכִמָּה
 נְזִיקִים שְׁל מִלְּאֲכֵי חֲבָלָה, בְּעֵלֵי מִשְׁחִית
 אָף וְחִמָּה. וּבִשְׁת - שְׁהִיוּ מְבִזִּים אֶת

כמה ברפאן, גזלת לשכינתא, שפחא בישא.
בכבוד המס, ובכבוד כמה דינין משונים
על בנהא, וכמה קרבנין דבי מקדשא, דבטילת
למטרוניתא. ובשעת דמטרוניתא, דאשתארת
ערומה, מד' בגדי זהב דנחרין, מד' טורי אבן,
בי"ב אבנין מרגלן. מעיל בכמה זגין ורמונים.
וארבע בגדי לבן, דבחון הות מטרוניתא,
מתקשטא קדם מלפא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ט)
וראיתיה לזכר ברית עולם. וגזלת לה לגברתה,
כמה מאכלין דקרבנין.

שור מועד בעלה, עאל לבי מלפא רבוניה,
בארבע אבות גזיקין דיליה, (דאינון, יחזקאל א') ופני
שור מהשמאל לארבעתן) עון ומשחית אף וחסמה, דכלהו

לשון הקודש

מארבעה טורי אבן בשתיים עשרה
 אבנים מרגליות. מעיל בכמה זגים
 ורמונים. וארבעה בגדי לבן שבהם
 היתה הגבירה מתקשטת לפני המלך.
 והיו שכתוב (בראשית ט) וראיתיה לזכר
 ברית עולם. וגזלת את גברתה כמה
 מאכלי הקרבנות.

שור מועד בעלה, נכנס לבית המלך
 רבנו בארבעה אבות הגזיקין שלו, (שהם
 יחזקאל א) ופני השור מהשמאל לארבעתן) עון

השכינה בכוכבים ומזלות, השקר
 שלהם, והיו אומרים איה אלהיה. וכמה
 גזלות מהשפחה הרעה, שנאמר בה
 (ישעיה א) גזלת העני בבתיהם.

כמה ברכות גזלות את השכינה
השפחה הרעה; בכבוד המס, ובכבוד של
כמה דינים משונים על פניה, וכמה
קרבנות של בית המקדש שבטלה
לגבירה. ובשעת של הגבירה שגשגרה
ערמה מארבעה בגדי זהב שמאירים

מועדין לקלקל. בגופא דיליה, הרביץ על הכלים,
 מזבח מנורה שלחן ושאר מאנין, רבץ עליהו
 ושברתו. ובשן דיליה, אכיל כל קרבנין דמאכלים
 דפתורא, ושאר ברנלוי רפסא. (ומדקא בלא ושאר דאינון
 אמורין ופדרין שניי מנחות ברנלוי רפסא) ובקרן דיליה, קטל
 בהני וליואי. הרם בלא, (איכה ב) חלל (דף קי"ח ע"ב)
 ממלכה ושריה.

הבור, נוקבא בישא, לילית, בבית דילה, דאיהי
 בית הסהר, תפיסת למטרוניתא ובגהא,
 שפחה בישא, בגלותא דילה, ושוויאן לון, בכמה
 שלשלאין ואסורין לבגהא, ידיהו מהדקן לאחורא.
 (איכה א) היא ישובה בגוים לא מצאה מנוח. ולא עוד
 אלא (איכה א) כל מבבדיה הזילוח כי ראו ערותה גם
 היא נאנחה ותשב אחר.

לשון הקודש

ומשחית אף וחמה, שכלם מועדים
 לקלקל. בגוף שלו הרביץ על הכלים,
 מזבח מנורה שלחן ושאר פלים. רבץ
 עליהם ושברם. ובשן שלו אכל כל
 הקרבנות של מאכלי השלחן, ואת
 השאר רמס ברנלוי, (ומחק הכל, והשאר שהם
 אמורים ופדרים, שני מנחות, רמס ברנלוי) ובקרנו הרג
 בהנים ולוים. הרם הכל, חלל ממלכה
 ושריה.

הבור נקבה רעה, לילית, בביתה,
 שהיא בית הסהר, תפסה את הנבירה
 ובניה, השפחה רעה, בגלות שלה,
 ושמה אותה בכמה שלשלאות, ואסרו
 לבניה את ידיהם מהדקים לאחור. (איכה
 א) היא ישובה בגוים לא מצאה מנוח.
 ולא עוד, אלא (שם) כל מבבדיה הזילוח
 כי ראו ערותה גם היא נאנחה ותשב
 אחר.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא זֹנָה דְּאִיהִי הִבְעֵר, דְּהֵינּוּ אִשׁ,
 (איכה ד) וַיַּצֵּת אִשׁ בְּצִיּוֹן. לְבַתָּר קָם אָדָם
 בְּלִיעַ"ל רָשָׁע, רְבִיעִי לְאַבּוֹת נְזִיקִין, דְּאִתְּמַר בֵּיה
 אָדָם מוּעַד לְעוֹלָם, בֵּין עַר בֵּין יֶשֶׁן, וְשִׁלַּח אֶת
 בְּעִירוֹ, וְאָכִיל וְשָׂצִי וְגַדַּע בְּרָמִים וּפְרָדִסִּים
 דִּירוּשָׁלַם, וְשָׂצִי כָלָא.

רַבּוֹן עָלְמָא, אַנְתָּ קָשׁוּט, וְאוֹרִייתְךָ קָשׁוּט, יִהְיֶה
 לָן מִצְוֹת תְּפִילִין, לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים אִיהוּ
 אֲנָרָא כְּפּוּם עוֹבְדֵייהוּ, פָּאָר עַל רִישֵׁיהוּ.
 וּמִשְׁמָשִׁין לְאַבוּהוֹן וְאַמְהוֹן, בְּגִזְוֹנָא דְּגּוּפָא, דְּכָל
 אֲבָרִים דִּילִיה מִשְׁמָשִׁין לִרִישָׁא. הָכִי אִתְּתָא,
 מִשְׁמָשָׂא לְבַעֲלָהּ.

וְאִית מַלְאָכִין דְּאֵינוֹן מִשְׁמָשִׁין לְגּוּפָא, וּמַלְאָכִין
 דְּמִשְׁמָשִׁין לְנִשְׁמָתָא. וּכְגִזְוֹנָא דְּאִית
 אֲפֻרְשׁוּתָא בֵּין גּוּפָא לְנִשְׁמָתָא, הָכִי אִית אֲפֻרְשׁוּתָא

לשון הקודש

נתת לנו מצוות תפלין, לצדיקים גמורים
 הוא שקר כפי מעשיהם, פאר על
 ראשם, ומשמשים את אבותיהם ואמם,
 כמו שהגוף שכל איבריו משמשים את
 הראש, כך האשה משמשת את בעלה.
 ויש מלאכים המשמשים את הגוף,
 ומלאכים המשמשים את הנשמה. וכמו
 שיש הפרדה בין גוף ונשמה, כך יש

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא זֹנָה, שְׁהִיא הִבְעֵר,
 שְׁהֵינּוּ אִשׁ, וַיַּצֵּת אִשׁ בְּצִיּוֹן. אַחֲרַ כֵּךְ קָם
 אָדָם בְּלִיעַ"ל רָשָׁע, רְבִיעִי לְאַבּוֹת
 הַנְּזִיקִין, שְׁנֵאמַר בּוֹ אָדָם מוּעַד לְעוֹלָם,
 בֵּין עַר בֵּין יֶשֶׁן, וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירוֹ, וְאָכִיל
 וְהִשְׁמִיד וְגַדַּע בְּרָמִים וּפְרָדִסִּים שֶׁל
 יְרוּשָׁלַם, וְכָלָה הַכֵּל.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, אַתָּה אֵמֶת וְתוֹרָתְךָ אֵמֶת,

בין מלאכין דגופא, למלאכין דנשמתא. ואית
 נשמתא לנשמתא. ומלאכין למלאכין, (קהלת ה) כי
 גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם. ואלין דאינון
 נשמתא לנשמתא, בלהו חד. ואף על גב דארח
 מתלא, אינון בגופא אצל נשמתא אלין לאלין, בגין
 דמקבלין אלין מאלין. הכי שכינתא, (נשמתא) אף על
 גב דאיהי לקבל שאר נהורין דבריא, בנשמתא
 אצל גופא, לקבל קדשא בריך הוא חשיבא בגופא.
 אבל כלא חד. הכא גופא ונשמתא כלא חד. מה
 דלאו הכי בבר נש, דגופיה ונשמתיה בפרודא. דא
 חומר, ודא שכל. דא חיי, ודא מותא. אבל קדשא
 בריך הוא חיים, ושכינתיה חיים, חדא הוא דכתיב,
 (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה.

ובל אינון דרשימין בסימנין דקודשא בריך הוא

לשון הקודש

הפרדה בין המלאכים של הגוף לבין
 המלאכים של הנשמה. ויש נשמה
 לנשמה, ומלאכים למלאכים, (קהלת ה) כי
 גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם.
 ואלה שהם נשמה לנשמה, כלם אחד.
 ואף על גב שדרך משל, הם בגוף אצל
 הנשמה אלה לאלה, משום שמקבלים
 אלה מאלה. כך השכינה (הנשמה), אף על
 גב שהיא כנגד שאר האורות של

הבריא, בנשמה אצל הגוף, כנגד
 הקדוש ברוך הוא היא חשוכה בגוף,
 אבל הכל אחד. כאן גוף ונשמה הכל
 אחד. מה שאין כך באדם, שגופו
 ונשמתו בפרוד, זה חמר וזה שכל, זה
 חיים וזה מות. אבל הקדוש ברוך הוא
 חיים ושכינתו חיים. וזהו שכתוב (משלי ג)
 עץ חיים היא למחזיקים בה.
 וכל אותם שרשומים בסימני הקדוש

וּשְׁכִינְתִּיהָ, אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּיוֹמִין דְּחֹל, בְּאוֹת
 דְּתַפְלִין, וּבְאוֹת דְּמִילָה. וְרְשִׁימִין בְּזָכוֹר וְשָׁמוֹר
 בְּשַׁבָּת. וְרְשִׁימִין בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּאִתְיְהִיבַת
 מִימִינָא. וּבַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, דְּאִתְיְהִיבַת מִשְׁמָאלָא.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זָכוֹר מִימִינָא, וְשָׁמוֹר
 מִשְׁמָאלָא. וּשְׁכִינְתָּא, זְכִירָה מִימִינָא, וְשְׁמִירָה
 מִשְׁמָאלָא. אֵינוֹן תַּפְלִין דְּרִישָׁא דְּבֵר נֶשׁ, וְתַפְלִין
 דִּיד. וְהָכִי שְׁכִינְתָּא, (תהלים יט) תּוֹרַת יי' תְּמִימָה,
 וּמִצְוַת דִּילִיָּה. וְהָאִי מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא,
 דְּאִיהוּ כָּלִיל דִּינָא וְרַחֲמִי. זָכוֹר וְשָׁמוֹר. אֶתְקַרִּיאת
 אִיהִי זְכִירָה שְׁמִירָה. וּבְכָל פְּקוּדִין אִיהִי שְׁקִילָה
 לְגַבִּיהָ בְּמַדְרַגָּה.

אַבְל מִסְטָרָא דְחֶסֶד, קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא זָכוֹר,
 וּשְׁכִינְתָּא שָׁמוֹר. בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מְאִירִי
 מִתְנִיתִין, זָכוֹר לְזָכוֹר, וְשָׁמוֹר לְכֹלָה. בְּגִין דְּבִימִינָא

לשון הקודש

שֶׁל הָאָדָם, וְתַפְלִין שֶׁל יָד. וְכֵן שְׁכִינָה,
 תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, וְהַמִּצְוָה שֶׁלּוֹ. וְזֶה
 מֵהַצֵּד שֶׁל הָעֵמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁהוּא בּוֹלֵל
 דִּין וְרַחֲמִים. זָכוֹר וְשָׁמוֹר. נִקְרְאת הַיָּא
 זְכִירָה וְשְׁמִירָה. וּבְכָל הַמִּצְוֹת הַיָּא
 שְׁקוּלָה אֵלָיו בְּמַדְרַגָּה.

אַבְל מֵצֵד הַחֶסֶד – הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוּא זָכוֹר, וְהַשְׁכִּינָה שָׁמוֹר. בְּמוֹ

בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינְתּוֹ, הֵם רְשׁוּמִים בִּימֵי
 הַחֹל בְּאוֹת שֶׁל הַתַּפְלִין, בְּאוֹת שֶׁל
 הַמִּילָה, וְרְשׁוּמִים בְּזָכוֹר וְשָׁמוֹר בְּשַׁבָּת.
 רְשׁוּמִים בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב שְׁנִתְּנָה מִימִין,
 וּבַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שְׁנִתְּנָה מִשְׁמָאל.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זָכוֹר מִימִין, וְשָׁמוֹר
 מִשְׁמָאל. וְהַשְׁכִּינָה זְכִירָה מִימִין,
 וְשְׁמִירָה מִשְׁמָאל. הֵן תַּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ

וּבְשִׁמְאָלָא עֲנִפִּין מִתְפָּרְדִּין, כְּגִוּוֹנָא דְכִנְפֵי רִיָּאָה,
 דְּאִינוּן פְּרוּדוֹת מְלַמְעָלָה. לְקַבְּלִיָּהּ חִיוּן, (יחזקאל א)
 וּפְנִיָּהּם וּכְנִפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעָלָה. וְלִקְבֹּל פְּתוּחוֹת
 דְּסֵפֶר תּוֹרָה. לְתַתָּא תְרוּוֹיָיָהּ בִּיחודָא חָדָא, כְּגִוּן
 סְתוּמוֹת דְּסֵפֶר תּוֹרָה, דְּלִית תַּמָּן פְּרוּדָא. וּבְגִין דָּא,
 בְּאַתָּר דִּיחודָא, דְּאִיָּהּ גּוּפָא, דְּוָמָה לְשִׁדְרָה דְּלוּלָב,
 אִם נִפְרָצוּ, אוּ נִפְרְדוּ עָלֵיו פָּסוּל.

בְּכִמָּה רְשִׁימִין רָשִׁים קָדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְגַבֵּי מְלָאכִין. אֵלִין דִּימִינָא,
 דְּתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. אוּ אֵלִין דְּשִׁמְאָלָא,
 דְּתַלְיִין מְשַׁכִּינְתָּא. אוּ אֵלִין דְּתַלְיִין מְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא. וְשַׁכִּינְתִּיה בִּיחודָא חָדָא. וְדָאִי אֵלִין דְּאִית
 בְּחוּן תּוֹרָה, רְשִׁימִין בְּחֶסֶד. וְאֵלִין דְּאִית בְּחוּן
 מִצְוָה, רְשִׁימִין בְּגִבּוּרָה. וְאֵלִין מְאִירֵי דְתַפְלִין, וְאוֹת

לשון הקודש

לְשִׁדְרָה שֶׁל לוּלָב. אִם נִפְרָצוּ אוּ נִפְרְדוּ
 עָלָיו – פָּסוּל.

בְּכִמָּה רְשׁוּמִים רָשִׁים תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹדֵעַ לְמַלְאכִים. אֵלֹו
 מִיָּמִין, שְׁתַּלּוּיִים מִתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוּ
 אֵלֹו מִשְׁמָאל, שְׁתַּלּוּיִים מִהַשְׁכִּינָה, אוּ
 אֵלֹו שְׁתַּלּוּיִים מִתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשַׁכִּינְתּוֹ בִּיחוד אֶחָד. וְדָאִי אֵלָּה שְׁנֵישׁ
 בְּהֶם תּוֹרָה רְשׁוּמִים בְּחֶסֶד, וְאֵלָּה שְׁנֵישׁ

שְׁבָאֲרוּהָ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, זְכוּר לְזִכָּר,
 וְשִׁמּוֹר לְכֹלָה. מִשּׁוּם שְׁבִימִין וּבְשִׁמְאָל
 הָעֲנִפִּים מִתְפָּרְדִּים, כְּמוֹ כִנְפֵי רֶאֶה שֶׁהֵן
 פְּרוּדוֹת מְלַמְעָלָה. כְּנָגְדָם חֵיוֹת, וּפְנִיָּהּם
 וּכְנִפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת מְלַמְעָלָה. וּכְנָגְדָם
 פְּתוּחוֹת שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה. לְמַטָּה שְׁנֵיהֶם
 בִּיחוד אֶחָד, כְּמוֹ סְתוּמוֹת שֶׁל סֵפֶר
 תּוֹרָה, שְׁאִין שָׁם פְּרוּד. וּמִשּׁוּם כֵּךְ
 בְּמָקוֹם שֶׁל יחוד, שֶׁהוּא גּוּף, דְּוָמָה

שֶׁבֶת, וְאוֹת בְּרִית, רְשִׁימִין בְּצַדִּיק.

וּבַעֲיָרָן, עַמֵּי הָאָרֶץ, אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּאֶעְבְּרוּ
דְּעָרְלָה וּפְרִיעָה. עוֹפִין, בְּזַפֵּק וּבְקָרְקָן
נִקְלָף, בְּאֶעְבְּרוּ דְזַפֵּק, וּקְלִיפָה דְקָרְקָן אֵינוֹן
רְשִׁימִין עוֹפִין לְמִיכַל, וּבַעֲיָרָן, בְּתִירֵי סִמְנִין, מַעֲלַת
גְּרָה, וּמִפְּרֶסֶת פֶּרְסָה. בְּלָחוּ רְשִׁימִין בְּתִירֵי סִמְנִין,
בְּגוֹנוֹנָא דְעָרְלָה וּפְרִיעָה, דְּמַתְּעַבְּרָן מַעֲמָא קַדִּישָׁא.
אַבְל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, בְּלָחוּן רְשִׁימִין מְנַהוֹן,
בְּכֶרְסִיָּא. וּמְנַהוֹן, בְּמִלְאָכִי, בְּאַרְבַּע חִיוֹן
דְּכֶרְסִיָּא. מְנַהוֹן בְּכַבָּבִיא (דף קי"ט ע"א) וּבְמוֹזִילִי.
וּמְנַהוֹן רְשִׁימִין, בְּמַדּוֹת דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא
אַשְׁתְּמוּדְעִין. וְאֵינוֹן דְּמַתְּעַבְּקִין בְּאוֹרֵייתָא
וּבְמִצּוֹת, לְשִׁמָּא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשְׂכִינְתִּיהּ,
שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָם, אֶלָּא כְּבָרָא דְאִיהוּ

לשון הקודש

סִמְנִים, כְּמוֹ עָרְלָה וּפְרִיעָה, שְׁמַעְבְּרִים
מִהֶעָם הַקָּדוֹשׁ.

אַבְל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, בְּלָם רְשׁוּמִים
מִהֶם בְּכֶסֶּא. וּמִהֶם בְּמִלְאָכִים, בְּאַרְבַּע
חִיּוֹת הַכֶּסֶּא. מִהֶם בְּבוֹכָבִים וּבְמִזְלוֹת,
וּמִהֶם רְשׁוּמִים בְּמַדּוֹת שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא נוֹדֵעַ בָּהֶם. וְאוֹתָם שְׁמַתְּעַפְּקִים
בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָם, אֶלָּא

בָּהֶם מִצְוָה רְשׁוּמִים בְּגִבּוּרָה, וְאֵלוּ בְּעָלֵי
הַתְּפִלִּין וְאוֹת שֶׁבֶת וְאוֹת בְּרִית רְשׁוּמִים
בְּצַדִּיק.

וְהַבְּהִמּוֹת, עַמֵּי הָאָרֶץ, הֵם רְשׁוּמִים
בְּהַעֲבֵרַת עָרְלָה וּפְרִיעָה. עוֹפּוֹת – בְּזַפֵּק
וּבְקָרְקָן נִקְלָף, בְּהַעֲבֵרַת הַזַּפֵּק וּקְלִיפָה
הַקָּרְקָן, הֵם רְשׁוּמִים בְּעוֹפּוֹת לְאֹכֵל.
וּבַהֲמוֹת בְּשֵׁנֵי סִמְנִים – מַעֲלַת גְּרָה
וּמִפְּרֶסֶת פֶּרְסָה. בְּלָם רְשׁוּמִים בְּשֵׁנֵי

מִחוּיִב בִּיקְרָא דַּאֲבוּהִי וְאַמִּיהִ, דָּא אֶתְקַשְׁר
וְדָאִי וְאֶתְרָשִׁים, בְּעֻמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא וְשְׂכִינְתִּיה,
בְּאִילוּ בֵּיה הָווּ חַד.

וּכְמָאן דְּאִית בֵּיה תוֹרָה בְּלֹא מַצּוֹת, אוּ מַצּוֹת בְּלֹא
תוֹרָה, בְּבִיכּוּל בְּאִילוּ הָווּ בֵּיה בְּפִרוּדָא.
אַבְל בְּדָא וְדָא, בְּאִילָנָא, דְּעֵנְפֵּי מִתְפָּרְדִּין לִימִינָא
וְלִשְׂמָאלָא, וְאִילָנָא יַחּוּדָא דְתִירוּוִיָּהוּ, בְּאַמְצָעִיתָא.

רְשִׁיעִיָּא, אֵינּוּן רְשִׁימִין בְּלֹא סִימְנִין דְּטַהֲרָה,
אֵינּוּן דְּלִית לְהוֹן תְּפִלִּין עַל רִישָׁא,
וְדִרוּעָא. וְאֵינּוּן דְּלֹא רְשִׁימִין בַּתוֹרָה וּבַמַּצּוֹת.
וְאֵלִין דְּלֹא נִטְרִין זְכוּר וְשָׁמּוֹר. וְלֹא רְשִׁימִין
בַּתְּכֵלֶת וּלְבָן דְּצִיצִית. וְאֵלִין דְּלֹא רְשִׁימִין בְּאֵלִין
סִימְנִין, שְׁקֵץ הֵם לָכֶם, לָאוּ אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל אֶלָּא עַמִּי
הָאֲרִץ. מַה אֵלִין שְׁקֵץ וְשָׂרִץ, אוֹף אֵינּוּן (נ"א בן)

לשון הקודש

הַרְשָׁעִים רְשׁוּמִים בְּלִי סִימְנֵי טַהֲרָה,
אוֹתָם שְׁאִין לָהֶם תְּפִלִּין עַל הָרֹאשׁ
וְהַזְרֹעַ, וְאוֹתָם שְׁלֹא רְשׁוּמִים בַּתוֹרָה
וּבַמַּצּוֹת, וְאֵלֶּה שְׁלֹא שׁוֹמְרִים זְכוּר
וְשָׁמּוֹר, וְלֹא רְשׁוּמִים בַּתְּכֵלֶת וּלְבָן שֶׁל
צִיצִית. וְאֵלֶּה שְׁלֹא רְשׁוּמִים בְּסִימְנִים
הַלְלוֹ, שְׁקֵץ הֵם לָכֶם, אֵינֶם יִשְׂרָאֵל,
אֶלָּא עַמִּי הָאֲרִץ. מַה אֵלֶּה שְׁקֵץ וְשָׂרִץ -

בְּבִין הַמְּקִיב בְּכַבּוּד אָבִיו וְאִמּוֹ, זֶה וְדָאִי
נִקְשָׁר וְנִרְשָׁם בְּעֻמּוּד הָאַמְצָעִי וְשְׂכִינְתּוֹ,
בְּאִילוּ בּוֹ הֵם הָיוּ אֶחָד.

וְכִי שָׁיֵשׁ בּוֹ תוֹרָה בְּלִי מַצּוֹת אוּ מַצּוֹת
בְּלִי תוֹרָה, בְּבִיכּוּל כְּאִילוּ הָיוּ בּוֹ בְּפִרוּד.
אַבְל כֻּזָּה וְזֶה, כְּמוֹ אֵילָן שְׁעֵנְפִים
נִפְרָדִים לִימִין וְלִשְׂמָאל, וְהָאֵילָן הַיַּחּוּד
שֶׁל שְׁנֵיהֶם בְּאַמְצָע.

שָׁקֵץ וְשָׂרֵץ. כָּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין, עֲפִי
הָאָרֶץ הֵם שָׂרֵץ, וְנִשְׁוֹתֵיהֶם שָׁקֵץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם
אֲתָמֹר, (דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתַתְּהוֹן מִיתָה בְּאֲתַגְלִיָּא, וְלִית מִיתָה אֶלָּא
עֲנִיּוֹתָא, וּמִיתָה דְּעֲנִיּוֹתָא דְּלַהוֹן, לֹא
יְהֵא בְּאֲתַפְסִיָּא, כְּעוֹפִין דְּדַמְיִין לְמֵאֲרִי פְקוּדִין,
אֶלָּא בְּאֲתַגְלִיָּא, לְעֵינֵי עַמָּא, דְּעֵנִי חָשׁוּב כַּמַּת.
וְאִית עֲנִיּוֹתָא בְּאֲתַפְסִיָּא, מוֹעֵינִי בְּנֵי נָשָׂא. וְאִית
עֲנִיּוֹתָא, לְעֵינֵי כָּלָא. בְּזִרְיָקוּ דְּדָם דְּבְהֵמָה, וְזִרְיָקְתָהּ
לְעֵינֵי כָּלָא, דְּשַׁפְכִּין דְּמָא קָמִי כָּלָא. הָכִי עֲנִיּוֹן
שַׁפְכִּין דְּמוֹי בְּאַנְפִּיָּהוּ, לְעֵינֵי בְּנֵי נָשָׂא, וְאֲתַתְּדִרִין
יְרוֹקִין כַּמַּתִּין.

וְאִי הֲדָרִין בְּתִיּוֹבְתָא, וְלֹא פִתְחִין פּוֹמָהוֹן לְהַטִּיחַ
דְּבָרִים כְּלָפִי מַעְלָה וּמִיתָה דְּלַהוֹן בְּסִתְיָמוּ
דְּפּוֹמָא, כְּבַעִירָא דְּאִיָּהּ מִיתָא, וְלִית לָהּ קוֹל

לשון הקודש

חשוב כַּמַּת. וַיֵּשׁ עֲנִי בְּכַסּוֹי מוֹעֵינִי בְּנֵי
אָדָם. וַיֵּשׁ עֲנִיּוֹת לְעֵינֵי כָּל, בְּזִרְיָקַת דָּם
הַבְּהֵמָה, וְזִרְיָקְתָהּ לְעֵינֵי כָּל, שְׁשׁוּפְכִים
דָּם לְפָנֵי הַכֹּל. כִּד הָעֲנִיִּים שְׁדָמִים נִשְׁפָּד
בְּפָנֵיהֶם לְעֵינֵי בְּנֵי אָדָם וְנַעֲשִׂים לִירְקִים
כְּמוֹ מַתִּים.

וְאֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְלֹא פוֹתְחִים
פִּיהֶם לְהַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפִי מַעְלָה,

אִף הֵם (כר) שָׁקֵץ וְשָׂרֵץ. כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה
בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, עֲפִי הָאָרֶץ הֵם שָׂרֵץ,
וְנִשְׁוֹתֵיהֶם שָׁקֵץ. וְעַל בְּנוֹתֵיהֶם נֶאֱמַר,
(דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתַתְּהוֹן מִיתָה בְּגִלּוּי, וְאִין מִיתָה אֶלָּא
עֲנִי, וּמִיתַתְּהוֹן הָעֲנִי שְׁלָהֶם לֹא תִהְיֶה
בְּכַסּוֹי, כְּמוֹ עוֹפּוֹת שְׁדוּמִים לְבַעֲלֵי
מִצּוֹת, אֶלָּא בְּגִלּוּי, לְעֵינֵי הָעָם, שְׁעֵנִי

וְדָבוּר. וּבְיָדָיו הָכִי יִימָא אֵיהּ, אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ, וְיִתְנַדָּה וּמִיִּיחַד לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, לְמַחְוֵי מִיתְתִּיה בְּאַחַד. בְּגִוּוּנָא דְשְׁחִיטָת בְּהֶמָּה, בְּתַרְיֶסר בְּדִיקוֹת דְּסַכִּין, וּבְסַכִּין דְּאֵינוּן אַחָד.

וּמְבָרַךְ וּמְקַדֵּשׁ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, בְּבָרְכוּ וּבְקַדוּשָׁה, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה דִּילִיה. בְּגִוּוּנָא דְּמְבָרַךְ בְּהֶנָּא, בְּרוּךְ אַתָּה, הָא בְּרָכָה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ, הָא קְדוּשָׁה. בְּד רוחא מְבָרַךְ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל יוֹמָא בְּבָרוּךְ, וּמְקַדֵּשׁ לִיה בְּקַדוּשָׁא דִּילִיה, וּמִיִּיחַד לִיה בִּיחּוּדָא דְּאֵיהּ שְׂכִינְתִּיה. קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְחִית עַל הַהוּא רוּחָא בְּכַמָּה מִשְׁרִיין.

לשון הקודש

בְּכָל יוֹם בְּבָרְכוּ וּבְקַדְשָׁה, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה שְׁלוּ. כְּמוֹ שְׂמַבְרַךְ הַכֹּהֵן: בְּרוּךְ אַתָּה - הָרִי בְּרָכָה. אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ - הָרִי קֳדָשָׁה. בְּשִׁהְרוּחַ מְבָרַכְתָּ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבָרוּךְ, וּמְקַדֵּשֶׁת אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁתוֹ וּמִיִּיחַד אוֹתוֹ בִּיחּוּד שְׂהִיא שְׂכִינְתוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עַל אוֹתָהּ רוּחַ בְּכַמָּה מַחְנֹנוֹת.

וּמִיתְתָּם בְּסִתִּימַת פֶּה, כְּמוֹ בְּהֶמָּה שְׂהִיא מִתָּה וְאֵין לָהּ קוֹל וְדָבוּר. וּבְיָדָיו כֵּךְ הוּא יֹאמֵר: אֵין לִי פֶה לְהָשִׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. וְיִתְנַדָּה, וּמִיִּיחַד אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת מִיתְתוֹ בְּאַחַד. כְּמוֹ שְׁחִיטָת הַבְּהֶמָּה בְּשִׁתִּים עֶשְׂרֵה בְּדִיקוֹת סַכִּין, וּבְסַכִּין שְׂהוּא אַחָד.

וּמְבָרַךְ וּמְקַדֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

אֱלִיהוּ, וְדָאֵי בַר נָשׁ דְּמִבְרַךְ וּמִקְדָּשׁ, וּמִיַּחַד
 לְמִטְרוּנִיתָא, בְּמָה מִשְׁרַיִין דְּמִטְרוּנִיתָא
 סְלִקִין עֲמִיה, וּמִשְׁרַיִין דְּמִלְכָּא, נַחְתִּין לְגַבִּיה.
 וּבְלָהוּ לְנִטְרָא לִיָּה, וְלֹאֲדָעָא לִיָּה לְתַהוּא רוּחָא,
 בְּמָה חִידוּשִׁין וְעִתִּידוֹת, בְּחִלְמִין דְּנִבּוּאָה, וּבְמָה
 סְתָרִים. בְּגִינוּנָא דִּיעֻקֵּב, דְּאֶתְמַר בֵּיה, (בראשית כח) וְהָנָה
 מִלְּאֲבֵי אֱלֹהִים עוֹלָם וְיִזְרְדִים בּוֹ. וְעַל מִשְׁרַיִין
 דְּמִלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא אֶתְמַר, (בראשית לב) וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים. אָבֵל מִלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא לֹא
 נַחְתִּין תַּמָּן.

אֶמַר אֱלִיהוּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, הָכִי הוּא וְדָאֵי. אָבֵל
 בְּגִין דְּבָכֵל פִּקּוּדָא וּפִקּוּדָא, תָּהוּ
 אֲשֶׁתִּדְלוּתָא דִּילָךְ, לִיַּחַדָּא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וּשְׂכִינְתִּיה, בְּכָל מִשְׁרַיִין דְּעִילָא וְתַתָּא, הָכִי קֳדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיה, וְכָל מִשְׁרַיִתִּיה עִילָא וְתַתָּא,

לשון הקודש

וְעַל מַחְנוֹת הַמִּלָּךְ וְהַגְּבִירָה נֶאֱמַר (שם לב)
 וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים. אָבֵל
 הַמִּלָּךְ וְהַגְּבִירָה לֹא יוֹרְדִים לָשׁם.
 אֶמַר אֱלִיהוּ, רוּעָה הִנָּאֲמִן, כִּךְ זֶה וְדָאֵי,
 אָבֵל מִשּׁוּם שְׂבָכֵל מַצּוּה וּמַצּוּה הֵיטָה
 הֲשִׁתְּדָלוּת שְׁלָךְ לִיַּחַד אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ בְּכָל הַמַּחְנוֹת שְׁלֹמְעֵלָה
 וְלִמְטָה, כִּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינְתּוֹ

אֱלִיהוּ, וְדָאֵי אָדָם שְׂמִבְרַךְ וּמִקְדָּשׁ
 וּמִיַּחַד אֶת הַגְּבִירָה, בְּמָה מַחְנוֹת שֶׁל
 הַגְּבִירָה עוֹלָם עִמּוֹ, וּמַחְנוֹת הַמִּלָּךְ
 יוֹרְדִים אֵלָיו. וְכָלֵם כְּדִי לְשַׁמְרוֹ,
 וּלְהוֹדִיעָה לְאוֹתָהּ רוּחַ בְּמָה חִידוּשִׁים
 וְעִתִּידוֹת בְּחִלּוּמוֹת בְּנִבּוּאָה, וּבְמָה
 סְתָרִים, כְּמוֹ שִׁיעֻקֵּב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, (בראשית
 כח) וְהָנָה מִלְּאֲבֵי אֱלֹהִים עוֹלָם וְיִזְרְדִים בּוֹ.

מְתִיחֵדִין בְּרוּחָא דִּילָךְ, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, בְּבָרָא
 דְּמִלְכָּא, דְּאַבָּא וְאַמָּא רַחֲמִין לִיה, וְנִשְׁקִין לִיה,
 וּבְחִיבּוּ דִּילִיה, לָא הִמְנִין לִיה בְּמִשְׁרִין דְּלַחוּן,
 אֱלָא אֵינוֹן גּוֹפִייהוּ, נְטָרִין לִיה.

בְּגִין דְּתַחוּא רוּחָא דִּילָךְ, מְסַטְרָא דְעֲמוּדָא
 דְּאַמְצָעִיתָא אִיהוּ, דְּאִיהוּ ו' כְּלִיל אַבָּא
 וְאַימָא, דְּאֵינוֹן י"ה. נִפְשׁ דִּילָךְ. בֵּת יְחִידָא, מְסַטְרָא
 דְּאֵת ה', שְׂכִינְתָא תַתָּא, לָא זֹזַת מִינָךְ. וּבְגִינוּנָא
 דְּאַבָּא וְאַימָא נְטָרִין בְּרָא, הָכִי נְטָרִין בְּרָתָא,
 בְּמִשְׁרִין עֲלָאין, דְּאֵינוֹן מַחְנִים, וּבְמַחְשָׁבָה עֲלָתָא,
 סְלִקִין לְרוּחָא דִּילָךְ, בְּמָה דְּאוּקְמוּתָא, יִשְׂרָאֵל עָלָה
 בְּמַחְשָׁבָה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְאַימָתִי רוּחָא דִּילָךְ
 סְלִיקַת בְּמַחְשָׁבָה, כִּד אִיהִי שְׁלִימָא, וְאַתְמַר בְּה,
 כָּל הַנִּשְׁמָה תְּהִלָּל יְה, (דף קי"ט ע"ב) וּבְנִפְשָׁא

(תהלים קנ)

דְּאִיהִי ה'.

לשון הקודש

שְׁהִם י"ה. הַנִּפְשׁ שְׁלָךְ, בֵּת יְחִידָה, מִצַּד
 הָאוֹת ה', הַשְׂכִּינָה הַתַּתְּנוּנָה לֹא זֹזָה
 מִמֶּךָ. וּכְמוֹ שְׂאֵבָא וְאַמָּא שׁוֹמְרִים אֵת
 הַבֵּן, כִּד שׁוֹמְרִים אֵת הַבֵּת בְּמַחְנוּת
 עֲלִיוֹנִים, שְׁהִם מַחְנִים. וּבְמַחְשָׁבָה
 הַעֲלִיוֹנָה עוֹלִים לְרוּחָךְ, כְּמוֹ שְׂבָאוּרָה,
 יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה. יו"ד ה"א וְא"ו
 ה"א. וּמִתִּי רוּחָךְ עָלְתָה בְּמַחְשָׁבָה?

וְכָל מַחְנוּתֵיו מַעֲלָה וּמַטָּה מְתִיחֵדִים עִם
 רוּחָךְ בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, כְּכֵן הַמֶּלֶךְ
 שְׁהָאֵב וְהָאֵם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וּמְנַשְׁקִים
 אוֹתוֹ, וּמַחְבִּיבּוֹת שְׁלוֹ אֵינָם מַאֲמִינִים
 לְמַחְנוּתֵיהֶם, אֱלָא הֵם בְּגוּפָם שׁוֹמְרִים
 אוֹתוֹ.

מִשְׁנֵם שְׂאוּתָה הָרוּחַ שְׁלָךְ הִיא מִצַּד
 הָעֲמוּד הָאַמְצָעִי, שְׁהוּא ו' כּוֹלֵל אֵב וְאַם,

רוח יי' אתמר ביה, (יתזקאל לו) כה אמר יי' מארבע
רוחות באי הרוח. ואינון, (ישעיה יא) רוח יי', רוח
חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו', (שלים) שלום
בארבע אתון, סליק במחשבה, ועלת העלות
מעטר ליה בכתר. בכל האי יקר, רוחא דילך,
סליק ונחית בכל ליליא. וכל מלין דאתגליין (נ"א
לך בחסד ועליהו אתמר ואתם וכו') על כתר (דברים ד) ואתם
הדבקים ביי', אתם, ולא אומין עובדי כוכבים
ומזלות. ובגין דא, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם,
אלהים אחרים. בלתי ליי' לבדו.

זכאה עמא קדישא, דאתקריאו עאנא דקודשא
ברוך הוא, למקרב גרמייהו קרבנין
קמיה. כמה דאתמר, (תהלים מד) כי עליך הורגנו כל
היום נחשבנו כצאן טבחה. וקרבין גרמייהו

לשון הקודש

וכו' על כתר (דברים ד) ואתם הדבקים בה.
אתם, ולא אמות עובדי כוכבים ומזלות.
ומשום זה, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם.
אלהים אחרים. בלתי לה' לבדו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של
הקדוש ברוך הוא, להקריב את עצמם
קרבנות לפניו, כמו שנאמר (תהלים מד) כי
עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן
טבחה. ומקריבים את עצמם כמו צאן,

כשהיא שלמה, ונאמר בזה (תהלים ק) כל
הנשמה תהלל יה. ובנפש שהיא ה'.

ברוח ה' נאמר, כה אמר ה' מארבע
רוחות באי הרוח. והם רוח ה', רוח
חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה וגו'.
שלם בארבע אותיות, עלה במחשבה,
ועלת העלות מעטרו בכתר. בכל הכבוד
הזה רוחך עולה ויורדת כל לילה, וכל
הדברים שהתגלו לך בחסד, ועליהם נאמר ואתם

בְּעֲאֲנִין, בְּתַעֲנִיתָא. דְּמַעוּט חֵלְבָא וְדָמָא,
 דְּתַעֲנִיתָא, אִיהוּ חָשִׁיב וְתִיר מִקְרָבָנָא דְּבַעֲרִין,
 דְּהוּה מְתַמַּעַט דְּמָא וְחֵלְבָא וְכָל אֵינוֹן אֲמוּרִין
 וּפְדָרִין, דְּמִתְאַבְּלִין כָּל לֵילִיא.

זְכַּאֲיִן אֵינוֹן, (ס"א יִשְׂרָאֵל) דְּמִקְרָבִין רוּחִין דְּלַחֲוֹן,
 קְרָבָנִין קָדָם יי'. וּבְכָל לֵילִיא וְלֵילִיא,
 דְּרוּחָא דְּלַחֲוֹן הִיא הָעוֹלָה לְגַבִּיּה, אִי סָלִיק לָהּ,
 בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה, דְּאִיהִי עֶשֶׂר אֲמִירִין,
 דְּאִתְיִיהִיבוּ מֵאֵת י' דְּבַעֲשֵׁר דְּבָרָן, מֵאֲתָוֹן ה"ה. (ס"א
 ב'ו', בְּשִׁית) בְּשִׁית חוּמְשֵׁי תוֹרָה בְּסִפְר בְּרֵאשִׁית. חֲמִשָּׁה
 אֵינוֹן דְּאִתְקַרְיָאוּ חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. שְׁתִּיתָא
 סִפְר בְּרֵאשִׁית אֶקְרִי. וּבְמַחֲשָׁבָה דְּאִיהוּ יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, דְּאִתְמַר בֵּיהּ, יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה.
 וְלֹאֵן אַתָּר סָלִיק. לְגַבִּי כֶּתֶר דְּתַמָּן עֲלֵת הָעֲלוֹת,
 מוּפְלָא וּמְכוּסָה.

לשון הקודש

עֶשֶׂר אֲמִירִוֹת, שְׁנַתְּנוּ מֵהָאוֹת י' שְׁבַעֲשֵׁר
 דְּבִרּוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה. (ב'ו', בְּשִׁשָּׁה) בְּשִׁשָּׁה
 חֲמִשִּׁי תוֹרָה בְּסִפְר בְּרֵאשִׁית. חֲמִשָּׁה הֵם
 שְׁנֵקֶרְאוּ חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. שְׁשִׁי נִקְרָא
 סִפְר בְּרֵאשִׁית. וּבְמַחֲשָׁבָה שְׁהוּא יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א, שְׁנַאֲמַר בּוּ יִשְׂרָאֵל עָלָה
 בְּמַחֲשָׁבָה. וְלֹאִיזָה מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר
 שְׁשֵׁם עֲלֵת הָעֲלוֹת, מְפֻלָּא וּמְכוּסָה.

בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט חֵלְבָא וְהָדָם שְׁבַתְּעִנִית
 חָשׁוּב יוֹתֵר מִקְרָבִין בְּהִמּוֹת, שְׁהִיָּה
 מְתַמַּעַט הָדָם וְהַחֲלָב וְכָל אוֹתָם אֲמוּרִים
 וּפְדָרִים שְׁנַאֲכָלִים כָּל הַלֵּילָה.
 אֲשִׁרִיָּהֶם (יִשְׂרָאֵל) שְׁמִקְרִיבִים אֶת רוּחָם
 קְרָבָנוֹת לְפָנֵי ה', וּבְכָל לֵילָה וְלֵילָה
 שְׁרוּחָם הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו, אִם מַעֲלָה
 אוֹתָהּ בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שְׁהִיא

זָבָאָה מָאן דְּסָלִיק לִיה בַּמִּצּוֹת, דְּאִיהִי מִצּוֹת
 תְּפִילִין, דְּבָחוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, דְּבָחוֹן שֵׁם
 יְהוָה. י': קִדְּשׁ לִי. ה': וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ. ו': שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל. ה': וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ. בְּמַחְשָׁבָה. לְקִשְׁרָא
 לָהּ בֵּיד, דְּשְׂכִינְתָּא אִיהוּ י"ה בְּלִילָא מִמַּעֲשֵׂה
 דְּאִיהִי ה'. וְדַבּוּר דְּאִיהִי בִינָה, בְּלִילָא ו' סְפִירָאן.
 וּבְמַחְשָׁבָה דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, יְהוָה. י"ד
 אֶתְנוּן, בְּחוּשְׁבֹן יָד. וְאֶתְרַמְיִזוּ בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹן,
 וּבִיתָא דְּתַפְלִין א', וְתִרִין רְצוּעֵי דְּרִישָׁא, (נ"א וְדִידָה)
 שִׁבְעַ. דְּתִרִין שִׁנִּין תַּשְׁעַ. וְקִשְׁר דְּרְצוּעָה עֶשֶׂר. וְד'
 פְּרָשִׁיּוֹן דִּיד, (ס"א תְּרִי ז"ד). יָד דְּשְׂכִינְתָּא, יָד יְהוָה.

בְּגִינָה אֶתְמַר, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו'. רוּחַ
 אֶתְפְּקִד לִיהוָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִידְךָ הוּא נְחִית
 לְגַבִּיּוֹת, לְקַבְּלָא לִיה לְגַבִּי שְׂכִינְתָּא. וְנִטְרִי לִיה

לשון הקודש

יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, יְהוָה. י"ד אוֹתִיּוֹת,
 בְּחֻשְׁבֹן יָד. וְנִרְמְזוּ בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת,
 וּבֵית הַתְּפִלִּין א', וּשְׁתֵּי רְצוּעוֹת הָרֹאשׁ
 – שִׁבְעַ. שְׁנֵי שִׁנִּין תַּשְׁעַ, וְקִשְׁר
 הָרְצוּעָה עֶשֶׂר. וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הִיד –
 תְּרִי י"ד, יָד הַשְּׂכִינָה, יָד יְהוָה.

בְּשִׁבְלָה נֶאֱמַר, (שם לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד
 רוּחִי וְגו'. הָרוּחַ נִפְקֵדָה לִיהוָה, וְהַקּוּדֶשׁ

אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַעְלֵהוּ בַּמִּצּוֹת, שְׁחִיא
 מִצּוֹת תְּפִלִּין, שְׁבָחוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת,
 שְׁבָחוֹן שֵׁם יְהוָה: י' – קִדְּשׁ לִי. ה' –
 וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ. ו' – שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה' –
 וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ. בְּמַחְשָׁבָה. לְקִשְׁר אוֹתָהּ
 בֵּיד, שְׁהַשְּׂכִינָה הִיא י"ה וּבְלוּלָה
 מִמַּעֲשֵׂה שְׁחִיא ה'. וְדַבּוּר שְׁחִיא בִינָה
 בְּלוּלָה ו' סְפִירוֹת. וּבְמַחְשָׁבָה, שְׁחִיא

קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ. וּמֵאן גָּרִים דָּא. מָאן
דְּבָכְל מִצְוָה וּמִצְוָה, סָלִיק שְׂכִינְתָּא לְגַבִּי קִדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא.

וְע'

תִּיבִין דְּנִשְׁנָד יו' בְּיוֹם צָרָה. וּבְמָאי צוֹנוּחַת. אֵלָּא וּדְאִי יִשְׂרָאֵל אִית בְּהוֹן מְאָרִי
תוֹרָה, מְלָאכִים, מְסִטְרָא דְאֵילַת הַשֹּׁמֶר, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא. וּתְרִין דְּרָגִין אִינוּן,
בְּקָר וְשֹׁמֶר, וְעַלִּיחָהּ אַתְמָר, (תהלים טז) נְעִימוֹת בִּימִינָהּ נִצַּח. בְּקָר
דְּאַבְרָהָם, דְּאִיהוּ חֶסֶד, דָּא סָלִיק יְתִיר בְּיוֹמָא
דְּפוֹרְקָנָא, אֲבָל שָׁחַר אַקָּדִים לְיוֹמָא דְּפוֹרְקָנָא.
וּמָאי אִיהוּ. נִצַּח, דְּשְׂכִינְתָּא מְסִטְרִיהָ אַתְקִרִיאת
אֵילַת הַשֹּׁמֶר.

וּבְגִין דָּא, ל"מ נִצַּח, תַּמָּן נִצַּח, תַּמָּן ל"מ. דְּאִינוּן
ע' קָלִין דְּצוּנוּחַת אֵילַת הַשֹּׁמֶר עַל בְּנֵהָא,
דְּאַתְתַּקֵּף עַלִּיחָהּ קִדְרוּתָא בְּגִלוּתָא, שְׁחָרוּת הַשֹּׁמֶר
בְּע' שָׁנִין בִּתְרָאִין, (בשבעים) בְּהַחוּא זְמָנָא יִתְקַיֵּים

לשון הקודש

(תהלים טז) נְעִימוֹת בִּימִינָהּ נִצַּח. בְּקָר שֶׁל
אַבְרָהָם, שֶׁהוּא חֶסֶד, זֶה עוֹלָה יוֹתֵר
בְּיוֹם הַנֶּאֱלָה, אֲבָל הַשֹּׁמֶר מְקָדִים לְיוֹם
הַנֶּאֱלָה, וּמִיָּהוּ? נִצַּח, שֶׁשְׂכִינָהּ מְצֻדָּה
נִקְרָאת אֵילַת הַשֹּׁמֶר.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ, ל"מ נִצַּח, שֶׁם נִצַּח, שֶׁם
ל"מ, שֶׁהֵם שִׁבְעִים הַקּוֹלוֹת שֶׁצּוֹנוּחַת
אֵילַת הַשֹּׁמֶר עַל בְּנֵיהָ, שֶׁהִתְחַזַּק עֲלֵיהֶם
הַקְּדוּרוֹת בְּגִלוּת, שְׁחָרוּת הַשֹּׁמֶר
בְּשִׁבְעִים הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת. (בשבעים)

בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד אֵלָיו לְקַבְּלוֹ לְשְׂכִינָה,
וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׂכִינְתּוֹ. וּמִי גוֹרֵם אֵת זֶה? מִי שֶׁבָּכַל
מִצְוָה וּמִצְוָה מַעֲלָה שְׂכִינָה אֶל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וּשְׁבָעִים תִּבְּרוֹת שֶׁל יַעֲקֹב ה' בְּיוֹם צָרָה,
וּבִמָּה הִיא צוֹנוּחַת? אֵלָּא וּדְאִי בִּישְׂרָאֵל
יֵשׁ בְּעַלִּי תוֹרָה, מְלָאכִים, מְצֻדָּה שֶׁל
אֵילַת הַשֹּׁמֶר, שֶׁהִיא שְׂכִינָה. וּשְׁתֵּי
דְּרָגוֹת הֵן – בְּקָר וְשֹׁמֶר, וְעַלִּיהֶן נֶאֱמַר

בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כִּמּוֹ הָרָה תִּקְרִיב לָלֶדֶת תַּחֲלִיל
תִּזְעַק בַּחֲבָלֶיהָ בֵּן הָיִינוּ מִפְּנֵיךָ יי'. וְעַל בֶּן נִקְוָה
לָךְ יי' אֱלֹהֵינוּ.

וּבְהוֹן אֵילַת אַעִילַת רִישָׁהָא בֵּין בְּרַפָּהָא. רִישָׁא,
אִיהוּ צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם. בֵּין בְּרַפָּהָא דְאִינוֹן
נֶצַח וְהוֹד. וְאוּמִי לָהּ בֵּיהּ, לְמַפְרָק לְבִנְהָא בַּבְּקָר,
דְּאִיהוּ אַרְיָה בִּקְר יְמִינָא דְאַבְרָהָם, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
דְּנָפִיק מִיְהוּדָה, דְּאֵתְמַר בֵּיהּ, (בראשית מט) גֹּזֵר אַרְיָה
יְהוּדָה. וּבְגִין דָּא, (רות ג) חַי יי' שְׂכָבִי עַד הַבֹּקֶר.

וּבָהּ (ישעיהו סג) מוֹלִיד לִימִין מִשָּׁה זְרוּעַ תַּפְאֲרֶתוֹ
בּוֹקֵעַ מִים וְגו', בְּגִין דְּתַפְאֲרַת דְּרָגָא דְּמִשָּׁה
גּוֹפָא, וְחֶסֶד דְּרוּעָא דִּילִיָּה, וּמִשָּׁה אֶתְקַשֵּׁר בְּע"ב
דְּאִיהוּ חֶסֶד, דְּרָגָא דְאַבְרָהָם. דְּהָכִי סָלִיק בְּחוּשְׁבֹן
ח"י. וּו"ו מִן וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, תִּלְתַּת עֲנָפֵי אֲבָהוֹן, ש.

לשון הקודש

אַרְיָה, בִּקְר יְמִין שֶׁל אַבְרָהָם, מְשִׁיחַ בֶּן
דָּוִד שִׁיּוּצָא מִיְהוּדָה, שְׁנַאמַר בוֹ (בראשית
מט) גֹּזֵר אַרְיָה יְהוּדָה. וּמִשּׁוּם זֶה (רות ג) חַי
ה' שְׂכָבִי עַד הַבֹּקֶר.

וּבָהּ (ישעיה סג) מוֹלִיד לִימִין מִשָּׁה זְרוּעַ
תַּפְאֲרֶתוֹ בּוֹקֵעַ מִים וְגו'. מִשּׁוּם
שֶׁתַּפְאֲרַת הִיא דְּרָגַת מִשָּׁה, הַגּוֹף, וְחֶסֶד
זְרוּעוֹ, וּמִשָּׁה נִקְשֵׁר בְּע"ב שֶׁהוּא חֶסֶד,

בְּאוּתוֹ זְמַן יִתְקַים בְּיִשְׂרָאֵל, (ישעיה כו) כִּמּוֹ
הָרָה תִּקְרִיב לָלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבָלֶיהָ
בֵּן הָיִינוּ מִפְּנֵיךָ ה'. וְעַל בֶּן נִקְוָה לָךְ ה'
אֱלֹהֵינוּ:

וּבָהּ הָאֵילַת מַכְנִיסָה רִאשָׁהּ בֵּין
בְּרַפָּיָה. הָרִאשׁ הוּא צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם.
בֵּין בְּרַפָּיָה שְׁהֵם נֶצַח וְהוֹד. וְנִשְׁבַּע לָהּ
בוֹ לְפָדוֹת אֶת בְּנֵיהָ בַּבְּקָר, שְׁהִיא

דַּאתְקַשָּׁר בְּשׁ' שָׁל מִלְּשָׁה. דַּאתְמַר בְּהוֹן (יחזקאל א) וּפְנִי
אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנִי שׁוֹר מִהַשְּׂמַאל וְגו',
וּפְנִי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מִלְּשָׁה, וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם
פְּנִי אָדָם.

(ס"א דאיהו) דְּרוּעָא שְׂמַאלָא, אַתְמַר בֵּיה, שְׂמַאל דְּוֹחָה,
וַיָּמִין מְקַרְבַּת. דָּאף עַל גַּב (דף ק"כ ע"א) דְּאַקְדִּים
בְּתִשְׁרִי, דְּאוּקְמוּהָ בֵּיה מְאִרִי מִתְּנִיתִין, בְּתִשְׁרִי
עֲתִידִין לְהִנָּאל. תְּהֵא דוֹחָה, בְּגִין דְּלֹא יָמוּת מְשִׁיחַ
בֶּן אֶפְרַיִם, דְּוֹחָה מְרוּמֵי דְּאִיהִי שְׂמַאל. עַד דְּיִקְרַב
יָמִין, פֶּסַח דְּרוּעָא יְמִינָא. לְקַיִים בָּה, (מיכה ז) בִּימֵי
צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת וְהָאִי אִיהוּ
בְּנִיסָן נִנְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִין לְהִנָּאל. לְקַיִים בְּהוֹן
(ישעיה נד) וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ אָמַר גְּאֻלְךָ יי'.

לשון הקודש

דְּרַגְתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם. שְׂבָךְ עוֹלָה בְּחִשְׁבוֹן
ח"י - וו'וּ מִן וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט, שְׁלֹשֶׁת
עֲנָפֵי הָאֲבוֹת. ש, שְׁנִקְשָׁרָה בְּשׁ' שָׁל
מִלְּשָׁה, שְׂנַאָמַר בְּהֶם (יחזקאל א) וּפְנִי אֲרִיָּה
אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנִי שׁוֹר
מִהַשְּׂמַאל וְגו', וּפְנִי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה
מִן מִלְּשָׁה, וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם פְּנִי אָדָם.
בְּזִרְעָה שְׂמַאל גְּאֻמַר שְׂמַאל דְּוֹחָה,
וַיָּמִין מְקַרְבַּת. שָׂאף עַל גַּב שְׁהַקְדִּים

בְּתִשְׁרִי, שְׂבָאֲרוּהָ בּוּ פְעֵלִי הַמְשָׁנָה,
בְּתִשְׁרִי עֲתִידִים לְהִנָּאל - תְּהִיָּה דוֹחָה,
כְּדִי שְׂלֹא יָמוּת מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. דוֹחָה
מִתְּשִׁרִי שְׁהִיא שְׂמַאל, עַד שְׁיִקְרַב יָמִין,
פֶּסַח זְרוּעַ יָמִין. לְקַיִים בָּה (מיכה ז) בִּימֵי
צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת,
וְהָאִי בְּנִיסָן נִנְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִין לְהִנָּאל,
לְקַיִים בְּהֶם (ישעיה נד) וּבְחֶסֶד עוֹלָם
רַחֲמֶיךָ אָמַר גְּאֻלְךָ ה'.

וּלְבַתֶּר נָטְלִי בְּלִהוּ מִגְבוּרָה, דְּמִנְיָה מְשִׁיחַ בֶּן
 אֶפְרַיִם, לְנִטְלָא נִוְקְמָא מִשְׁנָאֹוִי. דְּהָכִי
 בְּעִי לְנִקְאָה עֲבוּרָא, דְּאֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, בְּיִמִּינָא. וּלְבַתֶּר
 לְאוּקְדָא קֶשׁ, בְּשִׁמְאָלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (עובדיה א)
 וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּהּ וּבֵית עֲשׂוֹ
 לְקֶשׁ וְדָלְקוּ בָהֶם וְאֶכְלוּם. וּכְנִישׁוּ דְעֲבוּרָא, דָּא
 עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא. בֵּיה (בראשית כה) וַיֵּאסֹף (אֵל עֲמִי).
 לָאֵן אַתֶּר. לְבֵיתָא, דָּא שְׂכִינְתָּא.

אַבְל בְּדִרְגָּא דְמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, אֵיהוּ דְקָא רְמִיז,
 עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקָּהָל אֶת כָּל סְבִיבְתֵינוּ (במדבר כב)
 בְּלַחֲדָא הַשּׁוּר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה. דְּעַלְיֵיהּ אַתְמַר,
 בְּפִרְתָּ רִשְׁעִים כָּמוֹ עֹשֵׁב וְגו'. מִפְּסַח וְעַד
 תִּשְׁרִי, יְהֵא פּוֹרְקָנָא דְאֵיהּ עַד. וּמִתַּמָּן וַאֲיִלָּךְ יְהֵא
 הַשְּׂמָדָה דְלֵהוֹן, (תהלים צב) לְהַשְׂמָדָם (פּוֹרְקָנָא) עַדִּי עַד.
 (נ"א וְלֹא עַד בְּכָלֵל, אֲלֵא עַד דְּמִטִּי לְעַד, מִתַּמָּן וַאֲיִלָּךְ לְהַשְׂמָדָם עַדִּי עַד) בְּד מָטוּ

לשון הקודש

העמוד האמצעי, בו (בראשית כה) וַיֵּאסֹף (אֵל עֲמִי).
 לְאִיזָה מְקוֹם? לְבֵית, זֶה הַשְּׂכִינָה.
 אַבְל בְּדִרְגָּת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף הוּא רֹמֵז,
 (במדבר כה) עֲתָה יִלְחֲכוּ הַקָּהָל אֶת כָּל
 סְבִיבְתֵינוּ בְּלַחֲדָא הַשּׁוּר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה.
 שְׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים צא) בְּפִרְתָּ רִשְׁעִים
 כָּמוֹ עֹשֵׁב וְגו'. מִפְּסַח וְעַד תִּשְׁרִי תִהְיֶה
 הַנֶּאֱלָה, שְׁהוּא עַד. וּמִשָּׁם וַאֲיִלָּךְ תִּהְיֶה

וְאַחֵר כֶּךָ בְּלֵם נִוְטָלִים מִגְבוּרָה,
 שְׂמִמְנָה מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, לְטַל נִקְמָה
 מִשְׁנָאֹוִי. שְׂכָד צְרִיד לְנִקְוֹת אֶת
 הַתְּבוּאָה, שְׁהִם יִשְׂרָאֵל, בְּיִמִּין, וְאַחֵר
 כֶּךָ לְשֹׁרֵף אֶת הַקֶּשׁ בְּשִׁמְאָל. וְהוּ
 שְׂכָתוּב (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ
 וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּהּ וּבֵית עֲשׂוֹ לְקֶשׁ וְדָלְקוּ
 בָהֶם וְאֶכְלוּם. וּכְנוּם הַתְּבוּאָה וְהוּ

לְתַשְׂרֵי דְאִיהוּ שׁוּר, בִּיהַ בְּלַחוּךְ הַשׁוּר.

וּמִיכָה (ס"א ד'ישראל וּמִטוּ ד'להון ב'ימינא וכו') ד'להון ד'ישראל,
 ב'ימינא ד'איהו אַרְיָה. אַבְל קִימָה ד'להון
 בְּגוּפָא דְאִילָנָא. וְהָאִי אִיהוּ כָּל הַבוּרַע בּוּרַע
 בְּבָרוּךְ, צַדִּיק. דְּאִתְמַר בִּיהַ בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, (בראשית לד)
 וְהֵנָּה תִסְבִּינָה אֱלֻמֵּיתִיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינָּה לְאֱלֻמֵּיתִי. וְהָאִי
 אִיהוּ, (רות ג) חֵי יִי' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף
 בְּשֵׁם, דְּרַגְנָא דְּמֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְעִילָא. (ס"א וּבְמֹשֶׁה) וּמֹשֶׁה
 לְתַתָּא, בִּיהַ יְקוֹמוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּאִבְרִין דְּגוּפָא,
 דְּבִיהַ בְּלָהוּ זְקִיפִין בַּעֲמִידָה. וּבְהָאִי אִיהוּ כָּל
 הַזּוֹקֵף, זּוֹקֵף בְּשֵׁם, בְּגִין דְּעָלִיהַ אִתְמַר, (שמות לג)
 וְאִדְעָךְ בְּשֵׁם.

**יְחִיו מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דְּאִיהוּ אַרְיָה, מִימִינִיהַ. וּמְשִׁיחַ
 בֶּן יוֹסֵף, דְּאִיהוּ שׁוּר, מְשִׁמָּא לִיהַ. מִימִינָא**

לשון הקודש

אֱלֻמֵּיתִיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינָּה לְאֱלֻמֵּיתִי. וְהָאִי (רות
 א) חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר. וְכָל הַזּוֹקֵף
 זּוֹקֵף בְּשֵׁם - דְּרַגְנָת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְמַעְלָה.
 (וּבְמֹשֶׁה) וּמֹשֶׁה לְמַטָּה, בּוּ יְקוֹמוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל
 כְּמוֹ אִבְרִים שֶׁל הַגּוֹף, שְׂבִי בְּלֵם זְקוּפִים
 בַּעֲמִידָה. וּבְזָה הוּא כָּל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף
 בְּשֵׁם, מְשִׁיחַ שְׂעָלֵי נְאֻמָּר (שמות לג)
 וְאִדְעָךְ בְּשֵׁם.

יְחִיו מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שְׁהוּא אַרְיָה,

הַשְּׂמֵדָתֶם, לְהַשְּׁמָדֶם (גְּאֻלָּה) עַדִּי עַד. (ולא
 עַד בְּכָלֵל, אֵלָּא עַד שְׁמִינֵי לְעַד. מְשִׁיחַ וְאִילָף לְהַשְּׁמָדֶם עַדִּי עַד)
 בְּשִׁהְגִיעוּ לְתַשְׂרֵי, שְׁהוּא שׁוּר, בּוּ בְּלַחוּךְ
 הַשׁוּר.

וּמִיכָתֶם (של ישראל וְהַנְטִיגָה שְׁלָהֶם בְּיָמִין) שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל בְּיָמִין, שְׁהוּא אַרְיָה. אַבְל
 הַקִּימָה שְׁלָהֶם בְּגוּף הָאִילָן. וְהָאִי כָּל
 הַבוּרַע בּוּרַע בְּבָרוּךְ, צַדִּיק. שְׁנַאֲמַר בּוּ
 בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, (בראשית לד) וְהֵנָּה תִסְבִּינָה

אֲבָרְהָם, מִשְׁמָאלָא יִצְחָק, וְאִיהוּ נֶשֶׁר בְּאַמְצָעִיתָא.
 שְׁלֹשֶׁת דְּלַחוֹן, מִסְטָרָא דִיעֻקֵּב. ש' דְּמִשָּׁה,
 קְדוּשָׁה לָךְ יִשְׁלִשׁוּ. מִסְטָרָא דְאַרְיָה, ג' אֲנָפִין
 דְּאַבְהֵן, אֶתְקַרְיָאוּ אַרְיֹות. בְּקָר. מִסְטָרָא דְשְׁמָאלָא
 אֶתְקַרְיָאוּ פָרִים מְנַגְחִים. וּמִסְטָרָא דְאַמְצָעִיתָא,
 אֶתְקַרְיָאוּ נִשְׁרִים. וְעַלִּייהוּ אֶתְמַר (שמות יט) וְאַשָּׁא
 אֶתְכֶם עַל כְּנָפֵי נִשְׁרִים וְאַבִּיא אֶתְכֶם אֵלַי. הָא
 אִינוֹן תְּשַׁעָה. עֲשִׂירָאָה, וּרְבִיעָאָה, אָדָם (מז שמו)
 דְּמִשָּׁה דְרָכִיב עַל תְּלַת חִיוּוֹן.

וְאֶתְמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם, מִמְּנָן
 דִּימָא, בְּסְטָרָא דְנַחֲשׁ, דִּהְוָה שָׂרָה
 דְּמִצְרַיִם, דְּאֶתְפָּשֵׁט בְּגָלוּתָא בְּתַרְאָה, מִיָּם עַד יָם.
 וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, עֲרְבוּבִיָּא בִישָׂא. עַמְלָקִים, נְפִילִים,
 תַּעְרוּבַת דְּכָל אוֹמִין, בְּכָל סְטָרָא, בְּגָלוּתָא בְּתַרְאָה,

לשון הקודש

וְאַבָּא אֶתְכֶם אֵלַי. הָרִי הֵם ט'. עֲשִׂירִי
 וּרְבִיעִי אָדָם (מז שמו) שֶׁל מִשָּׁה שְׂרוּכֵב עַל
 שְׁלֹשׁ חִיוּוֹת.

וְנֶאֱמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְדִגְתַּת
 הַיָּם - הַמְּמָנִים עַל הַיָּם בְּצַד שֶׁל הַנַּחֲשׁ,
 שְׂהִיָּה שְׂרָה שֶׁל מִצְרַיִם, שְׂהִתְפָּשֵׁט
 בְּגָלוּת הָאֲחֵרוּנָה מִיָּם עַד יָם. וּבְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם - עֲרְבוּבִיָּה רְעָה. עַמְלָקִים,
 נְפִילִים, תַּעְרֻבַת שֶׁל כָּל הָאֻמוֹת בְּכָל

מִימִינוּ, וּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׂהוּא שׁוֹר,
 מִשְׁמָאל. מִימִין אֲבָרְהָם, מִשְׁמָאל יִצְחָק,
 וְהוּא הַנֶּשֶׁר בְּאַמְצָע. הַשְּׁלֹשֶׁת שְׁלֹהֶם
 מִצַּד שֶׁל יַעֲקֹב. ש' שֶׁל מִשָּׁה, קְדוּשָׁה לָךְ
 יִשְׁלִשׁוּ. מִצַּד שֶׁל אַרְיָה שְׁלֹשֶׁת כְּנָפֵי
 הָאֲבוֹת נִקְרְאוּ אַרְיֹות. בְּקָר. מִצַּד שֶׁל
 שְׁמָאל נִקְרְאוּ פָרִים מְנַגְחִים. וּמִצַּד
 הָאַמְצָע נִקְרְאוּ נִשְׁרִים, וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר
 וְאַשָּׁא אֶתְכֶם עַל כְּנָפֵי נִשְׁרִים (שמות יט)

בין בישראל, בין ביִשְׁמַעֵאל, בין בַּעֲשׂוֹ. (בַּאֲמוֹת הָעוֹלָם)
וּבְבַהֲמָה, אֵלֶיךָ בָּנִי עֲשׂוֹ. דְּשׁוּלְטָנְתְּהוֹן בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקַיֵּים בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרֶד מִיָּם עַד יָם וּמִנְהָר
עַד אֲפָסֵי אֶרֶץ. וְהָכִי בָב' מְשִׁיחִין, וְהָכִי
בִּישְׂרָאֵל, וְכֹלָא בְּזִכּוֹת מ"ה (שמו) דְּמִשְׁחָה. וַיִּיתּוֹן, גַּם
דְּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד, מִיְּהוּדָה, אַרְיָה רָשִׁים עָלֶיהָ, וְגַם
דְּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שׂוֹר רָשִׁים עָלֶיהָ. וְגַם דְּשִׁילָה,
אַרְיָה לִימִינָא, שׂוֹר לְשִׁמְאֵאל, נֶשֶׁר בְּאַמְצָעִיתָא,
וְאַדָּם עַל בְּלָחוֹ. וְאַרְבַּע אַנְפִּין לְכָל חַד. אַרְבַּע
שְׁבָטִין דְּתִלְתַּת חִיּוֹן, תִּרְיֹסֶר. וְלִגְבֵי אָדָם, דְּאִיהוּ מַה
שְּׁמוֹ, בָּנִי מִשְׁחָה, דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא יִתְקַיֵּים בְּמִשְׁחָה (במדבר
יד) וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל וְעֲצוֹם מִמֶּנּוּ. בְּהִהוּא
זְמַנָּא, (קהלת ג') מ"ה שְׁ"חִיָּה חו"א שְׁיִחִיָּה. (קהלת ג) וְאַשֶּׁר
לְהִיּוֹת בְּכָר הִיָּה.

לשון הקודש

וְגַם שֵׁל שִׁילָה - אַרְיָה לְיָמִין, שׂוֹר
לְשִׁמְאֵאל, וְנֶשֶׁר בְּאַמְצָע, וְאַדָּם עַל כָּלָם.
וְאַרְבַּע פָּנִים לְכָל אַחַד, אַרְבַּעַה שְׁבָטִים
שֵׁל שְׁלֹשׁ חִיּוֹת - שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וְלִאָדָם
שֶׁהוּא מַה שְּׁמוֹ, בָּנִי מִשְׁחָה, שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן
יִתְקַיֵּים בְּמִשְׁחָה (במדבר יד) וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ
לְגוֹי גָּדוֹל וְעֲצוֹם מִמֶּנּוּ. בְּאוֹתוֹ זְמַן, (קהלת
א) מ"ה שְׁ"חִיָּה חו"א שְׁיִחִיָּה, וְאַשֶּׁר
לְהִיּוֹת בְּכָר הִיָּה.

צַד בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה, בֵּין בִּישְׂרָאֵל, בֵּין
בִּישְׁמַעֵאל, בֵּין בַּעֲשׂוֹ. וּבְבַהֲמָה - אֱלוֹ
בָּנִי עֲשׂוֹ שְׁשִׁלְטוֹנָם בְּכָל הָאָרֶץ.
וַיִּתְקַיֵּים בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) וַיֵּרֶד מִיָּם עַד
יָם וּמִנְהָר עַד אֲפָסֵי אֶרֶץ. וְכֹךְ בְּשִׁנֵּי
מְשִׁיחִים, וְכֹךְ בִּישְׂרָאֵל, וְהַכֹּל בְּזִכּוֹת
מ"ה (שמו) שֵׁל מִשְׁחָה. וַיִּבְיֵאוּ גַם שֵׁל מְשִׁיחַ
בֶּן דָּוִד מִיְּהוּדָה - אַרְיָה רָשׁוֹם עָלָיו, וְגַם
שֵׁל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף - שׂוֹר רָשׁוֹם עָלָיו.

וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף, יִשְׂרָאֵל דְּאֶתְמַר
 בְּהוֹן, (יחזקאל לד) וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן
 מִרְעִיתִי אָדָם אַתֶּם, הוּוּ נִרְדָּפִים קָדָם עֶרְב רַב,
 זֵאבִים בִּישׁוֹן, הָא (בראשית מט) בְּנִימִין זֵאב יִטְרֹף
 לְגַבִּיָּהּ, דְּטָרִיף לוֹן, וְיִתְקַיִים בְּתַחוּא זְמָנָא, בְּבִקֵּר
 יֹאכֵל עַד. דְּהֵינֵנו עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה, וְדָא בִקֵּר
 דְּאַבְרָהָם. וְלַעֲרַב יִחְלַק שָׁלָל דָּא עֶרְב דִּי־צַחַק,
 דְּתַמָּן תִּרְיִן מְשִׁיחִין. בְּחַד יִיכֹוֹל (ס"א מְמוּנָא) מְמוּנָא
 דְּאוּמִין דְּעֵלְמָא. וּבְחַד יִחְלַק לוֹן לְיִשְׂרָאֵל.

יִשְׂרָאֵל דְּאֵינֵנו אֵילָת, נִרְדָּפִין קָדָם רִשְׁעִיא
 אַרְיֹות. וְיִתְעַר נִפְתָּלִי, דְּאִיהוּ אֵילָה

שְׁלוּחָה הַנּוֹתֵן אִמְרֵי שְׁפָר. יִתְעַר בִּימִינָא (דף ק"כ ע"ב)
 דְּאִיהוּ אַרְיָה מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ, (בראשית
 מט) גֹּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה מִטְּרַף בְּנֵי עָלִית. וְיִחְזְקוֹן (ד"א
 וְיִחְזוֹר) עַל אוּמִין דְּעֵלְמָא, פָּרַע שָׂכַב עַל־יְהוּ,

לשון הקודש

זו ערב של יצחק, ששם שני משיחים.
 באחד יאכל (הממוז) הממנה של אמות
 העולם, ובאחד יחלק להם לישראל.
ישראל, שהם אילת, נרדפים לפני
 הרשעים אריות, ויתעורר נפתלי, שהוא
 אילה שלחה הנתן אמרי שפר. ויתעורר
 בנימין, שהוא אריה, משיח בן דוד,
 שנאמר בו גור אריה יהודה מטריף בני

והאלהים יבקש את נרדף - ישראל
 שנאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן
 מרעיתי אדם אתם, היו נרדפים לפני
 הערב רב, זאבים רעים, הרי בנימין
 זאב יטרף אליהם, שטורף אותם,
 ויתקיים באותו זמן - בבקר יאכל עד,
 שהינו עד כי יבא שילה, וזה בקר של
 אברהם. (בראשית מט) ולערב יחלק שלל -

לְמַטְרָף לֹזֶן מִי יְקִימֵנוּ, בְּהִהוּא זְמַנָּא נְחִיזי מָאן
הוּא אֱלֹהֵי אַחֲרָא, דִּיקִים לִיה מְלַטְרוֹף עַלְיֵיהּ, אוּ
אוּמָה וְלִישָׁן.

וַיִּשְׂרָאֵל דִּהוּוּ בִּיּוֹנָה, נִרְדְּפִין קָדָם נֶשֶׁר, מִסְטָרָא
דְּעוֹפִין דְּאוּמִין דְּעֵלְמָא. בְּהִהוּא זְמַנָּא,
יִתְעַר נֶשֶׁר, וַיִּתְפָּרֵשׁ גְּדַפְחָא, עַל עֲרְבוּבֵי דְאוּמִין,
וַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, דְּאִינוּן עַמְלָקִים, וְעֲרְבוּבֵי בִישָׁא
דִּישְׂרָאֵל, וְטָרִיף לֹזֶן, דְּלֹא יִשְׁתָּאֵר חַד מִנֵּיִהּ,
לְקַיִים מַה שְּׁנַאמַר בִּישְׂרָאֵל, (דְּבָרִים לב) יִי' בְּדָד יִנְחֵנוּ
וְאִין עֲמוּ אֵל גִּבֹּר.

מִתַּנּוּן וְאִילָךְ, אִין מְקַבְּלִים גִּרִּים, בְּמַה דְּאוּקְמוּהָ
מְאֲרֵי מִתְנִיתִין אִין מְקַבְּלִים גִּרִּים לִימּוֹת
הַמְּשִׁיחִי. וְאוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת דְּעֵלְמָא
דִּישְׁתָּאֲרוּן, יִתְעַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵיה דְּאָדָם,

לשון הקודש

שְׁהֵם עַמְלָקִים, וְעֲרְבוּבֵי רָעָה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְטוֹרֵף אוֹתָם שְׁלֹא יִשְׁאֵר אֶחָד
מֵהֶם, לְקַיִם מַה שְּׁנַאמַר בִּישְׂרָאֵל, (דְּבָרִים
לב) ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֵל גִּבֹּר.

מִשָּׁם וְאִילָךְ אִין מְקַבְּלִים גִּרִּים, כְּמוֹ
שְׁבָאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמְּשִׁנָּה, אִין מְקַבְּלִים
גִּרִּים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחִי. וְאִמּוֹת עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שִׁישְׁאָרוּן,
יְעוֹרֵר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חֵיה שֶׁל אָדָם

עֲלִיתִי. וַיִּחַזַק (וַיִּחַזַּק) עַל אֲמוֹת הָעוֹלָם, כְּרַע
שָׁכַב עֲלֵיהֶם לְטָרֵף אוֹתָם, מִי יְקִימֵנוּ.
בְּאוֹתוֹ זְמַן נִרְאָה מִי הוּא אֱלֹהֵי אַחֵר
שִׁיקִים אוֹתוֹ מְלַטְרָף עֲלֵיהֶם אוּ אִמָּה
וְלִישָׁן.

וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בִּיּוֹנָה, נִרְדְּפִים לִפְנֵי
נֶשֶׁר מִצַּד שֶׁל הָעוֹפּוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם.
בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְעוֹרֵר נֶשֶׁר וַיִּפְרֹשׁ כְּנָפָיו
עַל עֲרְבוּבֵי הָאֲמוֹת, וַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל,

לְשִׁלְטָאָה עַל־יְהוּ. לְקַיִּמָּא בְּהוֹן, (ישעיה ט) בִּי הַגּוֹי
וְהַמְּמַלְכָּה אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹדוך יֹאבְדוּ. לְקַיִּים
בְּיִשְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְּדִגַּת הַיָּם וְגו'. (בראשית ט)
וּמִזְרָאכֶם וְחַתְכֶּם וְגו'.

וּמִסְטָרָא דְתַבּוּאוֹת, חֲמִשָּׁה מִינֵי נִהְמָא, תְּבִירִין
מִכְּלָהוּ. וְאֵינוֹן, חֲטָה, וּשְׁעוּרָה, וּכְסָמַת,
וְשַׁבְּלַת שׁוּעַל, וְשִׁיפּוֹן. אֲמַתִּיל לֹון לְיִשְׂרָאֵל, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְי' רַאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ, בָּה'. בַּד יִפְקֹון מַגְלוּתָא, הָכִי יְהוֹן תְּבִירִין,
עַד דִּיתְבְּרִיר אוֹכֵל מִתּוֹךְ פְּסוּלָת, דִּהֵינּוּ קֶשׁ, עֶרֶב
רֵב, עַד דִּיתְבְּרִירוּ וַיִּשְׁתְּמוּדְעוּ יִשְׂרָאֵל בִּינֵי־יְהוּ, בָּבֶר,
דְּאִתְבְּרִיר מִגּוּ מוֹץ וְתִבְּן.

וְעַד דִּיתְבְּרִירוּ מִנֵּי־יְהוּ, י' דְּאִיְהוּ מַעֲשֵׁר, לָא שְׂרִיא
עַל ה', דְּאִיְהוּ נִהְמָא, דְּחֲמִשָּׁה מִינִין, לְקַיִּמָּא
אוֹמָאָה, (שמות יז) בִּי יָד עַל כָּס י"ה. וּבְגִין דָּא, מוֹץ

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, בָּה'.
כְּשֵׁנִצְאוּ מִהַגְלוֹת, כִּךְ יִהְיוּ שְׁבוּרִים, עַד
שִׁיתְבְּרִיר אֲכָל מִתּוֹךְ פְּסוּלָת, שְׁהֵינּוּ קֶשׁ,
עֶרֶב רֵב, עַד שִׁיתְבְּרִירוּ וַיִּוָּדְעוּ יִשְׂרָאֵל
בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ כֵּר שְׁנִבְרִיר מִתּוֹךְ מוֹץ
וְתִבְּן.

וְעַד שִׁיתְבְּרִירוּ מֵהֶם, י', שְׁהִיא מַעֲשֵׁר,
לֹא שׁוּרָה עַל ה', שְׁהוּא לָחֶם שֶׁל חֲמִשָּׁה

לְשִׁלְטַת עַל־יְהוּ, לְקַיִּים בְּהֶם (ישעיה ט) בִּי
הַגּוֹי וְהַמְּמַלְכָּה אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹדוך יֹאבְדוּ.
לְקַיִּים בְּיִשְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְּדִגַּת
הַיָּם וְגו'. (שם ט) וּמִזְרָאכֶם וְחַתְכֶּם וְגו'.
וּמִצְדָּ שֶׁל תְּבוּאוֹת חֲמִשָּׁה מִינֵי לָחֶם,
שְׁבוּרִים מִכְּלָם, וְהֵם: חֲטָה, וּשְׁעוּרָה,
וּכְסָמַת, וְשַׁבְּלַת שׁוּעַל, וְשִׁיפּוֹן. הַמְּשִׁיל
אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל, וְהוּ שְׁכָתוּב (ירמיה ב) קֹדֶשׁ

וּתְבֹן, אִינוּ מְחֻיֵּיב בְּמַעֲשֵׁר, עַד דִּיתְבְּרִיר. לְבָתֵּר
 דִּיתְבְּרִיר, מִתְכַּנְשִׁין לְהָהוּא אֲתֵר דְּאַקְרִי יְרוּשָׁלַם.
 בְּמָה דְחָטָה, דְּבָתֵּר דְּאַתְבְּרִיר קֵשׁ וּתְבֹן, מִכְּנִיסִין
 לָהּ לְאוּצָר. הָכִי יִתְכַנְשִׁין יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן בֵּר,
 לִירוּשָׁלַם, דְּאִיהִי בְנוּיָה עַל הָר יי', דְּאַתְמַר בָּהּ,
 (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְהָר יי' וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ
 נָקִי כַפַּיִם וּבֵר לִבָּב. נָקִי בָּבֵר, דְּאִיהִי עֲבוּרָא בֵּר
 בְּרִיר מִגֹּז פְּסוּלָת. בְּהָהוּא זְמַנָּא, נִשְׁקוּ בֵּר
 בְּדִבְקָדְמִיתָא, דְּאַתְמַר בֵּיתָא, (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי
 מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. בֵּר תִּרְגֹּם בֵּין, בְּהָהוּא זְמַנָּא דִּיהוֹן
 נָקִיִּים בָּבֵר, מִגֹּז קֵשׁ וּתְבֹן. שְׂרִיא שְׁמִיָּה עָלֵיהוּ,
 וְקָרָא לֹזֶן, (שמות ד) בְּנִי בְכוּרִי יִשְׂרָאֵל.

וְהָכִי מִכָּל אֵילָנִין, לִית תְּבִיר בְּגִפֶּן. בְּנִטִיעֵי דִילִיָּה
 תְּבִיר, בַּעֲנָבִים דִּילִיָּה תְּבִיר, דְּאִינוּן כְּתִישִׁין

לשון הקודש

וּמִי יָקוּם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ נָקִי כַפַּיִם וּבֵר
 לִבָּב. נָקִי כְמוֹ בֵּר, שְׁהִיא תְּבוּאָה
 כְּשֶׁנִּבְרַת מִתּוֹךְ פְּסָלָת. בְּאוֹתוֹ זְמַן –
 נִשְׁקוּ בֵּר, כְּבִתְחֻלָּה, שְׁנֵאמַר בּוֹ (שיר א)
 יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. בֵּר תִּרְגֹּם בֵּין.
 בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁיִהְיוּ נָקִיִּים כְּמוֹ בֵּר מִתּוֹךְ
 קֵשׁ וּתְבֹן, שׁוּרָה שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם, וְקוּרָא
 לָהֶם בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל.
 וְכָךְ מִכָּל הָאֵילָנוֹת אֵין שְׁבוּר בְּגִפֶּן.

מִינִים, לָקִים אֶת הַשְּׁבוּעָה (שמות יז) בִּי יָד
 עַל כֶּסֶם יי'ה. וּמִשׁוּם כָּךְ מוֹיִן וּתְבֹן אִינוּ
 מְחֻיֵּב בְּמַעֲשֵׁר עַד שְׁתִּתְבְּרִיר. אַחֵר
 שְׁתִּתְבְּרִיר, מִתְכַּנְשִׁים לְאוֹתוֹ מָקוֹם
 שְׁנִקְרָא יְרוּשָׁלַם, כְּמוֹ שְׁאֵת הַחֲטָה,
 אַחֵר שְׁנִבְרַר קֵשׁ וּתְבֹן, מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ
 לְאוּצָר. כָּךְ יִתְכַנְשִׁין יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם בֵּר,
 לִירוּשָׁלַם, שְׁהִיא בְנוּיָה עַל הָר ה',
 שְׁנֵאמַר בָּהּ (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְהָר ה'.

בין רגליו. והכי זית זיתים דילה בתישין. בגלותא
 אמתילו ישראל בהון, חדא הוא דכתיב, (תהלים פ)
 גפן ממצרים תסיע. וכן בגלות רביעאה, (ישעיה ה) כי
 כרם יי' צבאות בית ישראל. וכגוונא דא לזית
 משולים ישראל, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי תאר.
 ובגין דא, (תהלים קכח) אשתך בגפן פוריה בירכתי
 ביתך בנך בשתילי זיתים. סמוך דא לדא, בגין
 דאינון תבירין בגלותא.

ולבתר דיהון נקיים מגז פסולת, יתקדשון לבי
 מקדשא, ביין לנסכא על גבי מדבחא,
 וזיתים לאדלקא בוצינא שרגין למנרתא. ומאן זכה
 להאי. יין דלא יתנסך לכוכבים ומזלות. דערב רב
 אינון יין דנתנסך לכוכבים ומזלות, ומנהון
 משומדים, מינים, אפיקורסים משומדים לעבירות
 שבכל התורה כלה.

לשון הקודש

אשתך בגפן פוריה בירכתי ביתך בנך
 בשתילי זיתים. סמוך זה לזה, משום
 שהם שבורים בגלות.
 ואחר שיהיו נקיים מתוך פסלת,
 יתקדשו לבית המקדש ביין לנסך על
 גבי המזבח, וזיתים להדליק מאור גרות
 למנורה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסך
 לכוכבים ומזלות. שערב רב הם יין

בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם
 כתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים
 שלהם כתושים. בגלות נמשלו ישראל
 להם, והו שכתוב (תהלים פ) גפן ממצרים
 תסיע. וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי
 כרם ה' צבאות בית ישראל. וכמו זה
 ישראל משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן
 יפה פרי תאר. ומשום כך (תהלים קכח)

יִשְׂרָאֵל דַּאֲתַמַּר בְּהוֹן (תהלים קכו) וַיִּתְּעָרְבוּ בְּגוֹיִם
 וַיִּלְמְדוּ מִעֲשִׂיהֶם. עַד דִּיהוֹן דְּרוּכִין בֵּין
 רַגְלֵיהוּ, בְּגִלּוֹתָא לָא אֲתַבְּרִירוּ מִנֵּיהוּ. וּבְגִינֵיהוּ
 אָמַר דָּוִד עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (תהלים מט) לָמָּה אֵירָא בִימֵי
 רָע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסְבְּנִי. וְעַלֵּיהוּ אָמַר שְׁלֹמֹה, (שיר השירים
 א) צֵאִי לִךְ בְּעֵקֶב־י הַצֹּאֵן. בִּיעֵק־ב. דַּעֲלִיה אֲתַמַּר,
 לְגַבִּי נָחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי דַּפְתִּי לְחֹה, (בראשית ג) הוּא
 יִשׁוּפֶךְ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנִי עֲקֵב. בְּתַר דִּיפְקוֹן מִן
 גִּלּוֹתָא, נִמְשָׁלִים לְתַפּוּחִים, וְלִכְל רִיחִין טָבִין.
 בְּגִוּנָא דְּמִפְקְנֵי דְּמַצְרִים, דְּכַתִּיב בֵּיה (שיר השירים ח)
 תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרִתִּיךְ.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְהַבִּיא בְּפוּרִים, וְאַבְתְּרִיה
 לְהַתְּוֹדוֹת עַל הַבְּפוּרִים, וְאַבְתְּרִיה
 לְהַתְּוֹדוֹת עַל הַמַּעֲשִׂי. וּמֵאֲרִי מִתְּנִיתִין, מִקְּשִׁים

לשון הקודש

בְּעֵקֶב־י הַצֹּאֵן. בִּיעֵק־ב. שְׁעָלִי נֶאֱמַר
 אֶל הַנָּחַשׁ הַקְּדָמוֹנִי שִׁפְתָּה אֶת חוּה,
 (בראשית ג) הוּא יִשׁוּפֶךְ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפְנִי
 עֲקֵב. אַחֲרַי שִׁינְאוּ מִן הַגִּלּוֹת נִמְשָׁלִים
 לְתַפּוּחִים וְלִכְל הַרִיחוֹת הַטּוֹבִים, כְּמוֹ
 שִׁבְצִיאת מַצְרִים, שְׁכַתוֹב בָּהּ (שיר השירים
 ח) תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרִתִּיךְ.

הַמַּעֲשִׂי שְׁאֲחֵר זֶה – לְהַבִּיא בְּפוּרִים,
 וְאַחֲרֶיהָ – לְהַתְּוֹדוֹת עַל הַבְּפוּרִים,

שֶׁהַתְּנִסָּף לְכּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת, וּמֵהֶם
 מִשְׁמָדִים, מִיָּנִים, אִפִּיקוֹרְסִים, מִשְׁמָדִים
 לְעֵבְרוֹת שֶׁבְּכָל הַתּוֹרָה בְּלָהּ.

יִשְׂרָאֵל שְׁנֵאמַר בְּהֶם, וַיִּתְּעָרְבוּ בְּגוֹיִם
 וַיִּלְמְדוּ מִעֲשִׂיהֶם. עַד שִׁיְהִיו דְּרוּכִים בֵּין
 רַגְלֵיהֶם, בְּגִלּוֹת הֵם לָא נִבְרְרוּ מֵהֶם.

וּבְשִׁבְלֵם אָמַר דָּוִד, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (שם מט)
 לָמָּה אֵירָא בִימֵי רָע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסְבְּנִי.
 וְעַלֵּיהֶם אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר השירים א) צֵאִי לִךְ

על המעשר, דאי יהא קדם לקיטתו, או אחר לקיטתו עשוּרו. כגון אתרוג, דאתמר ביה באילן, הלך אחר הנטה. אית מאן דאמר, אחר בשול הפירות. ואתרוג מקצתו דומה לאילן, ומקצתו לתבואה, דאינון זרעים, דאתמר בהון, דלאחר לקיטתו עשוּרו. דאילן לאו איהו, אלא עד אחר גמר בשולו.

ובגין דא, תקינו המוציא (דף קכ"א ע"א) מאתר דבשולו יפה. לאפקא פת שרוף, אלא במקום שהוא מוטעם. והכי תבואה, בתר לקיטתו, איהו כבישול פירות. וישראל, אינון משולים לאילן ולתבואה, דאתמר בהון (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך. והכי (דברים יח) ראשית גז צאנך תתן לו. דאינון ישראל. דאתמר בהון, (יחזקאל לד) ואתן צאני. והכי ישראל, (ירמיה ב) קדש (נ"א

לשון הקודש

אינו אלא עד אחר גמר בשולו. ומשום כך תקנו המוציא במקום שבשולו יפה, להוציא פת שרוף, אלא במקום שהוא מוטעם. וכך תבואה, אחר לקיטתו הוא כבשול פירות. וישראל משולים לאילן ולתבואה, שנאמר בהם ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך. וכך (דברים יח) ראשית גז

ואחריה - להתודות על המעשר. ובעלי המשנה מקשים על המעשר, שאם יהיה קדם לקיטתו, או אחר לקיטתו עשוּרו, כמו אתרוג, שנאמר בו באילן, הלך אחר הנטה. יש מי שאומר אחר בשול הפירות. ואתרוג מקצתו דומה לאילן ומקצתו לתבואה, שהם זרעים, שנאמר בהם שלאחר לקיטתו עשוּרו. שאילן

קדש ישראל) לִי יִרְאֵשִׁית תְּבוֹאָתָהּ, לְאַחַר לְקִיטָּתוֹ מִן
גְּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. וְאַתְקָרִיאוּ קֹדֶשׁ לִי.

וְיִשְׂרָאֵל אֶתְקָרִיאוּ אֵילָנָא רַבָּא וְתַקִּיפָא, וּמִזֹּון
לְכָלָא בֵּיהּ. בֵּיהּ אֲוִרֵיתָא, דְּאִיהִי
מִזֹּונָא לְעִילָא. בֵּיהּ צְלוּתָא, דְּאִיהִי מִזֹּונָא לְתַתָּא.
(ג"א לְעִילָא) וְאַפִּילוּ מִלְּאָכִין לִית לֹון מִזֹּונָא, אֶלָּא
בִּישְׂרָאֵל. דְּאִי לָאו דִּישְׂרָאֵל יִתְעַסְקוֹן בְּאֲוִרֵיתָא,
לָא הָוָה נְחִית לֹון מִזֹּונָא, מִסְּטַר דְּאֲוִרֵיתָא,
דְּאַמְתִּילָא לְעֵץ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים
הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. וְלֹאִיבָא, דְּאִיהִי מִצֹּנָה.

וְהָכִי אֲוִרֵיתָא אֶמְתִּילָא לְמִיָּא. וְהָנִי לְאַשָּׁא. וְלָא
הָוָה נְחִית מִיָּא מִלְּעִילָא, וְחִמָּה דְּאִיהִי אֶשָּׁא,
לָא הָוָה נְחִית (ס"א מִלְּעִילָא) לְבִשְׂלָא פִירוֹת הָאֵילָן.
אֶלָּא, בְּגִין יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר בִּישְׂרָאֵל, (שיר

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל לָא יִתְעַסְקוּ בְּתוֹרָה, לָא הִיָּה
יֹוֹרֵד לָהֶם מִזֹּון מִצַּד שֶׁל הַתּוֹרָה
שְׁנַמְשָׁלָה לְעֵץ. וְהוּא שְׁכַתוֹב (משלי ג) עֵץ
חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. וְלִפְרִי, שְׁהוּא
מִצֹּנָה.

וּכְדָּ הַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְמִיָּם, וְאַלְהָ לְאַשָּׁ,
וְלֹא הָיוּ יֹוֹרְדִים מִיָּם מִלְּמַעְלָה, וְחִמָּה
שְׁהִיא אֶשָּׁ, לָא הִיָּתָה יֹוֹרְדָת (מִלְּמַעְלָה)
לְבִשָּׁל אֶת פִּירוֹת הָאֵילָן, אֶלָּא בְּשִׁבִּיל

צִאנָד תַּתֵּן לוֹ, שְׁהֶם יִשְׂרָאֵל, שְׁנַמְסֵר
בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתֵּן צִאנִי. וּכְדָּ יִשְׂרָאֵל,
קֹדֶשׁ (קדש ישראל) יִשְׂרָאֵל לָהּ רֵאשִׁית
תְּבוֹאָתָהּ, לְאַחַר לְקִיטָּתוֹ מִן הַגְּלוּת –
עֲשׂוּר. וְנִקְרָאוּ קֹדֶשׁ לָהּ.

וְיִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אֵילָן גְּדוֹל וְתַקִּיפָא וּבו
מִזֹּון לְכָל. בּו תּוֹרָה, שְׁהִיא מִזֹּון לְמַעְלָה.
בּו תַּפְלָה, שְׁהִיא מִזֹּון לְמַטָּה. וְאַפִּילוּ
לְמִלְּאָכִים אֵין מִזֹּון אֶלָּא בִּישְׂרָאֵל. שְׁאֵם

הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּנִיָּה, אֵלֶּיךָ מֵאֲרֵי מִצּוֹת. (השירים ב)
וְהַגִּפְנִים סִמְדָּר נִתְּנוּ רִיחַ, כִּד פִּתְחִין בְּתִיבְתָּא,
וּמִיד אֶתְמַר בִּישְׂרָאֵל, קוּמִי לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלָכִי
לָךְ, מִן גָּלוּתָא.

וּבְגִין דָּא בְּאִילָן, דְּאִיהוּ עֵץ חַיִּים, בְּאוֹרֵייתָא,
בְּאֵלֶּיךָ דְּמִשְׁתַּדְּלִין בָּהּ, אֵזְלִין בְּתַר חֲנֻטָּה,
וּמַעֲשִׂרִין לִיהּ, דְּשִׁרְיָא יו"ד עָלֶיהוּ, דְּאִיהִי חֲכָמָ"ה,
א' מִי' וּבָהּ מִתְכַּנְּשִׁין ח"ה, דְּאֵינֻן פִּירוֹת הָאִילָן.
וּמֵאֵן אִילָן. ו'. אָבֵל שְׂאָר עָמָא, אַחֲרָ לְקִיטָתוֹ מִן
גָּלוּתָא, עֲשׂוּרוֹ. אֵינֻן צְדִיקִים דְּאֶתְמַר בְּחוּן, (ויקרא כג)
וְלִקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר
בְּעוֹבְדֵיהוֹן, דְּאֶחֱידָאן בְּמֵאֲרֵי תוֹרָה וּמִצּוֹת, וְאַחֲרָ
לְקִיטָה אֵזְלִינָן לְגַבִּייתָהּ (נ"א וְלַגְבִּי זְרָעִים דְּתַבּוּאָה וְאַחֲרָ חֲנֻטָּה אֵזְלִינָן
לְגַבִּייתָהּ) בְּאִילָן.

לשון הקודש

מִתְכַּנְּסִים ח"ה, שְׁהֵם פְּרוֹת הָאִילָן. וּמֵהוּ
הָאִילָן? ו'. אָבֵל שְׂאָר הָעֵם, אַחֲרָ
לְקִיטָתוֹ מִן הַגָּלוּת - עֲשׂוּרוֹ, אוֹתֶם
צְדִיקִים שְׁנֵאמַר בָּהֶם (ויקרא כג) וְלִקְחָתֶם
לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר
בְּמַעֲשֵׂיהֶם, שְׁאֲחוּזִים בְּבַעֲלֵי תוֹרָה
וּמִצּוֹת, וְאַחֲרָ לְקִיטָה הוֹלְכִים לְגַבִּייתָהּ
(וְלַגְבִּי זְרָעִים שֶׁל תְּבוּאָה. וְאַחֲרָ חֲנֻטָּה הוֹלְכִים אֵלֵיהֶם)
בְּאִילָן.

יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם זֶה נֵאמַר בִּישְׂרָאֵל, (שיר
ב) הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּנִיָּה. אֵלוּ בַעֲלֵי מִצּוֹת.
וְהַגִּפְנִים סִמְדָּר נִתְּנוּ רִיחַ, כְּשִׁפּוֹתָחִים
בְּתִשּׁוּבָה, וּמִיד נֵאמַר בִּישְׂרָאֵל, קוּמִי
לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלָכִי לָךְ, מִן הַגָּלוּת.
וּמִשּׁוּם זֶה בְּאִילָן, שְׁהוּא עֵץ חַיִּים,
בְּתוֹרָה, בְּאֵלוּ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ הוֹלְכִים
אַחֲרָ חֲנֻטָּה וּמַעֲשִׂרִים אוֹתוֹ, שְׁשׂוּרָה
עָלֵיהֶם יו"ד, שְׁהִיא חֲכָמָ"ה, א' מִי', וּבָהּ

וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהּ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, וְקָא מִשְׁמַע
 לֵן דְּאַתְרוּג בְּיָרֵק, מַה יָּרֵק דְּרַבּוּ לִיגְדֵל עַל
 כָּל מַיִם, וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ. אוּף אַתְרוּג נָמִי
 דְּרַבּוּ לִיגְדֵל וְכוּ' וּמַסְטָרָא דְּחֻכְמָה, אִין מַיִם אֶלָּא
 תּוֹרָה. וּבְאַתֵּר אַחֲרָא לְעִילָא, וְהָא דִּתְנֵן, אַתְרוּג
 שְׁוֵה לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְּרָכִים, הָא אַתְרוּג, אַחִיד תִּרִין
 כְּטָרִין, וְאַתְרוּג אִיהוּ דִּיוֹקְנָא דְּלֵבָא, דְּאַחִיד לְעִילָא
 וְאַחִיד לְתַתָּא. אַחִיד לְעִילָא, הֵלֵב רוּאָה. אַחִיד
 לְתַתָּא, בְּדַעַת. בְּמָה דְּאוּקְמוּהּ, הֵלֵב יוֹדֵעַ. דַּעַת
 אִיהִי אֵילָנָא, תּוֹרָה אִיבָא דִּילִיָּה. עֵינִין דְּאֵינוֹן
 פְּקוּדִין, דְּבַחֲוֵן הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תַּהֲיוּן לִי וְגו'. (שמות כב) **רַבִּי יְהוּדָה**
פָּתַח, (איוב כח) **וְהִחֲכַמָּה מֵאִין תִּמְצָא וְאִיזָה**
מְקוֹם בִּינָה. זָבָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד

לשון הקודש

אָחוּז לְמַעְלָה – הֵלֵב רוּאָה. אָחוּז לְמַטָּה
 – בְּדַעַת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּהָ, הֵלֵב יוֹדֵעַ. דַּעַת
 הִיא אֵילָן, הַתּוֹרָה הַפְּרִי שְׁלוֹ. הָעֵינִים
 שֶׁהֵן הַמְצוּוֹת שֶׁבָּהֶן – הֵלֵב רוּאָה. (ע"כ

רעיא מהימנא)

וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תַּהֲיוּן לִי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (איוב כח) **וְהִחֲכַמָּה מֵאִין תִּמְצָא וְאִי**
 זָה מְקוֹם בִּינָה. אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל
 שֶׁהַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְכַבְּדָם יוֹתֵר

וּמִשּׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, בָּא
 לְהַשְׁמִיעֵנוּ שְׂאֲתְרוּג בְּיָרֵק, מַה יָּרֵק דְּרַבּוּ
 לִיגְדֵל עַל כָּל מַיִם וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ
 עֲשׂוּרוֹ, אִיף אַתְרוּג גַּם דְּרַבּוּ לִיגְדֵל וְכוּ'
 וּמִצַּד שֶׁל הַחֻכְמָה, אִין מַיִם אֶלָּא תּוֹרָה.
 וּבְמְקוֹם אַחֵר לְמַעְלָה, וְזֶה שֶׁשְּׁנִינֵנוּ
 אַתְרוּג שְׁוֵה לְאֵילָן בְּשִׁלְשָׁה דְּרָכִים; הֲרִי
 אַתְרוּג אוּחוּז שְׁנֵי צַדִּידִים, וְאַתְרוּג הוּא
 דִּיוֹקֵן הֵלֵב שֶׁאָחוּז לְמַעְלָה וְאָחוּז לְמַטָּה.

הוא בעי ליקרא לון, יתיר (נ"א ביקרא דלהון) על כל
 שאר בני עלמא. בקדמיתא אמר לון, (שמות יט) ואתם
 תהיו לי ממלכת כהנים. לא אעדי רחימותא
 סגיא מנהון, עד דקרא לון וגוי קדוש דאיהו
 יתיר. לא אעדי רחימותא מנהון, עד דקרא לון
 (דברים יד) כי עם קדוש אתה. לא אעדי רחימותא
 מנהון, עד דקרא לון (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי
 דאיהו יתיר מכלא.

כתוב והחכמה מאין תמצא. אורייתא מחכמה
 נפקת, מאתר דאקרי קדש. והחכמה
 נפקת, מאתר דאקרי קדש הקדשים. רבי יצחק
 אמר, וכן יובלא אתקרי קדש. דכתוב, (ויקרא כה) יובל
 היא קדש תהיה לכם. וישראל כלילן מנייהו, הדא
 הוא דכתוב ואנשי קדש תהיון לי.

לשון הקודש

יותר מן הכל.
כתוב והחכמה מאין תמצא. התורה
 יצאה מחכמה, ממקום שנקרא קדש,
 והחכמה יצאה ממקום שנקרא קדש
 הקדשים. רבי יצחק אמר, וכן יובל
 נקרא קדש, שכתוב (ויקרא כה) יובל היא
 קדש תהיה לכם. וישראל כלולים מהם.
 והו שכתוב ואנשי קדש תהיון לי.

(בכבוד שלום) מכל שאר בני העולם.
 בתחלה אמר להם, (שמות יט) ואתם תהיו
 לי ממלכת כהנים. לא וזה האהבה
 הרבה מהם עד שקרא להם וגוי קדוש,
 שהוא יותר. לא וזה האהבה מהם עד
 שקרא להם (דברים יד) כי עם קדוש אתה.
 לא וזה האהבה מהם עד שקרא להם
 (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי, שהוא

בְּקִדְמִיתָא קְדוּשׁ, וְהִשְׁתָּא קְדוּשׁ. מַה בֵּין הָאִי
לְהָאִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא לְעִילָא

לְעִילָא, וְדָא לָאו הָכִי. דְּכַתִּיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר
בְּצִיּוֹן וְהִנּוּתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ יֹאמַר לוֹ. בְּהָאִי
אַתָּר אֶקְרִי (דף קכ"א ע"ב) קְדוּשׁ וּלְעִילָא לְעִילָא קְדוּשׁ.

רַבִּי אַבָּא הָוָה אָזִיל בְּאַרְחָא, וַהֲוֹ אָזִילי עֲמִיָּה רַבִּי
יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, (ס"א הָא דְתַנְיִין)

וְאַנְשֵׁי קְדוּשׁ תַּחֲיוֹן לִי, מְנַלָּן. אָמַר לִיה, הָא רַבִּי
יוֹסִי וְכָלְהוּ חֲבֵרִיָּא שְׁפִיר קְאָמְרוּ, וְהָכִי הוּא. מְנַלָּן.
דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל לִי יְיָ רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ,

רֵאשִׁית: וְדָאִי חֲכֻמָּה אֶקְרִי רֵאשִׁית, דְּכַתִּיב, (תהלים קיא)
רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יִרְאֵת יְיָ.

וּמַשּׁוּם דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן קְדוּשׁ (ישׂרָאֵל) בְּשְׁלִימוֹ
דְּכָלָא, כְּתִיב (שמות כב) וּבֶשֶׁר בִּשְׂדֵה טִרְפָּה

לשון הקודש

בְּתַחֲלָה קְדוּשׁ, וְעַכְשָׁו קְדוּשׁ. מַה בֵּין זֶה
לְזֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה לְמַעְלָה וְזֶה
לְמַטָּה. וְזֶה לֹא כָּד, שְׁכָתוּב (ישעיה ד) וְהָיָה
הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהִנּוּתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוּשׁ
יֹאמַר לוֹ. בְּמָקוֹם זֶה נִקְרָא קְדוּשׁ,
וּלְמַעְלָה לְמַעְלָה קְדוּשׁ.

רַבִּי אַבָּא הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ
הוֹלְכִים עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר
רַבִּי חֲזִיָּא, וְאַנְשֵׁי קְדוּשׁ תַּחֲיוֹן לִי, מִנֵּין

לָנוּ? אָמַר לוֹ, הָרִי רַבִּי יוֹסִי וְכָל
הַחֲבֵרִים יָפָה אָמְרוּ, וְכָד זֶה. מִנֵּין לָנוּ?
שְׁכָתוּב (ירמיה ב) קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רֵאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ. רֵאשִׁית, וְדָאִי חֲכֻמָּה נִקְרָאת
רֵאשִׁית, שְׁכָתוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית
חֲכֻמָּה יִרְאֵת ה'.

וּמַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ קְדוּשׁ (ישׂרָאֵל)
בְּשְׁלֵמוֹת הַכֹּל, כְּתוּב (שמות כב) וּבֶשֶׁר
בִּשְׂדֵה טִרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ, שְׁהָרִי

לא תאכלו. דהא ישראל דאינון שלמין על פלא,
לא ינקין מסטרא דדינא קשיא. לפלג תשליכון
אותו. לפלג ודאי, דהוא דינא חציפא תקיפא על
פלא. פיון דדינא תקיפא שריא עלוי, ואטיל
זוהמא ביה, אסיר להו לאינון דאקרון קדש. אלא
לפלג תשליכון אותו ודאי, דאיהו דינא חציפא,
דינא תקיפא יתיר מפלא, דכתיב, (ישעיה נז) והכלבים
עזי נפש.

תא חזי, בד אדבר נבלה באורייתא, כתיב
בישראל קדוש, ולא קדש. הכא כתיב,
ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה מרפה לא
תאכלו. והתם בנבלה כתיב, (דברים יד) לא תאכלו כל
נבלה לגר אשר בשעריך תתננה וגו', בי עם קדוש
אתה. קדוש ולא קדש, דהא נבלה מסטרא
דישראל אתעביד, דלא פסיל האי אלא ישראל.

לשון הקודש

והכלבים עזי נפש.
בא וראה, כשנזכרה נבלה בתורה,
כתוב בישראל קדוש, ולא קדש. כאן
כתוב ואנשי קדש תהיון לי ובשר
בשדה מרפה לא תאכלו. ושם בנבלה
כתוב (דברים יד) לא תאכלו כל נבלה לגר
אשר בשעריך תתננה וגו', בי עם קדוש
אתה. קדוש ולא קדש, שהרי נבלה

ישראל, שהם שלמים על הכל, לא
יונקים מצד הדין הקשה. לפלג תשליכון
אתו, לפלג ודאי, שהוא הדין החצוף
החזק על הכל. פיון שהדין הקשה שרוי
עליו והטיל בו זהמה, אסור להם לאותם
שנקראים קדש. אלא לפלג תשליכון
אתו ודאי, שהוא הדין החצוף, דין
הקשה יותר מן הכל, שכתוב (ישעיה כז)

וּסְגִיאיִן גּוֹזִינִן, אֵית בָּהּ בְּנִבְלָה. בְּמָה דְּאוֹקִימָנָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּתִיב הָכָא וְאַנְשֵׁי קֳדָשׁ תַּהֲיוּן לִי, וּבְתִיב הָתָם כִּי עִם קֳדוֹשׁ אַתָּה לִי, אֱלֹהֶיךָ. לִי, אֱלֹהֶיךָ, לִי מִיבְעֵי לִיָּהּ. אֱלָא הָתָם לְעִילָא לְעִילָא. (ס"א הָכָא) וְהָכָא (ס"א וְהָתָם) שְׂכִינְתָּא. וּבְתִיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קֳדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ וְלֹא קֳדָשׁ. בְּכָאן קֳדוֹשׁ, וְלְעִילָא קֳדָשׁ. בְּתִיב קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי, רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, בְּה"א בְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. וְעַל דָּא וְאַנְשֵׁי קֳדָשׁ תַּהֲיוּן לִי וְדָאִי.

רַבִּי יִצְחָק הָוָה יְתִיב קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיָּהּ הָא בְּתִיב קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִי, סוּפִיָּה דְּקָרָא בְּתִיב כָּל אוֹכְלֵי וְאַשְׁמוּ, מָאִי קָא מִיִּירִי. אָמַר לִיָּהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קָא אָמַר, כָּל אוֹכְלֵי

לשון הקודש

קֳדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ, וְלֹא קֳדָשׁ. בְּכָאן קֳדוֹשׁ וְלִמְעַלָּה קֳדָשׁ. בְּתוֹב קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לָהּ, רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, בְּה"א, כְּמוֹ שְׂבִאֲרֵנוּ. וְעַל כֵּךְ אַנְשֵׁי קֳדָשׁ תַּהֲיוּן לִי וְדָאִי. רַבִּי יִצְחָק הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הֲרִי בְּתוֹב קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לָהּ. בְּסוּף הַפְּסוּק בְּתוֹב כָּל אוֹכְלֵי וְאַשְׁמוּ, מָה זֶה אוֹמֵר? אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָפָה אָמַר, כָּל אוֹכְלֵי וְאַשְׁמוּ – הִינּוּ שְׂבִתוֹב

מִצֵּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִעְשְׂתָה, שְׁלֹא פּוֹסֵל אֶת זֶה אֱלָא יִשְׂרָאֵל. וְרַבִּים הַגּוֹנִים יֵשׁ בָּהּ בְּנִבְלָה, כְּמוֹ שְׂבִאֲרֵנוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּתוֹב כָּאן וְאַנְשֵׁי קֳדָשׁ תַּהֲיוּן לִי, וּבְתוֹב שָׁם, כִּי עִם קֳדוֹשׁ אַתָּה לָהּ, אֱלֹהֶיךָ. לָהּ, אֱלֹהֶיךָ? לִי הָיָה צְרִיךְ לְהִיטֹת! אֱלָא שָׁם (כָּאן) לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וּכְאֵן (וְשָׁם) הַשְׂכִּינָה. וּבְתוֹב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשֹׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם

יִאֲשָׁמוּ, הֵינֵנוּ דְּבָתִּיב, (ויקרא כב) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ
בְּשִׁגָּגָה וְגו'. וּבְתִיב, וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וּמִשּׁוּם
דִּישְׁרָאֵל אֶקְרוֹן קֹדֶשׁ, בְּתִיב כָּל אֹכְלֵי יִאֲשָׁמוּ.
אַתָּא רַבִּי יִצְחָק וְנָשִׁיק יְדוֹ, אָמַר, אִי לֹא אֲתִינָא
הָכָא אֱלָא לְמִשְׁמַע מִלָּה דָּא סָגִי.

אָמַר לִיה רַבִּי, הָא תַּנִּינֵן, דְּקֹדֶשׁ, יִתִּיר לְעִילָא
מִן קֹדֶשׁ. אִי הָכִי, הָא בְּתִיב (ישעיה ו) קֹדֶשׁ
קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יִי' צְבָאוֹת, וְדָא שְׁלִימוּ דְכָלָא. אָמַר
לִיה תָּא חַזִּי, כִּד מִתְחַבְּרֵן בְּחֻדָּא, בְּלָהוּ אֲתַעֲבִידוּ
חַד בֵּיתָא, וְהָאִי בֵּיתָא, אֶקְרִי קֹדֶשׁ. בְּלָלָא דְכָלָהוּ
קֹדֶשׁ וּבְגִינִי בְּדִ קֹדֶשׁ, הוּא בְּלָלָא, דְכָלָא אֲתַבְּלִיל
בֵּיתָא. וְיִשְׂרָאֵל כִּד אֲתַבְּלִיל בְּהוּ מְהִימְנוּתָא
שְׁלִימָתָא קֹדֶשׁ אֶקְרוֹן, בְּלָלָא דְכָלָא, דְּבְתִיב קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לִי'. וּבְגִינִי בְּדִ, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תַּחֲיוֹן לִי.

לשון הקודש

שְׁלֵמוֹת הַכֹּל? אָמַר לוֹ, בָּא וּרְאֵה,
כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים בְּאַחַד, כָּלָם נַעֲשִׂים בֵּית
אַחַד, וְהַבֵּית הַזֶּה נִקְרָא קֹדֶשׁ. הַכֹּלָל שֶׁל
הַכֹּל קֹדֶשׁ, וּמִשּׁוּם כֵּן קֹדֶשׁ. הוּא כָּלָל
שֶׁהַכֹּל נִכְלָל בּוֹ. וּכְשֶׁנִּכְלָלֶת בִּישְׂרָאֵל
הָאֻמוֹנָה הַשְּׁלֵמָה, הֵם נִקְרָאִים קֹדֶשׁ,
הַכֹּלָל שֶׁל הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל
לֵה. וּמִשּׁוּם כֵּן, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תַּחֲיוֹן לִי.

וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגָּגָה וְכו'. וּכְתוּב
וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וּמִשּׁוּם שִׁישְׁרָאֵל
נִקְרָאוּ קֹדֶשׁ, כְּתוּב כָּל אֹכְלֵי יִאֲשָׁמוּ.
בָּא רַבִּי יִצְחָק וְנָשִׁיק יְדוֹ וְאָמַר, אִם לֹא
בָּאתִי לְכָאן אֱלָא לְשִׁמְעַ דְּבַר זֶה –
מִסְפִּיק.

אָמַר לוֹ, רַבִּי, הָרִי שְׁנִינֵנו שְׁקֹדֶשׁ יוֹתֵר
לְמַעַלָּה מִקְדוּשׁ. אִם כֵּן, הָרִי כְּתוּב (ישעיה
ו) קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ ה' צְבָאוֹת, וְזוֹ

לְגִיזוֹן חַד שְׁאִיל לְר' אַבָּא, אָמַר לֵיהּ, לָא כְּתִיב
 וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה מְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ, אִי הָכִי,
 מָאִי דְכְּתִיב, (תהלים קיא) מָרֹף נָתַן לִירָאִיו. מָרֹף נָתַן
 לְכָלְבִּים מִיבְעֵי לֵיהּ, אָמַר מָאִי נָתַן לִירָאִיו. אָמַר לֵיהּ,
 רִיקָא, מִי כְּתִיב מְרַפָּה נָתַן לִירָאִיו, מָרֹף כְּתִיב. וְאִי
 תִּימָא, מָרֹף כְּמְרַפָּה. נָתַן לִירָאִיו וְדָאִי דְמֶלֶךְ דָּא,
 לֹא יְהִיבִיהּ לְאַזְדַּהָרָא בֵּיהּ, אֶלָּא לְאַיְנוֹן דְּחִלִּי
 שְׁמִיָּה, וְדַחֲלִין לֵיהּ. בְּגִין כֶּךָ הָאִי מֶלֶךְ לֹא יְהִיב
 לְכוּ, דִּהָא יָדַע דְּאַתּוֹן לֹא דַחֲלִין לֵיהּ, וְלֹא גִטְרִין
 בְּקוּדוֹי, וּבְגִין דִּהָאִי מֶלֶךְ חוּמְרָא דְּאוּרִייתָא, וּבְעֵי
 לְאַזְדַּהָרָא בֵּיהּ, נָתַן לִירָאִיו, לִירָאִיו וְדָאִי, וְלֹא
 לְאַחֲרֵי. וְכָל חוּמְרֵי דְּאוּרִייתָא, לֹא יְהִיב לֹון קֳדָשָׁא
 בְּרִידָא הוּא, אֶלָּא לְאַיְנוֹן דְּחִלִּי חֲטָאָה, לְאַיְנוֹן דְּחִלִּי
 בְּקוּדוֹי וְלֹא לְכוּ.

לשון הקודש

ויראים ממנו. משום זה דבר זה לא נתן
 לכם, שהרי ידע שאינכם יראים ממנו
 ולא שומרים מצוותיו, ומשום דבר זה
 חמרה של התורה וצריך להזהר בה.
 נתן ליראיו, נתן ליראיו ודאי, ולא
 לאחרים. וכל חמרות התורה לא נתנם
 הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי
 חטא, לאותם יראי מצוותיו ולא לכם.

לְגִיזוֹן אַחֲרָא שְׁאִיל אֶת רַבִּי אַבָּא וְאָמַר
 לוֹ, לֹא כְּתוּב וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה מְרַפָּה לֹא
 תֹאכְלוּ? אִם כֵּן, מַהוּ שְׂכָתוּב (תהלים קיא)
 מָרֹף נָתַן לִירָאִיו? מָרֹף נָתַן לְכָלְבִּים הִיא
 צְרִיךְ לִהְיוֹת! לָמָּה נָתַן לִירָאִיו? אָמַר לוֹ,
 רִיקָא, הָאִם כְּתוּב מְרַפָּה נָתַן לִירָאִיו?
 מָרֹף כְּתוּב! וְאִם תֹּאמַר, מָרֹף כִּמוֹ
 מְרַפָּה, נָתַן לִירָאִיו וְדָאִי, שְׂדֵכֶר זֶה לֹא
 נִתְּנוּ לְהִזְהַר בּוֹ אֶלָּא לְאוֹתָם יִרְאֵי שְׁמוֹ

תֵּאֲנִי רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (ס"א קדש ישראל וכתיב ואנשי וגו')
 וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, מֵהוּ וְאֲנֹשִׁי. וּלְבַתֵּר
 קֹדֶשׁ, אֵלָא וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ וּדְאִי. דִּתְנִינן, לֹא נִפְקוּ
 יִשְׂרָאֵל לְחִירוֹ, אֵלָא מִסְטָרָא דְיוֹבְלָא. בְּתַר דְּנִפְקוּ
 לְחִירוֹ, נָקִיט לֹון הָאִי יוֹבְלָא בְּגִדְפוּי, וְאֶקְרוּן גּוֹבְרִין
 דִּילִיָּה. בְּנִין דִּילִיָּה, וְכְתִיב בֵּיהּ בְּיוֹבְלָא, (ויקרא כה)
 יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּתְּיָה לָכֶם, קֹדֶשׁ וּדְאִי, לָכֶם וּדְאִי.
 וּבְגִינִי כֹךְ, וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, אֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ וּדְאִי,
 גּוֹבְרִין דִּילִיָּה מִפֻּשׁ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אָמַר דָּא, (דף קכ"ב ע"א) וְעַל דָּא
 זְכוּ יִשְׂרָאֵל לְאַתְקָרִי אַחִים לְקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא, דְּכְתִיב, (תהלים קכב) לְמַעַן אֲחִי וְרַעֲי וְגו'.
 לְבַתֵּר אֶקְרוּן קֹדֶשׁ מִפֻּשׁ. דְּכְתִיב, (ירמיה ב) קֹדֶשׁ
 יִשְׂרָאֵל לִי' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, קֹדֶשׁ וְלֹא אֲנֹשִׁי
 קֹדֶשׁ, בְּגִינִי כֹךְ פֶּל אַכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ, וְכְתִיב, (ויקרא כב)

לשון הקודש

לָכֶם, קֹדֶשׁ וּדְאִי, לָכֶם וּדְאִי. וּמִשּׁוּם כֹּךְ,
 וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, אֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ וּדְאִי,
 אֲנֹשִׁים שְׁלוֹ מִפֻּשׁ.

וְחֻקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֵת זֶה, וְעַל
 זֶה זְכוּ יִשְׂרָאֵל לְהִקְרָא אַחִים
 לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָתוּב (תהלים קכב)
 לְמַעַן אֲחִי וְרַעֲי וְגו'. אַחַר כֹּךְ נִקְרָאוּ
 קֹדֶשׁ מִפֻּשׁ, שְׁכָתוּב (ירמיה ב) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל

שְׁנַח רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (קדש ישראל, וכתוב
 ואנשי וכו') וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי. מֵה זֶה
 וְאֲנֹשִׁי, וְאַחֲרֵיוּ קֹדֶשׁ? אֵלָא וְאֲנֹשִׁי קֹדֶשׁ
 וּדְאִי. שְׁשִׁנְנוּ, לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל לְחִירוֹת
 אֵלָא מִצַּד הַיּוֹבֵל. אַחַר שְׁיֵצְאוּ לְחִירוֹת,
 לָקַח אוֹתָם הַיּוֹבֵל הַזֶּה בְּכַנְפָּיו, וְנִקְרָאוּ
 אֲנֹשִׁים שְׁלוֹ, בְּנִים שְׁלוֹ. וְכְתוּב בּוֹ
 בְּיוֹבֵל, (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּתְּיָה

וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. (ויקרא כב) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל
קֹדֶשׁ בְּשַׁגָּה.

תַּאֲנָא, יִשְׂרָאֵל אֶקְרוּן קֹדֶשׁ, וּבְגִין דְּאֵינוּן קֹדֶשׁ,
אֲסִיר לִיהּ לְאִינְשׁ, לְמִקְרִי לְחִבְרִיהּ
בְּשִׁמְא דְּגִנְאִי, וְלֹא לְכַנְאָה שְׂמָא לְחִבְרִיהּ, וְעֲנִשִּׁיהּ
סְגִי. וְכָל שְׂפִין בְּמַלִּין אַחֲרֵינִין. תַּאֲנָא, בְּתִיב (תהלים לד)
נִצּוֹר לְשׁוֹנְךָ מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע. דְּבְגִין לִישְׁנָא
בִּישָׂא, מִרַעִין נַחֲתִין לַעֲלֵמָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי כָּל מָאן דְּקָרִי לְחִבְרִיהּ בְּשִׁמְא
דִּלִּית בִּיהּ, וְגַנִּי לִיהּ, אַתְפֹּס בְּמַה דִּלִּית
בִּיהּ, דְּאָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כָּל מָאן
דְּקָרִי לְחִבְרִיהּ רְשָׁע, נַחֲתִין לִיהּ לְגִיחָנָם. וְנַחֲתִין
לִיהּ לַעֲלֵעוֹי, בַּר אֵינוּן חֲצִיפִין דְּאוֹרִייתָא, דְּשָׂרִי
לִיהּ לְאִינְשׁ לְמִקְרִי לְהוּ רְשָׁע.

לשון הקודש

ל' ראשית תבואתה. קדש ולא אנשי
קדש. משום כך כל אכליו יאשמו,
וכתוב (ויקרא כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ.
(שם) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשַׁגָּה.
שְׁנִינוּ, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ קֹדֶשׁ, וּמִשּׁוּם
שֶׁהֵם קֹדֶשׁ אֲסוּר לְאָדָם לְקַרָּא לְחִבְרוֹ
בְּשֵׁם גִּנְאִי וְלֹא לְכַנְתָּ שֵׁם לְחִבְרוֹ,
וְעֲנִשׁוּ גָדוֹל, וְכָל שְׂפִין בְּדְבָרִים אַחֲרִים.
שְׁנִינוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנְךָ מִרַע

וְגו'. מַהוּ מִרַע? שְׂבָגֵל לְשׁוֹן הָרַע
מִחֲלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שְׁקוּרָא לְחִבְרוֹ
בְּשֵׁם שְׂאִין בּוֹ וּמִגִּנְהָ אוֹתוֹ, נִתְפָּס בְּמַה
שְׂאִין בּוֹ. שְׂאֵמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי
חֲזַקְיָה, כָּל מִי שְׁקוּרָא לְחִבְרוֹ רְשָׁע,
מוֹרִידִים אוֹתוֹ לְגִיחָנָם, וְיוֹרְדִים לוֹ
לְלַחְיָיו, פָּרַט לְאוֹתָם חֲצוּפִים שֶׁל
הַתּוֹרָה שְׂמַתָּר לְאָדָם לְקַרָּא לְהֵם רְשָׁע.

תהוא גברא, דלויט לתבריה, אעבר רבי ייסא,
 אמר ליה ברשע עבדת. אתייה לקמיה
 דרבי יהודה, אמר ליה רשע לא קאמינא ליה,
 אלא ברשע, דאחוי מלוי ברשע, ולא אמינא דאיהו
 רשע. אתא רבי יהודה, ושאל לעובדא קמיה
 דרבי אלעזר, אמר ליה, ודאי לא אתחייב. מנלן.
 דבתיב, (איכה ב) ה'ה יי' באויב, ולא אויב. דאי לאו
 הכי, לא אשתאר מישראל גזעין בעלמא. בגוונא
 דא, (איכה ב) היתה באלמנה, ולא אלמנה, באלמנה
 דאזיל בעלה לעברא דימא, ומחבאת ליה.

אמר רבי חייא, ומהכא משמע, מהתם משמע,
 דהוא עקרא דכלא, דבתיב, (יחזקאל א) ועל
 דמות הפסא דמות במראה אדם. במראה אדם,
 ולא מראה אדם. אמר רבי יצחק, בתיב, (שיר השירים
 ב) בתפוח בעצי היער וגו', בתפוח ולא תפוח.

לשון הקודש

ולא אויב. שאם לא כך, לא נשאר
 מישראל גזעים בעולם. כמו זה, (שם א)
 היתה באלמנה, ולא אלמנה. באלמנה
 שהלך בעלה לעבר הים ומחכה לו.
 אמר רבי חייא, ומכאן משמע? משם
 משמע, שהוא עקר הכל, שכתוב (יחזקאל
 א) ועל דמות הפסא דמות במראה אדם.
 במראה אדם, ולא מראה אדם. אמר

אותו איש שקלל את חברו, עבר רבי
 ייסא, אמר לו, כמו רשע עשית. בא
 לפני רבי יהודה. אמר לו, רשע לא
 אמרתי לו, אלא ברשע, שמראה דבריו
 ברשע, ולא אמרתי שהוא רשע. בא
 רבי יהודה ושאל למעשה לפני רבי
 אלעזר. אמר לו, ודאי שלא התחייב.
 מנין לנו? שכתוב (איכה ב) ה'ה ה' באויב,

בְּתַפּוּחַ: דְּמִתְפָּרְשָׁא בְּגִוּוֹנִי, וּבְגִוּוִין אֶתְאַחֲדָא
מַלְכָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלּוּ לָא אֶתִינָא חָכָא אֶלָּא
לְמִשְׁמַע מַלְיָן אֱלִין, דִּי.

תַּאנְא בְּתִיב, (זכריה יב) וְהָיָה הַנִּכְשָׁל בָּהֶם בַּיּוֹם
הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד,
דְּאָמַר, (דברי הימים א כב) וְהָיָה בְּעֵינֵי הַכִּינּוּתִי לְבֵית יִי.
וּבְתִיב, (תהלים פו) כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְהוּא מַלְכָּא עַל
מַלְכִּין חוּזָה, וְחוּזָה קָרִי לְגִרְמִיָּה חָכִי. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, וּבְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לָא
קָרָא לֹון בְּקֻדְשׁ, אֶלָּא קֻדְשׁ מִמֶּשׁ, דְּבְתִיב קֻדְשׁ
יִשְׂרָאֵל לִי, וּבְגִין כֶּךָ כָּל אַכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ וְגו'.

תַּאנְא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָאִי קָא חָמָא קֻדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, לְמִיָּהֵב דִּינִין לְיִשְׂרָאֵל, בְּתַר
עֶשֶׂר אַמִּירָן. אֶלָּא חָכִי תַנִּינָן, מִסְטָרָא דְגִבּוּרָה,

לשון הקודש

הָיָה מֶלֶךְ עַל מַלְכִּים וְהָיָה קוּרָא לְעַצְמוֹ
כֶּךָ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהַקֻּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קָרָא לְהֶם
כְּקֻדְשׁ, אֶלָּא קֻדְשׁ מִמֶּשׁ, שְׂכַתוֹב קֻדְשׁ
יִשְׂרָאֵל לָהּ, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כָּל אַכְלִיו
יֶאֱשָׁמוּ וְגו'.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה רָאָה הַקֻּדְשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְתַת דִּינִים לְיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי
עֶשֶׂר הָאֻמִּירוֹת? אֶלָּא כֶּךָ שְׁנִינּוּ, מִצַּד

רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב בְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר
וְגו'. בְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. בְּתַפּוּחַ, שְׁנַפְרָד
בְּגִוּוֹנִי, וּבְגִוּוֹנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אֵלּוּ לֹא בָּאתָ לְכָאן אֶלָּא לְשִׁמְעַ
הַדְּבָרִים הָלָלוּ – דִּי.

שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (זכריה יב) וְהָיָה הַנִּכְשָׁל בָּהֶם
בַּיּוֹם הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד
שְׁאָמַר וְהָיָה בְּעֵינֵי הַכִּינּוּתִי לְבֵית ה'.
וּבְתוּב (תהלים פו) כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. וְהוּא

אֶתִּיהִיבַת אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל. בְּגִינִי כֵךְ, בָּעָא
 לְמִיתָן שְׁלָמָא בִּינִיחוּ, בְּגִין דְּאוֹרֵייתָא תִּהֵא נְטִירָא
 מִכָּל סְטֵרוֹי. דְּאָמַר רַבִּי אָבָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 לִית עָלְמָא מִתְקַיֵּמָא, אֵלָא עַל דִּינָא, דְּאֵלְמָלָא
 דִּינָא, לֹא מִתְקַיֵּמָא. וּבְגִין כֵּךְ עָלְמָא בְּדִינָא
 אֶתְבָּרִי, וְאֶתְקַיֵּים.

תַּאנָּא, רַבִּי אָבָא, כְּתִיב (ירמיה כא) דִּינוּ לַבֹּקֶר
 מִשְׁפָּט. וְכִי לַבֹּקֶר, וְלֹא בְּכָל יוֹמָא.
 אֵלָא לַבֹּקֶר, עַד לֹא יִכְלוֹן דִּינִין, וְלֹא יִשְׁתּוֹן, דְּכָל
 מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאָכַל וְשָׁתָה, לֹא דִינָא
 דְּקִשּׁוּט הוּא, דְּכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם.
 מָאִי עַל הַדָּם. אֲזַהְרָה לְדִינִי, דְּלֹא יִכְלוֹן עַד
 דְּדִינִי דִינָא, דְּכָל מָאן דְּדָאִין דִּינָא בְּתַר דְּאָכִיל
 וְשָׁתִי, כְּאֵלּוּ חַיִּיב דָּמָא דְּחֻבְרִיהָ לְאַחֲרָא, דְּהָא
 דְּמִיָּה מִמֶּשׁ יְהִיב לְאַחֲרָא. הָאִי בְּמִמוֹנָא, כֹּל שְׁכֵן

לשון הקודש

לַבֹּקֶר מִשְׁפָּט. וְכִי לַבֹּקֶר וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם?
 אֵלָא לַבֹּקֶר, טָרַם שִׂיאֲכֵלוּ הַדִּינִים וְלֹא
 יִשְׁתּוּ, שְׁכָל מִי שֶׁדֵּן דִּין אַחֵר שְׂאָכַל
 וְשָׁתָה, אֵינּוּ דִּין אֲמַת, שְׁכָתוּב (ויקרא יט)
 לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. מַה זֶה עַל הַדָּם?
 אֲזַהְרָה לְדִינִים שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ עַד שֶׁדִּנִּים
 דִּין. שְׁכָל מִי שֶׁדֵּן דִּין אַחֵר שְׂאָכַל
 וְשָׁתָה, כְּאֵלּוּ חַיִּיב אֶת דָּם חֵבְרוֹ לְאַחֵר,

הַגְּבוּרָה נִתְּנָה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם כֵּךְ
 צְרִיךְ לְתַת שְׁלוֹם בִּינִיָּהם כְּדֵי שֶׁהַתּוֹרָה
 תִּהְיֶה שְׁמוּרָה מִכָּל צְדָדִיהָ. שְׂאָמַר רַבִּי
 אָבָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין הָעוֹלָם
 מִתְקַיֵּים אֵלָא עַל דִּין, שְׂאֵלְמָלָא הָדִין לֹא
 יַעֲמַד, וּמִשּׁוּם כֵּךְ הָעוֹלָם נִבְרָא כְּדִין
 וְהַתְקַיֵּים.

שְׁנִינּוּ, רַבִּי אָבָא, כְּתוּב (ירמיה כא) דִּינוּ

בְּדִינֵי נַפְשׁוֹת, דְּבָעוּ דִּינֵי לְאַסְתְּמָרָא, דִּלָּא לְמִידָן
 דִּינָא אֱלָא קָדָם דְּאַכְלוּ וְשָׁתוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב דִּינוּ
 לְבָקָר מוֹשְׁפֵט וּכְתִיב, ^(ירמיה ט) אֲנִי יי' עוֹשֶׂה חֶסֶד
 וּמוֹשְׁפֵט וְצַדִּיקָה בְּאַרְצָא בִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצָתִי נְאֻם יי'.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן דְּמִשְׁקַר בְּדִינָא,
 מִשְׁקַר בְּתַקוּנֵי מַלְכָּא. מָאן תַּקוּנֵי מַלְכָּא.
 אֵינוֹן דְּאַתְמַר, דְּכְתִיב עוֹשֶׂה חֶסֶד מוֹשְׁפֵט וְצַדִּיקָה
 בְּאַרְצָא. וּכְתִיב בִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצָתִי נְאֻם יי'. וְכִלָּא
 הָאִי בְּהָאִי תַלְיָא. ^(נ"א וְהִלָּא בְּהָאִי תַלְיָא) רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 אֵלִין אֵינוֹן תַּקוּנֵי בְּרִסְיָא, דְּכְתִיב, ^(תהלים פט) צַדִּיק
 וּמוֹשְׁפֵט מִכּוֹן בְּסֻאָד. וּכְתִיב ^(ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד
 בְּפִסָּא.

(דף קכ"ב ע"ב)

לשון הקודש

בְּדִין, מִשְׁקַר בְּתַקוּנֵי הַמֶּלֶךְ. מָהֵם תַּקוּנֵי
 הַמֶּלֶךְ? אוֹתָם שְׁנַאֲמַר, שְׂכָתוֹב עֲשֶׂה
 חֶסֶד מוֹשְׁפֵט וְצַדִּיקָה בְּאַרְצָא. וּכְתוֹב בִּי
 בְּאֵלֶּה חֲפָצָתִי נְאֻם ה'. וְהַכֹּל תְּלוּי זֶה
 בְּזוֹה (וְהִלָּא בְּזוֹה תְּלוּי). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֱלֶּה הֵם
 תַּקוּנֵי הַפִּסָּא, שְׂכָתוֹב ^(תהלים פט) צַדִּיק
 וּמוֹשְׁפֵט מִכּוֹן בְּסֻאָד. וּכְתוֹב ^(ישעיה טז)
 וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד בְּפִסָּא.

שְׁהָרִי דְמוּ מִמֶּשׁ נָתַן לְאַחַר. זֶה בְּמִמוֹן,
 כֹּל שְׂכָן בְּדִינֵי נַפְשׁוֹת שְׂצָרִיכִים הַדִּינִים
 לְהַשְׁמַר שְׁלֵא לְדוֹן דִּין אֱלָא קָדָם
 שְׂאָכְלוּ וְשָׁתוּ, וְעַל זֶה כְּתוֹב דִּינוּ לְבָקָר
 מוֹשְׁפֵט, וּכְתוֹב ^(ירמיה ט) אֲנִי ה' עוֹשֶׂה חֶסֶד
 וּמוֹשְׁפֵט וְצַדִּיקָה בְּאַרְצָא בִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצָתִי
 נְאֻם ה'.

שְׁנִינֵי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שְׁמִשְׁקַר

אדרא דמשכנא

תַּנְיָא בְּרִזָּא דְרִזִּין, רִישָׁא דְמַלְכָּא, אֶתְתַּקֵּן בְּחֶסֶד
 וּבְגִבּוּרָה. בְּהַאי רִישָׁא, תַּלְיִין שַׁעְרֵי, גִּימִין
 עַל גִּימִין, דְּאֵינוּן כָּל מְשִׁיכוּתָא דְמִתְאַחֲדֵן בְּהוּ
 עֲלָאי וְתַתָּאי. מְאִירֵי דְמְאִירִין, מְאִירֵי דְקִשּׁוּט, מְאִירֵי
 דְמִתְקַלָּא, מְאִירֵי דִיבְבָא, מְאִירֵי דִילָלָה, מְאִירֵי
 דְדִינָא, מְאִירֵי דְרַחֲמֵי, וְטַעֲמֵי אֹרִייתָא, וְרִזִּי
 אֹרִייתָא דְכִיּוֹן, מִסְּאָבֹן, בְּלָהוּ אֶקְרוּן שַׁעְרֵי
 דְמַלְכָּא, כְּלוּמַר מְשִׁיכוּתָא דְאֶתְמַשְׁךְ מִמַּלְכָּא
 קִדִּישָׁא, וְכָלֹא נְחִית מַעֲתִיקָא סְתִימָאָה. (קִדִּישָׁא).

מִצְחָא דְמַלְכָּא, פְּקִידוּתָא דְחִיבֵינָא, כִּד אֶתְפַּקְדֵּן
 בְּעוֹבְדֵייהוּ, וְכִד אֶתְגַּלְיִין חוֹבֵייהוּ, כִּדִּין
 אֶקְרִי מִצְחָא דְמַלְכָּא. כְּלוּמַר, גִּבּוּרָה אֶתְתַּקַּף
 בְּדִינוּי, וְאֶתְפָּשֵׁט בְּסִטְרוּי, וְדָא אֶשְׁתַּנִּי מִמִּצְחָא
 דְעַתִּיקָא קִדִּישָׁא, דְאֶקְרִי רַצוֹן.

עֵינִין דְמַלְכָּא, אֶשְׁגָּחוּתָא דְכָלֹא, אֶשְׁגָּחוּתָא
 דְעֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְכָל אֵינוּן מְאִירֵי
 אֶשְׁגָּחוּתָא הָכִי אֶקְרוּן. בְּעֵינִין, גִּוּוֹנִין אֶתְאַחֲדֵן,
 וְאֵינוּן גִּוּוֹנִין אֶקְרוּן, כָּל אֵינוּן מְאִירֵי אֶשְׁגָּחוּתָא
 דְמַלְכָּא, כָּל חַד כְּפּוּם אֶרְחִיָּה, וְכָלֹהוּ גִוּוֹנִין דְעֵינָא

אַקְרוֹן. כְּמָה דְּאַתְחִי אֲשַׁנְחֻתָּא דְּמִלְכָּא, הָכִי
גְּוֹזִינ מִתְעָרִין.

גְּבִינִי דְּעֵינִין, אַקְרוֹן, אַתְר דִּיהֶבִין אֲשַׁנְחֻתָּא,
לְכֻלָּהוּ גְּוֹזִין מְאִירִי אֲשַׁנְחֻתָּא. הֵינִי גְּבִינִין
לְגַבִּי דְּלִתָּתָא, גְּבִינִין לְאֲשַׁנְחֻתָּא מִתְּהוּא נִהְרָא
דְּנָגִיד וְנָפִיק, אַתְר לְאַתְמִשְׁכָּא מִתְּהוּא נִהְרָא,
לְאַסְתַּחָּא בְּתוֹרָא דְּעֵתִיקָא, מִחֻלְבָּא דְּנָגִיד
מֵאַמָּא. דְּכַד גְּבוּרָה מִתְּפַשְׁטָא, וְעֵינִין מְלַחֲטִין
בְּגִזֹּון סוּמְקָא, נִהִיר עֵתִיקָא קְדִישָׁא תְּיוֹרָא דִּילִיָּה,
וְלַחֲטָא בְּאַמָּא, וְאַתְמִלִּיָּא מִחֻלְבָּא, וְיִנְקָא לְחֵינִי,
(לְכֻלָּא) וְאַסְתַּחֲתִין כְּלָהוּ עֵינִין, בְּתִהוּא חֻלְבָּא דְּאַמָּא,
דְּאַתְנָגִיד וְנָפִיק תְּדִיר. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים
ה) רוּחַצוֹת בְּחֻלְבִּי. בְּחֻלְבִּי דְּאַמָּא, דְּנָגִיד תְּדִירָא
וְלֹא פָּסִיק.

חֻטְמָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, תְּקוּנָא דְּפִרְצוּפָא, כַּד
מִתְּפַשְׁטִין גְּבוּרִין, וּמִתְאַחֲדִין כְּחָדָא, אֵינִין
חֻטְמָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא. וְאֵינִין גְּבוּרִין מִתְּד גְּבוּרָה
אַחֲדִין וְנָפִיקִין. וְכַד דֵּינִין מִתְעָרִין, וְנָפִיקִין
מִסְטְרִיָּהוּ, לֹא מִתְּבַסְמִין, אֶלָּא בִּתְנָנָא דְּמִדְּבָחָא.
וְכִדִּין כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ח) וַיֵּרָח יִי אֶת רֵיחַ תְּנִיחוֹת.
שְׂאֵנִי חֻטְמָא דְּעֵתִיקָא, דְּלֹא אֲצִטְרִיד, דְּחֻטְמָא

דַּעֲתִיקָא, אַרְךְ אַפִּים בְּכָלֵא אַקְרִי, וְהָהוּא נִהִירו
 דְּחִכְמָתָא סְתִימָאָה, אַקְרִי חוּטְמָא דִּילִיָּה. וְהֵינּוּ
 תַּהֲלָה, דְּכְתִיב, (תַּהֲלָה לְדוֹר וּכְתִיב) (ישעיה מח) וְתַהֲלָתִי
 אֶחָטָם לָךְ. וְעַל דָּא אַתְעָר דְּוֹד מִלְכָּא, (תהלים קמה)
 תַּהֲלָה לְדוֹר וְגו'.

אוּדְנִין דְּמִלְכָּא, פֶּד רַעוּא אֲשֶׁתִּבַּח, וְאַמָּא יִנְקָא,
 וְנִהִירו דַּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא אַתְנַהִיר, מִתְעָרִין
 נִהִירו דְּתֵרִין מוֹחִי, וְנִהִירו דְּאַבָּא וְאַמָּא, פֶּל אֵינוֹן
 דְּאַקְרוֹן מוֹחִי דְּמִלְכָּא, וּמִתְלַהֲטִין פֶּחְדָּא. וְכֵד
 מִתְלַהֲטִין פֶּחְדָּא, אַקְרוֹן אֲזִינִי יי'. דְּהָא אַתְקַבִּילַת
 צְלוּתֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וּבְדִין אַתְעָרוּתָא לְטָב וּלְבִישׁ,
 וּבְאַתְעָרוּתָא דָּא, מִתְעָרִין מְאִירִי דְּגִדְפִין, דְּנִטְלִין
 קָלִין דַּעֲלָמָא, וְכִלְהוּ אַקְרוֹן אֲזִינִי יי'.

אַנְפּוֹי דְּמִלְכָּא, נִהִירו דְּאַבָּא וְאַמָּא, וְאַתְפְּשְׁטוּתָא
 דְּלַהוֹן, דְּנִתְרִין וְסִתְרִין, וְלַהֲטִין בְּחָאִי
 רִישָׁא דְּמִלְכָּא. וּבְדִין סִתְרוּתָא אֲסִתְהַד בְּמִלְכָּא (נ"א
 בְּמִלְכָּא דְּמִלְכָּא) מְנִיָּהוּ. דִּיּוֹקְנָא דְּמִלְכָּא, יִקְירוּתָא
 מְכָלָא. מִרִישָׁא שְׂאִירִי חֶסֶד עֲלָאָה, וּגְבוּרָה. וְנִהִירו
 דְּאַבָּא וְאַמָּא אַתְפִּלְג, נִהִירו דְּאַבָּא בְּתַלַּת נִהוּרִין,
 וְאַמָּא בְּתֵרִין, הָא חֲמִשָּׁה. חֶסֶד וּגְבוּרָה פֶּחְדָּא נִהוּרָא,
 הָא שִׁיתָא. לְבַתָּר, אַתְעָטֵר חֶסֶד, וְאַתְלַהִיט (וְאַתְנַהִיר)

בְּתֵרִין נְהוּרִין דְּאַתְנָהִיר וְאַיִנוּן תְּמַנִּיָּא. (נ"א לְבָתֵּר
אַתְעָר) וְגִבּוּרָה, אַתְנָהִיר בְּחֵד, הָא תִּשְׁעָה. וְכֵד
מִתְחַבֵּרן בְּלָחוּ נְהוּרִין בְּחֵדָא, אֶקְרוּן דִּיּוֹקְנָא
דְּמִלְכָא, וְכֵדִין כְּתִיב, (ישעיה מב) יי' כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ
מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְאָה וְגו'.

שְׂפָנוּן דְּמִלְכָא, הָכִי תֵּאֲנָא, כֵּד אַתְנָהִיר נְהִירו
דְּאַבָּא, נְהִיר בְּתֵלֶת נְהוּרִין. מִחֵד נְהוּרָא,
נְהִיר חֶסֶד עֲלָאָה. מִחֵד נְהוּרָא, אַתְנָהִיר נְהִירו
דְּאַקְרִי מוֹחָא דְּמִלְכָא. וְחֵד נְהוּרָא, הָזֶה תְּלִי, עַד
דְּאַתְנָהִיר נְהִירו דְּאַמָּא. וְכֵד אַתְנָהִיר אַתְנָהִיר
בְּחֵמֶשׁ נְהוּרִין.

בְּמֵאִי אַתְנָהִיר, מִחֵד שְׁבִילָא דְטָמִיר וְגִנִּיז, (דף קכ"ג
ע"א) דְּאַתְדַּבֵּק בֵּיה אַבָּא, דְּכְתִיב, (איוב כח)
נָתִיב לֹא יָדְעוּ עֵיט וְגו'. כְּמָה דְּאַתְדַּבֵּק דְּכּוּרָא
בְּנוֹקְבָא, וְאַתְעַבְרַת, וְאוֹלִידַת, וְאַפִּיקַת חֲמִשׁ
נְהוּרִין. (ד"א מֵאִינוּן חֲמִשׁ) וּמֵאִינוּן חֲמִשׁ נְהוּרִין, אַתְגְּלִיפוּ
חֲמִשִּׁין תְּרַעִין, דְּנְהוּרִין סְגִיִּיאִין. חֲמִשִּׁין אִינוּן,
לְקַבְּלִיהוּן, תִּשְׁעָה וְאַרְבַּעִין פָּנִים טָהוֹר, תִּשְׁעָה
וְאַרְבַּעִין פָּנִים טָמֵא, בְּאוֹרֵייתָא, אֲשֶׁתֵּאֲרַח חֵד, וְהֵא
חֵד אַתְנָהִיר בְּכֻלָּא, וְהֵהוּא דְאַבָּא, הָזֶה תְּלִי. כֵּד
מִתְחַבֵּרן בְּחֵדָא, וּמִתְיַשְׁבֵּן בְּמִלְכָא, אֶקְרוּן שְׂפָנוּן

דמלכא. ובגניי בד, גזר מלין דקשומ.

ופומא, בהו תלייא, פתיחותא דפומא. מאי

פומא. אלא דעת גניז בפומא דמלכא,

דאקרי תפארת. פשיטותא דתפארת, דכל אוצרי

וכל גוונין אתאחדן ביה. דכתיב, (משלי כד) ובדעת

חדרים ימלאו. וזהו דעת, הוא גניז, באימא

ומלכא. ומלייא כל אדרין ואכסדראין. וכד

אתער נהירו דביה ונפיק, בדין אקרי פה יי.

ושפון דאינון תרין נהורין מאבא ומאימא,

בשעתא דאתערען ביה היא נהירו דדעת, מתחברן

בחדא, ומלין אתגזרו בקשומ, בחכמה בתבונה

ובדעת. וכדין, כל מלין דקודשא בריך הוא,

באלין אתגזרו.

נחרין תלת אלין, ועיילין בגו לגו, ואתעטרו בחד.

וכד מתחברן בעטורא חד, בדין (ס"א ובר

מתחברן תלת אלין בעטורא חד ועיילין בגו לגו ואתעטרו בחד בדין) אקרין

(שיר השירים ה) חכו ממתקים. ואינון חיד דמלכא,

ואקרין, מתיקא דמלכא. ועל האי כתיב, (תהלים לד)

טעמו וראו כי טוב יי. ובהאי חיד, תליין כל אינון

שליטין וחורמנין דמלכא, דכתיב, (תהלים לג) וברוח

פיו כל צבאם.

בְּהָאֵי חֵיד שְׁלִימוּתָא דְכָלָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִינִי כְּךָ,
 כָּל אֲתָנוּן דְּאֵינוּן בְּהָאֵי אַתְר שְׁלִימוּתָא
 אֲתַחְזִיָּא בְּהוּ. אחה"ע, א', (נ"ד) נְהִירוּ דְעִתִּיקָא
 קְדִישָׁא סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין. ח', נְהִירוּ
 דְחֻכְמָתָא, דְלֹא אֲשַׁתְּכַח וְלֹא אֲתַדְבֵּק דְכְּתִיב, (איוב
 כח) לֹא יָדַע אֲנוֹשׁ עֲרֻפָּה. ה', נְהִירוּ דְאִימָא, דְנְהִיר
 וְנָגִיד וְנָפִיק, וּמִשְׁקֵי לְכָלָא, וְיִנְקָא לְבָנִין, עַד דְמָטִי
 תְּהוּא רְבוּת, וּמְלִי לְצַדִּיק, וְאִיהוּ אֲתַקְטֵר בְּנוֹקְבָא
 תַּתָּאָה, וְאֲתַבְרַכָּא מִנִּיה, וְלֹא מִתַּפְרָשִׁין דָּא מִן
 דָּא. תְּחִיר מִגּוֹ סוּמָק, דְכְּתִיב, (שיר השירים ד) חֵר חֲמוּר
 גִּבְעַת הַלְבוּנָה. ע', נְהִירוּ דְשְׂבָעִין אֲנָפִין, דְאֲתָזְנוּ
 מִתְּהִי רוּחָא, דְנָפִיק מִן פּוּמָא, בְּדִין שְׂבָעִין שְׁמָחָן
 דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. לְקַבְּלָהוֹן בְּאַרְעָא, (בראשית מו)
 כָּל חַנּוּכָּה לְבֵית יַעֲקֹב הִבָּאָה מִצְרִימָה שְׂבָעִים.
 דְהָא יַעֲקֹב אֵילָנָא בְּאַרְעָא, וְאֵינוּן שְׂבָעִין נֶפֶשׁ,
 שְׂבָעִין עֲנָפִין.

מֵאֲלִין אֲתָנוּן, נְהִירִין אַרְבַּע אַחֲרָנִין. מֵא' נְהִיר
 גִּימָ"ל, דְאִיהִי אֲגַר טָב לְצַדִּיקָיָא, דְאִקְרִי
 גִּמּוּל, וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ. מֵח'
 נְהִיר יו"ד, דְהִיא חֻכְמָה, כָּלָא אֲסִתִּים בְּיו"ד, דְאִיהִי
 סְתִימָא מִכָּל סְטֵרוֹי, וּבְגִין כְּךָ, לֹא אֲשַׁתְּכַח, דְכְּתִיב,

(איוב כח) וְלֹא תִמָּצֵא בְּאֶרֶץ חַיִּים. מִה', נָהִיר כָּ"ף.
 דְּאִיהוּ נָהִירוּ וּמִשָּׁח רַבּוּת, דְּאַתְרָא מְאִיפֵא, לְהַחֲוֹא
 אֲתָר דְּאַתְקָרִי קָרָן, וְאַקָרִי קָרָן חֵיבֵל. וְדֵא מַלְכוּת
 דְּדוּד. וּבְגִין כָּךְ, לִית מְשִׁיחָא, אֶלָּא בְרָזָא דְכָ"ף.
 ק' מַע' נָהִיר ק', כְּמַח דַּע' שְׁבַעִין, כָּךְ ק' מְאֵחָ,
 דְּאִינוּן שְׁלִימוּ, וְהָכִי הוּא, וּבְגִין כָּךְ, בְּהֵאֵי חֵיד
 שְׁלִימוּ דְכָלָא. (ד"א שְׁלָמָא דְכָלָא) וְכָל מָאן דִּידַע רָזָא דָא,
 וְאַזְדָּהָר בֵּיתָא, וּפְאָח חוֹלְקִיָּהּ.

גוּפֵא דְּמַלְכָּא, אֲתַפְּשֻׁטוּתָא דְתַפְּאֲרַת, דְּגוּוֹנִין
 בֵּיתָא מִתְחַבְּרָן. דְּרוּעִין דְּמַלְכָּא, נָהִירוּ
 דְּחֶסֶד וּגְבוּרָה. וּבְגִין כָּךְ יָמִין וּשְׂמָאל. מַעוֹי
 בְּדַעַת אֲתַתְקִנָּן, עֵיל בְּרִישָׁא, אֲתַתְקֵן וְאַתְפְּשֻׁט
 לָגוּ, וּבְגוּ גוּפֵא.

שׁוֹקִין אֲתַאֲחֶדן בְּתֵרִין נְהוּרִין, וְאִינוּן תֵּרִין נְהוּרִין
 מִמֶּשׁ. שׁוֹקִין וְתֵרִין פְּלִיין. פְּלָחוּ (ס"א תְּלִין
 וּמִתְחַבְּרָן) מִתְחַבְּרָן בְּאַתָּר חַד, דְּתַמָּן אֲתַפְּנֵשׁ כָּל
 רַבּוּת, וְכָל מְשָׁחָא דְגוּפֵא. וּמִתַּמָּן, שְׁרִיין כָּל חַחֲוֹא
 רַבּוּת, לְאַתָּר דְּאַתְקָרִי יְסוּד עוֹלָם. יְסוּד, מִתְחַחֲוֹא
 אֲתָר דְּאַקָרִי עוֹלָם. וּמָאן אִיהוּ. נֶצַח וְהוּד, וְעַל כֵּן,
 יי' עֲבָאוֹת שְׁמוֹ בְּרִידָא הוּא בְּרִידָא שְׁמִיָּה לְעָלָם
 וּלְעָלְמֵי עָלְמִין.

כָּל הֵגִי תְּקוּנִין, אֲתִיִּין לְאַתְחַפְּרָא בְּחֹד, עַד דְּכָל
 רַבּוֹת קִדְשָׁא, נָטִיל כֹּלָא הָאֵי יוֹסוּד, וְאַשְׁדֵּי
 לְנוֹקְבָא, וּמִתְבָּרְכָא מִנִּיה. אִימְתִי מִתְבָּרְכָא (דף קכ"ג
 ע"ב) מִנִּיה. בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְתִּקְנוּ דִּינִין דְּלִתְתָּא. וְכֹד
 דִּינִין מִתְתִּקְנִין לְתִתָּא, מִתְתִּקְנִין לְעִילָא, וְכָל
 תְּקוּנִין דְּמִלְכָּא, בְּחֻדְוֹתָא, בְּשְׁלִימוֹ, דְּאִינוּן שְׁמָא
 קִדִּישָׁא, וְחֻזָּה כֹּלָא חֹד. וְכִדִּין הוּא שְׁאֲרִי בְּגוּוֹיִיחוֹ,
 דְּכִתִּיב, (תהלים פב) אֱלֹהִים נֶצַב בְּעֶדֶת אֵל בְּקֶרֶב
 אֱלֹהִים יִשְׁפּוּט.

וְכֹד דִּינִין לֹא מִתְתִּקְנִין לְתִתָּא, בְּבִיכּוּל חָבִי
 לְעִילָא. דְּכָל תְּקוּנִין לֹא מִתִּישְׁרֹן חָבִי,
 דִּהָא אִימָא אֲסִתְלָקְתָּ מַעַל בְּנִין, וּבְנִין לֹא יִנְקִי,
 דִּהָא יוֹסוּד לֹא אֲשְׁדֵּי בְּנוֹקְבָא, וְכָל דִּינִין מִתְעָרִין,
 וְחֻזָּא תְּקִיפָא שְׁלֵטָא. בְּבִיכּוּל, תְּקוּנִי מִלְכָּא עַל
 דִּינָא אֲסִתְלָקוּ, דְּכִיּוֹן דִּהָאֵי נּוֹקְבָא לֹא מִתְבָּרְכָא,
 וְצָדִיק לֹא נָטִיל. וְחֻזָּא תְּקִיפָא שְׁלֵטָא. וְוִי לְעֵלְמָא
 דִּינְקָא מִנִּיחוֹ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל הֵגִי תְּקוּנִין, אָבָא גִלִּי לוֹן,
 בְּנִין דִּלָּא יִיעוּל בְּכִסּוּפָא לְעֵלְמָא דְּאֲתִי.
 הִשְׁתָּא אָמַאי אֲצַטְרִיכוּ לְאַתְגַּלְאָה. אָמַר לִיה רַבִּי
 אָבָא, הֵהוּא דְּאָנָא פְּתִבְנָא מְבוּצִינָא קִדִּישָׁא, אָמִינָא

(פֶּתִיבִי) לְגַבִּי חֲבֵרָא, דְּהָא אֵינוֹן יַדְעִין מַלְיָן, וְהָא
 אֶצְטְרִיךְ לְמַנְדֵּעַ, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת י') וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יי'.
 וְכְתִיב (שְׁמוֹת כט') וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יי'. בְּגִין דְּאֶתְיִשְׁבֹּן
 מַלְיָן. בְּלַבְנָא. וּמִכָּאן וּלְהֵלָאָה, סְתִימִין מַלְיָן בְּגִינוֹן.
 וּפְאָה חוֹלְקָנָא בְּהָא עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְּהָא
 עַד כְּעַן בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא אֲתַעֲטָר, בְּמַלְיָן דְּבְגִינוֹן.
 תָּא חַוִּי, אֲנָא חֲזִינָא לִיה בְּחֵלְמָא, וְשְׁאִילָנָא קָמִיה
 דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא אוֹלִיפְנָא קָמִיה דְּמַר, י'
 דְּאִיהִי חֲכָמָה, וְהָכִי הוּא וְדָאִי. ה' אֲמַאי אִיהוּ
 בִינָה. אָמַר לִי, תָּא חַוִּי, הָא כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב') וְנָהָר
 יּוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. מָאן הוּא נָהָר דִּיּוֹצֵא
 מִעֵדֶן דָּא בִינָה. וּבְגִין כֶּךָ הֵחֱוָא נָהָר, י' סְתִימִין
 בְּגִינִיה. וַיּוֹד פְּשִׁיט נִהָרָא דָּא מִכָּל סְטֵרוֹי. וְדָא הִיא
 ה', בְּגִין כֶּךָ הוּא י"ה. לְבָתָר אֶפִּיקַת בֵּין תְּחוּתָהּ
 דְּאִיהוּ ו', בְּגִינוֹנָא דָּא ה'. לְבָתָר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת
 הָאִי בֵּין, וְשְׁנִיָּה לְקָמָה, וּבְגִין כֶּךָ יח"ו, דְּהָא ו' לְקָמָה
 יְתִיב, לִינְקָא לִיה. וְעַל כֶּךָ תַּנִּינָן בְּמַתְנִיתָא דִּילָן,
 ה' ד' הֲוֹת, מוֹדְאֶתְחֵבֵר דְּכוּרָא עָמָה אֲתַעֲבֵרַת מִחוּד
 בֵּין, וְאַקְרִי ה'. לְבָתָר אוֹלִידַת וְאַפִּיקַת ו' הֵחֱוָא בֵּין,
 וְקָאִים לְקָמָה. וְעַל הָאִי כְתִיב, וְנָהָר יּוֹצֵא מִעֵדֶן,
 מִנִּיָּה נָפִיק וְדָאִי, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, לִינְקָא לִיה.

תְּהִינָא אַחִיד בִּידִיהּ, (נ"א ביה) וְנָשִׁיק בִּידֵי. אָנָּה
 בְּהֵא עֲדוּנָא אַתְעֲרָנָא, בְּכִי וְחִייד, וְחִוּ
 תִּלְתָּא יוֹמִין דְּלֹא אַכִּילָנָא מִיְדֵי. חַד מַחְדּוּתָא,
 וְחַד דְּלֹא זְכִינָא לְמַחְמֵי לִיה זְמָנָא אַחְרָא. וְעַם כָּל
 דָּא, בִּיה אַתְקִשְׁרָנָא תְּדִירָא. דְּהָא כֹּד נְהִירָא לִי
 שְׂמַעְתָּתָא, חֲמִינָא דִּיּוֹקְנִיהּ, דְּאַתְעֲר קָמָא, וּכְאִין
 אִינּוֹן צְדִיקִיָּא, בְּעָלְמָא דִּין, וּבְעָלְמָא דְּאַתִּי, עַלִּיחוּ
 כְּתִיב, (תהלים קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׁרִים
 אֶת פָּנֶיךָ. (ע"כ האדרא).

וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וְגו'. (שמות כג)
 מָאִי תִשְׁמְרוּ, תִּשְׁמְרוּ מִיבְעֵי לִיה. אֲלֹא
 תִשְׁמְרוּ וְדָאִי, מָאִי אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם, כְּלוּמַר
 דְּאַגְזִימִית לְכוֹן עַל מִימַר פּוֹלְחָנִי. תִּשְׁמְרוּ, דְּלֹא
 יִמְטִי עַלִּיכוֹן שׁוּם בִּישׁ. תִּשְׁמְרוּ מִתְּהִיא שְׂמִירָה
 וְנִטְוֶרָא דִּילִי בְּלָבָד. וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא
 תִזְכִּירוּ, לֹא תִזְכִּירוּ כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. דְּכָר אַחֲר
 וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְכִּירוּ, כְּלוּמַר, לֹא

לשון הקודש

אֲלֵיכֶם שׁוּם רַע. תִּשְׁמְרוּ מֵאוֹתָהּ שְׂמִירָה
 וְנִטְוֶרָה שְׁלִי בְּלָבָד. וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים
 לֹא תִזְכִּירוּ – לֹא תִזְכִּירוּ כְּמוֹ שְׂבִאֲרָנּוּ.
 דְּכָר אַחֲר וְשֵׁם אֱלֹהִים לֹא תִזְכִּירוּ –
 כְּלוּמַר לֹא תִסְבְּבוּ, שְׂתַפְּלוּ בֵּין הַעַמִּים

וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וְגו'.
 מַה זֶּה תִּשְׁמְרוּ? תִּשְׁמְרוּ הִיא צָרִיד
 לְהִיּוֹת! אֲלֹא תִשְׁמְרוּ וְדָאִי. מַה זֶּה אֲשֶׁר
 אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם? כְּלוּמַר שְׂתַזְהַרְתִּיכֶם עַל
 מֵאִמַר עֲבוּדְתִּי. תִּשְׁמְרוּ, שְׁלֹא יִגִּיעַ

תִּסְבְּבוּן, דְּתַפְלוּן בִּינֵי עַמִּמֵּיא בְּאַרְעָא אַחֲרָא.
וּיְקוּיָם בְּכוּ מַה דְּכְתִיב, (דברים כח) וְעַבַּדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים
אַחֲרִים וְגו'.

דְּבַר אַחַר וּבְכַל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ.
רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא) שְׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדְהָ
בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זֶר וְגו'. אֲנֹכִי יי' אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעֲלֶה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הֵיכָן קָרְאֵן, אֲמָרֵן דְּדוֹר
בְּרוּחַ קֳדָשָׁא, וְאִית לְאַסְתָּדָל בְּהוּ. שְׁמַע עַמִּי בְּכַמָּה
אַתְרֵין אֲזַהֲרָא אוֹרֵייתָא לְבַר נָשׁ. בְּכַמָּה אַתְרֵין
קֳדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲזַהֵיר בֵּיה בְּבַר נָשׁ. וְכֹלָא
לְתוּעֵלְתָא דְּבַר נָשׁ. בְּגִין דִּינִטְר פִּקּוּדֵי אוֹרֵייתָא,
דְּכָל מָאן (דף קכ"ד ע"א) דִּינִטְר אַרְחֵי דְּאוֹרֵייתָא,
וְאַשְׁתַּדֵּל בָּהּ, בְּמָאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּשִׁמְא קֳדִישָׁא.
דְּתַנִּינָן, אוֹרֵייתָא כֹּלָא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.
וּמָאן דְּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, בְּמָאן דְּמִשְׁתַּדֵּל

לשון הקודש

בְּהֶם. שְׁמַע עַמִּי - בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
הִזְהִירָה הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם, בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת מִזְהִיר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם, וְהַכֵּל לְתוּעֵלַת הָאָדָם בְּדִי
שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. שְׁכַל מִי
שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל
בָּהּ, בְּמִי שִׁישְׁמַר אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל
שִׁישְׁנִינֵהּ, כֹּל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל

בְּאֶרֶץ אַחֲרַת, וּיְקוּיָם בְּכֶם מַה שְׁכָתוֹב
(דברים כח) וְעַבַּדְתָּ שָׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים וְגו'.
דְּבַר אַחַר וּבְכַל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם
תִּשְׁמְרוּ - רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים פא)
שְׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדְהָ בְּךָ וְגו', לֹא יִהְיֶה בְּךָ
אֵל זֶר וְגו'. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶה
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. הַפְּסוּקִים הִלְלוּ
אֲמָרֵם דְּדוֹר בְּרוּחַ הַקְּדוּשָׁא, וְיֵשׁ לְהַתְבַּוֵּן

בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּאוֹרִייתָא כֻּלָּא, חַד שְׂמָא
קְדִישָׁא הוּא. שְׂמָא עֲלָאָה, שְׂמָא דְכֻלִּיל כָּל שְׂמָהּ.
וּמֵאן דְּגָרַע אוֹת חַד מִינָהּ, בְּאִילוּ עֶבֶד פְּגִימוֹתָא
בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. תָּאנָא, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא
תִזְכִּירוּ, לֹא תוֹסִיף עַל אוֹרִייתָא, וְלֹא תִגְרַע מִינָהּ.
רַבִּי חֵיָא אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, דָּא מָאן
דִּיתַעְסֵק בְּסַפְרִין אַחֲרָנִין, דְּלֹא מַסְטָרָא דְּאוֹרִייתָא.
לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיךָ, דְּאָסוּר אֲפִילוּ לְאֲדַבְרָא לוֹן,
וְלִמְיֻלָּהּ מִנִּיחוּ טַעְמָא, כָּל שָׂכֵן עַל אוֹרִייתָא.

רַבִּי יְהוּדָה מַתְנִי חָכִי, מָאִי טַעְמָא כְּתִיב וְשֵׁם
אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסָמִיךְ לִיה אֵת חַג הַמִּצּוֹת
תִּשְׁמֹר. אֵלָּא, מָאן דְּלֹא נָטִיר הָאִי, כְּמֵאן דְּלֹא
נָטִיר מִהִימְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָאִי טַעְמָא.
מַשּׁוּם דְּבִיָּה אַחֲדָא מְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכֵן

לשון הקודש

שְׂמַתַּעֲסֵק בְּסַפְרִים אַחֲרִים שְׂאִינִם מִצַּד
הַתּוֹרָה. לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיךָ – שְׂאָסוּר
אֲפִילוּ לְהִזְכִּירָם וְלִלְמַד מֵהֶם טַעַם, כָּל
שָׂכֵן עַל הַתּוֹרָה.

רַבִּי יְהוּדָה שׁוֹנֶה כֶּךָ, מָה הַטַּעַם כְּתוּב
וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסָמִיךְ לוֹ אֵת חַג
הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר? אֵלָּא מִי שְׂמִי שְׂלֹא
שׁוֹמֵר אֵת זֶה, כְּמִי שְׂלֹא שׁוֹמֵר אֵת
אֱמוּנַת הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה הַטַּעַם?

הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִי שְׂמַתַּדִּל בָּהּ
כְּמִי שְׂמַתַּדִּל בְּשֵׁם הַקּוּדוֹשׁ, מַשּׁוּם
שְׂכָל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קּוּדוֹשׁ אֶחָד, שֵׁם
עֲלִיוֹן, שֵׁם שְׂכּוּלָל אֵת כָּל הַשְּׂמוֹת, וּמִי
שְׁגוּרַע מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת כְּאִלוּ עֲשָׂה פָּגַם
בְּשֵׁם הַקּוּדוֹשׁ. שְׁגִינוּ, וְשֵׁם אֱלֹהִים
אַחֲרִים לֹא תִזְכִּירוּ – לֹא תוֹסִיף עַל
הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חֵיָא
אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים – זֶה מִי

בְּכָל שְׂאָר זְמַנִּין וְחֲגִין, דְּהָא בְּלָהוּ אֶחֱידָן בְּשִׁמְא
קַדִּישָׁא עֲלָאָה. וְעַל דָּא תַּנִּינָן, מָאִי דְכֻתִּיב שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, מִשּׁוּם דְּבָהוּ תֵּלִיא מְהִימְנוּתָא.

יֵרָאָה כָּל זְכוּרָךְ, אֲמַאי כָּל זְכוּרָךְ. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר כָּל זְכוּרָךְ מִמָּשׁ. בְּגִין דְּנִטְלִין
בְּרַבָּתָא, מִמַּבּוּעָא דְנִחְלָא. מִכָּאן תַּנִּינָן, כָּל בֶּר
יִשְׂרָאֵל דְּאֵתְגַזֵּר, בְּעֵי לְאֵתְחִזָּא קָמִי מַלְכָּא
קַדִּישָׁא, בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַבָּתָא, מִמַּבּוּעָא דְנִחְלָא.
הָדָא הוּא דְכֻתִּיב, (דברים טז) בְּבִרְכַּת יי' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
נָתַן לָךְ. וְכֻתִּיב אֶל פְּנֵי הָאָדָם יי', כָּמָה דְּאוּקִימָנָא,
דְּמִתְפָּן מְרִיקָן בְּרַבָּאן, וְנִטְלִין בְּרַבָּתָא. זִכָּאָה
חִולְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, מִכָּל שְׂאָר עַמִּין.

זְמַנָּא חָדָא, סְלִיקוּ יִשְׂרָאֵל לְמַחַג חֲגָא, וְאֵתְעָרְבוּ
עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת בְּהַדִּיחֹו,

לשון הקודש

צְרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
מִשּׁוּם שְׁנוּטִיל בְּרָכָה מִמַּבּוּעַ הַנִּחְלָל. זְהוּ
שְׂכָתוֹב בְּבִרְכַּת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ.
וְכֻתוֹב אֶל פְּנֵי הָאָדָם ה', כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנִי,
שְׁמִשְׁם מְרִיקִים בְּרָכוֹת וְנוֹטְלִים בְּרָכָה.
אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂאָר
הָעַמִּים.

פַּעַם אַחַת עָלוּ יִשְׂרָאֵל לְחַג אֶת הַחֲגִי,
וְהִתְעָרְבוּ עוּבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת

מִשּׁוּם שֶׁבּוּ הִדְבֵּר אַחֲזוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
וְכֵן בְּכָל שְׂאָר הַחֲגִים וְהַזְמָנִים, שְׁחֲרִי
בְּלָם אַחֲזוּזִים בְּשֵׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן. וְעַל
זֶה שְׁנִינּוּ, מַה שְׂכָתוֹב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
בַּשָּׁנָה, מִשּׁוּם שֶׁבָּהֶם תִּלְוִיָּה הָאֲמוּנָה.
יֵרָאָה כָּל זְכוּרָךְ, לָמָּה כָּל זְכוּרָךְ? אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל זְכוּרָךְ מִמָּשׁ, מִשּׁוּם
שְׁנוּטִלִים בְּרָכָה מִמַּבּוּעֵן שֶׁל הַנִּחְלָל.
מִכָּאן שְׁנִינּוּ, כָּל בֶּן יִשְׂרָאֵל שְׁנוּטִל,

וְהָיָה שֶׁתָּא לָא אֲשַׁתְּכַח בְּרַבְתָּא בְּעִלְמָא. אָתוּ
 שְׂאִילוֹ לְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, אָמַר לְהוּ, חֲמִיתוֹן
 סִימְנָא בְּקִדְמִיתָא בְּהָאִי. אָמְרוּ לֵיהּ, סִימְנָא חֲמִינֵן,
 דְּכִד תִּבְנָא מִהֶתֶם, כָּל אֲרָחִין אֶסְתִּימוּ מִמִּיא,
 וְעִנְנָא, וַחֲשׂוּכָא אֲשַׁתְּכַח, דְּלֹא יִכְלִין לְמַתֵּךְ כָּל
 אֵינּוֹן דְּסְלִיקוּ לְתַמָּן. וְעוֹד, בְּשַׁעֲתָא דְּעֵאלָנָא
 לְאַתְחִזָּא אַפִּי שְׂמִיא אֶתְחַשְׁכוּ וְאַתְרַגְּזוּ. (אֲתַרְגִּישׁ
 בְּחִמָּא) אָמַר לְהוּ, וְדָאִי אִו אִית בִּינִיבּוּ בְּנֵי נָשָׂא
 דְּלֹא אֶתְגָּזְרוּ, אִו עוֹבְדֵי עֲבוּדַת בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת
 סְלִיקוּ בְּהִדְיָיכוּ. דְּהָא לָא אֶתְבְּרַכָּאן בְּהִיא שַׁעֲתָא,
 בַּר מֵאֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזְרוּ. וּבְהָאִי אָת קִדִּישָׁא
 מִסְתַּכַּל קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וּבְרִידָא לֹוֹן.

לְשַׁתָּא אַחֲרָא סְלִיקוּ, וְסְלִיקוּ אֵינּוֹן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
 בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת, דְּאַתְעָרְבוּ בְּהִדְיָיכוּ, בַּר
 הוּוּ אִכְלִין קְרַבְנִיָּא, וַחֲזוּ חֲדָאן. וַחֲמוּ לְאֵינּוֹן עוֹבְדֵי

לשון הקודש

וּרְגִזּוּ. (נִסְתַּד וְרָאָה) אָמַר לָהֶם, וְדָאִי אִו שְׂנִישׁ
 בְּכֶם אֲנָשִׁים לֹא נְמוּלִים, אִו עוֹבְדֵי
 עֲבוּדַת בּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת עָלוּ עִמָּכֶם,
 שְׁהֲרִי לֹא הִתְבָּרְכוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעָה, פְּרַט
 לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵלִים שְׁנִמּוּלוּ, וּבְאוֹת
 הַקְדוּשָׁה הוּוּ מִסְתַּכַּל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וּמְבָרַךְ אוֹתָם.

לְשַׁנָּה הָאֲחֵרַת עָלוּ, וְעָלוּ אוֹתָם עוֹבְדֵי

עַמָּם, וְאוֹתָהּ שְׁנָה לֹא נִמְצְאָה בְּרַכָּה
 בְּעוֹלָם. בָּאוּ וְשָׂאוּ אֶת רַב הַמְנוּנָא
 סָבָא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם בְּתַחֲלָה סִימֵן
 לְזוֹה? אָמְרוּ לוֹ, רְאִינוּ סִימֵן, שְׂבִשְׁשֻׁבְנוּ
 מִשָּׁם כָּל הַדְּרָכִים הָיוּ סְתוּמִים מִמֵּיָם,
 וְעִנְן וַחֲשָׁכָה נִמְצְאוּ, שְׁלֹא יִכְלוּ לְלַכֵּת
 כָּל אוֹתָם שְׁעָלוּ לְשָׁם. וְעוֹד, בְּשַׁעָה
 שְׁנִבְנְסֵנוּ לְהִרְאוֹת, פְּנֵי הַשָּׁמַיִם נִחְשְׁכוּ

עבודת פוכבים ומזלות, דטפסאן בקוטרייהו
לקוטרא דכותלא. אשגחו בחו דכלא מברכין,
ואינון לא בריכו. אתו ואמרו מלה לבי דינא, אתו
ושאלו לון, אמרו, האי דאכלתון, חולקא דלכון,
מאן קורבנא חוה. לא חוה בידדיהו. בדקו ואשגחו
דאינון עובדי עבודת פוכבים ומזלות, וקטלו לון.
אמרו, בריך רחמנא דשזיב לעמיה, דודאי לית
ברכתא שריא, אלא בישראל, זרעא קדישא, בני
מהימנותא, בני קשוט. וזהו שפא אשתבח
ברכתא בעלמא, בשלימו. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף
צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי תייא אמר, בזכות ישראל גזירין, אתפנעו
שנאיהון תחותיהון, וירתי אחסנתהון. תא
חזי מה כתיב, (שמות לד) יראה כל זכורך. וכתיב

לשון הקודש

עובדי עבודת פוכבים ומזלות והרגו
אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את
עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק
בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה,
בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה
בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ)
אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי תייא אמר, בזכות ישראל מהולים,
נכנעים שונאיהם תחתיהם ויורשים

עבודת פוכבים ומזלות, שהתערבו עמם
בשהיו אוכלים קרבנות והיו שמחים.
וראו את אותם עובדי עבודת פוכבים
ומזלות שדפוסם בקשריהם לקשר
הכתל. השגחו בהם שכלם מברכים
והם לא ברכו. פאו ואמרו את הדבר
לבית הדין. פאו ושאלו אותם. אמרו, זה
שאכלתם, החלק שלכם איזה קרבן
היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו שהם

בְּתֵרִיָּה, כִּי אֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת גְּבֻלְךָ.
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָקֵר דִּיּוֹרִין מֵאַתְרֵיהּ, וְאַתִּיב
 דִּיּוֹרִין, לְאַתְרֵיהּ. וּבְגִינִי כִּד יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת
 פְּנֵי הָאָדוֹן יי'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאָדוֹן. כְּמָה
 דְּכֵתִיב, (ישעיה י') הִנֵּה הָאָדוֹן יי' צְבָאוֹת מְסַעֵף פְּאָרָה
 וְגו', וַיֵּצֵא חוֹטֵר וְגו', וְכֹלָא חֵד, מְעַקֵּר דִּיּוֹרִין וְאַתִּיב
 דִּיּוֹרִין. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אֵית אָדוֹן, וְאֵית אָדוֹן,
 וְכֹלָא בְּחֵד תִּלְיָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲדָנִי: אֵלֶּךָ דְּלִית גּוֹן יוֹד, קְדֻשָּׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֶקְרִי, (דף קכ"ד ע"ב) וְהָהוּא דְּאֶקְרִי,
 כְּמָה דְּאִיהוּ כְּתִיב. וּמָאן הוּא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 מִרְאֵת אֱלֹהִים. מִרְאֵת כְּתִיב. וּמָהוּ מִרְאֵת.
 שְׁלִימוֹ דְּכֹלָא, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (נ"א מִרְאֵת אִיהוּ א' כו')
 מִרְאֵת לְמַאי אִי אֵלֶּךָ דְּלִית גּוֹן יו"ד, הָאִי אֶקְרִי

לשון הקודש

וּמוֹשִׁיב דִּיָּרִים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, יֵשׁ אָדוֹן
 וַיֵּשׁ אָדוֹן, וְהַכֵּל בְּאַחַד תַּלְוִי.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲדָנִי – אֵלֶּךָ דְּלִית
 גּוֹן יו"ד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא,
 וְאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא כְּמוֹ שֶׁהוּא כְּתוּב, וּמִיָּהוּ?
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִרְאֵת אֱלֹהִים. מִרְאֵת
 כְּתוּב. וּמָהוּ מִרְאֵת? שְׁלֵמוֹת הַכֵּל – יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. (מִרְאֵת הוּא א' כו') מִרְאֵת לְמָה
 הוּא אֵלֶּךָ דְּלִית גּוֹן יו"ד? זֶה נִקְרָא

נִחְלָתָם. בֵּא וּרְאֵה מָה כְּתוּב, יִרְאֶה כָּל
 זְכוּרָךְ. וְכְתוּב אַחֲרָיו, כִּי אֹרִישׁ גּוֹיִם
 מִפְּנֵיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת גְּבֻלְךָ. שֶׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵר דִּיָּרִים מִמְּקוֹמָם וּמוֹשִׁיב
 דִּיָּרִים לְמְקוֹמָם, וּמוֹשִׁיב בְּךָ, (שְׁמוֹת לד)
 יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן ה'. רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר, הָאָדוֹן, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה י')
 הִנֵּה הָאָדוֹן ה' צְבָאוֹת מְסַעֵף פְּאָרָה וְגו',
 וַיֵּצֵא חוֹטֵר וְגו'. וְהַכֵּל אַחַד, מְעַקֵּר דִּיָּרִים

בְּכַתְּבוּ, וְהָאֵי לָא אֶקְרִי בְּכַתְּבוּ, וּבִגְיֵי בְּךְ אֶקְרִי
בְּהָאֵי, וְעַל בְּךְ מֵרֵאֶת אֱלֹהִים בְּתִיב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לְזִמְנִין, עֲלֵאִין אֶקְרוֹן בְּשֵׁמָא
דְּתַתְּאִין. וּלְזִמְנָא, תַּתְּאִין אֶקְרוֹן בְּשֵׁמָא
דְּעֲלֵאִין. הָאֲדֹן יִי, בְּשֵׁמָא עֲלָאָה אֲדֹנִי הוּא. וְהָאֵי
אוֹקִימְנָא מְלִי. וּבִגְוֹנִין סְגִיֵּאִין אֶתְפָּרְשָׁן מְלִי,
וְכֹלָא חַד. בְּרִיד רַחֲמֵנָא בְּרִיד שְׁמִיָּה לְעֵלָם
וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

הֵנָּה אֲנֹכִי שׁוֹלַח מִלְּאָךְ לְפָנֶיךָ וְגו' (שמות כג) רַבִּי
יִצְחָק פִּתַּח, (שיר השירים א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ
וְגו' אָמְרָה בְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.
מָאֵי טַעְמָא יִשְׁקֵנִי, יֶאֱהָבֵנִי מִיְּבֵעֵי לִיָּה, אֲמַאי
יִשְׁקֵנִי. אֵלָא הָכִי תִּנְיִנָן, מָאֵי נְשִׁיקוֹת אֲדִבְקוֹתָא
דְּרוּחָא בְּרוּחָא. דְּבִגְיֵי בְּךְ נְשִׁיקָה בִּפְתָּה, דְּהָא פּוֹמָא

לשון הקודש

וּבְרוּךְ שְׁמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.
הֵנָּה אֲנֹכִי שׁוֹלַח מִלְּאָךְ לְפָנֶיךָ וְגו'. רַבִּי
יִצְחָק פִּתַּח, (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ
וְגו'. אָמְרָה בְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי
מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מָה טַעַם יִשְׁקֵנִי?
יֶאֱהָבֵנִי הִיָּה צָרִיד לְהִיּוֹת! לָמָּה יִשְׁקֵנִי?
אֵלָא כְּךָ שְׁנִינָן, מָה נְשִׁיקוֹת שֶׁל דְּבִקּוֹת
שֶׁל רוּחַ בְּרוּחַ, שֶׁבְּגַלְל כְּךָ נְשִׁיקָה בִּפְתָּה,
שֶׁהֲרִי הִפָּה הוּא הַמוֹצֵא וְהַמְקוֹר שֶׁל

בְּכַתְּבוּ, וְזֶה לֹא נִקְרָא בְּכַתְּבוּ, וּמִשּׁוּם
כְּךָ בָּזָה נִקְרָא, וְעַל כֵּן מֵרֵאֶת אֱלֹהִים
בְּתִיב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לְפַעְמִים עֲלִיוֹנִים
שְׁנִקְרָאוּ בְּשֵׁם תַּחְתּוֹנִים, וּלְפַעְמִים
תַּחְתּוֹנִים נִקְרָאִים בְּשֵׁם הָעֲלִיוֹנִים. הָאֲדֹן
ה' – בְּשֵׁם עֲלִיוֹן הוּא אֲדֹנִי, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ
הַדְּבָרִים. וּבִגְוֹנִים רַבִּים נִתְפָּרְשׁוּ
הַדְּבָרִים, וְהַכֹּל אַחֵד. בְּרוּךְ הַרְחֵמָן

אַפְקוּתָא וּמְקוּרָא דְרוּחָא הוּא, וְעַל דָּא נְשִׁיקוּן
בְּפּוּמָא, בְּחִיבוּתָא, וְדַבְּקוּן רוּחָא בְּרוּחָא, דְּלֹא
מִתְפָּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא.

וְעַל דָּא מָאן דְּנָפִיק נְשִׁמְתִּיה בְּנְשִׁיקָה, מִתְדַבֵּק
בְּרוּחָא אַחֲרָא. בְּרוּחָא דְּלֹא מִתְפָּרֵשׁ מֵנִיה.
וְחֵינּוּ אֶקְרִי נְשִׁיקָה. וְעַל דָּא אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ, לְאַדְבָּקָא רוּחָא בְּרוּחָא, דְּלֹא
יִתְפָּרִישׁ דָּא מִן דָּא.

כִּי טוֹבִים דּוּדִיךְ מֵיִן, מָאִי בָּעֵי חָכָא יִין, וְהָא
כְּתִיב (ישעיה כח) וְגַם אֵלֶּה בֵּינָן שָׁגוּ וְגו', וְכְתִיב
(ויקרא י) יִין וְשֹׁכֵר אֵל תִּשָּׁתְּ אֹתָהּ וּבְנִידָה, מָאִי טַעְמָא
חָכָא יִין. רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מֵיִנְיָה דְּאוּרִיטָא. רַבִּי
חֲזַקִּיָּה אָמַר, דָּא דְּכְתִיב, (תהלים קד) וַיִּין יִשְׁמַח לִבִּב
אֲנוּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, כִּי טוֹבִים דּוּדִיךְ מֵיִן,
לְחַדְוּתָא דְּלָבָא. מֵיִן, דְּחֲדִי לִי יִתִּיר מִכָּלָא.

לשון הקודש

כִּי טוֹבִים דּוּדִיךְ מֵיִן. מָה עוֹשֶׂה כָּאן יִין?
וְהֲרִי כְּתוּב (ישעיה כח) וְגַם אֵלֶּה בֵּינָן שָׁגוּ
וְגו', וְכְתוּב (ויקרא י) יִין וְשֹׁכֵר אֵל תִּשָּׁתְּ
אֹתָהּ וּבְנִידָה. מָה הַטַּעַם כָּאן יִין? רַבִּי
חֲזִיא אָמַר, מֵיִנְיָה שֶׁל תּוֹרָה. רַבִּי חֲזַקִּיָּה
אָמַר, זֶה שְׁכָתוֹב (תהלים קד) וַיִּין יִשְׁמַח
לִבִּב אֲנוּשׁ. וְעַל זֶה כְּתוּב כִּי טוֹבִים
דּוּדִיךְ מֵיִן, לְחַדְוֹת הַלֵּב. מֵיִן -

הָרוּחַ, וְלִבֵּן נְשִׁיקוֹת בְּפֶה בְּחִיבוּת,
וְדַבְּקִים רוּחַ בְּרוּחַ, שְׁלֹא גִפְרִידִים זֶה
מִזֶּה.

וְלִבֵּן מִי שְׁמוּצִיא נְשִׁמְתוֹ בְּנְשִׁיקָה,
גְּדַבֵּק בְּרוּחַ אַחֲרָת, בְּרוּחַ שְׁלֹא גִפְרִידָת
מִמֶּנּוּ. וְחֵינּוּ נִקְרָא נְשִׁיקָה. וְעַל זֶה אָמְרָה
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ,
לְהַדְבִּיק רוּחַ בְּרוּחַ, שְׁלֹא יִפְרֵד זֶה מִזֶּה.

רבי יהודה אָמר, כְּתִיב, (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשָׂא אֶת קֻלּוֹ וַיִּבְךְּ, אֲמַאי קָא בָּכָה. אָלָא בְּאַתְדַּבְּקוּתָא דְרוּחָא בָּהּ, לֹא יָכִיל לְבָא לְמַסְבֵּל, וּבָכָה. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (בראשית לג) וַיִּשָּׁקְהוּ וַיִּבְכוּ. תַּנִּינָן, אֲמַאי נָקוּד וַיִּשָּׁקְהוּ, אָלָא דְלֹא אֶתְדַּבֵּק בֵּיהּ רוּחָא כָּלֵל, וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כז) וַנִּעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוּנָא. מָאי וַנִּעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוּנָא. אָלָא מָאן דְנָשִׁיק בְּחִיבוּתָא, מִתְדַּבֵּק רוּחִיהּ בְּרוּחִיהּ, בְּדַבִּיקוּתָא דְחִיבוּתָא וּמָאן דְלֹא נָשִׁיק בְּחִיבוּתָא, לֹא בְּדַבִּיקוּתָא הוּא, אָלָא וַנִּעְתָּרוֹת. מָאי נִעְתָּרוֹת. גִּסּוּתָא, דְלֹא דָבִיק רוּחִיהּ בְּחִיבוּתָא נְשִׁיקָהּ. וְלֹא אֶתְדַּבֵּק בֵּיהּ כָּלֵל. וּבְגִינִי כֵךְ כְּתִיב, יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהּ, דִּהוּא דְבִקּוּתָא רוּחָא בְּרוּחָא.

לשון הקודש

שׁוּנָא? אָלָא מִי שְׁנוּשָׁק בְּחִיבוּת, מְדַבֵּיק רוּחוֹ בְּרוּחוֹ דְבִקּוּת חִיבוּת, וּמִי שְׁלֹא נוֹשָׁק בְּחִיבוּת, זֶה לֹא בְּדַבִּיקוּת, אָלָא וַנִּעְתָּרוֹת. מַה זֶה נִעְתָּרוֹת? גִּסּוּת, שְׁלֹא דְבִקָּה רוּחוֹ בְּרוּחָהּ נְשִׁיקָהּ וְלֹא נְדַבֵּק בּוֹ כָּלֵל. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כְּתוּב, יִשָּׁקְהוּ מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהּ, שְׁהִיא דְבִקּוּת רוּחַ בְּרוּחַ.

שְׁמִשְׁמַחֵנִי יוֹתֵר מִהֶבֶל.

רבי יהודה אָמר, כְּתוּב (בראשית כט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשָׂא אֶת קֻלּוֹ וַיִּבְךְּ. לָמָּה בָּכָה? אָלָא בְּדַבִּיקוּת הָרוּחַ בָּהּ לֹא יָכִיל הֶלֶב לְסַבֵּל, וּבָכָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב וַיִּשָּׁקְהוּ וַיִּבְכוּ? שְׁנִינּוּ, לָמָּה נָקוּד עַל וַיִּשָּׁקְהוּ? אָלָא שְׁלֹא נְדַבֵּק בּוֹ רוּחַ כָּלֵל, וְעַל זֶה כְּתוּב וַנִּעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוּנָא. מַה זֶה (משלי כז) וַנִּעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת

תָּנָא, כָּל זְמָנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָזִיל
 בְּיִשְׂרָאֵל, בְּכִיכּוּל אֶתְדַבֵּק רוּחָא בְרוּחָא,
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בֵּי, בְּכָל
 אִינוּן גִּזְוֵי דְבִיקוּתָא, וְלֹא מִתְפָּרְשָׁא דָא מִן דָּא.
 בְּשַׁעֲתָא דְאַתְמַר הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ,
 יַדַּע מֹשֶׁה דְפְרִישׁוּתָא הוּא. אָמַר (שמות לג) אִם אֵין
 פָּנֶיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מַה כְּתִיב לְעִילָא מִן דָּא, (שמות לד)
 רֹאשִׁית בְּבוּרֵי אֲדָמְתְּךָ תָּבִיא בֵּית יי' אֱלֹהֶיךָ
 לֹא תִבְשֹׁל גְּדִי בַחֲלֵב אֱמוֹ. מָאִי קָא מִיִּירִי. אֵלָּא
 דְלֹא לְעָרְבָא מִלָּה תִתָּאָה בְעִלָּאָה, דְלֹא יִנְקָא
 סְטָרָא דְלִבֵּר, מִסְטָרָא פְּנִימָאָה. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי.
 דָּא דְלִבֵּר, מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְדָא דְלִגְו, בְּסְטָרָא
 קַדִּישָׁא. מָאֵן אֱמוֹ. דָּא בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דְאַתְקַרִּי אִם.
 בַּחֲלֵב אֱמוֹ, דְלֹא יִנִּיק מִהָאֵי סְטָרָא, מָאֵן דְלֹא

לשון הקודש

רַבִּי אָבָא אָמַר, מַה כְּתוּב לְמַעַלָּה מִזֶּה?
 (שם לד) רֹאשִׁית בְּבוּרֵי אֲדָמְתְּךָ תָּבִיא בֵּית
 ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשֹׁל גְּדִי בַחֲלֵב אֱמוֹ.
 מַה זֶּה אוֹמַר? אֵלָּא שְׁלֹא לְעָרֵב דְּכֵר
 תַּחְתּוֹן בְּעִלְיוֹן, שְׁלֹא יִנֵּק הַצֵּד הַחִיצוֹן
 מִהַצֵּד הַפְּנִימִי. מַה בֵּין זֶה לָזֶה? זֶה
 שְׁבַחוֹן מִצֵּד הַטְּמֵאָה, וְזֶה שְׁלֻפְנִים בְּצֵד
 הַקֹּדֶשׁ. מִי הִיא אֱמוֹ? זוֹ בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל

שְׁנִינוּ, כָּל זְמַן שֶׁהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוֹלֵךְ עִם יִשְׂרָאֵל, בְּכִיכּוּל נִדְבָקֶת רוּחַ
 בְּרוּחַ, וְעַל זֶה כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם
 הִדְבַּקְתֶּם בֵּה, בְּכָל אוֹתָם גִּזְוֵי הִדְבָּקוֹת,
 וְלֹא גִפְרֵדִים זֶה מִזֶּה. בְּשַׁעֲתָא שְׁנַאֲמַר
 הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ, יַדַּע מֹשֶׁה
 שֶׁזֶּה פְּרִישׁוּתָא. אָמַר, (שמות לג) אִם אֵין פָּנֶיךָ
 הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

אַצְטְרִיד. וְהָבֵא כְּתִיב, הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלֶּאֱדָ
לְפָנֶיךָ. אָמַר מֹשֶׁה, הָאֵל קִבִּילָנָא בְּטַחֲוֹנָא מִינְךָ,
דְּלֹא תִתְּפָרֵשׁ מִינִי, וְדָאִי אִם אֵין פָּנֶיךָ הוֹלְכִים אֶל
תַּעֲלֵנוּ מְזֵה. וּבִמָּה יוֹדַע אִיפּוֹא וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִלָּה דָּא לֹא קָאָמַר קֳדָשָׁא
בְּרִיד הוּא אֵלָּא בְּרַחֲמֵימוֹתָא דִּישְׂרָאֵל,
וְלֹא תִפְיִסָּא בַּהֲדִיָּהּ. לְמַלְכָּא דְּהָוָה בָּעִי לְמִיזִל עִם
בְּרִיָּה. וְלֹא בָּעִי לְשַׁבְּקָא לִיה. אָתָּא בְּרִיָּה, (דף קכ"ה ע"א)
וּמִסְתַּפִּי לְמַבְעֵי לִיה לְמַלְכָּא דִּיִּיזִיל בַּהֲדִיָּה. אֶקְדִּים
מַלְכָּא וְאָמַר, הָאֵל לְגִיזוֹן פִּלָּן יִזִּיל בַּהֲדָךְ, לְמַנְטֵר
לָךְ בְּאַרְחָא. לְבַתָּר אָמַר אֶסְתַּמֵּר לָךְ מֵיָּה, (בְּאַרְחָא)
דְּהָא לֹא גִבֵּר שְׁלִים הוּא. אָמַר בְּרִיָּה, אִי הָכִי, אוֹ
אַנָּא אוֹתִיב הָכָא, אוֹ אַתָּ תִזִּיל עִמִּי, וְלֹא אֶתְּפָרֵשׁ
מִינְךָ. כִּד קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא, בְּקִדְמִיתָא אָמַר, הִנֵּה

לשון הקודש

לְלַכְתָּ עִם בְּנוֹ, וְלֹא רָצָה לַעֲזֹב אוֹתוֹ. בָּא
בְּנוֹ וּפְחַד לְבַקֵּשׁ מִהַמֶּלֶךְ שִׁילָךְ עִמּוֹ.
הַקָּדִים הַמֶּלֶךְ וְאָמַר, הֲרִי לְגִיזוֹר פְּלוֹנִי
יִלָּךְ עִמָּךְ לְשִׁמְרָךְ בְּדָרְךָ. לְאַחַר מִבֵּן
אָמַר, הַשְׁמֵר לָךְ מִמֶּנּוּ (בְּדָרְךָ), שְׁחֲרִי אֵינּוּ
גִבֵּר שְׁלִים. אָמַר בְּנוֹ, אִם כֵּךְ, אוֹ שְׁאֵנִי
אֵשֶׁב כָּאֵן, אוֹ שְׁאַתָּה תִלָּךְ עִמִּי וְלֹא
אֶפְרֵד מִמָּךְ. כִּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
בְּתַחֲלָה אָמַר, הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלֶּאֱדָ

שְׁנִקְרָאת אִם. בְּחֻלָּב אִמּוֹ – שְׁלֹא יוֹנֵק
מִצֵּד זֶה מִי שְׁלֹא צָרִיךְ. וְכֵאֵן כְּתוּב, הִנֵּה
אֲנֹכִי שֹׁלַח מִלֶּאֱדָ לְפָנֶיךָ. אָמַר מֹשֶׁה,
הֲרִי קִבִּילָתִי בְּטַחֲוֹן מִמָּךְ שְׁלֹא תִפְרֵד
מִעִמִּנִּי, וְדָאִי אִם אֵין פָּנֶיךָ הוֹלְכִים אֶל
תַּעֲלֵנוּ מְזֵה. וּבִמָּה יוֹדַע אִיפּוֹא וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּבַר זֶה לֹא אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל
וְלִהַתְּפִים עִמָּם. לְמַלְךְ שְׁהִיָּה רוּצָה

אָנכי שְׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וּלְבַתֵּר
אָמַר הַשָּׁמַר מִפְּנֵיו וְגו', בִּיה שְׁעֵתָא אָמַר מִשָּׁה,
אִם אֵין פָּנֶיךָ הוֹלְכִים וְגו'.

אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשַׁבַּח לְהוּ בְּהָאֵי. אָמַר,
אֶלְעָזָר בְּרִי שְׁפִיר קְאָמְרַתִּי. אָבֵל תָּא חַוִּי,
בְּאַתֵּר דָּא לֹא אָמַר מִשָּׁה מְדִי, וְלֹא אֲתִיב מִלָּה
לְקַבְּלֶיהָ. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּהָכָא לֹא אֲשַׁתְּבַּח
פְּרִישׁוּתָא מִנִּיהָ. וְהָא אוֹקִימָנָא מִלָּה דָּא, לְגַבִּי
חֲבֵרִיָּיא. וְאִית דְּמִתְנִי אִיפְכָא וְלֹא הָכִי פִירְשׁוּהָ
קְדָמָאִי. וְכֵד יִסְתַּכְּלוֹן מְלִי כְּלָא שְׁפִיר, וְכְלָא בְּחֵד
מִלָּה אֲמַרִי טַעְמִיָּהוּ.

אֵימַתִּי אֲתִיב מִשָּׁה. בְּזִמְנָא דְּאָמַר, (שמות לג)
וְשַׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וּכְתִיב כִּי יֵלֶךְ
מִלְאָכִי לְפָנֶיךָ, סָתָם וְלֹא פִרְיֵשׁ מִלָּה. וְעַל דָּא
כְּתִיב, הָכָא, כִּי אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעָשִׂיתָ

לשון הקודש

בִּארְנוּ דְּבַר זֶה לְחֻבְרִים. וַיֵּשׁ שׁוֹנִים
לְחֻפָּךְ, וְלֹא כֶּךָ פִּרְשׁוּהָ הִרְאִשׁוֹנִים.
וּכְשִׁיִּסְתַּכְּלוּ הַדְּבָרִים, הַכֵּל יָפָה, וְכֻלָּם
אָמְרוּ הַטַּעְמִים שֶׁלָּהֶם בְּדָבָר אֶחָד.

מִתִּי הַשִּׁיב מִשָּׁה? בְּזִמְנָ שְׁאָמַר וְשַׁלַּחְתִּי
לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ. וּכְתוּב, כִּי יֵלֶךְ מִלְאָכִי
לְפָנֶיךָ. סָתָם וְלֹא פִרְשׁ אֶת הַדְּבָר. וְעַל
כֵּן כְּתוּב כָּאן, כִּי אִם שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע

לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ. וְאַחֲרֵי כֵךְ אָמַר,
הַשָּׁמַר מִפְּנֵיו וְגו'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר
מִשָּׁה, אִם אֵין פָּנֶיךָ הוֹלְכִים וְגו'.

כָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַצָּא אוֹתָם בְּזֶה. אָמַר,
אֶלְעָזָר בְּנִי יָפָה אֲמַרְתָּ, אָבֵל בֹּא וּרְאֵה,
בְּמָקוֹם הַזֶּה לֹא אָמַר מִשָּׁה דְּבַר וְלֹא
הַשִּׁיב דְּבַר בְּנִגְדּוֹ, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שֶׁכָּאן לֹא נִמְצְאָת פִּרְשָׁה מִמֶּנּוּ, וְהָרִי

כָּל אֲשֶׁר אָדָּבֶר. אֲשֶׁר אָדָּבֶר דּוֹקָא וּכְתִיב וְאִיבְתִּי
 אֶת אִיבִידָּךְ וְצִרְתִּי אֶת צוֹרְרִידָּךְ, וְכָלֹא בֵּית תִּלְיָא.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִי תִימָא דְתַרְנוּיָהּ מִלְּאָךְ
 מִמֶּשׁ, מִשָּׁה לֹא אָתִיב עַלִּיָּהּ, דִּלְּא חָמָא
 דּוּכְתָא. אִימְתִּי אָתִיב. בְּזִמְנָא דְכְתִיב אִם אֵין פִּנִּידָּךְ
 הוֹלְכִים וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֹל דְּכָלֹא, מִשָּׁה
 לֹא בָּעָא מִלְּאָכָא. דִּהָא כְתִיב (שמות לד) וַיֹּאמֶר אִם
 נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי יִלְךְ נָא אֲדֹנִי בְּקַרְבָּנוּ.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי דְאָמַר רַבִּי אָבָא, דְּכְתִיב
 לֹא תִבְשֹׁל גְּדִי בַחֲלֵב אִמּוֹ, בַּחֲלֵב הָאִם
 מִיבְעִי לִיה, מָאִי אִמּוֹ. וְאִי תִימָא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 אִמּוֹ דְּסִטְרָא דְּמִסְאָכָא, לֹאֹ הָכִי, דִּהָא שְׁמַעְנָא
 דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִימָא קַדִּישָׁא
 בְּחוּלְקִיהָ דִּישְׂרָאֵל אֶתְאַחְדָּא, דְּכְתִיב, (דברים לב) כִּי
 חֶלֶק יִי' עִמּוֹ.

לשון הקודש

מִשָּׁה לֹא רָצָה מִלְּאָךְ. שְׁהָרִי כְּתוּב, (שמות
 לד) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
 אֲדֹנִי יִלְךְ נָא אֲדֹנִי בְּקַרְבָּנוּ.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה שְׁאָמַר רַבִּי אָבָא,
 שְׁכַתוּב לֹא תִבְשֹׁל גְּדִי בַחֲלֵב אִמּוֹ,
 בַּחֲלֵב הָאִם הִיא צְרִידָּךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה
 אִמּוֹ? וְאִם תֹּאמַר, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ
 שְׁמַעְד הַטְּמֵאָה – לֹא כֵּן! שְׁהָרִי שְׁמַעְתִּי

בְּקָלָא וְעָשִׂיתָ כָּל אֲשֶׁר אָדָּבֶר. אֲשֶׁר
 אָדָּבֶר דּוֹקָא. וְכְתוּב, וְאִיבְתִּי אֶת אִיבִידָּךְ
 וְצִרְתִּי אֶת צוֹרְרִידָּךְ, וְהַכֹּל תִּלְוִי בּוֹ.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אִם תֹּאמַר שְׁשִׁנְיָהֶם
 מִמֶּשׁ מִלְּאָךְ – מִשָּׁה לֹא הָשִׁיב עֲלֵיהֶם,
 שְׁלֹא רָאָה מְקוֹם. וּמִתִּי הָשִׁיב? בְּזִמְנָא
 שְׁכַתוּב אִם אֵין פִּנִּידָּךְ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ
 וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּלֹל שֶׁל הַכֹּל –

אמר רבי שמעון, שפיר קאמרתי. והא דרבי אבא שפיר וכלא דא בדא תליא. תא חזי, אמא אתאחדא להו לעילא, לסטרא דא ולסטרא דא, ותרין אינון, חדא לימינא, וחדא לשמאלא. ובגיני כך, מנחון לימינא, ומנחון לשמאלא. וכלהו תליין בהאי א"ם, אמא קדישא, ואתאחדן בה.

אימתי אתאחדן בה. בשעתא דהאי אם ינקא מסטרא אחרא, ומקדשא אסתאב, וחוץ תקיפא שארי לאתגלאה, בדין גדיא ינקא מחלבא דאמיה, ודינין מתערין. ועל דא, ישראל קדמין ומייתאן בבורים, ובשעתא דמייתין להו, בעיין למימר ולמפתח ביה בלבן, דבעא בחרשוי אליו, לשלטא ביעקב, ובזרעא קדישא, ולא אתייהיבו בידיה, ולא אתמסרן ישראל לסטרא

לשון הקודש

הקדושה, ונאחזים בה.

מתי הם נאחזים בה? בשעה שהם הו' יונקת מן הצד האחר והמקדש נטמא, והנחש החזק מתחיל להתגלות, ואז הגדי יונק מחלב אמו, ומתעוררים הדינים. ועל זה ישראל מקדימים ומביאים בבורים. ובשעה שהם מביאים אותם, צריכים לומר ולפתח בלבן, שרצה בכשפיו אלו לשלט ביעקב

שאמר רבי שמעון, בנסת ישראל האם הקדושה נאחזה בחלק של ישראל, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו.

אמר רבי שמעון, יפה אמרתי, וזה של רבי אבא יפה, והכל תלוי זה בזה. בא וראה, האם נאחזה להם למעלה לצד זה ולצד זה, ושנים הם – אחד לימין ואחד לשמאל. ומשום כך, מהם לימין ומהם לשמאל, וכלם תלויים באם הזאת, האם

דא. ועל דא כתיב, ראשית בבורי אדמתך וגו',
לא תבשל גדי בחלב אמו. ולא ינקא תבשיל
בחלב אמו, מחלבא דאמיה, דהא לא יסתאב
מקדשא, ודינין לא מתערין.

בגניי כד, לא ייכול בשרא בחלבא כל זרעא
קדישא, וכל מאן דאתי מסטר דא, דלא
יהיב דוכתא, למאן דלא אצטריך, דהא בעובדא
תליא מלתא, בעובדא דלתתא, לאתערא לעילא.
זכאין אינון ישראל מכל עמין עובדי עבודת
בוכבים ומזלות, דמריהון קרי עליהו, (דברים יד) ובך
בחר יי' להיות לו לעם סגלה. ובתיב (דברים יד) כי עם
קדוש אתה ליי' אלהיך (ובלא חד מילה) ובתיב (דברים יד)
בנים אתם ליי' אלהיכם וגו'.

לשון הקודש

שלא יתן מקום למי שלא צריך, שיהרי
במעשה תלוי הדבר, במעשה שלמטה
לעורר למעלה. אשריהם ישראל מכל
העמים עובדי עבודת בוכבים ומזלות,
שרבונם קורא עליהם, (שם יד) ובך בחר
ה' להיות לו לעם סגלה. ובתוב (שם) כי
עם קדוש אתה לה' אלהיך. ובתוב (שם)
בנים אתם לה' אלהיכם וגו'.

ובזרע הקדש, ולא נתנו בידו ולא נמסרו
ישראל לצד זה. ועל זה כתוב, ראשית
בבורי אדמתך וגו', לא תבשל גדי
בחלב אמו. ולא ינק אותו הצד מחלב
אמו, שיהרי לא נטמא המקדש, והדינים
לא מתעוררים.

משום כך לא יאכל בשר בחלב כל
זרע הקדש, וכל מי שבא מהצד הזה,

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דִּישְׂרָאֵל לָא אֲתַבְּשְׁרוּ עוֹבְדֵייהוּ,
 מַה כְּתִיב, ^(ישעיה ג) עַמִּי נִוְגְשִׁיו מְעוּלִל וְנָשִׁים
 מְשֻׁלוּ בּוֹ. מְשֻׁלוּ בּוֹ דִּיקָא, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי
 בְּרָזָא דְסַפְרָא דְשְׁלֹמָה מְלָכָא. וְהָכִי אֲשַׁבְּחֵן בֵּיתָ.
 תוּ אֲשַׁבְּחָאן, דְּכָל מָאן דְּאָכִיל הָאִי מִיכְלָא
 דְּאֲתַחֲבַר בְּחָדָא. ^(יא) בְּשַׁעְתָּא חָדָא, אוּ בְסַעוּדָתָא
 חָדָא. אַרְבַּעִין יוֹמִין אֲתַחֲזִיָּא גְדִיא מְקַלְסָא בְּקִלְפוֹי,
 לְגַבִּי אֵינּוֹן דְּלַעִילָא, וְסִיעָתָא מְסַאבָּא ^(דף קכ"ה ע"ב)
 מִתְקַרְבִּין בְּהִדִּיה, וְגָרִים לְאֲתַעֲרָא דִּינִין בְּעֵלְמָא,
 דִּינִין דְּלָא קְדִישִׁין.

וְאִי אוֹלִיד בַּר בְּאֵינּוֹן יוֹמִין, אוֹזְפִין לִיה נִשְׁמָתָא,
 מְסַטְרָא אַחֲרָא, דְּלָא אֲצַטְרִיכָא. וְכְתִיב ^{(ויקרא}
 וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים וְגו'. אֲתִי ^{יא)}
 לְאִסְתַּאבָּא, מְסַאבִּין לִיה וְדָאִי. דְּכְתִיב, ^(ויקרא יא)
 וְנִטְמַתֶּם בָּם, חָסֵר א', מְסַאבּוּתָא אֲטִימָא מְכֻלָּא,

לשון הקודש

מְקַלְסָא בְּקִלְפָתוֹ אַל אוֹתָם שְׁלֹמְעָלָה,
 וְסִיעָה טְמֵאָה מִתְקַרְבִּים עִמּוֹ, וְגוֹרָם
 לְעוֹרֵר דִּינִים בְּעוֹלָם, דִּינִים שְׂאִינָם
 קְדוֹשִׁים.

וְאִם מוֹלִיד בֶּן בְּאוֹתָם יָמִים, מְלִוִּים לוֹ
 נִשְׁמָה מִהַצֵּד הָאֲחֵר, שְׁלָא צְרִיךְ אוֹתוֹ.
 וְכְתוּב ^(ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
 קְדוֹשִׁים וְגו'. בָּא לְהַטְמָא – מְטַמְּאִים

בָּא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שִׁישְׂרָאֵל לָא הִבְשְׁרוּ
 מְעַשְׂיָהֶם, מַה כְּתוּב? ^(ישעיה ג) עַמִּי נִוְגְשִׁיו
 מְעוּלִל וְנָשִׁים מְשֻׁלוּ בּוֹ. דְּוָקָא מְשֻׁלוּ בּוֹ,
 וְחָרִי בְּאַרְגּוֹ הִתְדָּבְרִים בְּסוּד סַפְרוֹ שֶׁל
 שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכֵךְ מְצִאֲנוּ בּוֹ. וְעוֹד
 מְצִאֲנוּ, שֶׁכָּל מִי שְׂאוּכֵל מֵאֲכָל זֶה
 שֶׁהִתְחַבֵּר בְּאַחֶד, ^(יא) בְּשַׁעָה אַחַת אוּ
 בְּסַעוּדָה אַחַת, אַרְבַּעִים יוֹם נִרְאָה גְדִי

דְּלִית רְשׁוֹ לְאַתְדַּבָּאָה הָבִי, בְּשָׂאָר זִינִי דְּמִסְאָבוּתָא
 דְּמַתְּדִבִּין. וְתוּ, דְּמִסְתָּפִי מַחֲיוֹן בִּישׁוֹן, דִּהָא בְּעִינֵיהּ
 גְּדִיא אֲשֶׁתִּכַּח, וַיָּכִיל לְאַתְזָקָא, דִּהָא צִלְמָא דְּבַר
 נָשׁ אֶתְעֵבֵר מִנִּיהּ.

רַבִּי יִיסָא, שָׂרִי לְמִיכַל לְתַרְנַגּוּלָא בְּגִבְיָהּ אוּ
 בְּחֻלְבָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אָסִיר לָךְ דִּלָּא
 יְהִיב אִינִישׁ פִּתְחָא לְזִינִין בִּישׁוֹן. לָךְ לָךְ אֲמַרִין
 גְּזִירָא, סְחֹר סְחֹר לְבִרְמָא לָא תִקְרַב. וְדָאִי
 אָסִיר לָךְ הוּא, דִּחֻמְרָא אֵית בִּיהּ, בְּבִעִירָא
 לְשַׁחֲיטָה. וּמָאן דְּשָׂרִי הָאִי, מַה כְּתִיב (עמוס ב)
 וַתִּשְׁקוּ אֶת הַגְּזִירִים יֵין, מָאן דְּשָׂרִי הָאִי, בְּמָאן
 דְּשָׂרִי הָאִי. וְכְתִיב (דברים יד) לֹא תֹאכַל כָּל תוֹעֵבָה,
 כָּל, לֹא־כָלֵלָא כָּלֵא.

תַּאנָּא, בְּמָה זָכוּ דְּנִיָּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וְעֶזְרִיָּה,

לשון הקודש

אותו ודאי, שכתוב (שם) וְנִסְמַתְמָם בָּם. חסר א'. טמאה אטומה יותר מכל, שאין רשות להטהר כך כמו שאר מיני הטמאות שנטהרות. ועוד, שפוחד מחיות רעות, שהרי בעיניהם נמצא גדי ויכול להזנק, שהרי צלם אדם העבר ממנו.

רבי ייסא התיר לאכל תרנגול בגבינה או בחלב. אמר רבי שמעון, אסור לך, שנינו, במה זכו דניאל, חנניה, מישאל

שלא יתן איש פתח למינים הרעים. לך אומרים לגזיר, סביב סביב לפרם לא תקרב. ודאי אסור לך הוא, שחמרה יש בו בבהמה לשחיטה, ומי שמתיר את זה מה כתוב? (עמוס ב) וַתִּשְׁקוּ אֶת הַגְּזִירִים יֵין. מי שמתיר את זה, במי שמתיר את זה. וכתוב (דברים יד) לֹא תֹאכַל כָּל תוֹעֵבָה. כל – להכליל הכל. שנינו, במה זכו דניאל, חנניה, מישאל

דְּאַשְׁתּוּיבוּ מֵאִינוּן נִסְיוֹנִי, אֶלָּא בְּגִין דְּלֹא אֶסְתָּאבוּ
בְּמִיכָלִיהוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּתִיב (דניאל א) וַיִּשָּׂם
דְּנִיאל עַל לְבוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְנַאֲל בְּפֶת בְּגַּהּ הַמֶּלֶךְ וְגו'.
וְתֵאנָא בְּסִתִּימָא דְּמִתְנִיתִין, מִיכָלָא דְּהֵהוּא רָשָׁע,
בְּשָׂרָא בְּחֻלְבָּא הָוָה וְגִבִּינָה עִם בְּשָׂרָא, בַּר מִיכָלָן
אַחֲרָנִין, וְדָא סָלִיק לִיה בְּפִתּוּרִיהּ, בְּכָל יוֹמָא.

וְדְנִיאל דְּאַסְתָּמַר מֵהָאִי, בַּד רָמוּ יִתִּיה לְגוּבָא
דְּאַרְיִיוֹתָא, אֲשֶׁתָּלִים בְּצוּלָמָא דְּמֵאֲרִיהּ,
וְלֹא שָׁנִי צוּלָמִיהּ לְצוּלָמָא אַחֲרָא, וְעַל דָּא דִּחְלוּ
אַרְיִיוֹתָא מֵינִיה, וְלֹא חֲבִלוּהוּ. וְהֵהוּא רָשָׁע, בְּשַׁעְתָּא
דְּמַלְכוּתָא אֲתַעְדִּי מֵינִיה, (דניאל ד) וְעַם חִיּוֹת בָּרָא הָוָה
מְדוּרִיהּ, אַעֲדִי צוּלָמָא דְּאַנְפּוֹי מֵינִיה, וּמֵהֵהוּא
יּוֹמָא, לָא אֲתַחֲזִי צוּלָמִיהּ, צוּלָמָא דְּבַר נֶשֶׁ. וְכָל
בְּעִירָא דָּאֲתִי, אֲתַחֲזִי לִיה, צוּלָמָא דְּזִיגִיָּה, וְנוֹקְבִיָּה,
וְהוּוּ אֲתִיִּין עָלֶיהָ בְּלָהוּ, וּבְכַמָּה זְמַנִּין הָווּ אֲכָלִין

לשון הקודש

וְדְנִיאל שְׁנַצְלוּ מֵאוֹתָם נִסְיוֹנוֹת? אֶלָּא
הָאֲרִיּוֹת, הַשְּׂתִלָּם בְּצִלָּם רַבּוּנוּ, וְלֹא
שָׁנָה צִלְמוּ לְצִלָּם אַחֲרָא, וְלָכֵן פָּחַדוּ מִמֶּנּוּ
הָאֲרִיּוֹת וְלֹא חֲבִלוּ בּוֹ. וְאוֹתוֹ רָשָׁע,
בְּשַׁעָה שְׁהַעֲבָרָה מִמֶּנּוּ מַלְכוּתוֹ וּמְדוּרוֹ
הָיָה עִם חִיּוֹת הַשָּׂדֶה, הָעֵבֶר מִמֶּנּוּ צִלָּם
פָּנִי, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא נִרְאָה צִלְמוֹ צִלָּם
שֶׁל אָדָם, וְכָל בְּהֵמָה שְׂבָאָה, נִרְאָה לָהּ

וְעִזְרִיהּ שְׁנַצְלוּ מֵאוֹתָם נִסְיוֹנוֹת? אֶלָּא
מִשּׁוּם שְׁלֹא נִטְמְאוּ בְּמֵאכְלֵיהֶם. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, בְּתוּב (דניאל א) וַיִּשָּׂם דְּנִיאל
עַל לְבוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְנַאֲל בְּפֶת בְּגַהּ הַמֶּלֶךְ
וְגו'. וְשָׁנִינוּ בְּסִתְרָא הַמִּשְׁנָה, מֵאֲכָל אוֹתוֹ
הָרָשָׁע, בְּשָׂר בְּחֻלְבָּ הָיָה וְגִבִּינָה עִם
בְּשָׂר, פָּרִט לְמֵאכְלִים אַחֲרָיִם, וְזֶה עָלָה
לוֹ עַל שְׁלָחָנוּ בְּכָל יוֹם.

לִיה חֵיוֹת בָּרָא, בַּר דְּאִתְגַּזֵּר הָאִי עוֹנֵשָׁא עָלֶיהָ, בְּגִין
דְּכְתִיב, (חבוקק א) וְהוּא בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּם, בְּגִין כְּדֵּי, כִּלְא
יִתְקַלְסוּ בֵּיתָה, כֹּל הַהוּא זְמַנָּא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (דניאל א) וּלְמַקְצַת יָמִים עֲשָׂרָה
נִרְאָה מִרְאִיתָהּ טוֹב מִכָּל הַיְלָדִים הָאוֹכְלִים
אֶת פֶּת בֶּגְדֵי הַמָּלְךְ. נִרְאָה מִרְאִיתָהּ טוֹב, דְּצוּלְמָא
דְּמִאֲרִיחֹן לָא אַעֲדִיאוּ מִנְהוֹן, וּמִאֲחֲרֵי אַעֲדִיאוּ.
מָאן גָּרִים הָאִי. בְּגִין דְּלֹא אִתְגַּעְלוּ בְּגִיעוּלֵי
מִיכָלִיחֹן. וּפָאָה חוּלְקִיחֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב בְּהוּ,
וְאֲנָשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עָלָה אֵל יְיָ וְגו' (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה
אָמַר, מָאן אָמַר. דָּא שְׂכִינְתָּא. עָלָה אֵל יְיָ,
בְּכֹה דְּכְתִיב, (שמות יט) וּמֹשֶׁה עָלָה אֵל הָאֱלֹהִים וְגו'.
(ס"א ויקרא אליו י') אָמַרְי כָּל דָּא, לְקַיִמָּא עֲמַחֹן קַיִים,

לשון הקודש

נִרְאָה מִרְאִיתָהּ טוֹב – שְׂעָלִם רַבּוּנָם לֹא
זוּ מַהֵם, וּמִאֲחֲרִים זוּ. מִי גֵרָם אֵת זֶה?
מִשּׁוּם שְׂלֹא נִגְעְלוּ בְּגִיעוּלֵי מִאֲכָלֵיהֶם.
אֲשֶׁרִי חֲלָקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂכֵתוֹב בָּהֶם,
וְאֲנָשִׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עָלָה אֵל ה' וְגו'. וְאֵל
מֹשֶׁה אָמַר – מִי אָמַר? זוּ שְׂכִינְתָּה. עָלָה
אֵת ה', בְּכֵתוֹב (שמות יט) וּמֹשֶׁה עָלָה אֵל
הָאֱלֹהִים וְגו'. (ויקרא אליו ה') לָמָּה כָּל זֶה?

בְּעָלִם שֶׁל מִינָהּ וּנְקֻבָּתָהּ, וְכָלֵם הָיוּ
בָּאִים עָלָיו, וּבְכֹמָה פְּעָמִים הָיוּ אוֹכְלוֹת
אוֹתוֹ חֵיוֹת הַשָּׂדֶה זוֹלַת נִגְזֹר עָלָיו הָעֵנֶשׁ
הַזֶּה, מִשּׁוּם שְׂכֵתוֹב (חבוקק א) וְהוּא
בְּמַלְכִים יִתְקַלֵּם, מִשּׁוּם כְּדֵּי כָלֵם
הַתְקַלְסוּ בּוֹ כָּל אוֹתוֹ זְמַן.

בֹּא וּרְאָה מַה כְּתוֹב, וּמַקְצַת יָמִים
עֲשָׂרָה נִרְאָה מִרְאִיתָהּ טוֹב (וגו') מִן כָּל
הַיְלָדִים הָאוֹכְלִים אֶת פֶּת בֶּגְדֵי הַמָּלְךְ.

בְּגִין דְּהָא אֶתְפָּרְעוּ, מַה דְּלֹא נִפְקוּ הָכִי מִמְצָרִים,
 דְּאֶתְגָּזְרוּ, וְלֹא אֶתְפָּרְעוּ, וְהָכֵא הָא אֶתְפָּרְעוּ, וְעָאֵלוּ
 בְּבְרִית קַיִימָא, דְּכְתִיב, (שמות טו) שָׁם שָׁם לוֹ חֶק
 וּמִשְׁפָּט. דִּיִּיקָא וְשָׁם נִסְהוּ, בְּהָא אֶת קַדִּישָׁא,
 דְּאֶתְגָּלִיָּא בְּהוּ, וְהָכֵא אֶתְקַיִים בְּהוּ, עַל יְדָא דְּמִשָּׁה
 גְּזִירָה דְּקַיִימָא, דְּכְתִיב, וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת הַדָּם וַיִּזְרֹק
 עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מָאִי דְּכְתִיב, וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל
 הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתִיב, אֶלָּא עַל הַמִּזְבֵּחַ
 דִּיִּיקָא. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מַהוּ מֵרַחֵק. בְּמַה דְּאֶת
 אָמַר (ירמיה לא) מֵרַחֹק יִי נִרְאָה לִי. וְכְתִיב, (שמות ב)
 וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק. תָּאֲנִי רַבִּי אַבָּא, דְּקַיִימָא
 סִיחָרָא בַּפְּגִימוּתָא, וּבִיהַ שַׁעֲתָא, זָכוּ יִשְׂרָאֵל יִתִּיר
 בְּחוּלְקָא קַדִּישָׁא, וְגִזְרוּ קַיִימָא קַדִּישָׁא בְּקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא.

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה שְּׂכָתוּב וַחֲצִי הַדָּם
 זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, בַּמִּזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֶלָּא
 דּוֹקָא עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק,
 מַהוּ מֵרַחֵק? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לא) מֵרַחֹק
 ה' נִרְאָה לִי. וְכְתוּב (שמות ב) וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ
 מֵרַחֵק. שָׁנָה רַבִּי אַבָּא, שַׁעֲמָדָה הִלְבֵּנָה
 בַּפְּגִימָתָהּ, וּבָהּ בְּשַׁעָה זָכוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר
 בַּחֲלָק קְדוּשָׁה, וְגִזְרוּ בְּרִית קְדִישָׁה עִם

לְקַיִים עִמָּם בְּרִית, כִּי הָרִי נִפְרָעוּ, מַה
 שְׁלֹא יֵצְאוּ כֶּדָּ מִמְצָרִים, שְׁנַמְלוּ וְלֹא
 נִפְרָעוּ, וְכֹאן הָרִי נִפְרָעוּ וְנִכְנְסוּ בְּבְרִית
 הַקִּדְשִׁי, שְׂכָתוּב שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט.
 וְשָׁם נִסְהוּ – בְּאוֹת הַקִּדְשִׁי הוּוּ שְׁנַגְלָתָהּ
 בְּהֵם, וְכֹאן הִתְקַיְמָה בְּהֵם עַל יְדֵי מִשָּׁה
 מִילַת הַבְּרִית, שְׂכָתוּב וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת
 הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל הָעָם וְגו'.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עָלָה אֵל יי'. מָאִי טַעְמָא. אָמְרָה
 לִיה שְׂכִינְתָּא, אִכְתָּלִיק לְעִילָא, דִּהָא אָנָּא
 וַיִּשְׂרָאֵל, נִשְׁתַּתַּף בַּחֲדָא בְשְׁלִימוּתָא עַל יֶדֶךָ, מַה
 דְּלֹא הָוָה עַד הָכָא. מַה כְּתִיב וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם
 וְגו', פִּלַּג לִיה לְתֵרִין. חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעֵם, וְחֲצִי
 הַדָּם זָרַק (דף קכ"ו ע"א) עַל הַמִּזְבֵּחַ, בְּמַה דְּאֻקְיָמְנָא.
 וּכְתִיב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יי' עִמָּכֶם. וַיִּשָּׂם
 בְּאַגָּנֹת, בְּאַגָּנֹת כְּתִיב, חֹסֶר וָא"ו. בְּמַה דְּכְתִיב, (שיר
 השרים ז) שְׂרָרְךָ אֲנִי הַסֵּהר אֵל יַחֲסֵר הַמְּזֹנֵג.

וְנִגְשׁ מֹשֶׁה לְבָדּוּ אֵל יי', (שמות כד) זַכָּא חוֹלְקִיָּה
 דְּמֹשֶׁה, דִּהוּא בְּלַחֲדוּי, זָכָה לְמָה דְּלֹא זָכָה
 בַּר נָשׁ אַחֲרָא. יִשְׂרָאֵל זָכוּ הִשְׁתָּא, מַה דְּלֹא זָכוּ
 עַד הֵהִיא שַׁעְתָּא. וְהֵהִיא שַׁעְתָּא, אֶתְקִימוּ, בְּקִיּוּמָא
 עֲלָאָה קַדִּישָׁא. וּבִהְיוּא שַׁעְתָּא אֶתְבַּשְׂרוּ לְמַהוּי

לשון הקודש

עמכם. וַיִּשָּׂם בְּאַגָּנֹת, כְּתוּב בְּאַגָּנֹת,
 חֹסֶר וָא"ו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שיר השרים ז) שְׂרָרְךָ
 אֲנִי הַסֵּהר אֵל יַחֲסֵר הַמְּזֹנֵג.

וְנִגְשׁ מֹשֶׁה לְבָדּוּ אֵל ה'. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ
 שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהוּא לְבָדּוּ זָכָה לְמָה שֶׁלֹּא
 זָכָה אָדָם אַחֵר. יִשְׂרָאֵל זָכוּ עֲבָשׁוּ מַה
 שֶׁלֹּא זָכוּ עַד לְאוֹתָהּ שַׁעָה, וְאוֹתָהּ שַׁעָה
 הִתְקִימוּ בְּקִיּוּם עֲלִיּוֹן קְדוּשׁ, וּבְאוֹתָהּ
 שַׁעָה הִתְבַּשְׂרוּ לְהִיּוֹת הַמְקַדָּשׁ בִּינֵיהֶם,

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עָלָה אֵל ה'. מַה הַטַּעַם?
 אָמְרָה לוֹ שְׂכִינְהּ, עָלָה לְמַעְלָה, שְׁהִירִי
 אֲנִי וַיִּשְׂרָאֵל נִשְׁתַּתַּף בְּאֶחָד בְּשְׁלָמוֹת
 עַל יֶדֶךָ, מַה שֶׁלֹּא הָיָה עַד כָּאן. מַה
 כְּתוּב? וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וְגו'. חֲלָקוּ
 לְשָׁנִים, חֲצִי הַדָּם זָרַק עַל הָעֵם, וְחֲצִי
 הַדָּם זָרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.
 וּכְתוּב, הִנֵּה דָם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת ה'

בִּינִיּהוּ מִקֹּדֶשׁ, כְּמֵה דְאַתְּ אָמַר, (שמות כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם.

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רִגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבֵנַת הַסֹּפִיר וְגו'. (שמות כד) רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר השירים ז) זֹאת קוֹמַתָּךְ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו', כְּמֵה חֲבִיבָה בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל קָמִי קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא מִתְפָּרָשׁא מִנִּיהּ, בְּהֵאֵי תַמָּר, דְּלֹא פָרִישׁ דְּכַר מִן נִוְקָבָא לְעַלְמִין, וְלֹא סָלִיק, דָּא בְּלֹא דָא. כִּךְ בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, לֹא מִתְפָּרָשׁא מִקֹּדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְנָדָב וַאֲבִיהוּא וְשַׁבְעִין סָבִין חָמוּ. מַה כְּתִיב בְּהוּ. וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. דְּאַתְגְּלִי עַל־יְהוּ שְׂכִינְתָּא. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אָמְרִי, אֶת דִּיִּיקָא. וְדָא אֶת, הוּא מִרְחוּק. אֶת לֹא־כִלְלָא מַה דִּי בְגִיּוּתָא.

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם.

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רִגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבֵנַת הַסֹּפִיר וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר השירים ז) זֹאת קוֹמַתָּךְ דְּמַתָּה לְתַמָּר וְגו'. כְּמֵה חֲבִיבָה בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרְדַּת מִמֶּנּוּ כְּתַמָּר הָזֶה שְׁלֹא נִפְרְדַּת הַזְכָּר מִהַנְּקֵבָה לְעוֹלָמִים, וְלֹא עוֹלָה זֶה בְּלִי זֶה.

כִּךְ בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לֹא נִפְרְדַּת מִהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֵּא וְרֵא, בְּשַׁעְתָּא שְׁנָדָב וַאֲבִיהוּא רָאוּ, וְשַׁבְעִים זְקֻנִּים, מַה כְּתוּב בְּהֶם? וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁהַתְּנַלְתָּה עֲלֵיהֶם שְׂכִינָתָה. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אָמְרִים, אֶת דִּיקָא, וְזֶה אֶת הוּא מִרְחוּק. אֶת – לְהַכְלִיל אֶת מַה שְׁבִתוּכוּ.

רבי יצחק אָמר, וְהָא בְּתִיב (יחזקאל י) הִיא הַחֲתִיָּה
אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֶהָר כְּבָר,
מָאן חֲתִיָּה דָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, חֲתִיָּה
זוּטְרִתִּי. וְכִי אֵית חֲתִיָּה זוּטְרִתִּי, אֵין. חֲתִיָּה זוּטְרִתִּי,
וְחֲתִיָּה עֲלָאָה. וְחֲתִיָּה זוּטְרָא דְּזוּטְרִתִּי.

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דִּיִּיקָא, כְּמָה דְּאַמִּינָא.
וְתַחַת רַגְלֵיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְת הַסְּפִיר, כְּחִזּו
אָבֵן טָבָא, דְּזַמִּין קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְנֵי מִקְדָּשָׁא,
דְּכְתִיב, (ישעיה נד) וַיִּסְדְּתִיךָ בַּסְּפִירִים.

וְאַל אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, (שמות כד) דָּא נָדָב וַאֲבִיהוּא.
לֹא שָׁלַח יָדוֹ, דְּסָלִיק לִזְוֹן לְבַתָּר זְמָנָא, וְלֹא
אֶתְעַנְשׁוּ הֵבָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מְלָה דָּא, לְשִׁבְחָא
דְּלַחֲוֹן, דְּכְתִיב וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ דָּזְנוּ עֵינֵיהוֹן, מִנְּהִירוֹ
דָּא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲכִילָה וְדָאִית אָכְלוּ, וְזָנוּ

לשון הקודש

הספיר, כמראה אבן טובה שעתידי
הקדוש ברוך הוא לבנות המקדש,
שכתוב (ישעיה נד) וַיִּסְדְּתִיךָ בַּסְּפִירִים.

וְאַל אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - זֶה נָדָב
וַאֲבִיהוּא. לֹא שָׁלַח יָדוֹ - שֶׁהֶעֱלָה אוֹתָם
לְאַחַר זְמַן, וְכֵאן לֹא נִעְנְשׁוּ. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר דְּכָר זֶה לְשִׁבְחָם, שְׁכָתוֹב וַיֹּאכְלוּ
וַיִּשְׁתּוּ, שָׁזְנוּ עֵינֵיהֶם מִקְדָּשׁ הַזֶּה. רַבִּי

רבי יצחק אָמר, וְהָרִי כְּתוּב (יחזקאל י) הִיא
הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּנֶהָר כְּבָר. מִי הַחֲתִיָּה הַזֹּאת? אָמַר רַבִּי יוֹסִי
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, חֲתִיָּה קְטָנָה. וְכִי יֵשׁ חֲתִיָּה
קְטָנָה? בֵּן. חֲתִיָּה קְטָנָה, וְחֲתִיָּה עֲלִיּוֹנָה,
וְחֲתִיָּה קְטָנָה שְׁכָתָנָה.

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, דִּיקָא, כְּמֹ
שְׁאֲמַרְנוּ. וְתַחַת רַגְלֵיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְת

גַּרְמֵייהוּ, וְהָבֵא אֶתְקַשְׁרוּ לְעִילָא, אִי לָא דְסִטוּ
אוֹרְחֵייהוּ לְבַתָּר, בְּמָה דְאוּקִימָנָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאַפִּילוּ יִשְׂרָאֵל, בְּהֵיִיא שַׁעְתָּא
אֶתְקַשְׁרוּ, וְאֶתְקַשְׁרַת בְּהוּ שְׂכִינְתָּא. וְדָא
קִיִּימָא, וְאוֹרֵייתָא כְּלָא, בְּחֵד זְמָנָא הָזֶה. וְיִשְׂרָאֵל
בְּהֵיִיא שַׁעְתָּא לָא חָמוּ לְעֵלְמִין. וְלִזְמָנָא דְאַתִּי,
זְמִין קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַתְנַלְתָּא עַל בְּנוֹי, וְלִמְחֻמֵּי
כְּלָא יִקְרָא דִּילִיָּה עֵינָא בְּעֵינָא, וְדִכְתִּיב (ישעיה נב) כִּי
עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בָּשׁוּב יִי' צִיּוֹן. וְדִכְתִּיב, (ישעיה מ) וְנִגְלָה
כְּבוֹד יִי' וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו וְגו'.

לשון הקודש

רָאוּ לְעוֹלָמִים. וְלַעֲתִיד לְבָא עֲתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַגְלוֹת עַל בְּנוֹי
וְלְהִרְאוֹת אֶת כָּל כְּבוֹדוֹ עֵין בְּעֵין,
שְׂכִינּוֹב (שם נב) כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בָּשׁוּב ה'
צִיּוֹן. וְכָתוּב (שם מ) וְנִגְלָה כְּבוֹד ה' וְרָאוּ
כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו וְגו'.

יְהוּדָה אָמַר, אֲכִילָה וְדָאִית אָכְלוּ וְזָנוּ
עַצְמָם, וְכָאן נִקְשְׁרוּ לְמַעְלָה אִם לָא
שְׁסִטוּ דְרַבְיָהֶם אַחֵר בָּךְ, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאַפִּילוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַכְּשָׁרוּ וְנִקְשְׁרָה בְּהֶם
שְׂכִינָה, וְהַבְּרִית הַזֶּה וְכָל הַתּוֹרָה בְּזִמְן
אַחֵר זֶה הָיָה, וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתָהּ שַׁעָה לָא